Michel Zevaco

Michel Zevaco

Pardaillan

Vol. 2 – Epopeea dragostei

CUPRINS:

Capitolul 1
În care o clipă de bucurie e mai puternică decât şaptesprezece ani de suferinţe 2
Capitolul 2
În care făgăduiala lui Pardaillan tatăl este ţinută de jupânul Gillot 11
Capitolul 3
Astrologul 38
Capitolul 4
Porunca regelui 64
Capitolul 5
Vuieşte furtuna 118
Capitolul 6
Vuieşte furtuna (urmare) 145
Capitolul 7
Primul trăsnet 163
Capitolul 8
Gillot 178
Capitolul 9
Panigarola 192
Capitolul 10
În care toată lumea e fericită 217
Capitolul 11
Întâlnirea dintre Damville şi Pardaillan 230
Capitolul 12
În care Maurevert joacă un rol important 253
Capitolul 13
Temple 289
Capitolul 14

Regina Margot 330
Capitolul 15
Escadronul zburător al reginei 351
Capitolul 16
Escadronul zburător al reginei (urmare) 368
Capitolul 17
Călugărul 379
Capitolul 18
Logodnicii 386
Capitolul 19
Destrăbălatele 390
Capitolul 20
Ultima şotie a unchiului Gilles 415
Capitolul 21
Vrerea lui Dumnezeu 426
Capitolul 22
Cimitirul sfinţilor neprihăniţi 440
Capitolul 23
Aventurile de dragoste ale lui Pipeau 455
Capitolul 24
Amiralul Coligny 466
Capitolul 25
Noaptea de groază 493
Capitolul 26
Camera de tortură 516
Capitolul 27
Mesia sfintei inchiziţii 536
Capitolul 28
Uimirea lui Montluc; urmare la aventurile de dragoste ale lui Pipeau (şi noua sărăcire a lui Catho) 550
Capitolul 29
Ce ascundea tăcerea? 562
Capitolul 30
Misterele reîncarnării 567
Capitolul 31
Mecanismul 588

Capitolul 32
Întunericul 610
Capitolul 33
Regele care râde 615
Capitolul 34
Catho intră pe porţile gloriei 630
Capitolul 35
Leii dezlănţuiţi 645
Capitolul 36
Aici se măcelăreşte 654
Capitolul 37
Marşul spre spânzurătoare 664
Capitolul 38
Memorabilele cuvinte ale lui Bęme 666
Capitolul 39
Duminică, 24 august 1572, sărbătoarea sfântului Bartolomeu 679
Capitolul 40
Profiluri de monştri 682
Capitolul 41
Privelişti tragice 694
Capitolul 42
Oaza 697
Capitolul 43
Mulţi din câinii hrăpăreţi se sfâşiau între ei 706
Capitolul 44
Între cer şi pământ 713
Capitolul 45
Ca la Thérouanne 718
Capitolul 46
Titanii 734
Capitolul 47
Etapa cea bună 755
Capitolul 48
Sudoare însângerată 774
Capitolul 49

Primăvara la Montmorency 793

Capitolul 1

În care o clipă de bucurie e mai puternică decât şaptesprezece ani de suferinţe

După şaptesprezece ani, mareşalul de Montmorency a regăsit-o pe Jeanne de Piennes, soţia de care fusese despărţit prin ticăloşia fratelui său mai mic, mareşalul de Damville.

Revedea ca într-un vis scena în care Damville îl înşelase, mărturisindu-i că fusese amantul Jeannei… duelul cu acesta când a crezut că-l lăsase mort pe locul luptei, precum şi dispariţia contesei de Piennes, ducesă de Montmorency.

Revedea divorţul, căsătoria sa cu o altă femeie, pe care de altfel n-a iubit-o niciodată, păstrându-şi inima plină de imaginea primei soţii.

Anii se scurgeau astfel când, deodată, un tânăr senior, un tânăr erou, cavalerul Pardaillan, i-a adus scrisoarea aceleia pe care o crezuse dispărută pentru totdeauna din viaţa sa.

Jeanne de Piennes trăia!

În scrisoare, ea se adresa fostului ei senior şi stăpân, scoţând la iveală ticăloşia lui Damville şi implora bunăvoinţă şi sprijin pentru Loďse, fiica ei ţi a lui, duce de Montmorency.

Zorile luminoase ale recunoştinţei şi fericirii au cuprins sufletul bătrânului duce: el încercase, dar în zadar, să-l aducă pe fratele său în faţa judecăţii regelui, în zadar îl chemase la luptă dreaptă, ştiind că viaţa Jeannei şi a fiicei ei se aflau în mâna lui; în deşert răscolise tot Parisul pentru a le regăsi şi era gata să se cufunde din nou în întunericul doliului său, când, iată, cavalerul de Pardaillan venise la el.

Acest tânăr, un erou din alte vremi, a cărui taină i se părea că o ghicise într-o măsură, îl dusese de mână până la locuinţa misterioasă, unde era ascuns tot ce iubise el mai

mult pe lume şi i-o înfăţişase pe Jeanne de Piennes, prima ducesă de Montmorency.

Sosise în sfârşit momentul atât de aşteptat, după şaptesprezece ani de lacrimi şi doliu.

Regăsea în cele din urmă tot ce avusese mai drag, bucuria inimii, vlaga trupului său, însăşi raţiunea sa de a fi, într-un cuvânt, o revedea pe femeia iubită.

Dar ce nenorocire! Tot astfel cum un şuvoi prea puternic de sevă face să plesnească mugurul, fericirea a zdrobit creierul celei ce-i fusese soţie, în ce stare o regăsea? Nebună? …

Jeanne de Piennes, în ultimele zile ale martiriului său, atunci când se simţea lovită de moarte, mai trăia doar cu un singur gând: „Nu trebuie să mor înainte de a fi pus la adăpost fericirea fiicei mele… Dar ce fericire mai putea exista pentru sărmana micuţă atâta vreme, cât nu se găsea sub ocrotirea tatălui său? Da, trebuie să-l regăsesc pe François, chiar dacă el mă mai consideră vinovată… Să-i încredinţez copilul… şi apoi să mor! …”

De când îl întrebase pe cavalerul de Pardaillan şi acesta îi răspunsese că nu era cel îndreptăţit să-i spună felul în care fusese primită scrisoarea de către mareşal, Jeanne îşi formase convingerea intimă că François citise scrisoarea şi că ştia adevărul. Iată de ce nu încetase să aştepte, iar când bătrânul Pardaillan a înştiinţat-o de prezenţa mareşalului, ea nu păru deloc surprinsă.

Nu fu zguduită de nici un fior şi şopti doar atât: „Iată şi clipa morţii mele!”

Gândul morţii n-o mai părăsea. Nu o dorea, dar nici nu se temea de ea.

De fapt, simţea că moare.

Ce se sfărâmase în ea? De ce reîntoarcerea iubitului nu-i aprinsese în suflet decât o flacără mistuitoare repede stinsă? Nu-şi putea da seama.

De bună seamă că ceva se prăbuşise în ea şi acum îşi putea spune: Iată moartea! Iată venită şi clipa odihnei

veşnice! …

O strânse pe Loďse cu patimă la pieptul ei şi îi murmură la ureche câteva cuvinte, care avură asupra fetei un efect fulgerător, căci ea încercă zadarnic să răspundă, făcu o sforţare inutilă de a-şi urma mama, dar rămase pironită locului, sfârşită, sprijinită de bătrânul Pardaillan.

Atât era de nemăsurată oboseala Jeannei, atât de gravă încremenirea minţii, încât nu băgă de seamă leşinul Loďsei.

Începu să păşească purtată de gânduri.

„François, iubitul meu, o, Loisa mea, am să ajung să vă văd împreună! Am să pot deci muri în braţele voastre!”

Deschise uşa arătată de Pardaillan şi se găsi în faţa lui François de Montmorency.

Voi să se avânte şi i se păru chiar că se aruncă în braţele lui.

Avu impresia că un strigăt puternic îi exprimase fericirea.

Dar toată această succesiune de gânduri s-a redus deodată la singurul cuvânt pe care crezu că-l rosteşte cu adevărat: „Adio… mor…”.

Dar trupul ei nu murise…

Doar mintea îi fusese nimicită de nebunie: această femeie care îndurase atâtea suferinţe, care ţinuse piept atâtor înfricoşătoare nenorociri, această minunată mamă, care nu fusese susţinută în timpul calvarului său decât de ideea fixă de a-şi salva copilul, ei bine, această nefericită căzu pradă uitării de sine. Încetă să mai reziste din clipa în care-şi socoti fiica salvată, în deplină siguranţă! Nebunia care o pândea fără îndoială de mulţi ani, se abătu asupra ei.

Mai bine de şaptesprezece ani de nenorociri n-au putut-o doborî.

Dar o clipă de fericire i-a ucis raţiunea.

Printr-o îndurare a soartei care se îndârjise până atunci împotriva ei – dacă mai poate fi vorba de alinări în aceste cumplite drame ale minţii omeneşti – printr-un fel de milă a soartei, să spunem, nebunia Jeannei o întorcea în primii ani

ai luminoasei sale tinereţi, ai neprihănitei ei iubiri, în acele dragi ţinuturi de la Margency, unde iubise atât de mult…

Sărmană Jeanne! Biată zână a florilor!

Istoria nedreaptă nu ţi-a închinat decât câteva cuvinte şterse. Pentru visătorul căruia îi place să pătrundă cu pas şovăitor în întunecoasele anale ale trecutului, care caută fremătând prin mormanele de ruine umila floare care a trăit, a iubit, a suferit, tu vei rămâne un simbol nepătat al suferinţei omeneşti, iar noi, cei care ţi-am evocat durerea, salutăm cu o amintire duioasă blândul şi nobilul tău chip.

Când mareşalul de Montmorency îşi reveni în fire, se ridică într-un genunchi şi plimbându-şi prin încăpere privirea uimită a unuia care se crede trezit dintr-un vis, o văzu pe Jeanne şezând într-un jilţ, zâmbitoare, cu faţa liniştită, dar, din nefericire, cu ochii lipsiţi de viaţă.

O tânără îngenunchiată în faţa ei, cu capul ascuns în poala nebunei, plângea înăbuşit.

François se ridică şi se apropie clătinându-se de acest grup atât de fermecător şi de trist.

Se aplecă spre fată şi îi atinse uşor umărul.

Loďse înălţă fruntea.

Mareşalul îi cuprinse mâinile, o ridică în picioare, fără ca mama să încerce s-o reţină, şi o privi cu nesaţ.

O recunoscu pe loc.

Loďse era portretul viu al mamei sale.

Sau mai curând, era Jeanne la începuturile ei, astfel cum o văzuse şi-o iubise el la Margency.

, Fiica mea!” îngăimă el.

Loďse, zguduită de plâns, căzu în braţele mareşalului şi pentru prima dată în viaţa ei rosti, cu o inexprimabilă încântare şi o nesfârşită desfătare, acest cuvânt neobişnuit „Tată!”…

În clipa aceea lacrimile lor s-au contopit. Mareşalul o aşează lângă Jeanne, păstrându-i mâna într-a lui şi luându-şi fiica pe genunchi ca pe o copilă, îi spuse cu solemnitate:

„Copilul meu, tu nu mai ai mamă… dar în momentul în care eşti lovită de această mare nenorocire, îţi regăşesti tatăl…”

Astfel se reîntâlniră cele trei fiinţe.

Când mareţalul ţi Loďse se mai liniţtiră, spunându-şi neîncetat că, unindu-şi strădaniile, ei doi vor izbuti să salveze minţile Jeannei, când lacrimile se mai uscară, începură să-şi pună nenumărate întrebări.

Astfel, François află de la fiica sa, după o lungă povestire, des întreruptă, ce fel de existenţă dusese aceea care-i purta numele.

La rândul lui, el îşi depănă viaţa începând cu drama de la Margency.

Iar atunci când, înlănţuiţi, depuseră pe fruntea palidă a Jeannei câte un sărut, era aproape de miezul nopţii.

Capitolul 2

În care făgăduiala lui Pardaillan tatăl este ţinută de jupânul Gillot

Mareşalul de Damville, după ce asistă la încercuirea casei din strada Montmartre, se grăbi să ajungă la palatul Mesmes.

Îi avea în mână pe cei doi Pardaillan şi-şi făgăduia să nu-i mai scape.

Într-adevăr, numai moartea acestor doi oameni ar putea să-l pună la adăpost. Erau amândoi posesorii unei taine care l-ar putea trimite la eşafod.

Atunci când, încredinţat că bătrânul Pardaillan urmărise trăsura care o răpise pe Jeanne de Piennes, mareşalul se hotărâse s-o rupă cu el, fu decisă şi uciderea acestui periculos ajutor.

Se lipsea astfel de un sprijin preţios, dar obţinea în schimb o oarecare linişte în ce le privea pe cele două captive.

Damville se avântase în conspiraţia lui de Guise numai din ură împotriva fratelui său: pentru a-l trage pe Damville, Guise făgăduise moartea lui Montmorency. François mort, ucis cu abilitatea necesară, Henri devenea capul familiei, unicul moştenitor, un senior aproape tot atât de puternic şi

poate mai bogat decât regele, îi va fi atribuită spada de conetabil care făcuse faima tatălui său, se şi vedea cel de-al doilea personaj al regatului!

Iată gândurile care încetul cu încetul, s-au adunat în conştiinţa crudului mareşal, care iniţial fusese împins doar de nemărginita dorinţă de a scăpa de fratele său.

Iar ura această izvorâse din dragostea lui Henri pentru Jeanne de Piennes.

Respins la Margency de către logodnica fratelui său, el se răzbunase cumplit.

Aşa stăteau lucrurile în clipa când o reîntâlni pe Jeanne şi-şi dădu seama, sau crezu că-şi dă seama, că patima lui nestinsă se redeşteptase mai aprinsă ca oricând.

Conspiraţia care trebuia să-l facă pe Guise rege al Franţei, îl purta şi pe Damville spre putere, prilejuind în acelaşi timp dispariţia fratelui său, astfel că Jeanne de Piennes nu mai avea nici un temei să-i rămână credincioasă lui François. Iată cum însuşirea acestei puteri îi putea aduce lui Henri cucerirea Jeannei.

Înţelegem acum de ce se grăbise Damville s-o răpească pe Jeanne şi pe fiica ei: voia să împiedice cu orice preţ o întâlnire a lor cu François, astfel ne explicăm totodată şi relativa lui îngăduinţă faţă de cele două captive.

Voia să se înfăţişeze într-o bună zi Jeannei şi să-i spună: „Sunt nemărginit de bogat, sunt omul cel mai puternic din regat după rege; voi fi poate într-o zi rege al Franţei, căci în zilele noastre, puterea aparţine celor mai îndrăzneţi. N-aţi dori să împărţiţi cu mine această putere şi această bogăţie, aşteptând momentul când voi putea să vă împodobesc capul cu o coroană?”

Nu se îndoia de faptul că va izbuti s-o orbească pe Jeanne de Piennes cu această strălucire.

Înţelegem acum de ce ţinea Damville atât de mult ca Pardaillan, pe care-l socotea devotat lui Montmorency, să nu afle niciodată unde se găseau Jeanne şi Loďse.

De aici şi nevoia de a tăinui această ascunzătoare bătrânului Pardaillan, care n-ar fi şovăit să-l înştiinţeze pe fiul său! De aici şi pricina pentru care mareşalul se înfuriase, atunci când d'Aspremont i-a arătat că bătrânul cavaler urmărise trăsura! Tot de aici şi hotărârea de a-l ucide mai întâi pe acesta şi apoi pe fiu!

Fusese încredinţat că bătrânul Pardaillan murise în ziua când el părăsise Parisul pentru a-l urma pe rege, la Blois.

Se înţelege acum uimirea lui, turbarea, precum şi groaza de a da din nou de Pardaillan viu şi nevătămat. Pardaillan împreună cu fiul său!

Dar ce trebuie să fi gândit când a văzut-o cu ochii lui pe Jeanne!

Însemna prăbuşirea întregului său plan.

Cei doi Pardaillan vor da pe faţă conspiraţia. François o va regăsi pe Jeanne: toate acestea le-a înţeles într-o clipită şi, pe când se îndrepta spre palatul Mesmes, era pe deplin hotărât să obţină un ordin al regelui, să se întoarcă şi să asedieze personal casa, ucigându-i cu mâna lui pe cei doi Pardaillan.

Înainte de orice voia să ştie cum se făcea că bătrânul Pardaillan, pe care-l lăsase mort în fundul pivniţei sale, se găsea acum în viaţă şi cum de-o lăsase Gilles pe Jeanne de Piennes să scape din casa Alicei.

El împlinise ruga ameninţătoare a Jeannei spunându-i: „Aceşti doi oameni sunt ai dumneavoastră, luaţi-i!" Dar cedând, îşi spusese în sinea lui că astfel îi va avea pe toţi patru la un loc şi că-i va putea prinde din nou pe toţi în aceeaşi plasă. Cu toate gândurile liniştitoare pe care tot el le născocea, se simţea totuşi ros de îngrijorare şi când ajunse la palatul Mesmes, spumega de furie.

Străbătu repede palatul fără să găsească pe cineva.

„Mare prost mai sunt! mormăi el, ticălosul de Gilles trebuie să fie şi el la Fossés-Montmartre! … Dacă nu cumva a fugit! …"

Era gata să se întoarcă şi să iasă, când îi veni ideea să meargă mai departe până la odăile de lângă bucătărie.

În acest scop trebuia să străbată lungul coridor, în care se găsea uşa vestitului beci unde se desfăşurase marea bătălie a lui Pardaillan.

Trecând prin faţa pivniţei, mareşalul văzu uşa deschisă.

Se aplecă şi zări pâlpâind o lumină.

„Dă Doamne să fie el!” scrâşni mareşalul printre dinţi. Beciul acesta, care ar fi trebuit să fie mormântul lui Pardaillan ar deveni cel al lui Giles. E foarte simplu. Numai cadavrul ar fi altul!

Coborî cu băgare de seamă.

Pe măsură ce cobora, interiorul pivniţei i se înfăţişa mai limpede.

Un spectacol ciudat, aproape fantastic se oferea privirilor sale.

Se strecură atunci fără zgomot într-un colţ întunecat, ca să nu piardă nimic din spectacolul amintit.

Scena pe care o vom descrie, desfăşurată sub ochii mareşalului, era luminată de o torţă cu răşină care desena un cerc de lumină, în timp ce restul vastei pivniţe rămânea cufundat în întuneric.

În acest cerc luminos, produs de flacăra fumegătoare a torţei, se vedeau doi oameni.

Unul dintre ei în picioare, legat cu o frânghie de un fel de stâlp de tortură.

Celălalt şedea pe o buturugă de lemn, în faţa celui legat.

Cel legat de stâlp era încă tânăr; avea un obraz pălit de groază şi gemea că ar fi putut rupe şi inimă cea mai tare.

Celălalt, un bătrân cu chip diavolesc, avea un rânjet care i se întindea ca o cicatrice pe toată faţa brăzdată de zbârcituri.

Stătea mai mult pe vine decât aşezat pe buturugă şi se îndeletnicea foarte atent cu ascuţirea unui cuţit.

Bătrânul ce părea să se pregătească pentru o treabă de călău era Giles.

Iar tânărul era Gillot.

Să lămurim în câteva cuvinte de ce Gillot se afla în această pivniţă, în timp ce prudenţa cea mai elementară l-ar fi sfătuit să se ţină cât mai departe de respectabilul lui unchi.

Pe Gillot, cerul îl blagoslovise cu numeroase vicii. Era fricos, făţarnic, fustangiu, lacom sau mai curând mare mâncău, leneş, bun de nimic, rău când putea, deci laş, cu alte cuvinte o făptură respingătoare.

Dar mai mult decât orice, Gillot era zgârcit.

Moştenise meteahna de la unchiul său, care era zgârcenia pe pământ. Şi tocmai această zgârcenie l-a pierdut pe nefericitul Gillot, precum dragostea a fost pricina căderii Troiei.

În adevăr, atunci când după eroica rezistenţă a lui Gilles, care, aşa cum am văzut, refuzase cu încăpăţânare să dea în vileag taina mareşalului, Gillot, ca să-şi apere urechile, îi destăinuise lui Pardaillan în ce casă se aflau Jeanne de Piennes şi Lodʼse. În momentul acela, profitând de încremenirea unchiului ţi de tulburarea celor doi Pardaillan, Gillot o ţtersese pe furiţ.

Îşi salvase astfel urechile lui clăpăuge, acelea la care, după spusele bătrânului Pardaillan cu ideile lui deosebite despre estetică, rău făcea Gillot că ţinea atât de mult.

Dar asta nu era tot, la urma urmei urechile nefiind decât o podoabă a capului. De data aceasta era însă vorba de salvarea întregului său trup.

Pardaillan nu-i ameninţase decât urechile şi susţinea că dispariţia lor va înfrumuseţa chipul roşcovan al lui Gillot.

Dar cu Gilles era altceva. Necruţătoarea mânie a unchiului îi va pune în primejdie chiar viaţa! Gillot se aştepta să fie cel puţin spânzurat dacă vreodată ar fi dat nas în nas cu înfricoşătorul bătrân, care nu şovăia să-şi dea mai curând viaţa şi averea, decât să piardă stima stăpânului său!

Iar acest stăpân, la rândul lui, ce soartă i-ar rezerva el lui Gillot?

Gillot se cutremură şi simţi cum îi cresc aripi la picioare. Se caţără pe scară cu toată iuţeala inspirată de această groază pe deplin îndreptăţită. În câteva secunde, Gillot ajunse în camerele de lângă bucătărie şi acolo îşi spuse: „Gândindu-mă bine, la Paris nu pot rămâne. Dacă n-aş muri spânzurat, sugrumat sau zdrobit de tortură, aş muri de frică, ceea ce e totuna. Trebuie să dispar!”

Şi Gillot voi s-o ia la sănătoasa.

Dar în aceeaşi clipă, chipul i se întunecă. Ca să mergi departe ai nevoie de mulţi bani.

Un alt gând îi străbătu pe loc mintea vicleană şi chipul lui luă pe dată expresia unui asemenea rânjet, încât ai fi putut crede că înnebunise de-a binelea.

Nu, Gillot nu era nebun!

Îşi amintise doar că dacă el era sărac, unchiul lui era foarte bogat. Tot hoinărind şi scotocind prin palat, Gillot descoperise de mult venerabilul cufăr, în care Gilles îşi îngrămădea la un loc scuzii pe care-i câştigase, împreună cu cei pe care-i furase.

Două minute i-au fost de ajuns sprintenului Gillot să pună mâna pe un târnăcop, să găsească cheile, să zboare spre locuinţa unchiului său şi să-i deschidă odaia în care se găsea vestitul cufăr.

Socoti în gând că Gilles va fi reţinut mai bine de un sfert de oră de cei doi Pardaillan.

Gillot, înainte de a da prima lovitură, pipăi capacul cufărului ca să aleagă locul unde era mai bine să lovească.

Un lung fior de bucurie şi uimire îl zgudui din cap până-n picioare: la prima mişcare izbuti să ridice capacul. Cufărul nu era încuiat! De ce? (Cititorii noştri n-au uitat probabil că bătrânul Pardaillan trecuse pe acolo).

Fără să mai stea pe gânduri, Gillot dădu capacul la o parte, izbucni într-un răcnet de bucurie, căzu în genunchi şi-şi înfundă cele două braţe până la cot în grămezile de scuzi.

În acele clipe Gillot uitase şi de dracu şi de Dumnezeu. Uitase şi de Pardaillan şi de unchiul său. După un răgaz de

încântare şi visare, Gillot îşi aminti totuşi că se află acolo ca să-şi umple buzunarele, treabă pe care o începu neîntârziat.

„Nu voi putea niciodată să car totul!” bombăni el cu un oftat de mânie neputincioasă, un adevărat oftat de avar.

Aceste cuvinte îl întruchipau cum nu se poate mai bine pe Gillot.

Totuşi îşi îngrămădi claie peste grămadă scuzii în buzunare, în încălţări, în pieptar, fără să se gândească nici un moment că nu va putea face un pas pe stradă, fără să zornăie ca un catâr cu clopoţei şi fără să împrăştie aurul pe tot drumul.

După ce se înfruptă cât putu din argintul şi aurul din ladă. GilloT. Cu picioarele crăcănate, cu braţele înţepenite, greoi şi împiedicat, se dădu un pas înapoi murmurând: „Ce nenorocire! Am luat abia jumătate. Dar hai s-o şterg!”

Se întoarse spre uşă şi rămase încremenit Unchiul era acolo!

Cumplitul Gilles, rezemat de uşa închisă, cu un rânjet şters pe buze, îl privea cum se agită.

Gillot voi să-şi împreuneze mâinile, dar mişcându-se, doi sau trei scuzi se rostogoliră pe podea.

El se prăbuşi în genunchi şi atunci îi plesniră ghetele, iar ţopăiala scuzilor reîncepu, un adevărat torent de aur pe care bătrânul îl urmărea cu coada ochiului, continuând să rânjească în chipul cel mai hidos.

Gillot încercă şi el să zâmbească, de aici o ciocnire între două schimonoseli nemaipomenite.

— Unchiule, preacinstite unchi, bâlbâi Gillot.

— Ce faci aici? întrebă bătrânul.

— Nu vezi, hm… încerc să fac ordine în cufăr…

— Bun! Faci ordine în cufăr? Ei bine, dă-i drumul mai departe, băiete!

Gillot rămase fără glas.

— Cum… să continui?

— Bineînţeles: în cufărul meu se găsesc douăzeci şi nouă de mii trei sute şaizeci şi cinci de livre de argint şi şaizeci de mii două sute douăzeci şi opt de livre de aur, în total, dacă nu mă înşel la socoteală, optzeci şi nouă de mii cinci sute nouăzeci şi trei de livre. Numără, băiete, numără în faţa mea ban cu ban, aşază totul în fişicuri de câte douăzeci şi cinci, aurul la dreapta, fiind mai nobil, iar argintul la stânga. Hai, ce mai stai?

— Gata, cinstite unchi, bunul meu unchi, gata, încep! spuse Gillot.

Prima mişcare fu să-şi golească buzunarele, încălţările şi pieptarul.

Numărătoarea porni în ordine şi metodic, sub privirile unchiului ai cărui ochi scăpărau ca nestematele roşii.

Pe măsură ce fiece fişic era pus din nou la locul lui în cufăr, Gillot îşi înăbuşea câte un oftat, în timp ce unchiul număra: „Încă cincisprezece mii… încă douăsprezece mii…”

Suma descreştea din ce în ce, pe măsură ce monezile erau din nou rostuite în cufăr.

Operaţia, după cum ne putem uşor da seama, a durat multă vreme. Începută pe la orele două, ea s-a terminat abia pe la cinci spre seară.

Toată această întâmplare se petrecea în acelaşi timp cu reîntoarcerea regelui Charles al IX-lea la Paris şi în momentul când cei doi Pardaillan luptau în strada Montmartre cu oamenii lui Damville.

Deci, unchiul Gilles rostea totalul, pe măsură ce grămezile de aur şi de argint se îngrămădeau iar în cufăr.

„Nu mai lipsesc decât cinci mii de livre… numai patru mii… numai trei mii…”

Gillot, care aşezase cu băgare de seamă ultimul ban şi scoase un ultim oftat, privi în jurul lui şi nu mai văzu nimic.

Podeaua se golise de tot şi nu se mai vedea nici un singur scud.

— Ce spui acolo, unchiule? i se adresă Gillot.

— Spun că nu mai lipsesc decât trei mii de livre.

Gillot se scotoci şi scoase din buzunar scudul, cei doi soli şi cei şase bănuţi care formau averea lui personală.

Îi întinse cu eroism bătrânului, care-i înhaţă şi spuse:

— Dar restul?

— Care rest, unchiule? Cele trei mii de livre! Nu mai am nimic, unchiule!

— Hai, grăbeşte-te, că dacă nu, te caut.

— Caută-mă, dragă unchiule, că eu nu mai am nimic?

Gilles îşi înăbuşi un bombănit de deznădejde. Pipăi cu mâinile tremurătoare căută vestmintele lui Gillot şi o sudoare rece îi apăru pe pielea capului.

Gillot nu minţea!

— Dezbracă-te!

Gillot se supuse, mai mult mort decât viu. BătrânuI Gillot cercetă fiecare loc strâmt, pipăi cusăturile, întoarse pe dos buzunarele, descusu căptuşelile şi trebui să accepte cruda realitate:

Lipseau trei mii de livre din comoară!

O înjurătură sălbatică şi un urlet de groază răsunară în acelaşi timp în încăpere. Înjurătura venea de la Gilles care totodată răcnea:

— Dă-mi-i înapoi, ticălosule!

Urletul fusese al lui Gillot, pe care unchiul îl apucase de beregată.

— Economiile mele de cinci ani! zbieră Gilles. Dar atunci cine mi i-a luat, sărmanii mei bănuţi? Dragii mei bănuţi, unde aţi plecat? …

Numai bătrânul Pardaillan ar fi putut răspunde la această întrebare.

Dar Gillot socoti că venise momentul potrivit să se dea bine pe lângă unchi şi-i şopti:

— Unchiule, am să te ajut să-i regăseşti!

— Ei stai! urla bătrânul care uitase de nepot tu ai venit aici ca să mă furi! Tu aşteaptă numai! Ai să vezi îndată ce ai să păţeşti pentru trădarea ta! Hai, îmbracă-te, dar repede!

În acelaşi timp îşi scutură nepotul cu o putere pe care nici nu i-o putea bănui. În sfârşit, îi dădu drumul şi Gillot se îmbrăcă la repezeală.

Gilles, în vremea asta, se liniştise treptat.

Gillot fu gata, îl înhaţă de ceafă cu degetele lui lungi, osoase şi tari ca fierul, închise cu grijă odaia, şi-l târî după el.

— Îndurare! gemea Gillot.

Ajunşi jos, Gilles dădu drumul nepotului şi scoţând un pumnal ascuţit, îi zise:

— La prima mişcare pe care o faci ca să fugi, îţi tai beregata!

Ameninţarea aceasta îl mai linişti pe Gillot. Prin urmare nu urma să fie omorât, din moment ce era ameninţat cu moartea numai dacă încerca să fugă!

— Ia-o înainte! spuse unchiul, cu pumnalul în mână. Condus sau, mai bine zis, împins de bătrân, Gillot străbătu grădina şi intră în magazia grădinarului.

— Pune mâna pe bulumacul ăsta! porunci unchiul arătând spre un stâlp destul de lung, ascuţit la un capăt.

Gillot se execută şi luă stâlpul pe umăr.

— Ia şi frânghia asta! Mai ia şi hârleţul ăsta! adăugă unchiul.

Nepotul se încarcă cu lucrurile ce-i fuseseră arătate. Temutul bătrân făcea haz privindu-şi nepotul împovărat cu instrumentele propriei sale torturi, iar Gillot, astfel încărcat, se îndreptă din nou spre oficiu şi pătrunse apoi în coridorul pivniţei.

Din oficiu, Gilles luă în trecere o torţă şi un cuţit.

Îl împinse pe nepot în pivniţă, iar când ajunseră jos, îl târî în fund şi-i spuse:

— Sapă aici!

Gillot, o adevărată zdreanţă de om, pierit de groază, năucit, începu să sape cu hârleţul.

Gillot înfipse adânc cu barosul stâlpul în gaura săpată, până când Gilles constată că e destul de ţeapăn şi îi strigă:

Ajunge!

Atunci bătrânul îl luă pe nepot, îl lipi de stâlp şi-l legă cu frânghia, astfel încât să nu poată mişca nici braţele nici picioarele şi nici capul.

Gillot, înnebunit de frică, nu se împotrivea, căci instinctul lui vital nu-l îndemna să se revolte.

— Ce-ai de gând să faci cu mine? bolborosi el.

— Ai să afli, îi răspunse unchiul.

Bătrânul împinse în faţa lui Gillot un fel de buturugă de lemn, se aşează pe ea şi începu să ascută cuţitul adus din bucătărie pe tăişul pumnalului său.

La vederea acestor pregătiri, Gillot începu să se văicărească fără încetare.

Tocmai atunci mareşalul Damville pătrunse în pivniţă.

— Mă plictiseşti cu zbieretele tale de porc dus la tăiere, strigă Gilles. Dacă nu taci, să ştii că te omor.

Gillot amuţi pe dată.

„Deci, nu vrea să mă ucidă, gândi el. Dar atunci, ce vrea?”

— Ei bine, continuă bătrânul Gilles, acum te voi judeca după mintea şi conştiinţa mea. Aceasta înseamnă că voi fi îndurător, în măsura în care crimele tale îngăduie îndurarea. Să-mi răspunzi cu toată sinceritatea.

— Da, unchiule, îţi făgăduiesc din toată inima, răspunse Gillot, începând să mai prindă curaj.

Între timp însă, trăgea neîncetat cu ochiul la cuţitul pe care bătrânul îl ascuţea întruna cu sârg. Acesta îl întrebă:

— Ai urmărit deci trăsura în care monseniorul le-a ascuns pe prizoniere?

— Da, unchiule, până în strada de la Hache.

— Te-a văzut cineva?

— Cred că domnul d’Aspremont trebuie să mă fi zărit. Dar nu cred că m-a recunoscut.

— Şi care ţi-a fost gândul când ai urmărit trăsura?

— Niciunul. Voiam să văd, asta-i tot.

— Ei bine, băiete, ai văzut ceea ce nu s-ar fi căzut să vezi!

— Vai mie! Tare mă mai căiesc, cinstite unchi!

— Bine! Acum spune-mi, pungaşule, spune-mi, nelegiuitule, ce drac te-a împins să povesteşti blestemaţilor de Pardaillan ceea ce n-ai fi trebuit să vezi vreodată?

— Nici un drac. Am vrut să-mi apăr urechile, unchiule.

— Ah! Laş nenorocit! Voiai să-ţi salvezi urechile, în timp ce eu îţi dădeam o pildă vie, oferindu-mi întreaga avere, cu toate că aş fi murit de mâhnire dacă mi-ar fi fost primită! Ştii tu, blestematule, ce nenorociri îi va aduce trădarea ta ilustrului meu stăpân?

— Vai, unchiule, iartă-mă!

— Şi eu, eu ce voi deveni? Ce voi răspunde acestui puternic senior când mă va trage la răspundere?

Bătrânul Gilles era sincer. Lăsă să-i cadă capul între mâini şi-şi punea întrebarea dacă nu era mai bine să moară decât să înfrunte mânia mareşalului.

Avea totuşi un martor al împotrivirii şi al deplinei sale nevinovăţii. Acest martor era chiar Gillot. Era deci preţios şi trebuia păstrat.

— Ascultă! îi spuse el ridicând capul. Nu te condamn la moarte. Monseniorul va lua în privinţa ta hotărârea pe care o va crede de cuviinţă. Trebuie totuşi să pedepsesc laşitatea şi trădarea, care mă aduc pe mine însumi în pragul spânzurătorii, fără să mai vorbim de faptul că ele îmi pătează cinstea. Bagă de seamă că nici nu pomenesc de cele trei mii de livre lipsă din cufăr…

— Da, dar nu le-am luat eu! urlă Gillot.

— Nu-ţi mai spun nimic, continuă Gilles din nou tulburat, de marea hoţie pe care te pregăteai s-o făptuieşti. De ce nu ţi-a trecut mai bine prin minte să mă înjunghii, decât să te atingi de scumpii mei bănuţi? Dar, cum îţi spuneam, îţi iert această crimă! În ce priveşte însă trădarea, monseniorul va judeca şi poate te va cruţa şi el dacă-i vei povesti lucrurile aşa cum s-au petrecut. Mi-o juri?

— Ţi-o jur pe partea mea de rai!

— Bine. În acest caz mă voi mulţumi să te trag la răspundere numai pentru răul pe care mi-l faci, fiind în

primejdie de a fi cel puţin izgonit de seniorul meu. Şi am să te pedepsesc pe acolo pe unde ai păcătuit…

— Dar cum? Cum? îngăimă Gillot înverzit de spaimă.

— I-ai trădat pe seniorul şi pe unchiul tău pentru a-ţi salva urechile. Ei bine, am să-ţi tai urechile!

— Îndurare! răcni nefericitul Gillot.

Gilles se ridicase liniştit şi încercă tăişul cuţitului pe unghia degetului mare.

Se apropie de nepot care, livid, cu ochii închişi, mai avu puterea să se ferească.

— Cel puţin nu-mi tăia decât una! …

Nici nu terminase bine această ciudată rugăminte, că un urlet înfricoşător îi ţâşni din gâtlej: cumplitul bătrân îi apucase urechea, dreaptă, trase cu putere de ea şi o tăie dintr-o singură lovitură de cuţit.

Urechea căzu pe podeaua pivniţei.

— Cruţare pentru aceea care mi-a rămas, strigă Gillot, înnebunit de groază şi de durere. Cruţare! Milă! …

Se auzi un al doilea urlet şi apoi nepotul leşină.

Cu aceeaşi seninătate, unchiul trecuse la stânga şi, într-o clipită, urechea stingă a lui Gillot ajunse lângă cea dreaptă, pe podeaua însângerată.

Nimeni nu-şi poate ocoli soarta, afirmă fataliştii. Se pare că aceea a bietului Gillot fusese ca, mai devreme sau mai târziu, să fie lipsit de aceste două imense şi clăpăuge podoabe, cu care natura îl înzestrase din plin de fiecare parte a chipului.

După ce îşi termină treaba, monstruosul bătrân începu să zâmbească.

Dar când îşi văzu nepotul plin de sânge şi fără cunoştinţă, se cutremură şi mormăi: „Drace, nu trebuie ca prostănacul ăsta să moară numaidecât. Este doar martorul meu în faţa mareşalului.”

Alergă deci în grabă la oficiu şi aduse apă, vin îndulcit, un întăritor şi comprese.

După ce spălă bine cele două răni, după ce le arse cu vin îndulcit şi le legă cum trebuie, strecură o înghiţitură de întăritor între buzele bolnavului şi îi stropi faţa cu apă rece.

Gillot îşi reveni, deschise nişte ochi pierduţi şi crezând că visase urât, îşi duse îndată cele două mâini la urechi. Dar acestea nu mai existau…

Gillot gemu jalnic.

— Nu cumva ai să te plângi de ceva? îl întrebă unchiul cu acea intonaţie batjocoritoare, care i se atribuie de obicei lui Satan în vechile legende.

— Ce nenorocire! răspunse Gillot, cum am să mai pot auzi acum?

— Prostănacule! replică Gilles.

Aceasta fu singura mângâiere pe care i-o acorda bietului mutilat. În acelaşi timp însă, îl luă de braţ, îl ajută să se ridice, îl puse pe picioare şi împreună se îndreptară spre scară, la lumina ultimelor pâlpâiri ale torţei gata să se stingă.

Dar rămaseră pironiţi locului, unul mai îngrozit decât celălalt.

În faţa lor se afla un om!

Iar acest om era mareşalul de Damville!

— Monseniore! exclamă Gilles, căzând în genunchi.

— Ei bine, rosti Damville cu un glas liniştit, ce se întâmplă aici?

— Ah, monseniore, o nenorocire înspăimântătoare! Sunt nevinovat, v-o jur! Am vegheat, supravegheat aşa cum mi-aţi poruncit când aţi plecat. Soarta şi acest mizerabil au făcut totul.

— Lămureşte-mă mai bine, jupâne Gilles, i se adresă Damville cu asprime.

— Ei bine, monseniore, blestematul de Pardaillan ştie acum unde se află cele două captive…

— Şi tu n-ai nici o vină în această trădare?

— Monseniore, v-o jur! Dar binevoiţi să-l întrebaţi pe acest mizerabil, căruia i-am tăiat urechile.

— E de prisos. Am încredere în cuvântul tău, Gilles. Ridică-te.

— Ah, monseniore! exclamă intendentul: credeţi ce doriţi, dar ceea ce mi-aţi spus acum este pentru mine o răsplată mai strălucită decât aceea din ziua când mi-aţi dăruit cinci sute de scuzi dintr-o dată!

— Aşadar, îmi rămâi devotat?

— Până la moarte! Vorbiţi, porunciţi-mi, viaţa mea vă aparţine!

— Atunci vino şi caută să te foloseşti de toată şiretenia ta. N-am nevoie de sângele tău, dar ceea ce eu voi cere acum va fi neîndoielnic mai greu decât să mori pentru mine.

— Sunt gata la orice, monseniore!

Bătrânul se ridică mândru în picioare. Mareşalul a spus că are încredere în cuvântul lui, al unui lacheu! Ca în acel al unui gentilom! … de la egal la egal!

Gilles simţi cum talentul lui de intrigant se înzeceşte şi ardea de nerăbdare să se arunce în luptă, întrezărind la capătul acestei lupte o victorie strălucită, iar odată cu ea, averea.

Damville urca scara pivniţei, adâncit în gânduri.

— Monseniore, dar acest nătâng? spuse bătrânul arătând spre Gillot leşinat. Să-l dau gata?

— Nu, fiindcă va putea servi în cele ce vei avea de făcut. Vino! …

Capitolul 3
Astrologul

Îl vom lăsa pe mareşalul Damville, hărţuit de ura şi furia sa, în căutarea mijlocului de a-i lovi de moarte pe cei doi Pardaillan şi a pune din nou mâna pe Jeanne. Îi vom părăsi şi pe François de Montmorency, pe sărmana nebună şi pe Loďse, aflaţi cu toţi în casa învăţatului Râmuş, unde nevoile povestirii ne vor readuce curând.

Trei zile după aceste evenimente, trei zile după reîntoarcerea triumfală a regelui în capitală să, în timp ce, la biserica Saint-Germain-l’Auxerrois, zece lovituri răsunau

în noapte anunţând ora, două umbre mergeau fără grabă în întunericul care învăluia grădinile noului palat al reginei.

Pe actualul loc al halei de grâu (Bursa de comerţ) se ridica altădată palatul Soissons, nu departe de palatul Nesle.

Catherine de Médicis, care avea un simţ deosebit al proprietăţii, cumpărase întinsele grădini şi terenuri virane din jurul palatului Soissons, căzut în ruină. Poruncise să fie doborâte zidurile şubrede, iar o armată de zidari se străduise să scoată din pământ, ca prin puterea baghetei magice a unei zâne, un palat de o elegantă măreţie, în timp ce o armată de grădinari făcuse să răsară în jurul palatului reginei, arbuşti, plante şi flori.

În aceste grădini, Catherine, care toată viaţa a dus dorul Italiei, a cerut să fie răsădiţi, cu mari cheltuieli, portocali şi lămâi.

Îi plăceau toate desfătările, toate bucuriile ameţitoare, toate parfumurile, sângele şi florile.

La capătul acestor grădini, într-un colţ al unei mici curţi aflată într-un ieşind în direcţia Luvrului, fusese ridicată, după porunca şi planurile Caterinei, o coloană dorică – şi azi în picioare – ultimă rămăşiţă a acestui armonios ansamblu de construcţii. Acest soi de foişor fusese clădit pentru astrologul reginei.

Spre acest turn se îndreptau cele două umbre de care am vorbit. Umbre… deoarece Ruggieri şi Catherine – ei doi erau – înaintau în linişte, înveşmântaţi în negru. Se opriră la piciorul coloanei.

Astrologul scoase o cheie din pieptar şi deschise o uşă joasă.

Intrară şi se găsiră imediat în faţa unei scări, care urcă în spirală până la platforma turnului.

Acolo se afla un cabinet, sau mai curând o cămăruţă îngustă, unde Ruggieri îşi depunea instrumentele de lucru, lunete, compasuri ş.a. Drept mobilă, nu se găseau acolo decât o masă încărcată cu cărţi şi două fotolii.

O ferestruică îngustă, dând spre strada de la Hache, lăsa să pătrundă aerul în acest colţişor.

Prin această ferestruică, bătrâna Laura, spioană a unei spioane, comunica cu Ruggieri.

Tot pe aici îşi arunca Alice de Lux rapoartele destinate reginei.

În ziua aceea, Catherine primise de la Laura un bilet conţinând aceste câteva cuvinte: „Astă-seară, pe la zece, ea va primi o vizită importantă, despre care vă voi raporta mâine”.

— Majestatea voastră doreşte să aprind o făclie? întrebă Ruggieri.

În loc de răspuns, Catherine apucă grăbit mâna astrologului şi i-o strânse puternic, făcându-i semn să păstreze linişte.

Într-adevăr, dinspre stradă ea auzise un zvon de paşi care se apropiau de turn.

Iar Catherine de Médicis, care ar fi putut fi un poliţist de mâna întâi, îşi spuse din instinct că paşii erau, fără îndoială, al persoanei care trebuia să-i facă Alicei de Lux acea vizită importantă.

Regina se apropie de ferestruică şi pentru că nu putea vedea nimic din pricina întunericului prin adânc, se aşează astfel încât să poată asculta.

Paşii se apropiau.

— Trecători! zise Ruggieri, dând din umeri. Credeţi-mă, majestate!

El ridicase glasul ca şi cum ar fi voit să se facă auzit de cei ce veneau.

— Linişte! şopti Catherine pe un ton ameninţător, care-l făcu pe astrolog să pălească.

Persoanele care umblau pe stradă, oricine ar fi fost ele, nu puteau bănui cu nici un chip că erau pândite. Ele se opriră lângă turn, nu departe de ferestruică, iar regina auzi un glas… un glas de bărbat învăluit într-o tristeţe greu de definit şi care o făcu să tresară surprinsă.

Glasul rostea:

— O voi aştepta aici pe majestatea voastră. Din acest punct voi supraveghea în acelaşi timp strada Traversând, cât şi strada de la Hache. Nimeni nu va putea ajunge la uşa verde fără ca eu să-i ţin calea. Majestatea voastră va fi deci în deplină siguranţă…

— N-am nici o teamă, conte, răspunse un alt glas, de astă dată de femeie.

— Déodat! murmură înfundat Ruggieri.

— Jeanne d'Albret! adăugă Catherine de Médicis.

— Iată uşa, doamnă, se auzi din nou glasul contelui de Marillac. Vedeţi, prin grădină se zăreşte o lumină Fără îndoială că ea a primit mesajul dumneavoastră şi acum vă aşteaptă…

— Tremuri, bietul meu copil?

— Niciodată în viaţa mea nu voi mai trăi o asemenea emoţie, cu toate că am trecut prin atâtea, unele plăcute, altele cumplite. Gândiţi-vă, Majestate, că în acest moment este în joc viaţa mea! Orice s-ar întâmpla însă, eu vă binecuvântez, doamnă, pentru bunăvoinţa pe care înţelegeţi să mi-o acordaţi.

— Déodat, ştii bine că te iubesc ca pe fiul meu.

— Da, regina mea, ştiu. Dar din păcate o alta ar trebui să se afle în locul dumneavoastră. Când mă gândesc, doamnă, că propria mea mamă m-a recunoscut fără îndoială în timpul convorbirii de la Podul de lemn, că a observat tulburarea mea, mi-a atins rana, mi-a simţit durerea şi n-a rostit totuşi nici un cuvânt, n-a făcut nici un gest, n-a dat nici un semn de dragoste, că a rămas rece ca gheaţa, de nepătruns, înspăimântătoare în încremenirea ei.

Contele îşi arătă printr-un gest adânca lui mâhnire, iar zgomotul înăbuşit al unui suspin ajunse până la urechea Catherinei, care rămase nepăsătoare.

— Curaj. Îl îndemnă Jeanne d'Albret ca să mai schimbe gândurile tânărului. Nădăjduiesc că peste o oră am să-ţi pot face o mică bucurie, scumpul meu copil…

Cu aceste cuvinte, regina Navarei trecu repede strada şi se duse să bată la uşa verde.

O clipă mai târziu, uşa se deschidea şi Jeanne d'Albret pătrundea în casa Alicei de Lux.

Contele de Marillac, cu braţele încrucişate pe piept, se sprijini de turn şi începu să aştepte. Capul lui aproape că atingea ferestruică.

Care au fost gândurile acestor trei fiinţe de-a lungul clipelor care se scurgeau una câte una în tăcerea nopţii? Astrologul ca tată, regina ca mamă, iar Déodat, copilul! …

Printr-o mişcare înceată, Ruggieri se aşezase pe nesimţite într-o poziţie, care s-o împiedice pe Catherina să scoată braţul prin ferestruică. Ce bănuială îngrozitoare îi trecea oare prin minte?

Catherine era întotdeauna înarmată cu un scurt pumnal ascuţit, o armă florentină, pe a cărui lamă erau imprimate minunate arabescuri, un înfricoşător giuvaer în mâinile reginei.

Ruggieri se cutremura de groază, căci el însuşi muiase vârful pumnalului într-o otravă fulgerătoare, iar cea mai mică înţepătură cu acest preţios obiect de artă era mortală.

Cine ştie dacă regina nu intenţiona să-şi întindă pe neaşteptate braţul şi să lovească? Oricum însă, ea rămase nemişcată.

Orologiul bătu la ora unsprezece şi apoi de jumătate.

În sfârşit, când ultimă bătaie de miezul nopţii se pierdea în văzduh, regina Navarei o părăsi pe Alice de Lux.

Cu gâtul încordat, năpădit de nelinişte, contele o văzu venind, dar nu se putu clinti din loc.

Catherine se pregătea să asculte.

Iată însă că Jeanne d'Albret, apropiindu-se de contele Marillac, îi spuse doar atât:

— Vino, dragul meu fiu, avem ceva de vorbit fără întârziere…

Şi amândoi se îndepărtară…

După plecarea lor, Catherine de Médicis şopti:

— Acum poţi să-ţi aprinzi făclia.

Astrologul dădu ascultare şi atunci se văzu cât era de livid, cu toate că mâna nu-i tremura de fel, iar căutătura îi era liniştită. Catherine, privindu-l atent, dădu din umeri şi zise:

— Ai crezut că am să-l omor?

— Da, răspunse astrologul cu o înspăimântătoare sinceritate.

— Nu ţi-am spus doar că nu-i vreau moartea? Că-mi va putea fi folositor? Vezi deci că nu mă gândeam să-l lovesc, de vreme ce mai trăieşte după cele ce am auzit amândoi. N-ai auzit? Ştie că-i sunt mamă!

Astrologul nu răspunse nimic.

— Până acum mă mai îndoiam! Acum s-a terminat. El singur a spus-o. Ştie, René! …

Oricui altuia decât lui Ruggieri, aceste cuvinte ale Catherinei nu i-ar fi produs nici un fel de impresie. Dar astrologul o cunoştea şi glasul cumplitei sale amante îi apăru atât de ameninţător, încât rămase cu ochii plecaţi, neîndrăznind s-o privească pe aceea care, în aparenţă, îi vorbea atât de liniştit.

Întunecată, cu gura încleştată, cu ochii aţintiţi în noapte spre punctul de unde dispăruse contele, regina continuă:

— Vezi deci că poţi fi liniştit, dragul meu René; dragostea ta părintească nu va fi supusă nici unei încercări.

— Ba da, doamnă! răspunse eu glas şoptit astrologul, ştiu că fiul meu va muri şi că nimic pe lume nu-l poate salva.

Catherine, uimită, îl privi pe furiş pe astrolog.

— Lămureşte-mă şi pe mine spuse ea, aşezându-se într-un fotoliu.

Ruggieri ridică capul. Chipul său nu era lipsit nici de frumuseţe, nici de o anumită semeţie naturală. Ruggieri era departe de a fi un şarlatan. Fire complicată, slab până la a se învoi să execute fără crâcnire cele mai josnice treburi, necruţător în înfăptuirea crimelor pe care el însuşi n-ar fi fost niciodată în stare să le închipuie, milos când redevenea el însuşi, crud când ajungea din nou instrumentul reginei,

şi-ar fi petrecut probabil viaţa studiind şi ar fi devenit un paşnic învăţat, dacă n-ar fi întâlnit-o în calea sa pe Catherine.

Arta ghicitului în stele nu era pentru Ruggieri, decât o îndeletnicire intermediară: el aspira mai sus şi mai departe. A cunoaşte adevărul, spunea el, înseamnă a-l stăpâni! Ce putere de temut va avea la îndemâna sa omul care va izbuti să cunoască azi din ce va fi făcută ziua de mâine! Şi ce va deveni această putere, dacă omul va putea să producă aur după placul lui?

Ruggieri avea deci o neclintită încredere în această artă.

Mereu dezamăgit de calculele sale, adesea, după ce veghease nopţi întregi, lăsa să-i cadă pana, plin de deznădejde. Curând însă, noi puteri îl împingeau înainte şi, cu o mânie rece, se cufundă iar în rezolvarea nerezolvabilului.

Nu e deci de mirare că acest creier ostenit era bântuit de vedenii.

— Doamnă, zise el, vreţi să aflaţi de ce fiul meu va muri şi de ce nimic nu-l va putea salva? Am să v-o spun. Atunci când mi-am recunoscut fiul în hanul acela unde m-aţi trimis, m-am gândit la început numai la dumneavoastră. Ce însemna atunci fiul meu pentru mine? Un necunoscut. În timp ce dumneavoastră, dumneavoastră eraţi marea iubire a vieţii mele. Apoi, puţin câte puţin, milă s-a strecurat în inima mea. Şi odată cu ea şi alte sentimente destul de puternice ca să mă facă să sufăr, dar nu atât de mari ca să vă pot înfrunta şi spune: pe acesta nu-l puteţi lovi. Iar atunci când am înţeles că l-aţi condamnat, m-am mulţumit doar să plâng în tăcere, fiindcă aţi dobândit asupra mea o putere neobişnuită, Catherine. Cred că n-am să vă uimesc spunându-vă că am luptat să vă izgonesc din sufletul meu. Mai ales în timpul din urmă, întrebând astrele şi neprimind decât răspunsuri îndoielnice, începusem din nou să sper. Trebuie să vă spun că mă hotărâsem să intervin şi să împiedic uciderea copilului meu. Chiar adineauri, doamnă,

dacă aţi fi încercat să-l loviţi n-aţi fi izbutit, pentru că acum câteva momente îmi mai închipuiam că va putea trăi. Acum însă ştiu că va trebui să moară.

Catherine clătină din cap, cu o linişte înşelătoare.

— Superstiţie! murmură ea.

— Vederi diferite, doamnă. Dumneavoastră vedeţi ceva. Iar eu nu. Dacă dumneavoastră aveţi o vedenie, o numiţi nălucă. Dacă eu am o vedenie, o numesc corp astral.

— Te cred, René, te cred, răspunse cu glas scăzut Catherine, deoarece această femeie atât de puternică şi care pusese o asemenea stăpânire asupra astrologului, era la rândul ei subjugată de el, când Ruggieri îi vorbea despre ocultism.

Pe chipul astrologului se produse o schimbare ciudată. Ochii, uşor convulsionaţi, aveau acea privire îndreptată spre interior, care schimbă în întregime înfăţişarea feţei omeneşti.

„Da, urmă el încet, atunci când Cerul nu vrea să-mi răspundă, când problemele ce le pun după datele siderale nu duc la o soluţie, întrebarea pe care am pus-o puterilor nevăzute ajunge uneori la mine pe altă cale. Este tocmai ceea ce s-a petrecut acum. Iată ce am văzut, Catherine. Vă aflaţi lângă ferestruică, iar eu în acest loc. Toată atenţia mea era aţintită asupra braţelor voastre. Inelul pe care-l purtaţi pe arătător strălucea blând în noapte şi nu-l scăpau din ochi. Căci astfel vă puteam urmări mâna, iar dacă aţi fi dus-o la pumnal, aş fi oprit-o. Deodată mi s-a tulburat vederea. În aceeaşi clipă am simţit un fel de uşoară zguduire în craniu, iar capul s-a îndreptat de la sine spre ferestruică. În faţa unor asemenea semne mi-era cu neputinţă să nu recunosc că eram în legătură cu nevăzutul. Reţineţi că de unde mă aflam, eu nu-mi puteam vedea fiul. Cu toate acestea l-am zărit foarte limpede. Era ca la vreo douăzeci de paşi în faţa ferestruicii, plutind în aer la o înălţime de vreo şapte sau opt picioare; zbura, ca să spun aşa, într-un nimb strălucitor, până şi el sclipea într-un fel

ciudat, pe toată întinderea corpului. Cu o mână îşi apăsa pieptul în partea dreaptă. Apoi, mâna îi căzu încet. În locul unde se găsise înainte mâna, am văzut o rană întinsă, din care curgea şiroi un sânge asemănător unui cristal topit şi nu roşu ca sângele omenesc. Fiul meu a plutit astfel, în faţa ochilor mei, aproape două minute. Apoi, încetul cu încetul, contururile i-au devenit mai puţin lămurite, forma s-a topit, până ce a rămas numai un abur subţire, lumina s-a stins, viziunea s-a risipit şi apoi nimic…”

Glasul lui Ruggieri de-abia se mai auzi rostind aceste ultime cuvinte şi nu mai era decât o şoaptă de neînţeles.

Regina se scutură ca pentru a se uşura de nefolositoarea povară a spaimelor închipuite, ochii ei plini de ameninţare îşi înfipsese privirea de-o stranie limpezime în punctul urmărit de astrolog.

„Soţul meu, mormăi ea printre dinţi, se jura că miros a moarte! Poate! Pe trupul lui Cristos, îmi place să fiu aceea care trece lăsând în urma ei un şir de cadavre, căci pentru a stăpâni, e nevoie să loveşti! Vă mulţumesc vouă, puteri nevăzute care mi-aţi adus vestea! Marillac trebuie să moară, aşadar, să moară! Charles trebuie să moară şi el, să moară! Îngeri şi demoni, mă veţi ajuta să-l ridic pe tron pe fiul inimii mele, pe scumpul meu Henri…”

Catherine îşi făcu în grabă o cruce şi atinse fruntea astrologului cu vârful degetului ei îngheţat. Ruggieri se înfiora.

— René, îi spuse ea, tu vezi bine că până şi Cerul îl condamnă…

— E fiul nostru…

— Ei bine, să lăsăm soarta să se împlinească, să nu ne amestecăm, punând în discuţie sentinţele hotărâte de forţele atotputernice, a aflat că îi sunt mamă şi de aceea este condamnat!

Catherine zicea „este” condamnat pentru că nu ştia prea bine dacă trebuie să spună Dumnezeu ori Satan.

— Este condamnat, în timp ce eu visam pentru el un viitor regesc. Să nu mai vorbim de el, René! … Dar cealaltă? Femeia aceea care şi ea ştie! Ai auzit doar: Jeanne d’Albret cunoaşte taina… Pe aceasta, René, o condamn eu! O am în mână. Visez să curăţ regatul pe care-l pregătesc fiului meu. Visez să reînscăunez autoritatea Romei, pentru a o întări astfel pe aceea a lui Henri. L-am iscodit pe Coligny, l-am cercetat pe Béarnez, i-am examinat amănunţit pe toţi aceşti seniori care se îmbulzesc plini de ifose la curte şi în tot oraşul. René, îţi spun, toţi, începând cu regina lor şi până la ultimul gentilom, toţi poartă în ei germenul revoltei. Ei nu se ridică numai împotriva bisericii ca o piedică ameninţătoare, ci se simt asupriţi de puterea regală din Franţa, acolo, în munţii lor au căpătat obiceiuri de neatârnare şi nu puţini dintre ei îşi spun hughenoţi, ceea ce în realitate înseamnă pur şi simplu rebeli. René, dacă nu nimicesc reforma, monarhia însăşi va fi într-o zi reformată. Să începem deci prin a lovi capul. Jeanne d’Albret este capul protestanţilor. Ea cunoaşte taina mea. Ucigând-o, mă salvez pe mine şi salvez totodată Biserica şi Statul.

Acestea fiind spuse, Catherine de Médicis ieşi împreună cu René afară din turn.

— Parcă aveam de gând să citim în stele? spuse acesta.

— Cercetarea lor a devenit de prisos. Am aflat ceea ce voiam să ştiu.

Străbătură grădinile în care se aflau şi ajunseră la o mică clădire, cu o înfăţişare elegantă, aşezată la o sută de paşi de turn. Aceasta se compunea dintr-un parter şi un singur etaj. Catherina o construise pentru a servi de locuinţă astrologului său. Era o casă frumoasă din cărămidă şi piatră albă, cu un balcon pântecos din fier forjat. O uşă frumoasă, arcuită, din stejar împodobit cu ghinturi groase cu capete mari, ferestre cu vitralii delicate, o faţadă pe care se căţărau tufe dese de trandafiri, dădeau locuinţei o înfăţişare elegantă.

Intrară şi din vestibul pătrunseră numaidecât într-o încăpere vastă, care ocupa toată aripa stângă a parterului. Pe o masă mare erau întinse hărţi cereşti întocmite chiar de Ruggieri, pereţii erau acoperiţi cu rafturi de stejar pline cu cărţi.

Regina şi astrologul se opriră câteva clipe în cabinetul de lucru plin de praf.

— Să mergem în laborator, zise Catherina.

Ruggieri se cutremură, dar se supuse.

Străbătură din nou anticamera, iar Ruggieri, punând în mişcare trei broaşte complicate, sfârşi prin a deschide, după zece minute de trudă, o uşă grea întărită cu drugi de fier.

În spatele acestei uşi se mai găsea una. Aceasta era în întregime de fier şi n-avea nici o broască. Catherine, apăsă cu putere pe un buton aproape invizibil şi uşa se deschise sau, mai bine zis, se dădu înapoi, lăsând de o parte şi de alta destul loc pentru trecerea unui om.

Camera în care intrară acum ocupa aripa dreaptă a parterului.

Aerul intra acolo prin două ferestre acoperite cu grijă de perdele groase de piele, care le apărau împotriva oricărei priviri ce ar fi ajuns să străbată vitraliile.

Ruggieri aprinse două făclii de ceară şi atunci apăru interiorul încăperii.

Tot peretele din fund era ocupat de bolta coşului de zid aşezată deasupra unei vetre atât de mari, încât ar fi putut forma ea singură o cameră separată. Sub această boltă fuseseră construite două cuptoare, având fiecare foalele lor de fierărie. Cuptoarele erau ticsite cu recipiente de diferite mărimi. Pe cinci sau şase mese, aşezate ici-colo se aflau retorte de toate dimensiunile. Pe o scândură, o colecţie de măşti de sticlă sau din plasă de oţel.

La un semn al Catherinei, Ruggieri deschise un dulăpior cu o cheie pe care o purta atârnată de gât, sub vestă.

Catherine se aplecă şi murmură:

— Să alegem! Ce-i cu acul acesta, René, acul ăsta frumos de aur? …

René se aplecă la rândul lui. Capetele lor aproape că se atingeau.

Chipul Catherinei era hâd în acest moment pentru că râdea. De obicei, figura reginei avea o înfăţişare de întunecată tristeţe, nu lipsită de o anumită maiestate. Când zâmbea, izbutea să fie fermecătoare ca pe vremea tinereţii, când zâmbetul ei fusese cântat de toţi poeţii. Dar când râdea într-un anumit fel, atunci devenea îngrozitoare.

În ce-l priveşte pe Ruggieri, pe chipul lui nu se mai citea nici durere, nici nelinişte, ci doar sălbatica mândrie a savantului care-şi priveşte opera.

— Acul acesta? răspunse el cu un surâs de înfricoşătoare modestie, luaţi un fruct, de pildă, o piersică frumoasă, coaptă şi pârguită, înfigeţi acul în carnea ei gustoasă. Vedeţi, acul este atât de subţire încât ar fi cu neputinţă să se observe urma trecerii lui prin fruct. De altfel, fructul nu va fi deloc vătămat. Numai persoana care va fi mâncat această piersică va fi cuprinsă în timpul zilei de greţuri şi ameţeli, iar până seara va fi moartă.

— Ah! Ah! … Dar lichidul acela gras din sticlă, care seamănă cu un ulei?

— Într-adevăr, doamnă, este un ulei. Dacă atunci când se pregăteşte lampa de noapte a majestăţii voastre, s-ar amesteca douăsprezece până la cincisprezece picături din acest ulei cu cel al lămpii, majestatea voastră ar adormi ca întotdeauna, fără să simtă nici o nelinişte sau indispoziţie. Atâta doar că ar adormi mai curând ca de obicei… şi nu s-ar mai trezi.

— Minunat, René! Da şirul acesta de sticluţe?

— Esenţe de flori, regina mea. Iată trandafirul, iată garoafa şi aici heliotropul, mai departe, violeta şi portocalul. Vă plimbaţi, de pildă, în grădină cu un prieten şi-i atrageţi atenţia asupra frumuseţii unui trandafir. Prietenul vostru admiră şi apoi cere să culeagă floarea. O culege şi o

miroase: poate fi socotit mort dacă în ajun aţi făcut o mică crestătură în arbust şi dacă în crestătură aţi turnat zece picături din această esenţă. Vă puteţi mulţumi să turnaţi doar o singură picătură pe floarea ce-i va fi oferită. Parfumul florii nu va fi schimbat, deoarece fiecare din aceste esenţe corespunde cu propriul parfum al florii.

— Foarte frumos, René! Dar pomezile acestea?

— Sunt pomezi obişnuite, doamnă. Cea neagră este pentru gene şi sprâncene, cea roşie pentru buze şi mai e crema de întins pe faţă, acestea sunt creioanele pentru înfrumuseţarea ochilor. Numai că femeia care va întrebuinţa aceste creme şi aceste creioane, va fi cuprinsă, în următoarele două zile, de puternice mâncărimi pe obraz, unde curând va apare o rană care va distruge şi cel mai fermecător chip.

— Ah, dar atunci nu-i ucigător?

— Ei, doamnă, se poate ucide o femeie tânără răpindu-i frumuseţea.

— Toate acestea sunt fulgerătoare, şopti Catherine. Dar aici ce-i? Apă?

— Da, doamnă, apă curată, fără nici un gust, aromă sau miros, fără parfum, o apă care n-ar strica cu nimic apa, sau vinul, sau un lichid oarecare cu care aţi amesteca-o în proporţia infimă de treizeci, patruzeci de picături la o oca. Aceasta, doamnă, este capodopera Lucreţiei: aqua-tofana.

— Aqua-tofana! repetă în şoaptă regina.

— O adevărată capodoperă! Spuneaţi, nu fără temei, că efectul tuturor acestor otrăvuri este prea fulgerător, înţeleg că sunt cazuri când trebuie lucrat cu o oarecare prudenţă. Aqua-tofana, limpede ca un cristal, nu lasă nici o urmă în corpul oricărei fiinţe, animal sau om, care ar fi băut din ea. Omul acela, dacă a avut cinstea să cineze la masa voastră, se va întoarce la el în perfectă stare de sănătate. Numai că după o lună el va începe să simtă o indispoziţie, o nelinişte deosebită, treptat îi va fi cu neputinţă să mai mănânce, va

cădea într-o slăbiciune generală, iar trei luni după aceea cină, va fi îngropat.

— Grozav, spuse Catherina, dar prea încet.

— Să vorbim deschis. În cât timp doriţi ca… piedica să fie înlăturată?

— Trebuie ca Jeanne d'Albret să moară peste douăzeci sau treizeci de zile, nici mai mult, nici mai puţin.

— Lucrul e posibil, doamnă, iar victima ne va indica singură mijlocul de folosit. Alegeţi de pe tot acest raft de abanos.

— Cartea aceasta?

— Este o carte de rugăciuni, doamnă, de un nepreţuit folos în mâna unui catolic, valoroasă pentru lucrătura închizătoarei de aur şi legătura ei în argint. E de ajuns s-o răsfoieşti.

— Dar, Jeanne d'Albret e protestantă, îl întrerupse Caterina. Broşa aceasta, ce-i cu ea?

— Este un giuvaer minunat. Din nefericire, care se închide greu. Atunci, se întâmplă ca persoana care se serveşte de ea să forţeze arcul şi apăsând, se înţeapă la mână, o înţepătură neînsemnată, care însă în următoarele opt zile provoacă o cangrenă zdravănă.

— Nu. Dar sipetul acesta ce-i?

— Îl vedeţi, doamnă, e un sipet obişnuit, la fel cu toate celelalte din lume, cu o singură diferenţă totuşi, că el a fost cizelat de meşteşugari pricepuţi şi că este făcut din aur masiv, ceea ce-l transformă într-un dar cu adevărat regesc. Apoi mai există încă o diferenţă. Deschideţi-l, doamnă!

Catherine îl deschise fără nici o şovăire. Un altul decât Ruggieri ar fi tresărit în faţa acestei dovezi de deplină încredere. El era însă obişnuit.

— Priviţi, doamnă, continuă Ruggieri, interiorul acestui mic sipet este dublu şi făcut dintr-o frumoasă piele de Cordoba. Această piele de Cordoba formează ea singură un obiect de artă, fiind imprimată în relief după metodele

secrete ale tradiţiei arabe şi este uşor parfumată, aşa cum vă puteţi încredinţa.

Catherine, fără nici o ezitare, aspiră parfumul delicat ce se răspândea uşor din interiorul sipetelui.

— Nu e nici o primejdie să mirosiţi acest parfum, continuă chimistul. Dacă însă aţi atinge această piele, dacă v-aţi lăsa mâna în acest sipet destul timp, adică în jur de o oră, esenţele cu care este îmbibată pielea s-ar comunica sângelui vostru prin pori şi peste douăzeci de zile aţi fi doborâtă de o febră, care în trei sau patru zile vă va fi fatală.

— Foarte bine. Dar ce m-ar determina să-mi las mâna în acest mic cufăr timp de cel puţin o oră?

— Dacă mâna voastră nu va atinge pielea de Cordoba, nu poate oare pielea să vină în întâmpinarea mâinii? Vă ofer acest mic sipet… îi daţi o întrebuinţare oarecare… va servi la păstrarea eşarfei pe care o purtaţi la gât şi a mănuşilor ce se vor lipi de mâna voastră. Eşarfa sau mănuşile, rămânând închise în cufăraş, efectul lor devine la fel de puternic ca al pielii propriu-zise.

— Iată o adevărată capodoperă, murmură regina.

Ruggieri se ridică. Mândria lui de chimist găsi în aceste momente răsplata migăloasei sale munci.

— Da, zise el, aveţi în faţă capodopera mea. Mi-au trebuit ani îndelungaţi ca să combin elementele subtile, în stare să se potrivească şi pielei ca şi tunicii lui Nessus, am vegheat nopţi peste nopţi, eram de o sută de ori gata să mă otrăvesc singur, până ce am găsit esenţa care să se comunice prin atingere şi nu prin miros sau pe gură. În acest cufăraş de temut am ferecat moartea, pe care am schimbat-o astfel într-o slugă ascultătoare, mută. Nevăzută şi de nerecunoscut. Luaţi-l, regina mea, e al vostru.

— Îl iau! răspunse Catherine.

Într-adevăr, ea închise la loc cufăraşul şi-l ridică. Îl păstră o clipă în cele două mâini înălţate în dreptul ochilor şi murmură:

— E voinţa lui Dumnezeu!

Capitolul 4
Porunca regelui

A doua zi după ce François de Montmorency şi-a regăsit fiica şi pe aceea ce-i fusese soţie, cei din casa de pe strada Montmartre s-au bucurat de linişte.

Mareşalul simţea cum îi creşte inima în piept. Era căzut în admiraţie în faţa fiicei sale şi nu-şi închipuia că mai poate exista pe lume o fiinţă atât de fermecătoare. În ce o priveşte pe Jeanne, era din ce în ce mai încredinţat că ea suferea o criză trecătoare şi că fericirea îi va readuce în acelaşi timp raţiunea şi sănătatea fizică. Uneori i se părea că zăreşte în ochii nebunei o umbră de înţelegere. Voia să creadă în vindecarea ei.

Aruncă adesea priviri pline de îndoială spre Jeanne şi-şi spunea: „Atunci când va putea din nou înţelege, cum voi izbuti oare să-i explic căsătoria mea? N-ar fi trebuit să-i rămân credincios chiar socotind-o pe ea necredincioasă?”

Era cuprins de tulburare văzând-o atât de frumoasă, abia schimbată, aproape tot atât de desăvârşită ca pe timpul când o aştepta în pădurea de la Margency.

Cât despre Loďse, în afară de durerea de a n-o putea face pe mamă să ia parte deîndată la fericirea ei, era plină de încântare. Şi ea era convinsă că o lună de îngrijiri atente îi va reda martirei raţiunea. Se lăsa astfel furată de acea bucurie, necunoscută până atunci, de a avea o familie, un nume, un tată. Acest tată i se părea un om excepţional, prin forţa şi cinstea lui neîntinate. Era, în acelaşi timp, unul dintre puternicii regatului.

Această zi fu deci una de fericire adevărată, cu toată nebunia Jeannei.

Nu se afla ea oare acolo, în viaţă? Şi atunci când ei doi, tatăl şi fiica, o priveau, nu vedeau oare că în sănătatea ei se petreceau schimbări îmbucurătoare?

Ochii îşi regăseau strălucirea, iar obrazul îşi recăpăta culorile: niciodată n-o văzuse Loďse atât de frumoasă şi de

veselă. Râsul nebunei nu răsuna ascuţit şi nervos, ci plăcut şi plin de o nevinovată fericire.

În ziua aceea, mareşalul făcu îndeaproape cunoştinţă cu bătrânul Pardaillan. Îşi strânseră mâinile cu multă încredere, iar amintirea răpirii Loďsei fu dată uitării.

Noaptea care urmă fu şi ea foarte liniştită.

Totuşi, la începutul nopţii, pe stradă avu loc o întâmplare. Mareşalul de Damville veni să inspecteze postul de pază din faţa casei Era însoţit de patruzeci de guarzi regali, care aveau să-i schimbe pe guarzii lui d'Anjou. Erau comandaţi de un ofiţer al casei regale, iar căpitanul care primise garanţia pentru Jeanne de Piennes trebui să se retragă.

Damville îşi petrecu noaptea pe stradă, iar în zori se produse o mişcare în rândul soldaţilor.

Douăzeci dintre ei îşi întoarseră archebuzele şi erau gata să deschidă focul.

Era vădit că se pregăteau să spargă uşa.

Chezăşia dată pentru Jeanne de Piennes era socotită deci nulă şi neavenită? Aceasta fu părerea bătrânului Pardaillan când, scoţându-şi nasul pe ferestruică, văzu toate, aceste pregătiri. El îi chemă îndată pe mareşal şi pe cavaler, care veniră să vadă cu ochii lor situaţia. Bătrânul cavaler era tare bucuros şi ochii îi scăpărau.

— Dacă ne vor ataca, spuse el, nu mai avem nici un motiv să ne ţinem de cuvânt, ne aflăm aici prizonieri ca zălog pentru doamna de Piennes. Atacul ne eliberează de îndatorire şi ne redă dreptul de a fugi. Există o uşă deschisă, să fugim!

— Aceasta e şi părerea mea, spuse mareşalul, în cazul în care ne vor ataca. Un cuvânt călcat nu mai trebuie respectat!

— Vor ataca, n-aveţi nici o teamă. Ce crezi, cavalere?

— Cred că domnul mareşal va trebui să iasă de îndată cu cele două femei, dar că noi trebuie să rămânem şi să-i înfruntăm.

— Ia te uită ceva nou! mormăi bătrânul Pardaillan, care înţelesese numaidecât ceea ce se petrecea în inima fiului său.

Îl luă deoparte:

— Vrei să mori, da?

— Da, tată.

— Atunci să murim împreună. Cu toate acestea, mai poţi încă asculta o părere a bătrânului tău tată? …

— Da, domnule…

— Ei bine, nu-mi doresc decât moartea, din moment ce tu nu poţi trăi fără această micuţă Loďse, dracul s-o ia, iar eu nu pot trăi fără tine. Dar ar trebui să fii sigur că Loďsette a ta n-o să-ţi scape!

— Ce vrei să spui? exclamă cavalerul pălind de nădejde.

— Doar atât: ai cerut-o mareşalului pe fiica sa?

— E o nebunie!

— De acord! Dar, în sfârşit, ai cerut-o?

— Ştii bine că nu!

— Ei bine, va trebui să i-o ceri!

— Niciodată! Niciodată! Oh, jignirea de a mă vedea respins!

— Bine, atunci voi vorbi eu în locul tău! Una din două: ori eşti acceptat şi le vei face Montmorency-ilor cinstea de a intra în familia lor. Pe moartea tuturor dracilor! Spada ta face cât a lor, iar numele ţi-e nepătat. Continui deci: ori eşti respins şi numai atunci va veni momentul să ne potcovim cizmele pentru marea călătorie din care nu mai e întoarcere. Hai, încuviinţează să trăieşti până ce tatăl Loďsei îmi va fi spus definitiv nu!

— Fie, tată! răspunse cavalerul, care întrezări aici un mijloc de a muri singur şi de a nu-l târî şi pe tată după el.

— Monseniore, se adresă atunci bătrânul Pardaillan mareşalului, apropiindu-se de el, cavalerul şi cu mine am ţinut un consiliu de război. Iată ce am hotărât: Dumneavoastră veţi pleca deîndată, iar noi rămânem pe loc până când se va porni atacul. După aceea vom pleca şi noi.

— Nu plec de aici fără voi, răspunse mareşalul cu glas hotărât. Gândiţi-vă, cavalere, că dacă nu mă veţi urma după primul atac, cele două fiinţe nevinovate sunt sortite unei morţi cumplite.

Cavalerul tresări.

— Atunci, vom pleca, spuse el.

— Nu ne-a mai rămas altceva de făcut decât să aşteptăm, continuă Pardaillan-tatăl.

Aşteptarea nu fu lungă. Pe la cinci dimineaţa, bătrânul cavaler, rămas de veghe la ferestruica din acoperiş, văzu un călăreţ făcând semn unui ofiţer. Călăreţul, cu toate că era cald. Era învăluit într-o mantie care-l acoperea cu totul. De aceea, Pardaillan nu-l putu recunoaşte.

Ofiţerul se apropie de casă, însoţit de un împuternicit în haine negre, care scoase o hârtie dintr-un toc şi începu să citească cu glas tare şi limpede:

— În numele regelui: „Sunt declaraţi trădători şi răsculaţi domnii Pardaillan, tatăl şi fiul, adăpostiţi în această casă pe chezăşia nobilei doamne de Piennes, numita chezăşie este declarată nulă şi neavenită, întrucât doamna arătată nu cunoştea crimele făptuite mai înainte de domnii Pardaillan.

Îi somăm pe numiţii domni să se predea, pentru a fi duşi la Temple, spre a fi judecaţi acolo pentru crimă şi trădare şi lezmajestate, incendierea cu bună-ştiinţă a unei case, precum şi revoltă cu arma în mână.

Însărcinăm pe ofiţerii din paza regelui să-i prindă chiar morţi dacă nu vor izbuti să-i prindă vii, pentru ca leşurile lor să fie spânzurate.

Iar noi, Jules-Henri Percegrain, declarăm că le-am comunicat cele de mai sus cu glas tare rebelilor şi că, printr-o ultimă îngăduinţă, le-am mai dat o oră de gândire.

Drept pentru care am semnat şi predat prezentele mandate de arestare gentilomului Guillaume Mercier, baron de Teil, locotenentul companiei de archebuzieri ai regelui.”

Omul în negru dădu hârtia ofiţerului şi se retrase lângă cavalerul în mantie, care în tot acest timp rămăsese nemişcat.

Ora de gândire încuviinţată rebelilor se scurse repede.

Stradă se umpluse de lume, curioşii se ridicau în vârful picioarelor să vadă dacă răsculaţii vor fi prinşi vii sau morţi.

Ora îngăduită trecuse, ofiţerul se apropie de uşă şi bătu cu putere, strigând:

— În numele regelui!

Bătaia de ciocan răsună surd în interiorul casei şi o fereastră de la etajul întâi fu deschisă. Apăru bătrânul Pardaillan. Se auziră strigăte din stradă:

— Iată-i! Iată-i! Se predau!

Pardaillan salută cu demnitate, se aplecă şi întrebă:

— Domnule, aveţi de gând să ne atacaţi?

— Chiar acum, răspunse ofiţerul, dacă nu vă predaţi.

— Băgaţi de seamă că sunteţi primul care călcaţi învoiala.

— Ştiu, domnule şi dumneavoastră trebuie să vă predaţi fără condiţii.

— Să ne predăm, asta-i altceva. Voiam doar să vă spun că nu vă ţineţi cuvântul dat. Acum puteţi ataca dacă vă trage inima.

Acestea fiind spuse, bătrânul Pardaillan închise liniştit fereastra, în timp ce ofiţerul mai strigă o dată:

— În numele regelui!

Deoarece nu primea nici un răspuns, ofiţerul făcu un semn şi o bârnă folosită ca berbece fu pusă în mişcare La a cincea lovitură, uşa căzu.

Archebuzierii îşi îndreptară ţevile asupra uşii şi stăteau pregătiţi.

Întrucât nu apăru nimeni, trebuiră să se hotărască să intre în casă. Acolo dădură peste o scară înţesată cu diferite obstacole.

— Trebuie să-i asediem acolo, sus, răcni ofiţerul.

A fost nevoie de două ceasuri ca să se elibereze scara.

Când trecerea fu în sfârşit liberă, toată trupa se caţără cu băgare de seamă, urmată de călăreţul care descălecase şi continua să-şi ascundă chipul în faldurile mantiei.

Spre mulţumirea ofiţerului, sus toate uşile erau deschise.

Pătrunseră în odăile pe care le cercetară una câte una, cu toată precauţia necesară.

După ce scotociră tot etajul întâi, devenise limpede că asediaţii se retrăseseră în pod.

Dar când, după multe şovăieli şi somaţii repetate, se hotărâră în cele din urmă să pătrundă în pod, nu găsiră acolo decât fân.

Călăreţul scoase atunci un strigăt turbat şi, zărind o uşă de trecere prin care se putea intra în casa vecină, o sparse cu o puternică lovitură de picior:

— Pe aici au fugit! urlă el. Îmi scapă iar!

Atunci, cavalerul furios lăsă să-i cadă mantia şi soldaţii, uimiţi, îl recunoscură pe ilustrul mareşal de Damville.

— Ce ordonaţi, monseniore? întrebă ofiţerul.

— Scotociţi toată casa! scrâşni Damville.

Casa fu cercetată cu grijă, dar nu fu găsit nimeni.

Mareşalul de Damville ieşi prin ulicioara Groparilor. Era vânăt de furie. Încalecă numaidecât şi se repezi în direcţia Luvrului.

Ajuns acolo, ceru să fie neîntârziat primit de rege.

În acest timp, fugarii ajungeau la palatul Montmorency şi, îndată după instalarea celor două femei, ţinură un consiliu de război.

— Aici, spuse mareşalul celor doi Pardaillan, vă aflaţi la adăpost.

Cavalerul clătină din cap.

— Monseniore, spuse el, dacă-mi daţi crezare, ar trebui să fugiţi. Nu v-aş da acelaşi sfat dacă aţi fi singur.

— Aveţi dreptate, cavalere, răspunse mareşalul. Nici eu n-am de gând să primejduiesc viaţa fiicei mele şi a mamei sale. Voi pleca chiar astă-seară cu ele la castelul Montmorency. Mă bizui pe dumneavoastră pentru a ne

însoţi până acolo. Odată ajunşi la Montmorency, nimeni, nici chiar regele, nu va avea îndrăzneala să vă caute acolo. Le-ar trebui o întreagă armată ca să cucerească palatul.

Rămaseră deci înţeleşi că pe seară, la căderea nopţii, vor părăsi Parisul.

În aceeaşi zi, Pardaillan-tatăl avu cu mareşalul o convorbire memorabilă. Cavalerul se retrăsese în camera sa, iar Loďse se dusese lângă mama ei. Pardaillan, rămas singur cu mareşalul şi după ce o văzu pe Loďse plecând, deschise în mod eroic vorba despre ceea ce avea pe suflet:

— Încântătoare copilă, zise el, trebuie să fiţi tare fericit de a o fi regăsit, monseniore.

— Da, domnule. Fericit cum nu se poate spune.

— De-ar putea găsi, exclamă bătrânul vulpoi, un soţ demn de ea! Dar mă îndoiesc că ar putea exista un bărbat vrednic de a deţine o frumuseţe atât de desăvârşită…

— Acest bărbat există totuşi, răspunse sincer mareşalul. Cunosc un personaj ciudat, care dă dovadă de un curaj şi de o fineţe fără cusur. Ceea ce mi s-a povestit despre el şi ceea ce am văzut chiar eu, mă fac să mi-l închipui că pe unul din acei cavaleri fără frică şi prihană din vremea bunului nostru împărat Charlemagne… Acestui om, scumpe domnule Pardaillan, îi este sortită fiica mea.

— Iertaţi-mi îndrăzneala, monseniore, dar portretul pe care l-aţi înfăţişat este atât de frumos încât doresc din inimă să-l cunosc. Aş fi prea curios dacă v-aş întreba numele lui?

— Deloc. Am faţă de dumneavoastră şi de fiul vostru atâtea obligaţii, încât nu vreau să vă ascund niciuna din supărările sau bucuriile mele. Îl veţi vedea, domnule, pentru că nădăjduiesc că veţi lua parte la căsătoria Loďsei.

— Şi atunci, care-i numele? întrebă Pardaillan.

— Contele de Margency, răspunse mareşalul aţintindu-şi privirea asupra bătrânului cavaler.

Acesta se clătină. Primise lovitura drept în inimă. Îngăimă câteva cuvinte şi, încă năucit, doborât, se despărţi de mareşal şi se duse să-şi întâlnească fiul.

— Am vorbit cu domnul mareşal, zise el.
— Ah! … Şi i-ai spus?
— L-am întrebat, cui se gândeşte s-o dea pe Loďse de soţie. Ţin-te bine, cavalere! Un fier înroşit într o rană e mai bun decât alifia. Micuţa nu va fi niciodată a ta. Este ursită unui oarecare conte de Margency.
— Ah şi îl cunoşti pe acest om?
— Cunosc Margency-ul, este un comitat frumos. Prins între domeniile lui Montmorency, fusese, ca să zic aşa, hărtănit şi nu mai rămăsese din el decât un mic rest, care aparţinuse altădată familiei de Piennes, până când conetabilul a pus stăpânire şi pe acesta. Fără îndoială că între timp comitatul a fost reîntregit, fiind cumpărat de vreun nobil de ţară, pentru a obţine titlul de conte.
— Nu contează, spuse liniştit cavalerul.
— Admir puterea ta de stăpânire, exclamă bătrânul. Cum, eşti tratat în felul acesta şi nu sari în sus?
— Dar, tată, cum ai vrea să fiu tratat? Mareşalul îmi acordă o minunată ospitalitate pentru cele câteva neînsemnate servicii pe care i le-am făcut.
— Cavalere, vom pleca de aici.
— Nu, tată.
— Tu spui nu? Dar acum ce te mai reţine?
— Mareşalul se bizuie pe noi pentru a-l escorta până la Montmorency. Îl vom escorta până la Montmorency. Îl vom escorta până acolo, tată şi după ce se va afla în deplină siguranţă în castelul său, atunci ne vom duce să ne căutăm moartea într-o aventură cât mai minunată.
— Dar pe toţi dracii! De ce nu-l cheamă oare mareşalul pe contele de Margency să-l însoţească?
— Fără îndoială că ne vom întâlni cu contele pe drum. Rosti cavalerul cu acelaşi zâmbet. Dar chiar dacă s-ar afla aici, tot nu i-aş ceda lui dreptul cucerit de mine, acela de a o pune la adăpost pe Loďse Ea pe mine m-a chemat atunci în ajutor, numai pe mine. N-am să uit niciodată clipa aceea. Mă găseam la locul meu de pânda de la Deviničre. Ah, bine

că mi-am amintit! Va trebui să trec pe acolo să-mi plătesc o veche datorie. Ai ceva bani la dumneata, tată?

— Trei mii de livre. E ultimul dar pe care mi l-a făcut domnul de Damville, mai mult fără să vrea, de altfel. Spuneai deci că ai de gând să-i plăteşti lui jupân Landry.

— Şi doamnei Huguette.

— Le eşti dator ambilor?

— Da, numai că lui Landry îi datorez bani, iar Huguettei recunoştinţă. Unuia îi voi plăti în monedă, iar celeilalte… ştiu eu, va fi mai greu. Un scud nu-i decât un scud, dar un cuvânt spus din inimă face cât o comoară. Am să caut… am să mă descurc.

Dar, tată, până una alta, trebuie să ne pregătim să părăsim astă-seară Parisul. Escorta mareşalului, dacă va întâlni o piedică, va trebui neapărat să se bată, iar ceea ce avem nu este de ajuns spre a face faţă. Avem nevoie de multă putere şi de multă viclenie. Damville este un luptător încercat, fără a mai socoti că avem pe urmele noastre o mulţime de potăi mai puţin însemnate.

— Cunosc, zise Pardaillan, câţiva băieţi buni care ne-ar putea fi de folos astă-seară. Va trebui să dau o raită prin Truanderie (cartierul vagabonzilor).

— Du-te, tată, dar fii cu băgare de seamă.

Bătrânul aruncă fiului său o ultimă privire, clătină din cap şi se îndepărtă.

Cavalerul îşi desprinse spada, făcu de câteva ori ocolul camerei şi se aşează într-un jilţ larg, cunoscut în palat sub numele de jilţul regelui, pentru că Henri II se aşezase o dată pe el.

Să nu ne închipuim acum că tânărul cavaler a jucat în faţa tatălui său comedia tânărului îndrăgostit, care vorbeşte cu nepăsare de suferinţa lui, lăsând să se sub-înţeleagă însă marea durere care se ascunde sub zâmbetul său amar.

Cavalerul era atât de sincer, încât nu se prefăcea nici faţă de sine, ceea ce este şi mai greu decât să te ascunzi de alţii.

Zâmbetul lui ironic nu-i dispăruse de pe buze. N-a plâns şi nici n-a suspinat. La el totul se petrecea în adâncul sufletului.

Era foarte încrezător în alţii. O durere, fie chiar întrezărită la unii necunoscuţi, ajungea ca să i se strângă inima. Visa bogăţii fabuloase ca să aibă cu ce usca toate lacrimile pe unde va trece. În lipsă de bogăţii, visa să străbată lumea ajutându-i pe asupriţi şi lovind în asupritori. Niciodată nu se admirase pe sine, dar înţelegea într-un fel nedesluşit că era o fiinţă neobişnuită şi demnă de admiraţie. De aici izvorau uneori valuri de ambiţie care îi aprindeau imaginaţia. Avea ambiţia de a trăi un destin măreţ şi glorios.

Îşi cunoştea întocmai valoarea şi l-am văzut cum în faţa regelui, adică în faţa unei fiinţe de esenţă superioară, foarte aproape de divinitate, s-a purtat ca de la egal la egal, liniştit, netulburat şi ironic ca de obicei. În sinea lui fusese însă uluit de a nu fi tremurat în faţa majestăţii regale.

De aceea, când s-a regăsit singur, n-a simţit nici un îndemn să-şi schimbe atitudinea. Îi spusese tatălui că nu-i mai rămânea decât să moară, pentru că se socotea incapabil să renunţe la iubirea care-i înrobise inima. Ar fi plâns, cu aceeaşi simplitate, în hohote, dacă ar fi simţit nevoia.

Acesta era eroul care o uimise pe Catherine de Médicis, o fiinţă atât de greu de impresionat, cel ce cucerise admiraţia Jeannei d’Albret, pălmuise cu râsul său pe ducele de Anjou, îl făcuse de râs pe regele Franţei, îi învinsese în toate împrejurările pe mareşalul de Damville şi pe care mareşalul de Montmorency îl trata ca pe un oaspete regesc.

Era atât de sărac, încât în afara celor trei mii de scuzi făcuţi de tatăl său, nu va mai avea nici un singur bănuţ în ziua plecării din acest palat. Sincer, ironic, duios, deschis tuturor emoţiilor, puternic ca Samson, elegant ca Guise, trecea prin viaţă, fără să vadă că păşea spre glorie.

Rămas singur, nu-l blestemă pe mareşal şi găsi că lucrurile trebuiau luate aşa cum sunt, deoarece după părerile celor din vremurile de atunci – din toate vremurile – un sărăntoc

nu putea lua de soţie pe moştenitoarea unor averi nemăsurate.

O blestemă cu atât mai puţin pe Loďse ţi se mulţumi să murmure cu o adorabilă naivitate:

— Ce nenorocire pentru ea! Cum o va putea iubi vreodată cineva aşa cum aş fi iubit-o eu? … Sărmana Loďse! …

Iar după câteva clipe de gândire:

— Sunt încredinţat că este cu neputinţă ca cineva să sufere mai mult ca mine acum. Dacă ar fi ca suferinţa să dureze opt zile, aş înnebuni. Din fericire, totul se va sfârşi. Noaptea aceasta ajungem la Montmorency, mâine mă întorc la Paris şi atunci… ia să vedem câţi sunt? Damville: o spadă de temut. Acest d'Aspremont despre care mi-a vorbit tata. Cei trei curteni, Maurevert. Fac şase. Îi provoc pe toţi şase deodată. Mare minune dacă toţi la un loc nu mă dau gata. Şi ce înmormântare frumoasă voi avea!

În clipa aceea, pe genunchi i se aşează un cap călduţ.

Plecă privirea şi văzu că Pipeau se lipise de el, îşi potrivise comod capul şi acum îl privea cu ochii lui mari căprui, duioşi, adânci, de o admirabilă omenie.

— Iată-te şi pe tine! zâmbi el vesel. Pipeau latră mai puţin vesel, răspunzând: „Ei bine, eu sunt! Eu… prietenul tău! Păreai să mă fi dat uitării, să nu te mai gândeşti la mine ca la cel mai credincios prieten… credincios până la moarte!"

Asta spuneau hămăiturile lui Pipeau.

Cavalerul puse mâna pe capul câinelui şi zise:

— Va trebui deci să ne despărţim, Pipeau! Tare mai sunt mâhnit. Îţi sunt foarte îndatorat, ştii tu? Datorită ţie am ieşit de la Bastilia şi apoi, într-o zi când eram înfometat, tu ţi-ai împărţit hrana cu mine, ţi-aduci aminte? Totdeauna vesel, mi-ai fost un tovarăş atât de plăcut! Ce-ai să te faci fără mine?

Câinele asculta cu seriozitate.

Cu toate că stăpânul îşi sfârşise cuvântarea, nu încăpea nici o îndoială că Pipeau continua să asculte ceea ce cavalerul îşi spunea în sinea lui, căci ochii câinelui nu-i

părăsiră nici o clipă pe cei ai tânărului şi animalul sfârşi prin a scoate un plânset înfundat.

— Pipeau! îl strigă în momentul acela bătrânul Pardaillan care întredeschise uşa.

Câinele se uită întrebător la cavaler, care-i spuse:

— Du-te.

— Plec la Devinicre, de vreme ce tu ai obligaţii faţă de jupânul Landry, continuă tatăl.

— Te însoţesc, tată.

— Nici vorbă, ce dracu! Îmi va fi de ajuns câinele în caz de atac. Îmi va putea servi şi de curier. Dar tu să nu te mişti de aici!

Cavalerul făcu un semn de încuviinţare, iar Pardaillan-tatăl se îndepărtă urmat de câine, fericit că va putea face singur pe iscoada aşa cum se gândise. Deoarece, sub pretextul că se duce la Devinicre să plătească datoriile fiului său, bătrânul voia mai ales să se asigure că palatul nu era supravegheat, că n-au fost urmăriţi, că, în sfârşit, cavalerul se găsea în deplină siguranţă.

„Odată ajunşi la Montmorency, se gândea el, am să-l hotărăsc să vină cu mine şi, ce dracu, voi izbuti eu să-l fac să le uite pe toate Loďsetele din lume. La vârsta lui, eu aţ fi răpit-o pe micuţă şi gata! De altfel, cine ştie dacă vicleşugul meu n-o să rezolve lucrurile? E un vechi şiretlic de război.”

— Hei, Pipeau. Sări pe mine!

Pardaillan întinse braţul, iar câinele sări cu un lătrat răsunător.

La ce vicleşug, la ce şiretlic se gândea el?

Să-l urmăm deocamdată pe bătrânul cavaler în cercetarea lui. Străbătu străzile învecinate şi după ce văzu că totul părea să fie liniştit, neobservând nimic suspect, coborî până la bac ca să treacă Sena.

După aceea o luă pe strada Saint-Denis şi ajunse la Devinicre, gândindu-se că apoi să dea o raită şi pe la cârciuma lui Catho.

Jupânul Landry privi cu frică şi nădejde.

Cine ştie, poate de data asta voi fi plătit, mormăi preacinstitul hangiu.

— Jupâne Landry, îi spuse Pardaillan, vin să vă plătesc datoriile mele şi ale fiului meu, întrucât părăsim Parisul.

— Ah, domnule, ce nenorocire! exclamă Landry.

— Ce să-i facem, scumpe domn Grégoire, ne retragem după ce ne-am îmbogăţit.

Hangiul deschise nişte ochi cât cepele.

— Dar n-o văd pe doamna Huguette, continuă Pardaillan. Am să-i predau ceva din partea fiului meu.

— Soţia mea trebuie să sosească dintr-o clipă în alta. Dar domnul va binevoi să-mi facă cinstea de a mai lua o dată masa la hanul meu, înainte de a pleca din Paris?

— Cu multă plăcere, dragă prietene. De altfel, în timpul mesei ne veţi face socoteala.

— Vai, domnule, dar nu e nici o grabă.

— Ba da, este.

— Dacă-i aşa, am să vă mărturisesc, domnule, că socoteala dumneavoastră e gata făcută. Chiar dumneavoastră mi-aţi poruncit s-o fac şi, în două rânduri, eraţi gata să-mi plătiţi acest fleac de datorie, dar aţi fost mereu împiedicat de împrejurări neplăcute…

— Pentru dumneavoastră? izbucni în râs Pardaillan.

— Nu pentru mine, ci pentru dumneavoastră, răspunse Landry, care începu să râdă şi el din politeţe. Într-adevăr, prima dată aţi avut duelul acela înfricoşător cu domnul Orthés, iar a doua oară… în clipa când întindeam mâna, v-aţi repezit în stradă.

— Da, am văzut trecând un vechi prieten, pe care voiam să-l strâng în braţe.

— Iată de ce lucrurile au rămas cum sunt, încheie Landry cu o mutră atât de jalnică, încât bătrânul cavaler fu cuprins de un nou hohot de râs.

Între timp, pe o masă mică se pregăteau tacâmurile, iar Pipeau, reluându-şi într-o clipă vechile obiceiuri, intră în bucătărie cu înfăţişarea lui făţarnică şi ruptă de cele

pământeşti, care insufla atâta încredere celor ce nu-i cunoşteau lăcomia şi şiretenia.

Pardaillan se aşează deci la o masă. După aspectul venerabil al sticlelor pe care Landry personal le înşiră pe faţa de masă strălucitor de albă. Îşi dădu seama că devenise un personaj important în ochii hangiului.

„Hm, mormăi el, bun lucru e totuşi banul! Cu paralele pe care crede că le am, cumpăr pe veresie respectul şi admiraţia acestui om cumsecade. Ce ar fi dacă aş fi cu adevărat bogat!”

În momentul acela, Huguette intră în salon.

— Mereu proaspătă, rozăşi fragedă ca o ridiche de lună care trosneşte între dinţi, o întâmpină bătrânul Pardaillan.

Huguette, fără a se mira de ciudăţenia comparaţiei, zâmbi şi oftă:

— Se pare deci că ne părăseşti?

— Da scumpă doamnă Huguette, plecăm în… în ţări necunoscute, iar înainte de plecare, ne-am gândit, fiul meu şi cu mine, că avem de plată aici o veche datorie…

— Ah, domnule, exclamă Landry înduioşat şi adăugă: mă duc să caut socoteala.

— Scumpă Huguette, continuă bătrânul Pardaillan, cred că-i va fi greu cavalerului să vină şi să-ţi plătească personal ceea ce-ţi datorează, cu toate că mi-a împărtăşit dorinţa lui de a trece pe la Devinicre.

— Domnule, cavalerul nu-mi datorează nimic, răspunse Huguette.

— Ba dimpotrivă, pe toţi dracii! Şi dovadă, îţi voi repeta cuvintele lui: „În ce o priveşte pe frumoasa Huguette, a spus el, nu-i datorez bani, ci două calde sărutări drept recunoştinţă pentru bunăvoinţa ei faţă de mine. Şi vreau să-i mai spui că, orice s-ar întâmpla, n-o voi uita niciodată şi-i voi păstra întotdeauna un loc de cinste printre cele mai plăcute şi mai bune amintiri ale mele.”

— A spus cavalerul asemenea vorbe? exclamă hangiţa roşind.

— Pe onoarea mea! Şi cred că n-a spus decât jumătate din ce gândea. De aceea vreau să mă achit de însărcinarea primită.

Bătrânul cavaler se ridică şi o sărută pe Huguette de două ori pe fiecare obraz, plătindu-şi astfel din plin datoria. Apoi, reaşezându-se, ridică paharul şi ură emoţionat:

— În sănătatea dumitale, frumoasă Huguette!

— Domnule, rosti atunci hangiţa adânc tulburată, nu voi uita niciodată bunele gânduri adresate mie de domnul cavaler. Spuneţi-i acest lucru, vă rog. Vreau şi eu să-i dovedesc recunoştinţa, printr-o veste…

— Vorbeşte, scumpa mea.

— Ei bine, spuneţi-i că ea îl iubeşte! zise Huguette suspinând.

— Care ea? întrebă într-un strigăt Pardaillan, mirat.

— Acea pe care o iubeşte el, frumoasa domnişoară… Loďse… îl iubeşte, repetă Huguette sunt sigură. L-am văzut pe sărmanul tânăr atât de abătut…

— Dar scumpă mea Huguette, eşti un adevărat înger!

— Atât de abătut, încât nu m-am putut abţine să-i trimit chiar eu această veste. Spuneţi-i-o şi să-şi amintească, atunci când va fi soţul Loďsei, că eu am fost aceea care i-am anunţat această fericire.

— Ei drăcie, să ştii că-i porţi noroc, draga mea Huguette. Ah, deci aşa stau lucrurile! Atunci toată situaţia e al dracului de schimbată! Slavă Domnului. Vino să te mai sărut o dată! …

Urmă o nouă îmbrăţişare, după care bătrânul Pardaillan îşi continuă masa, cu o neţărmurită mulţumire.

Toate au un sfârşit, chiar şi prânzurile bogate.

Acela a lui Pardaillan se supuse şi el acestei legi generale şi, după ce goli ultima sticlă până la cea din urmă picătură, bătrânul cavaler, cu privirea cuceritoare, îşi încinse din nou spada şi ducând mâna la brâul de piele, ce conţinea cele trei mii de livre luate din cufărul lui Gilles, îl chemă pe jupânul Landry care, cu nota de plată în mână, se apropie

alergând, fericit, sprinten, despicând aerul cu braţele ca să ajungă mai repede.

Landry, ajuns la masă, îşi desfăşură nota. Era lungă de un cot. Pentru a se dezvinovăţi parcă de această lungime ameninţătoare, hangiul se grăbi să spună:

— Fir-ar să fie, domnule, ce lungă e! Şi să ştiţi că n-am pus la socoteală toate suplimentele.

— Trece totul, dragă Landry, zise Pardaillan.

— În acest caz, cu totul şi cu totul, face tocmai trei mii de livre…

Bătrânul cavaler primi lovitura fără să clintească şi începu să deschidă brâul de piele. Chipul lui Landry, strălucitor de fericire, deveni luminos şi înflăcărat la culme de emoţie.

— În sfârşit, murmură el cu sufletul la gură.

— Iată-l! Iată-l! bubui în clipa aceea un glas furios.

Pe neaşteptate, trei personaje apărute în acelaşi moment îşi traseră spadele şi se repeziră la Pardaillan. Hanul se umplu de strigăte. Mâna lui Pardaillan, dusă la vestitul lui chimir, coborî spre spada pe care o şi scoase la iveală. Zâmbetul lui Landry se schimbă într-o strâmbătură de durere şi spaimă…

Pardaillan răsturnă masa cu o lovitură de picior şi toate vasele se împrăştiară pe podea. Huguette se refugiase la bucătărie. Cei trei turbaţi dădeau lovitură după lovitură.

— De data asta, nici o garanţie! rânji unul din ei.

— De data asta nici o îndurare! urlă al doilea.

Primul era Maugiron şi al doilea Quélus.

Al treilea, care nu zicea nimic, dar îşi învârtea spada cu o furie rece, era Maurevert.

Intraseră cu totul întâmplător în han, ştiind că Devinicre fusese multă vreme sediul principal al Pardaillanilor.

În lipsa cavalerului, dădură peste tată şi fără să mai stea pe gânduri, înţelegându-se dintr-o privire, trecură la atac.

Pardaillan, slăbit de rănile căpătate pe strada Montmartre, se mulţumi să rămână în defensivă.

Spre pieptul lui se îndreptau trei vârfuri de spadă ameninţătoare.

Para cum putea fiecare lovitură, sau făcea un salt înapoi.

Încăierarea era tăcută de astă dată. Cei trei erau hotărâţi să-l ucidă pe tată până ce vor putea da de fiu şi îşi păstrau toate forţele, tot sângele rece, luptând prudent, căutând lovitură mortală.

Pardaillan dădea deci înapoi. Din nenorocire, cei trei adversari luptau pe bucata de loc aflată între Pardaillan şi uşa ce dă în stradă. Treptat, el fu împins spre fundul sălii, unde se găsea o uşă deschisă. Trecu prin ea şi nimeri în încăperea aceea în care, la începutul povestirii noastre, avusese loc ospăţul poeţilor Pleiadei.

O străbătu grăbit, pătrunse în următoarea şi ajunse în sfârşit în ultima odaie.

— De data asta l-am prins, scrâşni Maurevert printre dinţii încleştaţi.

„Păcat, gândi Pardaillan, nu vom putea muri împreună, cavalerul şi cu mine.”

În clipa aceea văzu o uşă deschizându-se şi, fără a mai şovăi, se repezi prin ea într-o cămăruţă întunecoasă pe care o zărise: era o mică încăpere fără lumină, în care se găseau, de o parte, intrarea în pivniţă, iar de cealaltă, intrarea în lungul coridor ce ducea în stradă.

Cei trei atacanţi voiră să se arunce după Pardaillan în mica încăpere, dar uşa le fu trântită în nas.

Ea fusese închisă nu de bătrânul cavaler, ci de Huguette!

Când văzuse ce întorsătură ia încăierarea, ea ocolise repede pe stradă şi prin coridor, deschizând şi închizând apoi cu cheia uşa cămăruţei.

— Dumneata! exclamă Pardaillan recunoscând-o pe Huguette.

— Fugiţi! răspunse frumoasa hangiţă arătând spre coridor.

— Nu înainte de a-ţi fi mulţumit, spuse cavalerul băgându-şi spada în teacă şi, cuprinzând mijlocul Huguettei, o sărută

pe amândoi obrajii. Una pentru mine! Şi alta pentru cavalerul de Pardaillan.

Se avântă neîntârziat pe coridor şi, o clipă după aceea, gonea de-a lungul străzii Saint-Denis.

— De data asta n-ai să ne mai scapi! Strigau Maugiron şi Quelus, în timp ce Maurevert alerga să caute un ciocan cu care să spargă broasca.

El se lovi de Huguette în sala de banchete.

— Un ciocan! porunci Maurvert.

— De prisos, spuse Huguette, am să deschid cu cheia.

— Vei fi răsplătită pentru bunăvoinţa ta, femeie.

Uşa fiind deschisă, cei trei spadasini au dat de coridor şi au înţeles că bătrânul vulpoi fugise.

Toţi trei se repeziră spre stradă. Dar era prea târziu! Pardaillan, ajuns departe, alerga spre Truanderie, nu pentru a căuta un adăpost, ci pentru a-i găsi pe cei trei băieţi de care avea nevoie ca să supravegheze plecarea mareşalului.

În stradă, el fu ajuns de Pipeau care, credincios obiceiurilor lui, ţinea în bot un cârnat furat de pe o masă de la Deviničre.

Huguette, după plecarea oamenilor regelui, reveni la bucătărie, unde-l găsi pe soţul ei vânăt de furie.

— Ei bine, striga cât îl ţinea gura Landry, vreau să sper că domnul de Pardaillan nu va mai avea prilejul să mă plătească!

— Dar de ce? întrebă Huguette zâmbind. Va trebui totuşi să plătească, nu suntem atât de bogaţi încât să renunţăm la o asemenea sumă!

— Pe dracu! răspunse hangiul. De fiecare dată când vine să mă plătească, se porneşte o bătălie cu spargere de veselă în bietul meu han!

— Ei, pune-i-le pe toate la socoteală…

Jupânul Landry, oftând adânc, se aşează la o masă, porunci să i se aducă cerneală şi un condei şi adăugă la cunoscută notă suplimentul următor: „Item, un dejun complet şi

îmbelşugat. Preţul: doi scuzi şi cinci bani. Item, o sticlă de vin vechi de Beau-gency: trei scuzi. Item, două sticluţe de Saumur: doi scuzi: item, veselă spartă: douăzeci de livre; item, un cârnat furat de câinele domnului de Pardaillan cincisprezece soli şi patru bani.

— Daţi-mi nota s-o închid, spuse Huguete, care citise peste umărul soţului său.

Landry îi încredinţa hârtia şi se duse înapoi în bucătărie, copleşit de o adâncă tristeţe.

Atunci, sub totalul general, Huguette scrise cu mâna ei: „Primit din partea domnului de Pardaillan două sărutări, una din partea lui şi cealaltă din partea fiului, în valoarea de o mie cinci sute de livre fiecare”.

Închise apoi nota în dulapul din camera sa.

Pe la şase seara, bătrânul Pardaillan se întoarse la palatul Montmorency, fără să mai fi avut vreo altă întâlnire neplăcută. Se oprise o bucată de vreme la Truanderie, unde a avut misterioase convorbiri cu mai multe din acele mutre bune de dus la spânzurătoare, care roiesc pe acolo.

Îşi zâmbea pe sub mustaţă mormăind: „Ia să vedem ce s-a mai întâmplat cu întâlnirea pe care am pregătit-o cu atâta dibăcie!”

Despre ce întâlnire era vorba?

Ne amintim că bătrânul cavaler îşi părăsise mai întâi fiul, spunându-i că se duce la Truanderie şi apoi se întorsese: ca să i-l ceară pe Pipeau. Dar, îndată după ce ieşi din camera cavalerului, Pardaillan-tatăl început să cutreiere palatul, până ce izbuti s-o întâlnească pe Loďse.

— Vă căutam, îi spuse bătrânul cavaler. Voiam să-mi iau rămas bun.

— Rămas bun! exclamă fermecătoarea copilă, neputându-se împiedica să pălească.

— Da, noi plecăm, fiul meu şi cu mine!

În timp ce vorbea astfel, explicând cu multe amănunte că fiul lui, părea lovit de o boală nevindecabilă, bătrânul vulpoi îşi îndrepta paşii spre camera cavalerului.

Loďse îl urmă fără să-şi dea seama, zguduită de ştirea acestei neaşteptate plecări, cu inima îndurerată de o nelinişte necunoscută.

Pardaillan deschise uşurel uşa.

Loďse auzi cuvintele adresate de cavaler lui Pipeau.

Bătrânul chemă atunci câinele şi plecă, lăsând uşa deschisă şi pe Loďse buimăcită în faţa ei. Ce se petrecu cu ea în clipa aceea? Ce îndemn a împins-o?

Fapt este că ea trecu pragul şi ridicând ochii nevinovaţi spre cavalerul încremenit şi răvăşit, întrebă:

— Vreţi să plecaţi? … De ce?

Cavalerul, nu mai puţin zăpăcit şi desigur mai cutremurat decât tânăra fată, întrebă la rândul lui, în şoaptă:

— Cine v-a spus, domnişoară, că am de gând să plec?

— Tatăl dumneavoastră în primul rând şi apoi dumneavoastră. Iertaţi-mă, domnule… Am auzit bine, fără să vreau… Aţi spus că voiţi să plecaţi ca să nu vă mai întoarceţi… că nu puteţi lua câinele acolo unde vă duceţi… şi că plecaţi pentru că aici vă plictisiţi. Vai, domnule, dar unde e ţara din care nu vă veţi reîntoarce niciodată? …

— Domnişoară…

— Şi unde nu-l puteţi lua şi pe bietul Pipeau? Dar aici de ce vă plictisiţi?

Vorbea ca într-un vis, uimită de propria îndrăzneală, tremurând din toată fiinţa, în timp ce două lacrimi se iviră pe marginea genelor lungi.

Cavalerul o privea cu o încântare de nedescris, pradă unei dureri neîndurătoare.

— Când spun că mă plictisesc, domnişoară, e un fel de a vorbi…

— Oh, continuă ea, sub imboldul unui nestăpânit îndemn al inimii, vă plictisiţi pentru că vă aflaţi aici?

Cavalerul închise ochii, îşi împreună mâinile şi şopti cu înflăcărare:

— Aici… dar aici e raiul! …

Ea scoase un mic strigăt şi lumina aceea, care în anumite împrejurări străfulgera mintea şi inima tinerelor fete, o limpezi dintr-o dată şi, foarte palidă, albă ca un crin, îi spuse:

— Nu vreţi să plecaţi... de fapt vreţi să muriţi...

— E adevărat.

— De ce?

— Pentru că vă iubesc.

— Mă iubiţi?

— Da.

— Şi vreţi să muriţi?

— Da.

— Vreţi, deci, să mor şi eu?!

Aceste întrebări şi răspunsuri date în grabă, cu sufletul la gură şi înfrigurate, au fost rostite de unul şi de celălalt cu glas scăzut. Furaţi de visul lor, abia-şi dădeau seama ce spuneau. Dar la ei totul era pătruns de dragoste.

Între ei nu putea fi vorba de nesinceritate: Loďse, care îi vorbea cavalerului pentru a doua sau a treia oară, îşi mărturisi în mod spontan iubirea. Nici nu-i trecu prin minte gândul că ar fi putut s-o ascundă sau să roşească din pricina ei. Această floare a timidităţii n-ar fi sfială în acest moment.

Dacă va muri el, nici ea nu va supravieţui.

Era simplu, limpede şi luminos. Nimic nu mai putea fi adăugat, nici o îndelungată chibzuire, nici împotrivirea nu mai erau cu putinţă. Aceasta este oare dragostea?

Strigătul scăpat de buzele ei, mărturie de o impresionantă sinceritate, arăta din plin şi cât se poate de convingător ceea ce gândea. Nu ştia şi nu putea şti decât un lucru:

Că viaţa ei se contopea firesc cu viaţa cavalerului: că sufletul ei se împletea strâns cu sufletul acestui bărbat.

Dar acum, dacă va pleca el, va pleca şi ea.

Dacă murea el, murea şi ea.

Nimic pe lume nu i-ar mai fi putut despărţi.

— Vreţi într-adevăr să mor? întrebă Loďse.

În acelaşi timp ochii ei albaştri, luminoşi ca albastrul cerului, se adânciră un timp în ochii cavalerului.

El fu zguduit.

Uită că mareşalul o sortise contelui de Margency, acel necunoscut care i-o va răpi şi, fermecat, răscolit de o neţărmurită uimire, şopti:

— Visez!

Încet, ea îşi coborî privirea; o paloare de crin i se aşternu pe chip şi spuse:

— Dacă muriţi, atunci voi muri şi eu, pentru că vă iubesc…

Trupurile lor erau foarte aproape şi cu toate acestea, nu se atingeau. Tânărul era stăpânit de puternica impresie că îngerul se va mistui la cea mai mică mângâere a mâinii.

Atunci, cu acel accent firesc care este mărturia cea mai înaltă a emoţiei zguduitoare, el murmură:

— Loďse, trăiesc datorită dragostei tale. Mi se părea că este o nelegiuire să fiu iubit de tine. O nebunie că privirea ta să coboare până la mine… şi totuşi acum toate acestea există. Loďse, nu ştiu dacă sunt fericit sau nenorocit, nu ştiu dacă cerul s-a deschis înaintea mea… Dar deplinătatea vieţii, Loďse, tu m-ai făcut s-o trăiesc.

— Te iubesc.

— Da. O ştiam. Toate din jur îmi strigau acest lucru. Totul îmi spunea că am venit pe lumea aceasta pentru tine, numai pentru tine!

Deodată tăcu.

Plutea între groază şi extaz.

Amândoi înţeleseră că orice cuvânt era de prisos.

Încet, cu privirea ţintuită în aceea a cavalerului, Loďse se retrase până la uşă, se îndepărtă, se mistui ca să spunem aşa, în timp ce el rămase încă mult timp nemişcat, ca lovit de trăsnet.

Atunci, în firea aceea aparent rece, dar în realitate furtunoasă, izbucni fulgerător reacţia.

O bucurie nemaiauzită, o bucurie sălbatică îl însufleţi şi-l purtă pe aripile ei.

Privirea lui strălucitoare îmbrăţişa Parisul prin deschiderea ferestrei.

Gândurile lui strigau, dar buzele încremenite nu lăsau să treacă nici un sunet: „Am devenit stăpânul lumii! Rege Charles, Montmorency, Damville, puterea şi gloria mea e deopotrivă cu a voastră! O Loďse! Loďse! …”

Pe la orele şase, bătrânul Pardaillan se înapoie la palatul Montmorency. Îl regăsi pe fiu, înarmat ca de război, sfătuindu-se cu mareşalul de Montmorency. În curtea palatului aştepta una din acele căleşti grele, ce puteau fi pe deplin închise cu ajutorul obloanelor.

Bătrânul îl privi cu băgare de seamă pe cavaler, care părea calm şi stăpânit ca de obicei.

„Se vede că nu s-a întâmplat nimic. Din fericire, aduc eu vestea bună trimisă de dragă noastră Huguette!”.

Luându-l de-o parte pe fiu, îi spuse că vreo douăzeci de vagabonzi, tocmiţi de el, se aflau în jurul palatului, gata să-l însoţească pe mareşal fără ca acesta să poată bănui ceva.

Mareşalul dădu atunci semnalul de plecare.

Ca să-i înşele pe curioşi sau pe bandiţi, urmau să iasă pe poarta Saint-Antoine, apoi să facă un ocol la stânga, spre a ajunge pe drumul Montmorency-ului.

Loďse ţi mama ei luară loc în trăsura care fu închisă cu grijă.

Mareşalul se postă lângă portiera din dreapta, cavalerul lângă cea din stânga, iar bătrânul Pardaillan, în frunte, în urmă veneau doisprezece călăreţi din trupa mareşalului.

Asemenea escorte, străbătând Parisul cu mare pompă, nu erau deloc rare pe vremea aceea, iată de ce nimeni nu-i dădu importanţă şi trăsura ajunse pe la şapte dimineaţa la poarta Saint-Antoine.

— Pe aici nu se trece! rosti în clipa aceea un glas.

Iar ofiţerul, comandantul postului, înainta.

— Ce s-a întâmplat? întrebă mareşalul pălind.

Ofiţerul îl recunoscu pe dată şi salutându-l îi zise:

— Monseniore, spre marea mea părere de rău, sunt obligat să vă opresc trecerea.

— Dar, domnule, la ora această poartă este încă deschisă!

— Iertaţi-mă, monseniore, ea a fost închisă, priviţi, podul este ridicat!

Mareşalul se aplecă, privi pe sub boltă şi văzu că într-adevăr podul era ridicat!

— De acord pentru poarta aceasta, spuse el, dar fără îndoială că celelalte…

— Toate porţile Parisului sunt închise, monseniore.

— Şi mâine când vor fi deschise?

— Mâine nu vor fi deschise, monseniore: nici mâine, nici în zilele următoare.

— Dar, izbucni mareşalul mai mult neliniştit decât înfuriat, asta-i curată tiranie!

— Porunca regelui, monseniore!

— Şi cum, nu se mai poate intra, nici ieşi din Paris? …

— Iertaţi-mă, monseniore, este uşor atât de intrat cât şi de ieşit. Nimeni nu este împiedicat să intre. În ce priveşte ieşirea, trebuie să vă procuraţi o liberă trecere de la şeful jandarmeriei. Locuieşte la doi paşi de Bastilia. Dacă monseniorul doreşte…

— De prisos, spuse mareşalul.

Şi dădu ordinul de întoarcere.

— Porunca regelui mormăi el. Foarte bine. Dar pentru cine a fost dat acest ordin? Pentru mine? Ce uneltire e la mijloc? …

Îndată se gândi la numeroşii hughenoţi veniţi la Paris cu Jeanne d’Albret, regele Henri de Navarra şi amiralul Coligny.

François de Montmorency era încredinţat că e vorba de o măsură a poliţiei, luată fără alte scopuri: împotriva hughenoţilor.

În acest timp, trăsura începuse drumul înapoi spre palatul Montmorency. Bătrânul Pardaillan descăleca şi dădu calul

pe mâna unuia dintre călăreţii escortei. Voia să aibă cugetul împăcat şi se duse să-l iscodească pe ofiţer.

Nu se scurseseră nici cinci minute de la plecarea mareşalului, şi, în timp ce el se frământa ce poveste să scornească pentru a-l face pe ofiţer să vorbească, văzu pe unul din soldaţii postului îndepărtându-se de poartă şi îndreptându-se spre strada Saint-Antoine.

Pardaillan se luă după el. Se gândea că-i va fi mai uşor să scoată ceva de la acest soldat.

Se apropie deci şi încercă să meargă lângă el.

— E cald, zise că să intre în vorbă. N-ar fi binevenită o sticlă de vin rece?

— Tare binevenită, gentilome.

— Vreţi să beţi una cu mine, în sănătatea regelui?

— Vreau, de ce nu?

— Să intrăm în cârciuma asta…

— Nu acum.

— De ce nu acum, din moment ce acum ne e sete?

— Pentru că am o treabă de făcut.

— Unde?

Dintr-o dată soldatul începu să-l privească pieziş pe stăruitorul curios. În momentul acela, privirea lui Pardaillan căzu pe o hârtie ascunsă de soldat în pieptar şi din care se zărea un colţ.

— Asta-i bună, gentilome, dar de ce vă interesează? continuă soldatul.

— Nu mă interesează. Dar, dacă treaba dumitale ne duce departe, atunci înţelegi…

— E drept. Ei bine, mă duc la Temple.

Pardaillan tresări. Merse mai departe câţiva paşi tot gândindu-se la o idee ce-i trecu deodată prin cap.

— Camarade, zise el fără şovăire, vreţi să vă spun ceva? Duceţi o scrisoare la palatul Mesmes.

— Dar de unde ştiţi? exclamă soldatul uimit.

— Iată, aici aveţi scrisoarea cu colţul ieşit din pieptar, o să cadă, băgaţi de seamă!

În acelaşi timp apucă hârtia cu două degete şi trase. Aruncă la iuţeală o privire pe adresa astfel întocmită: „Domnului mareşal de Damville, în palatul său”.

Pardaillan roti o privire în jur. Se aflau pe strada Saint-Antoine, plină de trecători. La douăzeci de paşi venea spre ei o patrulă de pază călare. Nu era chip să fugă luând cu el scrisoarea. O înapoie deci soldatului. Putu zări însă că era destul de prost lipită, ca de cineva care fusese tare grăbit.

Îşi continuară drumul, Pardaillan hotărât să nu-l scape pe om din mână, iar soldatul devenit foarte bănuitor.

— Iertaţi-mă, domnule, spuse deodată acesta din urmă, dar scrisoarea trebuie predată cât mai curând cu putinţă!

Şi fără să mai aştepte vreun răspuns, soldatul începu să alerge.

Avea însă de-a face cu unul mai încăpăţânat ca el: Pardaillan o luă şi el la goană.

— Camarade, zise el, vrei să câştigi o sută de livre?

— Nu, răspunse soldatul grăbind pasul.

— Cinci sute! spuse din nou Pardaillan.

— Daţi-mi pace, domnule, sau încep să strig!

— O mie! …

Soldatul se opri deodată şi se făcu stacojiu.

— Ce vreţi de la mine? întrebă el cu glas tremurător.

— Să-ţi dau o mie de livre de aur, dacă mă laşi să citesc scrisoarea pe care o duci.

— Să fiu spânzurat pentru o mie de livre? Fiţi serios!

— Aha, în scrisoare e deci vorba de un lucru de mare însemnătate. În acest caz îţi ofer două mii de livre!

Soldatul şovăi şi atunci Pardaillan îi şopti la repezeală:

— Intrăm în prima cârciumă şi în timp ce goleşti o sticluţă, dezlipesc scrisoarea, o citesc şi o lipesc la loc. Nimeni nu va şti.

— Nu, îngăimă soldatul cu glas înăbuşit: ofiţerul mi-a spus că dacă pierd scrisoarea voi fi spânzurat.

— Prostule! Dar cine îţi spune s-o pierzi? Trei mii de livre! oferi Pardaillan şi luându-l pe soldat de braţ, îl trase în

fundul unei cârciumi din apropiere. Soldatul asuda din greu, pălea şi se înroşea.

— Este chiar adevărat? întrebă el când fură aşezaţi în faţa unei sticle de vin.

Pardaillan îşi goli chimirul şi spuse:

— Numără!

Soldatul, orbit, înăbuşi un urlet. Nu mai văzuse niciodată atâta aur. Avea o avere în faţa lui. Tremurând, îi dădu scrisoarea lui Pardaillan şi, fără să mai numere, îşi umplu doldora buzunarele cu aur. Apoi, ca apucat de nebunie, se ridică, fugi spre uşă şi dispăru.

Pardaillan dădu din umeri şi, pe îndelete, dezlipi scrisoarea al cărei stăpân devenise.

Ea conţinea următoarele: „Monseniore, o trăsură închisă, de călătorie, s-a prezentat la poarta Saint-Antoine, însoţită de doisprezece călăreţi. Mareşalul de Montmorency se afla şi el acolo. A părut foarte supărat că n-a putut trece. Cred că i-am recunoscut şi pe cei doi aventurieri pe care mi i-aţi semnalat. Am dispus urmărirea trăsurii, care cred că se întoarce la palatul Montmorency. Îndrăznesc să sper, monseniore, că veţi arde aceste câteva rânduri îndată după primire şi că nu-l veţi uita pe acel ce vi le trimite”.

„Aha! exclamă Pardaillan. Ştiu acum ce înseamnă porunca regelui de a se închide toate porţile Parisului!”

Fără să mai întârzie, Pardaillan porni în grabă spre palatul Montmorency.

În seara aceea, mareşalul de Damville primi atâtea bilete câte porţi avea Parisul. Toate conţineau aceleaşi veşti în câteva cuvinte: „Nimic nou” sau „Mareşalul nu s-a prezentat pentru ieşire” sau: „Persoanele în cauză n-au venit”.

Numai postul de la poarta Saint-Antoine n-a trimis nici un raport.

Aţadar, mareţalul de Montmorency, Loďse, Jeanne de Piennes şi cei doi Pardaillan se găseau închişi în Paris. Damville, aşteptând momentul când va putea să-l ucidă pe

Charles al IX-lea, se folosea şi abuza de încrederea pe care tânărul rege i-o acorda şi obţinu astfel, pe o durată de trei luni sarcina de a inspecta porţile Parisului. Nu i-a fost prea greu să-l convingă pe rege că, în situaţia de azi, trebuia exercitată o supraveghere severă asupra tuturor intrărilor în Paris.

Regele îi încredinţa această împuternicire de temut. Care-l transformă într-un fel de guvernator militar al Parisului.

La palatul Montmorency, viaţa se depăna în tihnă. Se deciseră să rămână închişi fără alte încercări darnice. Porţile Parisului nu puteau sta multă vreme închise şi, cu primul prilej, vor pleca în modul cel mai firesc.

Se scurseră astfel cincisprezece zile.

Cavalerul şi bătrânul Pardaillan ieşeau aproape în fiecare zi după noutăţi, luând toate măsurile de prevedere ca să nu fie recunoscuţi.

Într-o seară, bătrânul cavaler ieşi singur şi, pe când se întorcea la palat, zări în ghereta elveţianului pe cineva pe care-l recunoscu imediat: era Gillot, preacinstitul nepot al intendentului lui Damville.

— Ce cauţi aici? se răsti la el.

— Domnule ofiţer, am venit… tocmai îi explicam…

— Vii să mă spionezi, mizerabile! …

— Ascultaţi-mă, vă rog, se bâlbâi Gillot.

— Nici o vorbă! Am să-ţi tai urechile! Gillot se îndreptă şi, foarte demn, rosti:

— Vă desfid s-o puteţi face, ia priviţi!

Îşi trase în acelaşi timp căciula care-i acoperea capul până la ceafă şi Pardaillan rămase cu gura căscată: Gillot nu mai avea urechi! …

— Vedeţi dar, domnule, că nu-mi puteţi tăia ceea ce nu mai am.

— Dar cine te-a făcut aşa frumos?

— Unchiul meu! Chiar el, domnule! Când monseniorul de Damville a aflat că i-am trădat taina de frică să nu-mi tăiaţi urechile, i-a spus unchiului meu: „Bine, taie-le”… Atunci

unchiul, pe care nu l-aş fi crezut niciodată în stare de asemenea crimă, a executat cumplita poruncă şi aşa, leşinat cum eram, m-a dat afară din palat O femeie m-a ridicat, m-a îngrijit, mi-a vindecat cele două răni, iar eu, domnule, din dorinţă de răzbunare vin să mă pun la dispoziţia dumneavoastră.

— Ia te uită! Ia te uită! gândi bătrânul Pardaillan.

— Luaţi-mă, domnule… N-o să vă căiţi. Vă voi ajuta din răsputeri, puteţi să mă credeţi, iar pentru serviciile mele nu vă cer decât un lucru.

— Care? Ia să vedem.

— Acela ca la rândul dumneavoastră să mă răzbunaţi pe monseniorul de Damville, care a poruncit să mi se taie urechile, precum şi pe unchiul meu, care a executat acest ordin.

„Iată un animal însufleţit de cele mai bune intenţii şi care ne va putea fi de folos”, gândi Pardaillan adăugând:

— Ei bine, s-a făcut, te iau în slujba mea.

O străfulgerare de bucurie trecu prin ochii lui Gillot şi dacă Pardaillan ar fi văzut-o, ar fi fost foarte neliniştit. Dar el făcând semn lui Gillot să-l urmeze, pătrunse înăuntrul palatului.

Gillot îl urmă, mormăind printre dinţi: „Cred că unchiul Gilles va fi mulţumit de mine!”

Capitolul 5

Vuieşte furtuna

La vreo douăzeci de zile după intrarea regelui în Paris a avut loc logodna lui Henri de Béarn cu Marguerite, sora lui Charles al IX-lea. Cu acest prilej s-a desfăşurat la Luvru o serbare atât de fastuoasă, cum nu se mai văzuse de la marile spectacole îndrăgite de François I şi Henri II.

Această memorabilă, strălucită şi înfricoşătoare seară merită să fie urmărită, ca să spunem aşa, ceas cu ceas.

Luvrul scânteia de lumini, un imens freamăt de râsete se ridica din această văpaie, dar, în fiecare din sălile în care se desfăşura aceste splendori, avea loc câte o dramă…

Afară, mulţimea poporului, cu greu stăpânită de arcaşii de serviciu, ajutaţi de companiile de archebuzieri, se zbuciumă în jurul Luvrului ca o mare cu valuri întunecate, vuind în jurul unei stânci luminoase. Mulţimea nu era atrasă numai de curiozitate. Cu toate ordinele strigate în mai multe rânduri, cei mai mulţi dintre burghezi erau înarmaţi cu suliţe şi purtau cuirase.

La începutul acestei seri, pe când noaptea învăluia Parisul, Catherine de Médicis şi fiul ei, Charles al IX-lea, se găseau singuri într-o încăpere, din al cărei balcon se vedea Sena şi malul ei stâng. Îmbrăcat în negru, aşa cum obişnuia, mai palid ca oricând, cu mâinile sale uscate, de culoarea fildeşului, încleştate pe balustradă de fier, Charles al IX-lea privea în depărtare la o lumină mare, roşietică. Lângă el, la un pas în urmă, Catherine surâdea cu zâmbetul ei misterios şi crud de sfinx ameninţător.

— De ce m-aţi adus aici, doamnă? întrebă regele.

— Pentru a vă arăta acest foc, sire.

— Este un foc de petrecere? Dragii mei parizieni se înveselesc?

— Nu, sire. Parizienii ard o casă în care se ţinea o adunare a hughenoţilor. Iată, colo, se mai aprinde, un foc, acolo, la stânga!

Un val de sânge năvăli în obrajii palizi ai lui Charles al IX-lea.

— Slavă Domnului, continuă Catherine, că hughenoţilor le dă în gând să aprindă Luvrul!

— Pe sângele lui Isus! Am să ordon să-i atace pe incendiatori.

Şi, întorcându-se, regele strigă:

— Ascultă Cosseins!

— Ţi-ai pierdut minţile oare, Charles? urlă Catherine prinzând mâna fiului său. Vrei să produci agitaţie şi răscoale în tot Parisul?

— Dar ce vorbe sunt astea, doamnă? întrebă Charles, înfiorându-se.

— Adevărul! … Ai visat o împăcare a catolicilor cu hughenoţii. Dumnezeu ştie cât am suferit din pricina asta, pentru că vedeam prăpastia spre care te îndreptai. Nu vezi chipurile ameninţătoare ce te înconjoară de când sunt aici Jeanne d’Albret, Henri de Béarn, Condé şi Coligny? Ai orbit?

În depărtare, pârjolul se înălţa şi se întindea, uriaşă ardea de flăcări roşii şerpuind în noapte!

— Iată răspunsul parizienilor la logodna de astă-seară! continuă Catherine.

Cu ochii ieşiţi din orbite, cu maxilarele încleştate, Charles al IX-lea privea. Din când în când era scuturat de un fior.

— Charles, vorbi din nou regina, ascultă-mă. Ştii cu câtă bucurie am luptat pentru pace, ştii că m-am umilit personal în faţa trufaşei Jeanne d’Albret. Ştii că am mers până acolo, încât am pus la cale căsătoria propriei mele fiice cu Henri de Béarn. Pentru că şi eu eram oarbă! Credeam pe atunci că pacea între catolici şi hughenoţi era cu putinţă. Pacea cu hughenoţii? O nebunie! Un vis nesăbuit! Trebuie ca Erezia sau Biserica să triumfe sau să moară!

— Doamnă! Mă înspăimântaţi! Este cu neputinţă ca lucrurile să fi ajuns aici numai pentru că mi-a fost groază de tot sângele ce se vărsa!

— Cu neputinţă? N-ai citit scrisorile pe care le aduc ambasadorii tuturor statelor? Ce ne spune regele Spaniei? Că pregăteşte o armată ca să reînscăuneze domnia lui Dumnezeu, primejduită de slăbiciunea noastră.

— Voi declara război spaniolului!

— Ţi-ai ieşit din minţi! Ce ne spune Veneţia? Ce ne scriu Parma şi Mantua? Ce ne spun statele Imperiului? Toţi, dar toţi ne condamnă, toţi ne ameninţă!

— Am să înfrunt Europa de va fi nevoie! …

— Îl vei înfrunta şi pe suveranul pontif? exclamă Catherine. Cum te vei apăra de excomunicarea cu care te ameninţă?

— Pe tot infernul, doamnă! Papa este papă, iar eu sunt regele Franţei! …

Şi, agăţat de balustradă, regele se încorda şi mai mult.

— Tăcere! spuse el. Vreau ca în jurul meu să fie linişte! Am hotărât să fie pace şi se va face pace în regatul meu! Dacă va trebui să duc război cu Spania, cu Imperiul şi chiar cu papa, ei bine, îl voi duce.

— Cu ce? întrebă Catherine cu glas îngheţat…

— Cu armatele mele, cu nobilimea şi cu poporul meu!

— Poporul tău! Vino, sire! Şi vei auzi ce doreşte poporul.

În acelaşi timp, regina prinse mâna fiului său cu o irezistibilă mişcare autoritară şi, trăgându-l lângă ea, străbătu mai multe camere.

Catherine se opri într-o sală mare, care răspundea spre o aripă a Luvrului, opusă Senei.

— Vorbeşti de nobilime, spuse ea atunci. Pe cine te vei bizui? Pe un Guise care urzeşte nu ştiu ce în umbră? Pe un Montmorency care se închide în palatul lui ca să dea azil rebelilor?

— La naiba! Doamnă, despre ce rebeli vorbiţi?

— De cei doi aventurieri care în plin Luvru şi-au bătut joc de mine şi de dumneata!

— Şi spuneţi că Montmorency îi adăposteşte?

— Da, sire. Şi toată nobilimea se află pe acelaşi picior de revoltă făţişă… în ce priveşte poporul, ascultă…

Catherine îl împinse pe rege spre pervazul unei ferestre deschise şi Charles, aplecându-se, văzu dincolo de şanţurile Luvrului, o uriaşă mulţime care se înghesuia şi striga: „Trăiască religia catolică! Moarte hughenoţilor!”…

Dar şi aceste strigăte erau întrecute şi acoperite de un tumult şi mai puternic şi mai hotărât şi mai organizat: „Trăiască Guise! Trăiască căpitanul nostru general! …”

Charles pocni cu violenţă din palme şi, întorcându-se către regina-mamă:

— Ce înseamnă asta? … Cine e căpitan general?

— Ţi-o spune chiar poporul, sire: este Henri de Guise!

— Şi al cui căpitan general este el?

— Al trupelor catolice, sire!

— Staţi puţin, doamnă, să nu ne pierdem cu firea! Unde se află aceste trupe catolice şi cine le-a înfiinţat?

— Charles, aceste trupe înseamnă întregul regat! Sunt seniori care nu vor ca ereticii să fie trataţi la fel cu servitorii devotaţi regelui! Sunt burghezii pe care-i poţi vedea aci, cu suliţa în mână! Este întregul popor, în sfârşit, care ia arma în mână ca să apere vechea religie, care la rândul ei a salvat lumea. Toţi aceştia la un loc fac o armată, sire!”

Charles al IX-lea închise trântind fereastra şi începu să măsoare sala cu paşi iuţi.

— Ce-i de făcut? Ce să facem? bâigui el.

— Ei, pe Sfânta fecioară, sire, numai datoria de rege, de fiu mai mare al Bisericii.

— Cum! O trădare împotriva bietului Coligny, care plânge de bucurie când îi spun tată? Împotriva lui Henri, care e atât de fericit şi mă asigură de toată prietenia lui? … Faceţi ce vreţi! Eu nu vreau să mă amestec.

Tot caracterul lui Charles al IX-lea se afla în aceste cuvinte.

Catherine îşi stăpâni o tresărire de bucurie. Se îndreptă repede spre fiul ei, îşi aţinti privirea ascuţită în ochii lui tulburi şi şopti cu glas înăbuşit:

— Charles, bunătatea inimii tale te duce la pieire. Copil nefericit, nu vezi că ai lăsat să intre lupul în Paris?

Vorbeşti de prietenia lui Henri de Béarn! Ştii unde se afla Henri în timp ce credeai că se găsea în tabăra de la Rochelle, înaintea plecării tale spre Blois? Întreabă-l numai pe şeful poliţiei.

— Spuneţi, doamnă! …

— Ei bine, era la Paris, împreună cu Condé, d’Andelot şi Coligny. Şi ştii ce făceau? Puneau la cale moartea ta ca să-ţi răpească coroana!

Regele păli puternic şi aruncă în jurul lui priviri rătăcite.

Aplecându-se la urechea fiului, regina adăugă:

— Nici un cuvânt, sire! Nici o mişcare prin care blestemaţii de hughenoţi ar putea înţelege că ştii înfricoşătorul adevăr! Nu da nimic în vileag, sire, sau suntem cu toţii pierduţi! …

Apoi se îndepărtă, coborî o scară ascunsă şi ajunse în capela ei.

— Paola! chemă ea.

Slujnica florentină apăru.

— Sunt aici? întrebă regina.

— Da, majestate. El aici, iar celălalt dincolo!

— Bine, bravul nostru mai întâi. Pe urmă el.

Slujnica ieşi şi reapăru câteva clipe mai târziu, urmată de un bărbat care se plecă până la pământ.

— Bună ziua, scumpe Maurevert, zise regina cu zâmbetul ei cel mai fermecător. Văd că vă număraţi mereu printre prietenii noştri, întotdeauna gata când avem nevoie de un om viteaz, energic şi credincios.

— Majestatea voastră mă copleşeşte, răspunse Maurevert ridicându-se.

— Deloc. Îmi place să-mi arăt recunoştinţa faţă de prietenii coroanei. Sărmană coroană! Foarte şubredă pe capul fiului meu! … „Drace, gândi Maurevert îngălbenindu-se, să fi aflat oare ceva?”

Apoi, cu glas tare:

— Dacă nu e vorba decât de viaţa mea pentru a întări această coroană, Majestatea voastră n-are să spună decât un singur cuvânt: sunt pe deplin gata… la orice!

În sinea lui, Maurevert tremura.

Aruncă în jur o privire furişă, ca să se asigure că era singur cu regina.

Întrucât îl avem în faţă pe acest Maurevert, să-i descriem unele din trăsături. Arăta de vreo treizeci de ani, zvelt şi subţire, cu părul şi barba de un blond aprins, aproape roşu, cu ochi cenuşii cu scăpărări de oţel, obrazul regulat, ţinuta elegantă şi cu un mers elastic, ca de fiară, luat în totul, nu era lipsit de o oarecare frumuseţe. Priceput în toate

îndeletnicirile în care se cerea forţă, trecea drept foarte primejdios cu sabia în mână şi mai avea, de altfel, o faimă larg răspândită de perfect trăgător cu archebuza şi pistolul.

N-avea o situaţie bine stabilită la curte. Nu se ştia de unde venea şi care îi era familia. La început, fusese foarte susţinut de ducele d'Anjou, fratele regelui, căruia el îi făcuse unele servicii de nemărturisit, din cele pe care un luptător viteaz le putea aduce unui prinţ. Drept răsplată, Henri l-a prezentat reginei Catherine, spunându-i: „Mamă, domnul de Maurevert şi-ar ucide tatăl dacă i-aş porunci".

Maurevert, la periferia curţii, dispreţuit de unii, temut de alţii, acceptat, mai curând tolerat, nu iubea şi nu ura pe nimeni, era însă în stare să omoare cu sânge rece pe oricine îi stătea în cale.

Ce urmărea el? În primul rând bani, mulţi bani. Apoi, un titlu care să-i îngăduie să ocupe un loc onorabil printre prietenii din nobilime, care-l primeau în cercul lor.

Îl trăda în taină pe ducele d'Anjou cu ducele de Guise, fiind gata să-l vândă pe ducele de Guise regelui Charles. El ştia că fratele regelui aştepta cu nerăbdare moartea lui Charles al IX-lea şi, poate că Maurevert l-ar fi ucis pe rege, dacă nu s-ar fi temut că după aceea ar putea fi părăsit de Anjou.

Atunci, deci, când Catherine l-a făcut să înţeleagă că se temea de soarta Coroanei, Maurevert îşi închipui că regina are, poate, unele bănuieli despre conspiraţia lui de Guise.

„Dacă aşa stau lucrurile, gândea el şi vrea să mă aresteze, sar asupra ei, o sugrum şi-i dovedesc regelui că regina mamă voia să-l omoare, ca să-i predea tronul lui Anjou."

Iată de ce el răspunse pe un ton ameninţător, pe care Catherine nu-l putea înţelege:

— Sunt gata… la orice!

— O ştiu, domnule, o ştiu şi de aceea, în împrejurările grele prin care trecem, m-am gândit la dumneavoastră. Am duşmani, sau mai curând fiul meu are mulţi duşmani…

— Despre care fiu vorbeşte majestatea voastră în acest moment?

„Aha, gândi regina, Corpo di Christo, iată un voinic mai inteligent decât îl credeam.”

Suspină adânc şi răspunse pe un ton galeş:

— Dar de care fiu aţi dori să vorbesc dacă nu de rege? …

— Deoarece sunt cel mai credincios servitor al monseniorului Henri, sunt întotdeauna înclinat să cred că el este singurul fiu al reginei. Vă rog să mă iertaţi, doamnă, îl uitasem pe rege!

— Domnule Maurevert, spuse ea, îmi iubesc deopotrivă copii. Când Dumnezeu se va îndura să-l cheme la el pe bietul Charles, voi fi fericită să ştiu că Henri are servitori atât de devotaţi ca dumneavoastră. Dar acest devotament pe care-l închinaţi ducelui d’Anjou, nu l-aţi putea pune un timp la dispoziţia regelui?

— Doamnă, zise Maurevert, am spus cele dinainte, pentru ca majestatea voastră să înţeleagă că aparţin trup şi suflet monseniorului d’Anjou…

Ochii reginei scăpărară de bucurie. Maurevert zări această scânteiere şi continuă:

— Dar e de la sine înţeles că dacă regele are nevoie de umilele mele servicii, sunt oricând gata: este doar datoria mea de supus credincios.

Era o asemenea deosebire între tonul pe care voinicul îl folosea vorbind de ducele d’Anjou şi acela când vorbea de rege, încât Catherine, entuziasmată, exclamă:

— Domnule de Maurevert, sunteţi un om cumsecade şi dacă voiţi să-mi daţi ascultare, voi avea grijă de soarta dumneavoastră!

Această femeie atât de aspră, atât de subtilă, devenea oarbă din clipa în care îi era măgulită dragostea pentru Henri.

După o clipă de gândire, continuă:

— Dacă doriţi să-l slujiţi pe rege, vreau să vă dau o dovadă de prietenie, dezvăluindu-vă care îi sunt duşmanii…

— Ascult, majestatea voastră, pregătit să închid în adâncul inimii mele, ca în fundul unui mormânt, tainele pe care veţi

binevoi să mi le încredinţaţi.
— Vă cunosc discreţia, dar este oare o taină pentru dumneavoastră? Nu bănuiţi despre ce duşmani vreau să vă vorbesc?
— Să fie poate ducele de Guise?
— Guise, ah nu, ducele ne este pe deplin devotat…
— Atunci majestatea voastră vrea să vorbească de mareşalul de Damville?
— Damville, căruia i-am acordat guvernarea Guianei este unul din cei mai buni prieteni ai noştri…
— Atunci, urmă Maurevert, e vorba de cel numit capul Politicilor.
— Montmorency! zise regina. De data aceasta aţi pronunţat numele unui duşman. Dar despre acesta vom vorbi mai târziu.
— Atunci, continuă Maurevert, de nepătruns, nu văd…
— Gândiţi-vă că regele este cel mai mare fiu al Bisericii.
— Majestatea voastră vrea să vorbească de hughenoţi! exclamă temerarul duelist, cu o surprindere desăvârşit jucată. Dar n-a proclamat chiar regele marea împăcare?
— Ei bine, da! Dar cu toate insistenţele, cu toată sinceritatea propunerilor noastre, hughenoţii continuă să conspire. Sunt de neîmpăcat. Ah, Maurevert, tremur pentru fiul meu!
— De ce majestatea voastră nu-l arestează pe amiral?
— Prea târziu, bunul meu Maurevert, prea târziu. Să-l arestez pe amiral! Cine ar îndrăzni acum să îndeplinească o asemenea misiune?
— Eu, răspunse Maurevert.
— Dumneavoastră? …
— De ce nu? Regele să-mi semneze numai ordinul şi încă astă-seară, în plină sărbătoare, îl arestez pe Coligny.
— Ce scandal! Nu, e cu neputinţă! Sunt o regină tare nefericită! Ah, dacă Cerul ar da cel puţin o dată ascultare rugii mele! Nişte friguri zdravene ne-ar descotorosi de Coligny şi n-ar mai fi nici un scandal, mă înţelegeţi… Dar

vai, vom fi siliţi să ne supunem ereticilor şi să ascultăm slujba în limba franceză, deoarece nici nu trebuie să ne gândim la speranţa că Dumnezeu îi va trimite amiralului frigurile salvatoare pentru toţi şi care pe dumneavoastră v-ar îmbogăţi, bunul meu domn Maurevert.

Regina se opri aici. Maurevert zâmbi. Aştepta ordine precise. De altfel, înţelesese de mult toată povestea.

— Un accident, rosti el.

— Ei da, îl încuraja regina. Nu s-ar putea să cadă o cărămidă în capul amiralului?

— Hm! Ar trebui ca acea cărămidă să fie înzestrată cu un devotament…

— Oare ar costa scump, nu-i aşa? Vorbiţi fără teamă, scumpe domn Maurevert. Cât ar trebui să dau pentru înţelegerea şi devotamentul acelei cărămizi?

— Nu ştiu, doamnă. Dar în lipsa unei cărămizi, cunosc undeva o archebuză dibace…

— Dar asta-i tot ce ar trebui!

— În acest caz, majestatea voastră nu trebuie să-şi mai facă griji. Numai un cuvânt să spun unui prieten şi el s-ar ocupa de această treabă.

— Să vedem! Cum o să procedeze acest prieten?

— În modul cel mai simplu şi cel mai puţin zgomotos. L-ar aştepta la colţul unei străzi pe domnul amiral, care părăseşte Luvrul în fiecare zi la aceeaşi oră şi urmează acelaşi drum pentru a se duce la palatul său… iată, doamnă, eu şi văd locul. Majestatea voastră îl cunoaşte pe reverendul Villemur?

— Canonicul de la Saint-Germain-l’Auxerrois?

— Întocmai. Ei bine, acest cinstit canonic, care e unul din cei mai zeloşi prieteni ai Bisericii, locuieşte chiar în cuprinsul mănăstirii Saint-German-l’Auxerrois pe care amiralul îl străbate zilnic pentru a ajunge în strada Béthisy. Locuieşte într-o casă foarte frumoasă, acest cumsecade Villemur şi, ca din întâmplare, ferestrele locuinţei lui sunt zăbrelite la parter cu o împletitură destul de deasă, astfel,

este cu neputinţă să se vadă din stradă ceea ce se întâmplă înăuntrul casei.

— Foarte bine, foarte bine! …

— Să presupunem, deci, că prietenul meu va cere ospitalitate canonicului şi că se va aşeza lângă fereastră, cu archebuza în mână, jucându-se cu ea. Dintr-o dată îi scapă un glonte şi-l loveşte pe domnul amiral, care trece tocmai atunci pe acolo. Sunt încredinţat, doamnă, că vom avea astfel un rezultat tot atât de bun ca şi cu cărămida sau frigurile.

— Bineînţeles! Şi dacă un asemenea accident ar avea loc, prietenul dumneavoastră ar fi răsplătit regeşte.

— Dacă ar fi vorba de mine, aş răspunde că cea mai frumoasă răsplată ar fi aceea de a o fi servit pe regină.

— Da, dar nu toată lumea e atât de dezinteresată ca dumneavoastră.

— Din păcate, e adevărat, doamnă. De aceea cred că prietenul de care vă vorbesc, cu toate că e de o precizie nemaiîntâlnită la archebuze, ar putea să se arate stângaci dacă nu m-aş găsi şi eu acolo, ca să-i asigur o plată corespunzătoare. Dar majestatea voastră să nu-şi facă griji: am vreo cincizeci de mii de livre şi cu această sumă modestă…

Catherine tresări, dar revenindu-şi îndată, luă o foaie de hârtie pe care scrise următoarele cuvinte:

— Domnule de Maurevert, n-aş putea accepta un asemenea sacrificiu din partea dumneavoastră. Păstraţi cele, cincizeci de mii de livre. În ceea ce-l priveşte pe prieten, aveţi aici un bon de douăzeci şi cinci de mii de livre asupra vistieriei statului.

Maurevert citi hârtia, o îndoi şi o băgă în buzunar.

— Restul… după accident, spuse Catherine. Vedeţi că nu mă tocmesc când e vorba de răsplata prietenilor dumnevoastră, dar sper că veţi ţine seamă de aceasta. Comunicaţi-i de asemenea prietenului că voi avea nevoie de el…

— Împotriva cui, doamnă?

— Am să vă spun. Dar de data aceasta nu mai e vorba nici de rege, nici de Biserică. E vorba…

Catherine, scuturându-se de acea zâmbitoare simplitate pe care o folosise pentru a vorbi de treburile statului, se lăsă în voia izbucnirii de ură care i se citea pe chip.

— Este vorba, continuă regina, de doi oameni care m-au jignit de moarte. Fără ei, sau cel puţin fără unul dintre ei, n-am fi ajuns unde suntem. N-ar mai fi existat armată hughenotă. N-ar mai fi avut loc logodna regală de astă-seară de la Luvru. Salvând viaţa Jeannei d'Albret ne-a produs, fiului meu şi mie, o pagubă atât de mare încât nu ştiu dacă o voi putea acoperi cu toate mijloacele de care dispun. Dar încă nu-i totul. Acest mizerabil se amestecă apărând pe cineva care reprezintă o mare piedică în calea vieţii mele. Şi tot n-am terminat, în două rânduri şi-a bătut joc de mine şi de fiul meu. Îl urăsc pe el şi pe tatăl lui, Maurevert şi vă dau, dezvăluindu-vă această ură, cea mai mare dovadă de stimă pe care am acordat-o vreodată cuiva. Ucideţi-i pe aceştia doi şi vă acord titlul de conte.

Maurevert fu zguduit.

— Am să vă găsesc un comitat pe măsură. Până atunci, veţi primi câte o sută de mii de livre pentru fiecare din aceste două capete.

— Sunt probabil nişte personaje extrem de sus-puse, doamnă?

— Sunt doi aventurieri nenorociţi. Dar, fiţi atent, sunt doi oameni de fier. Crezi că i-ai ucis şi te pomeneşti cu ei vii. Le dai foc într-o casă şi îi regăseşti în alta. Dar aţi fost şi dumneavoastră acolo, Maurevert! Aţi asistat la încercuirea cârciumei şi la asediul din stradă Montmartre şi aţi fost de faţă când am fost jignită, batjocorită.

— Vorbiţi de cei doi Pardaillan, doamnă?

— I-aţi numit! Ei se află acum…

— La Palatul Montmorency, ştiu, doamnă. Ei bine, am să vă spun ceva care să vă uimească: pentru viaţa celor doi n-am

nevoie nici de comitat, nici de cele două sute de mii de livre… şi mi-aş da până la ultima picătură de sânge ca să-i am în puterea mea şi să-i sugrum cu propriile mele mâini…

— Aha, spuse în şoaptă Catherine, se pare că aveţi mare ciudă pe ei, dragul meu Maurevert!

Maurevert îşi duse degetul la obrazul drept. Acolo se vedea o cicatrice lungă, lividă sub straturile de cremă.

— Frumoasă lovitură de cravaşă, spuse regina, cu răceala ei înspăimântătoare. Sunteţi însemnat pe viaţă.

Maurevert scrâşni din dinţi, dar stăpânindu-se aproape numaidecât, se înclină:

— Regina mai are nevoie de mine?

— Puteţi pleca, domnule şi gândiţi-vă că dacă voi fi bine servită, veţi putea cere orice veţi dori, fără a vă teme că aţi cerut prea mult.

Maurevert se îndepărtă.

„E bine, gândi regina. Coligny, cei doi Pardaillan. Să vedem acum care-i situaţia cu drăguţa noastră Jeanne d’Albret.”

Se aşeză într-un fotoliu încăpător.

Puţin câte puţin, trăsăturile încordate ale Catherinei se destinseră. O expresie de melancolie visătoare o înlocui pe cea de ură. Se privi într-o oglindă şi atunci când se văzu aşa cum se dorea, se instală într-un fotoliu, luă o poză de femeie zdrobită, îşi înfăşură umerii cu voalul negru de pe cap şi-şi făuri astfel, un fel de cadru care se potrivea de minune cu poziţia şi cu melancolia ei.

Numai după aceea chemă slujnica şi îi făcu un semn.

Paola pătrunse într-o odaie alăturată şi, tot astfel cum îi introdusese pe Maurevert, introduse de astă dată un nou personaj, după care se retrase în tăcere.

În ce-l priveşte pe Maurevert, el se întorsese în imensele saloane unde se aflau zece mii de oaspeţi. Fără că serbarea să fi ajuns în toi, începuse să domnească în sânul mulţimii acea libertate de mişcare care dovedea că gheaţa fusese spartă.

Maurevert se învârti multă vreme prin saloane, în căutarea cuiva.

Zări, în sfârşit, un numeros grup de seniori ce păreau să formeze o curte în jurul unui personaj care, după atitudine şi importanţa anturajului, nu putea fi decât însuşi regele.

Dar nu era regele, ci Henri, duce de Guise.

El purta cu o eleganţă trufaşă un costum reprezentând o culme a luxului şi a bunului gust: garda spadei sale de gală scânteia de diamante, fiecare din panglicile pieptarului era prinsă cu o perlă mare, o agrafă de smaralde şi rubine fixa penele albe ale tocei sale.

Henri de Lorraine, duce de Guise, fericit, zâmbitor, strălucind de tinereţe, într-adevăr măreţ, putea trece în seara aceea drept cavalerul cel mai desăvârşit de la curtea Franţei. Împreună cu cei din jur, râdea de hughenoţii care treceau în costumele lor mai modeste.

Deodată îi fulgeră fără îndoială prin cap ideea unei farse minunate, căci începu să râdă mai agitat ca oricând. Téligny, ginerele amiralului, îşi făcuse apariţia, la braţul soţiei sale, Louise de Coligny, pe atunci în plină strălucire a frumuseţii sale.

Guise o zări de departe. Îşi înăbuşi un suspin şi păli uşor. Apoi, izbucnind în râs, după cum am mai spus, exclamă:

— Domnilor, o frumoasă comedie! Apropiaţi-vă să vă explic.

Cercul curtenilor se strânse. În clipa aceea cineva atinse braţul lui Henri de Guise. Ducele se întoarse şi-l văzu pe Maurevert.

— Aşteptaţi-mă, vă rog, le spuse el. Mă întorc îndată şi vom pune împreună la cale o mică mascaradă care o să rămână de pomină!

Apoi se retrase din cerc, urmat de Maurevert şi se aşează mai departe, pe pragul unei ferestre largi.

— Ei bine, întrebă el, ce a vrut ea?

— Să-mi dea ordinul de a-l ucide pe Coligny! răspunse Maurevert.

Ducele tresări şi murmură înăbuşit:

— Vrea să ne-o ia înainte… Dar ce importanţă are? Se poate începe şi cu amiralul. Ei, Coligny! Coligny! Ai să plângi cu lacrimi de sânge pentru că m-ai făcut pe mine să vărs lacrimi de dragoste. Ce i-ai făgăduit?

— Să trag asupra amiralului.

— Bine! Dar va trebui să aştepţi să aleg eu momentul potrivit. Înţelegi? Să nu tragi fără ordinul meu.

— Da, monseniore.

— Apoi, în ziua când ai să tragi… ai să te descurci să-l răneşti grav, mă înţelegi… dar să nu-l omori pe loc.

Guise se întoarse la cercul de curteni, cărora începu să le explice ideea sa, care era probabil foarte comică, dacă judecăm după râsetele şi aplauzele cu care a fost primită.

Cât despre Maurevert, el se pierdu în mulţime, se apropie încet de uşa salonului şi ieşi apoi din Luvru, dispărând în străzile întunecate.

Capitolul 6

Vuieşte furtuna (urmare)

„Spadasinul mai întâi… şi el pe urmă!” îi poruncise regina Catherine slujnicei sale Paola.

Am asistat la convorbirea avută cu Maurevert. Slujnica florentină introduse apoi persoana numită de regină numai cu „el”.

Acest nou personaj, după ce o salută pe regină, rămase nemişcat în faţa ei într-o atitudine încordată, în care se simţea altceva decât mândria. Era foarte palid. Ochii lui scânteietori luminau paloarea chipului cu o înflăcărare ciudată.

Omul acesta era contele de Marillac.

— Sunteţi punctual la întâlnire, rosti, în sfârşit, Catherina, vă mulţumesc, conte.

— Mai curând eu trebuie să mulţumesc majestăţii voastre pentru interesul pe care binevoieşte să mi-l poarte, pentru făgăduiala pe care a consimţit să mi-o facă.

Regina făcu un semn cu capul, în care se putea citi osteneala, tristeţea, sentimentele înăbuşite, asemenea unei

dragoste adânci ce nu putea îndrăzni să iasă la lumina zilei. Glasul ei se umplu de o duioşie nemaipomenită.

— Conte, i se adresă ea cu acel glas armonios rămas atât de tânăr şi de curat, trebuie să vă rog, înainte de orice, să nu fiţi mirat de interesul pe care l-aţi putut observa…

— Doamnă, exclamă Maurillac profund zguduit, este într-adevăr regina care-mi vorbeşte astfel?

În clipa aceea el avu impresia răscolitoare că regina îi va răspunde: „Nu regina… ci mama ta! …”

Dar un asemenea răspuns nu veni.

— Conte, spuse ea, sunteţi omul cel mai generos pe care l-am întâlnit. La această generozitate fac apel când vă rog să nu mai întrebaţi nimic în legătură cu interesul ce vi-l arăt… cu dragostea pe care v-o port.

— Dacă există o taină în gândurile majestăţii voastre şi ea ar fi surprinsă de mine, m-aş lăsa mai curând fulgerat de trăsnetele cerului decât s-o dezgrop din inima mea şi să vorbesc de ea!

— Există o taină… Ei bine, da, conte! … Şi să ştiţi că această taină, v-o jur, am să v-o dezvălui într-o zi… curând.

Tânărul lăsă să-i scape un mic strigăt.

— În curând, continuă regina cu o admirabilă tulburare în voce, veţi afla de ce mă interesez atât de dumneavoastră, de ce a trebuit, la ultima noastră întâlnire, să simulez răceala şi de ce, cu toate acestea, v-am oferit un regat… de ce v-am iscodit tristeţea şi de ce, în sfârşit, doresc să vă văd fericit! …

— Doamnă, doamnă! exclamă Marillac ca şi cum ar fi strigat: Mamă! …

Dar nu era în intenţiile Catherinei să fie pronunţat vreun cuvânt hotărâtor. Ea zise, zâmbind:

— Ce aţi făcut cu acel sipet de aur pe care aţi binevoit să-l primiţi?

Marillac răspunse printr-un alt zâmbet.

— Acest sipet, îngăimă el? Îl păstrez cu sfinţenie ca pe relicvă, doamnă, pentru că vine de la dumneavoastră!

Umbra unui nor trecu pe fruntea Catherinei.

— Îl păstraţi… la dumneavoastră?

— Majestatea voastră ştie că locuiesc în palatul reginei de Navarre, fiind unul dintre prietenii ei… Cufăraşul este o bijuterie de femeie.

— E adevărat, spuse Catherine, păstrând acelaşi zâmbet. Îl foloseam pentru a-mi păstra când mănuşile, când eşarfele. Mi-a fost dăruit pe vremuri de bunul rege François I… când am venit la curtea Franţei.

— El nu şi-a schimbat menirea, răspunse atunci contele, deoarece majestatea sa, regina îşi ţine în el mănuşile.

— Într-adevăr? întrebă Catherine cu un oftat, care ar fi părut o capodoperă de viclenie oricui ar fi putut vedea bucuria sălbatică, izbucnind deodată în inima ei.

— Da, urmă contele cu o subită tristeţe, o iubesc pe regina de Navarre, iertaţi-mă, doamnă, eram să spun: ca pe mama mea. Aşa că am rugat-o să-mi păstreze această relicvă… acest cufăraş… până în ziua…

— Aţi făcut foarte bine, copilul meu!

Contele se clătină, orbit de acest cuvânt pe care-l auzea pentru prima dată din gura Catherinei.

— Spuneaţi… că până în ziua? continuă Catherine grăbită…

— Până-n ziua când voi şti, în sfârşit, adevărul asupra aceleia pe care o cunoaşteţi, spuse contele căzând din nou în acea neagră deznădejde care părea să-l zdrobească.

Şi aceasta îmi aminteşte că trebuie să o rog pe majestatea voastră să nu uite, că în timpul acelei întâlniri când mi-a dăruit minunatul cufăraş, a binevoit să-mi făgăduiască…

— Ei bine, am să-mi ţin făgăduiala, scumpul meu conte… Dar nu sunteţi curios să ştiţi cum am aflat de pasiunea voastră pentru Alice de Lux?

— Trăiesc într-o asemenea nelinişte, doamnă, încât nimic nu mă mai impresionează, nimic nu mă mai miră. Am presupus doar că majestatea voastră a binevoit să se intereseze de mine…

— E aproape aşa, conte… dar credeţi-mă că dibăcia şi intriga pe care a trebuit să le folosesc ca să vă urmăresc pas cu pas, să ştiu ce gândiţi, să vă apăr la nevoie…

La aceste cuvinte, contele avu din nou o tresărire nestăpânită, cum îi mai pricinuise Catherine în două sau trei rânduri de la începutul acestei convorbiri. Dar şi de această dată ea se opri şi îşi regăsi pe dată cumpătul, chiar în clipa în care părea că vrea să se lase pradă emoţiei.

— V-am supravegheat, continuă ea cu un zâmbet. Am vrut mai întâi să mă uit mai îndeaproape şi Dumnezeu ştie cât am suferit ca să pot rămâne atât de nepăsătoare în faţa voastră, în timp ce…

— Spuneţi până la capăt, doamnă, vă implor!

— Nimic, zise regina înfundat. Încă n-a venit momentul, iar dumneavoastră mi-aţi jurat să nu-mi smulgeţi taina.

Contele îşi împreună mâinile şi se înclină ca în faţa unei sfinte.

— După prima noastră întâlnire, spuse mai departe regina, n-a trecut multă vreme până am aflat de dragostea voastră pentru Alice de Lux. Într-o seară, conte, v-aţi oprit aproape de noul meu palat, chiar la piciorul turnului. Eraţi însoţit de regină de Navarre. Ea a intrat la Alice, iar dumneavoastră aţi aşteptat-o. Atunci am vrut să aflu ce vă frământă… O cunoşteam pe Alice… m-am purtat mai aspru cu ea în trecut, pentru că părăsise religia noastră. N-am avut dreptate, o mărturisesc; ar trebui să respectăm întotdeauna credinţa celorlalţi. Am văzut-o, deci, a doua zi dimineaţa… şi am aflat ceea ce s-a petrecut între ea şi draga mea regină Jeanne.

— Tocmai în ziua aceea, doamnă, o întrerupse contele cutremurat, avusese loc a doua noastră întâlnire… în ziua aceea m-aţi chemat şi aţi binevoit să-mi dăruiţi acel sipet de aur în numele dragostei dumneavoastră regale şi tot în aceeaşi zi mi-aţi făcut o făgăduială…

— Da, aceea de a vă spune pe faţă cine este Alice de Lux! Am să-mi ţin această făgăduială. Dar, spuse Catherine,

regina de Navarre nu v-a vorbit nimic din ziua aceea?

— Nimic, doamnă, nimic! Plecând din casa Alicei de Lux, ea mi-a spus… şi aceste cuvinte le voi avea săpate toată viaţa în minte: „Copilul meu, am stat de vorbă multă vreme cu logodnica dumneavoastră. Iată ce cred în adâncul sufletului meu: aş privi cu groază faptul că această domnişoară să devină soţia unui om pe care-l iubesc ca pe un fiu… dar dragostea poate face minuni… şi cred că dragostea Alicei pentru dumneavoastră este cu adevărat din acelea ce fac minuni… în faţa unei iubiri atât de mari, vă spun, copilul meu: nu vă împotriviţi soartei!”

Contele păstră apoi o tăcere grea, ca şi cum ar fi repetat în sinea lui aceste cuvinte. Apoi continuă:

— De atunci regina n-a mai vrut să spună nici un cuvânt. M-a rugat chiar să nu-i mai vorbesc despre aceste lucruri până în ziua când voi fi hotărât să mă căsătoresc cu Alice. Ce să însemne oare groaza pe care o arată la gândul că Alice ar putea deveni soţia mea? Ce s-a întâmplat oare că a fost nevoie de o minune, o minune a dragostei, pentru a o face pe doamna d’Albret să uite? Mi se pare, gândindu-mă mai bine, că regina de Navarre a descoperit la Alice o crimă şi că, de mila mea, a hotărât, poate să-mi ascundă această crimă…

— De atunci aţi mai văzut-o pe Alice? întrebă Ca-therina.

— Nu, doamnă! Acum mi se pare că la primul ei cuvânt, la prima mişcare, aş putea să-i descopăr crima… şi totuşi nu pot trăi fără ea!

— Vorbiţi de o crimă, continuă regina clătinând din cap, băgaţi de seamă să nu mergeţi prea departe cu bănuielile, care ar putea fi nejustificate. Ascultaţi-mă, conte… Sunt optsprezece zile de când v-am cerut o lună, ca să aflu tot adevărul despre Alice de Lux. Cercetările mele s-au terminat mai repede decât aş fi sperat… adevărul îl veţi şti potrivit cu făgăduiala mea… Alice de Lux este nevinovată. Ea a dus existenţa cea mai neprihănită, Alice de Lux este demnă de dragostea unui bărbat ca dumneata… dar…

Acest „dar” nu fu auzit de contele de Marillac. În faţa convingerii ce şi-o făcuse datorită Catherinei despre curăţia, nevinovăţia Alicei de Lux, nefericitul căzu în genunchi, prinse mâinile reginei şi un strigăt explodă pe buzele sale:

— Mamă! … Mamă! …

Catherine aruncă asupra contelui prosternat o privire înfricoşătoare, apoi, aceeaşi privire făcu înconjurul capelei cu o groază de nedescris.

— Sunteţi nebun, domnule? îl dojeni ea.

În aceeaşi clipă Marillac fu în picioare…

— Ah, conte, murmură Catherine, m-aţi făcut să trăiesc o emoţie crâncenă, oricât de plăcută ar fi ea. Gândiţi-vă că dacă aţi fi fost auzit, mama regelui Franţei ar fi fost dezonorată…

— Oh, nemernic ce sunt! Iertaţi-mi delirul, majestate…

— Tăcere, conte! Pentru Dumnezeu, dacă v-am putut inspira nu chiar dragoste, ci doar acea milă firească pe care orice bărbat o acordă unei femei care a suferit crunt şi îndelung, păstraţi tăcerea! Cea mai mare tăcere asupra acestor lucruri.

— O jur! O jur pe sufletul meu!

— Nici un cuvânt, nici o aluzie nimănui pe lume!

— Nimănui, doamnă, nimănui!

— Nici chiar Alicei! Nici chiar acelei regine a bunătăţii care e Jeanne d’Albret.

— O jur!

— Mi-aţi jurat deopotrivă să păstraţi taina asupra tuturor întâlnirilor noastre…

— O jur din nou! …

Regina păru atunci ceva mai liniştită şi căzu în acea tristeţe care dădea, atunci când voia, un farmec sever chipului ei.

„De ce” se gândea el. De unde mă năpădeşte atâta bucurie? M-am îndoit eu cu adevărat de Alice! Niciodată! Niciodată!

După câteva clipe în care Catherine a calculat încrederea pe care i-o putuse inspira lui Marillac, spuse mai departe:

— Acum, pentru că v-am promis să vă spun tot adevărul, trebuie să aflaţi de ce regina de Navarre. A şovăit, de ce aţi putut avea îndoieli asupra Alicei de Lux. Există într-adevăr un mister legat de această micuţă… Ea se temea ca adevărul să nu vă sară într-o zi în ochi: acest adevăr este înspăimântător în sine, cu toate că sărmana copilă nu poartă nici o răspundere…

— Vorbiţi, doamnă, imploră contele.

— Ei bine, Alice este o tânără fără nume, fără familie. Adoptată de de Lux, ea nu poate pretinde că e de obârşie nobilă, acesta-i adevărul, conte!

Această ciudată învinuire aruncată în faţa lui Déodat – el însuşi un copil găsit – era una din îndrăznelile zămislite de creierul drăcesc al Catherinei. A nu fi „născută”, era pe vremea aceea o mare nenorocire pentru o tânără.

Contele, strălucind de fericire, exclamă:

— Alerg să mă arunc la picioarele Alicei… Va putea oare să-mi ierte îndrăzneala de a o fi bănuit?

— Aşadar, conte, treceţi peste aceasta? …

— Ah, doamnă, şopti Marillac cu glas şoptit şi înflăcărat, cum ar putea să mă oprească un asemenea lucru, când şi eu…

Tăcu pe loc, văzând aerul de tristeţe ce s-a aşternut dintr-o dată pe fruntea reginei şi plecându-se în faţa ei adăugă:

— Doamnă, vă binecuvântez pentru nemăsurata bucurie pe care mi-aţi făcut-o… dumneavoastră vă datorez viaţa…

— Ei bine, conte, dacă vreţi ca eu să închei această căsătorie, ascultaţi-mă şi faceţi-o fără zgomot.

— Puţin interesează, doamnă, cum se va face această căsătorie. Important este că ea să se facă!

— Îmi daţi libertatea să rânduiesc lucrurile, întrebă regina cu un surâs încântător?

— Ah, doamnă, dar mă copleşiţi! exclamă contele cu entuziasmul dublei sale fericiri, de fiu şi de iubit.

— Ei bine, am să aleg biserica, ora şi ziua… Doar nu sunteţi atât de hughenot încât să-mi refuzaţi această bucurie…

— Doamnă, voi face ceea ce doriţi… puţin mă interesează preotul…

— Preotul? Ah, da! … Ei bine, l-am şi găsit pe preasfântul… reverendul Panigarola, el vă va uni. Biserica? Va fi aceea de la Saint-Germain-l'Auxerois…

— Ziua? întrebă contele cu totul ameţit.

— Ziua? Să spunem, a doua zi după nuntă fiicei mele Marguerite…

— Ora?

— Cea mai bună! Miezul nopţii! Şi acum plecaţi şi fiţi fericit…!

— Sunt fericit dincolo de orice închipuire, zise contele, acoperind cu sărutări mâna întinsă de regină.

— Încă un cuvânt, mai adăugă aceasta. Lăsaţi-mi plăcerea de a anunţa personal Alicei căsătoria voastră, îi datorez o satisfacţie acestei sărmane copile, pe care am tratat-o înainte cu mai multă asprime decât se cuvenea.

— Vă voi da ascultare, doamnă.

Apoi, sprinten, mânat de acea forţă a bucuriei care-i cuprinde pe toţi adevăraţii îndrăgostiţi, contele se îndepărtă, cu sufletul scăldat de încântare pentru a împărtăşi fericirea reginei de Navarre şi apoi să alerge să ceară iertare Alicei.

Îndată după plecarea lui, regina părăsi capela, străbătu cabinetul ei de lucru şi se opri într-o încăpere îndepărtată. Acolo, o tânără aştepta în întunericul odăii unde ardea o singură făclie. Tânăra era Alice de Lux.

Regina se apropie de ea, îi luă mâna şi privind-o până în fundul sufletului, îi spuse:

— Ai auzit?

— Nu, majestate, răspunse Alice.

— Mă uimeşti, zise regina. Deci nu mai eşti cea de altădată! Ei bine, ascultă: el a ieşit acum din capela mea, te

iubeşte mai înflăcărat ca oricând, vă veţi căsători curând, nu-l întreba nici ziua, nici ora, nici numele preotului, am să-ţi comunic eu toată aceste amănunte la timpul potrivit. Să ştii doar că nu eşti fiica contelui de Lux, ci numai un copil adăpostit de el, căruia nu i se cunoaşte nici tatăl, nici mama. Aceasta este taina pe care i-ai încredinţat-o Jeannei d'Albret şi din pricina căreia tremurai în faţa lui. Mă înţelegi?

— Da doamnă, rosti de-abia auzit Alice.

— Deci, începând din această zi, eşti fericită. Nu mai eşti supusă nici unei constrângeri. Nimic care să te stânjenească, eu fiind singura care ştie taina.

— Dar regina de Navarre? murmură slab Alice.

— Nu-ţi face griji, răspunse Catherina cu un glas straniu. Deci, te vei mărita cu el şi veţi pleca departe şi, de veţi voi, veţi fi pentru totdeauna fericiţi… Bineînţeles, cu condiţia să mă asculţi până la capăt… Cu cea mai mică şovăire din partea ta, pe tine te robesc… iar pe el îl ucid.

— Voi asculta, doamnă, răspunse Alice.

— Du-te, fata mea. Şi aminteşte-ţi că doresc fericirea lui şi a ta…

Alice rămase nemişcată.

Se părea că este frământată de o luptă lăuntrică.

— Ei bine, Alice? întrebă regina. La ce te gândeşti?

— Iertaţi-mă, doamnă, zise ea tresărind, eu… nu…

— Ei haide, ai să-mi spui ceva?

— Nu… mă gândeam…

— Ascultă, strigă regina, eşti sigură că n-ai auzit convorbirea pe care am avut-o cu el?

— V-o jur, doamnă!

Regină o cunoştea pe Alice, cele mai mici intenţii ale glasului ei îi erau familiare. După accentul tinerei fete înţelese că era sinceră. De altfel, Alice îşi recăpătase cumpătul, făcu o reverenţă şi ieşi.

Mergând pe culoare şi scări retrase, spioana ocoli saloanele de festivităţi şi ajunse la o poartă a Luvrului pe

care ieşi, intrând înapoi în mica ei căsuţă de pe stradă La Hache.

Acolo, se aşează cu coatele pe o masă, cu capul în mâini şi începu să judece.

— Cu toate acestea, e fiul ei! … O ştie ea? Trebuie să i-o spun? Ah, din fericire m-am stăpânit la timp adineauri când era gata să-i mărturisesc… N-am ascultat la uşă şi am greşit. Ce au putut să-şi spună? Oricum ar fi, eu nu mă înşel, memoria mea e sigură. Acolo, la Saint-Germain, când regina de Navarra m-a izgonit, ea a avut o convorbire cu Déodat… a auzit doar… cuvintele lui îmi mai răsună încă în urechi… el a spus: „De ce n-am murit oare în ziua când am aflat că mama mea e necruţătoarea Médicis!” Trebuie să-i spun că ştiu acest lucru? Dar Catherine ştie că Déodat e fiul ei? Dacă-i spun… că ştie dacă n-o să-şi schimbe simţămintele! …

Ea stătu mult pe gânduri, întorcând lucrurile pe toate feţele.

„N-am să spun nimic”, aceasta fu concluzia ei. „Dacă am să dezvălui Catherinei că acest conte e fiul ei, s-ar putea să hotărască moartea lui! …”

Capitolul 7

Primul trăsnet

Îl vom urmări acum pe contele de Marillac care, după ce o părăsise pe Catherine de Médicis, se reîntorsese în saloanele unde se desfăşura serbarea logodnei…

Aşadar, toată durerea adunată în sufletul lui se topise la primele cuvinte ale Catherinei. În această regină, care în ochii lui fusese cel mai cumplit duşman, n-a regăsit azi decât o mamă îndurerată.

Acum o căuta pe Jeanne d’Albret să-i spună, ei cea dintâi, cât a fost de fericit… fără să-i mărturisească însă motivul acestei fericiri neprevăzute, deoarece se angajase prin jurământ să tacă. Apoi, nefiind prea târziu, se va duce la Alice.

În momentul acela, o bandă veselă îl înconjură şi îl atrase într-o farandolă pe care o dansau în felul lor. Cel mai vesel din grup era ducele de Anjou.

„Cumetre, dar nu te amuzi deloc”, exclamă ducele de Anjou.

„Fratele meu…” gândi contele şi îi zâmbi cu toată dragostea de care îi era plin sufletul.

„Pe toţi dracii, domnilor reformaţi, trebuie să ne distrăm”, strigă din nou contele de Anjou.

— Monseniore, răspunse contele, niciodată în viaţa mea n-am avut o asemenea bucurie.

— Aşa mai zic şi eu!

Apoi, toţi din bandă, înconjurându-l pe Marillac, căutară să-l tragă după ei.

I se păru totuşi contelui că seniorii catolici, care se veseleau şi ei, căutau să-l ia peste picior. Un val de sânge îi năvăli în obraji şi cu câteva smucituri ieşi din grămadă. Banda se îndepărtă, râzând.

Atunci, contele observă că serbarea luase o întorsătură ciudată.

Seniorii catolici se adunaseră în mici grupuri de cinci sau şase, fiecare dintre acestea înconjurând câte un gentilom hughenot. Sub pretextul petrecerii şi al distracţiei, fiecare hughenot devenea ţinta unor zeflemeli.

Într-un salon, Henri de Béarn, prins astfel de grupul lui de Guise, servea drept minge, pe care gentilomii catolici şi-o trimiteau de la unul la altul. Palid şi neliniştit, vicleanul Béarnez râdea însă din ce în ce mai tare.

Într-o altă sală, prinţul de Condé făcea faţă la vreo zece catolici, dar mai puţin răbdător ca regele său, răspundea fiecărei lovituri printr-o lovitură şi fiecărui ghiont printr-un alt ghiont, aşa încât acolo, încăierarea luase locul serbării.

Cu toate acestea, hughenoţii nu o luau încă prea în serios şi dădeau dovadă de o îngăduinţă răbdătoare, care încuraja şi mai mult zeflemelile şi glumele deocheate ale gentilomilor catolici.

Deodată, vreo cincizeci de nimfe, ţinându-se de mână, lăsând să se vadă din formele lor tot ce se putea arăta, cu ochii strălucitori şi buzele oferite sărutărilor, năvăliră în imensul salon poleit, unde avusese loc un balet silvestru, în care ele îşi jucaseră rolul.

— Escadronul zburător al reginei! exclamă Guise. O să ne veselim.

Cuvântul fusese bine nimerit şi făcu înconjurul sălilor. Pontus de Thyard declară că era nevoie de cai pentru un asemenea escadron şi vrând să dea exemplul, prinse din zbor pe una din bacante şi o aşeză călare pe umerii lui.

Într-o clipită, un vânt de nebunie cuprinse serbarea, fiecare dintre bacante îşi găsi un cal în persoana unui senior, dar, în afară de Pontus, care era catolic, toţi cei transformaţi în cai se nimeriră să fie hughenoţi, în adevăr, fiecare bacantă se agăţase de un hughenot şi de voie, de nevoie, împinsă, ridicată de catolici, i se aşezase călare pe umeri, iar hughenotul, mai râzând, mai scandalizat, se lăsa călărit.

Apoi, fiecare din aceşti hughenoţi transformaţi în animale de povară, fu apucat de mâini de doi catolici care-l târau după ei.

În felul acesta, cincizeci de domnişoare stăteau călare pe umerii hughenoţilor; totul formă un lung cortegiu care, în mijlocul aclamaţiilor, al strigătelor şi al râsetelor, începu să galopeze.

În fruntea acestei cavalcade se afla ducele de Guise, care striga:

— Loc centaurelor! Loc împreunării sexelor şi a religiilor!

Iar centaurele, neruşinate şi superbe, toate fete frumoase, toate domnişoare din înalta nobilime, loveau cu picioarele lor despuiate, ca şi cum ar fi vrut să dea pinteni, cu pieptul dezgolit, zbătându-se, gesticulând, proclamau marea victorie a bisericii.

Dar, în timp ce escadronul zburător al reginei, adică domnişoarele pe care Catherine le atrăsese şi le supusese

nevoilor politicii şi poliţiei sale, puseseră stăpânire pe hughenoţi, o scenă identică se desfăşura tot acolo, în care seniorii catolici prindeau doamnele hughenote şi le forţau să participe la un fel de sarabandă nebună.

În clipa aceea apăru regele.

Râsetele încremeniră deodată.

Hughenoţii se întoarseră la soţii, iar catolici se îngrămădiră la un loc în drumul lui Charles al IX-lea.

Acesta îl zări pe Coligny care, netulburat şi cu sprâncenele încruntate, asistase, palid şi mut, la scenele pe care le-am schiţat pe scurt. Amiralul îl salută adânc pe rege, dar acesta, apropiindu-se de el, îl prinse în braţe, îl îmbrăţişă cu drag şi îi spuse:

— Ei bine, bunul meu părinte, petreci?

— Admirabil, sire, domnii aceştia de la curte au nişte obiceiuri pe care n-am să le uit toată viaţa…

— Poate, răspunse regele, aţi fi preferat o altă distracţie, ca de pildă aceea de a-l vâna pe rege ca pe un cerb…

Cuvintele răsunară ca o lovitură de trăsnet, Charles al IX-lea le rostise totuşi zâmbind.

— Sire, zise amiralul cu calm, sper că majestatea voastră va binevoi să-mi explice gândurile sale.

— Ei, blestemăţia dracului! începu regele.

Devenise livid, ochii îi scânteiau ca două fulgere şi poate ar fi căzut pradă mâniei sale, poate ar fi lăsat să-i scape tainele pe care mama lui i le dezvăluise, când zări chipul palid al Catherinei apărând, să spunem aşa, din umbră. Regina păşi repede înainte şi, numai zâmbete, exclamă:

— Domnule amiral, deoarece vă pregătiţi să-l fugăriţi pe ducele de Alba, va trebui să vă hotărâţi să-l fugăriţi şi pe regele Spaniei!

Un suspin de uşurare ieşi din piepturile hughenoţilor, în timp ce un murmur de nedumerire se făcu auzit printre catolici.

— Sire! continuă atunci Coligny strălucind de fericire, mărturisesc că m-ar interesa, într-adevăr, mai mult să

petrec în Ţările de Jos, cu toate că serbarea majestăţii voastre este una dintre cele mai minunate.

— Da, domnul meu părinte, sunteţi mai curând un om de luptă decât un om de curte, o ştiu, răspunse regele, care sub privirile mamei sale îşi regăsise repede cumpătul. Dar nu-l văd pe vărul meu, de Béarn…

— Iată-l, exclamă Catherine, e atât de fericit încât ar fi păcat să-i tulburăm fericirea.

Într-adevăr, Henri de Béarn trecea în momentul acela de braţ cu Marguerite, părând foarte ocupat să-i facă acesteia curte.

Charles al IX-lea făcu atunci un semn şi serbarea continuă şi mai îndrăcit, cu toate că se păstra în aparenţă o oarecare moderaţie.

Totodată, îl luă pe Coligny de braţ şi plecă cu el, spunându-i:

— Să discutăm puţin, părinte, în ce stadiu se află această expediţie în Ţările de Jos? Ştiţi că acolo, Dumnezeule mare, se petrec mari masacre şi că ducele de Alba a ucis optsprezece mii de hughenoţi?

— Din nefericire, sire, o ştiu prea bine, dar datorită înaltei generozităţi a regelui Franţei, sper ca peste puţin timp să putem opri aceste îngrozitoare măceluri…

— Acţionaţi repede, domnule amiral, pentru că s-ar putea ca şi alte ţări să fie ispitite să facă şi ele asemenea omoruri.

Charles al IX-lea se îndreptă spre un tron ce i se pregătise în salonul central. În drum, îl întâlni pe poetul Ronsard şi chipul lui păru să se mai lumineze. Îl luă şi pe acesta cu el. Apoi, aşezându-se pe tron spre a privi petrecerea, îl obligă pe Coligny să se aşeze la dreapta lui, cinste neobişnuită, care smulse hughenoţilor zgomotoase manifestări de entuziasm.

În acelaşi timp, tot la un semn al regelui, Ronsard luă loc la stânga, poetul, roşu de plăcere, se pierdea în temenele.

— Ronsard, zise vesel Charles al IX-lea, în timp ce oamenii noştri petrec, iar bunul meu părinte se gândeşte la război,

hai să facem noi versuri, vrei?

Ronsard, după cum se ştie, era pe deplin surd. El răspunse, deci, în modul cel mai firesc din lume, făcând aluzie la locul pe care-l ocupa lângă rege:

— Fără îndoială, sire, că este o cinstire de care îmi voi aduce aminte toată viaţa.

— Ascultă, răspunse regele, vrei să-ţi recit ultima strofă în şase versuri pe care am compus-o? Te rog s-o corectezi: „A mişca sufletele, a iubi, este deviza mea…”

Dar regele nici nu isprăvise primul vers când un tumult neaşteptat se auzi din marea sală vecină, în care, cu o oră mai devreme, fusese dansat marele balet al nimfelor şi al driadelor.

Se auzi: „Moare regina! …”

Iată ce se întâmplase.

L-am văzut pe contele de Marillac plecând în căutarea Jeannei d’Albret. El izbuti s-o găsească, aproape în acelaşi moment când Charles al IX-lea se aşezase pe tron între Ronsard şi Coligny. Tot în acel moment, Catherine de Médicis, înconjurată de o escortă de gentilomi, se îndrepta cu paşi rari, cu zâmbetul pe buze, spre regina de Navarre.

Solemnă şi adâncită în gânduri, Jeanne d’Albret asista la petrecerea dată în cinstea fiului său. În două sau trei rânduri, doamnele de onoare şi gentilomii care formau în jurul ei o adevărată curte, au văzut-o pălind, apoi, o roşeaţă aprinsă, ca o flacără, a luat locul paloarei.

Cu toate acestea, ea nu dădea decât o mică atenţie semnelor unui rău pe care n-avea cum să-l prevadă.

Îl căuta cu ochii pe fiul ei, Henri şi când îl găsi, îl urmări cu o privire îngrijorată.

În aceste momente, el îl zări deodată pe contele de Marillac, care se zbătea să treacă prin cercul de curteni, încercând să se apropie de ea.

Zâmbi şi îi întinse mâna.

Deîndată, curtenii se îndepărtară, iar contele, strălucind de fericire, cum am mai arătat, înainta sprinten pentru a-i

lua şi săruta mâna întinsă.

Dar, în aceeaşi clipă, regina retrase mâna şi o duse la frunte apoi la gâtlej. Totodată, căzu pe spate, învineţită, cu fruntea scăldată în sudori.

„Aer! Aer! strigă Marillac îngălbenindu-se. Reginei îi e rău! …”

Pe dată se auziră strigăte, femeile îşi pierdură capul şi se produse un tumult.

„Ah, Dumnezeule, se auzi un glas blând şi cutremurat de emoţie, dar ce are scumpa noastră verişoară? …”

Cei de faţă o văzură pe Catherine de Médicis apropiindu-se în grabă, aplecându-se asupra Jeannei d’Albret, dând semnele unei nemăsurate suferinţe.

„Repede, repede, porunci ea. Să fie căutat maestrul Paré.”

Douăzeci de curteni se repeziră după medicul regelui. Dar, datorită unui flacon pe care Catherine i-l dădu să respire, regina de Navarre a şi început să-şi revină în fire şi să bâiguie:

— Nu-i nimic… căldura… emoţia… Tu eşti, scumpul meu copil? …

— Da, doamnă, răspunse Marillac cu glas răvăşit. De s-ar milostivi cerul să-mi ia mie viaţa şi să v-o lase pe a voastră.

În momentul acela, Ambroise Paré se plecă asupra reginei şi o cercetă cu grijă.

— Ajutor! Horcăi deodată Janne d’Albret… Fiul meu! Vreau să-l văd pe fiul meu! Ah, ard! Mâinile mele ard!

Paré prinse mâinile reginei, în timp ce era căutat Henri de Béarn.

Jeanne d’Albret îşi pierdu pentru a doua oară cunoştinţa. Dar de data aceasta, flaconul de săruri se dovedi neputincios. Henri sosi chiar atunci. O văzu pe mama sa pe moarte, păli îngrozitor şi apucându-l pe doctor de braţ, îi ceru cu o voce joasă şi înfricoşătoare:

— Adevărul, domnule! În numele viului Dumnezeu, adevărul! …

Pare, copleşit şi el, îşi pierdu capul şi şopti imprudent:

— Va muri!

Atunci Henri se aruncă în genunchi, o prinse pe mamă, se agăţă de ea, iar hohotele acestui rege, care părea atât de vesel, fură înfricoşătoare. Înspăimântătoare era şi durerea lui Marillac, care se dăduse puţin înapoi, sprijinindu-se de o coloană ca să nu se prăbuşească.

Catherine îşi acoperise ochii cu palmele şi striga: „O, Dumnezeule, ce îngrozitoare nenorocire! …”

Astfel, sinistra veste se răspândi printre hughenoţi din sală în sală, din grup în grup, înăbuşind râsetele, izgonind bucuria.

„Regina moare!”

Coligny sosi şi el în goană. Condé, d’Andelot, cei mai de vază hughenoţi se aşezară în jurul reginei de Navarre, a şi cum ar fi înţeles într-un fel că, nenorocirea care-i lovea era poate o tainică prevestire a morţii fiecăruia dintre ei.

Între timp, Charles al IX-lea a aflat ştirea, pălind.

Era pe cale să strige, să-şi exprime uimirea, când, ca şi adineauri, văzu privirea mamei sale aţintită asupra lui.

Aceşti ochi îi cereau atât de imperios să tacă, erau de o atât de mare expresivitate, încât Charles al IX-lea înţelese fără îndoială!

Plecă privirea şi rosti cu glas tare: „Să plecăm, petrecerea s-a terminat!”

Douăzeci de minute mai târziu, toate luminile Luvrului erau stinse şi totul părea să doarmă.

În capelă, Catherine şi Ruggieri, amândoi palizi şi răscoliţi de emoţia crimei, vorbeau pe şoptite.

— Ce spunea ea? întrebă astrologul.

— Că o ardea peste tot, mai ales la mâini…

Ruggieri clătină din cap şi zise:

— Isprava este a mănuşilor…

— Dar bine, prietene, cufăraşul tău e o adevărată minune.

— Minunea, răspunse Ruggieri, este că dumneavoastră aţi izbutit ca Jeanne d’Albret să primească cufăraşul, fără să bănuiască ceva.

A doua zi dimineaţa, în Paris, se răspândi zvonul că regina de Navarre murise de o boală fulgerătoare, un fel de febră necunoscută. Celor care se mirau de această moarte neaşteptată, li se răspundea în general că, la urma urmei, era vorba de o eretică mai puţin şi că aceasta nu-i va împiedica pe parizieni să se bucure de marile serbări, ce vor avea loc cu prilejul căsătoriei lui Henri de Béarn cu Marguerite de France.

Capitolul 8
Gillot

Revenind la întâmplări mai vechi, vom reînnoi cunoştinţa cu interesantul Gillot, chiar în momentul când, după ce unchiul lui îi tăiase urechile, rămăsese întins şi fără cunoştinţă pe podeaua umedă a pivniţelor palatului Mesmes.

Ne amintim că cinstitul unchi Gilles îl întrebase pe Damville:

— Ce facem prostănacul ăsta? Trebuie să-l dau gata?

Iar mareşalul îi răspunse:

— Nu, fiindcă ne va putea servi.

Gillot rămase leşinat, dar nu întârzie să-şi vină în fire.

Prima mişcare fu să-şi ducă mâinile la urechi, ca şi cum i-ar fi rămas o urmă de speranţă că totul a fost doar un vis. Dar mâinile nu întâlniră decât compresele îmbibate cu vin şi ulei, pe care unchiul i le înfăşurase în jurul capului.

— Ce nenorocire, exclamă el, prin urmare nu mai am urechi! Cum voi fi privit de ceilalţi? Am să trec drept un monstru, dar iată, mi se pare că aud sunetul propriilor mele cuvinte…

Gillot se ridică în picioare şi constată că în afara puternicei dureri de care suferea de fiecare parte a capului, se simţea, la urma urmei, ca şi cum n-ar fi suportat vreo mutilare supărătoare.

Recapătă deci curaj şi slăbit de suferinţă cum era, începu să urce scara, când în capul ei apăru cineva. Era unchiul Gilles.

„Vine să mă ucidă, gândi cu tristeţe Gillot. Fără îndoială că mareşalul i-a poruncit să mă omoare!”

Dar spre marea sa uimire, unchiul se apropie de el cu un zâmbet din cele mai plăcute:

— Ei bine, sărmane prietene, cum te simţi?

— Hm! … Destul de prost, unchiule.

— Curaj… Vei fi îngrijit, vei fi cocoloşit şi te vei vindeca.

— Deci, n-aveţi de gând să mă ucideţi?

— De ce să te ucid, prostule? Monseniorul te iartă. Şi nu numai că te iartă şi-ţi dăruieşte viaţa, dar vrea să te îmbogăţească.

— Să mă îmbogăţească? bâigui Gillot.

— Da, prostănacule! Cu condiţia, să-l asculţi şi să-l faci să uite trădarea ta ruşinoasă.

— Ah, unchiule, mult mă mai căiesc, v-o jur.

— Cu atât mai bine, căci dacă eşti sincer, eşti pe cale să devii un om bogat.

Ne aducem, fără îndoială, aminte că zgârcenia era viciul cel mai mare al cumătrului Gillot şi că această patimă l-a pierdut.

— Spuneţi, dragă unchiule, rosti el cu un glas tremurând de emoţie. Sunt gata să vă dau ascultare. Ce porunceşte monseniorul?

— În primul rând, să te vindeci!

Şi, sprijinindu-şi nepotul de subsuori, Gilles îl conduse în camera sa, îl culcă chiar în patul lui şi începu să-i dea îngrijirile cele mai atente.

Abia aşezat în pat, el fu cuprins de o febră puternică.

Gillot aiură două zile, cu alte cuvinte petrecu aceste două zile rugându-şi unchiul să-i dea înapoi urechile.

Gilles, plictisit, îl ameninţă cu căluşul.

La capătul zilei a şasea, fierbinţeala scăzu, iar după zece zile rănile se vindecară şi Gillot putu să stea pe picioare.

În a cincisprezecea zi, Gillot ieşi din casă.

Prima grijă fu să-şi cumpere neîntârziat mai multe bonete, care să-i acopere în întregime capul, de la frunte până la

ceafă.

Deasupra bonetei îşi punea pălăria obişnuită.

Privindu-se într-o oglindă, găsi că arăta destul de bine.

În ziua aceea, Gillot avu o foarte lungă convorbire cu unchiul său.

În urma acestei discuţii, el îşi puse hainele de duminică şi Gilles îi spuse:

— Du-te, acum, du-te, ai binecuvântarea mea.

— Aş avea nevoie mai curând de câţiva scuzi ca arvună, răspunse Gillot.

Gilles strâmbă din nas, dar n-avu încotro.

— Ai să izbuteşti cel puţin să intri? îl întrebă el cu un ton jignitor pentru isteţimea nepotului său.

— Răspund pentru asta, zise Gillot: am un mijloc fără greş.

— Care?

— Urechile mele!

Acestea fiind spuse, lăsându-l pe unchi năucit să se gândească la răspunsul primit, vicleanul Gillot se îndepărtă.

Cititorii noştri au văzut cum a intrat Gillot în palatul Montmorency. Îl întâlnise pe bătrânul Pardaillan în ghereta elveţianului, iar cavalerul îl condusese în odaia pe care avea s-o locuiască.

Când ajunseră în cameră, cavalerul se aşeză călare pe un scaun cu spătarul de lemn, îşi întinse picioarele, îşi propti coatele pe spătarul scaunului şi-l privi atent pe Gillot, care luase un aer demn, hotărât şi modest.

— Prin urmare, zise Pardaillan, ai putea să ne faci servicii?

— Cred, domnule.

— Foarte bine, Gillot. Să vedem cum te-am putea folosi, dar înainte de toate trebuie să-ţi spun un lucru.

— Care, domnule?

— Dacă observ la tine cea mai mică intenţie de trădare… Dacă te prind ascultând pe la uşi…

— Ei bine, domnule?

— Ei bine, îţi tai limba!

Gillot rămase mai mult de un minut fără suflare în faţa acestei perspective. Cum adică? După urechi, limba!

— Dar, în sfârşit, domnule, ce nebunie vă împinge să mă tăiaţi de viu?

— Ce vrei? Asta-i metoda mea. Se pare că este şi aceea a unchiului tău. Dar, să ne întoarcem la limba ta, poţi fi sigur că dacă aflu că ai povestit cuiva ceea ce se întâmplă aici, ei bine, ţi-o tai!

Ameninţarea aceasta încreţi pielea pe Gillot, care se întrebă deîndată dacă nu era mai bine s-o şteargă. Dar se gândi că mânia unchiului ar fi înspăimântătoare. Pe de altă parte, răsplata făgăduită îi dădu din nou puţin curaj.

Tot sunt tăiat în bucăţi. Ceva mai mult sau ceva mai puţin, tot un drac. Aşa cel puţin n-am să mai vorbesc. Da, dar unde se vor opri cu aceste tăieri? Pentru că, în sfârşit, dacă după urechi mi se taie limba, într-o zi îmi vor tăia şi nasul şi după aceea, poate, capul…

— La ce te gândeşti? îl întrebă Pardaillan.

— Mă gândeam la ceea ce aş putea să vă spun, ca să vă conving de buna mea credinţă. Câtă vreme mai am limbă, aş vrea să mă servesc de ea ca să vă jur supunere şi credinţă.

— Bine, dar acum să ne gândim, ce fel de servicii ai putea să ne faci?

— Ei, domnule, nu mi-a scăpat din vedere că între dumneavoastră şi monseniorul de Damville există o duşmănie. Cred că dacă l-aţi putea ucide pe acest mare senior, n-aţi şovăi nici o clipă. Tot astfel, vă pot asigura că dacă aţi cădea în mâinile fostului meu stăpân, după cinci minute v-aţi legăna în gol, cu o frânghie bună de gât.

— Continuă, Gillot. Ştii că le spui bine?

— Mulţumesc, domnule. Presupun că aţi dori să fiţi ţinut la curent cu tot ceea ce face monseniorul de Damville. Socotesc că e un lucru care v-ar ajuta să vă apăraţi.

— Dar ştii că eşti într-adevăr mult mai puţin prost decât pari?

— Cu alte cuvinte, micul meu plan vă interesează?

— Da, dar cum să fac să aflu ce va pune la cale mareşalul, dacă tu nu mai poţi intra în palatul Mesmes?

— E adevărat că nu mă pot întoarce acolo fără să-mi primejduiesc viaţa. Deoarece monseniorul şi unchiul meu au declarat că mă vor spânzura dacă mai vin vreodată în faţa lor.

— Atunci, cum ai să faci?

— Domnule, aţi auzit vreodată spunându-se că ceea ce vrea femeia, vrea şi Dumnezeu? Ei bine, este acolo, la palatul Mesmes, o femeie, mai curând o fată. Se numeşte Jeannette.

— Da, da, exclamă Pardaillan amintindu-şi cele povestite de cavaler.

— Aşadar, continuă Gillot, Jeannette mă iubeşte şi urmează să ne căsătorim. Pot să-i cer să facă tot ceea ce doresc. Şi, pentru că are o minte tare isteaţă, ea va şti, dacă-i cer, tot ce se vorbeşte, se face şi se gândeşte în palatul Mesmes.

— Minunat!

— Planul meu vă place deci?

— Îmi place. Şi ce-mi ceri ca să mă serveşti astfel?

— V-am spus: să mă ajutaţi să mă răzbun pe unchiul meu, care mi-a tăiat urechile.

— Bine, îţi făgăduiesc să ţi-l aduc pe acest drac bătrân legat fedeleş şi tu să faci cu el ce ai să vrei. Dar să vedem, ce ai vrea să-i faci?

— Domnule, am să-i fac acelaşi lucru!

— Bravo! ... Şi când ai de gând să te pui pe treabă?

— Cât mai repede cu putinţă.

— E bine. Acum gândeşte-te că dacă voi fi mulţumit de tine, nu numai că te vei răzbuna pe zgârcitul tău unchi, dar ai să ai şi atâţia bani că n-ai să mai ştii ce să faci cu ei.

Gillot se prefăcu bucuros la culme, ceea ce-l convinse definitiv pe bătrânul cavaler.

Iată cum uneori poate fi păcălită şi cea mai şireată vulpe.

Trebuie să mai spunem că Gillot, viclean şi prefăcut ca şi unchiul său, îşi jucase minunat rolul. Oricum, el fu găzduit în palatul Montmorency, care din acea clipă adăpostea un trădător.

Gillot nu stătu multă vreme pe gânduri.

Îşi folosi restul serii şi a doua zi, ca să studieze planul palatului Montmorency.

După o altă zi, el plecă, spunându-i lui Pardaillan că se ducea să vorbească cu Jeannette, ca să se înţeleagă cu ea. Hoţomanul se duse la palatul Mesmes, asigurându-se la fiecare sută de paşi că nu era urmărit.

— Ei bine? întrebă Gilles.

— Ei bine, unchiule, am intrat în cetate!

Gilles îşi privi nepotul cu oarecare admiraţie. Apoi, se duse să ia o foaie de hârtie, un condei şi cerneală, îl aşează pe Gillot în faţa unei mese şi îi spuse:

— Aşterne…

Şi Gillot aşternu. El începu prin a schiţa planul palatului Montmorency care, aşa rudimentar cum era, nu era mai puţin preţios.

— Aici, la stânga, unchiule, vedeţi, se află o mare clădire pentru militari şi cai.

— Câţi oameni?

— Douăzeci şi cinci, unchiule, înarmaţi cu archebuze.

— Bine. Continuă…

— Priveşte, unchiule, clădirea aceasta este aşezată în spatele gheretei paznicului elveţian. În faţa gheretei, ceea ce desenez acum reprezintă o altă clădire, asemănătoare cu cea a soldaţilor.

— Şi ce se află în ea?

— Serveşte de locuinţă la vreo zece din gentilomii devotaţi mareşalului.

— Douăzeci şi cinci cu zece. Fac treizeci şi cinci de oameni.

— Întocmai! Dar încă nu-i totul: mai e ceva important.

— Cum, mai este şi o altă garnizoană?

— Mai este cavalerul şi tatăl său, tăietorul de limbi! spuse Gillot cutremurându-se.

— Ce vrei să spui, netotule?

— Nimic, unchiule, decât că cei doi blestemaţi de Pardaillan fac, poate ei singuri, mai mult decât cei douăzeci şi cinci de soldaţi şi cei zece gentilomi la un loc.

— E cu putinţă. Şi unde sunt găzduiţi aceşti doi turbaţi?

— Aşteptaţi, unchiule. Al doilea etaj al clădirii gentilomilor este ocupat de slugi, în număr de cincisprezece. Bun! Acum priviţi clădirile grajdurilor care sunt despărţite de cele ale gentilomilor prin acest pătrat, reprezentând o curte pavată. În fundul acestui pătrat se ridică palatul propriu-zis, adică locuinţa mareşalului. Mai vedeţi că această locuinţă nu se lipeşte de celelalte două construcţii, în aşa fel că palatul este cu desăvârşire izolat. În spate se află o grădină.

— Înţeleg. Vorbeşte-mi acum de locuinţa izolată.

— Aici, cum v-am mai spus, locuieşte mareşalul, tot aici, în apartamentele cu vederea spre grădină locuiesc cele două doamne şi tot acolo sunt instalaţi şi cei doi Pardaillan.

Mareşalul de Damville cunoştea foarte bine palatul Montmorency. Planul lui Gillot nu-i servea deci la nimic, dar îi arăta aşezarea forţelor în palat, ceea ce putea fi un lucru preţios.

Unchiul Gilles nu precupeţi laudele adresate nepotului, dar adăugă:

— Acum trebuie să fim înştiinţaţi de ceea ce se petrece acolo. Trebuie, deci, să găseşti calea de a veni aici la două, trei zile.

— Calea este gata găsită, spuse liniştit Gillot.

— Ia lămureşte-mă şi pe mine!

— Păi, domnul de Pardaillan crede că vin aici să vă spionez: da, da, l-am făcut să creadă acest lucru!

Gilles răspunse:

— Gillot, să ştii că niciodată n-am să-ţi mai spun nerod! Încă câteva sforţări şi vei câştiga acel vestit cufăr, care după câte mi-ai spus singur, ţi-a luat ochii cu strălucirea lui.

Gillot părăsi deci palatul Mesmes, fericit şi convins că averea lui era ca şi făcută.

— Dar ce să-i povestesc lui Pardaillan? se gândea el tot drumul.

Avu deodată o tresărire.

„Deoarece”, exclamă el în sinea lui, „voi primi o comoară pentru a spune ceea ce se petrece la palatul Montmorency, de ce n-aş mai căpăta încă una povestind ceea ce se întâmplă la palatul Mesmes?”

A trăda ambele părţi însemna a primi din ambele mâini, se hotărî deci să-şi trădeze unchiul în faţa lui Pardaillan, tot astfel cum va face cu Pardaillan în faţa unchiului.

Gillot luă hotărârea să facă două averi.

Astfel, când se întoarse la palatul Montmorency, se grăbi să-i spună lui Pardaillan.

— Ah, domnule, am să vă povestesc nişte lucruri nemaipomenite. Am vorbit cu Jeannette şi sunt sigur că veţi fi interesat.

„Hotărât lucru”, gândi Pardaillan, „de data asta am pus mâna pe un aliat preţios.”

Capitolul 9
Panigarola

În toată această perioadă, reverendul Panigarola, care se remarcase altădată prin violenţa atacurilor împotriva hughenoţilor, nu apăru niciodată la amvon.

Renunţase până şi la sinistra funcţie de „crainic al morţilor”.

La ce se gândea el? Ce urzea?

Două zile după înmormântarea regală făcută Jeannei d’Albret, la căderea nopţii, o litieră de înfăţişare burgheză se opri în faţa mănăstirii Vărgaţilor.

Din ea coborâră două femei, care intrară în vorbitor. Purtau văluri negre.

Părintele portar întrebându-le ce doreau, cea mai tânără dintre ele răspunse că doreau să vorbească cu stareţul personal.

Călugărul ridică mâinile la cer şi le spuse că nu se putea vorbi oricând cu reverendissimul stareţ al mănăstirii, atunci, cea mai vârstnică, sau aceea care părea astfel, scoase o scrisoare din sân şi o dădu portarului.

„Predaţi-o domnului stareţ”, zise ea. „Şi grăbiţi-vă dacă nu vreţi să fiţi pedepsit!”.

Femeia vorbi cu un asemenea ton autoritar, încât călugărul, zăpăcit, se grăbi să dea ascultare… Se pare că vizitatoarea era o femeie suspusă, căci, abatele păli la citirea primelor rânduri, se sperie şi se grăbi să fugă spre vorbitor.

Cât de mare fu uimirea părintelui portar când îl văzu pe stareţ plecându-se cu umilinţă în faţa femeii cu văl negru!

Iar această uimire se prefăcu aproape în revoltă când stareţul, după un schimb de cuvinte şoptite, o introduse pe femeie în mănăstire şi o conduse de-a lungul lungilor coridoare pustii.

Cea tânără rămăsese în vorbitor.

Stareţul, urmat de doamna voalată, se opri, în sfârşit, în faţa unei chilii.

Era chilia abatelui Panigarola.

Uşile chiliilor rămâneau tot timpul deschise.

„Aici!” murmură stareţul, care se retrase îndată.

Femeia intră.

Panigarola zărind-o, se ridică, brusc.

Femeia lăsă să-i cadă vălul.

— Regina, şopti călugărul.

În adevăr, era Catherine de Médicis!

— Bună ziua, bietul meu marchiz, vorbi regina zâmbind. Trebuie să vin eu la dumneata şi să te găsesc în fundul acestei hâde mănăstiri. Fără să mai vorbim de faptul că pentru a intra, am fost obligată să mă arăt stareţului dumneavoastră, astfel că în zece minute toată lumea va şti că mama regelui se află aici.

— Liniştiţi-vă, doamnă, zise Panigarola, venerabilul stareţ nu este în stare să dezvăluie un incognito de asemenea

importanţă. Dar ar fi fost o posibilitate mai simplă de a ocoli orice dificultate, chemându-mă la dumneavoastră. M-aş fi prezentat la Luvru la prima chemare a reginei.

— E chiar atât de sigur?

— Un om al lui Dumnezeu e dator să nu mintă.

— Da, dar l-am cunoscut pe un oarecare marchiz de Panigarola, care le făcea pe toate după bunul lui plac.

— Omul de care vorbiţi a murit, doamnă!

Panigarola se ridică. Chipul lui răvăşit apăru livid şi aspru, cu unele trăsături de o ciudată măreţie, în cutele sutanei sale alb şi negru, el încremeni ca o statuie.

Catherine privi în jurul ei, căutând un scaun. Panigarola, fără grabă, împinse în faţă singurul scăunel din chilie.

— Nu, rosti Catherine râzând, e prea tare, eu n-am trecut încă la călugărie!

Şi se aşează pe marginea patului călugărului.

— Aşezaţi-vă, marchize! continuă regina, arătându-i la rândul ei scăunelul.

Penigarola refuză cu un semn al capului, exprimând respectul ierarhiei şi al etichetei.

— Marchize, spuse din nou regina, să ne înţelegem un lucru: în acest moment nu sunt regină, ci doar o prietenă adevărată şi sinceră… Dar cât de mult v-aţi schimbat, bietul meu Pani! Sunteţi chiar dumneavoastră cel pe care-l revăd atât de palid, de slăbit, aproape descărnat. Poate că există un leac pentru boală care vă roade…

În timp ce Catherine vorbea astfel cu o oarecare bună, dispoziţie, călugărul spori şi mai mult încordarea ţinutei.

Îşi trase gluga pe jumătate, încât aceasta îi acoperea aproape ochii.

Astfel, nu se mai vedea decât partea de jos a obrazului său supt şi o gură fără zâmbet.

— Doamnă, rosti el cu voce gravă, îmi cereţi sinceritate. Iată deci: când am ajuns la curtea Franţei, v-aţi închipuit că eram un trimis al republicilor italiene şi că venisem să complotez cu mareşalul de Montmorency. Aţi presupus că

eram purtătorul unor primejdioase secrete. Atunci, ca să-mi smulgeţi tainele, aţi pus pe urma mea pe una din spioanele domniei voastre. Femeia aceea s-a convins curând că nici nu mă gândeam la o conspiraţie. De-atunci v-aţi liniştit şi majestatea voastră a binevoit chiar să-mi facă unele propuneri pe care le-am respins, îmi propuneaţi să devin omul unui partid, în timp ce, tânăr fiind, plin de viaţă şi de pasiune, nu mă gândeam decât să iubesc viaţa în toate manifestările ei. Cu tot refuzul meu, majestatea voastră a binevoit să mă cinstească cu prietenia sa… poate pentru că nădăjduiaţi că va veni o zi când o mare nenorocire va schimba cursul vieţii mele şi astfel mă voi găsi la discreţia domniei voastre, ca un instrument politic mai supus. Cer îndurarea majestăţii voastre şi sper că nu va fi jignită de brutalitatea sincerităţii mele.

— Dar nu mă supăr deloc, mio caro, răspunse Catherine accentuându-şi zâmbetul. Mă întreb numai cum aţi aflat că vă bănuiam a fi un spion al prinţilor italieni?

— În chipul cel mai firesc, doamnă: femeia pe care aţi pus-o pe urmele mele s-a îmbolnăvit.

— Ca urmare a naşterii, ştiu… căci sunteţi tată, scumpul meu marchiz.

Un suspin înfiorător ca un geamăt ţâşni din gâtlejul călugărului.

— Este adevărat, continuă el. Femeia aceea a devenit mamă… într-o noapte mi-a furat documentele ca să vi le predea. În acest fel am aflat că era în slujba domniei voastre. Când a născut şi s-a îmbolnăvit, în delirul ei mi-a dezvăluit ceea ce aţi urzit împotriva mea. Atunci am pus-o să scrie această scrisoare, în care îşi recunoaştea vina de a-şi fi ucis fiul, iar eu, ca să mă răzbun, ştiind felul în care o veţi folosi, v-am predat acea scrisoare.

— Aha, aţi crezut că o voi trimite în judecată pe Alice, iar călăul se va însărcina cu răzbunarea dumneavoastră! …

— Nu, doamnă. V-am supravegheat şi vă cunoşteam… Vă pot spune că nu vă credeam în stare de un act atât de puţin

folositor, ca acela de a ucide pe loc o femeie. Mă gândeam că, înarmată cu scrisoarea, o veţi forţa pe această femeie să vă devină sclavă; m-am gândit că va veni ziua când ea va iubi. M-am gândit că veţi avea mărinimia să-i acoperiţi trecutul, m-am gândit că în ziua aceea va suferi şi ea ceea ce am suferit eu şi că astfel voi fi răzbunat. Mi-aţi cerut să fiu sincer, doamnă…

— Da. Iată o sinceritate adevărată! Dar nu sunt supărată pe dumneavoastră, dimpotrivă! Sunteţi un om superior, marchize!

— Oh, doamnă, exclamă călugărul cu un sumbru ton de deznădejde, binecuvântată fie clipa în care, pentru că v-aş jigni, m-aţi da pe mâna călăului! Aş fi astfel uşurat de această existenţă pe care n-am curajul s-o scurtez! În ce priveşte faptul că m-aţi putea folosi… priviţi-mă, nu mai sunt decât o zdreanţă de om… La un moment dat am mai sperat că frământându-mi creierii, voi izbuti să cred în Dumnezeu…

— Şi nu credeţi în el?

— Nu, doamnă.

— Vă plâng, îi răspunse Catherine.

— Am făcut tot ce am putut: predicile mele furioase împotriva hughenoţilor, îndrăzneala atacurilor mele împotriva regelui, fiul domniei voastre, au izbutit la un moment dat să mă însufleţească… dar am căzut din nou în deşertăciunea mea…

— De ce? întrebă cu interes regina.

— Pentru că întâlnisem femeia aceea, pentru că dragostea pe care o credeam înăbuşită, se redeşteptase cu mai multă înflăcărare ca oricând! …

Ochii Catherinei scăpărară. Un fulger.

„L-am prins!” gândi ea.

Urmară câteva lungi minute de tăcere, în timpul cărora Catherine se feri să facă vreo mişcare.

Călugărul fu cel ce reluă firul convorbirii. El aţinti asupra reginei o privire întrebă-toare.

— Vreţi să ştiţi de ce am venit aici? întrebă Catherine.
— Sunt dator s-o ascult pe majestatea voastră, dar n-am dreptul s-o întreb.
— Ei bine, am să fac ca şi cum m-aţi fi întrebat şi voi răspunde curiozităţii pe care o citesc în ochii voştri. Liniştiţi-vă, nu vin să vă cer să-mi fiţi confesor…
Călugărul îşi reluase ţinuta lui de statuie. Nimic nu părea să vibreze sau să trăiască în el.
— Este vorba de un caz de conştiinţă, pe care am să vi-l expun. Cred că sunteţi, ca şi mine, interesat în rezolvarea lui. Spuneţi-mi, marchize, nu credeţi că v-aţi răzbunat destul şi că Alice a suferit suficient?
De data aceasta, pleoapele plecate ale călugărului se ridicară încet, iar privirea i se fixă asupra reginei, cu groază.
— Mi-aţi vorbit de o scrisoare, continuă ea, de scrisoarea aceea pe care ea a scris-o după dictarea dumitale şi pe care mi-aţi predat-o, am să vă spun, marchize: scrisoarea aceea vreau să i-o înapoiez nefericitei, pentru că eu cred că e de ajuns. Dar dumneavoastră?
— Sunt de părerea majestăţii voastre, răspunse Panigarola cu un glas posomorât.
„Ha, ha”, gândi regina. „Să facă oare pe vicleanul? … Nu, pe Sfânta Fecioară, este foarte sincer!”.
Apoi adăugă:
— Sunt fericită pentru tot ceea ce-mi spuneţi, căci scrisoarea… ei bine, i-am şi înapoiat-o Alicei.
Panigarola rosti cu glas liniştit – prea liniştit pentru urechea exersată a Catherinei:
— Iat-o astfel liberă? Adică eliberată de ameninţarea voastră, doamnă.
— Şi de dumneavoastră, părinte reverend.
— Eu n-am ameninţat-o niciodată.
— Să fim serioşi, marchize, sunteţi încă un copil. Trebuie oare să vă spun că am asistat la scena împărtăşaniei Alicei la Saint-Germain-l’Auxerrois? La întrevederea pe care aţi

avut-o cu ea la ea acasă? Am văzut şi am auzit totul, dacă nu cu ochii şi cu urechile proprii, cel puţin prin nişte ochi şi urechi ce-mi aparţin. Ştiu că o iubiţi pe Alice. Ştiu că v-aţi terfelit nobila dumneavoastră eleganţă, până la a practica hâda meserie de „Crainic al morţilor”, pentru a putea în timpul nopţii să daţi târcoale şi să suspinaţi în jurul casei sale. O adoraţi încă, vă spun eu.

— V-am spus eu că n-o iubesc? întrebă călugărul.

De data aceasta statuia păru că se însufleţeşte.

— O iubesc! urmă el. Şi încerc o bucurie chinuitoare, rostind cu glas tare ceea ce-mi repet în şoaptă în tăcerea nopţilor mele nedormite. Da – gândirea mea s-a prăbuşit într-un ocean de disperare şi atunci când înnebunit de durere, ridic ochii spre cer, nu pot descoperi acolo steaua care ar putea să-mi redea liniştea. Dumnezeule, supremă speranţă! Te-am căutat, dar nu eşti decât o închipuire… în mine, doamnă, n-a mai rămas nimic. Sunt o umbră, mai puţin ca o umbră. Şi totuşi când intru în bezna prăpăstiilor conştiinţei mele, uneori, în noaptea îndoliată, văd strălucind zorile nesigure ale unui nou sentiment.

— Dar care este acest sentiment? întrebă Catherine mirată.

— Mila, răspunse călugărul. Ah, doamnă, ştiu că vă vorbesc în momentul de faţă o limbă necunoscută domniei voastre, necunoscută de oamenii vremurilor noastre. Şi totuşi, mi se întâmplă să-mi spun că mila va slăvi lumea.

— Nebunie! murmură Catherine. Visuri nesăbuite ale unei minţi în agonie! Să plecăm, nu mai am ce căuta aici.

Călugărul auzi sau nu, dar continuă:

— Iată aşadar ceea ce gândesc uneori, majestate. Atunci simt potolindu-se suferinţele mele. Atunci renunţ să mai dau târcoale femeii pe care o iubesc. Atunci mă închid în această chilie şi mila ce-mi cuprinde inima pentru această, nefericită care m-a făcut să sufăr, dar care îndură poate mai multe ca mine…

— Sunteţi o fire bună, marchize… spuse Catherine ridicându-se.

Panigarola se înclină încet, ca şi cum n-ar mai fi avut nimic de zis.

Regina făcu doi paşi spre uşă.

Deodată, o idee neaşteptată o făcu să se oprească locului, se întoarse pe jumătate spre călugăr, plecat într-o atitudine în care se citea mai mult politeţea faţă de femeie, decât respectul pentru regină.

— Vă felicit, i se adresă ea fără o ironie vizibilă. Alice va fi deci fericită, deoarece, eliberată de teamă faţă de dumneata şi de mine, va putea să împartă divina fericire cu omul pe care-l iubeşte.

— Omul pe care-l iubeşte! murmură Panigarola livid.

— Ei, da! Domnul conte de Marillac, prieten credincios al regelui de Navarre. Acest respectabil hugenot se va căsători cu Alice a lui, deîndată ce nunta bearnezului va fi avut loc, va pleca cu ea în provincia lui. Şi, întrucât pacea va domni în întregul regat, nimic nu va tulbura deplina fericire a tinerilor însurăţei.

Numai Panigarola ar putea să ne spună ceea ce a suferit el în clipa aceea. Infernala regină redeşteptase cu un singur cuvânt toţi demonii geloziei. Marillac! … îl uitase în cele din urmă! Supunându-se îndelungatei fascinaţii de a se gândi la Alice, luând mereu în seamă suferinţele ei, ajunsese să-i fie milă de ea…

Fu stăpânit de asemenea de visul iertării.

Cine ştie dacă într-o zi nu-l va duce Alicei pe micul Jacques Clément?

„V-aţi ispăşit crima”, îi va spune el, „acum îmbrăţişaţi-vă copilul!”.

În aceste vise zbuciumate, în această întunecată căutare a împăcării, contele Marillac nu mai existase.

Un singur cuvânt al Catherinei de Médicis l-a reînviat în mintea călugărului.

Pasiunea se va dovedi cea mai puternică! Dacă o ierta pe iubita nefericită, nu-l putea ierta şi pe norocosul rival.

În acest moment îl ura. Îl ura poate pe Marillac, tot atât de mult pe cât o iubea pe Alice.

— Omul pe care ea îl iubeşte, repetă Panigarola.

— Vă este milă şi de el? întrebă Catherine. Vă jur că el n-ar avea îndurare pentru dumneavoastră.

Deodată, călugărul înţelese că trebuie să-l ucidă pe Marillac.

Înţelese, în sfârşit, sensul a ceea ce numea el milă: Alice nu trebuia să aparţină nimănui, iar Marillac trebuia, să dispară!

„Femeia să trăiască! bolborosi el. Să trăiască liniştită, atât cât putea ea să mai simtă liniştea! … Dar bărbatul! … ah, cu bărbatul va fi altă treabă! …

— Să ne gândim! spuse Catherine. Ce puteţi face împotriva lui?

— Nimic! răspunse călugărul scrâşnind din dinţi. Dar domnia voastră puteţi totul!

— E adevărat. Dar nu mă interesează. Marillac n-are decât s-o ia de soţie pe Alice de Lux, să se iubească, să se adore, să plece, în fine, nu văd de ce m-ar privi toate acestea.

— Atunci, de ce aţi venit aici? izbucni călugărul. Sunteţi regina! Regina cea mai puternică a creştinătăţii! Instrucţiunile primite de la Roma, vă arată ca stăpâna absolută a soartei catolicilor! Regină, v-am vorbit fără respect şi cu toate că vă ştiu şefa catolicilor, v-am strigat în faţă că n-am nici credinţă, nici religie!, iar domnia voastră nu mă arestaţi şi nu mă aruncaţi într-o temniţă, ca să faceţi din moartea mea o pildă pentru toţi ereticii! De ce mă ascultaţi cu atâta îngăduinţă? Pentru că aveţi nevoie de mine, ca să vă astâmpăraţi setea unei răzbunări pe care încă n-o cunosc, pentru a sluji cine ştie căror planuri ascunse! Ei bine, fie! Mă încredinţez dumneavoastră!

— În sfârşit, vă recunosc! rosti cu gravitate Catherine. Uit tot ceea ce mi-aţi spus. Am venit să vă văd pentru că am nevoie de dumneavoastră. Mă bizuiam pe acest ajutor, pentru că ştiam ura ce i-o purtaţi lui Marillac.

— Vorbiţi, deci! Vorbiţi, doamnă! Eliberaţi-mă de povara acestei gelozii şi vă dau până şi sufletul!

— Îl „primesc!” zise Catherine cu un calm straniu.

Panigarola îşi vârâse mâinile sub sutană şi-şi însângerase pieptul cu propriile-i unghii.

Milă, dragoste, durere, totul se destrăma în el.

Rămânea doar o fiinţă plină de ură.

Catherine, sigură că acum putea face cu el, ce voia, continuă cu un accent atât de firesc, încât vorba ei părea mai înfricoşătoare decât strigătele de jale ale călugărului:

— De fapt, ce doriţi! Ca Alice să nu devină soţia singurului om pe care l-a iubit vreodată? Vreţi să-l ucideţi pe acesta? Şi aţi mai vrea ca Alice să nu ştie că ucigaşul sunteţi dumneavoastră? Acestea toate pentru că iubiţi, pentru că mai speraţi? Ei bine, toate sunt uşor de realizat, dacă în schimb îmi veţi da ajutorul pe care am venit să vi-l cer.

— Sunt gata, zise Panigarola într-un suflet.

— Ascultaţi. Prin cuvântările dumneavoastră pătimaşe şi sălbatice aţi devenit omul care poate răscula Parisul. De ce dintr-o dată aţi tăcut? Să spunem că vă priveşte. Dar acum

vă cer eu: urcaţi-vă din nou în amvon, cutreieraţi bisericile Parisului, vorbiţi, vorbiţi din nou ca mai înainte…

— La ce-mi mai folosesc acum predicile?

— Nesăbuitule! Uitaţi că Marillac e hughenot?

Panigarola oftă sfâşietor.

— Pacea este încheiată, reluă Catherine cu un zâmbet livid. Şi sper că va fi menţinută. Dar, printre aceşti hughenoţi se află vreo sută de capete, pe care nu sunt în stare să le domesticesc. Este vorba deci, de a le face să dispară. Mă înţelegeţi? Acum, un proces este cu neputinţă. Procesul a o sută de hughenoţi ar fi semnalul unor noi lupte. Dar dacă poporul, într-un moment de mânie, îi omoară pe aceşti oameni, dacă aceştia dispar într-o încăierare, iar regele va dezaproba aceste omoruri şi eu de asemenea, atunci pacea va fi consolidată pe multă vreme. Ce trebuie să facem ca să izbutim? Să înfierbântăm patimile, să aţâţăm superstiţiile poporului, să deschidem cuşca fiarei şi să-i arătăm victimele! Pentru aceasta e nevoie de extraordinara dumneavoastră elocvenţă! …

Călugărul nu răspunse pe dată.

Era cuprins de o fierbinţeală. Cu închipuirea lui aprinsă, se şi vedea hotărând moartea hughenoţilor.

Era un vis straniu, de o tragică amploare, acela de a putea decide moartea unora, de a străbate oraşul ca un meteor devastator, de a pârjoli tot sub paşii săi, de a călca în râuri de sânge şi de a ajunge în sfârşit la Alice, pentru a-i spune:

— Vezi? Parisul arde! Parisul moare! Pentru a-l omorî pe Marillac, am măcelărit Parisul!

Panigarola, aproape delirând, cu ochii în flăcări, chipul răvăşit, groaznic la vedere, o luă de mână pe Catherine.

— Mâine, doamnă, voi predica la Saint-Germain-l’Auxerrois.

— Pentru rest, răspund eu! zise ea repede. Marchize, vă garantez că se vor petrece minuni şi că prima va fi aceea că veţi fi iubit!

— Eu! urlă el cu un accent de neasemuită deznădejde.

— Dumneavoastră! … Iubit de Alice! … O cunosc! Ea vă dispreţuieşte lacrimile. Stropit de sângele grozăviilor ce vor urma, îi veţi apărea ca un zeu! … Noi vom fi gata…

— Cum?

— Într-o noapte, casele celor o sută de condamnaţi vor fi însemnate. Dimineaţa, aceste case vor arde.

— Ştiţi unde locuieşte el?

— Fiţi liniştit, casa lui va fi prima aprinsă, deoarece Colingy trebuie să fie ucis primul! Totul e prevăzut, ziua e fixată…

— Care zi?

— Duminică 24 august, ziua închinată sfântului Bartolomeu.

— Plecaţi liniştită, doamnă, zise călugărul. Eu rămân să mă gândesc la ceea ce am de spus poporului din Paris!

Vorbind astfel, Panigarola, spumegând, dădea cu adevărat impresia de sluţenie şi forţă dezlănţuită. Catherine de Médicis înţelese că nu mai avea nevoie să stăruie. Se retrase, îi spuse câteva cuvinte stareţului, care o aştepta pe culoar, întâlni în vorbitor femeia care o însoţise şi se urcă cu ea în litieră.

Tânără femeie, însoţitoarea Catherinei în această expediţie, rămânea tăcută.

— Ei bine, rupse regina tăcerea, cu o veselie care ar fi putut părea sinistră, nu mă întrebi ce a spus?

Tânăra lăsă să-i cadă vălul şi atunci apăru palidul chip al Alicei de Lux.

— Doamnă, murmură ea, cum aş putea îndrăzni să pun întrebări majestăţii voastre?

— Îţi îngădui acest lucru… Nu îndrăzneşti? Ei bine, am să fac ca şi cum tu mai fi întrebat… El te-a iertat.

Alice de Lux se înfiora.

— Doamnă…

— Ei, da, scrisoarea? Asta e, nu? Să ştii că i-am predat-o şi el vrea să ţi-o înapoieze cu mâna lui. Şi încă nu e totul! Vrea

să fii fericită până la capăt: îţi vei revedea copilul, Alice şi vei putea să-l iei la tine.

Alice păli înspăimântător.

— Ah, Dumnezeule! continuă regina, uitasem cu totul. Contele nu trebuie să ştie de existenţa acestui copil. N-ai decât să nu-l iei la tine.

În timp ce Catherine, pricepută ca nimeni altul în chinuirea oamenilor îşi continuă drumul, călugărul se îndrepta spre grădini, străbătând coridoarele şi scările mănăstirii.

Panigarola se duse din obişnuinţă spre un colţ unde se găsea o bancă de piatră şi pe unde se plimba adesea.

În momentul acela, se întunecase aproape de-a binelea. Panigarola văzu deodată pe cineva aşezându-se lângă el. Acesta era stareţul mănăstirii Carmeliţilor, personaj însemnat, bucurându-se de o mare influenţă şi venerat ca un sfânt.

— Lucrezi, frate? întrebă abatele. Rămâi pe bancă, nu te ridica! …

— Monseniore, răspunse Panigarola ascultând de gestul binevoitor al abatelui, într-adevăr, lucram… pregătesc o predică.

— E tot ceea ce voiam să ştiu… Continuă, continuă, cinstite frate… mă duc să-i anunţ pe preoţi şi pe vicarii lor să vină mâine să te asculte la Saint-Germain-l’Auxerrois… în acelaşi timp voi scrie la Roma că se apropie momentul… îngăduie-mi să-ţi dau un sfat, frate…

— Îl voi primi cu cea mai mare recunoştinţă, monseniore.

— Predica dumitale de mâine să fie limpede! De data aceasta nu vei avea obişnuiţii dumitale ascultători mondeni: biserica va fi plină de preoţi, iar dumneata cunoşti cât de puţin inteligenţi sunt preoţii noştri, va fi vorba de a le arăta pe înţeles datoria lor. Într-un cuvânt, dragă fiule, gândeşte-te că le transmiţi un consemn.

— Reverenţa voastră poate fi liniştită, voi face tot ce-mi va sta în putinţă.

— Dacă este aşa, rosti stareţul ridicându-se, vor fi săvârşite lucruri măreţe. Fiule, primeşte binecuvântarea mea.

Panigarola îşi plecă capul sub mâna binecuvântătoare a stareţului.

Când îşi ridică privirea îl văzu pe acesta depărtându-se.

Apoi, se duse în acea parte a mănăstirii unde locuiau unii angajaţi aici, care era despărţită de mănăstirea propriu-zisă printr-un zid prevăzut cu o uşă.

Călugărul trecu prin uşă, străbătu o curte, intră într-o clădire izolată şi pătrunse, în sfârşit, într-o cămăruţă în care dormea un copil.

Panigarola nu făcu lumină.

Se aplecă deasupra pătuţului şi privi îndelung copilul, ca şi cum în întunericul acela ar fi văzut ca ziua.

Cineva care s-ar fi găsit alături de el, l-ar fi putut auzi şoptind într-un suspin: „O, fiule! … Dacă cel puţin ea te-ar iubi! Dacă ai putea să mă ajuţi s-o recapăt pe mama! …”.

În seara următoare, reverendul Panigarola a predicat la Saint-Germain-l’Auxerrois.

Arhiepiscopul Parisului asistă şi el la această predică. Episcopii Vigor şi Sorbin-de-Sainte-Foi, predicatorul obişnuit al regelui, canonicul Villemur, titularul amvonului bisericii sale, preoţii, decanii şi vicarii tuturor parohiilor, aproape trei mii de oameni ai bisericii umpleau vastul naos. Uşile erau închise. Fură admişi numai vreo douăzeci de laici. În afară de aceştia, un anumit număr de căpetenii ai miliţiei burgheze, comandanţi de grupe mai mari şi mai mici s-au înghesuit în interior, aproape de porţi şi au putut auzi predică.

Cuvântarea reverendului fu ascultată în cea mai mare tăcere.

Numai la sfârşit, o mare agitaţie cuprinsese asistenţa, mai ales pe preoţi.

Apoi, toată lumea se împrăştie.

Atunci, o femeie care, ascunsă într-una din loji, văzuse şi auzise totul, se ridică la rândul ei şi ieşi. La uşă, ea se întâlni cu câţiva gentilomi care-i însoţiră litiera până la palatul reginei.

Într-adevăr, era Catherine.

Iar Catherine, în momentul când predica era pe terminate se aplecă şi, privind ţintă, plină de o ură nestinsă, spre ducele de Guise, murmură: „Domnilor de Lorena, exterminaţi-i pe hughenoţi! … Mare mirare dacă în timpul încăierării, câteva dibace archebuze hughenote sau altele nu mă vor descotorosi şi de voi în acelaşi timp! În ce-l priveşte pe rege, adaugă ea cu un zâmbet, nu e nevoie să fie ucis: moare el de la sine. O, Henri, tu vei fi cel ce vei domni!”.

Chiar de a doua zi după această memorabilă seară, predici încărcate de ură fură rostite în acelaşi timp în toate bisericile Parisului, iar ca urmare a fiecărei cuvântări, poporul se răspândi pe străzi ameninţându-i şi blestemându-i pe reformaţi.

Capitolul 10

În care toată lumea e fericită

A sosit momentul când, asemenea unui călător care urcă o coastă abruptă şi presărată cu obstacole, trebuie să-l rugăm pe cititor să răsufle un moment împreună cu noi şi să privească de sus întreaga panoramă a situaţiilor.

Catherine de Médicis este adevăratul personaj central al unei uriaşe drame. Regina, datorită unei manevre îndelungate, se găseşte în ajunul unui dublu eveniment, care trebuie, după ea, să aibă loc simultan. Într-adevăr, nimicirea hughenoţilor nu trebuie oare să însemne totodată moartea fiului său Déodat?

Catherine se temea de hughenoţi, deoarece erau în stare să susţină pretenţiile pe care bănuia că le nutreşte Henri de Béarn.

Se temea de oamenii lui de Guise, pe care-i presupunea devotaţi trup şi suflet puterii regale.

Le era frică de Marillac, copilul unui păcat care, dacă era descoperit, ar face-o de râsul curţii.

Să-i masacreze pe hughenoţi cu ajutorul lui de Guise, iar pe de Guise cu mâna hughenoţilor, să izbutească dispariţia contelui şi a fiului său, acestea erau punctele cardinale ale acţiunilor ei.

Rezultatul victoriei trebuia să fie urcarea pe tron a ducelui d'Anjou, în momentul atât de aşteptat al morţii lui Carol al IX-lea când ea va domni ca singură suverană sub numele fiului ei preferat.

Toată această grea şi îndelungată combinaţie era pe punctul de a izbândi; prin Alice şi Panigarola îl avea în mână pe Marillac; Carol al IX-lea, speriat şi şovăielnic, convins că hughenoţii puneau la cale moartea lui, devenea un instrument ascultător; elanul lui Guise era gata să năvălească în Paris şi să-l treacă prin foc şi sabie.

Catherine era deci mai împăcată, mai fericită decât am văzut-o vreodată.

Dacă trecem acum de la regină la contele de Marillac, de la mamă la fiu, vedem că Déodat a avut parte de o dublă şi neprevăzută fericire.

Sărmanul tânăr îşi închipui că a mişcat, în sfârşit inima mamei sale, iar Catherine îl amuza prin bizara ei maternitate mărturisită pe jumătate.

În afară de aceasta, contele îşi regăsise întreaga seninătate a dragostei pentru Alice.

Vagile bănuieli nelămurite, pe care le putuse plăsmui, s-au împrăştiat sub suflarea Catherinei. Nu încetase nici un moment s-o adore pe Alice de Lux, dar acum era sigur de ea…

Momentul căsătoriei se apropia.

O mare tristeţe umbrea însă această fericire: moartea Jeannei d'Albret.

Fusese tot ceea ce contele venerase mai mult până atunci!

Dar chiar şi această întristare se micşora, atunci când Déodat se gândea că regăsise o mamă şi o logodnică…

Deci, încă unul fericit!

În ce o priveşte pe Alice de Lux, moartea Jeannei d'Albret o uşurase de cea mai cumplită îngrijorare. Numai regina de Navarre avea interesul s-o despartă de conte. Numai ea putea şi trebuia s-o dea de gol. Regina odată moartă, Alice putea respira.

Catherine de Médicis îi făgăduise suprema răsplată a serviciilor aduse. Se va căsători cu contele de Marillac!

Încă una, deci, care îşi închipuia că după atâtea furtuni, ajunsese în apele liniştite ale unei fericiri atât de greu cucerită! …

Carol al IX-lea aştepta răbdător marele eveniment făgăduit de mama sa. Nu ştia întocmai ceea ce avea să se întâmple. Ştia doar că nu va mai avea bătaie de cap, nu vor mai fi necazuri şi nici războaie. Va putea să cutreiere pădurile, să vâneze cerbi şi mistreţi, fără să se întrebe în fiecare clipă, dacă vreunul din vânătorii care-l însoţesc n-are să-l ucidă. Va putea studia noi melodii pe cornul său, în sfârşit, să trăiască după placul inimii.

De acum încolo, gândea el, teribilele crize care, la cea mai mică emoţie, îl aruncau în ghearele unor deliruri, când furioase, când deznădăjduite, crizele acelea nu se vor mai repeta. Va domni fără conflicte, adică va putea folosi pentru plăcerile vieţii sale toate bogăţiile produse de un popor întreg, de geniul, de ştiinţa şi de arta acestuia.

Va putea, neconstrâns de nimeni, îmbrăcat în burghez, să străbată dragul lui oraş, să se oprească uneori în vreo cârciumă şi să-şi termine toate plimbările la Marie Touchet, pe care o iubea fără pasiune, dar cu o adâncă afecţiune. Iată ceea ce visa acest copil de douăzeci de ani; în ce privea restul treburilor, avea consilieri, parlament, cancelari şi miniştri, care se vor ocupa de administrarea regatului. Acum arăta bine, cu alte cuvinte, în loc să fie livid ca de obicei, era numai palid.

Părea că în ochii lui străluceşte chiar o licărire de mândrie, licărire care-i miră pe curteni, îl îngrijoră pe

Guise, iar pe Catherine o făcu să viseze.

Toate acestea, deoarece se întâmplase un lucru pe care întreaga curte nu-l ştia:

Marie Touchet născuse un băiat frumos, bine făcut, zdravăn, cu glas puternic şi plin de viaţă: Carol al IX-lea devenise tată! … Un nou mic Valois venise pe lume, iar regele se gândea ce titlu îi va putea conferi.

Voia să se ocupe de fiul său… dar pentru aceasta trebuia ca perioada paşnică, prezisă de mama sa, să se înfăptuiască în sfârşit.

Să aruncăm acum o privire şi în locuinţa Mariei Touchet.

Maria Touchet era o fată din popor cu toată fineţea încântătoare a acestor tinere. Intrând la ea, o vom găsi aplecată peste leagănul fiului său. De câteva zile terminase cu lehuzia şi de-acum nu mai trăia decât pentru acest copil.

Ce tihnă în această locuinţă, ce curăţenie! Şi câtă modestie! Fermecătoare modestie, nelipsită de cochetărie. În dormitorul cu mobilă de nuc ceruit, plin de lumină, stătea leagănul în care dormea ducele de Angouleme. Deasupra leagănului, un frumos portret al lui Carol al IX-lea, în ţinută burgheză. Regele zâmbea din rama tabloului, iar Marie îi răspundea tot cu un zâmbet, atunci când îşi ridica privirea de la copil la tată.

Să trecem acum la alte personaje mai active.

Panigarola, în mănăstirea lui, medita la nimicirea hughenoţilor şi la moartea rivalului său, Marillac. Ciudat chipul acestui călugăr necredincios, împins de dragoste în braţele urii şi devenit, fără ştirea lui, un instrument de temut mânuit de Sfânta Inchiziţie!

Ducele de Guise se pregătea pentru suprema cucerire. Planul lui era de o înfiorătoare simplitate: regele părea să se opună curentului de credinţă apostolică şi romană, care voia să salveze Biserica, exterminându-i pe reformaţi. Această mişcare trebuie să se termine inevitabil printr-o bătălie uriaşă pe străzile Parisului.

Atunci, el, Guise, îl va învinui pe faţă pe Carol al IX-lea de complicitate cu hughenoţii; va fi numit căpitan general al armatei catolice şi când va începe măcelul, când Parisul va fi în flăcări, când şanţurile străzilor se vor preschimba în fluvii de sânge şi poporul se va dezlănţui, el va ataca Luvrul; regele nepopular, regele hughenoţilor va fi arestat. Tavannes, mareşalul era de partea lui, Damville îi garanta trei mii de călăreţi aflaţi în drum spre Paris, precum şi patru mii de archebuze, Guitalens, guvernatorul Bastiliei, pregătise temniţa cea mai sigură unde va fi închis Carol al IX-lea, iar când regele va voi să se apere, când va chema garda, atunci Cosseins, propriul său căpitan, va fi cel care îl va aresta.

Apoi, Guise va opri masacrul, dintr-o singură lovitură va fi cucerit dragostea catolicilor pe care i-a asmuţit şi pe aceea a hughenoţilor pe care îi va fi salvat.

Întrucât Franţa nu putea vieţui fără rege şi pentru că unchiul său, cardinalul de Lorena, stabilise limpede genealogia lui coborâtoare din Charlemagne, Henri de Guise va deveni rege! …

Mareşalul de Damville pregătea de asemenea o lovitură.

El aducea din străfundurile guvernământului său numeroase trupe: aproape şapte mii de oameni pe care îi oferise lui Guise ca să-l ajute la detronarea lui Carol al IX-lea. Printr-un miracol de viclenie, aceste trupe porniseră la drum la cererea personală a regelui.

Dacă Guise va fi ucis, Damville va căuta cu îndrăzneală să-i ia locul, iar visul de a ajunge acoperit de sânge la Luvru, de a smulge coroana lui Carol al IX-lea pentru a şi-o pune lui pe cap, îl urmărea fără încetare.

Dacă dimpotrivă, Guise izbutea, Damville se va mulţumi să fie cel mai înalt personaj al regatului, după rege.

Dar ceea ce urmărea, mai cu seamă, Damville, era zdrobirea fratelui său.

Vechea ură născută în acea zi îndepărtată când Jeanne de Piennes îl respinsese, această ură îi putrezise sufletul. Ea

devenise o hidoasă rană nevindecabilă. Damville ar fi dat până şi această domnie la care visa în taină, pentru a-l face pe fratele său să sufere. Prilejul se va prezenta în sfârşit: Damville păstrase pentru el atacarea palatului Montmorency… El voia să cucerească vechiul palat în care a trăit tatăl său, conetabilul! Ca să-l transforme în cenuşă! Îl va prinde pe François şi-l va ucide cu mâna lui. Apoi o va răpi pe Jeanne de Piennes.

Montmorency făcea deci parte din victimele masacrului. Cu toate că nu era hughenot! E adevărat… dar era suspect. Partidul moderat, care urmărea împăcarea, îl socotea drept şeful lui firesc. Dar la urma urmei, era nevoie să fii hughenot ca să fii condamnat?

Damville, în perioada în care noi încercăm să arătăm situaţia generală a istoricei puneri în scenă, aştepta, deci, cu siguranţă, ca ura şi dragostea să să fie în acelaşi timp şi în scurtă vreme, satisfăcute. Prin Gillot el afla tot ce făcea şi spunea fratele său şi lua măsurile potrivite.

Gillot spiona activ… Exista un singur lucru, unul singur despre care el nu-l putuse informa pe unchiul Gilles, pentru bunul motiv că nici el nu-l cunoştea, iar acest lucru care poate va răsturna, în întregime toate planurile lui Damville, era acela că sărmana Jeanne de Piennes era nebună.

Să pătrundem acum în palatul Montmorency. Aici se află cinci personaje interesante.

În primul rând cei doi eroi îndrăgostiţi: cavalerul de Pardaillan şi Loďse de Piennes de Montmorency.

De când şi-au mărturisit dragostea, abia îţi vorbesc. Dar de ce ar avea nevoie de cuvinte? Toate gândurile cavalerului erau închinate Loďsei, toate bătăile inimii Loďsei erau pentru cavaler. Pentru Loďse totul era foarte simplu: ar putea muri în această clipă fără să simtă că moare, dacă el era alături de ea! Putea oare exista vreo primejdie atâta vreme cât cavalerul era acolo? Ea, nu numai că avea încredere, dar era încrederea întruchipată.

În ce-l priveţte pe cavaler, sigur de dragostea Loďsei, e convins că nu se mai putea teme de o soartă potrivnică. Cu toate acestea, nu credea că se va putea căsători vreodată cu Loďse. Mareţalul de Montmorency a declarat că fiica sa este sortită contelui de Margency. Cavalerul de Pardaillan nu-l cunoaşte pe conte, dar ar face orice pe lume ca să-l întâlnească şi cu spada în mână să-şi cucerească logodnica.

El era în căutarea a două lucruri. Primul, era mijlocul de a o salva definitiv pe Loďse, scoţând-o din Paris, al doilea, de a şti cine era contele de Margency, pe care mareşalul îl alesese ca logodnic al Loďsei.

În acest timp, bătrânul Pardaillan stătea la pândă. Îl folosea pe Gillot şi punea la cale un plan pe care nu vom întârzia să-l vedem desfăşurându-se sub ochii noştri. Bătrânul vulpoi era îngrijorat. Presimţea, fără să ştie anume ce, o mare primejdie.

Sărmana Jeanne era nebună. Ce putem spune mai mult? Era poate cea mai fericită. Blânda şi înduioşătoarea ei nebunie, o reîntorsese la frumoasele zile ale primei ei tinereţi. Se credea la Margency. Printr-un fenomen destul de rar, sănătatea ei fizică se refăcuse pe deplin.

Mareşalul de Montmorency era ţinut departe de şefii hughenoţi, pentru că nu voise să ia parte la acţiunea lui Henri de Béarn, atunci când împăcarea nu fusese încă declarată, iar pe de altă parte era urât de Curte, fiind învinuit de bunăvoinţă faţă de hughenoţi. Partidele politice nu puteau înţelege că un om influent putea rămâne independent.

Dar François de Montmorency nu căuta stima şi admiraţia concetăţenilor săi, pentru bunul motiv că nici el nu-i admira sau stima pe ei. Văzuse prea multe ambiţii dezlănţuite în jurul tronului, prea multe gânduri criminale, prea multă ipocrizie, prea multă cruzime. Nu se mai gândea acum decât să se retragă sub zidurile castelului său.

Iată deci, în general, poziţia tuturor personajelor noastre principale.

Deasupra lor plutea o linişte prevestitoare de furtună.

Tot astfel, în clipele tragice dinaintea furtunii, copacii pădurii rămân încremeniţi, nici o adiere nu străbate văzduhul. Cerul senin nu prezice nimic ameninţător şi aburii cenuşii, cu care se acoperă, par că se vor risipi curând.

Deodată, acest cer se întunecă, o enormă răbufnire de vânt mătură totul şi furtuna bântuie la orizont.

Capitolul 11

Întâlnirea dintre Damville şi Pardaillan

Îi vom transporta acum pe cititorii noştri la palatul Montmorency, într-o caldă seară a primelor zile din august, în camera pe care o ocupa acolo, bătrânul Pardaillan îşi termina, tocmai, echiparea de luptă, fluierând o melodie de vânătoare.

Cu alte cuvinte, îşi pusese cazaca de piele şi se încinsese cu spada lui lungă, nu fără a se asigura întii că vârful ei nu era tocit. În afară de aceasta, se mai înarmase cu un pumnal scurt, darul lui Montmorency, purtând marca unei fabrici din Milano.

„Pe Pilate! exclamă el, mă înăbuş în cuirasa asta, dar sper că în curând nu voi mai avea nevoie de ea”.

În acel moment era ora nouă nouă seara şi apăsătoarea înserare de vară începuse să aştearnă un văl deasupra Parisului.

Când fu gata, bătrânul cavaler se aruncă într-un fotoliu, cu picioarele încrucişate, cu spada pe genunchi şi căzu pe gânduri.

„Trebuie oare să-l anunţ pe cavaler? Nu, pe toţi dracii. Ar voi să mă urmeze, pentru că nu face decât după capul lui, iar eu vreau să fiu singur când voi avea această mică discuţie. În adevăr, din nouă, una: ori fostul meu stăpân va fi singur, cum mi-a spus-o animalul ăla de Gillot şi atunci n-am nevoie de ajutor, ori cad într-o cursă şi este inutil ca fiul meu, cavalerul, să moară odată cu mine. Da, dar dacă sunt ucis! … Hm! Tare aş vrea să-mi mai văd fiul înainte.”

Pardaillan continuă să viseze până în momentul când auzi că bate ora zece. Atunci, coborî fără zgomot, se arătă elveţianului de la poartă şi ieşi din palat, prevenindu-l pe onorabilul paznic că se va întoarce probabil noaptea foarte târziu, iar dacă nu se va întoarce, însemna că a plecat într-o călătorie.

Între timp, Pardaillan se îndepărtase. Coborî fără grabă până la Sena şi fiindcă barcagiul dormea, se duse să treacă fluviul la podul cel mare, care poartă azi numele de Pont au Change.

Pardaillan, tot colindând, fără să se grăbească, se îndreptă spre Temple şi era aproape de ora unsprezece când ajunse la palatul Mesmes.

După aspectul faţadei, palatul părea adormit.

Pardaillan dădu un ocol. În spate, după cum am văzut, se găsea o grădină împrejmuită de un zid.

Bătrânul se caţără peste zid, cu acea sprinteneală care stârnea încă admiraţia fiului său.

Ajuns la uşa camerei de serviciu care dădea spre grădină, începu să meşterească cu pumnalul ca să-i deschidă broasca. Era miezul nopţii, când Pardaillan avu bucuria să vadă uşa deschizându-se.

În clipa următoare el se şi afla înăuntrul palatului. În timpul şederii sale acolo, Pardaillan iscodise destul de mult locurile, după cum obişnuia să spună, pentru a fi sigur că se putea orienta cu ochii închişi. Străbătu, deci, antreul oficiului, merse de-a lungul coridorului unde se afla vestita intrare în pivniţă şi zâmbi amintindu-şi de marea bătălie pe care o dăduse acolo.

Ajuns în partea din faţă a palatului, începu să urce o scară largă şi ajunse la primul etaj, apoi, trecând prin coridor, se opri în faţa unei uşi: acolo începea apartamentul particular al ducelui de Damville.

„E acolo? Nu-i acolo? Dacă era acolo, era singur?”.

Bătrânul cavaler îşi punea toate aceste întrebări.

„Bine”, murmură el în cele din urmă, „am să văd eu”.

Apoi întinse mâna pentru a vedea dacă uşa era închisă.

Dar, în aceeaşi clipă uşa se deschise singură şi apăru mareşalul Damville, cu o torţă în mână.

— Ia te uită, rosti mareşalul cu glas liniştit, e scumpul meu domn, Pardaillan. Cred că mă căutaţi? Daţi-vă osteneala să intraţi… tocmai voiam şi eu să vă văd şi să vă vorbesc…

Pardaillan rămase o clipă încremenit. Oricât de greu impresionabil ar fi cineva, el tot nu se poate abţine să resimtă o puternică zguduitură, atunci când este surprins deodată de un duşman de moarte chiar în clipa când credea că cel surprins va fi duşmanul.

Între timp, datorită unei mari sforţări a voinţei, bătrânul cavaler îşi reveni repede şi salutând cu amabilitate, răspunse:

— Nu pot, monseniore, decât să primesc invitaţia voastră, pentru că am să vă spun lucruri urgente.

— Dacă aş fi ştiut că mă căutaţi, continuă Damville, v-aş fi evitat osteneala de a-mi forţa broaştele uşilor.

— Sunteţi de o mie de ori prea bun, monseniore. Forţăm şi noi ce putem… unii broaştele… alţii inimile oamenilor.

— Dar intraţi, vă rog!

Pardaillan nu şovăi şi intră. Mareşalul închise uşa în urma lor.

Se aflau acum într-o spaţioasă anticameră cu două uşi: una din ele dădea spre un fel de salon. În acest salon intră Damville împreună cu Pardaillan.

— Prin urmare, zise Pardaillan aşezându-se, mă aşteptaţi, monseniore?

— Domnule de Pardaillan, vă aşteptam, da şi nu. Un om ca dumneavoastră este întotdeauna aşteptat.

— Să fim sinceri, monseniore, spuneţi-mi că aţi fost anunţat de vizita mea, spuse Pardaillan gândindu-se la Gillot.

— Acesta-i adevărul, răspunse Damville.

— Din moment ce aţi plecat pe panta sincerităţii, n-aţi putea să-mi spuneţi cine v-a prevenit?

— E uşor şi nu văd nici un temei ca să vă ascund acest amănunt. Unul din ofiţerii mei, care vă este bine cunoscut şi pentru care nutriţi cea mai caldă prietenie… acest brav Orthčs…

— Vicontele d'Aspremont!

— Chiar el. Prieteniei dumneavoastră el îi răspunde printr-o asemenea dragoste, încât caută toate prilejurile să vă zărească, fie numai un minut. Cred că are să vă comunice ceva interesant.

— Îl voi asculta cu plăcere, monseniore. Există într-adevăr o convorbire începută între mine şi acest gentilom şi va trebui ca ultimul cuvânt să aparţină unuia din noi.

— Cum vă spuneam, scumpul meu domn, excelentul dumneavoastră Orthčs, în speranţa de a vă strânge la piept, dă neîncetat târcoale palatului Montmorency.

„Ah, gândi Pardaillan, deci nu e vorba de Gillot!".

— Astă-seară el v-a urmărit, v-a văzut sărind zidul împrejmuitor şi în timp ce vă ocupaţi de broasca oficiului, a intrat pe uşa principală şi mi-a anunţat vizita dumneavoastră. Eram gata să mă culc, dar pentru plăcerea de a vă vedea, m-am hotărât să rămân treaz. Bine am făcut, pentru că, iată-vă.

— Da, iată-mă, răspunse Pardaillan. Dar monsenioare, din moment ce duceţi bunăvoinţa până aici îmi veţi permite să vă pun o mică întrebare, una singură?

— Desigur că da! Zece întrebări fie obişnuite, fie neobişnuite, aveţi dreptul la orice întrebare.

De data aceasta, bătrânul cavaler nu se putu împiedica să pălească!

Va fi oare dat pe mâna călăului?

Va fi oare supus interogatoriului, adică torturii?

Cu toate acestea, îşi păstră cumpătul şi continuă.

— Vă voi întreba, domnule, dacă sunteţi singur?

— Domnule Pardaillan, puteţi să-mi spuneţi orice şi să vă descărcaţi inima. În ceea ce priveşte dacă sunt singur, nu

vor fi niciodată destui ofiţeri curajoşi ca să poată face faţă unui om ca dumneavoastră. De altfel, priviţi!

Odată cu aceste cuvinte, mareşalul se ridică. Trei uşi se deschideau spre salon: una prin care intrase Pardaillan, a doua care dădea spre dormitor, a treia care ducea spre o sală de arme.

Damville o deschise pe prima şi Pardaillan zări doisprezece guarzi, înşiraţi pe două rânduri, înarmaţi cu halebarde.

Bătrânul cavaler clătină din cap şi Damville închise uşa la loc. Apoi o deschise pe a doua şi vreo cincisprezece gentilomi apărură în faţa lui Pardaillan; toţi erau cu spada în mână.

— Bună seara, domnilor! li se adresă bătrânul, salutându-i.

Această a doua apariţie dispăru numaidecât, mareşalul închizând şi această uşă.

Se duse s-o deschidă pe a treia şi, de astă dată, dădură ochii cu şase archebuzieri, în poziţie de tragere, în spatele lor se afla Orthčs, gata să ordone salva.

„Sunt prins” îşi spuse Pardaillan.

— Să stăm acum de vorbă, zise mareşalul încruntându-se. Scumpul meu domn, aţi venit aici să mă ucideţi.

— Nici vorbă, monseniore, venisem să vă omor, e adevărat, dar într-o luptă dreaptă. Speram să vă găsesc singur. Prevăzusem chiar cazul când v-aş fi găsit dormind. V-aş fi trezit, v-aş fi rugat să vă îmbrăcaţi şi v-aş fi spus: „Monseniore, stânjeniţi grozav de mult o seamă de oameni cumsecade, care nu cer altceva decât să trăiască fericiţi şi liniştiţi, dar pe care dumneavoastră aţi hotărât să-i nimiciţi… Aţi făcut destul rău în viaţa voastră şi ar însemna să vi se facă un mare serviciu împiedicându-vă să faceţi rău şi mai departe. Iată-vă spada, iat-o şi pe a mea. Apăraţi-vă, căci am intenţia să nu ies de aici până nu vă voi fi omorât”. Iată ceea ce v-aş fi spus monseniore. Şi sunt gata să v-o repet. Veţi deschide aceste trei uşi şi vor fi destui martori care să spună că monseniorul Henri de Montmorency,

mareşal duce de Damville, n-a fost asasinat, ci ucis după lege, prin graţia lui Dumnezeu şi a spadei mele!

Mareşalul era o adevărată fiară sălbatică, dar avea cultul curajului.

Atitudinea liniştită şi batjocoritoare a lui Pardaillan, acel zâmbet care-i zbârlea mustaţa, calmul său fără cusur într-o împrejurare atât de groaznică, făcură asupra lui o impresie adâncă.

— Domnule de Pardaillan, zise el, n-aţi prevăzut cazul când eu v-aş putea ucide…

— Era cu neputinţă, monseniore. Aveam toate avantajele de partea mea. N-am să vă spun că apăr o cauză dreaptă, iar domnia voastră pe una rea, dar am să vă spun că în meseria armelor, cel mai îndrăzneţ învinge şi sânt sigur că sunt mai curajos ca dumneavoastră.

— Fie, dar n-aţi prevăzut cazul când eu n-aş fi vrut să vă fac cinstea de a lupta cu dumneavoastră.

— În direcţia aceasta ne-am lămurit în timpul întâlnirii noastre de la Ponts-de-Cé, monseniore, cred că v-am dovedit că spada mea e la fel de valoroasă ca a voastră.

Mareşalul se ridică, gânditor, făcu câţiva paşi prin sală, nu fără a supraveghea cu coada ochiului mâinile adversarului.

Dar Pardaillan, aşezat liniştit, cu coatele sprijinite pe fotoliu, îl privea cu un aer de cumsecădenie, care i se păru mareşalului un exces de îndrăzneală. Se sprijini pe căminul înalt şi spuse încet:

— Domnule de Pardaillan, am avut întotdeauna pentru dumneavoastră cea mai înaltă stimă şi v-am dovedit-o. V-o dovedesc şi de astă dată prin stăpânirea mea de sine. Dacă aş face un singur semn, v-aţi prăbuşi mort în această clipă. Aş putea face chiar mai mult aş putea să vă trimit la Bastilia care, după cum ştiţi, e sub comanda unui prieten care, la cererea mea, v-ar omorî tot atât de sigur cum ar face-o halebardele şi archebuzele, cu singura diferenţă că aţi muri pe masa de tortură, iar agonia ar putea dura mai multe ore, sau chiar mai multe zile… într-adevăr, cine sunteţi

dumneavoastră pentru mine? Un duşman. M-aţi trădat mai demult la Margency, La Ponts-de-Cé am încheiat un pact: v-am iertat trădarea, v-am primit în casa mea, vă număraţi printre prietenii mei, m-aţi trădat din nou în felul în care ştiţi. Printr-o minune aţi scăpat de dreapta mea răzbunare, iar de atunci aţi trecut în tabăra duşmanului. Ce-mi puteţi răspunde la acestea?

— Că nu v-am trădat, monseniore. Fiind decis să vă ajut cinstit într-o acţiune măreaţă, nu voiam să vă fiu complice într-o faptă infamantă. În stare să intru în Luvru şi să-l arestez pe rege cu mâinile mele, capabil.

Deci mi-aţi fi poruncit să răpesc coroana şi să v-o aduc, să ţin piept în câmp deschis armatei regale, dacă mi-aţi fi încredinţat pumnul de oameni de care dispuneaţi, nu eram însă în stare să devin călăul unei femei. Trebuia să-mi cereţi numai ceea ce v-aş fi putut da, monseniore, spada, sângele şi curajul meu. Aţi vrut să faceţi din mine spionul fiului meu şi temnicerul celei pe care el o iubeşte. V-aţi înşelat… Ştiţi, de altfel, că nu v-am trădat. Dacă aş fi vrut să vă trădez şi să mă îmbogăţesc în acelaşi timp, dacă aş fi vrut să vă trimit la Mountfauçon şi să recâştig din mârşăvia asta propria voastră avere, n-aveam decât să merg să-l văd pe rege şi să-i spun că vreţi să-l asasinaţi ca să treceţi coroana ducelui de Guise. Tăcerea mea în această chestiunea vă dovedeşte, monseniore, că v-aţi despărţit, din vina voastră, de un om în stare să păstreze o taină importantă, ceea ce este rar, credeţi-mă!

Mareşalul păli înspăimântător. El, care-l avea în puterea lui pe bătrânul cavaler, fu cel ce, cu un glas rugător, îl întrebă:

— Aşadar, n-aţi spus nimănui nimic despre această afacere?

Pardaillan ridică din umeri cu cel mai mare dispreţ.

— Înţelegeţi-mă bine, continuă Damville. Fără să mă, denunţaţi, fapta înjositoare şi monstruoasă, pe care mândria dumneavoastră n-ar suporta-o, aţi fi putut-o

încredinţa… „Ha, ha, iată deci secretul a ceea ce numeşte el stăpânire de sine”, gândi Pardaillan. „Vrea să ştie dacă n-am vorbit! …”

Apoi, cu glas tare, adăugă:

— Cui să-i încredinţez, monseniore?

— Unor persoane care n-ar fi tot atât de generoase ca dumneavoastră! Domnului de Montmorency de pildă!

— Şi chiar dacă aşa ar fi: răspunse Pardaillan. Vorbeaţi de drepturile dumneavoastră! Nu-l am şi eu pe acela de a vă trata ca pe un duşman? N-am dreptul să predau această armă fratelui dumneavoastră? E mai mult decât un drept. Dar cum! Dumneavoastră o sechestraţi pe fiica mareşalului de Montmorency… nici nu mai vorbesc de nefericita doamnă de Piennes! Iau lucrurile aşa cum se prezintă ele azi: închideţi mareşalului porţile Parisului, îl ţineţi prizonier, pe el, pe ai săi şi pe noi doi, bineînţeles! Aceasta înseamnă că pregătiţi ultima lovitură, care trebuie să ne zdrobească pe toţi! V-o declar, monseniore, n-aş avea curaj să devin denunţătorul vostru, dar m-am gândit că am cel puţin datoria de a spune totul mareşalului, fratele dumneavoastră, ca să se poată apăra.

— Aţi făcut una ca asta? urlă Damville cu furie şi deznădejde.

— Voiam s-o fac, dar n-am făcut-o. Nu-mi mulţumiţi, căci turbez că am păstrat această tăcere, fiul meu m-a împiedicat să vorbesc. Ştiţi ce mi-a spus? Mai curând decât să dezvălui un secret încredinţat cinstei noastre, un secret al cărui stăpân nu mai sunt, m-aş sinucide aici în faţa dumneavoastră! Damville, dacă îndrăzneşte, n-are decât să ardă Parisul ca să pună mâna pe noi! Dacă va fi să murim, o vom face cel puţin fără ca cineva pe lume, nici chiar un mişel ca el, să ne poată învinui de trădare! … Iată ce mi-a spus fiul meu şi de ce eu am tăcut, monseniore!

— Aşadar, rosti Damville cu glas răguşit, Montmorency nu ştie nimic.

— Nimic, monseniore. Nici el, nici altcineva! Mareşalul oftă adânc uşurat. Fusese atât de îngrozit, încât nu se mai gândea nici să remarce cuvântul mişel cu care Pardaillan îl pălmuise.

În câteva clipe îşi recăpătă sângele rece.

Făcu un pas ca pentru a se îndrepta spre uşa în spatele căreia se afla Orthčs ţi archebuzele sale.

Dar, răzgândindu-se brusc, se întoarse spre Pardaillan.

— Să vedem, zise el pe neaşteptate, ce-ar fi dacă v-aş propune pacea?

Pardaillan se ridică, se înclină şi întrebă:

— Condiţiile dumneavoastră, monseniore?

— Să nu-mi staţi în cale în ceea ce vreau să întreprind: veţi ieşi împreună cu fiul dumneavoastră, din palatul Montmorency, veţi pleca din Paris oriunde vreţi. Să vă dau doi cai cu tot harnaşamentul, iar, în coburii fiecărui cal se vor găsi două mii de scuzi.

Pardaillan, cu capul plecat, părea să se gândească adânc.

— Gândiţi-vă la ce v-am propus, continuă mareşalul. M-aţi dezarmat prin abnegaţia cu care aţi păstrat un secret, pe care mulţi alţii l-ar fi vândut. Insultele dumneavoastră, le uit. Micile trădări, le şterg din minte. Dumneavoastră, ca şi tânărului cavaler vă doresc tot binele cu putinţă. Nici nu vreau să-mi mai amintesc că v-aţi strecurat în acest palat ca să mă ucideţi. Vă spun: Pardaillan, să nu fim nici prieteni, nici duşmani, să fim neutri. Sunteţi prizonierul meu de război. Oricât de tare şi viteaz aţi fi, nu puteţi lupta împotriva acestor archebuze, halebarde şi a puternicelor spade care vă înconjoară. Fuga nu este cu putinţă, sunteţi prins, domnule. Ei bine, primiţi ceea ce vă propun şi sunteţi liber.

— Şi dacă aş accepta, răspunse în sfârşit bătrânul Pardaillan, cum veţi proceda, monseniore? Căci vă ştiu neîncrezător, numai pe cuvântul meu de cinste nu-mi veţi deschide dumneavoastră porţile palatului.

O străfulgerare de bucurie, stinsă pe dată, scapără în ochii mareşalului, care răspunse:

— Nu voi lua decât precauţiunile strict necesare: veţi scrie cavalerului o scrisoare, destul de insistentă, ca el să vină aici să vă întâlnească. Unul dintre gentilomi va duce scrisoarea. Când cavalerul va fi aici, când amândoi îmi veţi fi dat cuvântul că nu vă mai întoarceţi la Paris înainte de trei luni, vă voi însoţi chiar eu, împreună cu câţiva prieteni, până la o poartă a Parisului, pe care o veţi alege şi vă voi ura călătorie plăcută. Primiţi, nu-i aşa întrebă Damville fremătând.

— Desigur, monseniore! Cu bucurie! Cu recunoştinţă!

— Scrieţi atunci! mormăi mareşalul, care repezindu-se la o mobilă, scoase de acolo cele necesare scrisului şi hârtie.

Pardaillan rămase nemişcat.

— Un cuvânt, spuse el: primesc, dar, din nefericire, n-o pot face decât pentru mine.

— Oricum, scrieţi! Iau asupra mea să-l conving pe cavaler!

— Aşteptaţi puţin, monseniore. Îmi cunosc fiul. Nu ştiţi cât e de bănuitor. N-are încredere nici în mine, nici chiar în el singur. Bănuieşte până şi umbra propriilor săi paşi. Da, monseniore, nu o dată am roşit văzându-l atât de neîncrezător, în timp ce eu am un respect fără margini faţă de cuvântul unui personaj ca dumneavoastră.

— Ce înseamnă aceasta?

— Aceasta înseamnă, monseniore, că citind scrisoarea mea, va exclama: „Cum, tatăl meu este prizonierul mareşalului de Damville şi vrea să mă tragă după el sub pretext că a încheiat pace cu acesta! Să fim serioşi! Ţi-ai pierdut minţile, tată! Nu ştii oare că mareşalul de Damville este un viclean, un mişel – fiul meu ar spune aşa – o fiinţă plină de şiretlicuri, care ar vrea să pună mâna pe amândoi şi să ne ucidă o dată? Dar vicleşugul e prea cusut cu aţă albă. Sunt tânăr şi vreau să trăiesc. În ce te priveşte, tată, dacă crezi că ai trăit destul, n-ai decât să mori singur, dacă ai făcut prostia să te bagi de bunăvoie în gura lupului.” Iată

ce ar spune cavalerul, primind scrisoarea, mi se pare că-i aud hohotul de râs.

— Aşadar, rosti Damville scrâşnind din dinţi, nu scrieţi?

— N-ar servi la nimic, monseniore. Şi apoi, hai să admitem că, prin imposibil, fiul meu s-ar hotărî să vină la mine. Ştiţi ce s-ar întâmpla?

— Spuneţi!

— Cavalerul nu este numai omul cel mai bănuitor de pe pământ, este şi încăpăţânat, monseniore, aproape tot atât cât dumneavoastră. Dacă şi-a pus în cap să smulgă din ghearele dumneavoastră pe doamna de Piennes, pe fiica ei şi pe monseniorul, fratele dumneavoastră, nimic nu-l va face să dea înapoi. Dar, mă înţelegeţi, eu primesc cu recunoştinţă onorabila voastră propunere. În timp ce el… Ştiţi ce ne-ar spune?

Pardaillan se proţăpi în faţa lui Damville, cu mâna pe garda spadei, cu pieptul umflat.

— Ne-ar spune aceasta, monseniore: „Aşadar, tată şi dumneavoastră, domnule duce, îndrăzniţi să-mi propuneţi asemenea mârşăvie! Haida de, domnilor, să mă vând pentru patru mii de scuzi şi doi cai înşeuaţi chiar cu aur, iar dacă mi-aţi oferi patru mii de saci, cu patru mii de scuzi fiecare, jignirea ar fi cu atât mai mare. Sunt deci doi oameni pe lume care au putut să creadă că tânărul cavaler Pardaillan ar putea să-şi scoată la mezat spada pe care a primit-o de la tatăl său şi lăsând în voia soartei două fiinţe omeneşti, pe care s-a jurat să le salveze, să se treacă el singur în rândurile laşilor? Ah, tată, n-am să pot uita niciodată ofensa pe care mi-o aduci. Revino la poziţia de înaltă stimă şi neîmpăcată mândrie pe care ţi-o datorezi şi lasă ruşinea unor asemenea propuneri pe seama ducelui de Damville, care, el, are obişnuinţa înşelătoriilor şi a trădării.”

— Mizerabile! răcni Damville.

— Un ultim cuvânt, monseniore! Unul singur! În afară de cusururile pe care vi le-am arătat, cavalerul îl mai are şi pe acela de a mă iubi aşa cum sunt. El mă ştie aici! Dacă în

zorii zilei nu mă revede, este în stare să meargă să povestească regelui că îl trădaţi în favoarea lui de Guise… Cu riscul de a se sinucide apoi, ca să se pedepsească pentru săvârşirea acestui denunţ!

Mareşalul, care se şi avântase, se opri ca lovit de trăsnet, galben, spumegând, înfiorător. Pardaillan îşi zâmbi în mustaţă şi murmură:

— Fereşte-o şi pe asta, dacă poţi! …

Dar, în mintea mareşalului, turbat de cuvintele bătrânului cavaler, ca taurul înfuriat de banderile, mânia şi ură au învins frica.

— Ei bine, fie! urlă el. Mă expun acestei primejdii! Ajutor!

Pardaillan, cu o mişcare fulgerătoare, trase pumnalul şi sări asupra mareşalului.

— Ai să mori tu cel dintâi! răcni el.

Dar Damville zări mişcarea. În clipa în care pumnalul se abătu asupra lui, el se lăsă să cadă întins pe covor! Pardaillan, furat de avânt, căzu. În acelaşi moment încăperea se umplu de lume şi se tixi de halebarde şi spade.

Pierdut, bătrânul voi atunci să tragă spada, că cel puţin să moară apărându-se: zadarnică încercare! Prins din toate părţile deodată, ţintuit de douăzeci de braţe, el fu dezarmat într-o clipă, i se puse un căluş şi fu legat cobză.

Atunci el închise ochii şi se împietri într-o nemişcare cumplită.

— Monseniore, întrebă Orthčs, unde trebuie să-l spânzurăm pe acest vagabond?

— Să-l spânzurăm? zise Damville cu un glas tremurând încă de furie. Nici vorbă de aşa ceva. Vagabondul acesta cunoaşte taine pe care e folositor să i le smulgem în interesul majestăţii sale regelui.

— Îl vom supune, deci, torturii? reluă Orthčs.

Pardaillan se înfiora îndelung.

— Asta da! răspunse Damville. Călăul oficial va fi anunţat de mine şi vreau să asist personal la această operaţie.

— Unde să-l ducem?

— La Temple, răspunse mareşalul.

Capitolul 12

În care Maurevert joacă un rol important

În duminica aceea, cavalerul de Pardaillan fusese să-l vadă pe prietenul său Marillac, aşa cum făcea aproape zilnic. Cei doi tineri îşi împărtăşeau grijile, bucuriile şi speranţele: Marillac vorbea de Alice, iar cavalerul de Loďse.

De mai multe ori, contele îi propusese prietenului său s-o întâlnească pe regina mamă şi să-i ceară un permis de trecere pentru mareşalul Montmorency şi ai săi. Dar cavalerul refuzase întotdeauna cu încăpăţânare.

De fiecare dată când contele vorbea de regină, de bunăvoinţa, de făgăduielile ei, Pardaillan păstra tăcerea.

„Totul e cu putinţă!” îşi spunea în adevăr cavalerul. „Cine ştie dacă diavoliţa Catherine nu fusese, în sfârşit, înduioşată? Cine ştie dacă n-a început să-l iubească pe acest fiu regăsit? Dar, tot astfel, cine ştie ce capcane poate ascunde această bunăvoinţă prea bruscă? În ce o priveşte pe nefericita Alice, mai curând mi-aş smulge limba, decât să dezvălui înfricoşătoarea taină pe care mi-a încredinţat-o într-un moment de delir…”.

Cavalerul păstra deci tăcerea atât asupra reginei, cât şi asupra Alicei… Dar nu înceta să-i repete prietenului său:

— Este momentul să fii mai prudent ca oricând, dragul meu…

Marillac zâmbea atunci… fiind într-o stare de încredere absolută, care acţionează asupra minţii ca un fel de amorţeală.

Fericirea lui era umbrită numai de un lucru: moartea Jeannei d’Albret.

În duminica aceea se împlineau trei zile de când nu-l mai văzuse pe cavaler, când acesta tocmai intră.

— Voiam să te caut la palatul Montmorency! exclamă contele strângând mâinile prietenului… ce s-a întâmplat? Îmi pari trist… îngrijorat.

— Dumneata, dimpotrivă, eşti plin de bucurie, după câte văd… încerci un costum?

Contele de Marillac îşi scosese tocmai un costum care-i fusese adus şi pe care îl încerca… Era o îmbrăcăminte de mare senior şi arăta astfel cum îl putea concepe fastul acelei epoci… Dar costumul era în întregime negru, de la pana pălăriei, până la pantalonii scurţi din satin.

— Mâine e ziua cea mare, rosti Marillac zâmbind. Mâine, regele nostru Henri o ia de soţie pe Marguerite. Ai văzut pregătirile ce se fac la Notre-Dame? Va fi feeric. Toată biserica este acoperită cu catifea cu franjuri de aur. Jilţurile tinerilor soţi sunt o minune…

— Va fi splendid, încuviinţă cavalerul! Îţi înţeleg bucuria.

Marillac îi luă mâna şi i-o strânse.

— Dragă prietene… dar bucuria mea nu vine de aici… Ascultă… am jurat să n-o spun nimănui pe lume, dar dumneata, prietenul meu, eşti un al doilea eu. Mâine va fi o căsătorie la Notre-Dame, iar tot mâine, seara, va fi încă una la Saint-Germain l’Auxerrois… şi doresc să fii acolo! …

— Ce căsătorie? întrebă cavalerul.

— A mea! …

— A ta! exclamă Pardaillan care nu se putu împiedica să se cutremure. Şi de ce seara?

— Mai curând noaptea, la miezul nopţii! … Trebuie să înţelegi… regina vrea să fie acolo ca să mă binecuvânteze… şi-a luat asupra ei toate amănuntele căsătoriei… vor asista numai prietenii ei, prieteni siguri… şi dumneata, dragul meu, fratele meu! Dar să nu scoţi un cuvânt! Regina vrea să fie acolo, înţelegi? Şi dacă s-ar şti atunci, dragă Pardaillan, toată lumea ar vrea să afle de ce mama lui Carol al IX-lea se interesează atât de căsătoria unui biet gentilom hughenot.

Cavalerul fu străbătut de un fior, pe care contele nu-l observă: această ceremonie misterioasă, căsătoria la miezul nopţii, care trebuia tăinuită şi la care Catherine avea să asiste! Îi făcea impresia unei capcane.

„Din fericire voi fi acolo!” gândi el.

Şi, ca şi cum ar fi fost urmărit de presimţirea unei nenorociri arătă spre costumul întins pe un fotoliu:

— Te vei căsători în acest costum?

— Da, frate, răspunse Marillac redevenit deodată mai temperat. În acest costum vreau să asist la căsătoria regelui nostru şi în acelaşi costum, seara, la miezul nopţii, mă voi duce la Saint-Germain-l'Auxerrois…

— Dar cum, complet în negru?

— Ascultă, cavalere, zise Marillac, pe al cărui chip se aşternu tristeţea. Trăiesc o fericire atât de mare, încât uneori mă întreb dacă nu visez. Ştii cât de mult am suferit pentru că am trebuit s-o afurisesc pe mama… ei, această mamă apare acum în ochii mei ca femeia cea mai iubitoare. Ştii cât îmi iubesc logodnica… ei bine, mâine Alice va deveni soţia mea… înţelegi deci că aceste două fericiri nemaipomenite îmi copleşesc sufletul! …

— Aşadar, zise cavalerul, nici o umbră pe fericirea ta.

— Ce grijă, ce teamă aş putea avea? Nu, prietene… sunt foarte fericit şi plin de încredere. Totuşi, da, fericirea aceasta este puţin învăluită într-un zăbranic.

— Trebuie să dai uneori ascultare presimţirilor.

— Nu e vorba de o presimţire. Încă o dată, nu mă tem de nimic, nimic nu mă ameninţă. Dar mă îmbrac în negru, pentru că vreau ca în văzul tuturor să port doliul după acea admirabilă femeie care mi-a fost o adevărată mamă: regina de Navarre. Curtea se pare că a şi uitat-o. Chiar şi fiul ei, Henri, pe care l-a iubit atât, şi-a reluat repede înfăţişarea lui nepăsătoare şi diabolică… a început prea repede să se învârte în jurul femeilor, în timp ce aceea ce urmează să-i fie soţie se ocupă de iubiri în care regele de Navarre nu joacă nici un rol, dacă nu pe acela de iubit plictisit de aşteptare… Ah, prietene, atâta nerecunoştinţă faţă de o femeie atât de curajoasă şi bună mă revoltă, iar eu, care am venerat-o, care am văzut-o murind, vreau să-i port doliul, deopotrivă, în faţa fiului ei, în faţa mamei… şi a soţiei mele!

Marillac rămase câteva minute pe gânduri.

— Scumpe prietene, reluă cavalerul, nu te-ai minunat niciodată de strania soartă care a făcut să-ţi regăseşti mama, tocmai în momentul când ai pierdut-o pe aceea pe care o socoteai ca atare?

— Ce vrei să spui? întrebă Marillac tresărind.

— Numai atât: câtă vreme a trăit regina de Navarre, Catherine ţi-a apărut ca un monstru în stare de toate grozăviile. Şi tocmai în noaptea când a murit nefericita Jeanne d'Albret, doamna, mama ta, a început să ţi se dezvăluie în toată mărinimia ei de mamă.

— Îţi mărturisesc că nu m-am gândit la această coincidenţă, răspunse Marillac ducându-şi o mână la frunte. Dar, deoarece mă îndemni să mă gândesc, nu trebuie să găsesc oare în această o dovadă mai mult că fericirea mea depăşeşte orice aşteptări?

Fu rândul lui Pardaillan să se cutremure.

Avea impresia că prietenul său voia să se ameţească şi făcea o mare sforţare să se convingă în sinea lui că era fericit.

Da, s-ar putea ca Marillac să fi întrezărit ura ucigătoare care se ascundea sub zâmbetele Catherinei! Poate că întorcând lucrurile pe toate feţele ajunsese şi el să presimtă, nelămurit, spre ce prăpastie era târât! Poate că în sufletul lui nu era decât o nesfârşită deznădejde. Disperarea de a fi înţeles că propria lui mamă voia să-l ucidă, disperarea de a bănui că logodnica era doar o complice a mamei! …

Noi spunem, poate! …

Pentru că, ceea ce stabilim noi în câteva rânduri drept adevăr, pentru el nu puteau fi decât bănuieli.

— Nu mi-ai povestit niciodată moartea reginei de Navarre, continuă deodată cavalerul.

— Sunt amintiri tragice pe care îmi ceri să le răscolesc, cavalere, răspunse contele cu o expresie întunecată. Totul s-a petrecut fulgerător. Regina sosise la ora nouă la Luvru, unde se sărbătorea logodna fiului ei cu prinţesa

Marguerite. După ce a primit omagiile seniorilor catolici, s-a aşezat într-un fotoliu din salonul unde regele Franţei a venit, în persoană, să-i exprime admiraţia şi afecţiunea. Eu mă aflam acolo unde ştii. Când am coborât din nou în saloanele de ceremonii, am căutat-o îndelung şi n-am găsit-o, decât în clipa în care-şi pierduse cunoştinţa. S-a produs o mare zarvă şi n-am să uit niciodată durerea zugrăvită pe chipul reginei-mamă.

— Al Catherinei de Médicis? insistă cavalerul.

— Da, prietene. După ce medicul regelui a examinat-o pe regina de Navarra, aceasta a fost deîndată dusă până la litiera sa, cu toată intervenţia lui Ambroise Paré, care voia să-i administreze pe loc nu ştiu ce leac. Regele Henri, amiralul, prinţul de Condé şi cu mine am încălecat ca să însoţim litiera, câţiva gentilomi au venit cu noi. Litiera, astfel înconjurată de grupul nostru şi precedată de lachei călare, purtând torţe, prin mulţimea din jurul Luvrului. La vederea regelui Henri, mulţimea începu să strige la noi ca la nişte duşmani, totuşi, când s-a aflat că în litieră era Jeanne d’Albret pe moarte, s-a aşternut o mare tăcere, iar oamenii, probabil ruşinaţi, se îndepărtară, dar chiar în tăcerea lor se simţea că nu e vorba de respectul faţă de moarte. Ah, cavalere, ce noapte! Când îmi amintesc serbarea aceea monstruoasă, aducând mai curând cu o orgie, în care ai noştri au lăsat ca soţiile lor să fie înjosite, apoi acele strigăte funebre, litiera trecând printre rândurile unei populaţii care îşi reţinea cu greu urletele, încep să mă gândesc la o capcană enormă şi fantastică… dar e o nebunie…

— Hm! rosti cavalerul.

— Regele ne copleşeşte cu bunăvoinţa, regina mamă… îi cunosc simţămintele…

— Hm! Hm! repetă cavalerul.

— Numai poporul ne este potrivnic, dar domnul de Guise ne asigură că parizienii nu mai păstrează decât urme ale

mâniei, ce se vor împrăştia atunci când regele nostru va fi văzut intrând la Notre-Dame…

Şi, ca şi cum ar fi ocolit să se oprească mai mult asupra bănuielilor exprimate de atitudinea cavalerului, contele se grăbi să-şi continue povestirea:

— Când regina a fost culcată în patul ei, şi-a regăsit un moment cunoştinţa. Medicul regelui, Ambroise Paré, sosi în clipa aceea. Dar regina, privindu-l drept în ochi, îi spuse: „Vă mulţumesc, maestre. Puteţi să vă retrageţi. Orice îngrijiri sunt zadarnice împotriva răului meu. Am să mor… Plecaţi!”.

Fără a mai stărui, maestrul Paré se înclină, oftând şi în timp ce se retrăgea am văzut că figura lui purta urmele unei spaime ciudate.

— Ha, ha, medicul acesta nu este oare de religie reformată?

— Da, cavalere.

— Şi spui că n-a stăruit mai mult ca să dea îngrijiri nefericitei regine? Şi mai spui că avea o înfăţişare înspăimântată?

— Într-adevăr. Dar nu era firesc? Această îmbolnăvire fulgerătoare…

— Nu, conte! Ambrose Paré este un om în toată firea. Dacă n-a insistat, dacă era îngrozit, dacă s-a retras, în sfârşit…

— Ce vrei să spui, cavalere? exclamă Marillac cu înfrigurare.

— Nimic, răspunse înfundat cavalerul. Mă mir de această purtare, asta-i tot. Dar continuă, scumpe prietene…

— Hai să lăsăm deoparte bănuielile.

— În sfârşit, ai rostit cuvântul potrivit! Tu, de asemenea ai bănuieli.

— Ce? bâigui contele.

— O crimă! …

Marillac păli. Privirea lui îl ocoli pe Pardaillan.

— Ei bine, da, zise el în sfârşit, cred că e o crimă! Regina de Navarre avea duşmani îndârjiţi. Nu o dată a scăpat de la

moarte. Poate că unul din aceşti duşmani… unul din oamenii care nu dau înapoi în faţa oricărei mişelii… mi-aş da viaţa ca să aflu cine e.

Marillac îşi trecu mâna pe frunte. Şi, pentru că tânărul cavaler păstra tăcerea, el urmă:

— Dar, la urma urmei, poate că nu e decât o bănuială fără temei.

— Poate! spuse cavalerul. Spui deci că medicul regelui s-a retras?

— Ca şi noi toţi, continuă Marillac, cu o grabă înfrigurată. Regele Henri a rămas singur lângă mama sa. Timp de trei ore întregi am aşteptat în încăperea alăturată, în sfârşit, zorile s-au strecurat în acea sală în care suferinţele noastre mute vegheau laolaltă şi făcură să pălească torţele. În acel moment, regele Henri ieşi din camera mamei sale… Ce putuse ea să-i spună? Care au fost cele din urmă mărturisiri? Cine ştie? Da, cine poate şti dacă strania vedenie care m-a copleşit nu se petrecuse aievea. Aceasta deoarece, găsindu-mă în apropierea uşii, mi s-a părut un moment că surprind câteva frânturi din tristele cuvinte regale… „Mor asasinată, rostea vocea răguşită a muribundei, dar vă poruncesc să uitaţi: prefaceţi-vă a crede într-o moarte naturală… sau, dacă nu, veţi fi lovit la rândul vostru. Dar fiţi foarte atent, fiul meu! … Da, da, feriţi-vă! …

Aceste cuvinte, când mă gândesc mai bine, au fost fără îndoială rodul închipuirii minţii mele zguduite… Regele Henri a reapărut în faţa noastră şi ne-a făcut semn să intrăm.

Marillac îşi înăbuşi un hohot şi două lacrimi, pe care uită să şi le şteargă, se prelinseră din ochii săi.

— Am intrat, deci, continuă el. Când am văzut-o pe această mărinimoasă regină, pe această războinică ce îi uimise pe generalii noştri, când am văzut-o pe această mamă admirabilă, care părăsise viaţa liniştită din palatul său, ca să aleagă viaţa de tabără, care îşi vânduse până la ultimul diamant ca să plătească soldaţii fiului său, când am văzut-o

pe aceea care m-a salvat de la moarte, da, m-a smuls din ghearele morţii, când am văzut-o lividă, mi s-a părut că voi muri şi eu, am rămas înlemnit, într-o adâncă prăbuşire a puterilor şi a minţii mele. Ea îi spuse prinţului de Condé: „Nu plânge, copilul meu. Poate că sunt cea mai norocoasă…”. Stăteam în jurul ei, încercând să ne stăpânim plânsul. Privirea ei tulbure făcu ocolul acelei adunări de militari, aplecaţi asupra patului unei regine muribunde. Mi s-au întipărit ultimele cuvinte. Iată-le, cavalere:

— Domnule amiral, trebuie să părăsiţi Parisul îndată după căsătoria regelui. Adunaţi toate forţele noastre, nu pentru că n-aş avea încredere în vărul meu Carol, dar trebuie să fiţi pregătit la orice. Sub ordinele regelui, domnule amiral, aveţi comandamentul suprem… Henri, adăugă ea adresându-se prinţului de Condé, sunteţi un frate pentru fiul meu… Vă binecuvântez, copilul meu… Să rămâneţi totdeauna alături de el. La război, în oraş, la curte… Adio, domnilor. V-am iubit mult pe toţi… Pe tine, dragul meu d’Anderlot şi pe tine, căpitane Briquement, pe voi toţi, falnici gentilomi, datorită vouă marile nedreptăţi vor lua sfârşit… dreptul de a trăi şi de a gândi va fi asigurat hughenoţilor… aveţi încredere… cauza noastră e măreaţă… ce înseamnă oare fericirea oamenilor fără libertate? … Adio tuturor…

La aceste cuvinte, cei din faţă izbucniră în hohote. Credeam că totul se sfârşise… dar regina, aţintindu-şi privirea asupra mea, mi-a făcut semn să mă apropii. Am ascultat şi am căzut în genunchi, aproape de rege, încât capul meu se găsi aproape de cel al reginei… şi i-am simţit ultima suflare…

Marillac se ridică şi făcu câţiva paşi, pradă unei frământări pe care durerea unor asemenea amintiri nu o putea explica îndeajuns. Reveni şi se opri în faţa lui Pardaillan, continuând cu un glas şi mai surd:

— Da, cavalere, eu am cules ultima suflare a reginei de Navarre… dar se poate ca suferinţa mea să se fi împletit, în

acel moment înfricoşător, cu o groază care m-a făcut să înţeleg spaima pe care am surprins-o pe chipul medicului şi pe cel al regelui… într-adevăr, când am fost foarte aproape de ea, Jeanne d’Albret şi-a întors spre mine capul desfigurat de agonie şi mi-a murmurat foarte limpede: „Fereşte-te. Copilul meu, fereşte-te! Ascultă… trebuie să ştii…”. Ce voia să-mi spună regina? Ce taină trebuia dezvăluită de buzele ei încremenite. Nu voi şti niciodată, cavalere, căci în clipa aceea regina intră în agonie. Se străduia din răsputeri să-mi vorbească, dar n-a mai putut rosti nici un cuvânt. Doar privirea ei s-a aţintit deodată asupra căminului, cu o expresie înfiorătoare… apoi, fu scuturată de un fior uşor şi totul se terminase, regina murise, iar privirea ei părea să fi rămas aţintită asupra acelui obiect, pe care în ultima clipă îl căutase din ochi…

Marillac tăcu.

Printre degetele încleştate în faţa ochilor, se prelinseră lacrimi.

— Dragul meu conte, i se adresă Pardaillan, iartă-mă că ţi-am reamintit aceste scene apăsătoare… Dar spune-mi… n-ai putea să-mi arăţi care a fost obiectul pe care regina l-a privit în clipa morţii?

Marillac se apropie de un dulap a cărui cheie o avea la el şi, deschizând, scoase o casetă de aur pe care o puse pe masă.

— Această casetă mi-a fost dată de o persoană augustă. Am oferit-o la rândul meu reginei de Navarre. Care a păstrat mănuşile în ea. Fără îndoială că sărmana regină, murind, a vrut să-mi spună că-mi pot lua înapoi caseta, care se afla pe căminul camerei sale şi s-o păstrez ca pe o dublă amintire… o amintire din partea celor două mame ale mele.

— Aşadar, zise încet cavalerul, regina Catherine ţi-a dat acest cufăraş?

— Da, prietene, răspunse Marillac cutremurat.

Cei doi oameni se priviră şi, fără nici o îndoială, fiecare putu citi în ochii celuilalt gândul îngrozitor care-l frământa,

căci amândoi păliră şi-şi întoarseră ochii.

Marillac rămase tremurând, cu mâinile înţepenite pe caseta de aur. Plecă capul şi deodată taina gândurilor sale îi ajunse până pe buze, ca şi cum n-ar mai fi putut-o opri. Cu privirea rătăcită, livid, şopti:

— Sângele meu… l-aş da până la ultima picătură… ca să aflu adevărul… oh, cavelere… adevărul acesta… dar nu e cu putinţă! Ar fi prea îngrozitor dacă această casetă ar fi instrumentul morţii, iar Catherine, mama mea s-o fi ucis pe Jeanne, cealaltă mamă a mea, iar eu… eu… fiul lor, al celor două, să-i fi adus uneia otrava pe care i-o trimisese cealaltă!

— Conte! Conte! exclamă cavalerul, ai dreptate, ar fi prea înspăimântător…

— Ah, cât de bine ar fi dacă m-ar lovi trăsnetul decât să port în suflet asemenea bănuieli! Nu e cu putinţă ca regina Catherine să fi pus la cale asemenea grozăvii… Catherine mă iubeşte… sunt sigur… e mama mea… mama mea! …

Vorbind astfel, Marillac deschise caseta cu un fel de furie disperată.

În casetă se găsea o pereche de mănuşi albe – cele purtate de Jeanne d’Albret în noaptea morţii.

Le luă şi, închizând ochii, le sărută îndelung.

Pardaillan, ieşit din fire, pradă unei furii ameţitoare, îi smulse mănuşile, le puse la loc, funebră relicvă şi se duse, cu o spaimă vizibilă, să închidă în dulap, cu mâna lui, misterioasa casetă.

Între cei doi bărbaţi se lăsă atunci o îndelungă tăcere bântuită de spaime.

Mişcarea rapidă a lui Pardaillan lămurise şi mai bine în mintea lui Marillac, o bănuială pe care nu îndrăznea să şi-o mărturisească.

Bucuria lui înfrigurată, fericirea prea mult proslăvită chiar de el, nedesluşita spaimă care copleşea această fericire, nesiguranţa, îndoielile, deznădejdea ascunsă, totul fu înţeles de el într-o străfulgerare orbitoare.

Şi asistă, amuţit de groază, la mişeleasca dramă care se depănă în mintea lui.

Moartea inexplicabilă a Jeannei d’Albret, misterioasele avertismente, privirea aceea înspăimântată arătându-i caseta de aur, moartea aceea, dădură naştere la bănuieli în sufletul contelui.

Ce bănuială? Aceea că regina Catherine a ucis-o pe Jeanne d’Albret.

— Nu, nu! nu putea crede!

Dacă o învinuia pe Catherine, dacă acceptă această josnică bănuială, admitea că mama sa ucigaşe îşi bătea joc de el!

Prin urmare îl minţea asigurându-l de cinstea Alicei! Însemna că Alice era o creatură a Catherinei!

Dacă Alice l-a jucat, dacă era necinstită, dragostea lui se prăbuşea! Oh, să moară mai bine de o mie de ori! Trebuia să respingă din răsputeri bănuiala.

Iată în ce prăpastie rătăcea sufletul contelui de Marillac.

Iată de ce s-a smuls cu forţa din meditaţia lui. Iată de ce, izbucnind în râs, se duse să ridice cheia aruncată de cavaler, o puse din nou în broască dulapului şi exclamă plin de bucurie:

— Pe Dumnezeul meu, scumpe prieten, mi se pare că suntem nebuni… E şi din vina ta! De ce mi-ai vorbit de moartea Jeannei d’Albret? Ah, da, înţeleg, costumul negru e de vină de toate. Ei bine, da, scumpule, mă voi însura în negru, vreau să port doliu după marea prietenă pe care o voi plânge totdeauna… Să vorbim de altceva, vrei?

— Cu plăcere, conte, răspunse cavalerul ştergându-şi sudoarea rece care-i şiroia pe tâmple. Un ultim cuvânt totuşi.

— Vorbeşte, dragă prietene.

— Mâine urmează deci să aibă loc căsătoria?

— Mâine, la miezul nopţii, la Saint-Germain-l’Auxerrois. Dar eşti singurul care ştii.

— Şi doreşti să asist?

— Fericirea mea n-ar fi deplină dacă n-ai fi acolo.

— Bine. Cum şi la ce oră voi intra în biserică?

— Fii la ora unsprezece la uşa mică care dă spre mănăstire… dar să fii singur.

— Foarte bine, dragă conte!

Dar cavalerul se gândea în sinea lui:

— Voi fi acolo cu câteva spade zdravene pe care le cunosc. Căci sunt gata să-mi dau sufletul diavolului dacă drăguţa de Catherine nu încearcă să-şi asasineze fiul! …

— Să ieşim, nu vrei? spuse Marillac. Vreau să-mi petrec cu tine acest sfârşit de după amiază. Să intrăm într-o cârciumioară pe malul apei şi să bem o sticluţă…

— Nu, n-am remarcat, prietene. Ce vrei? Fericirea este egoistă… dar ceea ce văd limpede este că dumneata, atât de vesel în ultimele zile, azi eşti trist…

— Sunt şi eu de acord, deoarece nu mi-ar displace să văd puţin cu ochii mei ce se mai întâmplă în Paris. Ai observat, scumpe conte, cât de înfrigurat pare Parisul?

— Trist, nu, ci îngrijorat.

Cei doi prieteni se aflau afară, unde strălucea un soare frumos şi, pentru că ora marei arşiţe trecuse, strada era plină de oameni în haine de duminică…

— Care-i cauza acestei îngrijorări, întrebă Marillac, luând braţul cavalerului.

— Iat-o. Tatăl meu a dispărut de trei zile şi mă tem să nu se fi aruncat într-o aventură periculoasă.

— Cum, n-ai nici o ştire?

— Niciuna. Miercuri seară a ieşit din palatul Montmorency, spunându-i elveţianului că dacă nu se va întoarce până dimineaţă, însemna că a plecat într-o călătorie. Ce fel de călătorie? Şi cum a putut să iasă din Paris?

— Este un om de o rară prudenţă şi fără îndoială că n-ai motive să fii îngrijorat.

— Ştiu, de aceea nu sunt foarte neliniştit din cauza lui. Dacă ar fi existat o primejdie imediată, m-ar fi înştiinţat. Numai că, în timp ce el se străduia pe de o parte, eu lucram

la rândul meu pe alte căi, iar lipsa lui ar putea împiedica împlinirea planului meu.

— Să vedem care e acest plan, zise Marillac.

— Am izbutit să-l conving pe un sergent, care va fi de gardă marţea viitoare la poarta Saint-Denis. Mi-a făgăduit că va împiedica numai de formă trecerea, dacă eu voi ataca în forţă. În afară de aceasta, se va descurca în aşa fel, ca podul să fie coborât în momentul atacului meu. Mă bizui şi pe dumneata, prietene.

— Foarte bine, Marţi, la ce oră?

— Pe la şapte seara. Va veni o trăsură în care se vor găsi Loďse şi mama ei, împreună cu mareşalul, de la care am obţinut angajamentul să nu se amestece. Noi vom fi vreo douăzeci.

— Bine. Îţi făgăduiesc că am să aduc şi eu tot atâţia.

— Ah, dacă tata ar putea fi acolo!

— Până marţi se va întoarce fără îndoială. Dar ce-i cu mulţimea asta?

— Uite, acum au îngenuncheat! Să ne apropiem.

— Iată doi din ei, răcni în clipa aceea un glas care-l făcu pe cavaler să tresară.

Marillac şi Pardaillan, tot vorbind de una de alta, s-au ciocnit de o mulţime care înconjura ceva, în faţa porţii unei mănăstiri. Mulţimea striga: „Minune! Crăciun! …”.

Cei doi tineri au înaintat mai departe până când au ajuns în faţa mănăstirii, în mijlocul unor oameni, din care unii intonau cântece religioase, iar alţii, ca prinşi de un delir, se îmbrăţişau fără să se cunoască, făceau semnul crucii şi se loveau peste piept. Apoi, tot acest popor a căzut în genunchi, în timp ce Marillac şi Pardaillan rămaseră în picioare.

Mulţimea, în timp ce îngenunchea striga într-un glas, ceea ce credea că le place cel mai mult sfinţilor din Rai: „Moarte hughenoţilor! …”.

În acel moment se auzi răcnetul: „Iată doi din ei.”

Pardaillan îl recunoscu numaidecât pe Maurevert, care arăta mai cu seamă spre el. Maurevert era înconjurat de vreo cincisprezece gentilomi, care păreau să-l socotească drept şeful lor.

La un semn al acestuia, ei s-au năpustit asupra cavalerului cu spada înainte.

Mulţimea furioasă, scoasă din minţi, îi şi înconjurase pe cei doi prieteni care, strânşi de aproape, înăbuşiţi, nu puteau nici să-şi tragă spadele.

„Loc! Loc!” strigară gentilomii, încercând să ajungă până la cele două victime.

Dar, fiecare din această mulţime ţinea să fie el cel dintâi. Iată de ce nimeni nu se dădu de o parte. Populaţia voia ca ea să-i măcelărească pe cei doi hughenoţi care, cu pumnalul în mână, nemişcaţi, mai ţineau încă la distanţă, prin atitudinea lor, pe turbaţii care-i înconjurau.

Cei doi tineri schimbară o privire, păreau să-şi spună:

— Vom muri aici, dar înainte de a cădea le vom face de petrecanie câtorva?

— Ucide! Ucide! strigă Maurevert. Hughenoţii la ştreang! …

Se produse un vârtej enorm în mulţime şi mii de pumni se ridicară…

Dar în acelaşi moment, ca şi cum un vânt puternic ar fi răcit această furie, oamenii căzură din nou în genunchi, strigând:

— Minune! … Iată-l pe sfânt! …

Sfântul era fratele Lubin care, deschizând poarta mănăstirii, unde îl rechemase superiorul după terminarea misiunii sale laice, apărea acum cu braţele deschise, cu faţa lui rumenă şi zărindu-l pe cavaler, se îndrepta spre el, cu lacrimi în ochi în amintirea nenumăratelor resturi de sticle cu care Pardaillan îl cinstise la Deviničre.

— Cinstite cavaler! Scumpe prietene! bâigui călugărul făcându-şi drum printre oamenii prosternaţi.

Maurevert şi creaturile lui îl urmau în grup. Pardaillan şi Marillac folosiră acest răgaz nesperat ca să-şi bage în teacă pumnalele şi să tragă spadele.

Pardaillan nu se întreba de ce Maurevert se găsea în mijlocul acestei mulţimi şi în ce scop era însoţit de gentilomi, din care recunoscute pe câţiva ca pe cei mai devotaţi reginei Catherine.

— Atenţie, îi strigă el lui Marillac, iată haita. Vezi la stânga ungherul acela sub copertină?

— Îl văd, răspunse Marillac, care cu vârful spadei îl şi ameninţa pe unul din agresori.

— Să facem un salt până acolo. Din locul acela le vom putea face faţă. Atenţie! Gata?

Cei doi prieteni se repeziră în acelaşi timp şi se auziră două urlete: doi dintre atacatorii cei mai înaintaţi fură răsturnaţi.

Atunci, Marillac, executând mişcarea potrivită, se năpusti spre ungher rotindu-şi spada.

Mulţimea se îndepărtă, mai întâi, cu mare larmă şi, apoi, îl înconjură din toate părţile Când Marillac ajunse la locul ales, îşi dădu seama că era singur.

„Pardaillan!” răcni el şi se aruncă cu capul înainte în zidul viu.

În clipa aceea fu prins prin spate, imobilizat, fără să mai poată face o mişcare, ridicat, târât şi dus înlăuntrul mănăstirii.

În ce-l priveşte pe cavaler, iată ce i se întâmplase: când Lubin ajunsese lângă el, unul din gentilomii care-l escortau pe Maurevert l-a lovit cu o înţepătură de sabie. Atunci, el se năpusti din răsputeri şi cu o lovitură din faţă a despicat umărul adversarului. Tocmai când se ridica şi voia să sară în ungherul arătat de Marillac, călugărul îl cuprinse cu braţele, bâlbâind: „Dumneavoastră sunteţi! Ah, cât sunt de fericit… Veniţi să bem…”

Cu o smucitură îndrăcită, Pardaillan se scăpă de călugăr, care se rostogoli la pământ, mormăind:

„Nerecunoscătorul!”.

În momentul acela, o sută de braţe se abătură asupra cavalerului: spada îi fu sfărâmată într-o clipă, hainele fură sfâşiate, cavalerul voi să scoată pumnalul, dar Maurevert i-l luase.

Atunci s-a produs un spectacol nemaipomenit.

Dezarmat, însângerat, cavalerul era atacat de o gloată de oameni, care voia să-l zdrobească.

Iar el, sălta, zguduia, împrăştia această mulţime printr-o extraordinară rotire a umerilor: gloata revenea, îl copleşea, dar el o târa, se rostogolea cu ea, se ridica muşcând, izbind cu amândoi pumnii ca şi cu doi berbeci. Oameni plini de sânge cădeau în jurul lui. Urlete înfricoşătoare izbucneau din mulţimea îngrămădită, în timp ce ceata turbată agăţată de el, lupta într-o tăcere îndârjită.

Aproape doborât, cu obrazul şi gura pline de sânge, Pardaillan, uluitor, zgâlţâia ciorchinele omenesc, aşa cum mistreţul, prins şi copleşit, face să se cutremure haită de câini.

Sufla gâfâind din greu şi scurt. O ceaţă îi plutea în faţa ochilor. Nu se mai gândea la nimic… decât să ajungă la Maurevert, care la zece paşi de el comanda lupta, să pună mâna pe el şi să-l sugrume înainte de a fi omorât.

Deodată se auziră strigăte şi mai puternice:

Cavalerul căzuse pentru ultima dată şi nu se mai ridicase: de fiecare picior, de fiecare mână şi de piept se aruncaseră câte doi, trei sau patru oameni cu toată greutatea lor.

„Frânghii!” strigă atunci Maurevert.

Câteva clipe mai târziu, Pardaillan, legat zdravăn, era târât în mănăstire, în mijlocul străzii zeci de răniţi sângerau din plin.

Iar mulţimea, apucându-l pe Lubin, îl ridică purtându-l în triumf şi aclamându-l. El era sfântul care îi apărase de eretic! Era sfântul, care numai înlănţuindu-l cu braţele îi smulsese puterea!

Maurevert intră în mănăstire şi avu o convorbire destul de îndelungată cu stareţul. În urma celor discutate, fu condus în celula în care era închis contele de Marillac. El purta sub braţ spada contelui.

— Domnule, zise el intrând, sunteţi liber, primiţi spada.

Marillac nu se arătă nici bucuros, nici surprins. Luă cu nepăsare spada care-i fusese întinsă şi o vârî înapoi în teacă.

— Domnule de Maurevert, spuse el, sper să ne mai întâlnim, dar în împrejurări mai favorabile, adică într-un moment când nu veţi fi luat toate măsurile să vă înconjuraţi de douăzeci de spadasini ca să atacaţi doi oameni.

— Domnule conte, ne vom întâlni când veţi dori, răspunse Maurevert mormăind.

— Poimâine dimineaţă, vă convine?

— Fie.

— Pe pajiştea podarului?

— Locul şi ora îmi convin, dar îngăduiţi-mi să vă spun, domnule conte, că nu înţeleg de ce îmi căutaţi ceartă din moment ce v-am salvat viaţa.

— Dumneavoastră mi-aţi salvat viaţa? Dumneavoastră? exclamă Marillac cu un dispreţ care-l făcu pe Maurevert să pălească în ochii ucigaşului năimit se văzu o sclipire de bucurie, dar se stăpâni şi continuă:

— Este fără îndoială o mare cinste pentru mine, dar aşa stau lucrurile. Am ajuns în faţa mănăstirii chiar în clipa când mulţimea furioasă din nu ştiu ce cauză, se năpustea asupra dumneavoastră. Împreună cu prietenii mei v-am smuls din mijlocul lor şi v-am adus aici. Fără mine, aţi fi fost, deci, mort, domnule conte.

Marillac ascultă explicaţiile cu uimire şi surprindere.

— Domnule, răspunse el, dacă este aşa cu adevărat, nu pot să fiu decât mirat. Nu vă sunt prieten, cred…

— Dar bine, trebuia să-mi fiţi prieten ca să încerc să vă scot din mâinile acelor turbaţi? Cine n-ar fi făcut la fel în

locul meu? Apoi trebuie să vă mărturisesc, aveam şi un motiv ascuns ca să sar în ajutorul dumneavoastră.

— Care e acest motiv, domnule?

— Dorinţa de a fi pe placul reginei mamă, răspunse Maurevert înclinându-se cu un respect exagerat.

Marillac tresări şi păli. Maurevert continuă însă îndată:

— Dacă nu vă sunt prieten, domnule conte, dacă ne-am uitat supăraţi unul la celălalt în timpul ultimei serbări de la Luvru, am totuşi deosebita cinste de a mă număra printre prietenii reginei. Ştiţi dumneavoastră ce mi-a spus foarte de curând regina, mie şi altor câţiva devotaţi? A spus, întocmai aşa, că simte pentru dumneavoastră o adevărată dragoste şi îi roagă pe toţi prietenii să vă apere în orice împrejurare v-aţi afla.

— A spus regina lucrul acesta? exclamă Marillac cu glasul schimbat.

— Sunt chiar slăvitele ei cuvinte, pe care am cinstea să vi le repet, domnule conte. Astfel că, primind întâlnirea pe care-mi faceţi cinstea să mi-o daţi, vă rog totuşi să mă consideraţi drept un foarte devotat al dumneavoastră.

Maurevert, după ce se înclină, făcu un pas ca să se retragă.

— Aşteptaţi, domnule! strigă Marillac.

Întunecat, răvăşit, cu glas tremurat în ciuda sforţărilor lui de a se stăpâni, el continuă:

— Domnule, cuvintele pe care le puneţi pe seama majestăţii sale au pentru mine o importanţă, de viaţă şi de moarte. Îmi juraţi că regina s-a exprimat astfel vorbind despre mine?

— V-o jur! răspunse Maurevert cu vădită sinceritate. Trebuie chiar să mai adaug că, dacă cuvintele reginei erau pline de căldură, tonul era încă şi mai afectuos. Nu e o taină pentru nimeni, domnule conte, că sunteţi printre primii favoriţi ai majestăţii, sale şi că vi se va acorda un înalt comandament în armata pe care domnul amiral o va conduce în Ţările de Jos!

Un oftat ca un strigăt umflă pieptul lui Marillac.

„Mamă, mamă, bolborosi el în sinea lui. Să fie oare adevărat? Să mă fi înşelat? …”

— Domnule de Maurevert, reluă el cu glas tare, îmi pare rău că v-am primit atât de prost.

— Oricine s-ar fi putut înşela, domnule conte!

— Adio, deci şi vă mulţumesc. Vă rog să mă conduceţi la domnul Pardaillan, ca să plecăm împreună.

— Domnule conte, v-o repet, dumneavoastră sunteţi liber. În ce-l priveşte pe domnul de Pardaillan, lucrurile se schimbă, deoarece domnul de Pardaillan este un rebel, învinuit de lezmajestate şi am datoria să-l arestez.

— Să-l arestaţi?

— E un lucru făcut.

— Cu ce drept? Sunteţi ofiţer de gardă?

— Nu, domnule. Am primit numai un ordin că trebuie să-l prind pe domnul de Pardaillan şi eram tocmai în căutarea lui, când am avut cinstea să vă întâlnesc.

— Un ordin, exclamă Marillac. De la cine?

— De la regina mamă!

După aceste cuvinte, Maurevert salutând încă o dată pe conte, ieşi, lăsând uşa deschisă.

Marillac rămase o clipă complet zăpăcit. Dar îndată, lovindu-se peste frunte, murmură: „De data asta am să văd cât de mare este dragostea reginei pentru mine! …”.

Marillac părăsi celulă şi se găsi într-o sală lungă în prezenţa unui călugăr, care-l salută şi îi zise:

— Domnule conte, sânt însărcinat să vă scot din mănăstire pe poarta din spate.

— De ce nu pe poarta mare?

— Ascultaţi, domnule, rosti călugărul zâmbind.

Marillac ascultă. În depărtare, spre stradă, auzi un vuiet furios.

— Acesta, continuă călugărul, este glasul poporului care-şi cere victima, iar victima lui sunteţi dumneavoastră. Dar noi ştim prea bine câtă durere ar copleşi-o pe marea noastră

regină, dacă vi s-ar întâmpla o nenorocire. Veniţi, deci, domnule.

Marillac, fără să mai spună un cuvânt, îl urmă pe călugăr, care-l conduse până la o portiţă ce dădea într-o străduţă singuratică.

Contele se îndreptă neîntârziat spre Luvru.

Capitolul 13

Temple

Oricât de repede s-a îndreptat Marillac spre Luvru, Maurevert ajunsese acolo înaintea lui. Aripile urii sunt mai repezi decât cele ale prieteniei.

Se pare că Maurevert era aşteptat cu nerăbdare în acea parte a Luvrului unde se găseau apartamentele reginei mamă. Căpitanul gărzilor, Nancy, deîndată ce-l zări îi făcu semn să-l urmeze şi conducându-l printr-un culoar particular, îl introduse într-o anticameră unde se găsea slujnica florentină Paola care, la rândul ei, îl introduse neîntârziat în faimoasa capelă.

Catherine de Médicis se afla acolo, scriind cu înfrigurare. Avea în faţa ei un teanc de scrisori terminate. Regina scria corespondenţa întotdeauna cu mâna proprie, fie dintr-o neîncredere ce-o caracteriza, fie din nevoia de a îndeplini o activitate febrilă, astfel încât ea n-a avut niciodată secretar.

La intrarea lui Maurevert, ridică privirea, făcu un semn scurt, poruncindu-i să aştepte şi termină fraza începută.

Maurevert avea o privire ascuţită.

Încercă să descifreze adresele tuturor scrisorilor închise, pe care regina le împrăştiase pe masă la întâmplare. Putu să constate că aproape toate erau adresate guvernatorilor de provincii.

În clipa aceea, Catherine, ridicând pe neaşteptate capul, surprinse privirea lui Maurevert.

— Încercaţi să aflaţi cui îi scriu? întrebă ea. Îmi plac oamenii curioşi. Curiozitatea este un semn de inteligenţă. Duceţi-vă la fereastra aceea.

— O rog pe majestatea voastră să creadă…

— Executarea…

Maurevert se duse la fereastră tremurând şi presimţind o surpriză înspăimântătoare.

— Ce vedeţi în curte? întrebă Catherine.

— Văd vreo treizeci de curieri ai majestăţii sale, încălecaţi, gata de plecare.

— Ei bine, rămâneţi unde sunteţi! urmă regina, care între timp lovi într-un clopoţel cu micul ei ciocan de argint.

Intră un om care, instruit dinainte, luă toate scrisorile închise şi ieşi în grabă, fără să spună un cuvânt. Două minute mai târziu, îl văzu pe acelaşi om apărând în curte. El predă o scrisoare unuia din curieri, iar curierul plecă îndată cu toată iuţeala, apoi trecu la un al doilea, care plecă la rândul lui, la al treilea… După cinci minute, toţi curierii fuseseră expediaţi.

— Data viitoare când îl veţi vedea pe prietenul dumneavoastră, ducele de Guise, spuse potolit Catherine, să-i spuneţi că i-aţi văzut plecând pe curierii mei, purtători ai unor depeşe pentru fiecare din guvernatori. Să mai adăugaţi că fiecare depeşă ordona guvernatorilor să-şi adune trupele şi să se îndrepte spre Paris, ca să-i aresteze pe nesăbuiţii care nu se tem să comploteze împotriva regelui. În câteva zile, domnule de Maurevert, şaizeci de mii de oameni vor mărşălui spre Paris, pentru a-l apăra pe rege.

Maurevert simţi un fior adânc alergându-i de-a lungul spinării, ca şi cum securea călăului i-ar fi atârnat deasupra cefei.

„Sunt pierdut” şopti el, înclinându-se.

Catherine îi aruncă o clipă o privire întunecată, plină de bănuială, dispreţ şi triumf.

De altfel, ea minţise.

Scrisorile conţineau ordinul ca guvernatorii să oprească orice curier fără permis de liberă trecere, orice fugar venind de la Paris şi să-i înhaţe pe toţi hughenoţii, organizând o mare razie.

— Ridicaţi-vă, domnule, continuă regina.

Maurevert se îndreptă.

— Dacă sunteţi sincer, spuse mai departe Catherine, vă dăruiesc viaţa!

Un urlet de bucurie umflă pieptul lui Maurevert. Regina nu-l aresta. Regina discuta încă cu el. Era, deci, salvat.

— Cât de departe a ajuns conspiraţia domnului de Guise? întrebă nepăsătoare Catherine de Médicis.

— Doamnă, răspunse în fine Maurevert, făcând un efort supraomenesc ca să-şi păstreze glasul, jur pe Cristos că n-am conspirat.

— Dar cine vă spune că aţi conspirat? Haida, de, ca să conspiri trebuie să fii cineva! Dumneavoastră trebuie să fi auzit ce se vorbea în jur. Ce ştiţi?

— Ei bine, doamnă, se speră că majestatea sa regele nu va lua măsurile necesare împotriva ereticilor.

— Şi atunci?

— Întrucât Parisul este în plină fierbere, de Guise va profita de situaţie ca să fie numit de nobilime, de burghezie şi de popor drept căpetenie a catolicilor.

— Şi apoi?

— Asta-i totul, doamnă!

— Minţi, domnule de Maurevert!

— Doamnă, nici pe masa de tortură n-aş putea spune mai mult. Totuşi, cred… e o simplă presupunere…

— Spuneţi în orice caz.

— Cred că, odată stăpân al Parisului, căpitan general al forţelor catolice va profita poate, dacă împrejurările vor fi prielnice, să-l atace direct pe rege… „Oare să nu ştie într-adevăr nimic?” gândi regina.

Maurevert îşi regăsise acum cumpătul. Chipul îi redeveni de nepătruns.

— Domnule, i se adresă deodată regina, ne-aţi făcut multe servicii şi ne veţi face fără îndoială şi altele.

— Viaţa mea aparţine majestăţii voastre! Dispuneţi de ea!

— Vă iert, răspunse Catherina. În ce-l priveşte pe ducele de Guise, dacă vrea să fie căpitan general, va fi. Îmi place înflăcărarea credinţei lui. Îl duce până la conspiraţie ca să-i impună regelui voinţa sa. Sunt de părerea lui, iar pentru a-l ajuta să-l convingă pe rege, am făcut să vină la Paris o armată întreagă. După aceea vom vedea. Cât despre dumneavoastră…

Îl pironi cu o privire ascuţită.

Maurevert îndură căutătura cercetătoare cu suprema îndrăzneală a deznădejdii.

— În ce vă priveşte, continuă Catherine aşternând câteva cuvinte pe un pergament, iată ce pot face pentru dumneavoastră.

Maurevert încercă cu disperare să citească de departe.

„Ordinul de a fi trimis la Bastilia?” gândi el.

Regina îi întinse documentul: era un bon de cincizeci de mii de livre plătibile din caseta reginei-mamă.

O străfulgerare de bucurie îl cutremură pe Maurevert, care se înclină cu un respect neexagerat.

„Cu siguranţă că nu ştie nimic”, îşi spuse Catherine, „care urmărise cu băgare de seamă efectul generozităţii sale…”

— Momentul se apropie, continuă ea, vă veţi lua în primire, domnule, postul de la fereastra canonicului Villemur, împreună cu prietenul dumneavoastră, amicul acela despre care mi-aţi vorbit.

— Dar, doamnă, zise Maurevert, prietenul acela este gata plătit şi se află la post, iar cele cincizeci de mii de livre pe care majestatea voastră binevoieşte a mi le acorda…

— Sunt recompensa pentru o bănuială nedreaptă, răspunse Catherine cu zâmbetul ei cel mai încântător şi răsplata pentru ştirile pe care mi le-aţi adus.

— Doi eretici au fost arestaţi datorită intervenţiei voastre, da, sunt informată… Ce aţi făcut cu cei doi oameni?

— Unuia dintre ei i-am redat libertatea… Semne de surprindere şi îngrijorare apărură pe chipul reginei.

— Cel căruia i-am redat libertatea, continuă Maurevert, cel pe care cred că l-am salvat din mâinile mulţimii furioase, este un hughenot de frunte… Cred însă că am observat că majestatea voastră îl preţuieşte. Este cel ce poartă numele de Conte de Marillac.

Regina n-avu nici cea mai mică tresărire. Rămase mai departe zâmbitoare, aproape nepăsătoare. Dar Maurevert s-ar fi cutremurat de spaimă dacă ar fi putut auzi clocotul inimii acestei mame. Fără cea mai mică emoţie, zise doar atât:

— Aţi făcut bine că l-aţi cruţat pe domnul de Marillac, este un prieten al meu… Dar celălalt?

— Celălalt, doamnă! Îngăduie majestatea voastră să-i reamintesc o făgăduială pe care a binevoit să mi-o facă?

— Care? întrebă regina mirată.

— Doamnă, port pe obraz un semn de neşters. Atâta vreme cât nu voi răzbuna în mod cumplit jignirea…

— Lovitura aceea de bici? întrebă regina.

— Da, doamnă, zise Maurevert scrâşnind din dinţi. E vorba cu adevărat de lovitura de cravaşă. Ei bine, doamnă, omul pe care l-am prins în faţa mănăstirii este cel ce m-a lovit.

— Cavalerul de Pardaillan?

— Da, majestate… „Ah, hotărât lucru, gândi Catherine fremătând de bucurie, Maurevert acesta este un om minunat!”.

— Doamnă, reluă cutezătorul tânăr, îndrăznesc a vă aminti că mi l-aţi dat pe acest om să fac cu el ce voi voi.

— Unde e? întrebă Catherine.

— Închis într-o chilie a mănăstirii.

— Şi unde vreţi să-l duceţi?

— La Bastilia, dacă majestatea voastră îmi porunceşte.

— Şi ce vreţi să faceţi cu cei doi oameni? îl întrebă ea pe nepregătite.

— Majestatea voastră a spus cei doi oameni?

— Da, celălalt, tatăl, bătrânul vagabond, a fost prins la mareşalul de Damville, care m-a anunţat, se găseşte la

Temple. Domnul mareşal mi-a cerut, pentru motive pe care nu le cunosc, un ordin de a-i lua acestui bătrân un interogatoriu extraordinar. Domnul mareşal vrea să asiste personal la tortură. La urma urmei, toate acestea sunt lucruri foarte serioase. Nu există nici o sentinţă. Mărturisesc a fi destul de surprinsă de purtarea ducelui de Damville: vrea să practice o meserie care nu-i a lui… Dar, poate că din întâmplare Pardaillan deţine secrete preţioase?

— Dacă majestatea voastră îmi va porunci, voi şti să smulg aceste secrete!

— Înţelegeţi că n-am nici un temei să-l urăsc pe acest Pardaillan, împotriva căruia sunteţi atât de pornit…

— Cavalerul a insultat-o pe majestatea voastră în plin Luvru.

— Cu siguranţă că n-a avut intenţia să mă jignească. Acest tânăr i-a făcut, de altfel, un mare serviciu regelui, apărând-o într-o zi pe vara lui, d’Albret, pe care a scos-o dintr-o situaţie cât se poate de rea. Ce păcat, biata regină de Navarre! Aceasta n-a împiedicat-o să moară… este o mare nenorocire…

Maurevert încerca în zadar să urmărească gândirea întortocheată a reginei. Ea continuă, suspinând:

— V-am dat aceşti doi oameni şi nu-mi retrag cuvântul. Dar este oare nevoie, pentru ca lucrurile să iasă bine, să fie amândoi închişi împreună? Da, deoarece bătrânul se găseşte la Temple, atunci trebuie să-l trimitem acolo şi pe cel tânăr.

Ea semnă în acelaşi timp un ordin de arestare.

— Ah, doamnă, la Temple sau la Bastilia, puţin interesează, important e să-i am în mână, mai ales pe cavaler!

— Şi spuneţi că vă luaţi sarcina să-i supuneţi torturilor interogatoriului?

— Da, doamnă. Cu aceasta voi socoti răzbunarea mea împlinită.

— Atunci poftim, domnule, zise regina, întinzându-i ordinul de arestare.

Maurevert îl apucă cu lăcomie şi, înclinându-se:

— Majestatea voastră mai are nevoie de mine?

— Un moment, Maurevert. Când credeţi că-i veţi supune torturii pe cei doi duşmani?

— Chiar deîndată, doamnă. Numai cât să-l mut pe cavaler la Temple şi să-l anunţ pe călăul oficial.

— Care nu va voi să acţioneze decât în prezenţa judecătorilor!

— E adevărat! zise Maurevert abătut.

— În afară de cazul când ar avea un ordin special, continuă regina. Şi ea scrise la repezeală câteva cuvinte pe o hârtie, pe care i-o întinse lui Maurevert.

Era ordinul de a se aplica tortura obişnuită şi extraordinară celor doi Pardaillan, în închisoarea. Temple, sâmbătă 23 august, la orele zece dimineaţa.

— Va trebui deci să aştept până atunci! scrâşni Maurevert.

— Ei, scumpul meu domn, eu am răbdat mai mult ca dumneavoastră. Ce înseamnă cinci zile? Suntem doar duminică seara.

— E adevărat. Majestatea voastră să mă ierte!

— Un ultim cuvânt. Vreau ca în camera de tortură să nu se afle nimeni. Nimeni în afară de dumneavoastră şi călăul principal. Ne-am înţeles?

— Majestatea voastră poate fi sigură.

— Şi-mi veţi împărtăşi întocmai mărturisirile celor doi?

— V-o jur, doamnă.

— Bine. Acum, să mai ştiţi un lucru, domnule. Anume, că vă dau viaţa acestor doi oameni în schimbul vieţii domnului de Coligny, pe care prietenul dumitale mi-a făgăduit-o.

— Prietenul meu îşi va lua în primire chiar de mâine dimineaţă postul la mănăstirea Saint-Germain-l'Auxerrois…

Maurevert se retrase cu capul înfierbântat, cu gâtlejul uscat, cu inima plină de o bucurie înfricoşătoare.

— Iată că lucrurile se limpezesc, murmură Catherine de Médicis. Domnule amiral, puteţi să spuneţi un ultim Tatăl nostru, dacă cumva n-aţi uitat să vă rugaţi. În ce-i priveşte pe cei doi spadasini, voi afla taina pe care voia să le-o smulgă Damville… în camera de tortură de la Temple se află o cămăruţă întunecată, de unde voi putea asculta de minune şi voi afla totul.

În momentul acela, Paola, slujnica florentină, intră şi anunţă:

— Doamnă, domnul conte de Marillac se află în anticameră şi are o discuţie aprinsă cu domnul de Nancy.

Zâmbetul reginei încremeni pe buze.

— Şi ce doreşte acest scump conte?

— Cred că-l roagă pe căpitan să ceară pentru el o audienţă imediată la majestatea voastră.

— Ei bine, du-te şi spune că poate fi lăsat să intre!

Iar zâmbetul de pe buze i se făcu mai blând, mai liniştit, cu o expresie de seninătate, în timp ce bolborosea: „De ce nu pot să te arestez şi pe tine? Ar fi simplu! Da… dar dacă vorbeşte? Nu, nu, răbdare, multă răbdare, Încă o zi! … Dacă l-aş ucide acum, de altfel animalul ăla de Alice ar fi în stare… Să fim înţelepţi: îi am în mână pe amândoi! Să nu stricăm lucrurile! …”

— Bună ziua, dragă conte… mi se spune că vreţi să-mi vorbiţi…

Marillac tocmai intrase.

Regina îndepărtă cu mâna scrisorile aflate în faţa ei Contele, palid, agitat, adânc emoţionat, se apropie la un semn făcut de regină.

— Să vedem, continuă Catherine, ce aţi venit să mă întrebaţi? Dacă totul e gata pentru ceremonia de mâine seară?

Marillac îndoi un genunchi.

— Majestatea voastră, zise el cu glas tremurat, mă copleşeşte cu o asemenea bună-voinţă, încât aş fi nerecunoscător dacă aş crede asemenea lucru… Nu,

doamnă, nu de mine este vorba. Am venit să vă cer îndurare.

— Îndurare? întrebă cu uimire regina.

— Sau mai curând dreptate. Unul dintre prietenii mei a fost arestat. Un prieten, doamnă. Un frate!

— Ajunge, conte, răspunse regina mişcată. Este destul să-l iubiţi pe acel om ca să-i doresc tot binele pe care vi-l doresc şi dumneavoastră. Numele lui?

— Din nenorocire, doamnă, a avut de două ori neşansa să nu vă fie pe plac: prima dată, într-o întâlnire pe care a avut-o cu dumneavoastră la Pont-de-Bois, în aceeaşi sală unde eu am avut fericirea să vă cunosc! A doua oară, la Luvru, în cabinetul majestăţii sale regelui…

— Conte, zise Catherine cu tristeţe în glas, atâţia nu mi-au fost pe plac… încerc să-i uit.

Marillac îi aruncă reginei o privire aprinsă.

— Este vorba de cavalerul de Pardaillan, spuse el.

Regina păru că-şi cercetează un moment memoria, apoi bătând din palme:

— Ah, da! Ei, bine, Îl uitasem cu desăvârşire pe tânărul acela, căruia, acum îmi aduc aminte, îi oferisem să intre în serviciul meu. Şi spuneţi că e arestat?

— Da, doamnă, iar eu vin să vă rog să-i redaţi libertatea. Mă pun chezaş că tânărul cavaler n-a făcut nimic nici împotriva regelui, nici împotriva majestăţii voastre.

— Nancy! chemă regina lovind cu ciocănelul. Căpitanul guarzilor apăru neîntârziat.

— Nancy, întrebă regina, aveţi cunoştinţă de arestarea unui tânăr gentilom, cavalerul de Pardaillan?

— Da, doamnă. Cavalerul acela care, arestat prima dată, a evadat din Bastilia.

— Cine a dat ordinul? întrebă Catherine încruntându-se

— Majestatea sa regele. Cred că tânărul este învinuit de rebeliune. În orice caz, se ştie că s-a opus în două rânduri soldaţilor regelui.

— Ah, doamnă, exclamă Marillac, am să vă spun în ce împrejurare…

— Sst! rosti regina. Poţi pleca, Nancy!

Căpitanul se retrase.

— Dragul meu copil, spuse mai departe Catherine, am să vă dau o dovadă de bună-voinţă… cum numai fiii mei Henri şi François ar putea aştepta de la mine… Rămâneţi aici până mă întorc!

Marillac se înclină adânc. Tremura. În mintea lui se producea o răsturnare. Îşi făcea loc, profundă şi de nedezrădăcinat, convingerea că regina îi purta o dragoste adevărată, o iubire de mamă.

Vinovată? Criminală? Ipocrită? Să fie oare toate acestea femeia care-l privea cu o asemenea duioşie, care-i vorbea cu căldura pe care numai el o înţelegea.

Până şi această încredere nemărginită a reginei îi umplea inima de o recunoştinţă, o încredere pe care bănuitoarea Catherine nu i-ar arăta-o poate nici regelui.

Într-adevăr, regina îl lăsase singur! Şi aici, în faţa lui, se găseau scrisori personale, secrete de stat, fără îndoială.

Ah, mai bine decât să încerce să le citească, mai curând decât să arunce o privire asupra acestor înalte taine, şi-ar scoate singur ochii.

Catherine lipsi o jumătate de oră, timp în care nu-l slăbi nici o clipă din ochi pe contele de Marillac.

În mintea contelui rămânea încă un singur lucru nedesluşit.

Maurevert i-a declarat că Pardaillan fusese arestat din porunca reginei mamă, iar regina părea să fi uitat până şi numele cavalerului!

Nancy susţinea că ordinul venea de la rege.

La urma urmei, nişte simple nepotriviri!

Deodată, regina reveni: strălucea de bucurie.

— Am izbutit! exclamă ea veselă.

— Ah, doamnă, murmură Marillac cu un glas pe care emoţia îl înăbuşea. Aşadar, prietenul meu – cavalerul de

Pardaillan… e liber?

— Am cuvântul regelui. Mărturisesc că n-a fost deloc uşor. Se pare că prietenul dumitale complotează cu mareşalul Montmorency.

— Eh! Ah, doamnă, iată, pentru că se prezintă prilejul, îngăduiţi-mi să vă spun ceea ce mareşalul…

— Tăcere, conte… Acestea nu sunt treburile mele şi apoi, dacă domnul de Pardaillan are să-mi spună ceva cu privire la mareşal, are s-o facă personal.

— Cât de mare regină sunteţi! rosti Marillac privind-o înduioşat.

— Din nefericire, nu sunt decât o femeie care a suferit, iar durerea, scumpul meu conte, este cea mai bună şcoală a îngăduinţei… Nu vreau să ştiu dacă prietenul dumitale conspiră sau nu. Vreau să ştiu numai că vă este prieten. Spuneţi-i că dacă are să-mi ceară orice, pentru el sau pentru mareşal, îl voi primi poimâine dimineaţa, la ora zece, după ce regele va fi terminat cu interogarea lui…

— Majestatea sa doreşte, deci, să-l supună interogatoriului?

— Da, am reuşit să obţin această neobişnuită derogare de la toate procedurile. În loc să fie interogat de un judecător, prietenul dumitale va răspunde regelui…

Şi dacă răspunsurile lui vor fi satisfăcătoare, dacă va lămuri de ce locuieşte închis în palatul Montmorency… va fi absolvit de toate celelalte, adică de triplă întâmplare de la Luvru, de cârciuma incendiată şi de luptă din stradă Montmartre.

— Ah, doamnă, exclamă Marillac fericit, explicaţia e dintre cele mai simple! Pardaillan şi mareşalul nu vor altceva decât să părăsească Parisul… dacă aţi şti! Sub toate acestea nu se ascunde decât o poveste de dragoste…

— Ei bine, fiţi poimâine dimineaţa la ceremonia coborârii din pat a regelui şi-l veţi putea lua cu dumneavoastră pe amicul aşteptat.

— Doamnă, el nu va părăsi Luvrul fără să fi depus la picioarele domniei voastre omagiul recunoştinţei sale. În ce mă priveşte, viaţa mea vă aparţine.

Un fulger se aprinse în ochii Catherinei, dar Marillac, plecat cum era în faţa reginei, n-a văzut străfulgerarea care l-ar fi îngrozit.

— La revedere, conte, zise aceasta. Pe mâine seară, mai întâi la Saint-Germain-l'Auxerrois… şi apoi poimâine dimineaţa la Luvru…

Contele ieşi, beat de fericire.

Se duse pe jos până la mănăstire. În timp ce sosea, ieşi de acolo un călăreţ, care încalecă şi dispăru în direcţia Luvrului. Contele ceru să fie condus la abate, sau cel puţin la stareţ. Fu primit de stareţ, în vorbitor.

— Domnule, întrebă el – cuvântul provocă o strâmbătură din nas a reverendului stareţ – există vreo piedică să-mi spuneţi dacă tânărul cavaler de Pardaillan mai este în mănăstirea aceasta?

— Nici o piedică. Acest tânăr se mai află încă aici. Trebuia să fie trimis la Bastilia, dar am primit tocmai un ordin de la Luvru, care-mi cere să-l ţin aici până marţi dimineaţa, în cea mai bună cameră a mănăstirii. I-am dat-o pe a mea, e tot ce puteam face.

— Şi ce se va întâmpla marţi dimineaţa? întrebă Marillac nerăbdător.

— Am ordin să-l pun pe acest tânăr în libertate, spunându-i numai că regele vrea să-i vorbească la coborârea lui din pat şi că o persoană sus-pusă se bizuie pe cinstea lui de gentilom ca…

— Se va duce! Răspund eu de aceasta! exclamă Marillac entuziasmat. Dar nu l-aş putea vedea câteva clipe pe cavaler?

— Domnule, din partea mea nu văd nici o piedică. Dar n-am primit nici un ordin în această privinţă.

— Da, da, răspunse Marillac zâmbind… Nu stărui. Dar îi puteţi spune cel puţin cavalerului, că voi fi aici marţi

dimineaţa ca să-l însoţesc la Luvru?

— Bineînţeles, e un lucru uşor, răspunse stareţul cu bunăvoinţă. Comunicarea va fi făcută în cinci minute.

Contele salută şi se retrase încântat.

Totuşi, simţea o apăsare, o îngrijorare, care semăna într-un fel cu spaimă.

„E bucuria.”, îşi spunea el, „Să revedem, să recapitulăm toată fericirea mea. Mâine dimineaţă are loc căsătoria regelui Henri la Notre-Dame… Bun. După aceea sunt liber. Mă duc să cer un concediu până la plecarea în campanie. Mâine seară, la miezul nopţii, mama, da, chiar mama, va binevoi s-o ducă pe Alice a mea la altar, iar un preot mă va uni în sfârşit cu aceea care e toată viaţa mea… Un preot! Ei bine, pot face concesia aceasta mamei mele! Şi apoi am sub ochi exemplul regelui. Bine! Poimâine dimineaţa mă voi duce să-l iau pe Pardaillan, să-l duc la Luvru, să obţin pentru mareşal şi familia sa autorizaţia de a părăsi Parisul. Vom pleca cu toţii! Ah, mamă! Cine mi-ar fi spus acum câteva luni că vă voi datora atâta fericire!”.

Grupuri tăcute cutreierau străzile, zvonuri neobişnuite se auzeau din adâncurile întunecate ale Parisului.

„Parizienii se pregătesc pentru marile serbări ce vor începe mâine!” se gândi Marillac.

Stareţul minţise când afirmase că tânărul cavaler se mai găsea în mănăstire. De mai mult de o oră sosise o escortă de douăzeci de călăreţi, comandată de Maurevert, iar cavalerul, legat fedeleş, fusese aruncat într-o trăsură închisă, care a pornit apoi în galop întins, înconjurată de călăreţi.

Ea s-a oprit în faţa închisorii Temple. Vechea construcţie împrejmuită de ziduri păstra încă din vremea aceea numele pe care îl primise de mult, pe vremea când călugării soldaţi, Templierii, trăiau acolo. Ea se numea Villeneuve du Temple, ca şi cum ar fi fost vorba de un oraş într-un oraş.

Cu toate acestea, Templierii fuseseră exterminaţi de mai bine de două secole, iar cavalerii de Malta, care le luaseră

locul, fuseseră şi ei împrăştiaţi de multă vreme.

Nu mai rămăsese în picioare decât vechiul turn, în care, cu două sute de ani mai târziu, Ludovic al XVI-lea avea să fie întemniţat înainte de a fi dus la eşafod.

Turnul de la Temple servise drept închisoare încă din 1572. Chiar François I îl folosise în acest scop.

Guvernatorul lui se numea Marc de Montluc şi era fiul acelui Blaise de Montluc, care în Guyenne îi tăiase în săbii pe hughenoţi cu atâta zel, încât fu botezat „Măcelarul regelui”.

Marc de Montluc avea înfăţişarea şi sufletul unui temnicer. Era un om de treizeci şi cinci de ani, cu părul roşu zbârlit, cu o ceafă de taur, un obraz purtând pecetea viciilor lui, cu o privire sângeroasă – o brută desăvârşită, care se mai potolea numai în faţa unei sticle de vin sau a unei femei.

Bătrânul Blaise de Montluc servise mai întâi sub conetabilul Montmorency, pentru a trece apoi în serviciul mareşalului de Damville. Montluc îi prezentase pe fiul său mareşalului, care obţinu pentru acesta postul de guvernator al închisorii Temple.

Când Damville l-a prins pe bătrânul Pardaillan, l-a expediat direct la Temple. El n-avea încredere în Bastilia, al cărei guvernator, Guitalens, cu toate că-i era prieten, nu i se părea destul de energic.

După aceea raportă reginei Catherine despre prizonierul lui şi îi înfăţişă acţiunea drept un mare serviciu adus reginei.

Mareşalul îşi rezerva lui plăcerea de a-l interoga personal pe bătrânul cavaler vagabond…

Planul lui avea să fie însă răsturnat de Maurevert care, arestându-l pe tânărul cavaler de Pardaillan, fusese însărcinat, de Catherine să îndeplinească el operaţia interogatoriului. Am văzut că regina avea intenţia să asiste, ascunsă, la această acţiune.

Am mai văzut şi faptul că regina stabilise pentru dimineaţa zilei de 23 august, momentul aplicării torturii celor doi

Pardaillan.

Iar această tortură, sortită la început să-l răzbune pe Maurevert, i-a prezentat-o mercenarului asasin ca pe o recompensă pentru asasinarea lui Coligny.

Maurevert îi datora reginei un cadavru, iar ea îi dădea lui două. Era plătit regeşte.

Din clipa când fusese dus la mănăstire, cavalerul nu mai deschisese ochii. Stătea adâncit în gânduri. Cu chipul împietrit, cu un zâmbet batjocoritor în colţul buzelor, el aştepta lovitura de moarte. Căci nu se îndoia deloc că Maurevert era hotărât să-l ucidă.

„Aş vrea să ştiu şi eu la îndemnul cui mă asasinează acest Maurevert. Nu cred să-mi poarte pică pentru lovitura răsucită de sabie cu care l-am plesnit. Nu i-a rămas decât un semn. Dar cine să-l împingă oare să mă omoare? Marea Catherine? Se poate! De ce! Pentru că am refuzat să-i ucid propriul fiu. Sărmane prieten! Cred că vom muri împreună, iar Loďse se va mărita cu contele de Margency şi asta va fi tot!”.

Se smuci din toate puterile, încercând să-şi rupă legăturile, sprijinindu-se cu încordare pe cap şi pe picioare. Frânghiile însă rezistau şi el se prăbuşi, gâfâind, cu sufletul la gură.

De fiecare dată numele Loďsei revenea în tristul lui monolog, era zguduit de aceeaţi încordare, într-un spasm neputincios.

Pe neaşteptate, se pomeni în celulă cu vreo zece oameni. Pardaillan deschise ochii, vrând să-şi privească în faţă ucigaşii. Spre marea lui surprindere, nu-l văzu pe Maurevert, iar cei intraţi se mulţumiră să-l ridice şi să-l ducă până la o trăsură, în care fu aruncat, legat cum era. După douăzeci de minute îşi dădu seama că trăsura a trecut peste un pod mobil. Apoi auzi scârţâitul zgomotos al unei uşi ce se deschidea. După aceea fu scos din închisoarea lui pe roate şi recunoscu curtea de la Temple. Îl văzu pe Maurevert vorbind cu un om înalt, puternic ca un Hercule.

În spatele acelui om erau aliniaţi douăzeci de paznici. Lângă el, doi temniceri purtau făclii, căci se făcuse întuneric.

— Domnule de Montluc, spunea Maurevert, sunteţi răspunzător de aceşti doi oameni până sâmbătă.

„Doi oameni? Se întrebă cavalerul. De ce până sâmbătă? … Doi oameni! Ah, da, Marillac! …”.

„Prea bine, domnule de Maurevert, răspunse guvernatorul râzând, am să fiu atât de grijuliu cu ei că nu vor mai voi să se despartă vreodată de mine. Răspund, deci, de ei până sâmbătă. Dar sâmbătă? …

— Citiţi!

— Ho, ho, rânji guvernatorul. Interogatoriu obişnuit.

— Şi extraordinar, domnule de Montluc.

Cavalerul se cutremură îndelung.

— Deci pe sâmbătă, la ora zece, prea bine!

— Anunţaţi-l pe călăul jurat pentru ora zece, spuse Maurevert.

— Iar pe gropari pentru ora prânzului! încheie Montluc, cu rânjetul lui grosolan, de beţiv.

După aceea, curtea întunecată, obrazul roşu al guvernatorului, făcliile, guarzii, toate dispărură. Apucat de cinci sau şase paznici, Pardaillan fu târât în temuta clădire a Turnului pătrat. Urcară o scară. O uşă se deschise. Cavalerul fu repede dezlegat şi apoi împins într-un fel de temniţă, iar uşa fu închisă cu grabă.

— Bună seara, domnilor, rosti un glas pe care cavalerul îl recunoscu ca fiind cel al lui Montluc.

— De ce domnilor, suntem doi? se întrebă tânărul cavaler.

În clipa aceea cineva îl cuprinse în braţe, cineva pe care nu-l putea recunoaşte în întunericul de nepătruns de acolo. Dar omul acela, îmbrăţişându-l, printre adânci suspine, îi spuse în cele din urmă, cu un glas înăsprit de durere:

— Tu, tu aici! Tu în iadul acesta!

— Tată! exclamă cavalerul care, pentru o clipă fu cuprins de o nemărginită bucurie.

Apoi îl îmbrăţişă la rândul lui, cu multă duioşie, pe bătrânul tată.

— De data asta suntem pierduţi, spuse Pardaillan tatăl. Pentru mine, paguba nu e prea mare. Dar tu, tu, sărmanul meu cavaler! …

— Bine, dar ştiai demult că soarta noastră este să murim împreună!

— Şi vei avea această satisfacţie, se auzi batjocoritor de după uşă glasul lui Maurevert. Datorită mie, domnilor, vă aflaţi aici, în aceeaşi cameră, datorită mie veţi fi supuşi aceleiaşi torturi şi tot datorită mie veţi muri împreună! Iată răsplătită lovitura dumitale de cravaşa! …

— Mizerabile, urlă bătrânul vagabond, aruncându-se asupra uşii. Tânărul cavaler nici nu clipi.

— Vino, continuă Pardaillan, luându-şi fiul de braţ. Vino să te aşezi, bietul meu copil…

Cunoscând temniţa în care zăcea de câteva zile, el îl conduse pe cavaler într-un colţ în care erau îngrămădite paie, servind în acelaşi timp de scaun şi de pat, fiinţelor ce trăiau în acel loc sinistru.

Cavalerul îşi întinse pe paie mădularele îndurerate de strânsoarea frânghiilor. După trecerea primei clipe instinctive de bucurie, el resimţea acum o durere mai copleşitoare decât în momentul arestării. Nedesluşit, fără să şi-o spună, se bizuise pe tatăl său pentru a o salva pe Loďse! După moartea lui, bătrânul s-ar fi aflat acolo ca s-o apere pe Loďse ţi s-o pună la adăpost.

Acum nu mai era nici o scăpare! Bătrânul Pardaillan era prins împreună cu el.

Şi atunci, o nouă spaimă îi sugrumă gâtlejul.

Cum? Va privi oare cu proprii săi ochi tortura tatălui său? Va asculta îngrozitoarele gemete ale acestui bătrân pe care-l iubea atât?

Cavalerul izbucni în hohote şi cuprinse cu braţele lui veneratul cap al bătrânului aventurier.

„O, tată! bâigui el… sărmanul meu tată…”.

Pardaillan rămase încremenit, cu desăvârşire răvăşit, auzind plânsetele fiului său.

Era pentru prima dată! …

Da, oricât căuta să-şi aducă aminte, niciodată în viaţa lui nu-l auzise plângând pe fiul său. Pe când era copil, îl mai mângâia cu câte o palmă – foarte rar de altfel, iar micuţul îi întorcea spatele, după ce-i aruncă o privire mândră, dar nu plângea! Mai târziu, după ce petrecuseră ani mulţi împreună hoinărind pe drumuri, trecând prin aceleaşi aventuri şi aceleaşi primejdii, atunci când el se hotărâse să plece singur la Paris, surprinsese într-adevăr în ochii cavalerului ceva ca umezeala unui abur, dar nu putea spune că acesta a plâns cu adevărat. Nici când tânărul, înnebunit de dragoste, se convinsese că Loďse nu va fi niciodată a lui, tot n-a plâns!

Lacrimile fierbinţi ce se prelingeau acum pe părul lui alb, îi pricinuiau un inexplicabil sentiment de uimire dureroasă.

— Jean, îi spuse el cu glas şoptit şi tremurat, Jean, fiul meu, zadarnic caut în inima mea cuvinte de mângâiere. Cât trebuie să suferi, sărmanul meu copil! … Atât de tânăr, atât de frumos şi atât de viteaz… Dacă aş putea muri de două ori, iar suferinţa mea să-i mulţumească pe aceşti mizerabili! Dar, nu! Ei pe tine vor să se răzbune… pe mine m-au prins numai ca să ajungă mai uşor la tine. Plângi, micul meu Jean, plângi împreună cu bătrânul tău tată, care se blestemă că în acest moment suprem n-are să-ţi dăruiască decât lacrimi – plânge-ţi tânăra ta viaţă sfărâmată…

— Venerat părinte, te înşeli. Voi muri cu curaj şi voi şti să cinstesc numele tău.

— Atunci, o plângi pe micuţa ta Loďse?

— Nu, tată… Loďse mă iubeşte… o ştiu… şi a muri, fiind sigur de acest lucru, înseamnă a muri cu Raiul în inimă. Dar hai să nu mai vorbim de acel moment de slăbiciune pe care l-am avut şi să ne păstrăm mai bine puterile pentru momentul… când…

Cavalerul nu putu sfârşi şi-şi muşcă adânc buzele. Bătrânul Pardaillan se ridică şi, obişnuit cu întunericul, începu să se învârtească furios prin temniţă.

— Cavalere, răcni el, nu sunt decât un prostănac! Dacă n-aş fi săvârşit nebunia de a mă arunca în gura lupului, aş fi liber acum şi te-aş fi eliberat, chiar dacă ar fi trebuit să dau foc acestui vechi turn.

Povesti apoi cum s-a dus la palatul Mesmes, crezând că-l va găsi pe general singur şi-l va obliga să se bată. La rândul lui, cavalerul povesti scena arestării. În sfârşit. Frânt de osteneală, tânărul aţipi şi dormi câteva ore.

Când deschise ochii, constată că în temniţă era o lumină slabă, dar destulă ca să mai poată vedea.

Primul gând a fost să cerceteze cu grijă uşa şi apoi strâmta ferestruică pe unde se strecura lumina. Bătrânul cavaler îl lăsă să se uite în voie şi clătină din cap. Când cavalerul termină inspecţia, se întoarse la tatăl său.

— Ceea ce ai făcut tu acum, îi spuse acesta, am făcut eu încă în prima zi de închisoare. Şi uite ce am putut afla: dacă am izbuti să deschidem uşa – e nevoie de zece, cincisprezece zile de lucru pentru asta – am intra într-un culoar fără ieşire, păzit de vreo treizeci de archebuzieri.

— Dar ferestruica? întrebă cavalerul cu un calm netulburat.

— Priveşte! Ar trebui scoase din loc trei sau patru din blocurile acestea cimentate, ca să ajungem la gratii şi apoi ar trebui să coborâm în curtea întotdeauna plină de paznici…

— Atunci nu există nici o cale? Nici o nădejde?

— Nici o posibilitate de evadare, răspunse bătrânul aventurier. Cât despre speranţă, nu ne mai rămâne decât una: aceea de a nu suferi prea mult în momentul morţii şi de a nu ne schimonosi prea tare.

Înainte de a părăsi închisoarea Temple, să ne întoarcem pentru câteva clipe la figura de brută a lui Montluc, pe care de-abia am întrezărit-o. După ce l-a trimis pe noul său

deţinut în temniţă, guvernatorul din Temple s-a întors la locuinţa sa. Sosirea lui Maurevert îl surprinsese în timpul cinei. După întemniţarea cu toate formele cuvenite a deţinutului, Montluc îşi reluă netulburat cina de acolo de unde o întrerupsese.

— De băut! strigă el aruncându-se într-un fotoliu.

Sufrageria era încăpătoare şi bogat mobilată. În mijlocul încăperii se afla o masă bine iluminată, încărcată cu tot soiul de vinuri şi mai ales de sticle de toate mărimile. Erau pregătite trei tacâmuri: acela al lui Marc de Montluc, precum şi cele ale unor tinere, care văzându-l intrând, greoi şi cu pasul apăsat al cuiva care nu vrea să se poticnească, se grăbiră să-i umple paharul, un pahar mare de cositor, de jumătate oca.

Cele două fete erau despuiate: sânii lor goi se revărsau din pieptarele descheiate, aveau părul despletit, iar feţele sulemenite. Erau frumoase cu toate că purtau stigmatul dezmăţului lor. Erau două fetişcane zdravene, una roşcată, de un roşu aprins de fiară sălbatică, cealaltă brună, cu un minunat păr de spaniolă.

Roşcata se numea pur şi simplu Roşcovana şi nici ea singură nu-şi cunoştea vreun alt nume.

Cea brună se numea Pâquette.

Amândouă erau blânde, inofensive, foarte proaste, nici cel puţin mândre de frumuseţea puţin ofilită a carnaţiei lor, docile şi apatice.

Marc de Montluc sorbi dintr-o înghiţitură încăpătorul şi adâncul pahar care-i fusese oferit şi apoi strigă din nou:

— De băut! Gâtlejul meu arde ca iadul.

— Trebuie să fie din cauza şuncii aceleia, îşi dădu cu părerea Roşcovana.

— Sau mai curând mirodeniile din sfertul acela de căprioară, rosti Pâquette, mânată de gelozie.

— Orice ar fi, turbez, drăguţelor, turbez de sete şi de dragoste.

— Beţi deci, monseniore, îl îndemnară în acelaşi timp cele două desfrânate, apucând fiecare câte o sticlă din care începuseră să toarne împreună în faimosul pahar.

Această masă, mai curând această orgie se preschimbase în ceea ce, inevitabil, trebuia să fie. Montluc, gata beat la sosirea lui Maurevert, era din ce în ce mai însetat. Deşucheatele, bând şi ele întruna, se transformară în bacante.

Pe la zece, ele se lipsiră şi de acele rochii uşoare care le mai acopereau. Acum erau cu desăvârşire goale, iar Montluc, un faun puternic, se distra în nemăsurata lui veselie, să le poarte pe braţele sale întinse. Roşcovana călare pe braţul drept, iar Pâquette pe cel stâng.

Apoi, se amuza teribil aruncându-le spre tavan ca pe nişte mingi şi prinzându-le din nou în braţe. Ele râdeau, cu toate că fuseseră zgâriate şi lovite peste tot. Pâquette avea o rană la frunte, iar Roşcovanei îi sângera nasul. Veselia lui Montluc se transforma în delir. Îi veni ideea să lupte cu cele două dezmăţate printre sfărâmăturile veselei şi a sticlelor.

— Dacă voi fi învins, urlă el, vă făgăduiesc o recompensă rară. Pe cuvântul meu! Până şi regina mamă vă va invidia!

Lupta începu deîndată. Cele două destrăbălate atacară colosul Goliciunile lor se încolăciră într-o strânsoare furioasă şi formară un grup. Deşucheat, ale cărui atitudini erau adevărate capodopere de deşănţată neruşinare.

Bărbatul se lăsă doborât, copleşit de sărutări, de muşcături şi de zgârieturi, umplând încăperea cu râsul lui tunător.

— Să vedem răsplata! strigară în cor Roşcovana şi Pâquette.

— Recompensa, bâigui Montluc. Ah, da…

— Să fie oare frumosul colier pe care ni l-aţi arătat?

— Nu, pe dracu’, ceva mai bun!

— Isuse Cristoase, exclamă Roşcovana, atunci centura aceasta de mătase albastră, în întregime brodată cu aur?

— Şi mai mult, strigă beţivul, căutând să-şi adune minţile, vrea să vă duc… ascultaţi, mieluşelelor…

— Să-i vedem pe actori! strigară împreună dezmăţatele bătând din palme.

— Nu… să priviţi tortura! …

Roşcovana şi Pâquette se priviră îngrijorate, puţin palide. Montluc dădu în masă o lovitură de pumn, care răsturnă o făclie.

— De băut! îngână el. Vreau să vă duc… la locul torturii, veţi vedea instrumentul de tortură… cum îşi înfige… colţii… ah, ah, va fi tare frumos, pe sfântul Marc! Vor fi doi torturaţi… nu vor scăpa cu viaţă, daţi-mi de băut!

— Dar ce-au făcut? întrebă Pâquette, cutremurându-se.

— Nimic, răspunse Montluc.

— Sunt tineri, bătrâni, gentilomi?

— Un bătrân, domnul de Pardaillan… şi un tânăr… tot domnul de Pardaillan; tatăl şi fiul…

Cele două desfrânate se închinară.

— Şi când vom vedea tortura, monseniore?

— Când? spuse Montluc. Ah, uite… Aşteptaţi…

În mintea înceţoşată a beţivului se născu o idee tulbure… O rază de gândire îl făcu să întrezărească urmările pe care ar putea să le aibă pentru el această trăsnaie care-i trecea prin cap. Îşi risca postul şi putea avea chiar un proces!

O idee bruscă îl străfulgera şi pentru că tortura urma să fie aplicată sâmbătă dimineaţa, el îngăimă:

— Duminică, mieluşelelor, veniţi duminică la prima oră… nu uitaţi, duminică! …

Capitolul 14

Regina Margot

În dimineaţa de luni, 18 august 1572, clopotele de la Notre-Dame au început să bată cu toată puterea, încă de la orele opt. Clopotele bisericilor învecinate nu întârziară să le răspundă, astfel încât, în scurt timp, în aerul curat şi uşor al acelei dimineţi luminoase de vară se iscă un uriaş concert de glasuri de bronz, care se înălţau pline de bucurie.

Pe toate străzile Parisului, burghezi şi oameni din popor se plimbau în grupuri numeroase, femeile ţinând după ele copii care păşeau grăbiţi. Negustori mergeau din grup în grup, oferind gogoşi fierbinţi, rulouri cu frişcă, tarte, plăcinte calde, tot soiul de bunătăţi pregătite la repezeală.

Strigăte, chemări, râsete se auzeau din mijlocul acestor mulţimi, dând străzii o atmosferă sărbătorească.

Dar, în aceste râsete se simţea o undă de răutate ascunsă, iar feţele aveau în ele ceva ameninţător.

Ameninţarea devenea mai limpede, atunci când observai că cei mai mulţi dintre burghezi, în loc să-şi fi pus îmbrăcămintea de stofă de duminică, purtau o cuirasă de bivol sau de metal şi se sprijineau în nişte suliţe cu vârful lat.

Mulţi dintre ei purtau o archebuză pe umeri.

Într-adevăr, în dimineaţa aceea avea să se celebreze la Notre-Dame căsătoria lui Henri de Béarn cu Marguerite de France, pe care Carol al IX-lea o şi numea la Luvru, regina Margot.

Patru companii au luat poziţie, în timpul nopţii, în piaţa din faţa catedralei şi împiedicau mulţimea să se apropie de scările ce duceau spre marele portal central Un şir dublu de soldaţi înarmaţi până în dinţi cu archebuze şi halebarde, se alinia mai departe, în afara pieţei catedralei, până la poarta Luvrului din faţa bisericii Saint-Germain-l’Auxerrois.

Ca urmare, grupurile de oameni ce ajungeau în faţa catedralei, o găseau ocupată de o mulţime înghesuită Noii sosiţii împingeau ca să-şi facă loc, iar cei aflaţi acolo se opuneau: de aici şi această viitoare nemaipomenită încăierări şi urlete.

Uneori se produceau tăceri neaşteptate, de o neliniştitoare apăsare, apoi, strigătele izbucneau din nou, nu se ştia de ce, toate grupurile vorbeau despre lucruri ameninţătoare: rar se mai găseau ici-colo femei care să discute despre toaleta pe care o va purta Doamna Marguerite şi care, se spune că era o minune de bogăţie,

sau despre luxul echipajelor de ceremonie… Peste tot însă se revenea repede la subiectul care le stătea parizienilor la inimă.

Acest subiect, despre care se discuta cu aprinderi, cu multe înjurături şi cruci mari, era întrebarea dacă regele de Béarn şi blestemaţii lui partizani, hughenoţii, vor intra în Notre-Dame. Unii spuneau că regele trebuia oricum să intre dacă vrea să se însoare, dar cei mai mulţi jurau că afurisitul nu va îndrăzni să intre în sfântul lăcaş.

În general, se credea că va trebui să fie târât cu forţa în Notre-Dame, pentru a putea cere iertarea.

Aceasta era starea de spirit a poporului, când tunurile Luvrului începură să bubuie.

La suprafaţa acestei mase de oameni se produse atunci un fel de tălăzuire, care se întinse din piaţa catedralei până în străzile din jur, gâturile se încordară curioase, se auziră ţipete înăbuşite de femei, dar totul fu acoperit de un uriaş strigăt, răsunând sălbatic: „Trăiască sfânta liturghie! Hughenoţii la liturghie! …”

Aproape în acelaşi timp, noi companii de arcaşi şi de archebuzieri au întărit şirurile de soldaţi, care acum erau formate din patru rânduri de fiecare parte.

Burghezii protestau strigând.

Era limpede că nu se va putea ajunge la hughenoţii astfel apăraţi. Dar, era de asemenea limpede, că această mulţime, adusă cu iscusinţă pe culmile extazului, putea deveni înfiorătoare dacă din nenorocire ar fi fost lăsată să se dezlănţuie!

Operaţia militarilor, care pentru moment îi punea la adăpost pe hughenoţi, a avut darul să scoată din fire mulţimea, iar această mânie izbucni în violente murmure împotriva regelui, care era învinuit cu glas tare că-i apără pe eretici.

„Ne trebuie o căpetenie care să ne comande! …”.

Strigătul acesta, care exprima atât de bine gândul burghezilor înarmaţi, se întinse din gură în gură, se întări,

se umflă.

„Guise! Guise! Guise, căpetenia noastră generală!” „Hughenoţii în biserică!”.

DeodatĂ. Se produse o acalmie: douăzeci şi patru de crainici, călări, minunat înveşmântaţi în stofă cu fir de aur, cu stema regală brodată în albastru pe piept, cu caii acoperiţi cu valtrapuri lungi fluturătoare, ieşiră în faţă, pe patru rânduri, cu coatele înălţate, cu trompetele îndreptate spre cer, purtând drapele cu armoariile prinse la mâner. În aceeaşi clipă, răsună o fanfară asurzitoare.

„Iată-i! Iată-i!”…

Strigătul acesta acoperi un moment tot celălalt vacarm, iar ura ce mocnea în toţi se preschimbă în curiozitate.

Cortegiul regal îşi desfăşura fastul cu adevărat impunător şi se făcură auzite chiar unele aplauze.

Îndată după fanfara crainicilor, apăru o companie de guarzi călări, comandată de domnul de Cosseins: erau toţi călăreţi înalţi, încălecând cai grei normanzi, strălucind de oţeluri şi broderii.

Urma, apoi, marele maestru de ceremonie, al cărui cal era ţinut de căpăstru de doi valeţi. El preceda vreo sută de seniori, toţi din cercul celor apropiaţi regelui Franţei.

Iată însă că o mare tăcere se lăsă în piaţa catedralei, în timp ce străzile învecinate deveneau agitate: apăruse echipajul regelui. Carol al IX-lea, înfăşurat în marea sa mantie regală, tremura de febră. Fusese lovit de una din crizele sale tocmai când ieşea din Luvru. Avea un obraz ca de fildeş, iar ochii, sub sprâncenele încruntate, aruncau priviri de nebun. A fost o apariţie sinistră, care a trecut lăsând în urmă un fior de neîncredere. Lângă el, Henri de Béarn – şi el foarte palid – totuşi zâmbitor, privea cu îngrijorare poporul, nevăzând în jurul său decât figuri duşmănoase şi ochi ameninţători.

Într-o enormă trăsură, în întregime aurită, trasă de opt cai albi, apărură Catherine de Médicis şi Marguerite de France: bătrâna regină strălucind de diamante, ţeapănă,

într-o rochie de mătase grea, părea sculptată în marmură, distantă, semeaţă, oarecum întristată de ceremonia care se pregătea, fiica ei, Margot, sclipitoare de frumuseţe, nepăsătoare la tot ce era în jur, ca un zâmbet dispreţuitor în colţul buzelor.

Regina mamă şedea la dreapta şi pe partea aceea răsunară urlete turbate de: „Trăiască liturghia! Trăiască regina liturghiei!”

Marguerite se afla la stânga, iar din partea aceea izbucniră rânjete batjocoritoare: „Bună ziua, doamnă”, strigă o femeie, „soţul dumitale s-a împărtăşit cel puţin?”.

Echipajul lăsă în urma lui un râs enorm. Îndată după cele douăzeci şi patru de trăsuri, în care se aflau prinţi de sânge ca: Henri, duce de Anjou şi François, de Alençon, ducesa de Lorraine, a doua fiică a Catherinei, apoi doamnele din serviciul reginei, domnişoarele de onoare, apărură diferite personaje pe care mulţimea le primi cu tunete de aplauze: erau ducele de Guise, mareşalul de Tavannes, mareşalul de Damville, ducele d’Aumale, domnul Gondi, cancelarul Birague, ducele de Nevers şi o mulţime de gentilomi, toţi în trăsuri de o fabuloasă bogăţie, îmbrăcaţi în costume cu adevărat fastuoase.

După trecerea acestora, urletele reîncepură: „La liturghie! La liturghie!”.

Hughenoţii apărură la rândul lor în costume cu nimic mai puţin bogate, dar mai sobre decât catolicii.

Nu se ştie cine stabilise astfel mersul cortegiului. Dar, această separare foarte vizibilă între gentilomii catolici şi cei protestanţi, grija cu care fuseseră aşezaţi hughenoţii în coada defilării, în afară de câţiva, cum erau Coligny şi Condé, care-şi ocupau locurile lor fireşti, îngăduiră mulţimii numeroase presupuneri, dintre care cea mai des întâlnită era aceea că s-a urmărit umilirea ereticilor.

Aceştia trecură foarte mândri, dispreţuind prea mult glumele grosolane, sarcasmele şi insultele, pentru a le răspunde.

Pe măsură ce cortegiul se scurgea, personajele din fiecare trăsură se adunau sub bolta portalului cel mare, unde se afla arhiepiscopul împreună cu consiliul de canonici, ca să-i primească pe cei doi regi, pe regină şi pe mireasă.

În acest grup semnalat de noi, se găseau Crucé, Pézou şi Kervier, nedespărţiţi ca întotdeauna.

Gentilomii regelui, rămaşi călare, formau un semicerc în jurul bolţii, astfel ca să constituie o nouă barieră, care s-o întărească pe cea a halebardierilor şi archebuzierilor.

Carol al IX-lea şi Henri de Béarn, precedaţi de marele maestru de ceremonii, de ajutoarele acestuia şi de doisprezece crainici descălecaţi şi sunând din trompete, intrară primii în Notre-Dame.

Călugărul Salviati, trimis special al Papei, înainta în întâmpinarea regelui şi, îndoindu-şi uşor genunchiul, îi oferi apă sfinţită într-un vas de aur. Spunându-i că această apă fusese adusă de el de la Roma, după ce fusese luată din agheasmatarul Sfântului Petru.

Carol al IX-lea îşi înmuia degetele în vas şi-şi făcu încet semnul crucii, aruncând o privire piezişe lui Henri.

Căpetenia hughenoţilor a înţeles că toţi ochii erau aţintiţi asupra lui şi toţi aşteptau ca şi el să facă semnul crucii.

— Vere, exclamă el cu jumătate glas, iată deci o Impunătoare adunare de episcopi. Binecuvântată de un atât de mare număr de sfinţi, căsătoria mea nu va putea fi decât fericită.

Spunând acestea, gasconul gesticula solemn cu mâna, încât s-ar fi putut crede că şi-a făcut şi el cruce. Carol al IX-lea zâmbi uşor şi se îndreptă spre tron.

Treptat, cortegiul se înghesui în enormul naos, sub sclipirea miilor de lumânări, în enormul cadru al draperiilor brodate care coborau din înaltul bolţilor, în sunetele clopotelor, în cântările solemne ale trompetelor, formulând un spectacol de o măreţie nemaipomenită.

Afară, ţipetele izbucneau acum şi mai ameninţătoare, iar zgomotul mulţimii, asemănător vuietului oceanului bântuit

de furtună, îl făcea pe Carol al IX-lea să se cutremure, ascultând livid strigătele: „Trăiască Guise! Trăiască căpitanul general! …”

Hughenoţii, în număr de aproximativ şapte sute de gentilomi, tocmai descălecară în faţa marelui portal.

Dar, în loc să intre în biserică, s-au oprit, tăcuţi sau formând grupuri care vorbeau între ele cu glas scăzut, fără să pară că aud urletele celorlalţi.

— La liturghie! La liturghie! răcni Pézou.

— Blestemaţii nu vor să intre! urlă Kervier.

— Vor intra îndată fără voia lor! tună Crucé Această ameninţare făţişă provocă un entuziasm delirant în rândul celor ce se aflau pe trepte, în timp ce, în depărtare mulţimea neştiind despre ce este vorba, râdea strigând: „Afurisiţii de hughenoţi sunt la liturghie. Trăiască liturghia! …”

În biserică au pătruns însă numai trei hughenoţi. Primul era mareşalul de Coligny, care rosti cu glas tare:

— Aici poate fi un câmp de luptă ca oricare altul…

Al doilea fu tânărul prinţ de Condé care, aplecându-se la urechea Béarnezului, îi şopti:

— Sărmana regină dispărută mi-a cerut să nu vă părăsesc niciodată, nici în luptă, nici în oraş, nici la curte.

Al treilea fu Marillac.

Marillac nu ştia decât un lucru: că de două zile, în semn de dragoste şi pentru a avea dreptul s-o apere, regina mamă o primise pe Alice de Lux printre domnişoarele ei de onoare.

Alice de Lux trebuia deci să se găsească la Notre-Dame, iată de ce intrase. Ar fi intrat şi în iad. Într-adevăr, o văzu. Era foarte aproape de regină, îmbrăcată în alb şi tare palidă. Ţinea ochii plecaţi.

La ce s-o fi gândind? îşi spuse el sorbind-o din ochi.

În clipa aceea Alice gândea: „În seara aceasta. Oh, în seara aceasta, la miezul nopţii, voi avea scrisoarea, drăceasca scrisoare care m-a făcut sclava Catherinei! Astă-

seară voi deveni liberă, ah, liberă… vom pleca mâine şi astfel fericirea va începe şi pentru mine”.

În dimineaţa aceea când se credea atât de aproape de libertate, adică de dragoste, de fericire. Alice nu închina, deci, nici un gând sărmanei fiinţe micuţe pe care o părăsise, fiului ei, Jacques Clément!

Regina Catherine stătea la stânga altarului principal, pe un tron ceva mai jos decât cel al regelui, aşezat la dreapta altarului. În jurul ei stăteau domnişoarele de onoare preferate, aşezate pe scaune de catifea albastră smălţuită cu flori de crin.

Ascuns în spatele unei draperii, nimeni nu-l putea vedea pe călugărul ce stătea în picioare, în penumbră: era Salviati, trimisul papei. Se aplecase pe jumătate spre regină, care părea foarte atentă la ceea ce citea în cartea ei de rugăciuni.

— Veţi pleca chiar azi, rosti Catherine din vârful buzelor.

— Şi ce trebuie să raportez Sfântului Părinte? Că faceţi pace cu ereticii? Spuneţi-mi, doamnă, aceasta trebuie să raportez?

Catherine răspunse:

— Veţi raporta Sfântului Părinte că amiralul de Coligny e mort!

Salviati tresări:

— Amiralul! bâigui el. Iată-l aicI. La treizeci de paşi de noi, mai semeţ ca oricând.

— De câte zile aveţi nevoie ca să ajungeţi la Roma?

— Zece zile, doamnă, dacă am ştiri importante.

— Ei bine, amiralul va fi mort peste cinci zile.

— Şi cu ce o voi putea dovedi? întrebă, fără ocol călugărul.

— Cu capul lui Coligny, pe care vi-l vom trimite! răspunse Catherine netulburată.

Salviati, oricât ar fi fost el de călit împotriva milei, nu se putu împiedica să nu se înfioare. Dar iată că regina mai adăugă:

— Veţi spune deci Sfântului Părinte că amiralul nu mai există. Spuneţi-i de asemenea că în Paris nu se mai află nici un hughenot.

— Doamnă!

— Că nu mai există hughenoţi în Franţa! încheie Catherine cu un glas lugubru.

În acelaşi timp, ea îngenunche pe scăunelul de rugăciune şi se închină. Salviati, palid ca un mort se dădu încet înapoi.

Nimeni nu observase mişcările lui ferite, în afara unei persoane care părea cufundată în cea mai religioasă meditaţie, dar care rotindu-şi privirea când la stânga, când la dreapta, nu pierdea nici un amănunt din ceea ce se petrecea în jurul ei.

Această persoană era chiar mireasa – sora lui Carol al IX-lea, fiica cea mare a Catherinei.

Învăţată, sceptică, superioară epocii sale, în stare să susţină o discuţie serioasă în latină şi chiar în greacă, îndrăgostită de literatură şi de moravuri uşoare, Marguerite era antiteza vie a mamei sale. Nu putea suferi violenţa, vărsarea de sânge şi nici războiul. I se putea fără îndoială reproşa că privea virtuţile casnice ca pe o prejudecată. Vrem doar să arătăm că Margot, chiar în destrăbălările sale a păstrat totuşi o eleganţă de atitudine şi de spirit, care ne face să-i trecem multe cu vederea.

Chiar în dimineaţa aceea, când amiralul de Coligny sosise la Luvru pentru a-şi ocupa locul în cortegiu, acesta îi spusese regelui:

— Sire, iată deci că pentru regele de Navarra începe desigur o zi frumoasă, ca şi pentru mine şi toţi cei de religia mea.

— Da, răspunse grăbit Carol, căci dând-o pe Margot vărului meu Henri, o dau în acelaşi timp tuturor hughenoţilor regatului.

Această glumă, care arăta lămurit puţina stimă pe care o avea regele pentru virtutea sorei sale, fusese de îndată

şoptită Margueritei, care răspunse cu cel mai încântător surâs:

— Şi încă cum! Fratele şi stăpânul meu a spus-o? Ei bine, primesc urarea şi mă voi strădui din răsputeri să-i fac fericiţi pe toţi hughenoţii din Franţa!

În timpul ceremoniei, Margot, cu ochii în patru, surprinsese convorbirea dintre mamă şi trimisul papei. În clipa aceea era îngenuncheată alături de Henri de Béarn, pe care-l trase uşurel de mână.

Henri, puţin palid şi totuşi zâmbitor, cu acel zâmbet batjocoritor, se uita şi el cu o atenţie bine ascunsă la oamenii din jurul său.

— Domnule, iubite soţ, şopti Marguerite în timp ce arhiepiscopul cânta psalmi, aţi văzut-o pe mama vorbind cu reverendul Salviati?

— Nu, doamnă, răspunse Henri cu glas scăzut, continuând să pară că îl asculta cu religiozitate pe oficiant. Dar, cum ştiu că aveţi ochi buni, îndrăznesc să sper că-mi veţi împărtăşi şi mie cele văzute.

— N-am văzut şi nu văd nimic bun în jurul nostru, continuă Margot.

— Vă este oare frică? întrebă curajos gasconul.

— Nu. Dar, spuneţi-mi, nu simţiţi nimic?

— Ba da. Simt mirosul de tămâie.

— Iar eu pe cel de praf de puşcă.

Henri aruncă o privire soţiei sale. Pentru prima dată, poate, o înţelesese cum trebuie. Căci, plecând capul ca pentru rugăciune, îi şopti, cu un glas, de data aceasta lipsit de ironie:

— Doamna mea, aş putea deci să vă vorbesc cu inimă deschisă? Pot să mă bizui într-adevăr pe dumneata?

— Da, stăpânul meu şi sire, răspunse Marguerite cu un accent de adâncă sinceritate. Să nu mă părăsiţi nici o clipă atâta vreme cât vom rămâne la Paris…

— Ei drăcie, ştiţi, doamnă, că de-acum nu-mi va mai fi frică decât de un lucru?

— Care, sire?

— Că am să încep să vă iubesc.

Margot zâmbi plină de cochetărie.

— Aşadar, ne-am înţeles? Îmi juraţi credinţă pentru tot timpul cât veţi sta la Paris?

— Doamnă, sunteţi adorabilă! răspunse gasconul cu o emoţie reţinută.

Acestea fură cuvintele schimbate de proaspeţii căsătoriţi, în timpul desfăşurării ceremoniei nupţiale.

Ceremonia se termină în cele din urmă. Apoi, precedaţi cu mare pompă de întregul sobor de la Notre-Dame, arhiepiscopii strălucind de bogăţia aurului cu mitra pe cap şi cârja în mână, merseră până la portal, intonând un Te-Deum. Regele de Navarra, la braţ cu noua regină, Catherine de Médicis, Carol al IX-lea, prinţii trecură prin dublul şir de seniori şi doamne nobile înţepenite în faldurile mătăsurilor. Trompetele răsunară vesel, clopotele îşi reluară bătăile lor grave, tunurile bubuiră, poporul începu să urle şi toată această mulţime, zguduită de o puternică agitaţie, în strigăte amestecate de bucurie şi ameninţare, reluă drumul Luvrului.

La Luvru începură deîndată serbări pline de strălucire. Dar, după ce Marguerite primi salutul şi urările numeroşilor seniori, în clipa când toţi se împrăştiară prin saloane, nouă regină îşi conduse soţul până la apartamentul ei.

— Sire, spuse că, iată camera mea. După cum vedeţi, am cerut să fie pregătite două paturi. Acesta-i al meu, iar celălalt e al vostru… Atâta vreme cât veţi dormi în acest pat, răspund de dumneavoastră, sire!

— Pentru Dumnezeu, doamnă, ce ştiţi?

— Nu ştiu nimic, răspunse sincer Margot. Ştiu doar atât că aici mă aflu la mine. Nimeni nu va îndrăzni să pătrundă aici, nici chiar regele.

Henri înclină capul şi căzu pe gânduri.

— Veniţi, sire, spuse regina Margot. Nu trebuie că absenţa noastră să fie observată. S-ar putea bănui că vorbim despre

dragoste…

— În timp ce noi vorbim despre moarte! zise Béarnezul cutremurându-se.

Amândoi palizi din pricina gândurilor uluitoare de care erau frământaţi, precum şi de întâmplările pe care le prevedeau, reluară în tăcere drumul salonului de ceremonii.

„Trăiască liturghia!” urla afară mulţimea.

— Ei, să fie al dracului, rosti Béarnezul… tocmai ies de la liturghie… şi nu-mi pare deloc rău, adăugă el ascunzându-şi îngrijorarea sub aparenţa unei vesele galanterii… deoarece prima liturghie la care am asistat, mi-a adus ca soţie femeia cea mai frumoasă şi înţeleaptă din Franţa.

Aruncă o privire lungă noii regine.

— Dar ce-mi va aduce oare o a doua liturghie?

— Cine ştie! răspunse regina Margot privindu-l tot atât de lung cum o făcuse şi el.

În sinea ei însă gândea: „Poate o lovitură de pumnal… sau poate tronul Franţei”.

Capitolul 15
Escadronul zburător al reginei

Pe străzile din jurul Luvrului, mulţimea de burghezi şi oameni din popor, eliberată în sfârşit de orice oprelişte, s-a răspândit urlând atât de sălbatic, încât posturile tuturor porţilor Parisului au socotit mai prudent să ridice podurile mobile.

Nu se poate şti ce s-ar mai fi întâmplat în ziua aceea, dacă cerul nu s-ar fi înnorat brusc şi dacă o puternică ploaie şi furtună nu i-ar fi împins pe parizieni să se întoarcă la casele lor.

Totuşi, două sau trei mii din cei mai furioşi au rezistat eroic sub ploaia torenţială, strigând din ce în ce mai puternic: „Trăiască liturghia! Trăiască liturghia!”.

Strigătul acesta fu ascultat fără multă îngrijorare de către hughenoţii adunaţi la Luvru, fiindcă li se părea cu neputinţă ca cel mai mare rege al creştinătăţii să nu-şi îndeplinească

cu cinste datoria de ospitalitate, îngăduind ca ei să fie atacaţi.

Erau, de altfel, foarte hotărâţi să se apere pe ei şi chiar pe rege însuşi. Mulţi dintre ei bănuiau mâna lui Guise în toată această fierbere a poporului. Dacă lucrurile ar merge prea departe, dacă Guise într-un moment de nebunie, l-ar ataca pe Carol al IX-lea, ei l-ar apăra pe rege şi l-ar menţine pe tron.

Dar mulţimea mai striga şi altceva, pe care Catherine îl asculta cu un zâmbet subtil.

La un moment dat îl împinse pe fiul său, Carol, spre un balcon, spunându-i:

— Sire, arătaţi-vă puţin acestui drag popor care vă aclamă.

Carol al IX-lea apăru pe balcon. La vederea lui, în stradă izbucni un urlet plin de mânie.

„Trăiască căpitanul general! Trăiască Guise! … Moarte hughenoţilor!

— Auziţi, sire? şopti Catherine la urechea regelui. E momentul să trecem la acţiune… dacă nu vreţi ca Guise s-o facă în locul vostru!

Carol al IX-lea avu o tresărire de furie şi de groază. O lumină sângeroasă i se aprinse în ochi. Se dădu înapoi, intră în cameră şi pe când se întorcea spre interiorul ei, îl văzu venind pe Henri de Guise, împreună cu amiralul Coligny, care păreau că se înţeleg foarte bine între ei.

Carol al IX-lea îi privi pe amândoi cu nişte ochi de nebun. Deodată izbucni în râs: acel râs crunt, funebru, îngrozitor, care-l scutura ca o zvârcolire de moarte.

Catherine de Médicis se îndepărtă încet. La trecerea ei, frunţile se plecau. Trecea printre oameni zâmbitoare şi trufaşă.

Era mai galbenă ca de obicei, o adevărată statuie de fildeş în mers. Fu văzută oprindu-se în faţa uneia din domnişoarele ei de onoare, rosti câteva cuvinte şi îşi

continuă apoi drumul. Se adresă apoi unei alte domnişoare şi apoi încă uneia. Se părea că împarte tuturor ordine.

În cele din urmă, se retrase în apartamentele ei, urmată de patru din aceste tinere, care o însoţiseră tot timpul.

Printre cele patru se afla şi Alice de Lux Catherine pătrunse în vastul şi luxosul ei cabinet. La un semn, fu lăsată singură cu Alice.

— Copila mea, zise regina luând loc într-un fotoliu imens, în timp ce Alice îi punea o perniţă de catifea sub picioare, copila mea nu vei mai părăsi Luvrul în tot cursul zilei, sau, mai bine zis, vei rămâne tot timpul lângă mine…

— Totuşi, doamnă…

— Da, ştiu ce ai să-mi spui: trebuie să-l aştepţi pe contele de Marillac astă-seară la opt…

Alice aruncă spre regină o privire uimită. Catherine dădu din umeri.

— Oare nu ştiu tot? întrebă ea cu bunăvoinţă. Dar, pentru că, fără îndoială, ne vom despărţi vreau să-ţi vorbesc cu o sinceritate desăvârşită: Laura este aceea care m-a informat. Această cumsecade bătrână Laura, care ţi-a inspirat atâta încredere, ei bine, ea m-a ţinut zilnic la curent cu tot ce spuneai şi făceai… Pe viitor, Alice, fii mai prudentă în alegerea prietenilor şi a confidentelor…

Alice rămase zdrobită, cuprinsă din nou de acea spaimă de neînvins pe care i-o inspira Catherine.

— Această Laura este o făptură urâtă, continuă regina. S-o goneşti chiar de mâine… Dar să mă reîntorc la ceea ce spuneam: ştiu deci că i-ai dat întâlnire contelui de Marillac astă-seară, la orele opt. El trebuia să-ţi dezvăluie taina pe care o păstra atât de greu, sărmanul băiat! … Această taină, am să ţi-o spun eu: contele trebuia să te ducă la miezul nopţii la Saint-Germain-l’Auxerrois… ştii pentru ce?

— Nu, doamnă, îngăimă Alice.

— Copilă! Te credeam mai isteaţă… Ei bine, află că am ordonat să se pregătească totul pentru ca unirea ta cu contele să aibă loc astă-seară.

Spioana roşi şi păli rând pe rând Inima i se umflă în piept. Ochii i se umplură de lacrimi. Murmură:

— Dar, scrisoarea, doamnă… Trebuie să-mi fie înapoiată astă-seară, rosti Alice tremurând de speranţe.

— Aceea pe care Panigarola trebuie să ţi-o predea, vrei să spui? Deoarece i-am dat-o personal! Din moment ce el te iartă! Ei bine… la ora unsprezece îl vei vedea pe marchiz şi la miezul nopţii va sosi contele de Marillac, iar eu mă oblig să-l anunţ…

Alice îşi simţea capul învârtindu-se ca prinsă de o ameţeală.

Faptul că Panigarola şi Marillac erau aduşi de regină în acelaşi loc şi aproape la aceeaşi oră, aceasta i se părea o situaţie de temut.

Oare călugărul va voi să plece? Ştia el de căsătoria ce se pregătea? Va dovedi el, deci, atâta mărinimie dispărând, lăsând-o pe ea liberă, fericită? …

— Nu-mi mulţumeşti? întrebă regina zâmbind mereu.

— Vai de mine, doamnă, sunt cu totul copleşită de fericire şi de teamă…

— De teamă? A, da… te gândeşti că cei doi rivali s-ar putea întâlni, că un cuvânt scăpat de Panigarola ar putea să-i dezvăluie tot lui Marillac. Liniştеşte-te! Am luat toate măsurile… ei nu se vor vedea.

— Ah, doamnă, exclamă Alice într-o explozie de bucurie sinceră, de ce nu pot muri pentru Majestatea Voastră? …

— Copilă ce eşti! Gândeşte-te mai bine cum să trăieşti! Dar încă n-am terminat, Alice. Ţi-am vorbit cu cea mai desăvârşită sinceritate… sper că şi tu…

— Întrebaţi-mă, doamnă!

— Ei bine, o descusu regina, ce ai de gând să faci? Înţeleg, nu numai mâine, dar chiar din această noapte… Vei rămâne la Paris? Pleci?

Atunci spioana ghici sau crezu că ghicise gândul ascuns al reginei.

Contele de Marillac era fiul ei!

Spioana o ştia. Aflase acest lucru la Saint-Germain, chiar în seara când regina de Navarre o izgonise. Închisese această îngrozitoare taină în cel mai ascuns colţ al inimii sale.

Într-adevăr, ea avea intima convingere că regina l-ar ucide pe Marillac în ziua în care ar exista pericolul că misterul naşterii lui să fie descoperit.

Iată, aşadar, ce presupunea: „Regina ştia că Marillac este fiul ei. Ştie de asemenea că eu nu pot trăi la Paris fără risc de a fi demascată în orice moment. Ea ştie, deci, că îl voi convinge pe conte să mergem cât mai departe cu putinţă de Paris. De aceea şi numai de aceea mi-l dă ea ca soţ, iar căsătoria mea se face face noaptea, în plin mister…”

— Doamnă, răspunse ea. Tocmai despre aceste lucruri voiam să vorbesc astă-seară cu contele. Dar voi aştepta porunca Majestăţii Voastre.

— În nici un caz. Vreau să faci aşa cum te taie capul. Ia să văd, ce ai de gând să-i propui contelui?

— Ei bine, doamnă, ca să fiu sinceră cum îmi porunceşte regina mea, n-am altă dorinţă mai arzătoare decât aceea de a părăsi Parisul. Să mă ierte Majestatea Voastră dacă îndrăznesc să spun.

— Aşadar, spuse Catherine cu vădită bucurie, poate sinceră, veţi pleca – dar când?

— Dacă pot, chiar în această noapte, doamnă. Catherine căzu câteva clipe pe gânduri.

Cine ştie dacă în clipa aceea ea nu cumpănise ultima oară în mintea ei nevoia de a-şi ucide fiul?

Cine ştie dacă nu-şi spunea că acel omor era poate de prisos?

— În noaptea aceasta, la miezul ei, rosti ea încet, vă va aştepta o trăsură la poarta bisericii Saint-Germain-l’Auxerrois. Voi da ordinele necesare ca ea să poată ieşi fără piedici prin poarta Bucy, pe unde veţi părăsi Parisul. Veţi călători fără oprire până la Lyon. De acolo, veţi trece în Italia. Vă veţi opri apoi la Florenţa şi veţi aştepta acolo

îndrumările mele. Îmi făgăduieşti că totul se va desfăşura întocmai cum ţi-am spus?

— V-o jur, doamnă! răspunse Alice căzând în genunchi.

— Bine… Dacă contele… dacă soţul tău va exprima într-o zi dorinţa de a reveni în Franţa, îmi făgăduieşti că ai să-l faci să-şi schimbe părerea?, iar dacă insistă, voi fi anunţată?

— Nu ne vom mai întoarce niciodată în Franţa, doamnă.

— Bine. Ridică-te. Copila mea… în trăsură vei găsi darul meu de nuntă. La Florenţa am să vă trimit un act de donaţie a unuia dintre palatele familiei mele… Nu-mi mulţumi, Alice… m-ai servit cu credinţă şi este drept ca acum să te răsplătesc.

Un şiroi de lacrimi fierbinţi năpădi ochii Alicei.

— Ah, doamnă, zise ea, săracă, fără avere, lipsită de puţinul pe care-l posed, chiar dacă ar trebui să călătoresc pe jos şi tot aş fi fericită să părăsesc Parisul. Iertaţi-mă, doamnă, dar am suferit prea mult aici.

— Acum, Alice, ascultă-mă cu atenţie… mai am să-ţi spun încă multe lucruri serioase… Am să-ţi dau, copila mea, o dovadă de încredere fără margini.

— Tainele Majestăţii Voastre îmi sunt sfinte.

Catherine aţinti o privire pătrunzătoare asupra spioanei şi rosti limpede:

— În viaţa mea există o greşeală…

Alice rămase atentă, dar fără să pară surprinsă.

— Vreau să spun, continuă Catherine, în viaţa mea de femeie… în ceea ce priveşte viaţa mea de regină, ea se află deasupra greşelilor… Pentru a vorbi mai limpede, Alice, vei afla un înspăimântător secret ca să vezi până unde merge încrederea mea în tine: Carol, Henri şi François nu sunt singurii mei fii…

Alice nici nu tresări.

Poate că această lipsă absolută de sensibilitate a fost o greşeală din partea ei. Poate că ar fi trebuit să dea dovadă de o respectuoasă surprindere.

Regina, care n-o scăpa din ochi, continuă:

— Am un al patrulea fiu. Acesta se află departe de treptele tronului.

— Cum, doamnă, exclamă în sfârşit Alice, unul din fiii Majestăţii Voastre a fost deci îndepărtat chiar de la naştere…

Exclamaţia era de o uimitoare iscusinţă şi era gata s-o convingă pe Catherine.

— N-ai ghicit, spuse aceasta mai departe. Fiul de care îţi vorbesc este al meu, dar nu şi al defunctului rege.

— Doamnă, îngăimă Alice. Maiestatea Voastră îmi face tocmai mie această îngrozitoare destăinuire?

— Socoteşti, aşadar, că lucrul e îngrozitor? întrebă Catherine. Da. Ai dreptate, căci dacă s-ar afla că în viaţa marei Catherine există un adulter, dacă ar fi pe lume un om care ar putea intra aici într-o bună zi ca să-şi revendice, poate, drepturile lui naturale, desigur drepturi sentimentale, ar fi îngrozitor pentru mine! Aceasta ai vrut să înţelegi, nu-i aşa?

— Doamnă, izbucni spioana înnebunită, cum mi-aş putea îngădui un asemenea gând?

Catherine se ridică deodată.

— Acest om există! strigă ea. Da, Alice, această înspăimântătoare ameninţare atârna deasupra capului reginei tale! Şi acum ai să afli de ce îl privesc pe Marillac ca pe duşmanul meu de moarte, de ce am vrut să-l supraveghez îndeaproape, de ce l-am legat de tine pas cu pas.

Alice se înfiora.

Catherine observă aceşti fiori, privea atentă această paloare cadaverică şi căuta să producă strălfulgerarea care se ilumineze ceea ce rămăsese în întuneric din gândurile Alicei…

— Alice, spuse regina vorbind apăsat, există un om care e dovada vie a greşelii mele, iar acest om, fiul meu, este cunoscut de Marillac…

— Nu-i adevărat, exclamă Alice.

— De unde ştii tu? rosti cu sufletul la gură Catherine. Ştii, deci, ceva?

— Nimic, doamnă, v-o jur! Marillac nu ştie nimic.

— Dar de unde ştii?

— Mi-ar fi spus-o! El n-are secrete faţă de mine…

Răspunsul era atât de firesc şi de crezut încât regina îşi reluă încet locul ei şi murmură: „Să mă fi înşelat oare? …”

Dar Catherine de Médicis era o iscoditoare prea isteaţă, îşi adună gândurile şi cu acea repeziciune, acea limpezime în judecată care o făcea atât de temut, îşi schimbă într-o clipă planul ei de atac.

— Da, spuse ea cu adâncă tristeţe. Îl uram pe contele de Marillac. Acum nu-l mai urăsc, Alice. Să nu crezi că l-am iertat din pricina ta… îl iubesc mult, e adevărat, dar afecţiunea mea nu poate merge până acolo… Nu, dacă l-am iertat pe conte, am făcut-o pentru că am căpătat siguranţa că n-a vorbit, că a îngropat în el cumplita taină. Apoi, ceea ce mă linişteşte este că mă bizui pe tine pentru a-l duce cât mai departe de Paris.

Din acea clipă, spioana se linişti.

„Iată deci adevărul. Îl văd limpede. Regina ştie că fiul ei trăieşte! Ea crede că Déodat îi cunoaşte fiul şi mă însărcinează pe mine să-l duc departe de Paris. E simplu. Dar ce s-ar întâmpla dacă ar şti că însuşi Déodat este acest fiu!”.

În această ultimă şi hotărâtoare bătălie dintre cele două femei, regina se dovedi cea mai puternică. Nu făcuse nici o greşeală. Alice însă săvârşise una cumplită, uitând să se întrebe de ce Catherine îi făcea asemenea destăinuiri.

În momentul acela regina duse până la capăt, ceea ce putea fi numită o adevărată cotitură a gândirii, fără o prea mare sforţare, ochii i se umplură de lacrimi şi murmură:

— Din păcate, copilul meu, va putea oare cineva să cerceteze adâncul inimii unei mame? Acest fiu, care e o ameninţare pentru mine, acest fiu de care mă tem, pe care caut să-l îndepărtez din viaţa mea fără să-l cunosc, ei bine,

aş da tot ce am pe lume ca să-l văd… cel puţin o dată! Oh, tu nu poţi înţelege această.

Alice asculta zdrobită.

„Într-adevăr”, gemu ea în străfundul conştiinţei sale, „eu nu pot înţelege acest lucru! Eu, care voi pleca şi-mi voi părăsi copilul…”.

— Vezi tu, continuă regina într-un hohot de plâns, de aceea, de ani şi ani de zile oamenii mă văd cuprinsă de o tristeţe de moarte! Fiul acesta, Alice, îmi inspiră o teamă pe care n-o pot învinge… şi totuşi, îl iubesc! Ah, dacă aş putea cel puţin să-l binecuvântez, să-l îmbrăţişez în ultimele clipe ale vieţii… Cât de mult l-am căutat… Cât de mult îl mai caut încă! … Cu mâinile împreunate, cu ochii înlăcrimaţi, cu glasul frânt, regina părea că uitase de prezenţa Alicei.

— Există oare un chin mai cumplit pentru o mamă! Să-şi petreacă viaţa căutând copilul pe care-l iubeşte în taină, fără a avea cel puţin mângâierea de a-i putea mărturisi dragostea de mamă! Dar ce spuneam adineauri, Alice? Ah, da, mă bizui mult pe tine…

— Pe mine, doamnă? bâigui spioană.

— Ascultă! Orice ai spune, Marillac îl cunoaşte pe fiul meu. Contele, profund credincios, nu ţi-a divulgat niciodată acest secret… dar din câteva cuvinte care i-au scăpat în faţa mea, m-am convins că îl cunoaşte pe fiul meu! … Atunci…

— Atunci, doamnă? întrebă Alice nerăbdătoare.

— Ei bine, când veţi fi la Florenţa, ai să-i smulgi această taină… este ultimul serviciu pe care ţi-l cer, Alice!

Alice se clătină. Mintea i se tulbură. Era ca un spadasin care, primind mai multe lovituri, simte cum îi alunecă spada din mână. Aruncă o privire asupra reginei şi o văzu lividă.

— Din nefericire, continuă, regina într-un suspin, închizând ochii, slabă nădejde! Cine ştie dacă vei izbuti vreodată să-mi spui numele acestui copil pe care-l caut zadarnic.

— Sunt pe deplin sigură, doamnă! exclamă spioana ieşită din fire.

— Cauţi să mă consolezi, spuse regina, jucându-şi din ce în ce mai bine rolul. Nu ştii nimic… mi-ai mărturisit-o doar…

— Doamnă, vă jur că veţi cunoaşte numele fiului vostru!

— Din păcate, nu poţi fi sigură.

— Tot atât de sigură cum vă văd acum, Majestate!

Cuvintele ţâşniră de pe buzele Alicei.

Regina închise ochii, iar trăsăturile i se destinseră, lupta se terminase odată cu aceste cuvinte. Adânc mulţumită de triumf, cu o ură turbată adunată de atâta vreme, cu groază ca nu cumva taina să fi depăşit cercul în care era închisă, ea murmură pentru sine: „În sfârşit, mărturiseşti! Ştii deci, viperă! Bine, bine… Erau trei: Janne d’Albret, Marillac, Alice. Jeanne d’Albret e moartă. E rândul Alicei şi a fiului meu!”…

Deschise ochii, se ridică şi sărută spioana pe frunte.

— Copila mea, zise ea, te cred! Tu vei fi aceea care mă vei ajuta să-mi regăsesc fiul… La revedere, Alice pe astă-seară… Până atunci, rămâi prizoniera mea… cineva va veni să te ia de aici…

Ieşi, lăsând-o pe Alice cutremurată, încovoiată mai mult de greutatea emoţiei, decât de respectul datorat reginei.

„O iubitul meu!” exclamă spioana când rămase singură, „ne apropiem, în sfârşit, de fericire”.

Capitolul 16

Escadronul zburător al reginei (urmare)

A bătut de ora zece noaptea. La Luvru, prima zi a serbărilor date în cinstea marelui act al căsătoriei lui Henri de Béarn cu Marguerite de France, această primă zi se încheia în mijlocul unei bucurii neumbrite.

Afară, peste tot, domnea întunericul şi tăcerea.

La zece seara, biserica Saint-Germain-l’Auxerrois era cufundată într-o beznă deplină.

Totuşi, una din capelele laterale era slab luminată, cu ajutorul a patru făclii care ardeau pe altar.

În acest colţ al bisericii, un spectacol ciudat ar fi atras atenţia vizitatorului intrat în acel moment, presupunând că

cineva ar fi putut totuşi intra, aceasta, deoarece toate porţile erau ferecate, iar în faţa fiecăreia din ele, pitiţi în umbră, stăteau de pază trei sau patru oameni.

Dacă cineva venea şi bătea într-un anumit fel înţeles dinainte, aceştia nu trebuiau să facă nimic: persoanei respective. I s-ar fi deschis poarta din interior. Paznicii de noapte aveau doar sarcina să pună mâna pe oricare altcineva s-ar fi apropiat.

Înăuntru, lângă fiecare uşă, două femei aşteptau persoanele necunoscute care trebuiau să sosească.

În capela laterală, despre care am vorbit, erau adunate vreo cincizeci de femei.

Ele erau aşezate în jurul altarului, în semicerc, pe cinci sau şase rânduri şi vorbeau între ele cu glas scăzut. Se producea astfel un murmur confuz, care nu era cel al rugăciunilor. Din când în când, în mijlocul lor izbucnea câte un hohot de râs înăbuşit. De asemenea, uneori, câte un cuvânt spus mai tare domina deodată şoapta pălăvrăgelii.

Toate erau foarte tinere: cea mai în vârstă n-avea încă douăzeci de ani. Purtau veşminte bogate şi erau toate frumoase, aveau priviri cutezătoare, semeţe, chiar aspre. Aşa cum arătau ele, multe din aceste femei erau totuşi de o frumuseţe majestuoasă, acea frumuseţe care inspiră iubirile tragice.

Toate aceste fete purtau la piept câte un pumnal. Pumnalele, făurite de acelaşi armurier, erau ascunse în teci identice, de catifea neagră. Mânerul tuturor pumnalelor forma acelaşi semn al crucii. Pe fiecare din aceste mânere, adică pe toate acele cruci, se vedea o singură podoabă, un rubin frumos.

În umbră, cele cincizeci de rubine, încrustate pe crucile pumnalelor agăţate de corsajele lor, aruncau lumini roşii.

Se auzi sunând de ora zece.

Murmurul glasurilor se opri dintr-o dată.

În acelaşi timp se simţi un fel de alunecare nevăzută, iar fetele îşi întoarseră capul spre altarul principal… „Regina!

Iată regina!”.

Atunci toate se ridicară, tăcute, cu capetele plecate, înfiorate.

Catherine înainta încet, venind din fundul bisericii, probabil din sacristie.

Era îmbrăcată în întregime în negru. Vălul lung, de văduvă, o înfăşura şi îi ascundea obrazul. Pe cap, coroana regală din aur vechi arunca sclipiri palide.

Ea străbătu şirurile şi îngenunche în faţa altarului.

Femeile îngenunchează şi ele.

Atunci, fantoma se ridică şi urcă cele trei trepte ale altarului.

Apoi, aruncând pe umeri vălul ce-i acoperea obrazul, Catherine se întoarse spre tinerele femei care, în picioare, mute, puternic emoţionate, o priveau cu un fel de teamă superstiţioasă.

Regina aruncă o privire lungă asupra fetelor ei.

Catherine de Médicis fu mulţumită de ceea ce văzu.

Aceste cincizeci de feţe privind spre ea erau ca încremenite de spaima izvorâtă din această înscenare, iar ea, atât de tare de obicei, înţelese ce impresie a putut să producă asupra lor, după surda emoţie care o făcea şi pe ea să palpite.

Da, regina era mişcată! Prin minte îi trecea o amintire.

Se revăzu la bătălia de la Jarnac, cu trei ani mai înainte, dansând în sunetul violelor pe câmpul de luptă, cu aceleaşi fete care se găseau acum în faţa ei. Auzea din nou hohotele lor de râs, când se întâmpla să calce un rănit sau îşi târau poalele lungi prin băltoacele de sânge, iar în capul ei, sunetul violelor se amesteca cu acela al tunurilor. În timp ce dansa, erau bombardaţi hughenoţii. Puşi pe fugă.

Sânge şi dansuri!

Moartea îngemănată cu dragostea!

Mintea Catherinei era alcătuită din asemenea antiteze nemaipomenite, din contraste extraordinare.

Acum, sub ochii ei, în biserica întunecată şi tăcută, escadronul zburător se afla prezent, dar nu în întregime: din o sută cincizeci de fete din nobilime, pe care le scotea din minţi, preschimbându-le pe unele în desfrânate, pe altele în spioane, ea nu le chemase decât pe cele de care era foarte sigură.

Acestea îi erau supuse, îi aparţineau trup şi suflet. Admiraţia lor pentru suverana stăpână se transformase în adoraţie.

Destrăbălate, războinice, spioane, isterizate de pasiuni, de plăcerile orgiilor, sleite de delirul desfrâului şi de superstiţii, într-o mănăstire ele ar fi fost socotite ca posedate de diavol. Aşa şi erau: sufletul Catherinei le devora tinereţea…

Erau atât de tinere, atât de frumoase, da, de o frumuseţe care putea isca în jurul lor pasiuni înspăimântătoare!

Astfel arăta escadronul zburător al reginei.

— Fetelor, li se adresă Catherine, se apropie momentul când veţi elibera regatul. Veţi intra în istoria glorioasă a celei mai mari victorii. Am dorit pacea cu ereticii şi Dumnezeu m-a pedepsit. Sunt lovită în ceea ce am mai scump pe lume, adică în soartă voastră, care sunteţi adevăratele fiice ale inimii mele.

Fetele ascultau şi se priveau între ele cu acel tulbure simţământ de spaimă, pe care accentul, mai mult decât cuvintele reginei, părea să-l semene în sufletul lor. Ea continuă:

— Deoarece sunteţi toată bucuria, toată mângâierea, toată puterea mea, pentru că mă ajutaţi în această cumplită luptă pe care am început-o, pentru că sunteţi cel mai neîmblânzit duşman pe care Dumnezeu l-a creat contra ereticilor, în sfârşit, pentru că sunteţi soldaţii lui Dumnezeu, ei au hotărât pieirea voastră. Urmează să fiţi ucise toate în aceeaşi noapte. Dacă s-ar întâmpla o asemenea nenorocire, dacă groaznicul măcel ar avea loc, totul ar muri. Ar fi sfârşitul regatului. Şi iată, fetelor, că totul e pregătit.

Cincizeci de gentilomi, cincizeci de monştri, în sfârşit, cincizeci de hughenoţi vor omorî în noaptea de sâmbătă spre duminică, pe cele cincizeci de credincioase ale reginei, fiecare din ele fiind atrasă într-o capcană!

Cele cincizeci de tinere traseră toate într-o singură mişcare pumnalele din tecile lor. Fremătau tot atât de mult de furie cât şi de spaimă. Un semn al reginei potoli această furtună.

Aprinse, cu gâturile încordate, cu pupilele mărite, ascultau.

— Sunt pedepsită după cum merit pentru că am vrut pacea! Pedepsită cu atât mai mult, cu cât trădarea vine de la aceia cărora le-am acordat toată încrederea mea. Printre hughenoţi se află unul care mi-a inspirat un fel de dragoste. Printre voi se afla una pe care am iubit-o cel mai mult. Tocmai ea m-a trădat, vă trădează! Acel hughenot este cel ce a întocmit, a pus la cale, a uneltit acest măcel care trebuie să mă lase singură, fără sprijin, fără prieteni, fiindcă voi veţi fi toate ucise!

Regina vorbea fără mânie.

De data aceasta, fetele rămaseră tăcute, încremenite de groază.

— Aceea ale cărei planuri criminale, le-am descoperit, continuă regina, este şi cea care a dat numele vostru. Ah, nu s-a înşelat! A ales dintre cele o sută cincizeci de prietene ale mele, pe cele mai hotărâte, pe cele mai credincioase, pe cele mai luptătoare. Numele ei este Alice de Lux.

— Frumoasa Béarneză! urlară mai multe glasuri.

Vijelia se dezlănţui! O furtună de ţipete, de ameninţări rostite de aceste guri schimonosite, cu braţele ridicate, cu mâinile agitate, fluturând pumnalele; o furtună pe care Catherine, lividă în vălurile ei negre, nemişcată şi ţeapănă, o domina ca un geniu al răului. Treptat, urletele se potoliră.

— Omul care, după indicaţiile Béarnezei, a pus la cale masacrul, este hughenotul acela prefăcut, care a ştiut să-mi inspire o adevărată prietenie: contele de Marillac! Începând

din această noapte, din clipa când veţi ieşi de aici, vă veţi duce toate în noua mea locuinţă, unde veţi fi găzduite până duminică. Niciuna dintre voi să nu îndrăznească să iasă până atunci de acolo, căci va fi pedepsită fără milă. Duminică, orice primejdie va fi îndepărtată. Veţi vedea cum, dar veţi fi salvate. Încă nu v-am spus totul, fetelor! Într-o oră, Alice de Lux şi Marillac vor fi aici!

O tăcere îngrozitoare urmă acestei veşti şi Catherine zâmbi.

— Îi las în seama voastră, continuă Catherine. Dar mai întâi ascultaţi-mă. Un om sfânt trebuie să vină aici. El ştie de trădare şi a luat asupra lui pedepsirea celor doi trădători. Loviţi de el, ei vor fi loviţi de mâna lui Dumnezeu şi aşa va fi mai bine. Este voinţa mea! Este şi voinţa lui Dumnezeu! Cucernicul Panigarola, unealta Celui de Sus, vă va răzbuna. Voi, adunate lângă poarta cea mare, nevăzute, nu vă veţi arăta în timpul execuţiei. Aşa vă cer să faceţi. Dar dacă Panigarola ar şovăi… dacă mâna lui ar tremura… dacă frumoasa Béarneză şi Marillac s-ar apăra prea bine… Atunci, fetelor, veţi sări voi – şi veţi duce totul până la capăt. Acest semnal…

Catherine îşi trase pumnalul şi-l ridică ca pe o cruce.

— Semnalul, acesta va fi! rosti ea cu un glas ce răsună puternic în tăcerea înfiorătoare. Voi striga în acelaşi timp: E voinţa lui Dumnezeu!

Ea rosti acest cuvânt cu un accent atât de aspru, atât de sălbatic, încât cele cincizeci de fete se dădură înapoi de groază.

Dar în aceeaşi clipă, lovite ca de un nemaipomenit puhoi de ură, împinse de gândul răzbunării ele întinseră braţele şi pumnalele în formă de cruce, în timp ce un urlet sinistru şi înfundat ţâşni din piepturile lor.

— Este voinţa Domnului!

Un suflu de superstiţie făcu să se plece toate capetele. Deodată, totul fu cufundat în beznă. Lumânările de pe altar se stinseră şi ele… Când fetele reginei au ridicat capul, au

văzut-o pe Catherine coborând treptele altarului, după ce stinsese făcliile.

Cutremurate, zbuciumate de simţăminte în care se înfruntau furia, răzbunarea, spaima şi groaza superstiţioasă, cele cincizeci se strecurară spre locul care le fusese arătat.

Strângând pumnalele în mâini, ele aşteptau.

Capitolul 17
Călugărul

Se scurseră astfel douăzeci de minute. Vuietul vântului puternic din jurul uriaşei biserici, din cuprinsul mănăstirii, dădea o şi mai mare adâncime tăcerii din interior. Căci furtuna, care atârnase toată seara, părea că va izbucni chiar atunci.

Bătu de ora unsprezece.

Apoi şi jumătate.

În momentul acela, un om se apropie de altarul principal şi, cu o mână tremurătoare, aprinse patru lumânări: două la dreapta şi două la stânga tabernacolului. Omul era palid şi se clătina pe picioare. Se întoarse şi o văzu pe regină prosternată, într-o atitudine de reculegere.

— Doamnă… şopti el.

Şi, deoarece ea nu răspundea, el o atinse pe umăr şi murmură:

— Catherine! …

Regina ridică capul, iar acest cap era înspăimântător.

— René, întreba regina într-un suflet, totul e pregătit?

Ruggieri îşi împreună mâinile.

— Doamnă, răspunse el cu un glas surd, totul nu-i decât un vis cumplit! O să-l iertaţi, nu-i aşa? Îndurare, regina mea! Îndurare pentru fiul meu!

Regina se ridică.

— René, spuse ea, pe Dumnezeul din cer care ne ascultă, îţi jur că azi am vrut să-l salvez… Am descusut-o pe Alice… am descoperit adevărul… E groaznic acest adevăr! Nu numai că Déodat ştie că este fiul meu, dar se şi laudă cu

acest lucru! Alice de Lux cunoaşte taina şi cum ar fi putut-o cunoaşte dacă el nu i-ar fi spus-o? Cine ştie ce sunt în stare să facă ei doi cu acest secret, dacă i-aş lăsa să fugă? Nu, René, nu poate fi vorba de îndurare. Nu l-ai condamnat oare tu singur? Nu l-ai văzut oare mort, cu pieptul străpuns?

— A fost o închipuire a minţii mele bolnave, răspunse Ruggieri clănţănind din toţi dinţii. Iertare, doamnă? Iată, voi pleca şi eu cu ei şi-i voi supraveghea.

— Taci, René… Iată semnalul… acolo… la uşa aceea…

— Nu, e bubuitul tunetului!

— Îţi spun să deschizi!

— Catherine, cum, sânge din sângele tău! Carne din carnea ta! Se poate să nu-ţi fie milă? …

Regina se aplecă, îl apucă pe astrolog de braţ şi, ca şi cum puterile i s-ar fi înzecit în clipa aceea, îl ridică cu o mişcare de nestăvilit.

— Mizerabile, strigă ea, vrei aşadar să-mi sacrific cinstea, gloria, puterea, regalitatea, pentru slăbiciunea ta jalnică! Bagă tu singur de seamă!

Ruggieri ridică braţele spre bolţile întunecate.

— Du-te, deschide, porunci regina, împleticindu-se, lovindu-se de grilajul corului şi de stâlpii masivi, se duse la uşă şi o deschise.

Se găsi faţă în faţă cu un bărbat, un călugăr. Gluga îi era trasă peste ochi.

Călugărul intră. Se întoarse spre Ruggieri, care buimac, cu părul zbârlit pe cap, îl privea cu nişte ochi de nebun.

„Încotro trebuie s-o iau?” întrebă încet călugărul.

Ruggieri întinse braţul spre altarul principal şi cu glas răguşit, fără nimic omenesc în el, răcni:

— Acolo… Acolo te aşteaptă ea! Du-te, călăule! …

Călugărul tresări îndelung.

Ruggieri, cu privirea aţintită spre el, se dădu înapoi, cu braţul întins şi ieşi pe uşă. Atunci călugărul auzi un plâns sfâşietor, pe care-l acoperi zgomotul unui tunet şi, la lumina

fulgerului, îl văzu pe omul care pleca, fugea poticnindu-se, cu amândoi pumnii înfipţi în păr, urlând blesteme surde.

Călugărul închise singur uşa şi lăsând să-i cadă gluga pe umeri, se îndreptă spre altarul principal.

Catherine îl văzu apropiindu-se şi nu făcu nici un pas în întâmpinarea lui.

— Foarte bine, marchize de Panigarola. Punctual la întâlnire. Puternic în dragoste, tare în faţa morţii. Fiţi binevenit!

Panigarola întoarse capul spre uşa pe care o închisese şi gândi:

— De ce omul acela m-a numit călău? …

— Marchize, rosti regina, v-aţi ţinut de cuvânt. Datorită dumneavoastră, Parisul este în fierbere. Datorită dumneavoastră, fiecare parohie s-a preschimbat într-un focar de incendiu. Nu mai lipseşte decât scânteia care să aprindă toate patimile. Mulţumesc, prea cucernice… Acum e rândul meu să-mi ţin cuvântul. Aici, peste o clipă, o veţi vedea pe aceea pe care o iubiţi.

— Alice! Se înfiora călugărul din toată fiinţa lui.

— Este a dumneavoastră! Luaţi-o, marchize. V-o dăruiesc. În ce-l priveşte pe rival, omul acela respingător, iată cu ce să-l ucideţi.

Regina întinse călugărului hârtia împăturită în patru.

— Scrisoarea Alicei! urlă Panigarola apucând hârtia. Ah, înţeleg! Sunteţi mare şi de temut! Da, el o iubeşte, o adoră, iar această scrisoare îl poate ucide mai sigur decât un glonţ în inimă…

— Suntem, aşadar, de acord? Îi arătaţi scrisoarea lui Marillac? O să-l faceţi s-o citească?

— Da, da!

— Ei atunci, o luaţi cu dumneavoastră pe Alice. Va trebui să ştiţi s-o consolaţi… ea nu doreşte decât să vă creadă… am întrebat-o, marchize, fiţi sigur că nu vă urăşte! Vă aşteaptă o trăsură! … Cred că aţi văzut-o.

— Dar el, el, va veni şi el aici?

— Va veni. Asta-i important. Dar dacă cu toată scrisoarea el nu va voi să se despartă de Alice? Dacă o va voi aşa ticăloasă şi acoperită de ruşine cum o să i-o arătaţi? Dacă dragostea lui va supravieţui acestei dezvăluiri, astfel cum dragostea dumneavoastră a supravieţuit trădărilor ei?

— Doamnă, doamnă, gemu călugărul.

— Totul trebuie prevăzut, urmă Catherine cu un glas îngrozitor de liniştit. Dacă Marillac va lupta pentru Alice?

Cu o mişcare bruscă, călugărul îşi îndepărtă rasa. Sub rasă, el apăru îmbrăcat în gentilom, într-un veşmânt de o rară bogăţie. Arăta ca odinioară, elegantul marchiz, cu pieptarul de mătase, cu dantele preţioase şi un lanţ de aur în jurul gâtului, precum şi un pumnal mare la centură.

Fioros, el trase lama scurtă, groasă şi puternică, iar cu un glas şuierător răcni:

— Iată cine va hotărî.

Capitolul 18
Logodnicii

Panigarola lăsă să-i cadă anteriul la loc, coborî din nou gluga peste ochi şi îngenunche. Catherina îl privi o clipă cu un zâmbet plin de înţeles. Apoi se îndreptă spre uşa pe unde intrase călugărul.

Era aproape de miezul nopţii.

Auzi zgomotul unei trăsuri şi deschise personal uşa. Trăsura se opri şi din ea coborâră trei femei. Una dintre ele era Alice de Lux, palidă, îmbrăcată în alb. Avu o şovăire înainte de a intra. Celelalte femei se suiră din nou în trăsură şi plecară neîntârziat.

Pătrunzând în biserică, spioana rămase o clipă locului cuprinsă de emoţie, vrând să străpungă întunericul pe care cele patru făclii ale altarului principal, aşezate departe în fund îl brăzdau cu luminile lor slabe.

Mâna ei fu prinsă de altă mână, un glas îi şopti la ureche:

— Iată-te, deci, copila mea! …

Alice recunoscu atunci glasul reginei.

— Îl cauţi, nu-i aşa? spuse mai departe Catherine. Răbdare… va veni…

— Cât de bună sunteţi, doamnă! …

— Ai văzut trăsura cu care trebuie să plecaţi?

— N-am observat, doamnă! … Dar nu văd preotul… Cum, nu-i nimeni în această biserică? …

— Răbdare! Îţi spun…

— Bate de miezul nopţii, doamnă…

— Iată-l pe logodnicul tău, zise regina.

În adevăr, pe când răsuna prima bătaie de miezul nopţii, se auzi la uşă, venind din afară, semnalul convenit. Alice, înfiorată, întinse braţul să deschidă. Regina reţinu braţul cu o mişcare brutală.

— Eu deschid, se răsti ea.

Alice rămase locului. Înmărmurită! Era într-adevăr ciudat ca regina să se afle la această intrare a bisericii şi să nu fi însărcinat pe un servitor oarecare să deschidă uşa, iar ea personal, cu mâinile ei regeşti, să se ocupe de această treabă.

În ochii îngrozitei nenorocite, ea apăru ca un păianjen înspăimântător, la pândă, în mijlocul pânzei pe care a ţesut-o.

„Nu-i Marillac”, gândi ea înnebunită.

Se înşela. Era chiar Marillac!

Regina, după ce a deschis, a cercetat împrejurimile bisericii, ca să se asigure că acesta venise singur.

— Cum, întrebă regina, n-ai adus cu dumneata doi sau trei prieteni?

Marillac, recunoscând-o pe regină, fu uluit. Se înclină în faţa ei cu o puternică emoţie. Doamne, chiar regina îl aştepta la uşă şi i-o deschidea cu mâna ei! Care altă mamă i-ar fi dat dovadă de o asemenea nemărginită bunăvoinţă?

— Doamnă, spuse el, Majestatea voastră uită că mi-a poruncit să vin singur. Trebuie totuşi să mărturisesc că hotărâsem să fiu însoţit de cel mai bun prieten al meu, dar cavalerul nu va fi liber decât mâine dimineaţă…

— Da, da, întrerupse grăbită Catherine.

Închise uşa, în timp ce din pieptul ei se auzi un oftat de adâncă uşurare şi bucurie.

Cei doi logodnici se zăriră în umbră, se recunoscură mai mult decât se văzură. În clipa aceea, mâinile lor se înlănţuiră şi dădură uitării tot restul universului.

Din instinct, se îndreptară spre altarul principal, atraşi de cele patru stele care scânteiau slab.

Regina mergea în urma lor, neslăbindu-i din ochi, cu privirea ei sinistră.

Logodnicii se opriră în faţa altarului.

Alice murmură:

— Nu-l văd pe preotul care trebuie să ne cunune… Să fie oare în întârziere?

Catherine înainta spre Panigarola prosternat, îl atinse pe umăr şi zise:

— Iată-l pe cel ce vă va uni…

Călugărul se ridică încet, îşi descoperi faţa şi se întoarse spre cei doi logodnici.

Capitolul 19
Destrăbălatele

În aceeaşi seară de luni, 18 august, bătrâna Laura se afla singură în căsuţa din stradă La Hache…

La ora 8, după cum se înţelesese cu Alice, sosi Marillac.

— Alice? întrebă el.

— Reţinută de regină până la miezul nopţii. M-a însărcinat să vă rog s-o aşteptaţi. Oare ce trebuie să se mai întâmple, Isuse Cristoase? Niciodată n-am văzut-o pe Alice atât de veselă.

Marillac zâmbi.

— Mi-a spus să vă anunţ… aşteptaţi puţin să-mi aduc aminte chiar cuvintele ei. Doamne, cât e de fericită, scumpa copilă!

— Haideţi, rosti blând contele, aduceţi-vă aminte întocmai.

— Mi-am amintit! … Iată: sunteţi aşteptat la prima bătaie de miezul nopţii, nici mai înainte, nici mai târziu, acolo unde

ştiţi…

— Ei bine.

— Ştiţi deci? continuă Laura împreunându-şi mâinile. Oh, cât de mult aş vrea să ştiu şi eu unde!

— Veţi afla mâine dimineaţă, v-o făgăduiesc… La revedere, buna mea doamnă! …

— Dumnezeu să vă ocrotească, domnule conte!

Contele de Marillac aruncă o privire înduioşată încăperii aceleia liniştite, unde o văzuse de atâtea ori pe aceea pe care o iubea, făcu un semn de rămas bun şi dispăru.

Bătrâna Laura îl însoţi până la poarta grădinii, copleşindu-l cu binecuvântări fierbinţi. Apoi se reîntoarse în casă, se închise cu grijă şi, aşezându-se, începu să aştepte.

Sună de ora nouă.

Atunci mormăi: „Cred că acum nu se va mai întoarce. În ce o priveşte pe ea… se află în mâini bune”.

Se ridică, roti ochii peste tot şi murmură, zâmbind: „E finita la commedia. Începusem să mă plictisesc. Uf, bine că s-a terminat! Iată-mă acum liberă. Ce voi face? Ei, să fie al dracului, e foarte simplu. Voi căuta în Paris un han micuţ şi convenabil, unde să pot petrece trei sau patru zile fără să fiu văzută. Apoi voi porni şi voi ajunge în Italia, mergând în fiecare zi puţin, iar acolo, voi vedea: sunt doar bogată!”.

Se urcă în camera Alicei, spărgând broasca cu două lovituri de ciocan.

Acolo, pe pat, adunase Alice tot ce voia să ia cu ea: o geantă şi un sipeţel.

Cufăraşul conţinea scrisorile primite de la Marillac. Laura le aruncă liniştită pe foc şi deschise geanta. Ochii îi scăpărară, iar gura-i ştirbă schimonosi un zâmbet.

În geantă se aflau bijuteriile Alicei şi vreo treizeci de fişicuri de monezi de aur – toată averea ei!

„Bijuteriile şi aurul fac vreo trei sute de mii de livre”, murmură bătrâna pălind. „Cu ceea ce mi-a mai dat regina…”.

Se auzi o puternică bătaie din afară.

Laura stinse într-un suflet făclia şi trăgând un pumnal, se piti în spatele uşii.

„Să intre numai!” bombăni ea. „O omor, orice ar fi! Mi-ajunge! Regina mi-a spus doar că totul se va termina în noaptea asta!”.

Aceeaşi lovitură puternică se repetă şi ea răsună prin toată casa.

Atunci Laura respiră.

„Proastă mai sunt! E oblonul care s-a deschis…”.

Apoi, îngrămădi cu grabă în geantă bijuteriile şi fişicurile cu monezi de aur pe care le scosese de acolo. Fugi într-o cameră apropiată şi se întoarse cu un săculeţ.

„Patruzeci de mii de livre!” mormăi ea cu dispreţ. „Asta-i tot ce mi-a dat marea Catherine pentru atâtea servicii de preţ şi de încredere. E puţin. Din fericire, mă mai despăgubesc eu!”.

Înfundă cele patruzeci de mii de livre în geantă pe care o închise cu atenţie.

Îşi aruncă apoi o haină pe umeri, ieşi, închise poarta grădinii, aruncă cheia peste zid şi se îndepărtă cât îi îngăduia mai repede greutatea genţii.

O umbră se desprinse dintr-un ungher apropiat şi începu s-o urmărească.

Era nouă şi jumătate.

Străzile erau pustii şi cufundate în beznă; nori joşi zburau cu iuţeală deasupra acoperişurilor ascuţite; sunase de mult stingerea; hanurile şi restaurantele erau închise.

Laura nu-şi dădea seama că era urmărită.

Mergea la întâmplare, cunoscând destul de puţin Parisul. Din vremea când sosise, ea nu mai părăsise strada La Hache. Până în cele din urmă se rătăci de-a binelea.

Uneori mai zărea umbra mişcând în jurul ei. Auzea şoapte. Poate că omul care o urmărea vorbea acestor oameni… Poate… căci în mai multe rânduri, atunci când umbrele voiră s-o oprească, ele se îndepărtau dintr-o dată.

În momentele acelea se cutremura de spaimă şi grăbea pasul… „Descreierată ce sunt!” mormăi ea, „să plec din casă înainte de răsăritul soarelui, din moment ce Alice tot nu avea să se mai întoarcă… Da, dar dacă regina m-a minţit? Dacă totuşi ea s-a întors?”.

Şi degetele i se înfigeau şi mai tare în geantă.

La un moment dat se opri gâfâind: se găsea într-o stradă îngustă şi zărise puţină lumină strecurându-se prin încheieturile unei uşi.

Un fulger imens sfâşie întunericul şi înecă strada într-o lumină vineţie, iar la această lumină, Laura zări o firmă legănându-se deasupra uşii, scârţâind în vânt.

Firma reprezenta doi mauri aşezaţi la masă, bând şi pălăvrăgind.

„E un han!” răcni ea.

Şi se repezi spre uşă.

În clipa aceea se simţi apucată de două braţe zdravene şi răsturnată în stradă, în timp ce o mână grea o apăsa pe gură ca să nu strige.

Laura era încă puternică. Se încorda cu o deznădejde furioasă.

— Diavole! Diavole! se răsti un glas de beţiv, faci pe reaua! Jos labele! Ia te uită ce turbată! …

Bătrâna muşcă mâna care-i acoperea gura, mâna se trase înapoi, Laura începu să urle:

— Săriţi, unde-s paznicii, mă omoară!

Ultimul strigăt îi rămase în gât, mâna care a fost luată de pe gură s-a înfipt în beregată, degetele se strângeau… şi cleştele se închidea încet, cu o apăsare pricepută.

Laura se mai zbătu câteva clipe… Apoi deodată, bătrâna spioană înţepeni, capul îi căzu pe umăr, iar unghiile i se înfipseră în noroiul străzii. Murise.

Banditul o pipăi şi o întoarse mormăind.

Când găsi geanta, o cântări şi un zâmbet de mulţumire îi brăzdă obrazul, astfel cum fulgerele brăzdau cerul întunecat.

Apoi, o apucă pe bătrână şi o lungi cu grijă lângă un zid.

„Aşa, bombăni el. Acum sunt liniştit! Iată una care nu va mai vorbi vreodată!”.

Cu toate acestea, oricât de călit era, ucigaşul nu putu scăpa de acele gânduri copleşitoare, care se abat asupra criminalului după crimă.

Rămase locului o clipă, aşează cadavrul lângă zid, că nu cumva să fie udat de şuvoiul de apă din mijlocul stradelei.

„Nostim”, se gândi el. „Azi dimineaţă eram sărac ca Iov şi astă-seară iată-mă bogat. Bogat! De câte ori n-am jinduit după bogăţie! Pe maţele diavolului! Înăuntru sunt patruzeci de mii de livre, iar eu nu mă simt mai fericit de aceea. Dar să vedem, sunt acolo cele patruzeci de mii de livre? Dacă nu mă înşel la numărat, sunt la al şaisprezecelea cadavru… de când fac preacinstita meserie de ucigaş plătit… Şaisprezece cadavre! Ce-mi pasă! Ucid, sunt plătit şi asta-i tot…”.

Banditul se înfiora. Poate că în această conştiinţă întunecată, totul nu fusese încă spus.

El îşi continuă monologul, aşteptând un nou fulger pentru a o privi pentru ultima dată pe bătrână, poate din acea înfricoşătoare curiozitate a ucigaşului, sau poate numai din dorinţa de a fi sigur că era moartă.

Se aplecă, privind cu ochii lui buimaci şi gândi: „Azi dimineaţă, deci, îl văd pe om intrând în coşmelia mea. Îşi ascundea bine faţa… dar eu cunosc toate feţele din Paris! E de ajuns că domnul astrolog nu voia să fie recunoscut, fie şi aşa: nici văzut, nici recunoscut! Monseniore Ruggieri, în meseria mea suntem discreţi! Omul m-a întrebat:

— Cât ceri pentru o femeie bătrână?

— Cinci scuzi de câte şase livre, nu e prea mult.

— Iată cei cinci scuzi. Te vei duce în strada Hache, colţ cu strada Traversine, vei aştepta în faţa casei cu o poartă verde… Pe la orele opt, femeia va pleca. Ai s-o urmăreşti. Dar ca s-o loveşti va trebui să aştepţi s-ajungă departe, foarte departe de casă. Ne-am înţeles, nu? Ne-am înţeles, pe toţi dracii! Bine! Îmi mai spuse el. Acum ascultă-mă cu

atenţie. Dacă nu faci treabă bună, dacă loveşti greşit şi femeia îşi revine, vei fi spânzurat. Te cunoaştem ca pe un cal breaz şi nu te slăbim din ochi.

— Fiţi liniştit, monseniore! Treaba va fi făcută şi bine, nenorociţi cinci scuzi: femeia va avea asupra ei cel puţin patruzeci de mii de livre, sunt ale tale! …”

Ucigaşul răsuflă adânc şi pipăi cadavrul.

„Hm! A şi început să se răcească”, mormăi el… „Ce zi! Mi se părea că noaptea n-o să mai vină niciodată. Şi totuşi a venit!, iar bătrâna a ieşit în adevăr din casa cu poartă verde! Am urmărit-o, iar acum iat-o aici moartă! Ale mele sunt cele patruzeci de mii de livre!”

Un fulger lumină în momentul acela faţa umflată a cadavrului.

Criminalul se ridică.

„Nici o primejdie că să-şi revină, domnule astrolog! Să intrăm aici, mi-e sete…”.

Bătu în uşă într-un anumit fel. Uşa se întredeschise Banditul intră şi se aşează într-un colţ întunecat, cu geantă pe genunchi, sub masă.

Izbuti s-o întredeschidă, băgă mâna, pipăi fişicurile de scuzi şi, cu degetele, dădu de nestemate.

„Bun! Cele patruzeci de mii de livre sunt la locul lor. Pe coarnele diavolului! Dar de ce nu sunt mai bucuros? …”.

Ce-ar mai fi spus hoţomanul dacă ar fi ştiut ce avere era cu adevărat ascunsă în geantă?

De fapt, nici nu ne interesează.

Această sinistră apariţie de o clipă va dispărea din povestirea noastră, fără să ştim dacă o vom mai reîntâlni vreodată. E ca o umbră trecătoare, am arătat-o numai pentru a înfăţişa tragica întâmplare pusă la cale de Catherine… care şi-a luat toate măsurile de prevedere.

Banditul a golit mai multe sticle, apoi a plătit şi a plecat pe nesimţite.

Dar, dacă tot am intrat în cârciuma „La doi morţi care-şi vorbesc”, să aruncăm o privire în jurul nostru.

În ceea ce Catho numea salonul mare era lume multă, mai ales femei. Catho era mereu victima imaginaţiei şi a exagerărilor. În realitate, acest „salon mare” era destul de strâmt. În el se aflau cinci mese, iar la fiecare masă. Stăteau trei sau patru băutori, ticăloşi şi desfrânate, feţe crude sau îndobitocite, oameni fără de lege, care formau clientela de noapte a cârciumii.

Într-adevăr, localul „La doi morţi care-şi vorbesc”, frecventat ziua de burghezi şi de soldaţi, devenea noaptea un adevărat cuib de hoţi. Catho n-a avut niciodată îndrăzneala să refuze ospitalitatea vechilor ei cunoştinţe.

De aici şi faptul că, în timpul zilei, sala aceasta avea înfăţişarea unui local onorabil, în timp ce noaptea căpăta aspectul unei taverne unde se refugiau oameni urmăriţi de poliţie şi femei dezmăţate, în căutarea unei lovituri fericite.

La ora aceea târzie, Catho încă nu se culcase. Era aşezată în faţa unei mese, într-o mică încăpere ţinând de sala pentru public şi vorbea cu două femei tinere.

Acestea au intrat în cârciumă pe la ora zece şi, întrucât vizita lor este strâns legată de diferite întâmplări din povestirea noastră, este interesant să reluăm de la început convorbirea pe care o aveau cu Catho.

Când acestea pătrunseră în salon, Catho le ieşi în întâmpinare, spunându-le:

— Iată-vă, deci, frumoaselor! Nu v-am mai văzut de mai mult de o lună… Cu siguranţă că aveţi să-mi cereţi ceva…

— E adevărat, Catho, e adevărat. Avem să-ţi cerem ceva, spuse una din femei.

— Ceva important, adăugă cealaltă.

— Bine, bine, intraţi aici, zise Catho împingându-le spre cămăruţă. N-aveţi niciodată ce vă trebuie, dar de dat înapoi, nu daţi. Tu, Roşcovano, mai am încă la tine şiragul de mărgele albastre pe care ţi le-am împrumutat ca să-l cucereşti pe acel frumos căpitan, iar tu, Pâquette, îmi datorezi nici nu mai ştiu câţi bani… Sunteţi amândouă nişte puţuri fără fund.

— Da, dar cât de mult te iubim!

— Ah, tinereţe, tinereţe! Nu vreţi să puneţi un ban de-o parte. Dacă vi s-ar întâmpla totuşi ceea ce mi s-a întâmplat mie! Dacă v-aţi pierde drăceasca frumuseţe?

Ele intrară în cămăruţă, în timp ce stăpâna localului se ocupa de diferiţi clienţi. În sfârşit, preacinstita Catho veni să vorbească cu protejatele ei, punând pe masă o sticlă de vin vechi şi ceva de-ale gurii.

Le iubea pe Roşcovana şi pe Pâquette, tocmai din cauza slăbiciunilor pentru care le certa.

Roşcovana, cea mai îndrăzneaţă din cele două, luă cuvântul, după ce fu îmboldită cu cotul de Pâquette.

— Iată, spuse ea, Pâquette şi cu mine suntem poftite la o serbare.

— Când? întrebă Catho zâmbitoare.

— Duminică… Vezi deci că avem destulă vreme să ne pregătim, mai ales dacă tu ne ajuţi.

— Cu ce vă pot ajuta eu, şmecherelor? Vă trebuie un şirag sau vreo cingătoare?

— Ei bine, nu-i vorba de asta, Catho. Trebuie să fim foarte decent îmbrăcate, ca nişte burgheze, dacă pot spune astfel. Ce Dumnezeu, la serbarea asta vor lua parte judecători, preoţi, fără îndoială… şi atunci, înţelegi? Pâquette şi cu mine am petrecut ziua de azi examinând rochiile noastre. Toate sunt bune pentru meseria noastră… pieptare deschise… cingătoare strălucitoare: nu e cu putinţă să ne ducem astfel îmbrăcate la această serbare. Şi totuşi, dorim să ne ducem… Ascultă, Catho, trebuie ca până duminică, sau chiar sâmbătă seara, să ne îmbraci din cap până în picioare…

Catho ridică braţele spre cer:

— Bine, bine, exclamă ea, dar ce fel de serbare este aceea unde vin judecători şi preoţi şi unde voi nu puteţi apărea în rochiile voastre, care totuşi vă stau minunat?

— Ah, Catho, dacă ai şti! rosti timid Pâquette.

— O nuntă poate? Sau nişte artificii festive!

— Nici vorbă, Catho! Suntem invitate să privim o anchetă cu tortură.

Catho rămase uluită.

Roşcovana şi Pâquette confirmară dând din cap, că era chiar aşa.

— Şi asta vă distrează? strigă preacinstita cârciumăreasă. Să-l priviţi suferind pe un nenorocit, să-l auziţi strigând şi cerşind îndurare… Eu am văzut o dată o tragere pe roată şi mă cutremur şi azi când îmi aduc aminte.

— Ce să-i faci? răspunse Roşcovana, eu n-am vrut. Dar Pâquette vrea să vadă. Şi apoi, dacă nu ne vom duce, domnul de Montluc, care e foarte generos, dar şi foarte brutal, s-ar supăra…

— A, domnul de Montluc este cel ce vă pofteşte să priviţi tortura? Guvernatorul de la Temple?

— Ei da, Catho. Vezi deci că e vorba de un om important.

— Şi unde va avea loc tortura?

— Chiar la Temple. Vom fi ascunse într-o cămăruţă lângă camera torturilor. Pentru că nu trebuie să fim văzute. Dar, în sfârşit, dacă vom fi văzute, va trebui să trecem drept rude ale victimei, venite să asiste.

— Aha, bine! Dar eu, în locul vostru, tot nu m-aş duce.

— Catho. Buna noastră Catho, vrei oare să ne aduci o mare supărare? spuse Pâquette.

— Şi să ne faci să pierdem un client ca domnul de Montluc?

— Şi să atragi furia lui asupra noastră?

— Ei bine, fie! exclamă Catho învinsă.

— Pentru sâmbătă?

— Pentru sâmbătă seara, ne-am înţeles deci?

Cele două dezmăţate bătură din palme de bucurie şi o îmbrăţişară pe bună cârciumăreasa.

— Dar, continuă Catho. Cine-i nenorocitul care va fi torturat?

— Sunt doi, răspunse Pâquette.

— Cum îi cheamă pe aceşti doi năpăstuiţi?

— Pardaillan, rosti netulburată Pâquette. Tatăl şi fiul.

Catho rămase fără glas. Pălise. Mâinile îi tremurau şi se străduia în zadar să împartă în bucăţi o plăcintă.

E sigur că era însufleţită de sentimente puternice pentru aceşti doi oameni.

Pe vremuri, îl iubise pe bătrânul Pardaillan timp de cincisprezece zile sau o lună, nu-şi mai aducea aminte acum.

Cu toate acestea, n-ar fi crezut că putea resimţi o asemenea spaimă, o atât de adâncă revoltă a inimii şi a trupului la gândul că omul acela trebuia să moară.

Catho trecuse prin viaţă, respingând din instinct orice sentiment ce i-ar fi putut produce suferinţă. Era oare bună? Rea? Ea singură nu ştia. Plânsese rar. Singura ei durere adevărată a fost atunci când i-au rămas ciupituri pe obraz şi fusese urâţita de boală.

În ce-l privea pe cavalerul Pardaillan, tânărul acela nu i-a inspirat niciodată altceva decât un fel de admiraţie. Nu mai văzuse niciodată un gentilom asemănător Mândria, gingăşia, felul lui de a ţine la distanţă pe cine voia, ironia zâmbetului şi, pe lângă toate astea, acea milă cuibărită în fundul privirii lui. Toate la un loc făceau din el un om deosebit.

Adesea, Catho, gândindu-se la el, a oftat privindu-se în oglindă. Dar nu-i trecuse niciodată prin minte că l-ar putea iubi pe cavaler.

Şi iată că acum ei trebuiau să moară! … Aveau să fie torturaţi! …

Catho se simţi atât de tristă, atât de abătută, că dori să moară şi ea pe loc.

— S-ar spune că te-am amărât, reluă vorba Roşcovana, îi cunoşti oare pe aceşti oameni?

— Eu? Nu… murmură Catho.

— Atunci… ne-am înţeles pentru rochii?

— Da, răspunse cu gândul aiurea Catho, o să le aveţi, dar acum haideţi, plecaţi… Spuneaţi că treaba aceea va avea

loc duminică?

— Duminică dimineaţa… dar trebuie să fim la Temple de sâmbătă seara.

— Aha, deci sâmbătă seara.

— Sigur, ce mai vorbă! Domnul de Montluc ne aşteaptă la masă sâmbătă seara, la orele opt… înţelegi?

— Da, da, bâigui Catho… Vă rog, acum plecaţi… Cele două deşucheate o îmbrăţişară pe bună lor prietenă şi plecară.

Catho îşi rezemă atunci coatele pe masă, îşi luă capul între mâini şi şopti: „Duminică! Duminică dimineaţa! …” începu să plângă în hohote.

Cred că e folositor să reamintim aici că tortura urma să fie aplicată celor doi Pardaillan nu duminică, cum credeau Pâquette şi Roşcovana, ci într-adevăr sâmbătă dimineaţa. Marc de Montluc, după ce a promis celor două dezmăţate că le va aduce să asiste la respingătoarea operaţie, şi-a schimbat la timp părerea. Dar, întrucât nu voia să le piardă, le-a spus că acţiunea va avea loc duminică, atunci când va trebui să-şi ţină făgăduiala, la capătul unei nopţi de orgii pe care o pregătea, se gândea că va scăpa, spunându-le că tortura fusese aplicată mai devreme cu o zi.

Odată precizate cele de mai sus, să ne întoarcem la Catho.

După cum am putut vedea, era o femeie energică. Explozia durerii a fost deci de scurtă durată. După primele plânsete, izbi puternic cu pumnul în masă, rostind cu tonul acela neîmblânzit al hotărârilor nestrămutate:

— Bine. Trebuie ca în noaptea de sâmbătă spre duminică să intru în Temple!

În momentul când a luat această hotărâre, se auziră strigăte în salonul cel mare.

Catho se şterse la ochi, îşi frecă obrazul cu şorţul ca să-i mai redea ceva culori şi pătrunse în cârciumă răstindu-se:

— Dar aici ce se mai întâmplă?

— Un omor! A fost ucisă o biată bătrână!

— Asta-i o ispravă a Roşcovanei şi a Pâquettei!

Trei sau patru femei de stradă aruncaseră aceste vorbe: erau duşmance îndârjite ale celor două fete, invidioase pe succesul şi pe frumuseţea lor.

De aceea făceau un atât de mare zgomot în jurul omorului, care în alte împrejurări le-ar fi lăsat cu desăvârşire nepăsătoare.

— Sărmana bătrână! scheună una dintre ele. E îngrozitor!

— Am spus întotdeauna că Pâquette are o privire rea! strigă cealaltă.

— Trebuie denunţate jandarmilor! urlă o a treia.

Roşcovana şi Pâquette plângeau, suspinau şi jurau că erau nevinovate.

— Tăcere, toţi să tacă! porunci Catho.

— În stradă, peste drum, vai, sărmana bătrână! Mi-e atât de milă, simt că mi se face rău…

Aceea care vorbi astfel era o fată grasă, cu un ciuf blond, cu ochii bulbucaţi, care arunca priviri înfricoşătoare celor două prăpădite năucite, înspăimântate de învinuirea neaşteptată ce se abătea asupra lor.

— Ia să vedem, Jeanne, povesteşte tu tot ce ştii, spuse Catho.

Grăsana îşi înfipse pumnii în şolduri, se legănă un timp şi începu:

— Deci, tocmai ieşisem acum cinci minute, eu şi Jacques Ciungul, împreună cu Blonda înaltă, Fifine, fata soldaţilor şi Leonarde… De abia păşisem afară, că iată-l pe Jacques Ciungul că strigă: „Ia te uită! Ce-o mai fi aici?” „Să ne uităm, spuse Fifine.

„Hai să ne uităm, zic eu”.

Atunci, cu Jacques Ciungul înainte, ne-am dus toate să privim. Şi ce să vezi? Roşcata şi Pâquette aplecate peste o bătrână, pe cale s-o gâtuie. Nu-i aşa? Spuneţi!

— Aşa e! exclamară, Leonarde, Blonda înaltă şi Fifine… fata soldaţilor.

— Nu-i adevărat sări Roşcovana. Bătrâna era gata moartă.

— Gata moartă, gata moartă! Ba mai mişca încă puţin!

Pâquette şi Roşcovana izbucniră în plânsete şi jurau că s-au lovit în întuneric de cadavru şi că au voit să vadă. Doar dacă nu era ceva bun de şterpelit.

— Nici vorbă! strigă Jeanne rotind nişte ochi cât cepele. Eu cea dintâi am să anunţ jandarmii! Vino, Ciungule!

Catho apucă fata de braţ.

— Ce de poveşti, spuse ea fără ocol, pentru o bătrână care a venit să moară la uşa mea. Se întâmplă, oare pentru prima dată? Ce ai de spus? Du-te, cheamă jandarmii, fetiţă şi am să le povestesc eu ce i s-a întâmplat sergentului care n-a mai fost regăsit niciodată, iar tu, Ciungule, ştiu multe pe socoteala ta… şi despre voi toate, la fel. Ei?

Un fior de groază cutremură clientela cârciumii.

— Pe toţi dracii! continuă Catho, este pentru prima dată când se vorbeşte aici de chemarea jandarmilor. N-au decât să vină, că au să aibă ce asculta! …

— Catho! Catho! strigară câţiva hoţomani.

— Dar Catho are dreptate! E din vina Jeannei!

Grăsana îşi ceru iertare şi îi asigură că n-a vrut decât să glumească atunci când a pomenit de denunţarea Roşcovanei şi a Pâquettei. Liniştea fu reîntronată. Doi cerşetori se oferiră să ducă moartă cât mai departe, ca să înlăture orice bănuială ar fi putut plana asupra cârciumii, „La doi morţi care-şi vorbesc”. Apoi, cei de faţă se risipiră.

În momentul în care Roşcovana şi Pâquette voiau să se îndepărteze la rândul lor, Catho le reţinu:

— Rămâneţi, vreau să vă vorbesc! Le spuse ea. Hanul fu închis, iar luminile stinse.

Catho le conduse pe cele două prietene până într-o cameră şi acolo le zise:

— Ia spuneţi, nu aţi ucis-o voi pe bătrână?

— Catho, e oare cu putinţă ca tu să ne bănuieşti?

— Ei bine, eu cred că voi aţi făcut-o. Nu strigaţi, nu plângeţi, e în zadar. Cred că e vorba de voi. Şi chiar dacă n-aţi fi fost voi, totul vă e împotrivă. Există martori care dovedesc că voi aţi săvârşit crima. Aţi auzit-o pe Jeanne?

Gura, deci! Fără smiorcăieli… o să ne înţelegem noi… ascultaţi-mă!

Pâquette îşi împreună mâinile. Roşcovana plecă capul. Tremurau de frică.

— Ascultaţi-mă, vorbi din nou Catho. Dacă vă supuneţi, n-am să spun nimic. Dar dacă nu mă ascultaţi, vă denunţ. Alegeţi.

— Porunceşte! răspunseră ele, clănţănind din dinţi.

— Iată cum! Vă cer cinci zile de supunere, nici un ceas mai mult, e uşor.

— Ce trebuie să facem?

— Am să v-o spun la timpul potrivit. Dar deocamdată, o să dormiţi aici. În astea cinci zile n-o să ieşiţi din casa mea. Să nu vă temeţi, ştiţi doar că la mine se doarme bine şi se mănâncă şi mai bine.

— Te vom asculta, Catho. Vom fi cuminţi şi nu o să ne arătăm nasul.

— Aşa şi trebuie. Dar să ştiţi, dacă una dintre voi pleacă până sâmbătă seara, mă duc la şeful poliţiei.

— Şi ce se va întâmpla sâmbătă seara?

— Ei bine, sâmbătă seara veţi fi libere, vă îmbrac ca pe nişte fete de burghez şi vă veţi duce de-a dreptul la Temple!

Capitolul 20

Ultima şotie a unchiului Gilles

În timp ce la hanul „La doi morţi care-şi vorbesc” se petreceau cele arătate, la palatul Mesmes se desfăşura o scenă caraghioasă şi macabră în acelaşi timp.

Astfel, în seara următoare căsătoriei lui Henri de Béarn cu Margot, în noaptea când s-a dezlănţuit puternica furtună de care am pomenit, trei puncte din Paris reţin atenţia noastră – fără a mai vorbi de Luvru, unde străluceşte fastul serbărilor, despre care analele timpului vorbesc ca despre un eveniment nemaipomenit. Tot fără să mai vorbim de palatul Montmorency, unde dispariţia inexplicabilă a celor doi Pardaillan a produs confuzie, teamă şi îndurerare, precum şi de toate ungherele întunecoase unde foiau umbre pregătind cine ştie ce năpastă…

Cele trei puncte erau: hanul lui Catho, pe care l-am părăsit nu demult, biserica Saint-Germain-l'Auxerrois, unde ne vom întoarce la miezul nopţii şi, în sfârşit, palatul Mesmes.

Palatul ducelui de Damville era pustiu. Toţi cei din casa mareşalului se duseseră în strada Fossés-Montmartre. Existau două motive pentru aceasta. Primul, cel mai puternic poate, este că Henri de Montmorency se temea de un atac al fratelui său. Vizita bătrânului Pardaillan n-a făcut decât să-i mărească această teamă.

„Prevenit la timp!" îşi spunea Damville, „l-am putut aştepta bine pregătit pe acest om şi astfel să-l arestez, dar cine ştie dacă François, într-un moment de disperare, nu va veni chiar el în fruntea gentilomilor?".

Al doilea motiv era faptul că mareşalul, obţinând supravegherea tuturor porţilor Parisului, s-a folosit de aceasta ca să posteze oamenii lui la poarta Montmartre. Dacă s-ar produce o catastrofă, dacă regina mamă ar afla de conspiraţia lui de Guise, aşa cum lăsa să se înţeleagă Maurevert, sau dacă Parisul ar fi ocupat de trupele aflate în marş, el n-ar fi avut de făcut decât un salt ca să fugă prin poarta Montmartre.

Palatul Mesmes fusese deci părăsit.

Totuşi, în seara aceea s-au strecurat în el doi oameni şi, pe la orele nouă tocmai terminau de cinat în bucătărie, pălăvrăgind între ei: erau Gilles şi nepotul Gillot.

— Încă un păhărel din vinul ăsta vechi, spuse Gilles în momentul când începem să ne ocupăm de cei doi cumetri.

Şi umplu paharul lui Gillot.

Paharul fu golit pe dată.

— N-am băut niciodată asemenea vin, spuse Gillot cu limba împleticită.

Avea faţa lucioasă, iar ochii îi străluceau.

— Du-te, băiete şi ia sticla aceea din dulapul deschis, ai să bei un vin şi mai bun.

Gillot, răsturnat pe spătarul fotoliului, începu să râdă poticnească prea mult.

„Încă nu-i făcut criţă”, mormăi Gilles.

Şi îi turnă nepotului încă un pahar plin.

— Aşadar, urmă el, nu vrei să te mai întorci la palatul Montmorency?

— Să mă întorc acolo? exclamă Gillot ridicând braţele spre cer. Nici vorbă, unchiule! Ştii că toată casa e răvăşită după dispariţia batonului retezător de limbi?

— Retezător de limbi? întrebă Gilles.

— Da… blestematul cela de Pardaillan! …

Gillot, răsturnat pe spătarul fotoliului, începu să râdă în hohote. Gilles făcu la fel. Dar râsul lui scârţâia ca o morişcă ruginită şi i-ar fi dat fiori nepotului, dacă acesta n-ar fi avut minţile furate de plăcerea vinului.

— Acolo, continuă Gillot, toată lumea se ferea de mine. Trebuie să fi bănuit ei că îmi vârâsem coada în această păcăleală împieliţată: îţi spun unchiule, venise vremea să plec de acolo… altfel mi-aş fi pierdut capul şi… eu ţin la capul meu.

Amintindu-şi de mutilarea pe care o suferise, Gillot îşi duse mâinile la cap fie pentru a se asigura că acesta se mai află încă la locul lui. Fie în memoria fostelor lui urechi tăiate. Se înfiora şi păru că se mai trezeşte.

Unchiul se grăbi să-i umple din nou paharul.

— Ce mai vorbă, i-am jucat un renghi grozav, unul al dracului de tot! Pardaillan avea în mine o încredere! … Şi când i-am spus că-l va găsi singur pe monsenior… era gata să mă îmbrăţişeze. Sărmanul de el!

— Da, dar a vrut să-ţi taie urechile!

— E adevărat! Blestematul! …

— Şi limba!

— Vai de mine! Acum n-are decât să vină! … Gillot puse mâna pe un cuţit şi încercă să se ridice, dar căzu grămadă înapoi şi începu să râdă.

— În felul acesta, rosti Gilles, eşti mulţumit?

— Mulţumit, unchiule! Mi se pare că visez! … Când mă gândesc că din ordinul bunului nostru stăpân mi-ai dat o

mie de scuzi!
— Şi eşti într-adevăr hotărât să nu te mai întorci acolo? îl întrebă Gilles.
— Doar n-ai înnebunit, unchiule!
— Prostănacule, din moment ce Pardaillan nu mai e acolo!
— Da, dar vezi că l-am trădat şi mi-ar tăia limba, înţelegi dumneata? Vreau să mă pot bucura de cei o mie de scuzi! Vreau să beau! Şi cum aş putea bea fără limbă?
Din clipa aceea, Gillot, deveni plângăreţ.
— Îi ai aici, scuzii tăi? Arată-mi-i puţin, spuse unchiul.
Gillot îşi deşertă cingătoarea pe masă, iar scuzii se rostogoliră peste tot; ochii lui Gilles scăpărau.
— Totuşi, eu sunt cel ce ţi i-am dat! rosti el cu un accent ciudat, în timp ce degetele osoase mângâiau scuzii şi începură să-i aşeze în grămezi.
— Toate astea fără să mai ţinem seamă… bolborosi Gillot, de aceea ce mai trebuie să-mi dai. Asta, unchiule, e numai pentru băut… aşa mi-ai spus… dar acum trebuie să-mi dai şi restul…
— Ce rest? gâfâi Gilles.
— Mareşalul a spus trei mii de scuzi… trei mii.
— Ia şi bea, nerodule!
Gillot ascultă, iar paharul lui gol se rostogoli pe podea.
Unchiul se ridică. Era năucit. Vederea grămezilor de scuzi l-a ameţit.
— Netotule! răcni el. Trei mii de scuzi de aur pentru tine? Cred că te-ai îmbătat!
— Monseniorul… a spus! Hei, unchiule! Plăteşte-mi sau mă plâng… mareşalului…
— Să-ţi plătesc! urlă bătrânul. Şi dacă nu vreau? Mizerabile! Vrei oare să mă ruinezi? …
— Bine, bine, mormăi Gillot încercând în zadar să se ridice. Om vedea noi… ceea ce monseniorul…
— Băgă de seamă, Gillot, rânji unchiul.
— Vai, ce râs ciudat… ai azi… mi-e frică…

Râsul lui Gilles era înspăimântător. Era livid. Îl înnebunea gândul de a fi obligat să dea trei mii de scuzi de aur. Dar şi gândul că Gillot l-ar putea denunţa mareşalului, în cazul că nu s-ar supune, nu era mai puţin de speriat.

— Ascultă, Gillot, spuse el deodată, nu vrei să-mi dai de bunăvoie aceşti bani, cu care tu nici n-ai şti ce să faci?

— Nebun, îngăimă Gillot, sărmanul meu unchi a înnebunit…

Gillot nu putu termina. Bătrânul se aruncă asupra lui şi cât ai clipi din ochi îi şi puse un căluş. Apoi, luând o frânghie pe care o pregătise fără îndoială dinainte, îl legă de scaun.

Toate se petrecură atât de repede încât Gillot, trezit brusc de groază, se văzu în neputinţă de a face vreo mişcare, încercând să se apere.

În ce-l priveşte pe bătrân, acesta bolborosea cuvinte fără rost, învârtindu-se în sus şi în jos ca o sfârlează, aşezând într-un dulap scuzii aruncaţi de Gillot pe masă, în afară de o mică grămăjoară. După ce isprăvi această treabă şi închise la loc dulapul, Gilles se întoarse la nepot şi-i scoase căluşul.

Gillot se folosi de acest lucru şi începu să urle. Gilles aştepta cu răbdare. Când nepotul înţelese că tânguielile nu foloseau la nimic şi tăcu, Gilles îi spuse liniştit:

— Iată-te, în sfârşit, iar cu mintea întreagă. Uite, vezi grămada asta? E partea ta: cincizeci de scuzi. Restul e al meu!

Bătrânul zâmbi şi-şi turnă un pahar de vin.

— Cu aceşti cincizeci de scuzi te vei duce să-ţi încerci soarta în altă parte şi încearcă să nu mai dai ochii cu mine. Pentru că atunci, fără nici o milă, te voi ucide.

Gillot luă repede o hotărâre. Se prefăcu că e complet resemnat:

— Dacă asta ţi-e vrerea, unchiule… am să plec…

— Şi unde ai să te duci?

— Nu ştiu unde… am să părăsesc Parisul.

— Da, sper Dar, înainte de a părăsi Parisul, ai să te duci să mă denunţi puţin mareşalului, nu? Ba da, te cunosc eu!

— Am să-mi ţin gura, unchiule, ţi-o jur.

— Da, dar eu vreau să fiu liniştit. Şi pentru aceasta am să-ţi tai limba!

Gilles izbucni în râsul lui drăcesc şi adăugă:

— Tu mi-ai dat ideea. Tot aşa cum mi-ai dat-o pe aceea de a-ţi tăia urechile. Bune idei, băiete, grozave!

Cât îl priveşte pe Gillot, spaimă şi frica lui erau atât de mari, încât îşi răsturnă capul pe spate, dădu un oftat de groază şi leşină.

Gilles, calm şi rapid, începu să ascută un cuţit de bucătărie.

Apoi, apucând un cleşte mare dintr-un sertar, se apropie de nenorocit.

Numai atunci îşi dădu seama că era mai greu să tai o limbă decât nişte urechi. Rămase o clipă încurcat, cu cleştele într-o mână şi cu cuţitul în cealaltă.

„Ei, asta-i bună!” mormăi el, „am să-ţi viu totuşi de hac… Acest nefericit Gillot!”.

Pufni în râs închipuindu-şi ce mutră va avea nepotul.

Era crunt de tot.

Afară, furtuna era în toi în jurul palatului şi uneori pătrundea urlând şi pe coridoare. Deodată, Gillot deschise ochii.

Şovăielile lui Gilles dispărură pe loc. Gillot n-avu timp nici să-şi termine strigătul de groază şi de rugăminte, că nemilosul bătrân îi şi înfipsese cleştele în gură, sau mai curând căuta să i-l înfigă.

Nenorocitul, cu ochii sângeroşi, cu vinele frunţii umflate de sforţare, strângea dinţii într-o criză de disperare.

Lupta aceasta mută era cumplită.

Gillot scoase un fel de răcnet scurt, apoi un lung şi înspăimântător vaiet ascuţit, ca al unuia ieşit din minţi, cleştele apucase limba şi o reteză!

„Treaba lui,” bolborosi Gilles. „Dacă nu s-ar fi zbătut, i-aş fi tăiat-o frumos, cu cuţitul!”.

În clipa în care îşi începuse hohotul lui drăcesc de râs, iar o suflare furioasă de vânt deschise brusc fereastra şi stinse făcliile de pe masă, Gilles răcni la rându-i lui un urlet de spaimă. Gillot îl apucase de beregată!

În turbarea suferinţei lui, Gillot se încordase într-o sforţare nemaipomenită şi rupse frânghia care-i ţinuse legat braţul drept. Gillot, cel pe jumătate mort, dar înnebunit de durerea lui cumplită se ridicase şi, aruncându-se cu toată greutatea asupra unchiului, înspăimântător, însângerat, monstruos cum era, îl cuprinse pe bătrân, iar degetele lui se înfipseră în beregata acestuia, după care amândoi se rostogoliră pe podea.

Când se făcu din nou ziuă şi soarele pătrunse prin fereastra deschisă, el lumină cu razele lui două cadavre înlănţuite, dintre care unul, cu obrazul plin de sânge, mai avea încă degetele înfipte în beregata celuilalt.

Capitolul 21
Vrerea lui Dumnezeu

Panigarola se ruga, îngenuncheat, prosternat pe treptele altarului principal de la Saint-Germain-l’Auxerrois. Se ruga, adică se certa de fapt cu el însuşi, într-o tragică şi tăcută încleştare cu sine. Părea de piatră. El nu se închina nici bunătăţii, nici puterii divine, ci căuta în sufletul lui chinuit o rază de adevăr.

Aceasta fu rugăciunea sau mai curând reculegerea călugărului în biserica tăcută, pe care furtuna de afară o plesnea cu aripile ei uriaşe, în timp ce Catherine de Médicis, pitită la intrarea cea mică, pândea sosirea Alicei de Lux şi a contelui Marillac, iar cele cincizeci de nobile deşucheate, cele cincizeci de frumoase domnişoare, aşteptau cu pumnalul în mână.

„De ce mă aflu aici? Ce am de făcut? Şi ce am făcut? Ceea ce am făcut e îngrozitor: ca să lovesc pe un om, am turnat ura mea în sufletul mulţimilor, cărora le-am vorbit în numele lui Dumnezeu, adică că ceea ce, pentru oameni, înseamnă bunătate, iertare şi dreptate. Deci, în numele

dreptăţii am arătat că trebuie să fie nedrepţi faţă de mai mulţi nefericiţi, în numele, iertării am susţinut că trebuie nimiciţi toţi cei ce nu sunt de credinţă catolică, în numele bunătăţii, am dezlănţuit ura. Am urmărit să-l omor pe Marillac, să-i răpesc această femeie! Am vrut să cuceresc un sărut şi pentru acest sărut am aprins cele patru colţuri ale zărilor. Şi acum, unde am ajuns? Iată: azi, trimisul Catherinei a venit să-mi spună: „Astă-seară, puţin înainte de miezul nopţii, să fii la Saint-Germain-l'Auxerrois. Te aşteaptă Alice. Da, iată ce mi-a spus… Şi când sosesc, vrând să-l dau uitării pe Marillac şi să caut dragostea, mă lovesc tot de ura mea, iar Catherine se află acolo pentru a-mi spune că mă voi găsi faţă-n faţă cu Marillac. O, geniu întunecat, misterioasă intrigantă, ce aştepţi oare de la mine? Ceea ce aştepţi de la mine, regino, este ca să strecor în sufletul acestui om o durere şi o ură ca aceea de care e cuprins sufletul meu, iar eu am făgăduit acest lucru! Trebuie să-l fac să citească scrisoarea aceea, hârtia pe care o mototolesc acum în mâna mea! Iată la ce duce răzbunarea! … la acest lucru respingător şi josnic, abject şi urât, ca eu, marchizul de Panigarola, care peste munţi eram numit lealul, mândrul, gentilomul cinstit, da, chiar eu, să omor în mod laş un om, nu în luptă, dreaptă ca pe vremuri, nu la lumină, ci în întuneric, după ce l-am atras în cea mai dezgustătoare capcană, nu cu arma în mână, ci cu o scrisoare, o mârşăvie! … Iată ce mi se cere să fac. Toate astea pentru ca o femeie, care nu mă iubeşte, să devină a mea!".

O mână grea se lăsă pe umărul călugărului: el se cutremură.

„Momentul înfricoşător a venit!" murmură el.

Acesta a fost cel din urmă gând al călugărului, în clipa când contele de Marillac şi Alice de Lux, cu mâinile înlănţuite, cu sufletele îmbătate de fericire, apropiindu-se cu paşi înceţi, s-au oprit în faţa altarului.

Catherine. Îngrijorată, atentă, fără o mişcare de prisos, încordată în aşteptarea ei, rosti cu o voce sigură:

— Iată-l pe cel ce vă va uni…

Logodnicii ridicară privirea spre călugărul care se îndreptă încet, îşi dădea gluga pe spate şi se întorcea spre ei.

Groaza din acea clipă a fost de nedescris.

Alice îl recunoscu pe Panigarola. Buzele îi albiră. Şi, apucată de un tremur care o zguduia puternic. Ochii, aţintiţi în cei ai călugărului, arătau o spaimă supraomenească.

În acea secundă fără asemuire, ea înţelese oribila capcană.

Privirea ei înnebunită se desprinse de aceea a călugărului şi se îndreptă asupra Catherinei, cu o spaimă atât de îngrozitoare încât regina se dădu un pas înapoi. Îl privi apoi pe logodnic, dar de data aceasta cu o compătimire atât de adâncă, încât Marillac se clătină. După aceea ochii ei se îndreptară din nou asupra călugărului.

Marillac simţea cum mintea i se fărâmiţează cu trosnetul unui monument care se prăbuşeşte.

Nimic pe lume nu-l putea face să ştie… dar el ghicea, vedea cu o limpezime care-i sărea în ochi, că totul trebuie să fie ceva monstruos, cu neputinţă de crezut şi totuşi sigur că exista ceva nemărginit şi fabulos de hidos.

Călugărul n-o vedea decât pe Alice… Numai pe ea!

Totul n-a durat decât două secunde.

Dar aceste două secunde răsunară în sufletul lui Panigarola ca o veşnicie a deznădejdii. Se vedea în purtarea Alicei o asemenea dragoste, atât de mare, de adevărată, de curată, încât în umbra bisericii ea părea aureolată.

Ah, ochii ei mari căprui îndreptaţi spre călugăr! Cum îi mai vorbeau! Cât de inexprimabilă şi de sublimă implorare se citea în dubla lor rază de lumină!

„Omoară-mă, spuneau aceşti ochi, supune-mă pe mine oricăror torturi vei alege, dar nu te atinge de el! Dacă nu

eşti mai călău decât toţi călăii, nu-i face lui nici un rău! …”.

Această rugăminte mută a îndrăgostitei, amestecul de durere cruntă, implorarea întregii ei fiinţe, pătrundeau în sufletul călugărului.

El se ţinea în picioare printr-o minune a voinţei.

Şi, când după două clipe, îşi regăsi cumpătul, când putu să arunce o privire în sinea lui, nu mai descoperi acolo decât o nemărginită milă.

Ridică braţele spre bolţile înnegrite, ca şi cum ar fi voit să ia drept martori ai sacrificiului său nişte puteri nevăzute, apoi, ochii îi căpătară o expresie de milă, în care se părea că i se adunase tot sufletul, în clipa următoare, când Alice de Lux înăbuşea un strigăt de bucurie, de speranţă şi de recunoştinţă, călugărul se prăbuşi, leşinat.

Sacrificiul îi zdrobise puterile.

Marillac, uluit, livid, se smulse din îmbrăţişarea Alicei şi făcu doi paşi spre Catherine.

„Doamnă, rosti el cu glas aspru, ce se întâmplă aici? Cine-i acest om? Nu e preot? Priviţi… sub sutana de călugăr se ascunde un gentilom!”.

Într-adevăr, sutana se descheiase. Se zărea în parte strălucitorul costum al lui Panigarola. În mâna lui încleştată, călugărul mai strângea încă o hârtie mototolită.

— Vino, gâfâi Alice, vino, să plecăm, să fugim! …

— Doamnă, strigă contele, cine-i acest om?

Catherine răspunse:

— Nu ştiu, dar hârtia aceasta s-ar putea să ne spună… în aceeaşi clipă, regina exclamă:

— A, dar îl recunosc! Este marchizul de Panigarola. Ce caută el aici în locul preotului care mă aştepta? …

Marillac se aplecă şi smulse hârtia din mâna ţeapănă a călugărului, sau cel puţin o parte a hârtiei şi cu o mare înfrigurare a degetelor tremurătoare, o desfăcu şi o netezi…

Ambele încheieturi îi fură prinse tot în secunda aceea, ca de două menghine, de nişte mâini gingaşe, îngheţate,

plăcute, catifelate, dar strâns încleştate de disperare. Obrazul Alicei apăru foarte aproape de al său. Privirile lor schimbară între ele sentimente nebune, întunecate, de nedescris, înfricoşătoare. Ea şopti cu un glas abia auzit:

— Nu citi…

— Alice, tu ştii ce e în ea?

— Nu citi! … Dă-mi această dovadă de dragoste! Priveşte-mă! Te iubesc, nici nu poţi şti cât de mult te iubesc! Nu citi, iubitul meu, soţul meu! Nu citi hârtia acestui om!

— Alice, tu îl cunoşti pe om!

Glasurile lor aveau acum un ton ciudat. Nici ei nu şi le mai recunoşteau. În vocea Alicei răsuna toată groaza, toată spaima, în timp ce glasul lui Marillac striga din răsputeri bănuiala.

Nenorocita făcu o sforţare disperată şi încercă să smulgă hârtia.

Marillac, cu o mişcare de neţărmurită blândeţe se eliberă de înlănţuirea ei, se urcă până în altar şi aşează lângă tabernacol scrisoarea pe care degetele sale n-o mai putea ţine.

Alice îngenunche şoptind:

— Oh, iubitul meu, singura mea dragoste, adio… nu vei şti niciodată… cât de adorat ai fost… adio…

Apoi, ducându-şi la buze montura inelului care n-o părăsise niciodată, muşcă din conţinutul ei.

Atunci ea ridică spre Marillac o privire pătrunsă de pasiune supraomenească şi aşteptă moartea.

La lumina lumânării de lângă tabernacol, Marillac citi următoarele cuvinte: „Eu, Alice de Lux, declar că, dacă copilul pe care îl am de la marchizul de Panigarola, amantul meu, a murit, înseamnă că eu l-am ucis. Dacă va fi regăsit cadavrul copilului meu, el nu…”

Aici hârtia fusese ruptă. Restul rămăsese în mâna călugărului.

Contele se întoarse. Era atât de desfigurat încât Catherine nu-l recunoscu.

— Catherine, care la doi paşi mai încolo, ghemuită în ea însăşi, cu pumnalul în mână, privea scena.

Alice întinse braţele spre el şi cu un glas redevenit ciudat de limpede, într-un extaz de dragoste, transfigurată, purificată de moartea care o copleşea, rosti:

— Te iubesc! …

Marillac n-o văzu, nici n-o auzi.

Se miră că mai era viu, că înfiorătoarea povară a durerii prăvălită deodată asupra lui nu-l zdrobise, iar în mintea lui, cu o deosebită limpezime, dăinuia luminos un singur gând – o întrebare pe care şi-o punea: „Cum să mor mai repede?”

Tot restul dispăruse într-un fel de beznă. Nu mai rămăsese în el decât groaza de a trăi. Să mai trăiască încă un singur ceas, un singur minut, i se părea ceva cu totul de neînchipuit.

Plimbă în jurul lui o privire sticloasă ce se opri o clipă asupra Alicei, care cu braţele întinse, cu ochii aţintiţi asupra lui, nevăzându-l decât pe el, repeta într-una:

— Te iubesc…

El nici n-o văzu. Privirea lui ajunse la regină.

Se desprinse cu mare greutate de altarul de care stătea sprijinit şi cu un pas greoi, şovăitor, se apropie de ea.

Catherine de Médicis îl privi apropiindu-se, fără a putea face cea mai mică mişcare.

Era sub puterea groazei. Simţea, nedesluşit, că întrecuse toate limitele.

Când Marillac fu foarte aproape de ea, îi zâmbi.

Ce zâmbet! …

Şi iată ce i-a spus, sau mai curând ce a bâiguit:

— Ei bine, mamă, acum eşti mulţumită? De ce mă omori… în felul acesta?

Catherine află astfel că fiul ei înţelesese tot adevărul. Convingerea aceasta o redeşteptă. Înfricoşătoare, se ridică. Cu o mişcare bruscă flutură ceva ce părea o cruce, dar care de fapt era un pumnal şi strigă:

— Conte, nu eu vă ucid… ci această cruce… este spre binele lui Dumnezeu! E voia lui Dumnezeu!

Şi, cu glas tunător, repetă:

— E voia lui Dumnezeu!

Atunci, o zarvă neobişnuită răsună în biserică. S-ar fi spus că furtuna care urla afară spărsese uşile şi că suflul puternic al vântului năvălea spre altarul principal. Un foşnet de rochii care se mototoleau şi se frecau între ele, un tropăit rapid însoţit de zgomotul scaunelor răsturnate, un murmur de voci la început nedesluşit, apoi vuietul acestor voci izbucni în strigăte sălbatice… „E voia lui Dumnezeu, e voia lui Dumnezeu!”

Marillac, ca într-o nălucire de coşmar, văzu mulţimea de capete femeieşti, schimonosite de ură şi de teamă, precum şi întunericul străpuns de fulgerul pumnalelor.

Apoi, privirea îi căzu asupra Alicei. Şi atunci n-o mai văzu decât pe ea!

— Te iubesc…

Nu mai auzi decât aceste cuvinte.

Gândirea i se destramă, raţiunea i se nărui cu un zgomot asurzitor, i se păru o clipă că nişte urlete îi umpleau capul, că muşchii strigau, că nervii şi creierii urlau. Apoi, deodată, nu mai simţi nimic, cercul de foc se îndepărtă, iar în el coborî o linişte neţărmurită. Zâmbetul îi deveni fericit. Înnebunise!

În aceste câteva secunde, nebunul începuse să se îndrepte spre Alice.

Ea repeta mereu:

— Te iubesc…

El îi răspunse cu glas de îndrăgostit:

— Te iubesc… Aşteaptă-mă… să plecăm…

— Dumnezeule din cer! exclamă Alice, el mă iartă! … în aceeaşi clipă, corpul iubitului se prăbuşi lângă ea:

Mai mult de zece lovituri de pumnal îl doborâră în acelaşi timp.

— De ce? horcăi ea. Ce se întâmplă? Cine-i acolo? … Ascultă!

Încercă să ridice cadavrul, dar el căzu înapoi, greoi.

Tot atunci, mâini mânioase se abătură şi asupra ei, o sfâşiară, făcură ferfeniţă rochia. Însângerată, năucită, aproape goală, Alice se agăţa cu disperare de cadavru şi gâfâia:

— Lăsaţi-l! Îndurare pentru el! Omorâţi-mă numai pe mine!

Un urlet enorm, îi năvăli în urechi.

— La moarte! La moarte cu cei doi trădători! La moarte, Béarneza!

Noi lovituri de pumnal se abătură asupra cadavrului. Printre lacrimile de sânge care-i înecau obrazul. Alice o zări atunci, într-o ultimă privire, pe regină, în picioare, sprijinită de altar, cu pumnalul ridicat spre cer, cu piciorul proptit în pieptul lui Marillac. Hidoasă şi scânteietoare, răcnind:

— Astfel pier duşmanii reginei! E voinţa, domnului!

— Îndurare pentru el! strigă ieşită din minţi Alice.

— Fetelor! Fetelor! tună Catherine, juraţi că veţi lovi tot astfel pe duşmanii lui Dumnezeu şi ai reginei! E voinţa Domnului!

Alice, în culmea înfricoşării, izbuti să ridice capul pământiu al iubitului, ca pentru a-l arăta Catherinei. Cu o mână se agăţase, disperată, de rochia reginei.

Şi, în timp ce cele cincizeci jurau să ucidă, în timp ce pumnalele se agitau, gurile se înspumau, ochii scânteiau, în mijlocul furtunii de jurăminte, nenorocita dădu acest strigăt, ca o ultimă rază de nădejde:

— Fii blestemată! Regină a sângelui şi a crimei! Îţi căutai fiul! Priveşte-l! Iată-l…

În aceeaşi clipită, ea recăzu peste trupul lui Marillac şi muri murmurând:

— Te iubesc!

Capitolul 22

Cimitirul sfinţilor neprihăniţi

După ce s-a potolit toată larma, Catherine rosti câteva cuvinte, iar cele cincizeci, una câte una, părăsiră biserica. Numai una dintre ele, ieşind în stradă, se îndreptă îndată spre un grup de patru sau cinci oameni care aşteptau şi le vorbi în şoaptă.

Atunci, oamenii intrară în biserică şi merseră până la altarul principal, unde văzură o femeie îngenuncheată, înfăşurată pe de-a-ntregul în văluri negre.

Femeia le arătă leşul contelui de Marillac.

— Dar ea? întrebă unul din ei, arătând spre Alice de Lux.

Femeia scutură capul, iar oamenii îl apucară pe Marillac şi-l duseră afară din biserică.

Apoi, regina stinse cele patru lumânări care ardeau în dreapta şi în stânga tabernacolului şi în întunericul străpuns, acum, numai de lumina slabă a candelei atârnată de boltă, se aplecă deasupra unei umbre întinse la piciorul altarului.

Umbra aceea era călugărul Panigarola.

Regina duse mâna la pieptul călugărului şi constată că inima îi mai bătea slab. Atunci scoase o sticluţă dintr-o pungă ce o purta la brâu şi, deschizând-o, i-o dădu celui leşinat să o miroasă.

Timp de câteva minute, eforturile ei rămaseră zadarnice.

— Totuşi trăieşte! rosti ea cu glas aspru.

În sfârşit, o tresărire uşoară a călugărului, care în curând deschise ochii.

„Bine! Gândi regina. El n-a văzut şi n-a auzit nimic”.

Panigarola se ridică în picioare.

I se părea că iese atunci dintr-un mormânt şi cu mintea şovăitoare, tulburată, credea că se întoarce din îndepărtatele zări ale morţii.

Catherine îl luă de mână, îl duse până la cadavrul Alicei şi îi spuse:

— Ea a murit, sărmanul meu marchiz Vezi, el a omorât-o… Am asistat neputincioasă la acest omor… Când a văzut hârtia pe care o ţineai în mâinile tale înţepenite, a apucat-

o… a citit-o… niciodată n-am văzut o asemenea furie… în câteva clipe, nenorocita copilă, tăiată, sfâşiată după cum vezi, a căzut sub loviturile lui. Dar să ştii că eşti răzbunat, câţiva gentilomi care m-au însoţit… văzându-l ieşind plin de sânge, năuc, au crezut că m-au ucis pe mine şi acum… cadavrul lui Marillac pluteşte pe valurile Senei… Adio, marchize… las corpul acestei biete copile în sfinţită dumitale grijă… Dumnezeu să se milostivească de sufletul ei!

Catherine se dădu înapoi, asemenea unei fantome care se afundă din nou în întunericul din care a ieşit un moment, pentru a săvârşi vreo vrăjitorie. Câteva clipe mai târziu, singură, pe jos, fără escortă, cu pumnalul în mână, semeaţă ca un cavaler viteaz, cu sufletul ghiftuit de grozăvii, împăcată şi puternică, ea se strecură pe străzi şi se întoarse la palatul ei.

Panigarola, rămas singur, se aplecă peste cadavrul Alicei.

Mâna îi alunecă pe sânul gol şi rece. Nimic nu mai tresălta sub acest sân de nea. Alice murise cu adevărat.

Călugărul, ridicându-se, privi în jurul lui ca şi cum ar fi căutat ceva. Găsind, fără îndoială, ceea ce căuta, se îndreptă spre agheasmator, muie în el batista dintr-o pânză fină şi întorcându-se la cadavru începu să-i spele încetişor petele de sânge.

Cu tot întunericul de nepătruns, cu excepţia locului de sub candelă, se părea că el vedea fără greş, căci în acel du-te-vino al lui, mergea fără şovăială şi fără zgomot.

Se întoarse de trei ori la agheasmator ca să înmoaie batista.

Îndată, anghesmatorul păru plin de sânge.

Printr-o întâmplare destul de neînţeles. Alice n-avea nici o rană pe obraz, iar sângele de pe ea se scursese din rănile care i-au străpuns umerii, gâtul şi pieptul.

După ce termină de spălat toate rănile, călugărul privi o clipă cadavrul. Figura palidă a Alicei apărea în lumina

pâlpâindă a candelei în toată minunata ei frumuseţe, idealizată de măreţia morţii.

Panigarola cercetă între timp rană cu rană.

Erau şaptesprezece. Lungi tăieturi la suprafaţa pielei, niciuna nu pătrunsese până la izvoarele vieţii.

Călugărul clătină capul şi murmură: „Niciuna din ele nu era mortală…”.

Urmându-şi lugubra cercetare, el observă la arătătorul mâinii drepte un inel cu montură plesnită. Cu mare greutate izbuti să scoată inelul din degetul care şi începuse să înţepenească.

Apoi, aprinse o lumânare şi cu o curiozitate bolnavă, privi atent inelul.

În montura găurită, zări câteva fire dintr-un praf alb; strânse la loc marginile monturii, că nu cumva praful să se risipească şi-şi puse inelul în degetul lui cel mic.

„Inelul de logodnă”, zise el.

Reîntorcându-se la Alice, încercă s-o acopere pe cât putu mai bine, dar cum nu putea uni fâşiile zdrenţuite ale corsajului, îşi scoase sutana de postav gros castaniu şi înveli în ea cadavrul.

Apăru astfel în elegantul lui costum de bogat gentilom.

Cu o mişcare puternică, aproape fără efort, el ridică în braţe cadavrul învelit în sutana lui de călugăr şi-l purtă spre uşa pe care Ruggieri i-o deschisese atunci când intrase în biserică.

O trăsură de drum lung se afla acolo, aşteptând: era aceea pregătită de regină.

Un om îmbrăcat în vizitiu se apropie de marchizul de Panigarola şi-i zise:

— Monseniore, iată trăsura de călătorie…

— Trăsura aceasta se află aici pentru mine? întrebă el fără să se mire.

— Da, monseniore. Am ordine. Pornim pe drumul Lyonului şi al Italiei. N-aveţi decât să vă urcaţi.

Marchizul, fără a mai răspunde, o aşează pe Alice în trăsură şi o întinse pe banchetă astfel încât să nu cadă. Apoi, închizând uşa, trecu în faţa cailor pe care îi apucă de hăţuri.

După aceea, porni la drum.

Vizitiul mirat, îl urmă şi gândi: „Aceasta-i mireasă de care mi-a vorbit regina… E cea din trăsură… dar de ce o fi oare îmbrăcată în călugăr? …”.

În momentul acela era ora două dimineaţa.

Uneori, palele vântului puternic opreau trăsura, iar caii, cu capul în vânt, îşi încordau picioarele ca să reziste furtunii.

Vizitiul, înfricoşat acum mai mult de gentilomul tăcut, cu înfăţişare de strigoi, decât de vijelia care vuia în jur, se ascundea în spatele trăsurii şi se agăţa de spiţele roţilor.

Panigarola stătea nemişcat, cu faţa pământie ridicată spre cerul brăzdat de flăcări.

După ce răbufnirea vântului trecu, el îşi reluă înaintarea în zgomotul de fiare ale trăsurii funerare, în vacarmul şi urletele elementelor dezlănţuite.

„Încotro se îndreaptă? Încotro? bolborosea vizitiul înnebunit. Cam ciudat pentru o călătorie de nuntă… începe să-mi fie frică!”.

Panigarola opri brusc, iar omul privind în jurul lui, se închină repede şi bâigui: „E cimitirul Sfinţilor Neprihăniţi!”…

Panigarola, nemaiţinând seama de vizitiu, ca şi cum nici n-ar fi existat, se urcă în trăsură, în clipa următoare coborî din ea cu cadavrul Alicei pe braţe. Îl aşează la piciorul zidului care, în partea aceea, înconjura cimitirul.

Se duse apoi şi bătu la fereastra joasă a unui fel de colibă care se găsea acolo.

Vizitiul, cu ochii căscaţi de groază, privea pe aceea pe care el o numise mireasă. O răbufnire de vânt îndepărtată sutana de postav gros: zări astfel obrazul ca ceară al cadavrului. Atunci, cu o înjurătură înăbuşită, el sări în şaua calului fruntaş, înfipse pintenii în burta animalului şi, ca

smulsă de o vijelie de spaimă, trăsura cea grea dispăru în noapte.

— Cine-i acolo? răsună un glas nesigur, la bătaia lui Panigarola.

— Dumneata eşti groparul? întrebă gentilomul.

Uşa colibei se deschise şi apăru un moşneag cu o lampă afumată în mână. Acesta se uită o clipă la neobişnuitul vizitator, care-l trezea la o asemenea vreme.

— Cuviosul Panigarola! murmură el. Cu ce haine? …

— Mă cunoşti?

— Cine nu o cunoaşte pe Cuvioşia voastră? Cine nu v-a auzit predicând?

— Bine! Atunci, dacă ştii cine sunt, ştii ce ai să păţeşti dacă nu mă vei asculta. Ia-ţi târnăcopul şi celelalte scule…

— E vorba deci… întrebă bătrânul temător.

— De săpat o groapă, da! răspunse Panigarola cu un glas care-l îngheţă pe gropar.

Acesta se cutremură. Părul i se umezi de o sudoare rece. Glasul pe care-l auzea nu-i suna ca ceva omenesc. Părea că vine din fundul unui mormânt.

Clătinându-se, puse mâna pe un târnăcop şi o lopată. La un semn al sinistrului vizitator, el deschise o uşă şi pătrunse în cimitir.

Panigarola ridicase în braţe cadavrul Alicei şi-l strângea, mergând cu el, într-o îmbrăţişare a cărei gingăşie n-ar putea-o descrie nici un fel de cuvinte.

O îmbrăţişa astfel cum numai cel mai pătimaş iubit ar putea strânge în braţe fecioara ce-i mărturisea dragostea.

O îmbrăţişa însă şi ca o mamă îndurerată, care cuprinde strâns în braţe cadavrul copilului iubit, pe care caută să-l învie.

Groparul se oprise.

Începu să sape cu o grabă neîndemânatică.

Treabă dură o oră. La capătul acestei ore groapa era destul de adâncă.

În tot acest timp, marchizul de Panigarola, primul iubit al Alicei de Lux, rămase în picioare la marginea gropii ce se săpa, ţinând în braţe cadavrul iubitei. Ochii lui înecaţi de lacrimile compătimirii rămaseră aţintiţi pe obrazul moartei, fără cea mai mică tresărire a genelor. De-a lungul acestei ore. În timp ce groparul săpa, în timp ce fulgerele îl învăluiau în lumina lor albăstrie, iar crucile de lemn se prăbuşeau în jur cu zgomotul uscat al ramurilor ce se frâng, el rămase neclintit ca o statuie a deznădejdii şi a milei.

Groparul ieşi din groapă, iar Panigarola coborî, culcându-şi acolo iubita.

Îi acoperi cu grijă faţa şi mâinile şi o înfăşură în întregime în sutana lui de călugăr.

După aceasta, ieşi pe marginea gropii.

Bătrânul speriat, cu părul cărunt bătut de vânt, întinse degetul arătător spre cadavru şi întrebă:

— Cum? Fără coşciug? …

— Nu-i nevoie, îi răspunse Panigarola.

— Cum aşa, de abia acoperită?

— Îndată va fi mai bine acoperită.

Groparul nu înţelese tâlcul acestor cuvinte. Apucă sapă şi se pregăti să arunce în groapă primele lopeţi de pământ.

Panigarola îl prinse de braţ şi-l opri.

— Încă nu!

Groparul, încovoiat, se îndreptă.

Panigarola continuă.

— Lipseşte cineva în mormânt…

— Cine! Ţipă bătrânul.

— Eu.

Groparul se cutremură de groază. Era furat de scena înfricoşătoare… Nu căuta să înţeleagă. Nu mai trăia în realitate, ci în vis.

— Pleacă, porunci Panigarola. Să te întorci peste un ceas. Şi atunci, ascultă…

— Ascult, rosti moşneagul clănţănind din dinţi.

— Vei umple groapa fără să priveşti. Vor fi două cadavre, al meu şi al ei… Ai să acoperi tot. Ia asta.

Întinse groparului o pungă plină cu aur; o adevărată avere. Bătrânul o primi şi se mai linişti puţin.

— Asta-i ca să nu spun nimic? întrebă el cu un zâmbet în care lăcomia se lupta cu groază.

Panigarola făcu nu cu capul.

— Atunci, e răsplata muncii?

— Dacă ai spune un singur cuvânt despre ceea ce faci aici azi-noapte, ai fi spânzurat. În ce priveşte munca, nu trebuie să ţi-o plătesc, pentru că e treaba ta de gropar.

— Atunci de ce acest aur?

— Ascultă… Mâine, peste opt zile, într-o lună, nu ştiu când, va veni un copil, un băieţel cu părul negru, ochii negri, un obraz trist şi palid, subţirel… să-i tot dai şase ani. Vei lua de mână acest copil, îl vei aduce la acest mormânt şi îi vei spune:

— Dacă eşti în căutarea mormântului mamei tale, copile, atunci iată-l. Ai să faci întocmai?

— E uşor.

— Copilul se numeşte Jacques-Clément.

— Jacqucs-Clément, bine. Va putea veni să se roage şi să plângă după voia inimii. Asta-i sfânt.

Panigarola făcu un semn de mulţumire.

— Acum pleacă. Adu-ţi aminte şi întoarce-te într-o oră.

Groparul se dădu înapoi, plecă cu capul întors spre omul acela care, în picioare la marginea gropii, nemişcat, părea un strigoi pregătindu-se să se întoarcă în mormântul de unde ieşise.

Fu cuprins din nou de o spaimă paralizantă. Simţi că are să cadă şi se sprijini de ceva, care era o cruce de lemn. Se agăţă de ea şi de acolo continuă să privească. Un fulger ce brăzdă larg cerul, îi arătă omul aplecat peste groapă.

Apoi, întunericul se făcu şi mai adânc.

Un nou fulger aruncă o lumină peste tot cimitirul. Groparul, la capătul puterilor, căzu în genunchi: privi spre

groapă şi de data aceasta nu mai era nimeni la marginea ei! …

Panigarola se întinse lângă corpul Alicei, cu faţa spre faţa ei. Îşi trăsese pumnalul, ca să poată lovi, fără şovăială dacă moartea n-ar veni destul de repede.

Apoi duse la buze inelul pe care-l muşcase Alice şi-l muşcă în acelaşi loc sorbind restul de praf alb.

Abia gândea. Îşi duse braţul drept sub gâtul moartei. Ochii lui larg deschişi căutau s-o vadă, iar privirea lui nu exprima nici ură, nici dragoste, ci numai o neţărmurită milă.

La douăzeci de paşi de acolo, groparul, prăbuşit lângă crucea de lemn, cu privirea pierdută, livid, cu gâtul întins spre groapă, aştepta. Astfel se scurse ceasul cerut. Apoi încă unul. Furtuna se potoli treptat. Numai la ivirea zorilor, în momentul în care pe un cer fără pată, spălat de ape şi de vânturi, se ridică lumina soarelui ce răsărea, numai atunci bătrânul se târî până la marginea gropii şi aruncă în ea o privire plină de acea uimire de nedescris, pe care o provoacă numai închipuirile viselor tragice.

Cele două cadavre, obraz lângă obraz, cu ochii deschişi, cu gurile încleştate, păreau să se privească, să-şi zâmbească şi să-şi spună lucruri misterioase şi drăgăstoase.

Bătrânul îşi scoase vesta de miel care-i acoperea umerii şi o aşează peste cele două feţe.

Apoi, grăbit, începu să acopere groapa, cu mişcări repezi de lopată.

Capitolul 23

Aventurile de dragoste ale lui Pipeau

De la dispariţia cavalerului de Pardaillan, unul din personajele cele mai active, mai ocupate, mai agitate din Paris, era cu siguranţă cumătrul Pipeau.

Acest câine, care avea minciuna în sânge şi ştia să fure cât şase hoţi de buzunare, găsise la început, în palatul Montmorency, raiul pe care-l putea visa un câine. Prin urzeli, viclenie şi dibăcie s-a pus bine cu bucătarul palatului. Îl convinsese pe acest bucătar, cam sărac cu duhul de altfel,

că avea pentru el o prietenie nemărginită. Minciună gogonată! Pipeau îl dispreţuia din suflet pe bucătar, dar îi plăcea bucătăria lui.

„Cât de mult mă iubeşte!” repeta bietul om. „Mereu printre picioarele mele! Nu mă mai slăbeşte un pas!”.

Ce-ar fi spus însă dacă ar fi cunoscut adevăratele gânduri ale lui Pipeau?

O minciună era şi coada, ciosvârta de coadă, din care dădea fără încetare! Minciună şi privirea lui supusă, în care ar fi fost cu neputinţă să citeşti cea mai mică zeflemea! Minciună limba care lingea cu smerenie mâinile cinstitului om, precum şi zeama care mai rămânea uneori pe ele! Tot minciună şi acele lătrături prieteneşti, tumbele, care scuturau de râs pântecele bucătarului!

Dar cum ar fi putut ghici acesta şiretenia, prefăcătoria şi viclenia câinelui?

Pipeau primea rar o ciosvârtă direct din mâna bucătarului, oricât ar fi fost de înfometat. Avea pentru aceasta un temei foarte simplu, dar care a rămas pentru totdeauna necunoscut acestui om: faptul că Pipeau se servea singur.

Pe ascuns, la momentul potrivit, apuca ce-i plăcea. Pentru el era întotdeauna mai bine aşa.

„Nu-i lacom,” îşi spunea bucătarul. „Mă iubeşte numai pentru mine”.

Nu era lacom? Doamne, Dumnezeule, aşa se clădesc toate renumele, bune sau rele! Pipeau şterpelea tot ce putea. Pipeau jefuia bucătăria. Pipeau, credincios instintelor sale, îşi petrecea timpul furând. Se îngrăşase, devenise obraznic.

Dar Pipeau nu era numai un câine hoţ, un neruşinat, un mincinos după cum credem că am dovedit-o în diferite împrejurări. Când am prezentat cititorului acest personaj, îmi amintesc că am spus despre el că era un câine destrăbălat.

Să mai adăugăm că n-am fi trecut sub tăcere aventurile de dragoste ale lui Pipeau, dacă povestea acestor iubiri n-ar fi fost legată de întâmplări însemnate din povestirea noastră.

Deci, Pipeau era cel mai fericit dintre câini în palatul Montmorency.

Fericirea aceasta a fost neumbrită şi fără încurcături, până în ziua când dispăru cavalerul de Pardaillan. Câinele avea pentru stăpânul său – mai curând prietenul său – o mare dragoste, de data aceasta, sinceră.

Într-o seară, seară de nelinişte şi îndurerare, prietenul nu mai apăru!

Din noaptea aceea. Pipeau nu a mai închis ochii. Se învârtea prin palat, căuta, adulmeca, chema pe cineva cu mici gemete, dar toate în zadar. Dimineaţa, se aşează în stradă, în faţa porţii celei mări a palatului.

Pardaillan nu s-a mai reîntors. Pipeau uită până şi de bucătărie. Degeaba îl îmbia bucătarul, iar când bunul om a vrut să-l apuce de zgardă, câinele a mârâit astfel, încât l-a făcut să înţeleagă că trebuia să-i dea pace.

Ziua aceea trecu astfel. Seara, câinele nu se întoarse la palat. Continua să aştepte în faţa porţii.

Şi când se iviră zorile, când a fost sigur că stăpânul nu se va mai întoarce, zbură ca o săgeată.

Unde credeţi că s-a dus?

Ei bine, a fugit la Bastilia.

„Să-mi mai spună cineva, după o asemenea întâmplare,” exclamă undeva La Fontaine, acest maestru al poeţilor, „că animalele n-au inteligenţă!”

Pipeau era desigur deştept. Petrecuse ore îndelungate tot frământându-se de lipsa stăpânului său.

„Unde poate fi,” sfârşi el prin a-şi zice în limba lui, „unde poate fi dacă nu tot în acelaşi loc întunecos şi povârnit unde s-a mai închis o dată? Dar ce-o fi făcând acolo înăuntru?”.

Iată de ce se avântă ca o săgeată în direcţia Bastiliei. De obicei Pipeau nu se mişca încet, dar când mai era şi grăbit, galopul, care era mersul lui obişnuit, devenea o vijelie. Pipeau răsturnă pe rând vreo doisprezece copii, două sau trei bătrâne, dădu peste cap garniţi cu lapte şi coşurile cu ouă de pe diferite tejghele, se aruncă cu capul înainte în

grupuri de oameni, provocă, în trecerea lui, puternice strigăte şi blesteme şi se opri gâfâind în faţa aceleiaşi porţi, prin care cavalerul de Pardaillan fusese târât în Bastilia.

Câinele ridică nasul spre fereastra unde-l văzuse pe prietenul său. Dar ce folos! Strâmta deschizătură fusese astupată. Prevederea, la funcţionarii administrativi, apare întotdeauna după desfăşurarea faptelor şi s-ar putea spune că are caracter răzbunător. Domnul de Guitalens zidise ferestruica prin care cavalerul de Pardaillan comunicase, altădată, cu câinele său!

Pipeau, după ce a aşteptat zadarnic, a început să facă înconjurul Bastiliei.

Dar, degeaba a lătrat, a chemat, s-a uitat la toate ferestruicile la fel cu a lui.

Atunci, plecă mai departe, alergând tot atât de nebuneşte, şi, după câteva minute năvăli în hanul La Deviničre. Se urcă până la camera locuită altădată de stăpân, coborî, cercetă amănunţit în toate colţurile, până ce-l zări jupânul Landry Grégoire şi bietul câine fu gonit cu o ploaie de lovituri de mătură.

Pipeau o şterse fără să mai întoarcă capul. Era limpede că stăpânul nu se afla acolo, altfel n-ar fi fost astfel tratat.

Urmându-şi firul cercetărilor, Pipeau străbătu Parisul în toate direcţiile şi, tot timpul, în goana aceea dezordonată. Vizită toate locurile pe unde fusese împreună cu stăpânul şi, pe seară, ajunse în cele din urmă la hanul „La doi morţi care-şi vorbesc”, înfometat, însetat, rupt de oboseală, cu sufletul la gură.

Catho îi dădu să mănânce, îl îngriji şi Pipeau găsind locul pe placul său, rămase acolo peste noapte.

Dar, a doua zi dimineaţă, odihnit după nouă ore de somn, cu forţele refăcute, după ce avusese grijă să dea o raită pe la bucătărie, o şterse îndată ce o servitoare deschise uşa.

De data aceasta nu mai alerga.

Mergea încet, cu nasul în pământ, cu coada şi urechile pleoştite.

„S-a terminat,” gândea bietul animal, „m-a părăsit, n-am să-l mai revăd!”.

Ajunse astfel la palatul Montmorency, se culcă în faţa porţii şi aşteptă. Rămase acolo toată ziua, surd la toate chemările bucătarului care, într-adevăr mărinimos în asemenea împrejurare, îi adusese, pe seară, o masă îmbelşugată, compusă dintr-un schelet de pui.

Ne aflăm în seara de miercuri, 20 august. Această dată n-avea nici o importanţă pentru câine, dar pentru noi ea are una.

Veni noaptea. Pipeau, culcat în fundul unui ungher, căuta să adoarmă şi era stăpânit de gândurile cele mai negre, când deodată sări în cele patru labe, nasul începu să se mişte şi să miroase, coada i se legăna încetişor.

Pipeau îl simţise oare de departe pe stăpân?

Din ce-i venise agitaţia? De unde bucuria?

Ne e neplăcut că trebuie să mărturisim, dar adevărul înainte de toate: Pipeau mirosise o căţea!

Pipeau, deci, se ridicase, cu ochii ţintă, cu nasul iscoditor. Nu întârzie să vadă astfel patru umbre care se opriră chiar în faţa palatului.

Ceata aceasta de patru umbre era compusă din doi bărbaţi şi doi câini.

Pipeau se apropie. Cei doi câini mârâiră. Unul dintre cei doi oameni, cu un glas scăzut şi aspru, porunci: „Tăcere, Pluton! Tăcere, Proserpina!”.

Pluton şi Proserpina trebuie să fi fost numele celor doi câini dresaţi, căci ei tăcură pe dată. Erau doi câini mari, dintr-o rasă cu păr ţeapăn, cu ochii sângeroşi, cu fălci enorme. Unul dintre câini, Pluton, era în întregime negru. Celălalt, căţeaua Prosperina, era complet albă. Dar amândoi erau din aceeaşi rasă.

Timp de aproape o oră, cei doi oameni au rămas la pândă în faţa palatului. Se învârteau în sus şi-n jos cu fereală şi păreau că vor să vadă ceea ce se petrecea înăuntrul palatului.

— Vedeţi, zise în cele din urmă unul dintre ei, pe aici ar trebui să atacăm, credeţi-mă, monseniore…

— Da, Orthčs, răspunse celălalt. Ai avut dreptate. Să plecăm, cheamă câinii şi să plecăm.

Bărbatul care fusese chemat cu numele de Orthčs fluieră încet: Pluton, Prosperina şi, cu ei, Pipeau se puseră în mişcare.

Cum şi Pipeau? … Da!

Căci Pipeau se apropiase de Prosperina şi în limba lor i-a spus ceva măgulitor. I s-a prezentat, fără îndoială cu cele mai plăcute cuvinte, fiindcă Proserpina îşi legănase încetişor coada, semn la care Pipeau, fără alte multe oboluri, i-a făcut o declaraţie în toată regula, adică începu să se învârtă în jurul domnişoarei, mirosind tot ceea ce un câine trebuie să miroasă.

Atunci, Pluton, soţul doamnei, rânjindu-şi buzele groase, arătă două şiruri de colţi nemaipomeniţi.

Pipeau îi aruncă soţului o privire piezişă. Părul de pe el se zbârli ca nişte ţepi. Buza lui fremătândă descoperi şi la el nişte instrumente de atac şi de apărare de un calibru onorabil.

De o parte şi de alta se auzi un mârâit înfundat.

Bătălia devenise inevitabilă.

Proserpina, aşezată, în voie pe fund, se pregătea să arbitreze lupta, al cărei premiu de preţ, la fel cu Chimene, era chiar ea.

Deodată, Pipeau dădu înapoi. Pipeau se retrase până la carcasa de pui ce-i fusese adusă şi de care nu se atinsese fie din tristeţe, fie că voise să-şi economisească proviziile. Apucă carcasa cu dinţii şi i-o aduse… cui? Proserpinei? Nu, lui Pluton!

Pluton era un câine crud şi prost. Se aruncă asupra scheletului şi începu să înfulece de zor. După care îi aruncă lui Pipeau o privire de uimire şi de recunoştinţă. În semn de pace, dădu din coadă şi se culcă liniştit.

Pipeu înţelese că din acel moment câştigase prietenia puternicului câine.

Se întoarse repede spre Proserpina şi, în deplină siguranţă, îşi reîncepu temenelile.

Când cei doi oameni au plecat, Pluton şi Proserpina îi urmară. Foarte firesc, Pipeau se ţinu după ei.

Uită de prietenie în schimbul dragostei. Îşi uită şi tristeţea. Îl uită şi pe stăpânul dispărut. Ar fi urmat-o pe Proserpina până la capătul lumii, cu atât mai mult, cu cât dezmăţata făcea graţii, se juca cu el şi părea dispusă să-i acorde toate favorurile.

Pluton mergea trist şi-şi spunea, poate că la urma urmei un prieten care oferea asemenea schelete de pui, merita pe deplin un mic sacrificiu din partea lui.

Ajunseră cu toţii la o casă mare de pe Fossés-Montmartre. Uşa grea se deschise şi Pipeau, strecurându-se pe nesimţite între Proserpina şi Pluton, intră în casă! …

Uşa se închise la loc.

Pipeau era musafirul mareţalului de Damville ţi a lui d’Orthčs, viconte d’Aspremont! …

Capitolul 24

Amiralul Coligny

Îl vom lăsa deoparte pe Pipeau şi aventurile lui de dragoste, o vom lăsa pe Catho, hangiţa de la „Doi morţi care-şi vorbesc” să se ocupe, împreună cu Roşcovana şi Pâquette, de o îndeletnicire misterioasă pentru care-şi dădea multă osteneală şi, înainte de a ne reîntoarce la Pardaillani, care în închisoarea Temple aşteptau ceasul înfricoşător când vor fi supuşi torturii, îi vom conduce pe cititorii noştri la Luvru.

Serbările se înlănţuiau fără încetare, începând de luni, 18 august.

Hughenoţii erau foarte fericiţi.

Catherine de Médicis se arăta încântătoare faţă de toţi.

Numai Carol al IX-lea, singuratic, bănuitor şi tăcut, îşi plimba în mijlocul acestei bucurii tristeţea lui de

nevindecat.

Vineri, 22 august, dis-de-dimineaţă, amiralul Coligny părăsi palatul său din stradă Béthisy şi se duse la Luvru.

Era, ca întotdeauna, escortat de cinci sau şase gentilomi hughenoţi şi ducea sub braţ o grămadă de hârtii.

Era planul definitiv al campaniei ce avea să înceapă împotriva Ţărilor de Jos şi a cărei comandă supremă urma să-i fie încredinţată lui Coligny.

Regele trebuia să studieze planul împreună cu amiralul şi să-i dea ultima aprobare.

Carol al IX-lea tocmai coborâse din pat când amiralul ajunsese la apartamentele regelui, înţesate cu oamenii curţii încă de la ora aceea. Era bine dispus în dimineaţa aceea şi când îl zări pe Coligny, îi ieşi în întâmpinare, îl strânse cu drag în braţe şi exclamă:

— Bunul meu părinte, am visat în noaptea asta că mă băteaţi!

— Eu, sire?

— Da, da, chiar dumneata.

Neliniştea se şi aşternu pe feţele hughenoţilor prezenţi, în timp ce catolicii râdeau batjocoritor.

Şi unii şi ceilalţi presimţeau una din acele teribile glume, atât de obişnuite la Carol al IX-lea.

Dar regele, izbucnind în râs, continuă:

— M-aţi bătut la jocul cu mingea! E de admis aşa ceva? Pe mine, primul jucător al Franţei!

— Şi al Navarei, sire! interveni zâmbind Henri de Béarn. Toată lumea ştie că vărul meu Carol este imbatabil la jocul cu mingea.

Carol al IX-lea mulţumi lui Henri cu o mişcare amabilă a capului şi spuse:

— Amirale, vreau să-mi iau revanşa visului meu. Veniţi.

— Dar, sire, răspunse Coligny. Majestatea Voastră ştie prea bine că în viaţa mea n-am ţinut o rachetă în mână.

— Ei, drăcie! Şi eu care vroiam să vă bat.

— Sire, sări atunci în vorbă Teligny, dacă Majestatea Voastră îmi dă voie, voi fi în acest joc locţiitorul domnului amiral, pe care am tot dreptul să-l numesc părinte şi voi primi în locul lui provocarea.

— Pe. Dumnezeul meu, domnule, sunteţi un om fermecător şi-mi faceţi o mare plăcere. Amirale, vom vorbi astă-seară despre lucruri serioase, căci văd după teancul ameninţător de hârtii pe care-l ţineţi sub braţ, că vreţi să mă obligaţi să lucrez. Mă iertaţi, nu-i aşa, bunul meu părinte?

Iar regele, fluierând o melodie de vânătoare, coborî la jocul cu mingea, urmat de toţi cei de la curte. Fură formate două tabere şi partida începu numaidecât, cu o frumoasă lovitură a regelui, care era într-adevăr excelent la acest joc.

Coligny rămase cu câţiva gentilomi şi bătrânul general al galerelor, La Garde, care în mod familiar era numit căpitanul Paulin.

Antoine Escalin des Aismars, baron de La Garde, era un soldat îndrăgostit de aventură. Sărac, născut din părinţi fără situaţie, se ridicase din grad în grad până la cel de general al galerelor, ceea ce ar corespunde oarecum titlului de contra-amiral din zilele noastre.

Era un om rece, fără scrupule, crunt în bătălie, catolic neînduplecat, mai mult din calcul politic, decât din credinţă; pentru Coligny avea însă un fel de admiraţie şi stimă şi se interesa mult de campania prevăzută, sperând să cucerească astfel noi favoruri.

Coligny îl însărcinase în mod deosebit cu armarea vaselor ce urmau să fie folosite, căci se proiecta atacarea ducelui de Alba pe mare şi pe uscat. Bătrânul La Garde se achitase de misiunea lui cu cel mai mare zel: flota era gata.

Omul acesta simţise că era vorba de o trădare?

Mirosise el planurile Catherinei?

E probabil. Dar, om de curte priceput, pe cât era de neînfricat în luptă, păstra pentru el toate impresiile.

Coligny a avut cu el o lungă convorbire, care a durat două ore.

Aceasta s-a întâmplat chiar în anticamera regelui, lângă pervazul unei ferestre, unde Coligny trăsese un fotoliu. Pe acest fotoliu şi-a expus Coligny planurile. Până la urmă s-au aşezat amândoi în genunchi, lângă fotoliu, ca să cerceteze mai de aproape o hartă întinsă de amiral.

Erau atât de cufundaţi în studiul lor, încât n-o văzură pe regina Catherine de Médicis ieşind din apartamentele regelui, străbătând anticamera, salutată în trecere de gentilomii prezenţi şi înfundându-se apoi într-o galerie, cu un mers rar, palidă, de gheaţă, ca o arătare în veşmintele ei negre.

Catherine părea tulburată după înfricoşătoarele scene de la Saint-Germain-l'Auxerrois.

Se oprea câteodată, scurt, în timpul lungilor ei plimbări solitare dinăuntrul capelei, iar cine ar fi fost aproape de ea ar fi putut auzi: „Era fiul meu…".

Să fi izbutit oare remuşcările să spargă porţile acestei minţi, până atunci atât de închisă, atât de puternic zăvorâtă?!

Dacă ea, Catherine, luptă într-adevăr cu un simţământ ciudat, numit remuşcare, dacă mintea ei privea cu groază abisurile pe care le săpase, atunci, cineva care ar fi cunoscut-o bine, de pildă Ruggieri, s-ar fi temut de explozia acestor remuşcări.

În adevăr, Catherine nu era femeia care să dea înapoi. Dacă din străfundurile conştiinţei ei se ridica un vaiet, ea va căuta să-l înăbuşe în vaietul unor strigăte şi mai puternice.

Astfel, remuşcările ei, dacă erau remuşcări, o mânau spre o grabă şi mai înfrigurată, spre o sete de sânge încă şi mai arzătoare.

Catherine gândea.

„Sânge şi mai mult sânge pentru a şterge urmele acestui sânge!".

În dimineaţa aceea, mai întunecată ca oricând, rămăsese singură, iar zâmbetul fericit pe care-l arăta Curţii dispăruse

de pe buzele sale. Ea trecu, după cum am mai spus şi aruncă o privire piezişă spre Coligny.

La capătul galeriei, în momentul când să intre în capelă, văzu un om care o aştepta. Era Maurevert. Acesta se înclină într-un salut şi şopti:

— Aştept ultimele domniei voastre ordine, doamnă!

Catherine aruncă o privire cercetătoare până în fundul galeriei, până la anticameră, până la Coligny, care se ridica şi îşi strângea documentele, vorbind însufleţit cu La Garde.

Ea rosti doar acest cuvânt:

— Du-te!

Maurevert se înclină şi mai adânc. Avea ceva de spus… Se gândea la sfatul dat de ducele de Guise într-o noapte de sărbătoare: Colingny trebuia rănit, nu ucis… Maurevert voia să păstreze bunele relaţii cu ducele, ascultând în acelaşi timp şi de regină. Lăsând la o parte faptul că un prieten al său urma să tragă în amiral, spuse:

— Şi dacă nu va fi lovit, doamnă?

— Ei bine, răspunse regina netulburată, va trebui s-o iei de la capăt!

— Aşadar, insistă ucigaşul, dacă amiralul moare sau nu, mâine dimineaţă cei doi prizonieri de la Temple îmi vor aparţine? …

— Da! … Cu condiţia să asist la tortură…

După acestea, Catherine se întoarse din nou în capelă. Câteva minute mai târziu, Maurevert ieşea din Luvru.

Stând în pervazul ferestrei din anticameră, bătrânul La Garde spuse în acel moment:

— Domnule amiral, dacă vreţi să mă ascultaţi, ar trebui să grăbiţi ultimele pregătiri… Am luptat contra voastră… Dar vă port stima pe care o datorez unui comandant ilustru… îngăduiţi-mi să insist. Ar trebui ca cel mult într-o lună să fiţi în plină campanie.

— Într-o lună, dragă baroane? Spuneţi mai bine în zece zile şi veţi fi mai aproape de adevăr.

— O, cu atât mai bine! răspunse bătrânul La Garde cu un suspin de uşurare.

Cei doi comandanţi îşi strânseră mâna, iar La Garde coborî la jocul cu mingea, pentru a se prezenta regelui.

Coligny, după ce şi-a înfăşurat documentele, le-a aşezat sub braţ şi făcând semn gentilomilor din suită, coborî la rândul lui şi ieşi din Luvru, răspunzând cu un zâmbet saluturilor respectuoase.

Maurevert ajunse fără grabă la mănăstirea Saint-Germain-l'Auxerrois. Intră într-o casă joasă, ale cărei ferestre de la parter aveau gratii. Acolo locuia canonicul Villemur. De trei zile, canonicul părăsise în mod făţiş casa, duelându-se, după cum spunea, la o rudă în Picardia. Casa trecea deci drept nelocuită. Maurevert se strecură înăuntru şi ajuns repede în sufrageria de la parter.

— Acum e momentul! spuse el atunci unui om care i-a deschis şi l-a însoţit ca să-i arate drumul.

Omul acela nu era altul decât canonicul Villemur.

— Ştiam, răspunse scurt canonicul. Veniţi!

Maurevert îşi urmă gazda, cu care străbătu trei odăi până să ajungă, în sfârşit, într-o curte aflată în spatele casei.

Curtea era înconjurată de ziduri destul de înalte. Ieşirea de aici se făcea printr-o uşă aşezată în aceste ziduri. Villemur o deschise şi îi arată lui Maurevert o potecă pustie care ducea la Sena.

— Veţi fugi pe aici spuse el. Aveţi tot ce vă trebuie pentru această fugă.

Arătă cu degetul spre un cal zdravăn, gata înşeuat, legat cu frâul într-un inel.

— Monseniorul Henri de Guise este cel ce s-a ocupat astfel de siguranţa dumneavoastră. Calul provine din grajdurile lui. La poarta Saint-Antoine veţi fi lăsat să treceţi. Vă veţi duce în Soissonnars, apoi, luând-o spre răsărit, vă veţi îndrepta spre Reims. Acolo veţi aştepta.

— Bine, bine, răspunse Maurevert cu un zâmbet batjocoritor. Credeţi că este într-adevăr nevoie de această

fugă?

— Cred că altfel vă riscaţi capul.

— Voi fugi deci, continuă Maurevert, ferm hotărât să nu facă nimic din ce spunea.

Apoi, reveniră amândoi în sufragerie. Villemur luă dintr-un colţ o archebuză încărcată şi i-o predă lui Maurevert, care o cercetă cu atenţie.

— În ordine, zise el în sfârşit.

— Iată-l, strigă în acel moment, cu oarecare emoţie, Villemur, care se aşezase la fereastră cu gratii.

Maurevert rezemă ţeava archebuzei pe împletitura ferestrei.

La stânga lui apăru un grup de cinci sau şase gentilomi. În fruntea lor, la trei paşi, mergea Coligny, care vorbea liniştit cu Clermont, conte de Piles, un tânăr din suita regelui de Navarra.

Maurevert apăsă în acea clipă pe trăgaci.

În curtea mănăstirii Saint-Germain-l'Auxerrois se produce o clipă de încremenire. Coligny arăta cu mâna dreaptă însângerată spre fereastră: glonţul îi smulsese degetul arătător.

„Un asasinat!" urlară gentilomii.

În aceeaşi clipă răsună un al doilea foc şi amiralul se prăbuşi, de data asta cu umărul stâng sfărâmat.

În acel moment, curtea mănăstirii se umplu de strigăte, mulţimea se adună, dar când se află că cel lovit era amiralul Colingy, mulţimea se retrase îndată, cu ameninţări mârâite la adresa hughenoţilor.

După primul său foc, Maurevert lăsase arma, mustrându-se: „Neîndemânaticule! L-ai scăpat".

— Încă o dată! răcni Villemur.

— Cu ce? întrebă Maurevert zeflemitor.

Canonicul, dintr-o săritură fu lângă el cu o a doua archebuză în mână, gata încărcată. Maurevert, fără vreo şovăire, o apucă şi trase din nou. Amiralul căzu.

— E mort! spuse Villemur.

— Cred că da, încuviinţă Maurevert cu un zâmbet.

— Fugiţi! …

Maurevert se supuse fără grabă, cu toate că în momentul acela uşa era zguduită de lovituri puternice.

Ajunse în curtea din spate, desfăcu calul, încalecă şi o luă la trap pe potecă.

Atunci, canonicul coborî repede în pivniţa casei, ridică un capac, se înfundă într-un tunel, străbătu un culoar lung şi urcând o scară de piatră, ajunse în sacristia bisericii Saint-Germain-l’Auxerrois.

În curtea mănăstirii se petrecea o scenă de zăpăceală teribilă. Gentilomii hughenoţi s-au repezit mai întâi la fereastră, dar împletitura era rezistentă. Apoi, în timp ce unii căutau să spargă uşa, alţii, cu spada în mână, îl înconjuraseră pe Coligny pentru a face faţă unui nou atac.

— Înştiinţaţi-l pe rege, spuse liniştit Coligny.

Unul dintre gentilomi, baronul de Pont, o luă la goană spre Luvru, străbătând grupurile de oameni tăcute şi duşmănoase.

Între timp, cu ajutorul prietenilor săi, Coligny se ridicase, dar nu se putea ţine pe picioare şi părea gata să cadă din nou.

— Un scaun! strigă Clermont de Piles.

În mulţime se auziră râsete batjocoritoare; nimeni nu se clinti. Hughenoţii se priviră înspăimântaţi, foarte palizi.

Atunci, doi între ei îşi împreunară mâinile încrucişate, formând un fel de scaun pe care fu aşezat rănitul, cu cele două braţe sprijinite pe umerii gentilomilor.

Ceilalţi înconjurară în tăcere grupul, cu spadele trase. Cei care au încercat zadarnic să spargă uşa, au venit să se alăture cortegiului care se puse în mişcare.

Coligny nu-şi pierduse cunoştinţa.

— Fiţi calmi, repeta el cu un glas încă destul de puternic.

Dar prietenii lui nu-l ascultau. Clermont de Piles plângea, atât de furie cât şi de durere, în timp ce ceilalţi stricau:

— A fost ucis amiralul! A fost lovit părintele nostru! Răzbunare!

În fiecare clipă întâlneau alţi hughenoţi, care se alăturau cortegiului şi văzându-l pe amiral grav rănit, îşi trăgeau spadele şi strigau:

— Răzbunare!

Ajungând în strada Béthisy, ei erau vreo două sute, fluturând spadele, plângând, ameninţând. În timp ce populaţia care-i privea trecând, păstra tăcerea.

Vestea atentatului se răspândi cu o repeziciune nemaipomenită. În mai puţin de o oră Parisul fremăta de o fierbere extraordinară; burghezii ieşiră înarmaţi la toate răspântiile, se organizară dansuri, în timp ce în alte locuri, preoţii, căţăraţi pe pietre de hotar, explicau poporului că Dumnezeu pedepsise pe unul din duşmanii bisericii.

La palatul Béthisy şi în jurul lui s-au adunat mai mult de o mie de hughenoţi şi s-au organizat: nemaiavând nici o îndoială că s-a urmărit uciderea amiralului, erau hotărâţi să-l apere într-o luptă făţişă.

Mulţimea de gentilomi scoşi din fire umplea curtea palatului şi revărsându-se prin porţile larg deschise, ocupa toată strada.

Totuşi, calmul se restabili treptat, iar spadele luară drumul tecilor, când se răspândi zvonul că ucigaşul amiralului era un ticălos obişnuit şi nu cineva plătit de canonicul Villemur, cum s-a crezut la început, iar calmul se preschimbă în linişte când se află că rănile nu erau deloc mortale.

Cu tot calmul şi liniştea revenite, un mare număr de hughenoţi se interesa pe loc de locuinţele ce ar fi de închiriat pe strada Béthisy, voind să fie pregătiţi şi pe aproape, zi şi noapte, să sară în ajutorul şefului lor.

Pe la orele două, se produse un freamăt în mulţimea care continua să rămână în stradă.

O litieră apăru în capătul străzii. Era precedată şi urmată de o jumătate companie de archebuzieri.

„Regele! Regele! …”

Toate capetele se descoperiră.

Dar durerea şi indignarea fiind mai tari decât respectul, se strigă: „Răzbunare!”

Înainte de a intra în palat, litiera se opri un moment. Şi atunci se putu vedea că în ea se aflau regele, Catherine şi ducele d’Anjou.

Charles al IX-lea, palid, întunecat, agitat, se aplecă spre grupul de gentilomi cel mai apropiat.

— Domnilor, rosti el, ca şi dumneavoastră doresc răzbunarea. Mai mult decât dumneavoastră, sunt obligat s-o obţin, căci amiralul este oaspetele meu. Fiţi aşadar liniştiţi. Criminalul va fi prins şi supus unei pedepse memorabile…

Se auziră strigăte entuziaste de „Trăiască regele!”.

Charles al IX-lea se afla la jocul cu mingea şi conducea partidă împotriva taberei adverse, în fruntea căreia se afla domnul de Téligny, ginerele amiralului, atunci când baronul de Pont sosi în fugă, răvăşit şi cu lacrimi în ochi.

— Sire, a fost ucis domnul amiral!

Charles al IX-lea care se pregătea să arunce mingea, rămase o clipă încremenit, ca împietrit de uimire.

Téligny, Henri de Béarn, Condé şi ceilalţi câţiva hughenoţi care auziseră, s-au şi repezit afară, fugind spre strada Béthisy.

— Pe sufletul lui Dumnezeu, spuse regele, ce vorbe sunt astea, domnule?

— Adevărul, sire! Tristul adevăr! …

Şi povesti apoi întâmplarea din curtea mănăstirii Saint-Germain-l’Auxerrois.

Charles aruncă furios racheta.

— Asta-i prea de tot, strigă el. Nu trece o zi fără un omor. Ei, domnilor parizieni, nu vreţi să faceţi decât ce vă taie capul? Iată că şi eu, care sunt rege, am să fac tot ceea ce-mi trece prin cap! Au început acum să-mi omoare comandanţii de armate!

Intră apoi grăbit în Luvru, poruncind:

— Să vină domnul de Biragueşi şeful poliţiei. Şeful poliţiei se găsea la Luvru şi se prezentă neîntârziat în cabinetul regelui.

— Domnule, spuse Charles al IX-lea şefului poliţiei, vă dau trei zile ca să-l găsiţi pe ucigaşul bunului meu părinte, amiralul Coligny.

— Dar, sire…

— Plecaţi, domnule, plecaţi! se răsti la el regele. Trei zile, mă înţelegeţi? Şi dacă nu-l găsiţi, vă voi considera complicele lui şi vă voi face proces.

Şeful poliţiei se retrase într-o spaimă de nedescris. Cancelarul Biraguesosi după un ceas, timp în care Charles al IX-lea se plimbase înfrigurat prin cabinet.

— Domnule, i se adresă Charles al IX-lea, ce pedepse am hotărât pentru burghezii purtători de arme?

— Întâi, amendă, sire, o amendă în proporţie cu averea celui vinovat, apoi închisoarea.

— Ei bine, domnule, vreau ca azi să redactaţi o nouă lege, pe care s-o şi înregistraţi.

Cavalerul, plecat, aştepta. Regele rosti atunci următoarele:

— Orice purtător de arme la vedere, archebuze, spade, pumnale, pistoale, arbalete, halebarde sau suliţi va fi arestat şi, fără nici un alt proces, închis pe zece ani: bunurile lui, dacă le are, vor fi confiscate. Orice purtător de arme ascunse sub mantie, va fi dus la locul de spânzurătoare al ocolului său judecătoresc şi spânzurat, după un termen de cel mult douăsprezece ore, pentru a se putea căi şi împăca cu Dumnezeu, dacă are vreun păcat de moarte.

— Sire, zise Biragueue, legea va fi strigată azi la toate răspântiile. Dar Majestatea Voastră îmi îngăduie o observaţie?

— Spuneţi, domnule.

— Legea priveşte pe toţi parizienii, fără excepţie?

— Da, domnule, în afară de gentilomi.

— Foarte bine, sire. Aş vrea totuşi să arăt că de câtva timp nici un parizian nu iese pe stradă fără arme.

— Iată deci un lucru care dovedeşte în ce fel sunt respectate ordinele noastre regale. Ce vreţi să spuneţi? Că va fi greu să-i arestăm pe toţi parizienii înarmaţi? Îi vom aresta pe toţi, dacă va fi nevoie! De altfel, liniştiţi-vă, domnule cancelar, câteva exemple vor fi de ajuns: două duzini de spânzuraţi agăţaţi în furci, îi vor îndemna pe ceilalţi la o judecată sănătoasă. Fiţi sigur, domnule.

Birague se înclină şi ieşi.

— Domnilor, continuă regele adresându-se curtenilor, vreau să ne purtăm frumos cu hughenoţii şi dacă vom trage spada, s-o facem spre binele nostru şi al regatului, nu pentru a duce mai departe un război intern. Hughenoţii sunt acum prietenii noştri şi vreau să se ştie acest lucru!

Apoi, Charles al IX-lea făcu semn şi mulţimea curtenilor se grăbi să iasă.

Regele rămase singur, se aruncă într-un fotoliu şi căzu pe gânduri: „Pe naiba, aş vrea ca ciuma să-l înăbuşe pe ticălosul care a tras asupra amiralului! Iată că în acest fel, campania va fi întârziată! Şi totuşi, salvarea mea se află în acest război, care-i va scoate în afara regatului pe toţi hughenoţii, pe urmele şefului lor… Să se ducă să lupte în Ţările de Jos şi altfel am să fiu mai liniştit. Câţi se vor mai întoarce? … Coligny mă trădează oare, aşa cum susţine regina mamă? E posibil! Dar cea mai bună cale de a mă scăpa de el şi de toţi oamenii lui, nu este aceea de a-i da o armată şi a-l trimite departe de regat? El, o dată plecat, Henri de Béarn, ţinut în frâu de Margot, care mă iubeşte, nu l-aş mai avea în faţa mea decât pe Guise şi de el m-aş fi descotorosit repede. Iată… deci politica mea! E cel puţin tot atât de bună cât aceea a mamei! …

Charles al IX-lea rămase închis două ore în cabinetul său, vrând să arate prin aceasta durerea pe care i-o provocase evenimentul.

Apoi, după ce cină în grabă, îi anunţă pe Catherine şi pe fratele său, ducele d’Anjou, că trebuiau să se pregătească spre a-l însoţi la amiral.

În curând, litiera se puse în mişcare, escortată de o companie comandată de Cosseins, căpitanul gărzilor regelui. Pe toată durata drumului, ducele d’Anjou şi Catherine vorbiră neîntrerupt, în mod intenţionat, despre o minune constatată la Saint-Germain-l’Auxerrois:

Cu trei zile mai înainte, marţi dis-de-dimineaţă, paracliserul intrând în biserică, găsise cristelniţa plină de sânge, în timp ce în seara din ajun fusese plină cu apă. Era vorba de o minune. Tot acest sânge a fost strâns cu sfinţenie în sticle, care au fost duse la Notre-Dame.

După semnul acesta, devenise cu neputinţă să nu înţelegi voinţa sfântă: Dumnezeu voia sânge!

Charles al IX-lea ascultase toată această convorbire, întunecat şi tăcut, întrebându-se dacă poate el nu se înşeală şi venise într-adevăr momentul de a se face voia Domnului.

Totuşi, atunci când litiera ajunse în faţa palatului lui Coligny, regele, mişcând din cap, păru să-şi recapete siguranţa şi aplecându-se pe fereastra litierei, rosti cuvintele arătate de noi şi care fuseseră primite cu strigăte entuziaste de… Trăiască regele!”.

Coligny era culcat când Charles al IX-lea, Henri d’Anjou şi Catherine intrară în camera sa. Figura palidă a generalului strălucea de bucurie. Regele alergă spre el şi îl îmbrăţişa, spunând:

— Nădăjduiesc că ticălosul se va legăna curând la capătul unei frânghii. Sper că preţioasa voastră viaţă nu e în primejdie.

— Sire, interveni Ambroise Paré, care se găsea lângă el, răspund de viaţa domnului amiral. În cincisprezece zile va fi pe picioare…

— Sire, zise la rândul lui Coligny, bucuria pe care mi-o dă dovada de afecţiune arătată de regele meu, va contribui mult la vindecare.

— Domnule amiral, rosti ducele d’Anjou, suntem cu toţii zguduiţi de nefericita întâmplare…

— Fie ca Domnul să-l apere pe ilustrul comandant şi devotat servitor, în care ne-am pus toată încrederea! zise Catherine ştergându-şi lacrimile.

La aceste cuvinte, se auzi în cameră plină de gentilomi un puternic murmur de mulţumire.

Cu toate recomandările lui Ambroise Paré, se strigă:

— Trăiască regele! Trăiască regina! Şi trăiască ducele d’Anjou…

În cele din urmă, camera rănitului se goli. Rămaseră în jurul patului doar cei trei auguşti vizitatori, împreună cu Henri de Navarre, Téligny şi soţia acestuia, Louise de Coligny.

Vizita se mai prelungi cu încă o oră, la capătul căreia regele se retrase, spunând că va reveni peste două zile, duminică.

— Domnule de Cosseins, strigă el cu glas tare, ca să fie auzit de toată lumea:

— Sire? se prezentă căpitanul guarzilor, apropiindu-se.

— Câţi oameni aveţi cu dumneavoastră?

— O companie, sire!

— Bine! Aceasta va fi de-ajuns să apere palatul în cazul unui atac?

— Sire, cu compania mea sunt în stare să rezist în faţa a trei mii de atacanţi bine organizaţi.

— Bine, veţi rămâne aici, vă încredinţez paza acestui palat şi răspundeţi cu viaţa dumneavoastră de aceea a amiralului.

— Dar, sire, cine vă va escorta pe drumul întoarcerii la Luvru?

Charles al IX-lea, cu un gest larg, arătă spre hughenoţii care umpleau curtea.

— Aceşti mândri gentilomi vor binevoi să facă, o dată, parte din escorta mea şi pot afirma că n-am avut vreodată o escortă mai frumoasă.

Izbucni atunci un asemenea vacarm de aclamaţii, încât se părea că palatul se va prăbuşi.

Charles al IX-lea era bucuros. Catherine schimbă o privire fulgerătoare cu ducele d’Anjou şi îşi ascunse cu greu uriaşa bucurie care o făcea să palpite.

Într-adevăr, palatul Coligny va fi astfel părăsit de hughenoţi şi ocupat de Cosseins. Care îi împlinea poruncile la cel mai mic semn.

Gentilomii hughenoţi se organizară de îndată pentru a-l escorta pe rege. Traseră spadele şi se aliniară în şiruri ca soldaţii la paradă.

Regele se întoarse, astfel, la Luvru în mijlocul a o mie de hughenoţi, în aclamaţiile mulţimii.

Seara, fu oferită o mare cină pentru a sărbători sfârşitul fericit al întâmplării care ar fi putut fi mortală pentru amiral. Campania plănuită va începe în clipa când Coligny va fi în stare să plece, adică peste vreo cincisprezece zile. Regele voi să joace un nou joc de cărţi de curând inventat şi pierdu împotriva Béarnezului două sute de scuzi, râzând din toată inima.

Regele de Navarre îşi umplu buzunarele cu cele două sute de scuzi, arătându-şi făţiş satisfacţia şi îi spuse tinerei regine, soţia sa:

— Dacă lucrurile merg mai departe aşa, drăguţo, vom deveni bogaţi şi aceasta îmi va mai schimba viaţa.

Margot privi cu nelinişte în jurul ei şi murmură:

— Sire, fiţi atent!

— La ce? … Charles e de bună credinţă, aş putea s-o jur.

— Se poate, dar priviţi-o pe regină… n-am văzut-o niciodată atât de zâmbitoare… Fiţi atent, sire!

Catherine de Médicis, într-adevăr, părea furată cu totul de bucurie.

La ora zece ea se retrase în apartamentul ei, rostind cu glas tare:

— Noapte bună, domnilor reformaţi, mă voi ruga pentru dumneavoastră.

La miezul nopţii, la Luvru, totul părea adormit.

Capitolul 25
Noaptea de groază

Regele se culcase de o oră şi încă nu dormea. Se gândea la această fiinţă bolnăvicioasă, nervoasă la culme, gândirea lua în mod firesc forma ei cea mai poetică şi poate cea mai fecundă, adică forma închipuirilor.

În mintea lui nu se formau judecăţi, ci imagini.

Revedea mulţimea zgomotoasă a hughenoţilor, acele feţe răvăşite de furie, spadele trase în strada Béthisy. Apoi liniştirea, din clipa când el făgăduise că amiralul va fi răzbunat, iar ovaţia din ziua aceea, triumful pe care l-a trăit, îi inspira în aceeaşi măsură recunoştinţă şi mândrie.

Charles avea douăzeci de ani. Era încă un copil. Dar era rege. Dublu temei pentru a-i ierta egoista vanitate de a fi ascultat atâtea aclamaţii, cuprinse în câteva cuvinte: „Să trăiesc eu!”.

Apoi, revedea pe Coligny, palid de moarte în patul său şi respingea ideea că acea figură severă, dar cinstită, ar putea fi a unui trădător. Aproape numaidecât, o imagine înlănţuindu-se cu alta pe ecranul închipuirilor, apăru mama lui. Calmat de imaginea lui Coligny, el se cutremură în faţa celei a mamei sale şi se feri să se întrebe de ce.

Guise îi apărea atunci tot atât de plin de trufie, strălucind de frumuseţe, măreţ, zâmbitor şi puternic, pe cât el, sărman regişor, era plăpând, trist şi bolnăvicios… „Da, desigur, Guise ar fi un suveran mai impunător decât mine! …” gândea el, atât de revoltat încât se ridică în capul oaselor.

Apoi se linişti, chemând în ajutorul său priveliştea închipuită a armatei gata să plece la război, mulţimea de oameni de arme trecând prin faţa lui, Coligny, hughenoţii şi Condé, Guise, toţi cei de care se temea în mod firesc sau de care fusese învăţat să se teamă, toţi, până şi fratele lui, d’Anjou, plecând spre meleaguri îndepărtate, de unde, poate, nu se vor mai întoarce niciodată.

Asta era cea mai proaspătă născocire a lui. Era politica lui.

Şi atunci, în jur nu vor mai rămâne decât împăcarea, liniştea şi dragostea Mariei Touchet. Charles închise ochii şi zâmbi încetişor. Apoi, fu cuprins de somn.

Aşa era în fiecare noapte. Visările, care preced somnul la orice om care adoarme, duc în mod inevitabil la punctul central al preocupărilor sale din cursul zilei. La Charles, după unele ocolişuri, visarea ajungea întotdeauna la Marie Touchet.

Charles se afla deci în starea aceasta, când viaţa adevărată se topeşte într-un fel de toropeală, dar iată că o zgârietură la uşă îl readuse în mod brutal la realitatea înconjurătoare.

Se ridică într-un cot şi ascultă.

Camera lui avea trei uşi: una mare, care se deschidea cu ambele laturi, pentru a-i lăsa să intre pe curteni în momentul ceremoniei trezirii de dimineaţă şi alte două mici. Una din acestea dădea într-un cabinet particular, pe unde regele putea să treacă în sufragerie. Cealaltă ducea la un culoar ascuns, lung şi îngust, care era folosit numai de două persoane din tot Luvrul: mama lui şi el.

La această uşă zgâriase cineva.

Charles sări jos din pat, se duse la uşă şi întrebă:

— Eşti dumneata, mamă?

— Da, sire. Trebuie să vă vorbesc numaidecât.

Regele nu se înşelase, aceea care venise să-l trezească era chiar Catherine de Médicis. Avu un gest de enervare, apoi se îmbrăcă în grabă, îşi încinse un pumnal la mijloc şi deschise.

Catherine intră şi fără altă explicaţie îi spuse:

— Fiul meu, în acest moment, domnul cancelar de Birague, domnul Gondi, ducele de Nevers şi fratele dumitale, Henri d’Anjou, sunt adunaţi în capela mea pentru a lua unele hotărâri menite să vă salveze pe dumneavoastră şi statul. Ei îl aşteaptă pe rege pentru a-i supune lui rezultatul dezbaterilor.

Charles al IX-lea rămase o clipă uimit.

— Doamnă, zise el în cele din urmă, dacă n-aş cunoaşte puterea minţii dumneavoastră, m-aş întreba dacă nu cumva vreo vedenie nu v-a tulburat judecata. Cum, doamnă? Veniţi să mă deşteptaţi la ora unu după miezul nopţii ca să-mi spuneţi că domnii aceia discută? Dar cine i-a adunat? Ce primejdie mă ameninţă pe mine şi, deci, Statul? Ei bine, n-au decât să discute şi să mă lase pe mine să dorm liniştit! …

— Charles, rosti cu răceală Catherine, nu vă culcaţi la loc. Sau aceasta va fi pentru ultima dată.

Regele se întoarse repede spre ea. Ochii îi luaseră înfăţişarea aceea de spaimă, obrajii căpătară paloarea plumbului, pe care o aveau în timpul crizelor sale.

— Dar ce se întâmplă oare?, bâigui Charles al IX-lea.

— Se întâmplă că, din fericire, aveţi prieteni care veghează asupra dumneavoastră. Se întâmplă că în următoarele patruzeci şi opt de ore Luvrul trebuie să fie ocupat, regele masacrat, iar eu exilată. Se întâmplă că vitejii supuşi, de care v-am vorbit, au venit să mă înştiinţeze şi că eu, la rândul meu, fac acelaşi lucru. Acum, sire, dacă aveţi chef, culcaţi-vă la loc, că discuţiile lor n-au avut nici un rost şi că regele vrea să doarmă liniştit…

— Luvrul ocupat? Regele masacrat? repeta întruna Charles, trecându-şi mâinile pe fruntea gălbejită. Ce nebunie!

Catherine îl apucă de un braţ, pe care-l strânse cu furie.

— Charles, zise ea cu o voce întunecată, n-ai încredere în mama şi fratele tău, în cei ce te iubesc şi al căror propriu interes, fără să mai vorbim de sentimente, reprezintă o chezăşie de credinţă. Ceea ce este o nebunie, este faptul de a te preda cu picioarele şi mâinile legate acestor blestemaţi de eretici, care urăsc religia noastră şi care pentru a-şi atinge scopurile sunt obligaţi să înceapă prin a-l ucide pe fiul cel mare al bisericii, pe tine. Ce rău le-ai făcut, Charles? I-ai copleşit cu atâtea dovezi de dragoste, încât creştinătatea catolică a regatului e deznădăjduită, iar trei

mii de seniori catolici, cu Guise în frunte, au luat hotărârea să salveze Franţa şi Biserica, chiar fără voia ta. Iată-te deci prins între aceste două forţe la fel de temut: hughenoţii, plini de orgoliu şi hotărâţi să ne impună reforma şi catolicii, descumpăniţi, furioşi, împinşi la revoltă supremă. Momentul e grav, sire! Atât de grav, încât mă întreb dacă fiind pe punctul de a pierde tot, cinstea şi coroana, n-am face mai bine să ne salvăm vieţile fugind! Purtarea ta de azi a dat foc prafului de puşcă. Jurând în mod public, în plină, stradă, să răzbuni un nenorocit de foc de archebuză, care abia l-a zgâriat pe scumpul nostru amiral, ţi-ai ridicat împotrivă întregul popor. Poruncind să se strige la răspântii legea care-i dezarmează pe burghezi, ai întărit zvonul că vrei să-i ucizi pe parizieni de dragul hughenoţilor. Ordonând să fii escortat de eretici, ai arătat gentilomilor catolici că ei nu mai valorau nimic şi că în scurtă vreme vor trebui să cedeze locul hughenoţilor. Iată ce-ai făcut, sire! Oh, Doamne, Doamne! adăugă ea pe neaşteptate ridicând braţele, luminează-l pe rege şi spune-i tu, pentru că în mama lui nu are încredere, spune-i că a venit momentul de a muri sau de a ucide!

— Să ucid! Mereu să ucid! … Pe cine trebuie să omor?

— Pe Coligny!

— Niciodată!

Charles se ridică, livid, cu privirea pierdută. Cuvintele mamei îl ameţeau. Fu cuprins de o groază nemăsurată. Aruncă în jurul lui priviri nebune, iar mâna i se înfigea în mânerul pumnalului. Doar gândul acelui înfiorător proces ce ar trebui să fie făcut amiralului (căci în mintea lui despre aşa ceva era vorba) îi producea un dezgust de nestăpânit.

Este adevărat că o vreme dăduse crezare mamei sale şi admisese că amiralul uneltea împotriva lui.

Dar dovezile de nevinovăţie ale bătrânului comandant s-au adunat atât de numeroase, atât de limpezi în mintea lui, încât trebuise să se lase convins de evidenţă.

— Mi-aţi spus, urmă el, că voi avea dovezile trădării lui Coligny şi a hughenoţilor. Unde sunt ele, acele dovezi?

— Vreţi dovezi? Le veţi avea!

— Dar când?

— Mâine dimineaţă, nu mai târziu. Ascultaţi. Am izbutit să arestez doi aventurieri, care au descoperit multe taine şi care ştiu destule, atât despre Guise cât şi despre Montmorency şi Coligny. Unul dintre ei este tânărul cavaler Pardaillan, care a venit la Luvru împreună cu mareşalul şi care a avut purtarea aceea atât de ciudată. Celălalt este tatăl său. Îi am în mână pe aceşti doi. Mâine dimineaţă, la Temple, unde sunt întemniţaţi, vor fi interogaţi sub tortură. Vă voi aduce procesul verbal al interogatoriului şi veţi vedea că Coligny a venit la Paris doar pentru a vă ucide!

Regina vorbea cu o asemenea putere de convingere, încât Charles, înspăimântat, o crezu de astă dată.

Totuşi, nu voia să lase impresia că cedează şi rosti cu siguranţă prefăcută:

— Bine, doamnă, mâine vreau să citesc personal interogatoriul celor doi Pardaillan.

— Dar asta nu-i totul, fiule, continuă Catherine cu şi mai multă energie. V-am spus că Tavannes se află în capela mea şi mi-aţi răspuns că n-aveţi încredere în mareşal. Ei bine, nici eu nu-i acord încredere! Dar eu nu mă mulţumesc numai cu presupuneri, ci merg drept la ţintă şi caut să aflu adevărul: acum îl cunosc!

— Există deci un adevăr despre Tavannes?

— Un adevăr groaznic: ştiţi de ce mareşalul Tavannes se află la Luvru? A fost trimis de Guise! Aşadar, acest om care comandă trei sferturi din garnizoana Parisului şi cu un simplu ordin poate trimite patru mii de soldaţi asupra Luvrului, acest om îi aparţine lui Guise! Şi ce caută el în consiliul nostru? Să se asigure că vă purtaţi într-adevăr ca un rege, că veţi lua măsurile potrivite pentru a salva Tronul şi Biserica! … Altfel, Guise va fi cel ce va lua aceste măsuri. Dar el nu va salva Biserica, iar în ceea ce priveşte tronul şi

viaţa dumneavoastră, va trebui să-i cerşiţi îndurarea. Ah, Charles… fiul meu… regele meu! … puţin curaj, pentru numele lui Dumnezeu! Iată-i pe hughenoţi care se pregătesc pentru supremă acţiune! Iată-l pe Guise care aşteaptă un moment de slăbiciune pentru a face să fie ales căpitan general şi să vă atace… pe dumneavoastră, regele prieten al ereticilor! …

— Pe toate flăcările iadului! răcni Charles ridicându-se. Ah, pentru aceştia, nici o şovăială! Am înţeles foarte bine trădarea lor. Vreau ca Guise să fie arestat, de-ndată, în palatul său! Vreau ca Tavannes să fie arestat chiar în capela voastră…

— Sire! Sire! strigă Catherine, repezindu-se şi acoperind cu mâinile ei gura regelui, pentru a-l împiedica să cheme.

— Ei, doamnă! Nu cumva sunteţi şi dumneavoastră de partea lor? întrebă Charles scuturându-se de strânsoare.

— Charles, ce aveţi de gând să faceţi? De unde să luaţi guarzi pentru arestarea lui Guise? Să ştiţi că tot Parisul se va ridica în apărarea lor. E nevoie acum nu numai de curaj şi energie, ci şi de prudenţă! Lăsaţi-l pe Guise să se creadă în siguranţă şi vom pune noi mâna pe el mai devreme sau mai târziu. Important este ca el să nu poată face nimic în noaptea aceasta şi mâine, iar pentru aceasta e nevoie să afle prin Tavannes că sunteţi hotărât să apăraţi Biserica! … Veniţi, Charles, veniţi fiul meu! Haideţi să jucăm împreună ultima partidă, care va întări pe capul dumneavoastră poziţia acestei coroane ce se clatină!

Catherine părea transfigurată de entuziasm.

Niciodată regele n-o văzuse atât de puternică, atât de hotărâtă, cu un obraz atât de înflăcărat şi ochi care să trădeze intenţii atât de tragice.

Iar el, plăpând. Slăbănog, asudând de spaimă şi de febră, se simţi pe lângă ea ca un copil mic.

Ea îl luă de mână şi îl târî cu o putere de neînvins.

Regina ajunse în capelă, deschise brusc uşa şi se dădu în lături din faţa lui Charles al IX-lea, care intră primul.

— Regele! anunţă Tavannes.

Ceilalţi se ridicară, se înclinară şi rămaseră plecaţi. Charles al IX-lea se regăsise de ajuns pentru a părea sigur de el.

— Domnilor, spuse el, vă mulţumesc de a vă fi prezentat la chemarea mea…

Această îndrăzneală era o idee aproape genială şi Catherine îşi privi fiul uimită.

— Luaţi loc, domnilor, continuă Charles şi să discutăm despre treburile urgente. Vorbiţi primul, domnule cancelar.

— Sire, zise Birague, am făcut publică azi legea care interzice parizienilor portul armelor pe străzi. Dar, pe măsură ce legea era strigată, străzile Parisului se umpleau şi mai mult de oameni înarmaţi. Comandanţii de cartiere şi-au adunat oamenii şi chiar în aceste momente, în fiecare casă se află cetăţeni-soldaţi gata să ocupe răspântiile. Cred, sire că este cu neputinţă să ne opunem unei asemenea forţe. Dacă domnul de Coligny va mai rămâne în viaţă încă douăzeci şi patru de ore, nu va mai fi piatră pe piatră în tot Parisul.

— Părerea dumitale, este, deci, că trebuie să-l arestăm pe domnul amiral şi să-i deschidem un proces?

— Părerea mea, sire, este că domnul de Coligny trebuie executat pe loc şi fără alte forme de proces.

Regele nu-şi arătă surprinderea.

Deveni însă ceva mai palid, iar ochii păreau mai sticloşi ca de obicei.

— Dar, dumneavoastră, domnule de Nevers?

— Eu, zise ducele de Nevers, am văzut astă-seară bande de hughenoţi care o învinuiau în gura mare pe Majestatea Voastră, că faceţi un joc dublu. I-am văzut pe aceiaşi hughenoţi palizi şi descumpăniţi în momentul în care au aflat că amiralul a fost ucis, se pregăteau cu toţii să fugă. Apoi, când au auzit adevărul, mai obraznici ca oricând, au hotărât că trebuie nimiciţi catolicii, de frică de a nu fi

exterminaţi de aceştia. Să fie omorât Coligny şi orice primejdie va fi îndepărtată.

Tavannes, întrebat, dădu un răspuns asemănător.

Ducele d'Anjou susţinu că mareşalul de Montmorency, în fruntea politicienilor abili, se va alătura hughenoţilor, spre a-l doborî pe rege şi a stăpâni Parisul.

Gondi, într-un răspuns extrem de furios, a spus că era gata să-l gâtuie pe amiral cu propriile sale mâini.

Catherine nu spuse nimic. Asculta şi zâmbea.

Numai după ce toţi au vorbit şi ea l-a văzut pe Charles al IX-lea livid ca un strigoi, cu buzele albe scuturate de un tremur convulsiv, s-a întors spre el şi i-a spus:

— Sire, noi toţi, aici de faţă, şi toată creştinătatea, odată cu noi, aşteptăm cuvântul care trebuie să ne mântuiască.

— Vreţi deci, ca amiralul să moară? bâigui Charles.

— Să moară! rostiră toţi într-un glas.

Regele se ridică din jilţul lui şi începu să se plimbe prin capelă cu paşi grăbiţi, ştergându-şi mereu cu mâna sudoarea care-i şiroia din plin pe obraji.

Catherine îi urmărea din ochi mişcările. Mâna ei, acea mână de femeie încă delicată şi frumoasă, se încleşta pe mânerul pumnalului pe care-l purta întotdeauna la brâu. Două flăcări cu ţâşniri întunecate izvorau din ochii ei cenuşii. Sprâncenele se încruntară. Toată fiinţa ei se încorda într-o concentrare de voinţă dusă dincolo de putinţă.

Charles al IX-lea se învârtea prin încăpere, în sus şi în jos. Murmurând cuvinte dezlânate.

Regina îl văzu apropiindu-se de piciorul marelui Cristos din argint masiv, răstignit pe crucea lui din lemn de abanos. Catherine făcu trei paşi şi ridicând braţele spre cruce, strigă cu un glas aspru, stăpânit de o ciudată exaltare: „Afuriseşte-mă pe mine, Doamne! Blesteamă-mă pentru că am purtat în pântecele meu un fiu care dispreţuieşte legea ta, se pune de-a curmezişul poruncilor tale şi sub sfânta ta privire se gândeşte să-ţi dărâme templul! …".

Charles, cu părul zbârlit, se dădu înapoi şi strigă:

— Huliţi pe Dumnezeu, doamnă! …

— Blesteamă-mă, Doamne! continuă Catherine fanatizată de uriaşa încordare. Blesteamă-mă pentru că nu pot găsi cuvintele care să-l convingă pe regele Franţei!

— Ajunge! Ajunge, doamnă! Ce doriţi?

— Moartea lui Anticrist.

— Moartea lui Coligny! murmură Charles.

— Ah, strigă Catherine cu glas pătrunzător, vedeţi doar că-i spuneţi pe nume! … Da, sire, ştiţi, tot atât de bine ca noi toţi, că Anticrist este prefăcutul care ne-a omorât mai mult de şase mii de viteji în atâtea bătălii, care a pornit un război îndârjit împotriva noastră, care, chiar în Paris, însufleţeşte trufia demonilor săi şi pune la cale nimicirea sfintei Biserici!

— Este oaspetele meu, doamnă… domnilor, gândiţi-vă…

— Iadul ne aşteaptă pe toţi dacă el rămâne în viaţă! urlă Catherine.

— Eu mă întorc în Italia, spuse Gondi. Mântuirea sufletului meu, înainte de orice!

— Sire, zise cancelarul de Birague, binevoiască Maiestatea Voastră să îngăduie să mă retrag la moşiile mele…

— Pe toate fulgerele cerului! răcni Tavannes, mă duc să-mi ofer spada ducelui de Alba!

— Plecaţi! strigă Catherine. Plecaţi cu toţii! Să înceapă aşadar exodul fiilor Franţei! Nenorocire! Nenorocire pe capetele noastre! Charles, mama ta va rămâne singură cu tine şi va muri sub ochii tăi, apărându-te cu trupul ei de loviturile ereticilor.

Apoi, apropiindu-se de el, îi strecură la ureche:

— Înainte ca Henri de Guise să fie proclamat rege al Franţei, pentru a fi smuls regatul din mâna hughenoţilor…

— Aceasta voiţi cu toţii? gâfâi Charles al IX-lea. O vreţi cu toţii? … Ei bine, ucideţi-l! Ucideţi-l pe amiral! Ucideţi-l pe oaspetele meu! Omorâţi-l pe cel pe care-l numesc părintele meu! Dar pe flăcările iadului! Ucideţi-i atunci pe toţi hughenoţii din Franţa, să nu mai rămână niciunul din ei ca

să mi se poată imputa vreo trădare… Omorâţi! Omorâţi tot! Ucideţi! … Ah! …

Faţa i se schimonosi, iar acel râs întunecat, fantastic şi înfiorător care uneori izbucnea pe buzele sale, îl scutură, cutremurându-i toată fiinţa.

— În sfârşit! urlă Catherine cu un accent de bucurie sălbatică.

Cu un semn, Catherine îi adună pe toţi într-un cabinet apropiat de capelă, în timp ce regele se prăbuşea într-un fotoliu, luptând cu deznădejdea împotriva crizei ce se dezlănţuia.

— Domnule mareşal, rosti atunci Catherine, privindu-l în faţă pe Tavannes, vă însărcinez să-l înştiinţaţi pe domnul de Guise că regele a hotărât să salveze Biserica şi regatul. Ne bizuim cu toţii pe el…

Tavannes se înclină.

— Plecaţi, domnilor, continuă regina, iată că sună de ora trei. Să fiţi aici mâine dimineaţă la ora opt. Aduceţi-i şi pe domnii de Guise, d’Aumale, de Montpensier şi de Damville, nu-l uitaţi pe şeful poliţiei Le Charron. La ora opt să fim cu toţii adunaţi aici…

Ducele d’Anjou rămase singur cu mama sa.

Catherine îi cuprinse ambele mâini, îl privi îndelung cu o nemărginită afecţiune şi cu un glas extrem de blând murmură:

— Vei fi rege, fiul meu! Du-te, odihneşte-te…

— Pe cuvântul meu, răspunse viitorul Henri II căscând, simt mare nevoie de odihnă, doamnă.

Apoi se retrase fără să răspundă la sărutul mamei sale. Această răceală a fiului preferat, adorat… era poate ispăşirea…

După câteva clipe de visare, Catherine deschise o uşă.

Apăru Ruggieri. În trei zile îmbătrânise cât în zece ani.

— A venit momentul, spuse regina. Anunţă-i pe Crucé, Kervier, Pezoz.

— Da, doamnă, răspunse Ruggieri cu o voce ştearsă.

— A rămas stabilit pentru noaptea ce vine. Ai grijă de semnal. La ora trei după miezul nopţii. Ora este bine aleasă. Ai să trimiţi pe cineva la clopotele de la Saint-Germain-l'Auxerrois…

Ruggieri tresări şi dădu semne de îngrozire.

— Eşti nebun! îl certă Catherine ridicând din umeri.

— Mă voi duce chiar eu, şopti înfundat Ruggieri, n-au fost trase clopotele pentru fiul meu… Le voi trage eu! …

— Fiul lui! îşi spuse regina. Era şi fiul meu! …

Făcu un gest violent şi brutal pentru a-şi îndepărta gândurile neplăcute şi continuă:

— Ia stai, ce ai făcut la Laura?

— E moartă, răspunse Ruggieri.

— Şi Panigarola?

— Nu ştiu.

— Va trebui să afli. Omul acesta poate fi primejdios…

Ruggieri dispăru în tăcere, palid ca o arătare.

Regina se aşează la masă. Cu toate că era trecut de ora trei, nu-i era deloc somn. Puse mâna pe condei şi începu să scrie cu înfrigurare…

Dar se opri curând… până îi căzu din mână, fruntea i se plecă şi cu un glas surd ce de-abia se auzea, printre suspinele lungi şi adânci ce-i umflau pieptul murmură: „Era fiul meu!".

Între timp, Charles al IX-lea, cu corpul în fierbinţeli, se târî afară din capelă şi ajunse în odaia lui de dormit.

Se aruncă pe pat îmbrăcat cum era, dar nu rămase acolo decât câteva minute.

Mergea în sus şi în jos cu un pas şovăielnic şi uneori ridica perdelele ferestrei, pentru a vedea dacă nu se făcuse zi. Cei doi câini favoriţi, Nysus şi Euryalus, se ţineau de el dădeau semne de nelinişte.

„Ce să fac ca să nu mă mai gândesc la asta?" bâiguia el clănţănind din dinţi.

Aprinse toate făcliile din cameră şi îndreptându-se spre o mică mobilă cu geamuri, scoase de acolo un manuscris.

Manuscrisul era în întregime scris de mâna regelui şi purta titlul: „Vânătoarea regală”. Regele îl răsfoi mecanic cu mâinile lui tremurătoare şi ajunse la ultimele rânduri: „Când animalul e hăituit…”.

— Hăituit! strigă regele. Oh, ce drăcească şi sinistră hăituială se pune la cale! …

Aruncă furios manuscrisul în fundul micii mobile.

Se auzi atunci un geamăt.

— Cine-i acolo? urlă Charles, întorcându-se livid.

Era Nysus, unul dintre cei doi câini, care cerşea o mângâiere. Stăteau acolo amândoi, cu boturile în vânt, privindu-l şi întrebându-l:

— Ah, zise Charles oftând uşurat, voi eraţi? Ce vreţi? Sunteţi câini de vânătoare? Vi-e dor de hăituială? … Înapoi! Înapoi! E prea mult sânge! …

Cei doi câini de vânătoare, speriaţi, se dădură înapoi, scheunând.

Charles se clătină pe picioare, mâinile i se întinseră în căutarea unui reazem şi apoi se prăbuşi. Unghiile i se înfipseră în covor, dădu ochii peste cap până nu se mai văzu decât albul lor şi pe gură îi ţâşni o spumă…

— Ajutor! … Iată-l pe Guise care mă ucide! Săriţi asupra criminalului! Dar cine vine în urma lui? Coligny! Hughenoţii! Să fie ucişi, ucideţi! Ucideţi! … Aruncaţi-l pe acest Pardaillan pe masa de tortură… Răspunde! Ce ştii? … Cosseins! Aresteaz-o pe mama! Ah, mor! …

Gâfâi acolo timp de zece minute.

Apoi, ridicându-se în mâini, răcni:

— Ce de sânge! Doamne! Doamne! Uite că acum asud cu sânge! Maestre Ambroise, salvează-mă! Groaznic, e sânge! Mă înăbuş! Ajutor, mă vor lăsa să mă înec în sânge! Să fugim, Marie, să fugim… Acolo… mai sus… în turnurile de la Notre-Dame! … Să fugim, Marie, sângele creşte mereu…”

Timp de o oră, regele se zbătu luptând cu criza, în înfiorătorul coşmar al viziunilor sale.

Apoi, cu respiraţia scurtă şi horcăită, căzu într-un somn adânc, plin de întunecimi.

Capitolul 26
Camera de tortură

În timp ce la Luvru se desfăşurau tragicele peripeţii ale acelui important şi suprem consiliu, pe care am încercat să-l schiţăm, cei doi Pardaillan, în închisoarea lor de la Temple, pe grămăjoara lor de paie, dormeau unul lângă altul.

În dimineaţa aceea de sâmbătă, 23 august, cei doi trebuiau să fie supuşi interogatorului sub tortură obişnuită şi extraordinară, ceea ce corespundea unei condamnări la moarte.

Dar ce moarte! Cu oasele zdrobite, cu carnea smulsă de cleştii încinşi până la topire, cu picioarele strânse în menghină ucigătoare, până ce vinele plesneau şi sângele ţâşnea stropind în jur! …

Operaţia urma să aibă loc la zece dimineaţa.

Ei dormeau.

De şase zile, de când cavalerul se întâlnise cu tatăl său în închisoare, cei doi prizonieri n-au mai avut nici o ştire de afară. Montluc nu venise să-i vadă. S-ar putea ca beţivul să fi uitat de ei. Nu-l vedeau nici pe temnicer, deoarece de mâncat şi de băut li se dădea printr-un fel de deschizătură din partea de jos a uşii. În primele trei zile, cu toate cele spuse de tatăl său, cavalerul căutase fără încetare un mijloc de evadare.

A încercat zidurile, dar grosimea lor – peste cinci sau şase picioare – le punea la adăpost de orice încercare. Ar fi fost nevoie de un an ca să le străpungi fără ajutorul sculelor necesare – şi pentru a ajunge apoi unde? Fără îndoială într-o cameră vecină.

În ce priveşte ferăstruică pe unde se strecura o lumină zgârcită, nu se putea ajunge nici până la gratiile ei. Uşa era din stejar masiv, cu ferecături de fier şi acoperită cu ghinturi grele.

Folosirea forţei ar fi fost zadarnică şi cavalerul se gândea la o şiretenie.

Într-o seară se lungi pe burtă, cu capul lipit de deschizătura de jos a uşii, chemă santinela şi îi oferi cinci sute de scuzi de aur dacă voia să-l ajute să evadeze, neîdoindu-se că ducele de Montmorency va plăti această sumă. Paznicul răspunse că domnul de Montluc, guvernatorul, este atât de bănuitor încât păstrează la el, cheile celulelor în care se găseau deţinuţii mai importanţi şi, chiar de ar fi avut cheile, el, un soldat, n-ar fi deschis pentru tot aurul din lume, fiindcă ţinea la capul lui mai mult decât la orice bogăţie.

— Ştii ceva, zise bătrânul Pardaillan, pentru că tot nu mai avem de trăit decât două sau trei zile, să încercăm să le petrecem în linişte. Ah, dacă m-ai fi ascultat cavalere! Dacă mi-ai fi urmat sfaturile! Dar aşa, de ce să oftezi? Îţi pare rău că mori?

— Cred şi eu, domnule, răspunse cavalerul în curăţia sufletului său. Îmi place viaţa, o mărturisesc. Şi apoi mi se pare că aveam de jucat un rol şi că nu mă aflam decât abia la începutul lui. Aş fi vrut să fiu unul dintre acei oameni simpli şi cumsecade, care cu lancea în mână, cu inima curată şi mintea liberă, cutreieră lumea ca să-i pedepsească pe cei răi şi să-i ajute pe cei slabi!

Tot pălăvrăgind despre asemenea lucruri, cei doi Pardaillan – ferindu-se să pomenească de Loďse, unul ca să nu scormonească o mare durere în sufletul fiului, iar celălalt ca să nu plângă – ajunseră în noaptea de vineri, ultima lor noapte.

Ca în toate serile, ei adormiră liniştiţi. Ca în toate dimineţile, bătrânul Pardaillan se trezi primul, pe la ora şase. Un firicel subţire de lumină se juca pe obrazul cavalerului. El zâmbea, gândindu-se fără îndoială la Loďse.

Bătrânul îl privi cu îndurare şi o expresie de dragoste de nedescris. Momentul înfiorător sosise. O mişcare uşoară îl

deşteptă pe tânăr. El deschise ochii şi-şi văzu tatăl aplecat asupra lui.

Atunci fiecare se cutremură până în străfundul fiinţei sale şi îşi dădu osteneala să păstreze o înfăţişare senină.

Nu-şi spuseră nimic. Ce-ar fi putut să-şi spună în aceste ultime clipe?

În sfârşit, după ceasuri care li se părură minute, auziră pe culoar zgomotul unor paşi numeroşi.

Se strânseră în braţe, în tăcere, într-o îmbrăţişare de rămas bun.

Uşa se deschise şi Montluc apăru, urmat de o escortă de douăzeci de archebuzieri.

Montluc făcu un semn: guarzii îi înconjurară pe cei doi Pardaillan, care avură parte de o ultimă bucurie, văzând că vor rămâne împreună până la urmă.

Cortegiul se puse în mişcare. Cavalerul observă că la capătul culoarului se aflau alţi guarzi care aşteptau: toată garnizoana din Temple – şaizeci de soldaţi – era în stare de alarmă.

Coborâră pe o scară de piatră. Se cufundară în adâncimile vechii închisori.

În cele din urmă pătrunseră într-o mare încăpere podită cu lespezi de piatră.

Era chiar camera de tortură.

Călăul jurat se afla acolo. Lângă el stătea un om, pe care cavalerul îl recunoscu îndată la lumina torţelor: era Maurevert. Cavalerul întoarse capul către tatăl său şi zâmbi. Maurevert era alb ca varul şi tremura de ură nerăbdătoare.

Treizeci de archebuzieri se aliniară în jurul sălii cu bolţile teşite. Din şase în şase oameni se afla câte o torţă. Cei doi Pardaillan cuprinseră toate acestea dintr-o privire. Văzură masa de tortură, cu scândurile şi frânghiile ei, colţii de lemn şi barosul aşezat pe o lespede; văzură cărbunii încinşi unde se roşeau fiarele şi cleştii. Îl văzură pe călău dând ordine

celor doi oameni, ajutoarele lui; îl zăriră pe Montluc stând de vorbă cu Maurevert…

— Cu care începem? întrebă Montluc.

— Domnule… rosti cavalerul înaintând un pas.

Deîndată, două mâini grele se abătură asupra lui, ca şi cum ar fi existat teama unei ultime încărcări disperate.

— Ce doriţi mormăi Montluc.

— O favoare, răspunse cavalerul, cu un glas sigur, dobândit cu preţul unei uriaşe sforţări. Porunciţi să fiu primul torturat.

— Să fie al naibi! strigă bătrânul Pardaillan, ceea ce ceri tu nu-i drept. Cinstiţi bătrâneţea, ce dracu!

— Mie îmi e totuna, zise Montluc, întrebându-l pe Maurevert cu privirea.

Maurevert căută ochii cavalerului, dar tânărul îndreptase spre tatăl său o ultimă privire de despărţire.

— Mai întâi bătrânul! răcni Maurevert cu glasul plin de o ură de neîmpăcat.

Ghicise cât de mult va suferi tânărul privind la tortura tatălui. În acelaşi moment se retrase spre o uşă care dădea spre un fel de cabinet, unde erau înşirate diferite instrumente. Acolo, în umbră, o femeie îmbrăcată în negru, cu obrazul acoperit de un văl lung, aştepta, asemănătoare duhului familiar acestui iad.

Ea îi făcu un semn lui Maurevert, care strigă:

— Haide, călăule, începe-ţi treaba!

— Am spus că îl luăm mai întâi pe bătrân? întrebă călăul cu un glas nepăsător.

Cele două ajutoare, călăul şi câţiva guarzi, îl apucară pe bătrânul cavaler rătăcitor.

— Tată! Tată! urlă cavalerul.

Şi ca scuturat de un curent electric, îşi adună din disperare toate forţele, se îndoi, se încorda şi se zbătu, făcându-i să se clatine şi să se cutremure pe cei opt guarzi care încercau să-l ţină în loc. Se produse un moment de zarvă şi zăpăceală. Montluc îşi trase pumnalul, iar

Maurevert strigă: „Lanţurile! Lanţurile!” când deodată, uşa camerei de tortură se deschise şi un glas gâfâind, un glas de femeie, pătrunzător, domină zgomotul înfiorătoarei lupte:

— În numele regelui! … Se amână! …

La acest strigăt de „în numele regelui” înlemniră cu toţii, începând cu călăul care lăsă să-i cadă lanţurile cu care începuse să lege picioarele cavalerului, cu Maurevert care-şi muşca pumnii pentru a-şi înăbuşi un urlet de furie turbată şi terminând cu Catherine de Médicis care, la umbra adăpostului, tresări din tot corpul.

Cu toţii văzură, atunci o femeie, o tânără fată cu o înfăţişare frumoasă, modest îmbrăcată, care arunca o privire de emoţionantă compătimire şi adâncă bucurie spre cei doi condamnaţi şi care cu mâinile împreunate, murmura:

— Binecuvântată fie fecioară Maria, sfânta mea protectoare, am ajuns la timp!

— Marie Touchet! şopti cavalerul înclinându-se cu o graţie minunat de firească, cu toate împrejurările momentului.

— Cine sunteţi, doamnă? întrebă Montluc îndreptându-se spre tânăra femeie.

— Sunt o mesageră a regelui Franţei, aceasta e tot ce vă interesează, domnule! răspunse Marie Touchet.

— Cum aţi ajuns până aici?

Fără să răspundă, ea întinse o hârtie, pe care Montluc s-a dus s-o citească la lumina unei torţe. Conţinutul ei era acesta: „Ordin către guvernatorii, paznicii porţilor şi toţi temnicerii din Temple, de a lăsa purtătorul prezentei să treacă până la camera de tortură.

— Semnat: Charles, Rege.”

— Şi acum, citiţi aici! continuă Marie Touchet.

Îi întinse lui Montluc, încremenit de uimire, un al doilea document, pe care regele scrisese cu mâna lui următoarele rânduri: „Ordin de a se suspenda interogatoriul domnilor de Pardaillan, tatăl şi fiul…

— Semnat: Charles, Rege.”

Montluc, după ce citi, se întoarse către sergentul comandant al guarzilor şi spuse:

— Duceţi-i pe deţinuţi în celulele lor. Călăule, vei reveni când va porunci regele.

— O clipă, strigă Maurevert. Lucrurile încă nu s-au terminat…

— Totul s-a terminat când avem ordinul regelui, rosti Montluc.

Cavalerul şi bătrânul rătăcitor au ţinut, în aceste câteva clipe, privirea aţintită asupra Mariei Touchet, mulţumindu-i din ochi. Ieşiră, înconjuraţi de paznicii care începură să fie mai respectuoşi.

Atunci, Marie Touchet se îndepărtă la rândul ei, asemănătoare unui înger din poveşti, coborât o clipă în vizuina demonilor.

În lugubra sală de tortură nu mai rămăsese decât Maurevert şi Montluc.

— Încredinţaţi-mi aceste hârtii, ceru Maurevert. Regele va fi desigur fericit pentru felul neşovăitor în care l-aţi ascultat, dar, dacă nu sunt scrise de el? …

— Pentru mine, scumpe domn, îi răspunse soldăţoiul, dacă sunt ale regelui sau ale altuia, puţin îmi pasă. Există un sigiliu pe aceste hârtii? Da. Sigiliul este cu armele regelui? Da. Restul nu mă interesează.

Maurevert luă hârtiile şi intră în cabinet.

— Am auzit tot, spuse regina aruncând în treacăt o privire asupra documentelor. Cunosc persoana care le-a adus.

— Deci, regele le-a semnat cu adevărat? bolborosi Maurevert. Atunci, ce-i de făcut?

— Să ne supunem. Mă duc la Luvru şi am să pun lucrurile la punct. Stai liniştit. Ceea ce am spus, am spus: îi vei avea pe cei doi oameni. Să vii peste opt zile la palatul meu. Până atunci, călătoreşte, nu rămâne la Paris. Ai comis o primă gafă nenimerindu-l pe amiral. Dacă o mai faci şi pe a doua,

lăsându-te arestat – pentru că ucigaşul e căutat – vei fi de data asta pierdut fără nici o scăpare.

— Doamnă, cred că e în interesul meu să rămân la Paris. De altfel, peste opt zile căutarea autorului împuşcăturilor de archebuză de la mănăstire nu va fi slăbit cu nimic.

— Nu cred! răspunse Catherine cu un zâmbet pălit. Apoi, luându-l pe Maurevert de braţ, îi spuse:

— Te acopăr, mă înţelegi? Marea dumitale greşeală nu este de a fi tras asupra amiralului, ci de a nu-l fi nimerit. Dar s-ar putea ca lucrurile să iasă mai bine aşa. Neîndemânarea dumitale ar putea să se transforme într-o lovitură de o abilitate neobişnuită. Ascultă-mă, pleacă şi întoarce-te peste opt zile, când vei afla intenţiile mele. În ce-i priveşte pe cei doi oameni, să n-ai nici o teamă: răspund eu de ei.

— Mă voi supune, doamnă! zise Maurevert. El ieşi, spunându-şi: „Mă ascund undeva, aproape de Temple şi nu mă mişc de acolo timp de opt zile. Vreau să văd şi eu! …”.

„Cum şi de ce iubita regelui se interesează de cei doi aventurieri? se întrebă Catherine. Cum şi de ce a obţinut acela de amânare? Am s-o aflu în câteva zile. Pardaillanii nu-mi pot scăpa. Astăzi să ne gândim însă la acţiunea cea mare!” Cum a obţinut Marie Touchet amânarea? Iată ce trebuie să explicăm neîntârziat.

Valetul regelui intrase la şapte dimineaţa în apartamentul lui Charles al IX-lea şi îl găsi dezbrăcându-se.

— Vezi, i se adresă Charles, mi-am petrecut noaptea lucrând.

— Iată şi de ce Majestatea Voastră arată ca o sperietoare, răspunse cu familiaritate valetul.

— Am să îndepărtez toate aceste urme. Voi dormi până la unsprezece, mă auzi? Nimeni să nu intre aici! Le vei spune gentilomilor mei că azi nu se va ţine ceremonia trezirii şi că-i aştept după amiază la jocul cu mingea.

După plecarea valetului, regele continuă dezbrăcarea şi se îmbrăcă imediat cu nişte haine de postav, de înfăţişare

burgheză. În scurt timp, prin culoare şi scări ascunse, ajunse într-o curte pustie şi se opri la o portiţă situată nu departe de colţul de lângă Saint-Germain-l'Auxerrois. Pe aici trecea el când voia să se creadă că se afla la Luvru, în timp ce se plimba prin frumosul lui oraş, ca un şcolar fericit să scape câteva ceasuri de constrângerile disciplinei.

Îndată ce se găsi afară, regele trase cu nesaţ în plămâni aerul pătrunzător al Senei. Pieptul lui îngust se umflă şi obrajii se colorară puţin.

Nimeni n-ar fi recunoscut în acest burghez surâzător şi fericit, pe omul care s-a zbătut nu demult în ghearele unei crize turbate, împotriva unor vedenii îngrozitoare, pe regele care a hotărî masacrarea hughenoţilor…

Urcă de-a lungul Senei, apoi coti la stânga, ajunse în strada Des Barrés şi pătrunse în casa Mariei Touchet.

Aici venea el să caute o odihnă dătătoare de noi puteri după îngrozitoarele accese, care-l transformau când într-o zdreanţă umană, când într-un nebun furios. Aici venea el să caute liniştea şi gingăşia, după scenele distrugătoare care-l puneau faţă în faţă cu mama lui.

După ce regele fu introdus în apartamentul Mariei Touchet, el se opri în pragul uşii, încântat de spectacolul ce-l avea în faţa ochilor: Marie Touchet, aşezată lângă o fereastră deschisă, pe unde intra din plin aerul şi lumina, se găsea într-o cămaşă uşoară de dimineaţă. Un sân îi era descoperit, iar de acest sân alb se agăţa copilul trandafiriu, grăsun, apăsându-l cu cele două mânuţe şi sugând cu lăcomie, cu picioarele făcând în aer o gimnastică grăitoare de satisfacţie. Marie îl privea zâmbind.

În sfârşit, copilul, sătul fără îndoială, adormi deodată, cu un strop de lapte în colţul buzelor.

Atunci, Marie Touchet se ridică şi-l aşeză încetişor în leagăn, în timp ce ea rămase locului, plină de admiraţie.

În clipa aceea, Charles înaintă fără zgomot, o prinse în braţe pe la spate şi-i puse amândouă mâinile pe ochi, râzând ca un ştrengar care face o năzdrăvănie izbutită.

Marie îl recunoscu numaidecât, dar făcând jocul iubitului, exclamă într-un râs plăcut:

— Cine-i acolo? Cine-i răul care mă împiedică să-mi privesc fiul? Ah, asta-i prea de tot, am să mă plâng regelui…

— N-ai decât să te plângi regelui! zise Charles, luându-şi mâinile de pe ochii ei.

Atunci, Marie, aruncându-i-se în braţe, îi întinse buzele, spunând:

— Scumpul meu stăpân, prima sărutare pentru mine… Şi acum e rândul fiului vostru.

Regele se aplecă asupra leagănului, iar Marie, lângă el, se aplecă şi ea. Cele două capete se atingeau. Amândoi exprimau aceeaşi admiraţie naivă, care la rege era însoţită de uimire… Cum? Fiinţa această mică, atât de puternică şi atât de frumoasă, este fiul meu? Regele era încurcat. Căuta un locşor unde să-l sărute pe micuţ fără a-l trezi şi în cele din urmă, neîndrăznind.

Căută buzele Mariei, zicându-i:

— Uite, dă-i tu acest sărut… eu aş putea să-l trezesc.

Marie Touchet duse cu gingăşie buzele la fruntea copilului.

Apoi, amândoi, ridicându-se, intrară pe vârful degetelor în sufragerie, unde regele se aruncă într-un fotoliu şi spuse:

— Mor de somn şi de osteneală…

— Povesteşte-mi necazurile tale, îi şopti ea. Cât de palid eşti! … Cine te-a mai chinuit? Sper că cel puţin n-ai avut vreo criză?

— Ei bine, da, am avut o criză şi a fost îngrozitoare. Ceea ce-i de speriat, vezi tu, este faptul că a intervenit ceva nou în boala mea… Simt că mintea mi-e atinsă, cum creierul îşi pierde echilibrul… Când simt criza apropiindu-se, pătrunde în mine un vânt de ură furioasă împotriva omenirii. În momentele acelea, aş vrea să nimicesc tot ce mă înconjoară, să dau foc Parisului, aşa cum ţi-am povestit că a făcut împăratul acela al Romei, să lovesc, să ucid… Ah, Marie! Prea mult mi s-a spus că regii sunt tari numai dacă sunt

temuţi, dacă ucid… şi acestea, vezi tu, mi-au intrat în sânge…

— Haide, toate au să treacă. E nevoie numai de puţină odihnă.

— Da… de linişte… de odihnă. Dar unde să le găsesc în afara acestui loc? Sunt înconjurat de conspiratori.

— Nu te mai gândi la acest lucru. Găseşte-ţi cel puţin aici odihna care să liniştească puţin sărmanul tău cap… plânge-te, spune-mi ce ai suferit, dar nu-mi povesti lucrurile de care te temi… Tu eşti regele… nimeni n-ar îndrăzni să te atingă…

Ea îi vorbi astfel îndelung, cu glasul ei blând, legănându-l, mângâindu-l…

Dar de data aceasta, regele nu voia să fie mângâiat. Prea multe lucruri, prea înspăimântătoare, se puneau la cale în jurul lui. Şi, pentru că nu îndrăznea să vorbească de ele, începu să povestească despre tabăra lui Guise care urmărea distrugerea lui, că mama sa a descoperit dovezile conspiraţiei şi că, chiar în acea dimineaţă vor fi supuşi torturii doi partizani ai lui Guise.

— S-a făcut ora nouă, încheie el. Peste o oră aceşti blestemaţi Pardaillan vor fi mărturisit totul şi voi cunoaşte adevărul.

Marie Touchet scoase un strigăt.

— Spui că vor fi torturaţi doi oameni care se numesc Pardaillan?

— Bineînţeles. Sunt fără îndoială în serviciul lui de Guise.

— Sire, exclamă Marie Touchet, îţi cer îndurare pentru aceşti doi oameni.

— Ce, ţi-ai pierdut minţile?

— Nu, nu bunul meu Charles! Nu ţi-am spus că am fost salvată de doi necunoscuţi care mi-au zis că se numesc Brisard şi La Rochelle? Ei bine, ei sunt! Râmuş le-a cunoscut adevăratul nume…

— Aşadar, vezi bine că urzesc împotriva mea, de aceea îşi ascund numele! Ascultă, Marie, vrei să fiu ucis?

— Charles! Scumpul meu Charles! Îţi jur că ei nu pot fi vinovaţi Tu singur îi căutai ca să le acorzi cinstirea pe care o meritä… şi iată că acum vor fi torturaţi. Dar e îngrozitor, sire! Aceşti doi oameni m-au salvat. Dacă sunt în viaţă, le-o datorez lor.

— Marie! …

— Nu, Charles! Aş fi o ticăloasă dacă aş lăsa ca aceşti doi viteji gentilomi să ajungă pe mâinile călăului, ei, care şi-au pus viaţa în primejdie pentru mine! Nu poţi să-i aduci la Luvru? Să interoghezi fără ajutorul călăului? Îţi vor spune tot! Mă fac chezaşă pentru aceasta! …

— Ei, drăcie, dar e adevărat. De ce nu le-aş vorbi chiar eu?

Marie, tremurând din cap până-n picioare, îl conduse pe rege lângă un birou.

— Scrie, zise ea, scrie un ordin de amânare.

Charles, scrise ordinul.

— Unde sunt? întrebă ea.

— La Temple. Am să trimit…

— Nu, nu, mă duc eu singură! Alerg! exclamă Marie Touchet aruncându-şi în grabă o pălărie cu boruri largi pe cap şi o mantie pe umeri. Dă-mi numai o liberă-trecere…

Charles scrise libera-trecere, puse pecetea lui pe cele două documente şi le dădu Mariei Touchet.

— O, scumpul meu Charles, cât eşti de bun… cât de mult te iubesc! … Ea se repezi afară, lăsându-l pe rege înmărmurit, dar fermecat. Ce a urmat, se ştie. Regele mai rămase câteva momente în casa aceea liniştită, se întoarse să-şi vadă fiul care dormea liniştit în leagănul lui şi apoi, calm, cu sufletul împăcat, cu ochii strălucitori, reluă din nou drumul spre Luvru.

Capitolul 27

Mesia sfintei inchiziţii

Regina, plecând din Temple, s-a întors tainic la Luvru, unde o aşteptau câţiva seniori, cărora le dăduse întâlnire la ora opt. Ordinul de amânare a interogatoriului celor doi Pardaillan fusese pentru ea o mare dezamăgire.

Într-adevăr, ea sperase să pună în sfârşit mâna pe dovada trădării lui Guise.

Pregătise o lovitură de teatru, care să-l pună pe Henri de Guise la discreţia ei.

Trecând printr-un culoar secret, ea ajunse în capelă.

Acolo o aştepta însoţitoarea ei.

— Cine-i dincolo? întrebă regina.

— Monseniorul duce de Anjou, tânărul duce de Guise, ducele d'Aumale, domnul de Birague, domnul Gondi, mareşalul de Tawanes şi mareşalul Damville, domnul duce de Nevers şi domnul duce de Montpensier.

— Unde e Nancy?

— Căpitanul este la postul lui, împreună cu o sută de guarzi.

— Regele ce face?

— Majestatea sa a ieşit azi-dimineaţă devreme, însă toate lumea din Luvru crede că regele doarme.

Catherine dădu la o parte o draperie şi-l văzu pe Nancy, căpitanul ei, cu spada trasă în mână. Se arătă mulţumită şi, aşezându-se lângă o măsuţă pe care stătea o carte grea de rugăciuni, se asigură dacă pumnalul era la locul lui, la îndemână şi spuse:

— Anunţă-l pe domnul duce de Guise că îl aştept.

Două minute mai târziu, ducele luxos îmbrăcat ca de obicei, pătrundea în capelă şi se înclina în faţa reginei.

Regina se înarmă cu zâmbetul ei cel mai fermecător şi arătă ducelui un scaun, pe care acesta se aşează fără a aştepta să fie rugat de două ori, îşi înfipse pumnalul în şold şi privi drept în ochii reginei, ca de la egal la egal.

„Se şi crede rege!", gândi ea.

Cine era acest om care o făcea să tremure pe net îmblânzita Catherine?

Henri I de Lorraine, duce de Guise, avea atunci douăzeci şi doi de ani. Era foarte frumos. Era portretul viu al mamei sale, Anne d'Este, ducesă de Nemours. Avea deci acea frumuseţe bărbătească moştenită de la minunata italiancă,

ce s-ar fi putut să aibă în vine puţin din sângele Lucreţiei Borgia. Această moştenire se exprima pe chipul său prin orgoliu şi dispreţ.

El se îmbrăca admirabil, întreţinea o curte mai fastuoasă decât aceea a regelui, purta la gât un triplu colier de perle de o valoare nepreţuită, iar garda spadei sale era semănată cu diamante. Costumul lui era croit din mătăsurile cele mai strălucitoare şi catifelele cele mai fine. Când vorbea oamenilor, îşi apleca puţin capul pe spate şi închidea ochii pe jumătate, ca şi cum ar fi vrut ca vorbele lui să vină de cât mai de sus. În perioada aceea, credinţa lui că se va urca pe tronul Franţei era neclintită.

De unde această convingere, care îi dădea acea minunată încredere în sine, acea aroganţă somptuoasă, acel orgoliu neîmblânzit? Vă vom explica în cele ce urmează.

Să notăm în treacăt, că acest impunător cavaler, care-l lăsa în umbră chiar şi pe ducele d’Anjou în ce priveşte eleganţa, acest model desăvârşit de frumuseţe, a cunoscut toată viaţa lui curioasa soartă de a fi încornorat de soţia sa. Amanţii se perindau în patul ei, iar ducele de Guise afişa întotdeauna o mândrie de fiinţă pe jumătate divină, pe care ridicolul situaţiei nu l-ar putea atinge niciodată.

Dacă Henri de Guise moştenise de la mama sa frumuseţea obrazului şi nobleţea arogantă a ţinutei, de la tatăl său moştenise cruzimea.

François de Lorraine, duce de Guise şi de Aumale, prinţ de Joinville şi marchiz de Mayenne, ucisese uneori pentru simpla plăcere de a ucide – ca de pildă la Vassyi, fără inimă, fără suflet, fără simţire, astfel fusese ilustrul, generosul şi viteazul François de Guise, pe care scriitorii s-au străduit întotdeauna să-l înfăţişeze ca pe un model de virtute civică şi războinică.

Regina, după ce a încercat să-l oblige pe temutul ei înlocuitor să-şi plece privirea, s-a hotărât să-i nimicească, cel puţin pentru un timp, speranţele.

— Domnule duce, rosti ea cu un glas glacial, aţi aflat desigur că regele, stăpânul dumneavoastră, s-a hotărât să cureţe regatul de ereticii stânjenitori.

— Cunosc această hotărâre şi sunt extrem de fericit, doamnă, cu toate că ea vine puţin cam târziu.

— Regele este liber să aleagă momentul. El ştie mai bine ca toţi intriganţii şi încurcă-lume, momentul potrivit pentru a lovi în duşmanul Bisericii… şi ai tronului.

Guise rămase nepăsător şi continuă să zâmbească.

— Regele, continuă regina, se poate bizui pe sprijinul dumneavoastră? …

— O ştiţi foarte bine, doamnă! Tatăl meu şi cu mine am făcut destule pentru salvarea Bisericii, pentru a da înapoi în ultima clipă.

— Bine, domnule. Cu ce misiune specială vreţi să fiţi însărcinat?

— Mă voi ocupa de Coligny, zise cu răceală Guise. Am de gând să trimit capul lui fratelui meu, cardinalul.

Catherine păli. Capul acesta fusese făgăduit de ea inchizitorilor!

— Fie! răspunse ea. Veţi acţiona la semnalul stabilit: clopotele de la Saint-Germain-l’Auxerrois.

— Asta-i tot, doamnă?

— Totul, răspunse Catherine. Totuşi dumneavoastră fiind unul din stâlpii tronului, vreau să vă arăt măsurile pe care le-am luat, în cazul în care Luvrul ar fi atacat de necredincioşi. Nancy!

Căpitanul guarzilor reginei apăru deîndată.

— Nancy, întrebă regina, câţi archebuzieri avem, în momentul de faţă la Luvru?

— Două sute, doamnă.

Guise zâmbi.

— Mai departe? continuă regina privindu-l pieziş.

— Apoi, urmă Nancy, avem două mii de elveţieni, patru sute de arbalete şi o mie de călăreţi încartiruiţi cum s-a putut.

De data aceasta, fruntea lui Guise se încreţi de îngrijorare.

— Apoi? întrebă din nou regina. Poţi spune totul în faţa domnului duce, care este un credincios servitor al regelui.

— Apoi, mai avem, în sfârşit, douăsprezece tunuri.

— Bombardiere cu care se trage la sărbători? insistă Catherine.

— Nici vorbă, doamnă: douăsprezece tunuri de luptă, care au intrat noaptea trecută, în taină, la Luvru.

Guise se îngălbeni. Nu mai zâmbea. Din instinct se ridică şi luă o înfăţişare în care începea să apară o umbră de respect.

— Continuă să-l linişteşti pe domnul duce, spuse Catherine. Ce ne-au anunţat mesagerii sosiţi în ultimele trei zile?

— Dar, rosti Nancy mirat, aceşti mesageri anunţă că poruncile regelui se execută în mod normal şi că fiecare guvernator a pornit trupele sale în marş spre Paris.

— Astfel încât?

— Şase mii de călăreţi ne-au fost semnalaţi azi dimineaţă şi vor fi la Paris în cursul zilei; alţi opt până la zece mii de infanterişti trebuie să sosească astă-seară sau mâine dimineaţă; în acest fel, peste trei zile se va găsi în Paris sau înăuntrul zidurilor Parisului, o armată de douăzeci şi cinci de mii de luptători la dispoziţia regelui.

De data aceasta, Henri de Guise nu se mai putu preface: era doborât.

„Partida e pierdută!” bombăni el.

Se înclină apoi în faţa reginei cu un respect pe care nu i-l arătase niciodată până acum: era învins.

Dar iată că Nancy nu se oprea aici.

— Pentru că vorbim de asemenea lucruri, doamnă, nu doriţi să-mi spuneţi cine trebuie să preia comanda trupelor din Luvru? Oare domnul de Cosseins?

Ducele de Guise tresări de speranţă: Cosseins era de-ai lui, se ştia. Dar nădejdea fu de scurtă durată.

— Domnul de Cosseins, răspunse regina, a primit din partea regelui ordinul să păzească palatul amiralului. Să rămână deci acolo. Nancy, dumneata vei fi comandantul. Ştiu cât îmi eşti de credincios!.

Nancy duse un genunchi la pământ şi rosti:

— Până la moarte, majestate!

— O ştiu. Comandă, deci, ca la căderea nopţii să fie încărcate archebuzele. Postează oameni la toate porţile. Tunurile să fie încărcate şi îndreptate în toate direcţiile. Călăreţii să se adune în curte, pe cai, gata de atac. Să aşezi patru sute de elveţieni în jurul regelui şi dacă se va încerca un atac asupra Luvrului, foc, Nancy! Foc din archebuze, foc din tunuri, foc din toate direcţiile şi împotriva oricui ar fi, oameni din popor, burghezi, preoţi, gentilomi hughenoţi sau catolici… ucide-i pe toţi.

— Îi voi ucide pe toţi! exclamă Nancy ridicându-se. Dar, doamnă, în jurul Majestăţii voastre pe cine trebuie să păstrez?

Catherine se ridică, întinse braţul spre Cristosul de argint şi cu un glas sunând ciudat, răspunse:

— În jurul meu? Pe nimeni. Dumnezeu e cu mine!

— Doamnă, zise Guise cu o voce schimbată, după ce ieşi Nancy, Majestatea Voastră ştie că poate să se servească de mine atât în folosul regelui, cât şi pentru apărarea religiei.

— Ştiu, domnule duce. De aceea, credeţi-mă că dacă nu v-aţi fi ales singur misiunea în marea acţiune ce se pregăteşte, pe dumneavoastră v-aş fi rugat să preluaţi comanda Luvrului.

Guise îşi muşcă buzele până la sânge. Căzuse în propria lui cursă.

— Doamnă, spuse el mai departe, nu-mi mai rămâne decât să vă cer favoarea de a-l primi pe omul căruia i-am dat ordine pentru noaptea viitoare.

— Să vină! răspunse Catherine.

Guise se duse să deschidă uşa unui culoar şi făcu un semn. Un fel de colos cu o figură de prostănac, copilărească, cu

mâini enorme, cu ochi rotunzi, bulbucaţi, de culoare albastră ca faianţa, cu fruntea teşită şi încăpăţânată, intră legănându-se.

Omul se numea Dianowitz. Dar, pentru că era de origină boemiană, ducele de Guise, după obiceiul care stabilea că slugile purtau numele provinciei lor de origine, îl chema Boemia, iar printr-o abreviere, pur şi simplu, Bęme.

Regina îl privi pe uriaş cu admiraţie exagerată.

Uriaşul zâmbi şi îşi mângâie mustaţa.

— Ai vreo misiune în noaptea aceasta? întrebă Catherine.

— Să-l omor pe Anticrist, da. Dacă Majestatea Voastră doreşte, îi tai capul.

— Vreau, răspunse regina. Du-te şi ascultă de stăpânul tău.

Uriaşul se legănă pe picioare, dar rămase locului.

— Ei bine, Bęme, n-ai auzit? zise ducele.

— Ba da! Dar vreau să pot ieşi din Paris cu doi sau trei însoţitori buni, care să mă escorteze până la Roma.

— Ştii doar că toate porţile sunt închise…

Catherine se aşează şi scrise repede câteva rânduri pe o hârtie, pe care o semnă şi puse pecetea regală.

Bęme o citi cu atenţie şi textul era următorul: „Liberă-trecere pentru toate porţile Parisului, valabilă azi, 23 august şi încă trei zile.

— Lăsaţi să treacă purtătorul prezenţei şi persoanele ce-l însoţesc.

— Serviciul regelui.”

Uriaşul împături hârtia şi o strecură în pieptar.

— Vezi că ai uitat ceva, spuse Catherine lăsând să cadă pe podea o pungă plină cu aur.

Uriaşul se plecă, o ridică şi ieşi, convins că produsese o impresie neobişnuită asupra reginei.

— Ce brută minunată! rosti regina. Vă felicit, domnule duce, că puteţi avea pe lângă dumneavoastră asemenea servitori. Şi acum, să mergem să discutăm cu prietenii noştri.

Convorbirea a durat până la şapte seara.

În toată această după-amiază, în Luvru se petrecea un du-te-vino misterios.

Regina trimisese în mai multe rânduri să-l cheme pe rege, dar regele juca mingea cu hughenoţii şi refuza neîncetat să îndeplinească cererea mamei sale.

Nădăjduia, poate, că fără el nu vor îndrăzni să ia decizii hotărâtoare. Poate că voia doar să uite de toate în focul jocului.

La ora opt seara, avu loc în palatul ducelui de Guise o adunare a tuturor celor ce-şi puseseră în el toate nădejdile şi îl şi priveau ca pe un rege al Franţei – începând cu Damville şi terminând cu Cosseins, trecând pe la Sorbin de Sainte-Foi şi Guitalens.

— Domnilor, li se adresă el, în noaptea aceasta vom salva religia Sfintei Biserici. Ştiţi cu toţii ce aveţi de făcut…

Cuvintele fură ascultate într-o tăcere adâncă…

— În ceea ce priveşte planurile noastre, continuă Guise. Ele sunt amânate pentru mai târziu. Regina şi-a luat toate măsurile, aşa că, domnilor, să arătăm în seara aceasta că suntem nişte supuşi credincioşi, iar pentru rest, vom aştepta. Mergeţi, domnilor.

În acest fel dădu Henri de Guise contraordinul conspiratorilor. Părea tulburat, îngrijorat, furios.

Începând de la nouă şi până la unsprezece, ducele primi pe preoţii diferitelor parohii şi pe comandanţii civili din cartiere, care fuseseră chemaţi în grupe de opt până la zece. Fiecărui grup îi comunică aceleaşi lucruri, în câteva cuvinte spuse cu un glas sacadat:

— Domnilor, fiara a căzut în cursă!

— La moarte! La moarte! răspunseră preoţii şi comandanţii.

Pe măsură ce fiecare grup se retrăgea, i se dădea ultimele instrucţiuni. Semnalul urma să fie dat prin tragerea clopotelor în fiecare biserică. Credincioşii în slujba religiei vor purta o banderolă albă la braţ. Cei ce nu vor avea timp

să-şi facă o banderolă vor înfăşura o batistă în jurul braţului.

Capitolul 28

Uimirea lui Montluc; urmare la aventurile de dragoste ale lui Pipeau (şi noua sărăcire a lui Catho)

În seara aceea, s-au desfăşurat în cele mai diferite colţuri ale Parisului trei scene felurite, dar la fel de ciudate.

Prima, la Temple.

A doua, în vizuina lui Damville, la Fossés-Montmartre.

A treia, la cârciuma celor „Doi morţi care-şi vorbesc”.

Pe la ora nouă, două femei înfăşurate în mantii largi, fură introduse în mod misterios în Temple şi conduse în apartamentul guvernatorului: erau Pâquette şi Roşcovana.

Montluc le aştepta în faţa unei mese încărcate cu mâncăruri şi băuturi. Şi, pentru a fi cu desăvârşire liber în timpul orgiei, el dădu drumul celor trei valeţi şi servitoarei, care bucuroşi de asemenea pomană, s-au grăbit să plece să respire afară un alt aer decât cel al puşcăriei.

— Iată-vă, deci, turturelelor! exclamă Marc de Montluc nemaiputând de râs. Apropiaţi-vă să vă sărut!

Dar Pâquette şi Roşcovana, în loc să asculte, îşi descheiară mantiile şi le lăsară să cadă.

Montluc deschise nişte ochi enormi şi rămase cu gura căscată. Cele două dezmăţate îi apărură îmbrăcate, în saten, cu gâtul prins de nişte guleraşe largi, cu mijlocul strâns, subţiat şi ascuţit în faţă, nişte rochii nu de burgheze, ci de prinţese. Erau împodobite cu bijuterii la gât, la urechi, la încheietura mâinii, pe degete şi fardate că doamnele nobile.

În naivitatea ei, Catho socotise că trebuia să vadă lucrurile în mare şi a urmărit un lux somptuos. Unde făcuse rost de toate boarfele? În fundul vreunei prăvălii de haine vechi de la Curtea Miracolelor? Puţin interesează.

Un lucru e sigur, că izbutise să le transforme pe dezmăţate în prinţese. Erau însă unele amănunte care dovedeau deplină necunoştinţă a Cathiei în materie de costume de

curte. De altfel, dacă rochiile erau din saten adevărat, erau însă mototolite şi pătate. Bijuteriile erau de sticlă şi de aramă. Cele două destrăbălate erau sulemenite în mod supărător.

Astfel cum arătau ele, se admirau cu naivitate şi după ce lăsară să cadă mantiile, înaintară spre Montluc, încremenit de uimire şi executară cele trei reverenţe învăţate de la Catho.

Montluc, gata beat, deoarece în aşteptarea lor se afla la a patra sticlă, se ridică descumpănit, aiurit, întrebându-se dacă nu era pradă unui coşmar şi dacă, în loc de cele două stricate pe care le aştepta, nu primea vizită a două regine.

— Dar, se răsti Montluc, ce înseamnă toate astea?

— Ei bine, răspunse Roşcovana, ne-am îmbrăcat pentru petrecerea de mâine dimineaţă.

— Petrecere? bâigui Montluc.

— Desigur, zise cu drăgălăşenie Pâquette, cei doi ticăloşi ce vor fi torturaţi, li se va smulge carnea cu cleştele şi vor fi chinuiţi pe masa de tortură…

Montluc dete peste cap o duşcă zdravănă şi venindu-şi în fire, râse de se cutremură geamurile.

— Petrecere! Ah da, mi-amintesc. Şi cum, v-aţi travestit în prinţese ca să priviţi tortura? Pe coarnele diavolului! Straşnică idee! Mor de râs! Preacinstitele coate-goale! Şi eu care nu le recunoşteam! Nu mai pot de râs, mă înăbuş, mă înec! Nişte prinţese! La ordin, guarzii Majestăţilor Lor! Pe Dumnezeul meu, vreau să fiţi regine astă-seară! Lasă vorbă, Roşcovano! Aşează-te aici, la stânga mea şi tu, Pâquette, la dreapta. Pe maţele ultimului necredincios pe care l-am ucis! Trebuie să-i scriu domnului Blaise toată povestea, ca s-o poată trece în memoriile pe care le scrie… Ia să vedem, tu, Roşcovano, tu vei fi… tu vei fi regina Margot în persoană, iar tu, Pâquette, cine vei fi tu? Tu vei fi Elisabeta a Spaniei… Tăcere! Totul să tacă în Paris şi în această noapte de pomină! Tu, regină a Navarei, umple-mi

paharul. Şi tu, regină a Spaniei, vino şi aşează-te pe genunchii mei…

Nu intră în intenţiile noastre să-l scandalizăm pe cititor cu descrierea orgiei ce a urmat. Vrem numai să pomenim de intrarea celor două desfrânate în Temple.

La miezul nopţii, Montluc ajunsese în ultimul grad de beţie. Şi totuşi, se mai lupta încă.

La două, el se tăvălea pe podea, strângând la piept, într-o îmbrăţişare sălbatică, pe cele două regine, ale căror rochii fuseseră transformate în zdrenţe, iar pieptănăturile despletite, în timp ce sulemenelile topite se prelingeau într-un amestec de felurite culori pe obrajii lor.

Curând nu se mai auziră decât puternicele sforăituri ale soldăţoiului.

Atunci, Pâquette şi Roşcovana se ridicară şi traseră cu urechea.

Sub fardurile lor, erau galbene şi tremurau din tot corpul.

Să ne mutăm acum în casa din Fossés-Montmartre Este ora unsprezece noaptea. Mareşalul de Damville abia se întorsese acasă. Este nemulţumit: primise ordin de la şeful conspiraţiei să nu întreprindă nimic împotriva Luvrului! Toate planurile măreţe fuseseră amânate pentru mai târziu! Dar în acelaşi timp, din ochii lui ţâşnea flacăra cruntă a unei bucurii plină de răutate: îi fusese dat pe mână fratele său! Primise sarcina de a ataca palatul Montmorency şi el era cel ce trebuia să-l execute pe cel ce era numit fruntaşul oamenilor politici.

Iar în acel palat Montmorency se afla Jeanne de Piennes, pe care o va recuceri în sfârşit! …

După uciderea fratelui, Jeanne va fi a lui! …

Mareşalul străbătu spaţioasele saloane ale locuinţei. Ele erau pline de soldaţi, dintre care unii îşi ascuţeau pumnalele pe pietre, alţii îşi inspectau pistoalele, iar alţii îşi încărcau archebuzele; totul se petrecea în linişte. Pe mese erau înşirate căni pântecoase cu vin. Când unul, când altul îşi turna câte un pahar zdravăn.

Damville făcu semn la vreo doisprezece gentilomi care îl aşteptau şi urma să se închidă cu ei într-o încăpere, ca să dea fiecăruia ordine şi să-i arate ce avea de făcut. Înainte de a dispărea, întrebă unde e protejatul lui vicontele d'Aspremont şi primise răspuns că Orthčs era cu câinii lui. Damville se duse să-l vadă şi-l găsi într-o curte luminată de două torţe.

— Dar cum se face, îl întrebă el, că tu nu-ţi pregăteşti armele?

Fără a răspunde, Orthčs d'Aspremont arătă spre cei doi câini puternici ai săi. Damville zâmbi.

În această curte strâmtă, pe care lumina celor două torţe o colora în roşu, vicontele d'Aspremont se îndeletnicea cu o ocupaţie ciudată.

Mergea în sus şi în jos cu paşi rari, cu mâinile la spate. În mâini ţinea un bici pentru câini. Pe urmele lui veneau doi câini, cu boturile întredeschise, cu ochi sângeroşi, cu buzele lor groase atârnând: erau Pluton şi Proserpina!

Iar în spatele Proserpinei, un câine ciobănesc, cu părul roşu, făcea frumos, sărea şi se tăvălea: era Pipeau.

Pipeau împărţea masa cu Proserpina. Orthčs voise să-l gonească, dar Proserpina îi arătase colţii.

În ce-l priveşte pe Pluton, el acceptase curtea făcută de Pipeau Proserpinei, fie din indiferenţă filosofică, fie ca recunoştinţă pentru oasele de pui.

Pluton şi Proserpina, deci, îl urmau pas cu pas pe stăpânul lor.

Acesta ajunse la capătul curţii: acolo, un om în picioare, aştepta, încremenit, fără o tresărire, fără nici o mişcare.

Atunci, Orthčs se întoarse deodată spre cei doi câini şi plesni din bici. La semnalul acesta, cei doi monştri săriră pe omul încremenit şi dintr-o singură mişcare, cu un mârâit îngrozitor, îşi înfipseră colţii în beregata lui! …

Pipeau, cu o labă ridicată, privea cu uimire la această scenă.

Atunci, vicontele d’Aspremont îl ridică pe om, îl aşează din nou în picioare şi puse ordine în îmbrăcămintea şi în înfăţişarea figurii acestuia. Omul nu era decât un manechin.

Apoi, vicontele îşi reluă plimbarea, cu biciul la spate, cu cei doi câini pe urmele lui, iar Pipeau continuând să-i facă curte Proserpinei.

Deodată, dădu din nou semnalul şi respingătoarea lecţie fu luată de la capăt.

Orthčs dAspremont se întoarse apoi către mareşal, care privea atent această scenă înfiorătoare şi, cu un calm înspăimântător, îi spuse: „Monseniore, iată armele mele!”

La cârciuma celor „Doi morţi care-şi vorbesc” bătu de miezul nopţii. De multă vreme Catho îi expediase pe obişnuiţii ei clienţi nocturni. Chiar ea încuiase uşa atunci când sunase ora stingerii.

Dar, pe la orele unsprezece, uşa se întredeschise şi curând apăru o femeie, o săracă, îmbrăcată jalnic. Apoi intrară două bătrâne, un fel de vrăjitoare cu glugi negre. După aceea, o femeie chioară, cu un plasture pe ochi, care, după ce intră, îşi dezlipi plasturele. Mai târziu, o schiloadă de un braţ, respingătoare, cu o figură plină de răutate, care după ce se aşează, dezlegă câteva frânghii şi îşi recăpătă braţul. Mai târziu sosiră cinci sau şase femei în cârje, care se târau cu greu, dar care aruncară cârjele din clipa în care au intrat în cârciumă. Pe la miezul nopţii, cârciuma era plină, toate saloanele ocupate. Toate mesele înţesate de lume. Acolo mişuna o mulţime stranie, numai femei, tot muieretul Curţii Miracolelor, pungăşoaice, ghicitoare, dansatoare pe frânghie, cerşetoare, unele frumoase sub zdrenţele lor, altele respingătoare, toate îmbrăcate în petice şi zdrenţe.

Tuturor, Catho, împreună cu alte două sau trei femei le servea de mâncat şi le turna de băut. Vorbea însufleţită cu unele din ele, strecurând când uneia un ducat, când alteia un scud de aur…

La un moment dat, după ce Catho a rostit câteva cuvinte, ca prin minune, viziunea s-a mistuit. Şchioapele în cârje se

sprijineau din nou în ele, cocoşaţii aveau, iar cocoaşă, chiorii peticele pe ochi şi în câteva minute cârciuma se goli.

Toată această lume uimitoare, ieşită din comun, s-a cufundat în întunericul senin al nopţii de vară.

Catho se îndreptă atunci spre un dulap, de unde scoase trei saci cu scuzi de argint şi de aur.

„Ultimii” şopti ea cu o strâmbătură.

Pe la unu, cârciuma, care se golise, începu să se umple din nou. Şi de data aceasta veniră numai femei. Sărăcia acestora era mai puţin respingătoare şi erau împopoţonate cu o strălucire falsă. Printre ele se aflau şi fete foarte frumoase, dar se găseau şi urâte. Cele mai multe erau tinere şi aproape toate purtau rochii largi cu cordon, iar multe cordoane erau brodate cu aur.

Erau femei de stradă, toate cele ce îşi făceau o meserie din trupul lor şi pe care Catho le atrăsese, una după alta, timp de trei zile. Râdeau, cântau, unele cu, un glas plăcut şi trist, altele cu o voce răguşită. Toate beau întruna, nesătule.

Catho începu din nou să împartă scuzi. Cei trei saci se goliră la rândul lor.

Atunci, dezmăţatele, în grupuri mici, dispărură în noaptea tăcută, iar cârciuma se goli.

Catho luă o lanternă şi coborî în pivniţă. Văzu că îi mai rămăsese o singură sticlă de vin şi alta de lichior! Se duse din nou sus în cârciumă, intră în bucătărie şi constată că nu-i mai rămăsese nici un jambon, nici o bucată de pâine, nici o pasăre, nici o tocă tură! … Se urcă în camera ei, deschise dulapurile şi văzu că de două zile vânduse tot ce avusese, ca să facă rost de bani. Deschise apoi şi dulapul în care pusese banii şi constată că nu-i mai rămăsese nici un ban de cinci.

„Atâta pagubă!” se mulţumi ea să spună.

După aceea, apucă un pumnal pe care-l prinse la brâu, ieşi, închise uşa cârciumii devastate, puse cheia sub uşă şi se îndepărtă la rândul ei.

Capitolul 29

Ce ascundea tăcerea?

Noaptea era luminoasă. Cerul, plin de stele din înaltul bolţii lui şi cât vedeai cu ochii, părea foarte palid, de acea paloare confuză şi firavă din timpul primilor zori.

Totuşi, zorile erau încă departe.

Catho mergea, uimită de această impunătoare seninătate. Cu toate că sufletul ei incult şi sălbatic nu putea să înţeleagă aceste frumuseţi de nepătruns, ea ridică din când în când capul spre depărtările strălucitoare de diamante. Apoi, poate pentru că nu putea să simtă emoţia izvorâtă de asemenea armonii, îşi plecă privirea, înfiorându-se.

Îşi spunea doar atât: „Cât de frumoasă este noaptea”.

Se mira că Parisul era atât de tăcut.

Unde erau îndrăgostiţii? Unde erau cerşetorii? De ce se ascundea toată lumea?

Deodată, văzu deschizându-se uşa unei case frumoase, probabil casa unui nobil sau cel puţin a unui burghez. Vreo cincisprezece oameni ieşiră de acolo. Erau înarmaţi cu archebuze, pistoale, suliţe cu vârf lat şi halebarde. Unul dintre ei ducea o lanternă cu flacără ascunsă. Un altul avea în mână o hârtie. Toţi purtau brasarde albe, iar câte unii o cruce albă pusă de-a dreptul pe pieptar.

Ceata se puse în mişcare.

Omul cu hârtia mergea în frunte, lângă cel cu lanterna.

„Încotro se duc? Ce au de gând?” se întreba Catho urmându-şi drumul.

Trupa se opri pe neaşteptate. Omul din frunte se uită pe hârtie şi apropiindu-se de o casă, făcu un semn pe uşă.

Oamenii merseră mai departe şi Catho, ajunsă în faţa uşii, văzu că semnul era o cruce albă trasă cu cretă.

Grupul se mai opri în faţa altor două case, pe care acelaşi om le însemnă cu o cruce albă.

Apoi, ei coborâră deodată pe o altă stradă şi Catho îşi continuă drumul.

Atunci, la douăzeci de paşi de ea, apăru o altă ceată, apoi, la stânga, la dreapta, în toate străzile prin care trecea sau

le traversa zări grupuri asemănătoare. Şi toate însoţeau pe un om care purta o hârtie. Omul acela se apropia din când în când, îşi cercetă hârtia şi însemna casa cu o cruce albă…

Catho numără la început felinarele oarbe care se mutau din loc în loc, mai numără şi uşile din drumul ei care fuseseră însemnate cu o cruce albă, apoi se lăsă păgubaşă, fiindcă prea erau multe.

Când în depărtare, în mijlocul acelei tăceri măreţe, sună ora două, ea tresări şi grăbi pasul spunându-şi:

— Ce-mi mai trece acum prin cap! S-a apropiat momentul şi sunt aşteptată!

Era trecut de două. Prin tot oraşul se răspândi un freamăt uriaş şi surd, asemănător vântului care foşneşte dintr-o dată prin frunzele unei păduri.

Apoi, tăcerea se făcu şi mai adâncă…

Henri de Guise se postase, călare, în curtea palatului său înţesat cu oameni înarmaţi.

Ducele d’Aumale se afla nu departe de palatul Coligny, într-o şură, împreună cu o sută de archebuzieri.

Marchizul cancelar de Birague luase poziţie în faţa bisericii Saint-Germain-l’Auxerrois şi, cu voce scăzută, dădea ordine unei căpetenii de cartier, care comanda cincizeci de oameni.

Mareşalul de Damville aştepta în faţa casei, fremătând de nerăbdare. Era călare. În jurul lui, trei sute de călăreţi asemănători statuilor călare.

Crucé era ascuns aproape de palatul ducelui de La Force, un vechi hughenot, care după moartea soţiei sale trăia retras, închinându-şi viaţa educaţiei tânărului său fiu. Împreună cu Crucé mai erau vreo douăzeci de oameni.

Treizeci de măcelari, cu braţele goale, cu cuţitele în mâini, îl înconjurau pe Pézou.

Librarul Kervier, împreună cu un anume Charpentier, comanda o ceată de cerşetori, gata beţi de atâta vin, aşteptând să se îmbete şi cu sânge. Acest Charpentier era

un medic mai mult sau mai puţin priceput, dar duşman de moarte al bătrânului Râmuş.

Mareşalul Tavannes, instalat pe podul cel mare, asculta, aplecat pe grumazul calului său. Două sute de infanterişti, cu suliţa în mână, aveau ochii aţintiţi spre înalta lui siluetă neagră.

La fiecare pod se găsea astfel un baraj, băieţi pedestraşi, iar din partea Universităţii fuseseră întinse lanţuri, pentru ca trupele să nu poată fi luate prin surprindere din spate.

La fiecare încrucişare din oraş se găsea o căpetenie de cartier şi cincizeci de burghezi înarmaţi.

În spatele uşilor ferecate ale tuturor catolicilor, erau pregătiţi oameni gata să se repeadă afară, care pândeau întunericul mut cu feţe livide.

Tăcerea era atotcuprinzătoare: era tăcerea morţii.

Capitolul 30

Misterele reîncarnării

Pe la acea vreme, adică între două şi trei dimineaţa, în momentele grandioase, când suflul spaimei făcea să freamăte noaptea, la Temple se desfăşura o scenă înfiorătoare, având ca singure personaje pe bătrânul cavaler şi pe fiul lui, cavalerul de Pardaillan.

Era una dintre acele scene, care prin groaza pe care o stârnesc întrece închipuirea şi în faţa cărora condeiul romancierului şovăie şi se cutremură. Dar pentru a o prezenta cititorului, trebuie, pentru câteva momente, să urmărim faptele şi comportarea unui personaj, asupra căruia ne vom concentra toată atenţia.

Acest personaj este astrologul reginei, Ruggieri.

Ruggieri era fără îndoială cel mai învăţat om de la curtea Franţei. Era foarte credincios şi pătruns de o încredere adâncă şi sinceră în posibilitatea unei ştiinţe absolute. Era nebun? Este cu putinţă, fără însă a fi sigur.

Astrologul purta în sufletul lui misterul evului mediu căzut în agonie. Născut la Florenţa, era poate fiul vreunei

vrăjitoare siriene sau egiptene, care îi lăsase moştenire dragostea pentru învăţăturile mistice.

Alchimia şi astrologia erau dubla şi neîncetata preocupare a acestui om. Căutând piatra filosofală, manipulând şi amestecând corpuri chimice, Ruggieri descoperise otrăvuri de temut.

Trebuie să notăm că, pentru el, piatra filosofală şi cunoaşterea viitorului cu ajutorul aştrilor, nu erau decât două forme ale aceleiaşi ştiinţe absolute. Studiile sale oculte cuprindeau şi o a treia formă, care era căutarea nemuririi omului.

Aşadar, atotputernicia printr-o bogăţie fără margini, ştiinţa absolută prin cunoaşterea viitorului, deplina desfătare în viaţă, prin nemurire, iată visul fabulos care obseda acest creier.

Când ostenea să privească cerul, se întorcea la chimie, când se sătura de a sta aplecat peste creuzete, se lua la luptă cu moartea.

Şi, ghemuit deasupra leşului vreunui torturat cumpărat de la călău, căuta, da, căuta mijlocul să reînsufleţească acel cadavru!

„Ce este inima? Se întreba el: un organ al echilibrului. Ce este sângele? Cărăuşul vieţii. Iată acest corp: sângele se află încă în el, adică mijlocul de transport al vieţii. Inima se află şi ea în acest corp, cu alte cuvinte, regulatorul necesar mişcării vii. Nervii, muşchii, carnea, creierul, toate se găseau încă în el. Acest corp, aşa cum îl vedem acum, a fost viu azi dimineaţă. A fost de ajuns ca o frânghie să-l sugrume, pentru a se preschimba într-un cadavru. Şi totuşi, el este acum acelaşi ca înainte de spânzurătoare. Ce-i lipseşte acestui corp din punct de vedere al materiei? Desigur că elementul astral, care pune în mişcare regulatorul şi împrăştie viaţa peste tot cu ajutorul vinelor. Ce trebuie deci făcut, la urma urmei? Să obligi acest corp astral să se reîncarneze în corpul natural. Asta-i tot!”

În timp ce visa astfel, Ruggieri modela o statuetă de ceară, care reprezenta pentru el corpul astral al cadavrului. Şi începu să-şi încerce descântecele pe această păpuşică.

Uneori i se părea că vede cadavrul tresărind, gata să se redeştepte. Dar iluzia dispărea îndată.

Tot frământând problema pe toate feţele, într-o zi se lovi cu palma pe frunte: „Ce greşeală! mormăi el. Spun că sângele se află în cadavru. Da, este acolo, dar nu în stare lichidă. E coagulat şi nu mai poate transporta viaţa. Viitorului cadavru pe care-l voi cumpăra va trebui deci, înainte de orice descântece, să-i injectez un sânge viu! …”.

Acum, că am întregit portretul lui Ruggieri şi am aruncat o lumină, palidă dar necesară, asupra monstruoasei lui apariţii, îl vom ruga pe cititor să se întoarcă înapoi cu cinci zile, până în momentul când, grupul de oameni pe care l-am semnalat în timp şi spaţiu, a pătruns în biserica Saint-Germain-l’Auxerrois şi a ridicat cadavrul lui Marillac.

Catherine se arătase generoasă: lui Panigarola îi lăsase cadavrul Alicei, iar lui Ruggieri i-l trimitea pe acela al fiului său. Când văzu oamenii care purtau trupul lui Marillac, el se apropie şi rosti câteva cuvinte, fără îndoială o mulţumire.

Apoi făcu un semn şi siniştrii purtători îl urmară.

Ajuns în strada La Hache, Ruggieri se opri nu departe de casa unde locuise Alice de Lux şi cerând ca leşul să fie lăsat la pământ, făcu semn oamenilor să plece.

Ridică trupul cu mare greutate şi-l transportă, mai curând îl târî, până în grădină şi închise portiţa. Apoi încărcă din nou pe umeri lugubra povară şi ajunse în cele din urmă până la căsuţa atât de dichisită unde se găseau laboratoarele.

După ce trupul se află întins pe o masă mare de marmură şi Ruggieri îl dezbrăcase şi îl spălase cu grijă, primul lucru pe care-l făcu fu acela de a-i injecta nişte aromate, care să împiedice orice descompunere timp de mai multe zile, această operaţie fiind o joacă pentru primejdiosul născocitor de otrăvuri.

Se aşează apoi lângă masa de marmură pe care-şi sprijini coatele şi cercetă trupul fiului său: era sfâşiat de lovituri de pumnal, dintre care mai multe pătrunseseră până la izvoarele vieţii. Pieptul, umerii, gâtul erau brăzdate de răni întinse, întredeschise. Capul păstrase o seninătate minunată. Era vădit că Marillac nu-şi dăduse seama că va fi omorât. Prima lovitură fusese probabil fatală. Pleoapele erau uşor deschise. Ruggieri încercă în zadar să le închidă şi neizbutind, aruncă pe obraz o batistă fină, parfumată, pe care o găsise în haina mortului şi care purta iniţialele Alicei.

Ruggieri nu era deloc emoţionat.

Durerea părintească se topea în sforţarea cerebrală a savantului.

Iar această sforţare trebuie să fi fost uriaşă, căci timp de mai multe ore, magicianul rămase împietrit într-o asemenea nemişcare, încât putea fi luat drept un cadavru, dacă un fel de tremur nu i-ar fi străbătut uneori mâinile. Era de altfel tot atât de palid ca şi cadavrul pe care-l studia… Dar ochii scăpărau o flacără aprinsă.

Adâncit în gânduri, el bâgui, la un moment dat, câteva cuvinte: „Şi-a pierdut tot sângele… operaţia nu este astfel simplificată? … Voi coase la loc toate rănile, afară de una, aceasta… care a tăiat carotida şi voi face pe aici transfuzia…”.

Într-un alt moment al zilei murmură:

— Nostradamus nu ne-a spus oare că a obligat corpul astral al unuia din copiii săi, să rămână în apropierea lui timp de mai mult de o lună? Iar eu însumi n-am văzut tresărind de mai multe ori, cadavrele pe care voiam să le reînsufleţesc? Oare corpul astral nu se afla acolo, încercând să reintre în lăcaşul lui trupesc?

Când începu să se lase noaptea, Ruggieri se ridică deodată, se repezi la un dulap plin cu cărţi şi manuscrise şi începu să caute cu înfrigurare.

Tremura din tot corpul şi repetă: „Am să-l găsesc… Am să-l găsesc! …”.

După două ore, când podeaua fusese acoperită cu hârtii şi volume risipite, dădu în cele din urmă peste ceea ce căuta: era o carte, nu mai mare de cincizeci de pagini. Hârtia era mucegăită, iar caracterele literelor erau ebraice.

Ruggieri începu să răsfoiască încetişor. Privirea cuprindea fiecare pagină într-o singură ochire.

La pagina douăzeci şi nouă, el izbucni într-un răcnet surd, iar degetul se aşează, se înfipse într-un rând.

„Formula descântecului!” exclamă el.

În clipa aceea era ora zece seara. Liniştea de afară era deplină.

Întrucât se apropia miezul nopţii, astrologul aprinse alte cinci torţe, care împreună cu cele ce arseseră până atunci, atingeau numărul de şapte.

Le aşează direct pe podea, în colţul de răsărit al laboratorului. Torţele erau aranjate în formă de potcoavă, a cărei deschidere era deci îndreptată spre apus şi formau cu unghiul un semicerc orientat spre răsărit. În mijlocul acestui semicerc de lumină se aşează Ruggieri în picioare, cu faţa spre interiorul laboratorului, adică privind spre apus, care este lăcaşul întunericului, în contrast cu răsăritul, de unde vine lumina.

Trase cu mâna un cerc prin aer, ca pentru a se închide.

Apoi, în faţa lui, în picioare, între cele două laturi ale potcoavei formată de cele şapte torţe, înfipse adânc pumnalul a cărui gardă închipuia o cruce.

Scoase atunci din haină un şirag de mătănii, desprinse douăsprezece dintre ele, pe care le înşiră ca un cerc în jurul pumnalului înfipt ca o cruce.

Orologiul începu să bată de miezul nopţii, cu lovituri rare şi răsunătoare, învăluite de tristeţe…

La a şasea lovitură, Ruggieri rosti formula cu glas calm, puternic şi adânc.

Mai răsunau încă, surd, în aer vibraţiile celei de a douăsprezecea lovituri, când la celălalt capăt al

laboratorului zări o formă albă, la început nedesluşită, dar care se limpezi repede, luând forma unui corp omenesc.

Nu spunem că acest abur alb a apărut în laborator, spunem doar că Ruggieri l-a văzut.

Atunci, cu un pas intermitent, ieşi din cercul format de torţe şi de cruce şi înaintă spre forma albă pe care o vedea.

Nu făcea decât un pas pe minut, iar fiecare, din aceşti paşi era executat cu rigiditatea lentă, fără oprire, a unui mecanism.

La capătul a doisprezece paşi se opri şi întrebă:

— Tu eşti, copilul meu?

Nu văzu dacă buzele arătării s-au mişcat şi nici un sunet nu-i ajunse la ureche. Dar auzi în interiorul lui, foarte limpede, răspunsul:

— De ce m-ai chemat, tată?

Ruggieri reîncepu să păşească, iar pe măsură ce el înainta, arătarea dădea înapoi. Corpul astral încerca să fugă. Dar el îl urmărea.

Ruggieri îşi continuă mersul, revenind de data aceasta spre cerc.

Arătarea se găsea acum lângă pumnal, între cele două laturi ale potcoavei luminoase.

Atunci, Ruggieri vorbi din nou şi spuse:

— Copilul meu, trebuie să intri.

Văzu cum forma albă se zbătea din răsputeri şi, tot ca adineauri, auzi în sinea lui:

— De ce îmi tulburi odihna veşnică?

— Ai să intri, ţi-o cer, urmă Ruggieri. Iartă-mă fiule că te întemniţez aici. Intră, ţi-o cer.

Atunci văzu cum forma albă şovăi, dădu înapoi, se avântă şi se aşeză în cele din urmă în centrul luminilor, chiar în locul pe care-l ocupase el înainte.

O mulţumire nemărginită se aşternu pe faţa împietrită a lui Ruggieri.

După câteva minute, obrazul i se destinse, ochii îşi reluară poziţia lor obişnuită, braţul drept căzu greoi, iar cartea îi

scăpă din mâna stângă şi se rostogoli pe podea.

Privind în centrul luminilor, Ruggieri nu mai văzu nimic, forma albă dispăruse. Dar el zâmbi şi murmură: „Nu mai sunt în stare de transă, deci, nu-l mai văd, dar el e aici. Corpul astral al fiului meu se află aici şi nu va ieşi decât când voi voi eu!”.

Ruggieri fu cuprins dintr-o dată de reacţia stării nesănătoase în care a intrat datorită fenomenului de voinţă, cunoscut şi descris de toţi vechii autori de ştiinţe mistice, dar care a fost descoperit de ştiinţa modernă sub noul său nume de autosugestie.

Timp de câteva minute el continuă să tremure, clătinându-se sub zbuciumul fiorilor fierbinţi. Îşi reveni însă repede şi, repezindu-se la volumele pe care le aruncase pe podea, apucă unul din ele şi ieşi grăbit din laborator.

Cadavrul rămase singur pe masa de marmură, în timp ce cele şapte torţe continuau să ardă.

Ruggieri intră în camera sa de dormit şi după ce aprinse o lampă, începu să răsfoiască volumul intitulat „Tratat despre reîncarnare”.

Era una din lucrările lui Nostradamus, publicată la Lyon în anul 1552.

„Iată, murmură Ruggieri, iată ce mi-a lăsat după moarte bunul meu învăţător Nostradamus. De câte ori n-am citit şi răsucit aceste rânduri scrise de mâna lui cu puţine ceasuri înainte de moarte! Câte nopţi nu mi-am petrecut eu pe aceste pagini, pe care mi le-a lăsat, fără îndoială, ca să încerc reîncarnarea lui! … Am încercat-o. De trei ori am intrat în mormântul lui, acolo, în biserica din Salon… dar n-am avut sânge pentru transfuzie. Să mai citim… şi să mai încercăm!”.

Manuscrisul conţinea trei părţi foarte scurte, scrise în grabă, iar unele fraze erau numai începute.

Prima parte începea cu cuvintele: „Reîncarnarea se poate obţine prin rechemarea corpului astral…”.

A doua parte, purta un fel de titlu care suna astfel: „Legăturile ce pot exista între corpul astral şi corpul material după despărţirea lor”.

În sfârşit, a treia parte era de asemenea rezumată în câteva cuvinte, aşezate în capul paginii: „Cel fel de sânge trebuie infuzat cadavrului”.

Ruggieri începu să citească şi să recitească pe îndelete această ultimă parte, cu capul prins între cele două mâini.

În cele din urmă se ridică, se duse la un dulap de fier îngropat în perete şi ascuns de o draperie. Îl deschise şi scoase din el, printre o mulţime de alte hârtii, un sul de pergament, pe care-l desfăşură pe masă şi peste care se aplecă.

Era o foaie mare, pe care erau trase semne geometrice, cu trimiteri explicative pe margini. În partea de sus a foii erau scrise următoarele: „Horoscopul fiului meu Déodat, conte de Marillac şi diferitele constelaţii în întretăiere cu a sa”.

Apoi, astrologul începu o serie de calcule geometrice, fiecare fiind urmat de calcule în cifre.

Aceasta dură două ore.

Către sfârşit, ajunse să scrie cu o înfrigurare delirantă. O bucurie neasemuită strălucea pe faţa lui.

„Am găsit! murmură el deodată, iată constelaţia omului de care am nevoie! … Cine-i acest om? Dau eu de el!”.

Pe neaşteptate, căzu leşinat.

Poate de bucurie, poate de osteneală.

Când îşi reveni, după câteva momente, îşi spuse: „Nu mai e mult până se va lumina… Ei bine, am să aştept până seara!”.

Se ridică, strânse hârtiile şi le rândui în dulapul de fier, scoţând de acolo o cutie pe care o deschise: în ea se găsea un anumit număr de pilule. Luă una din ele şi după ce o înghiţi, se simţi deîndată în deplinătatea puterilor, după zdrobitoarea osteneală care îl răpusese.

Aruncă o privire asupra orologiului: „Ora nouă, zise el, e mai lumină ca ziua…”.

De-abia atunci a înţeles că a petrecut o zi întreagă studiind horoscopul, după ce pierduse toată noaptea cu chemarea corpului astral al fiului său. Ne aflăm miercuri seară. Trecuseră cel puţin patruzeci şi două de ore de când Ruggieri nu mâncase, nu băuse şi nici nu dormise! …

Fără îndoială că pilulele din care înghiţise una şi pe care le compusese chiar el, conţineau o substanţă întăritoare de o mare putere, fiindcă acum nu-i mai era nici foame, nici somn şi se mulţumi să bea numai un pahar mare cu apă.

Ruggieri petrecu toată noaptea următoare în vârful turnului, cu ochii aţintiţi într-o lunetă puternică, pe care o perfecţionase pentru folosinţa lui personală.

Vineri, în timpul nopţii, fu tulburat din munca lui neobosită de către un trimis al reginei, care-l chema la ea. Când se întoarse de la Luvru, reîncepu din nou să studieze constelaţia omului de al cărui sânge avea nevoie pentru reîncarnarea fiului său.

Pe la ora trei, în timp ce stelele păleau şi se gândea să amâne pentru noaptea următoare continuarea cercetărilor, izbucni într-un strigăt sălbatic: „Am găsit! El e!”.

Alergă din nou în camera sa şi scoase din dulapul de fier o foaie de pergament asemănătoare cu aceea care conţinea horoscopul fiului său. Într-adevăr, era tot un horoscop.

Tremura atât de tare de bucurie, încât de-abia mai putea scrie. Ochii scăpărau lumini ciudate, iar după fiecare calcul mormăia: „Da… e chiar el! … Totul se potriveşte…”.

La ora şase seara, dădu un oftat adânC. Ca un răcnet şi căzu din nou leşinat, rostind un nume: „Pardaillan! …”

Iată deci ceea ce aflase Ruggieri! Numele omului de al cărui sânge avea nevoie pentru reîncarnarea fiului său! …

Iar acest om era cavalerul de Pardaillan şi asupra acestuia va încerca el respingătoarea, înspăimântătoarea experienţă! …

Cum a putut sinistrul astrolog să ajungă la acest rezultat?

Este probabil că în rătăcirea lui, în starea de delir rece pe care o trăia din momentul uciderii nefericitului Marillac, în

smintirea cea din urmă a acestui creier care suferea atâtea zguduiri, este probabil, spunem noi, ca figura lui Pardaillan să-i fi venit în minte de la sine.

Atunci când Ruggieri s-a dus să-l găsească pe cavaler la hanul Devinicre, ca să-i facă acele propuneri în numele reginei, îl întâlnise pe scară pe fiul acestuia şi-l recunoscu fără îndoială din prima privire.

Mai târziu, a alcătuit horoscopul cavalerului.

Dar faptul că-l întâlnise pe fiu, atunci când s-a dus să-l vadă pe Pardaillan tatăl, dădu naştere în creierul lui, fără încetare stăpânit de felurite potriveli şi apropieri, siguranţei că fiul său, contele de Marillac şi cavalerul de Pardaillan era uniţi printr-o legătură nevăzută şi că destinele lor se contopeau.

Această convingere, care dormea în străfundul gândirii lui, se redeşteptase fără să-şi dea seama, în momentul când căuta pe cer constelaţia omului de al cărui sânge avea nevoie.

În realitate, el fusese obsedat din prima clipă de vigoarea cavalerului şi astfel, cum se întâmplă tuturor celor ce urmăresc o problemă de nedezlegat, a îngrămădit din instinct toate argumentele în jurul acelei soluţii pe care o dorea cu înflăcărare. Şi, în timp ce credea că soluţia era datorită calculelor, el singur fusese acela care o stabilise încă înaintea oricăror socoteli. Orice nebunie îşi găseşte astfel o explicaţie.

Ruggieri îşi reveni repede în fire.

Scoase din dulap, în mare grabă, trei sau patru foi de hârtie, toate nescrise.

Dar în josul fiecăreia se găsea semnătura lui Charles al IX-lea şi sigiliul regal.

Cum obţinuse Ruggieri aceste ordine în alb? Le primise prin Catherine?

Erau doar nişte imitaţii fără cusur?

Puţin interesează.

El completă două din ordine, apoi coborî în laborator şi schimbă torţele din cercul luminos, care erau gata să se stingă, operaţie pe care o repetase cu grijă de mai multe ori după reîncarnare, deoarece orice lumină stinsă însemna o poartă pe unde corpul astral putea fugi.

„O, fiule, zise el, fii liniştit: încă în noaptea aceasta voi introduce în corpul tău material sângele necesar, iar pentru a izgoni spiritele răuvoitoare, voi suna clopotele, acel sunet înspăimântător de clopote, care va însemna semnalul a mii de morţi, pentru ca mii de corpuri astrale să încarce atmosfera!”

Astfel vorbi nebunul…

După ce se adresă corpului astral aşa cum am arătat. Ruggieri a ieşit din laborator fără a mai privi cadavrul înţepenit şi livid de pe masa de marmură. Apoi, încălecând pe catâr, se grăbi spre Temple.

Condus la Montluc, îi arătă acestuia hârtiile pe care le completase.

Montluc, după ce le citi, aruncă astrologului o privire uluită şi aproape înspăimântată.

— Dar, răspunse el cu un glas, întretăiat, nu ştiu dacă mecanismul mai funcţionează… e mult de când nu ne-am mai folosit de el…

— Nu vă faceţi nici o grijă. Uşuraţi-mi numai legătura cu omul.

— Bine. Atunci veniţi.

Montluc şi Ruggieri coborâră şi ajunseră într-o curte strâmtă în fundul căreia se ridica o colibă de scânduri.

— El se află aici, zise Montluc. Vorbeşte-i. Mă duc să poruncesc ca cei doi oameni să fie aduşi jos.

Montluc salută şi se retrase cu o grabă pe care o motiva poate un simţământ de groază, sau poate numai dorinţa de a se refugia cât mai repede în locuinţa sa, unde trebuia să le aştepte pe cele două dezmăţate, care-i făgăduiseră să vină la el în seara aceea.

Ruggieri, după ce intră în colibă, văzu un om ocupat cu repararea unor sandale.

Acesta, scund pe picioarele lui arcuite, avea un cap monstruos, umeri enormi şi trebuie să fi avut o putere de Hercule. Era un fost condamnat la galere, graţiat cu condiţia să îndeplinească, la Temple, anumite treburi cu caracter special.

Ruggieri îi arătă una dintre hârtii. Omul făcu semn că va da ascultare. Ruggieri îi dădu atunci câteva ordine cu glas scăzut şi omul răspunse:

— Mă duc chiar acum.

— Nu, zise astrologul, nu acum.

— Dar când?

— Noaptea aceasta. Eu voi fi aici abia la trei şi jumătate. Vreau să adun chiar eu ceea ce voi găsi.

— La trei şi jumătate. Bine. Am să încep să învârtesc manivela pe la trei…

Ruggieri aprobă, din cap şi ieşi.

Dar, când să treacă poarta închisorii Temple, se opri deodată şi mormăi: „Trebuie să-l văd… e neapărat nevoie să-i citesc în palmă…”.

Capitolul 31
Mecanismul

După neaşteptata intervenţie a Mariei Touchet în camera de tortură, cei doi Pardaillan fuseseră readuşi în celulă. Un val de speranţă le umplea inimile şi mintea. Dar aceşti doi oameni, de o fire excepţională, se fereau să arate unul celuilalt bucuria pe care o trăiau.

Bătrânul cavaler rătăcitor exclamă doar atât după ce fuseseră din nou închişi:

— De data asta, cavalere, trebuie să fiu de acord că n-ai greşit salvând viaţa acestei drăguţe persoane. Pe Pilat, am cunoscut deci o femeie care şi-a arătat recunoştinţa?

— Puteţi spune la fel şi despre un bărbat, adăugă cavalerul.

— Cine e? Montmorency al tău, care ne lasă să murim în fundul acestei subterane, în timp ce ar fi trebuit să dea până acum foc Parisului şi să arunce în aer Temple, ca să ne scoată de aici?

— Bine, domnule, dar în acest caz am fi sărit şi noi în aer, răspunse cavalerul. Eu voiam să vorbesc de Râmuş. Acest minunat învăţat nu ne-a scos dintr-o situaţie atât de grea în strada Montmartre?

— E adevărat, Dumnezeule mare. Pe moartea tuturor.

Cei doi îndrăzneţi glumeau şi tăifăsuiau, nu mult timp după ce scăpaseră de o moarte înfiorătoare.

Între timp, puţin câte puţin, discuţia lor se îndreptă către acea încântătoare şi îndrăzneaţă tânără care le apăruse ca un înger salvator. În cele din urmă au căzut de acord că situaţia lor s-a îmbunătăţit mult şi că, cu siguranţă, Marie Touchet îi va elibera.

Ziua se scurse astfel.

Întunericul cuprinsese temniţa, în timp ce afară mai era încă lumină, când uşa fu deschisă.

Să mărturisim că inima le tresări în piept: venise oare eliberarea? …

Era Ruggieri.

El intră singur, cu un felinar în mână, în timp ce archebuzierii ce-l însoţiseră se aliniau pe culoar, gata să tragă la cea mai mică încercare de evadare.

Ruggieri ridică felinarul şi se îndreptă direct spre cavaler.

— Mă recunoaşteţi? întrebă el.

Cavalerul se uită un timp la astrolog.

— Vă recunosc, răspunse el, cu toate că v-aţi schimbat foarte mult. Dumneavoastră aţi venit să mă vedeţi în bordeiul meu, care s-a simţit foarte cinstit de această vizită. Dumneavoastră mi-aţi pus întrebările acelea ciudate, ca de pildă, în ce an m-am născut şi dacă eram liber. Tot dumneavoastră mi-aţi dat acest frumos săculeţ conţinând două sute de minunaţi scuzi de câte şase livre pariziene fiecare. Dumneavoastră mi-aţi deschis uşa casei de la Podul

de lemn, unde mi-aţi dat întâlnire. Tată, salută-l pe acest om: este cel mai respingător ticălos cu care se poate mândri tagma nemernicilor. Ştii de ce m-a dus în faţa ilustrei şi generoasei Catherine, regină din voinţa diavolului? Ca să mă roage să-l asasinez pe prietenul meu, contele de Marillac!

Un fior prelung îl făcu pe astrolog să tresară. Ochii i se umeziră, ca şi cum ar fi voit să plângă. Dar el nu plânse, ci izbucni într-un râset sinistru şi scrâşni:

— Eu! Eu să-l ucid pe Déodat? Nebunie! De trei ori nebun! Ah, dacă Déodat n-ar fi murit, dacă nu i-aş fi ferecat corpul său astral în cercul magic…

Nu apucă să isprăvească.

Cavalerul îl apucase de braţ şi-l scutura zdravăn.

— Spuneţi, aşadar, răcni el, că prietenul meu, contele, a murit?

— A murit! repetă Ruggieri buimac, cu o rază de nebunie în priviri. Mort! … din fericire am cele două corpuri, cel material şi cel astral… tinere… pentru aceasta sunt aici… dă-mi mâna, te rog…

Cavalerul îşi încrucişase braţele, iar capul îi căzu pe piept.

— Atât de cinstit, murmură el, atât de viteaz şi atât de tânăr! Şi atât de bun! Mort! … Ucis, fără îndoială, de femeia aceea! Tată, tată, ai multă dreptate… sunt prea mulţi lupi şi lupoaice pe lumea asta…

— Pe Dumnezeul meu! răspunse bătrânul cavaler care se învârtea curios în jurul lui Ruggieri. Când ţi-o spun eu, tinere cavaler! Lupi, desigur, mişună peste tot. Şi cucuvele, uite, ca domnul pe care-l priveşti – pfuh! Ce animal scârbos… miroşi a moarte, domnule! Şterge-o! …

— Domnule, zise umil Ruggieri, nu vreţi să-mi daţi mâna? …

El se adresase cavalerului, iar glasul său avea rezonanţe atât de paşnice, se rugă cu atâta tristeţe, încât cavalerul desfăcu încet braţele de pe piept şi rosti:

— Orice aţi fi făcut, domnule, cred că acum plângeţi, sărmane om şi de aceea, iată mâna.

Ruggieri apucă mâna dreaptă pe care cavalerul i-o întinse, crezând că acesta voia doar s-o strângă într-o compătimire de comună îndurerare. Mâna fu deschisă şi aruncând asupra palmei lumina felinarului, îi studie şi îi cercetă liniile.

Ruggieri dăduse repede uitării sentimentul de îndurerare părintească, care se deşteptase în el. Se dărui din nou cu totul acelei idei îngrozitoare care-l stăpânea.

„Iată dovada! urlă el. Iată linia vieţii care se pierde în linia pe care am regăsit-o în palma lui Déodat! Iată, priviţi…”.

El ar fi dat pe faţă mârşava, monstruoasa nădejde a reîncarnării, dacă bătrânul Pardaillan, scos din fire de accentul lugubru al acelui glas, nu l-ar fi luat pe Ruggieri de guler, scuturându-l o clipă şi trântindu-l în cele din urmă, cu un brânci, de-a rostogolul până în uşa temniţei.

Ruggieri se ridică încet şi aruncă asupra cavalerului o ultimă privire atât de ciudată, încât acesta se cutremură, după aceea deschise uşa şi dispăru.

— Ai văzut ce privire avea? întrebă bătrânul pălind.

Cavalerul, stăpânit de violenta durere produsă de ştirea aflată, se învârtea în sus şi în jos prin temniţă, într-o frământare din ce în ce mai mare. În el mocnea o furie turbată. Niciodată bătrânul Pardaillan nu-l văzuse pe fiul său într-o asemenea stare. Fără îndoială că această furie s-ar fi terminat în cele din urmă printr-o izbucnire, dacă uşa nu s-ar fi deschis din nou. Pe culoar apărură aceiaşi archebuzieri care l-au însoţit pe Ruggieri, iar sergentul care-i comanda spuse doar atât:

— Domnilor, binevoiţi să. Mă urmaţi.

Bătrânul cavaler tresări de nădejde. El vedea în aceasta efectul intervenţiei Mariei Touchet. Dacă nu erau încă puşi în libertate, erau cel puţin mutaţi într-o încăpere mai aerisită. Apucă braţul cavalerului, spunându-i:

— Vino. Ne vom gândi la răzbunarea prietenului tău, după ieşirea de aici.

— Da, răspunse cavalerul scrâşnind din dinţi, îl voi răzbuna! … Ştiu de unde a plecat lovitura care l-a doborât.

Se puseră în mişcare, înconjuraţi de archebuzieri.

— Domnule, se adresă bătrânul Pardaillan sergentului, ne mutaţi în altă celulă?

— Da, domnule.

— Foarte bine.

Sergentul îl privi mirat. Ajunseră la capătul culoarului şi începură să coboare o scară în spirală, asemănătoare aceleia pe care au coborât-o dimineaţa pentru a ajunge la camera de tortură, dar nu era aceeaşi.

Se înfundau mereu mai mult în subterană… Aerul devenea irespirabil. Zidurile musteau de apă. Pe perete se întindeau plăci cu tufe de ciuperci sălbatice. Pe alocuri, piatra strălucea de mii de cristale mărunte: era silitra care ieşea la iveală.

Ajunseră astfel la un fel de potecă gâtuita, lungă de vreo douăzeci de paşi.

„Drace!” îşi spunea Pardaillan tatăl.

Dar se linişti numaidecât, zărind la capătul potecii o scară îngustă care suia. Şi, întrucât nu exista nici un culoar nici la stânga, nici la dreapta, fu de părere că vor urca pe acolo din nou drumul care să-i ducă la suprafaţă.

Era adevărat: cei doi Pardaillan aveau să urce scara aceea, care se răsucea chiar deîndată, lăsând să se vadă doar primele două sau trei trepte. Mai mult chiar: archebuzierii se opriră pe potecă, iar cei doi deţinuţi fură poftiţi să urce primii. Începură să urce având în spate pe sergent, iar în urma acestuia veneau archebuzierii.

Bătrânul Pardaillan care, plin de speranţă, mergea în frunte, numără opt trepte în spirală. La a noua treaptă, scara se termina în faţa unei uşi joase şi înguste, care se deschise. Trecu pragul fără să gândească, iar cavalerul păşi în urma lui. În aceeaşi clipă auziră în spatele lor un zgomot răsunător şi metalic, ca al unei porţi de fier ce se închide.

Întunericul era deplin, iar tăcerea tot atât de desăvârşită ca întunericul.

— Eşti aici? întrebă bătrânul Pardaillan cu o spaimă cumplită.

— Sunt aici! răspunse cavalerul.

Tăcură dintr-o dată, cuprinşi de acea indescriptibilă uimire care este primul semn al groazei. Într-adevăr, glasurile lor sunau ciudat, cu aceeaşi sonoritate metalică pe care o avusese uşa când se închisese.

Cei doi oameni au întins instinctiv braţele în faţa lor. Mâinile li se întâlniră şi se cuprinseră.

În această mişcare, ei au făcut fiecare câte un pas, apropiindu-se de celălalt. Dar se opriră deodată şi încremeniră cuprinşi de acelaşi sentiment de mirare: vrând să păşească, şi-au dat seama că podeaua nu era orizontală, ci înclinată într-o pantă destul de repede.

Bătrânul Pardaillan se aplecă iute şi pipăi podeaua.

— Fier, mormăi el ridicându-se.

Atunci, împreună, păşiră înapoi, suind din nou panta acestei curioase podele de fier.

După trei paşi, fură opriţi de zid şi, pipăind, constatară că şi zidul era de fier!

Erau închişi între pereţi de fier. Erau într-o cameră de metal!

Totuşi, lângă zid, picioarele lor se ţineau bine. Panta nu începea decât la o jumătate de pas de zidul de fier.

— Nu te mişca de acolo! strigă bătrânul Pardaillan Nu ştiu în ce fel de capcană am căzut, dar trebuie să fie înspăimântător. Vreau totuşi să-mi dau seama…

Apoi, el începu să meargă de-a lungul zidului, numărându-şi paşii cu glas tare, pentru a fi auzit de cavaler.

Păşea de-a lungul acelei fâşii orizontale, un fel de potecă alături de temelia zidului.

După ce făcu înconjurul acelei cuşti, veni lângă fiul său. Numărase douăzeci şi patru de paşi: opt de fiecare parte în lungime şi câte patru în lăţime.

Cuşca era deci de proporţii destul de mari. Nu exista nici o bancă, nici un scaun şi nici alte obiecte care se află de obicei într-o temniţă: peste tot peretele neted.

Au înţeles că fuseseră închişi în cuşca aceea, pentru a fi lăsaţi să moară de foame şi de sete.

O clipă, spaima cuprinse sufletele neîmblânzite.

Dar curând, fiecare gândind că nu trebuia să mărească suferinţele celuilalt prin propria-i slăbiciune, îşi dădură curaj, strângându-şi mâinile:

— Cred, spuse Pardaillan tatăl, că aici se încheie aventurile noastre.

— Cine poate şti? răspunse calm cavalerul.

— Fie! Doresc din tot sufletul să mai trăiesc. Dar turbez că nu ştiu unde mă aflu şi de ce podeaua aceasta coboară în pantă din toate părţile spre centru…

— Poate că s-a prăbuşit sub povara propriei greutăţi… Să aşteptăm… La urma urmei, ce ne poate ameninţa? Să murim de foame. Sunt de acord că e o tortură destul de îngrozitoare. Dar am putea să o evităm atunci când vom avea dovada că va trebui neapărat să murim.

— S-o evităm? Cum?

— Sinucigându-ne, răspunse simplu cavalerul.

— Înţeleg, dar cum? N-avem nici pumnal, nici spadă.

— Avem ceva mai bun.

— Ce anume?

— Pintenii.

— Ai mei n-au rotiţe zimţate şi la nevoie pot fi întrebuinţaţi ca pumnale destul de acceptabile.

— Pe Pilat, cavalere! Eşti o mină de idei bune!

Aceasta fu convorbirea eroică a acelor doi oameni ajunşi în situaţia cea mai înspăimântătoare.

Fără să mai aştepte, cavalerul îşi desprinse pintenii, care, după un obicei încă destul de răspândit, erau doar o ţeapă de oţel, destul de lungă şi ascuţită. Dădu unul bătrânului cavaler, şi-l păstra pe celălalt pentru el.

Fiecare îşi potrivi această armă neobişnuită în mâna dreaptă, înfăşurând în jurul pumnului curelele pintenului.

Din clipa aceea, nu-şi mai spuseră nici un cuvânt.

Proptiţi de zidul de fier, cu urechea încordată, aşteptau, căutând să vadă, dar nu întâlniră decât întunericul şi încercară să asculte. În jurul lor domnea însă tăcerea.

Cât timp să se fi scurs astfel?

Deodată, bătrânul Pardaillan murmură:

— Ai auzit? …

— Da… să nu mişcăm… Să tăcem…

Un zgomot uşor, ca cel al punerii în funcţie a unei maşini, ajunse până la urechile lor. Zgomotul venea din tavan.

În acelaşi moment, o lumină palidă invada cuşca de fier, apoi lumina se întări ca şi cum s-ar fi aprins o a doua lampă misterioasă, după care lumina se mai mări încă de două ori, astfel încât acum se puteau vedea destul de limpede toate amănuntele acelui loc înfiorător.

Mai întâi, cei doi Pardaillan nu se văzură decât pe ei. Cu privirile pierdute, zbârliţi, cu feţe îngrozitoare:

— Ne vor ataca, mormăi bătrânul.

— Da, să ne ţinem bine.

— Nu e vorba să ne omoare prin foame… Ne vom bate deci!

— Lupta înseamnă viaţă! …

Totuşi, atacul nu se produse. Ei cercetară cavoul cu o privire fugară, iar uimirea de care am vorbit mai înainte, acea uluire premergătoare celor mai cumplite senzaţii de groază, cuprinse din nou minţile lor cu violenţa unui stăvilar revărsat…

Iată, aşadar, ce au văzut:

Din instinct au căutat uşa, gaura pe unde au intrat şi n-o mai găsiră. Fără îndoială că poarta aceea se închisese ermetic cu ajutorul unui mecanism. Pe pereţi nici o urmă, nici vorbă de uşă! …

Cercetară atunci ciudata podea, care în întuneric li se păruse că e înclinată în pantă.

Nu se înşelaseră: în jurul întregului cavou, pe marginea pereţilor, se afla o potecă orizontală, lată de două picioare. De la marginea acelei poteci începea o coborâre rapidă. Podeaua era astfel împărţită în patru părţi, fiecare din ele coborând spre centru şi formând un trunchi de piramidă răsturnată, pe deplin regulată. Cele patru planuri înclinate, în loc să se întâlnească într-un punct central, erau tăiate astfel, încât să formeze în fundul acestei cuve în patru colţuri, o deschizătură în formă de dreptunghi foarte regulat.

Iar acest dreptunghi nu era nici o placă de fier, nici o lespede de piatră, nici altceva! Era pur şi simplu un gol! …

Dacă în întuneric, unul dintre ei ar fi alunecat pe una din cele patru pante, ar fi ajuns la această gaură!

Pentru a cădea unde? În ce? În care puţ? În ce fel de prăpastie?

Trebuiau să afle cu orice preţ! O voiau şi de aceea, proptindu-se unul în celălalt, pentru a nu aluneca pe pantă, coborâră şi ajunseră la marginea găurii acelei pâlnii.

Aici se cutremurară. Privindu-se, se vedeau livizi, iar bătrânul Pardalilan rosti următoarele cuvinte:

— Mi-e frică… Dar ţie? …

— Să ne îndepărtăm, zise cavalerul, fără a răspunde la îngrozitoarea întrebare.

Reveniră pe potecă.

Dar ce văzuseră atât de înspăimântător? Era un puţ fără fund? Era oare ameţeala unei căderi ce nu s-ar mai opri niciodată?

Nu. Era ceva mai simplu, dar tocmai această simplicitate inspira spaima.

Gaura aceea – ei bine, gaura era o groapă de fier.

Da, o groapă! Dar una de un fel ciudat.

Ea era săpată, de la un capăt la celălalt, într-un jgheab, iar acest jgheab se termina într-o gură de ţeavă, care se pierdea cine ştie unde…

În ce scop această instalaţie destinată să împingă şi să respingă, să atragă şi să absoarbă?

Cei doi Pardaillan, amuţiţi, lipiţi de peretele de fier, priveau groapa căscată în mijlocul cuvei dreptunghiulare formată de podeaua de fier.

Am spus că fantasticul cavou era iluminat.

Lumina venea de la patru lămpi, la nivelul potecii, erau protejate de plase de metal.

Acestea, aşezate în firide săpate la temelia zidului, firidele săpate în peretele de fier comunicau desigur cu un culoar, care făcea înconjurul cercului, întrucât cele patru lămpi fuseseră aprinse de afară.

Lămpile, aşezate la nivelul podelei, erau astfel orientate încât îşi aruncau razele atât spre tavan cât şi spre groapă.

Tavanul era tot de fier.

Pardaillan îşi ridicară privirile şi-l cercetară… în timp ce uluiala îi cuprindea în vârtejul ei din ce în ce mai puternic.

Tavanul nu semăna cu un tavan, tot astfel cum nici podeaua nu semăna cu o podea…

El avea la rândul lui forma unui trunchi de piramidă, fiecare din suprafeţele lui potrivindu-se perfect cu planurile piramidei de jos, astfel încât, dacă acest plafon ar fi coborât, s-ar fi îmbucat perfect cu podeaua.

Iar în centrul acestui tavan, chiar deasupra groapei, se afla un bloc compact de fier, în formă perfect dreptunghiulară. Acest bloc, gros de cinci picioare, tot presupunând că plafonul s-ar fi prăbuşit, ar fi intrat exact în cuprinsul gropii.

Toate acestea formau o instalaţie înmărmuritoare: inspirau spaimă şi strecurau în suflet groaza.

Cavalerul de Pardaillan, după ce privi cu atenţie totul, confruntând ceea ce vedea cu ceea ce îşi amintea din cele ce se povesteau pe şoptite, fără a fi crezute, înţelese despre ce era vorba, iar de pe buzele lui care abia se mişcară, lăsă să se audă următoarele cuvinte:

— Mecanismul spaniol, care a funcţionat în secolele XV şi XVI, învăluit în misterul temniţelor adânci!.

— Mecanismul? întrebă bătrânul Pardaillan, care nu înţelegea nimic!

Cavalerul nu avu timp să răspundă.

Acel uşor zgomot de punere în funcţiune, pe care îl auziseră cu puţin înainte ca luminile să se fi aprins, răsună din nou în tăcerea deplină.

Aproape în acelaşi timp se produse pe partea dreaptă a cuştii de fier, din afara ei, un scârţâit zgomotos şi neîntrerupt de roată neunsă pusă în mişcare, sau de şurub care se înfundă într-un lăcaş ruginit.

Şurubul trebuie să fi fost enorm, dacă era şurub, căci zgomotul era asurzitor.

Totodată, un uruit surd, un duduit neîntrerupt venind de sus, îi făcu să-şi ridice privirea spre plafon.

Părul li se zbârli în cap…

Tavanul începuse să coboare! …

Cobora totul odată, cu o mişcare înceată dar necontenită. Cobora într-una. Monstruoasa piramidă, răsturnată, de fier, se apropia de piramidă goală de fier, de jos.

Blocul dreptunghiular de metal cobora pentru a se îmbuca în groapa de fier.

Dar ei? … Ei bine, ei vor simţi în curând pe creştetele lor apăsarea enormei mase! Atunci, înnebuniţi, vor căuta să câştige o clipă de viaţă!

Cum? Coborând spre groapă.

Şi, când vor ajunge acolo, blocul dreptunghiular se va încastra în gaura pâlniei şi ei vor fi zdrobiţi de îngrozitoarea apăsare! Iar jgheabul se afla acolo ca să le primească sângele.

Groapa era acolo şi ei vor fi forţaţi să coboare în ea, orice-ar fi! Îi vrăjea. Îi chema. Îi atrăgea, precum Maelstromul din ocean atrage vasele care se zbat zadarnic să scape din strânsoarea lui mortală!

Uruitul mecanismului continua.

Plafonul cobora.

Curând, el se găsi la un picior de creştetul bătrânului Pardaillan, care era mai înalt decât cavalerul.

Spaimă şi delir! Curând nu se mai afla decât la un deget, apoi la un fir de păr. Îi atinse părul, ţeasta, bătrânul plecă capul, masa înfiorătoare îi ajunse la umeri… trebuia să coboare… să coboare spre groapă… spre groapa de fier! …

Înfricoşător, cu ochii ieşiţi din orbite, cu vinele tâmplelor umflate să plesnească, bătrânul îşi înfipse picioarele în poteca de fier, se propti cu ambele coate în peretele metalic şi încordându-se într-o sforţare titanică, voi, da, încerca să oprească cu umerii lui coborârea plafonului! …

Şi imposibilul s-a realizat!

Plafonul s-a oprit! …

Dar numai pentru câteva clipe, căci bătrânul gâfâi, obrazul se contractă şi plafonul reîncepu să coboare…

Atunci, când fierul atinse umerii tânărului cavaler, acesta se încordă la rândul lui şi minunea fu repetată…

În timp ce cu umerii susţineau o clipă zdrobitoarea masă de fier, cuvintele lui, rostite cu glas neobişnuit, îndepărtat, ajunseră la urechea bătrânului…

— Tată, acum pumnalele. Când voi cădea lângă tine va sosi momentul… să murim împreună…

În clipa următoare, nemiloasa povară ce cobora implacabil, îl doborî…

Căzu alături de tatăl său.

Venise ultima clipă: ei ridicară în acelaşi timp mâinile pentru a-şi curma reciproc viaţa.

Capitolul 32
Întunericul

Pe la ora două dimineaţa, în noaptea aceea, Ruggieri ieşi, cu un pas liniştit, din noul palat al reginei şi se îndreptă spre biserica Saint-Germain-l’Auxerrois, unde ajunse în scurtă vreme. Se apropie de uşa cea mică prin care în noaptea de luni intraseră Marillac şi Alice de Lux.

În faţa acestei uşi găsi un om care-l aştepta. Era cel ce trăgea clopotele bisericii. Acesta înmână astrologului cheia clopotniţei şi-l întrebă:

— Aşadar, nu vreţi să vă ajut? Să ştiţi că Guisarde e tare greu de tras. Chiar şi mie îmi vine greu să-l pun în mişcare…

— Guisarde? întrebă Ruggieri.

— Da, răspunse clopotarul izbucnind în râs, e numele pe care i l-am dat clopotului cel mare.

Ruggieri intră în biserică, închise uşa şi peste puţin începu să urce spre clopotniţă. Ajunse astfel într-o încăpere deschisă tuturor vânturilor, al cărei tavan avea mai multe găuri, prin care coborau funiile care serveau la tragerea clopotelor aşezate deasupra plafonului.

Una din aceste funii arăta ca un adevărat cablu: era aceea a clopotului cel mare, care era tras rar. Clopotarul, cât de puternic era, avea şi el nevoie de un ajutor ca să-l urnească.

Ruggieri apucă otgonul şi-l scutură, ridicând capul.

Vreo duzină de bufniţe speriate îşi luară zborul.

— Cine sunteţi? exclamă astrologul care începu să măsoare cu paşi mari podeaua pe jumătate putrezită. Sunteţi oare sufletele lui Chilperic şi Ultrogothe, ale căror statui le-am văzut la uşa de intrare a acestei biserici? Eşti tu oare, rege franc care ai întemeiat acest templu acum o mie de ani? Veniţi să mă ajutaţi. Da, în noaptea aceasta văzduhul va trebui să fie bântuit de cât mai multe spirite.

Şiroaie de sudoare îngheţată i se scurgeau pe faţă.

— Iată momentul! murmură el cu glas tremurător. Iată clipa când voi face să răsune chemarea la marea adunare a spiritelor risipite… dangătul de clopot al morţii contelui de Marillac! …

Se ridică încet, izbucnind în râs şi merse drept la funia cea groasă, funia clopotului de alarmă.

— Clopote trase pentru moartea fiului meu? Nu! Pe Dumnezeu, pe Sfânta Fecioară şi pe toţi sfinţii! Răsună,

uriaşule bronz, dar anunţă viaţa, anunţă reîncarnarea fiului reginei!

Rostind aceste cuvinte fără noimă, se aruncă asupra funiei marelui clopot şi se agăţă de ea cu toată greutatea.

Timp de câteva clipe, clopotul cel greu se mişcă, se legănă, tresări, scârţâi… Apoi, limba lovi în pereţi – răsună primul dangăt, aruncând un vuiet prelung în tăcerea posomorâtă.

Pe faţa Luvrului ce dă spre Saint-Germain-l'Auxerrois, se deschise un balcon aparţinând unei vaste încăperi cufundată în întuneric. Lângă balcon, două umbre pe jumătate aplecate înainte, neîndrăznind să se arate, stăteau înlemnite de spaima acestei clipe fatale.

Era Catherine de Médicis, înveşmântată în negru din cap până-n picioare, împreună cu fiul ei preferat, Henri, duce de Anjou.

Se ţineau de mână şi erau albi ca varul. Ducele de Anjou tremură. Ca şi Ruggieri, ei ascultau, priveau. Ochii le erau aţintiţi asupra bisericii.

Pe Catherine o sugruma, abia putând să respire, acea încordare nervoasă, bolnăvicioasă, pe care o simţi când aşteptţi zgomotul unei explozii, după ce minerii au dat foc fitilului.

Deodată, în faţa lor, glasul profund şi bubuitor al bronzului le lovi pentru prima dată auzul.

Ducele de Anjou se scutură dintr-o smucitură din îmbrăţişarea mamei şi dădu înapoi… se retrase până ce, găsind în spatele lui un fotoliu, se prăbuşi, astupându-şi urechile.

Catherine, ca împinsă de o forţă de neînvins, se ridică oftând adânc.

Ea sări pe balcon şi se aplecă peste marginea lui, formă neagră, lugubră, cu unghiile înfipte în piatră, ca un arhanghel al morţii.

Clopotul, marele clopot de la Saint-Germain-l'Auxerrois, urla, răcnea, mugea, răgea, ca înnebunit…

Atunci, zgomote ciudate, nemaiauzite, umplură văzduhul venind din adâncul întunericului…

Aproape de Saint-Germain începu să urle un alt clopot, apoi, mai departe, un altul şi apoi altele, toate clopotele de alarmă din Paris izbeau zidurile oraşului, cu rafalele monstruoase ale vaietului lor nebunesc.

Jos apăreau umbre alergând, ciocnindu-se între ele. Vociferând, iar spadele aruncau fulgere în întuneric torţe, sute de torţe, mii de torţe se aprindeau şi oraşul părea înroşit, încins ca de focul iadului, adus pe neaşteptate înapoi pe pământ…

În spatele Catherinei, înăuntrul Luvrului, răsună un foc de pistol, apoi încă unul şi apoi altele, multe.

Începuse marele măcel hughenot, marele masacru de oameni!

Capitolul 33
Regele care râde

Charles al IX-lea se găsea în dormitorul lui. Încă nu se dezbrăcase, ci şedea într-un imens fotoliu adânc, în care părea şi mai mic şi mai slăbănog şi mai firav. Cei doi ogari favoriţi, Nysus şi Euryalus, erau culcaţi la picioarele lui şi dormeau un somn agitat.

La primul sunet de clopot, el se înfiora îndelung.

Marele clopot de la Saint-Germain-l’Auxerrois începu atunci să urle, să mugească ca o fiară sălbatică prinsă în cuşcă, care face salturi disperate în toate direcţiile.

Nysus şi Euryalus săriră deodată în picioare şi urlară prelung de furie şi de frică. Charles al IX-lea îi chemă la el. Ei săriră pe fotoliu, fiecare într-o parte, iar el le luă în mâini capetele fine şi mătăsoase şi le strânse la piept, ca să simtă lângă el ceva viu şi prietenos.

Toate clopotele Parisului, toate clopotele de alarmă au pornit să răspundă chemării turbate a lui Ruggieri.

Regele se propti încet şi se ridică în picioare. Fugi să-şi înfunde capul în pernele patului, dar vuietul era mai puternic, vitraliile se cutremurau, făcliile pâlpâiau, mobilele

se clătinau… Atunci, el se îndreptă, ridică capul, voi să înfrunte urletele. Gura lui încleştată rosti blesteme surde. Apoi strigă cât putu, pentru ca după aceea să înceapă să vocifereze, să urle în acelaşi ritm cu clopotele, în timp ce câinii lătrau.

Regele striga:

— Ticăloaselor! Nu mai încetaţi? Destul! Destul! Ticăloaselor, clopote ale iadului! Vreau să fie oprite! Oh, clopotele Bat şi mai tare, nu mai vreau! Nu ucideţi!

Unde să fugă? Mai sălbatice, mai lugubre, imensele şi tragicele vuiete se repetau în ecouri prelungite şi zgomotoase. Înfiorătoarea vijelie a clopotelor de alarmă îşi desfăşura deasupra Parisului rafalele ei puternice. Ah, nu! Nu vor tăcea niciodată aceste clopote! Ele vor vui astfel, fără oprire, timp de patru zile şi patru nopţi.

Charles alergă la fereastră, smulse perdeaua şi deschise un geam.

Se dădu însă înapoi, clănţănind din dinţi.

Începea să se lumineze. Se iveau zorile acelei duminici. Dar cu toată lumina, torţele aprinse continuau să alerge de colo-colo.

Unii fugeau, scoţând lungi strigăte de groază. Alţii, roşii de sânge, îi fugăreau.

Fu o viziune fugară, dar înspăimântătoare. Charles se retrase până în mijlocul încăperii şi bâigui:

— Ce-am făcut? Ce-am spus? Cum? Din porunca mea se fac toate astea? Oh, nu vreau să văd… nu vreau să aud! Încotro să fug? Încotro? …

Unde să fugă? Deschise uşa camerei sale, se strecură ca o arătare de-a lungul unui culoar şi intră într-o galerie. Acolo i se zbârli părul în cap.

Îi apărură cinci sau şase cadavre, unele cu faţa în jos, ghemuite, altele pe spate, cu braţele în cruce. Într-un colţ al galeriei, un tânăr se apăra împotriva a doisprezece catolici, dar deodată se prăbuşi. Era Clermont de Silos. În mijlocul galeriei, două femei îngenuncheate, întindeau braţele. Ele

căzură, cu beregata străpunsă de lovituri de pumnal, iar urletele oamenilor răsunau acolo mai cumplite decât cele ale clopotelor. Dădu înapoi, nu intră în galerie şi bâlbâi:

— Eu sunt, eu sunt cel ce omoară aceste femei! Eu ucid aceşti bărbaţi! Îndurare Milă! Unde să fug? …

Încotro s-o apuce? Fugi departe de galeria înfiorătoare şi voi să coboare o scară… dar acolo, la cotitură, pe palier, îngrămădite, vreo cincisprezece cadavre, cu pumnii încleştaţi, cu ochii daţi peste cap. Mai încolo pocneau focurile archebuzelor şi ale pistoalelor.

De-a lungul culoarului alte cadavre! Prin fumul înecăcios, Charles zări vreo cincisprezece turbaţi stropiţi de sânge alergând, strigând: Opreşte! Pune mâna pe el! Şo pe el! Omul fugărit se poticni, căzu şi în clipa următoare trupul lui nu mai fu decât o rană însângerată.

Ceaţa dispăru… culoarul era liber… Charles înainta şi ajunse lângă cadavrul omului ucis… Era baronul de Pont, care în ajun îl învinsese într-o partidă de jocul cu mingea… Charles făcu o sforţare, sări ca peste un şanţ lat şi trecu astfel de cadavru. Dar rămase încremenit: stătea cu amândouă picioarele într-o baltă de sânge. Începu să urle!

— Ah, strigătele acestea din capul meu! Să sune clopotele şi mai tare! Pe toţi dracii! Focurile de archebuze nu fac nici un zgomot! Mai tare! Nu vreau să mai aud urletele astea din capul meu! Săriţi! Să fugim! … Unde să fugim? …

Unde să fugă? Începu să alerge, sărea peste cadavre de oameni pe jumătate despuiaţi, cadavre de femei goale, leşuri înghemuite, cu guri căscate de ultimul blestem rostit, cu ochi înspăimântaţi, altele cu ochi rugători, plini de o nemaipomenită uimire, cadavre, peste tot cadavre.

Unde să fugă? Îndurare! Milă! Aceste două cuvinte, aceste două strigăte răsunau în creierul lui ca nişte urlete prelungi.

Luvrul, întregul Luvru era doar fum, sânge, ţipete, gemete, pocnituri. Încotro să fugă?

Îşi dădu furios cu pumnii în cap. Toate aceste cadavre îi erau cunoscute! În trecere, le spunea pe nume. Acum se bălăcea cu picioarele în sânge. Chiar nu-i mai păsa. Călca în picioare cărnuri sfâşiate. Şi-a prins capul între mâini şi aiurea, alerga, suia, cobora, nebun, buimac, ameţit, urlând:

— Unde să fug? Cine-mi strigă în cap? Destul! Destul!

Întâlni o fereastră. Trase de geam. Fără îndoială că groaza îi însutise puterile: geamul căzu şi se fărâmă în curte. Fereastra se găsea la întâiul etaj. Charles gâfâind, încerca să respire. Se aplecă peste pragul ei:

— Îndurare! Milă! se văicăreau nişte glasuri.

— Sire! Sire! Suntem oaspeţii voştri!

— Sire! Sire! Vă eram prieteni!

Se aflau acolo vreo douăzeci de gentilomi hughenoţi, care întindeau braţele spre el. Fără arme, cu resturi de veşminte pe ei, erau înghesuiţi într-un colţ al curţii. O sută de fiare cu faţă omenească îi înconjurau, cu o sută de archebuze. Charles, aplecat peste curte, mai auzi:

— Sire! Sire! Sire!

Atunci râsetul, acel înspăimântător şi funest, care speria când se făcea auzit, râsetul acela tragic, izbucni pe buzele sale. Cu capul dat pe spate, cu mâinile încleştate de fereastră, râdea fără să se mai poată opri.

Apoi îşi reluă goana. O uşă era deschisă, intră pe ea şi se lăsă să cadă într-un fotoliu.

Charles al IX-lea îşi dădu seama că se afla în cabinetul lui obişnuit, acela în care îi plăcea să îngrămădească instrumentele de vânătoare, goarnele şi toate obiectele de metal, cabinetul acela unde Luce îi predase archebuza perfecţionată, o proaspătă invenţie.

Archebuza se afla acolo, într-un colţ.

Nu era singura. Mai erau vreo zece atârnate pe toţi pereţii, deoarece regele se interesa mult de mecanică şi arme de foc.

Cabinetul pe care l-am descris se găsea la parter. Ne reamintim fără îndoială de întâmplarea când cavalerul de Pardaillan fusese adus acolo de mareşalul de Montmorency şi felul cum tânărul a scăpat sărind peste şanţ.

Într-adevăr, şanţul se afla chiar sub fereastră.

Dincolo de el începea malul apei, unde plopi frumoşi îşi ridicau mândru coroanele elegante spre cerul albastru.

Dincolo, Sena.

Recunoscând cabinetul, Charles al IX-lea se mai linişti şi se opri să respire un minut. Dincolo de uşă, zarva îngrozitoare a măcelului continua în tot Luvrul.

Deodată, pe coridor un tropăit de paşi numeroşi.

Uşa fu deschisă cu putere.

Doi oameni buimaci, în zdrenţe, urmăriţi de mai mult de cincizeci de turbaţi, năvăliră în cabinet. Charles al IX-lea sări drept în picioare.

Oamenii aceia ce urmau să moară erau cele două mari căpetenii ale hughenoţilor: Regele Henri de Navarre şi tânărul prinţ Condé! …

— Foc, trageţi o dată!, strigă cineva.

Cu un salt instinctiv, Charles se aruncă între urmăritori şi cei urmăriţi.

Haita se opri în pragul cabinetului, mârâind, îndârjită, cu chipurile înnegrite de praf de puşcă şi ochi sângeroşi.

— Înapoi! strigă Charles al IX-lea.

— Dar sunt eretici! Dacă regele îi apără pe eretici…

— Cine vorbeşte? tună regele. Cine vorbeşte astfel în faţa mea?

O clipă, Charles avu atitudinea aceea majestuoasă care-i lipsise întotdeauna.

Ceata dădu înapoi.

Regele închise la loc uşa cabinetului. Tremura de furie.

— Ah, strigă el lovind cu pumnul în masă, există deci în regat o autoritate atât de puternică încât să se opună celei regale?

— Da, sire, răspunse Condé: autoritatea lui…

— Taci din gură, taci, fir-ar al naibii! îi şopti Béarnezul palid ca un mort.

Dar tânărul prinţ era neînfricat. Ridică spre rege o privire cutezătoare şi încrucişându-şi braţele, continuă:

— N-am venit aici să cerşesc milă. Ca rege al Navarrei v-am adus în faţa regelui Franţei, ca să-i cereţi socoteală pentru sângele vărsat al fraţilor voştri! Vorbiţi, sire… sau, pe viul Dumnezeu, am să vorbesc eu! …

— Încăpăţânat! şopti Béarnezul care izbutise să zâmbească. Mulţumeşte unchiului Charles care ne salvează!

Condé îi întoarse spatele.

Charles îi privea pe amândoi cu ochi sticloşi. Răsucea în mâini o batistă, cu care din când în când îşi ştergea fruntea Tremura tot. Acea nebunie curioasă care l-a făcut să fugă prin tot palatul, punea din nou stăpânire pe el. Dar lua o formă nouă. Respingătoarea contagiune a crimei năvălea în acest creier bolnav. Scăpărări sinistre se aprinseră în ochii lui.

În Luvru, răsunau mereu mai puternice exploziile, vaietele sfâşietoare, rugăminţile celor îngroziţi.

Afară, din Paris, se auzea un imens vacarm izvorât din urletele clopotelor, răcnetele ucigaşilor şi strigătele victimelor…

— Sire! Sire! exclamă Condé frângându-şi mâinile, n-aveţi deci nici inimă, nici curaj? Cum se poate acest măcel?

— Taci din gură! răcni Charles scrâşnind din dinţi. Sunt ucişi cei ce au vrut să mă ucidă! E vina voastră, perfizilor, prefăcuţilor care vreţi să răsturnaţi religia părinţilor noştri, să nimiciţi tradiţia franceză! Liturghia ne salvează, nu auziţi?

— Liturghia! strigă Condé. Blestemată comedie!

— Ce spune? bâigui Charles, ce spune? Iată-l că acum blestemă! Aşteaptă numai! Aşteaptă.

Se repezi la archebuza pe care i-a oferit-o Crucé. Era încărcată.

— Ne omori pe amândoi, murmură Béarnezul sprijinindu-se de o mobilă ca să nu cadă.

— Reneagă-ţi credinţa! tună regele, ţintindu-l pe Condé.

Apoi, printr-unul din acele neaşteptate salturi ale gândirii răvăşite de vântul nebuniei, întoarse deodată ţeava armei spre Henri de Béarn. În acelaşi timp, izbucni într-un râset turbat, sinistru.

— Reneagă-ţi credinţa! urlă el din nou.

— Ei bine, pe sufletul diavolului, exclamă Béarnezul apăsând şi mai mult pe accentul lui gascon, care în ajun avea darul să-l înveselească pe Charles, trebuie deci să reneg dorinţa de a trăi, vere? Ce păcat! Adio, frumoasele noastre vânători!

— Vreau să merg la liturghie! Să se termine istoria aceasta o dată pentru totdeauna. Toată lumea la biserică şi să nu mai aud nici o vorbă.

— La liturghie? întrebă Henri de Navarre.

— Da! Alege! La biserică sau la moarte! …

— Hai să mergem, vere! Să mergem acolo numaidecât! Auzi vorbă! Dar unde se slujeşte? Vreau să ajung neîntârziat acolo!

— Dar tu? continuă Charles, întorcându-se spre Condé.

— Eu, sire, aleg moartea!

Regele trase.

Henri de Béarn scoase un strigăt de groază.

Dar prin perdeaua de fum, Condé fu văzut în picioare, foarte liniştit, cu braţele încrucişate. Mâna lui Charles tremurase într-atât, încât glonţul trecuse la două picioare deasupra capului ţintit.

— Sire! strigă Béarnezul, răspund de el. Se va converti în trei zile!

Dar Charles nu-i mai da ascultare. Poate nici nu-i mai vedea. Îngrozitorul vacarm din Luvru şi din Paris îi dădea un fel de ameţeală. Nebunia creştea, o nebunie a teroarei, nebunia de a ucide, nebunia conştiinţei care urla, nebunia sângelui al cărui miros înţepător îi pătrundea în creier. Răcni o înjurătură îngrozitoare şi apucând de ţeava archebuzei, începu, cu patul ei, să fărâme fereastra: geamurile se făcură ţăndări, cerceveaua sări din loc. Parisul îi apăru ca printr-o ceaţă sângerie! …

Charles aruncă archebuza. Se aplecă peste fereastră şi privi cu înfrigurare. Înfiorătoarea vânătoare de oameni continua pe malurile Senei, ca şi în toate colţurile Parisului.

Bărbaţi, copii, fugeau sărind ca cerbii. Un foc de archebuză dobora când pe unul, când pe celălalt. Unii cădeau în genunchi, cu braţele ridicate spre călăi. Dar soseau în goană mare preoţi, care urlau:

— Ucideţi! Ucideţi!

Şi se ucidea.

— Vedeţi! murmură Charles! Trebuie să ucidem! De ce să ucidem? Ah, da! … Guise… liturghia…

Iar înspăimântătorul cuvânt îi bâjbâia şi mai tare prin cap.

„Ucideţi! Ucideţi! Trebuie ucis! Sânge! Sânge! …”

Era ameţit, era beat şi tremura. Capul i se legăna încet de la dreapta la stânga. Râdea. Îşi simţea nervii răsucindu-se sub sforţarea râsului. Avea un chip înspăimântător. Nebunia creştea vijelios.

Şi deodată, scuturând frenetic pragul ferestrei, scoase un urlet prelung ca cel al lupilor în fundul pădurii, iar groaznicul cuvânt, strigat cu glas aspru, în scurte horcăieli, făcu explozie pe buzele lui livide:

— Ucideţi! Ucideţi! Ucideţi! …

Apoi, sări înapoi şi apucă una din archebuze. Erau vreo zece şi toate încărcate. Cine le încărcase? …

Trase un foc.

Apoi apucă o altă archebuză. Trase şi cu ea.

Trăgea la întâmplare. În bărbaţi, femei sau copii. Trăgea în tot ceea ce vedea trecând.

După ce descărcă toate archebuzele, se aplecă peste fereastră, nebun, furios, înfiorător de privit, cu gura înspumată, cu ochii ieşiţi din cap, cu părul zbârlit şi răcni îndelung:

— Ucideţi! Ucideţi Ucideţi…

Deodată se dădu pe spate, căzu şi se încolăci pe podea, cu pieptul agitat şi unghiile înfipte în covor.

Atunci, regele de Navarra şi Condé avură prilejul să vadă un spectacol respingător şi tragic…

Sub ochii lor, pe covor, un om zguduit de hohote frenetice, se tăvălea, îşi lovea capul, îşi sfâşia pieptul cu unghiile şi din această zdreanţă stoarsă, din acele hohote îngrozitoare, ţâşnea un fel de jeluire răguşită, un strigăt scurt:

— Ucideţi! Ucideţi! Ucideţi…

Zdreanţă aceea era regele Franţei!

Condé ridică spre cer pumnii încleştaţi ca un blestem suprem.

Şi apoi, brusc, ieşi din cabinet.

Capitolul 34

Catho intră pe porţile gloriei

În acelaşi timp când Catherine de Médicis aştepta în balconul Luvrului semnalul clopotelor de alarmă, Catho, după cum am văzut, mergea în întunericul brăzdat ici-colo de luminile palide aruncate de lanternele celor ce însemnau porţile. Era liniştită şi hotărâtă. Ceea ce avea să facă era foarte simplu şi totuşi nemaipomenit.

Ajunse în dreptul unei fundături mai întunecată şi mai tăcută decât străzile învecinate, se opri şi începu să fredoneze cu voce scăzută un cântec trist.

Pe dată se produse în fundătură un murmur nedesluşit de glasuri repede înăbuşite, o învălmăşeală de umbre ce s-au pus în mişcare. Catho îşi reluă mersul, dar de data aceasta nu mai era singură. Era urmată de o ceată ciudată. Aproape trei sute de femei, toate cele cărora le dăduse întâlnire în cârciuma ei. Cerşetoare şi femei de stradă, tinere şi bătrâne, chioare, cu picioare strâmbe, şchioape, dezgustătoare zgripţuroaice de la Curtea Miracolelor sau frumoase fete bune de iubit, mergeau în rânduri strânse, cu Catho în frunte, ciudat general al acestei armate fantastice. Înaintau cu pas grăbit şi erau toate înarmate fie cu pistoale vechi sau spade ruginite, fie cu câte un drug de fier sau numai o bâtă, iar altele n-aveau cu ele decât ghearele.

Ca şi pentru Catho, ceea ce înfăptuiau era pentru ele un lucru firesc! În mai multe rânduri, ciudata ceată care păşea în spatele lui Catho fusese oprită de acele mici grupuri care mergeau din poartă în poartă. Şeful uneia dintre ele voi s-o descoase pe Catho şi să-i închidă drumul. Dar Catho şi războinicile ei l-au privit atât de ameninţător, încât omul dădu înapoi. Îşi spunea, de altfel, că s-ar putea ca aceste femei să aibă de jucat un rol în marea tragedie.

Catho, ajunsă în faţa închisorii Temple, se opri.

În spatele ei, trupa aştepta. Se auziră râsete înăbuşite, înjurături înfundate: nerăbdarea de a intra în acţiune le cuprindea pe luptătoare şi o fetiţă de vreo şaisprezece ani, subţire şi plăpândă, învârtea o archebuză spunând:

— Să se atingă numai de el, că le arăt eu! Într-o zi când mama era bolnavă şi zăcea în culcuşul ei, a intrat la noi cu nişte vin vechi bun, o găină şi trei scuzi…

— O dată m-a scăpat din mâinile jandarmilor, rosti o voce dogită.

— Un cavaler atât de frumos! zise o femeie de stradă vânturând o sabie.

— Vreţi să tăceţi? spuse Catho.

Ele tăcură, dar acum fremătau. Cele care-l cunoşteau pe Pardaillan, povesteau în şoaptă isprăvile lui.

Catho puse ordine în rândurile armatei sale. În prima linie, toate cele ce au putut să-şi facă rost de o armă de foc, apoi cele cu spade, cu pumnal sau o bâtă şi în sfârşit, la coadă cele cu mâinile goale.

În ce o priveşte pe ea, strângea în mână un pumnal zdravăn.

— Atenţie, le puse ea. Cum se deschide poarta, repede după mine!

Se produse un moment de linişte adâncă. În faţa lor, Temple se ridica ameninţător şi întunecat.

Deodată, în depărtare, foarte departe, începu să mugească un clopot. Apoi un altul.

— Alarma! strigă o bătrână cerşetoare.

— Ce să însemne asta? murmură Catho. Să fie oare pentru noi?

Zarva creştea. Clopotele Parisului se puseseră în mişcare. Focuri de archebuze, pocnituri de pistol răsunau în întunericul nopţii. Un freamăt prelung străbătu ciudata armată a lui Catho. Un moment, părea că panica va învinge. Dar, brusc, începutul de înspăimântare se preschimbă în furie. Urletelor clopotelor, strigătelor îndepărtate, pocniturilor înfundate, ele începură să le răspundă cu înjurături. În aer se roteau armele. Timp de câteva clipe domni dezordinea şi zgomotul dintr-o mare încăpere în care toţi se înjură între ei.

Pe neaşteptate, se deschise o uşă joasă.

Apărură Pâquette şi Roşcovana.

— Înainte! răcni Catho.

— Înainte! răspunse tunetul celor trei sute de glasuri.

— Pe aici! strigă Roşcovana.

Toată trupa se repezi, se înghesui sub poarta pe care cele două dezmăţate o deschiseseră pe dinăuntru.

— Am cheile! ţipă Pâquette.

— I-am închis pe militari! adăugă Roşcovana.

— Repede! Repede! La temniţe, ordonă Catho! Unde sunt?

— Pe aici!

Ele dădură de o curticică pe care o umplură cu zarva lor.

— Staţi pe loc! tună un glas, ce înseamnă asta? Cine sunteţi voi, vrăjitoarelor? Înapoi!

— Înainte! strigă Catho.

— Foc! Foc! urlă glasul.

Douăsprezece archebuze se descărcară. Cinci din luptătoarele lui Catho căzură, moarte sau rănite. Atunci, în curtea aceea îngustă, izbucniră strigăte de neînchipuit. Doisprezece soldaţi aliniaţi pentru luptă şi comandaţi de un ofiţer, trăgeau asupra lor…

Iată ce se întâmplase:

În Temple se găsea o garnizoană de şaizeci de soldaţi. Ea era împărţită în două grupe, ocupând două posturi. Roşcovana şi Pâquette, după ce l-au legat fedeleş pe guvernatorul Montluc, au pus mâna pe două legături de chei şi au coborât în grabă. Într-una din curţile spre care se deschidea poarta cea mare a Temple-ului exista un post de pază. Dormeau acolo patruzeci de soldaţi. Roşcovana s-a apropiat de uşa masivă şi a încuiat-o de două ori. Soldaţii nu mai puteau ieşi, ferestrele având gratii!

Apoi, ele alergară să deschidă portiţa scundă pe unde trebuia să intre Catho.

Din nenorocire, mai exista un post, iar în afara acestui al doilea post se mai găseau temnicerii, santinelele.

La zgomotul împuşcăturii şi al încăierării care începuse, soldaţii celui de al doilea post, care nu fuseseră închişi, veniră în goană. Temnicerii se îmbrăcară în grabă şi coborâră. Santinelele s-au adunat şi ele pe câmpul de luptă. Văzând Temple invadat de această legiune a cerşetoarelor urlând şi zbierând, crezură cu toţii într-o viziune de coşmar. Dar loviturile plouau şi femeile acestea în zdrenţe dădeau tare şi unde izbeau, ele rămânea urmă…

Timp de câteva momente, se auzi în curte un vacarm îngrozitor, care îl acoperea pe cel dezlănţuit în Paris.

Vreo douăzeci de cerşetoare şi femei de stradă zăceau la pământ. Dar căzuseră tot atâţia soldaţi.

Ele săreau, scoteau strigăte asurzitoare, roşii de sânge, cu părul despletit, vrăjitoare în delir, îmbătate de sânge, aprinse, furioase, cu privirile rătăcite. Soldaţii dădeau înapoi, se împrăştiau în dezordine, nu se auzeau decât jeluiri înfundate, înjurături grele şi apoi izbucni un urlet triumfător.

Ultimii soldaţii sau temniceri în viaţă erau împinşi într-un culoar a cărui uşă o deschiseră, înnebuniţi, speriaţi de această năvală nemaipomenită a zgripţuroaicelor îndrăcite. Numai un ofiţer, un sergent şi un soldat rămăseseră într-un colţ în urma celorlalţi, prinşi de femei.

— Înainte! răcni Catho.

Ea primise trei lovituri de pumnal. Gâfâia şi semăna cu o panteră rănită, care caută un vrăjmaş asupra căruia să se repeadă.

Le căuta din ochi pe Roşcovana şi Pâquette. Ele căzuseră rănite – poate mortal.

Atunci Catho blestemă înfiorător. Apucă cheile pe care Roşcovana le ţinea în mâna ei înţepenită şi, lividă, cu părul vâlvoi, alergă spre grupul celor trei prizonieri.

— Unde e cavalerul de Pardaillan? îl întrebă ea pe soldat.

— Nu ştiu, răspunse soldatul.

Catho ridică pumnalul şi lovi o singură dată.

Soldatul se prăbuşi dintr-o bucată.

— Du-mă la el! continuă ea cu sufletul la gură, adresându-se ofiţerului.

— Curvo! zise ofiţerul, crezi poate că ai să…

N-avu timp să termine. Catho îl doborî tot dintr-o singură lovitură, ca pe soldat.

— E rândul tău, se adresă ea sergentului.

— Mă supun! răspunse acesta, palid ca moartea.

Sergentul porni. Catho îl urmă, tamponându-şi rănile, înaintând cu acel pas elastic de panteră gata să sară, cu pumnalul înroşit bine prins în mână. În spatele ei, ceata venea în dezordine.

Sergentul trecu printr-o uşă, în altă curte.

În fundul acelei curţi se afla o boltă.

Sergentul se adânci în ea. La stânga, o mică uşă scundă deschisă, de acolo începea o scară în spirală.

Catho îl opri pe sergent, îi puse mâna pe umăr şi îi spuse:

— Dacă mă înşeli, eşti un om mort.

— Lumini! exclamă un glas.

— Nu-i nevoie, urmă sergentul. Mecanismul e iluminat.

— Mecanismul? mormăi Catho.

— Da, acolo îi veţi găsi pe cei pe care-i căutaţi. Sergentul începu să coboare scara răsucită. Bombănea şi rânjea în mustaţa lui căruntă: „O să-i găsească, pe dracu! Stai numai puţin şi o să-i găseşti. O oca sau două de sânge, asta e tot!”

Grupul mergea de-a lungul acelui coridor strâmt.

La capătul culoarului, unde larma de afară nu mai ajungea decât ca un zumzet îndepărtat, Catho zări un spectacol uimitor.

La lumina afumată a unei făclii, la piciorul unei scări în spirală, se vedea un om, un fel de pitic cu picioarele în spirală, se vedea un om, un fel de pitic cu picioare scurte, cu capul enorm, cu nişte braţe foarte musculoase.

Această fiinţă neobişnuită învârtea, opintindu-se din răsputeri, o manivelă de fier.

— Ce-i asta? întrebă ea.

— Mecanismul! răspunse sergentul.

— Unde sunt ei? şuieră Catho cuprinsă de o groaznică presimţire.

— Acolo! … Sub masa de fier! rosti sergentul izbucnind în râs.

Catho dădu un urlet. Pumnul ei închis se ridică, vâjâi prin aer şi se abătu asupra craniului sergentului, care întinse braţele, se învârti în jurul lui şi căzu cu nasul pe plăcile de piatră.

Murise.

Catho trecu peste cadavru şi din două salturi, urlând, despletită, cu pieptul despuiat, se repezi la pitic, care, ocupat cu treaba lui, nu vedea şi nu auzea nimic.

Cele zece degete ale Cathiei se înfipseră în ceafa piticului. O tăcere adâncă domnea în culoarul îngust. Nu se auzeau decât două icneli, aceea a monstrului şi cea a lui Catho.

— Iertare! cerea omul, înlemnit de spaimă în faţa atâtor chipuri de femei.

— Unde sunt ei? gemu Catho.

— Acolo! Arătă piticul.

— Deschide! Deschide sau te omor!

Vorbea cu glas scăzut, îngăima mai curând, ca beată.

Monstrul întinse braţul şi arătă un buton mare de metal, care ieşea din perete la cinci picioare deasupra manivelei.

Catho îl lăsă pe pitic şi se repezi acolo.

Cu pumnul închis începu să lovească des şi puternic în butonul de fier.

Dar, chiar de la prima lovitură se auzi un zgomot mecanic.

Uşa de fier se deschise.

Şi atunci apărură doi oameni: două arătări, livizi, cu ochii măriţi de o nemărginită uimire, cu buzele încleştate într-un rânjet din cauza groazei supraomeneşti prin care au trecut...

— Salvaţi! urlă Catho într-un hohot groaznic de râs.

— Salvaţi! ...

— Catho! ...

Strigătul acesta izbucni în acelaşi timp din piepturile celor doi bărbaţi.

O clipă rămaseră ca împietriţi în faţa culoarului plin de femei, care acum râdeau, băteau din palme, se felicitau, pălăvrăgeau, plângeau.

Atunci înţeleseră!

Imaginaţia lor, repede ca fulgerul, reconstituia toată epopeea: Catho, răsculând femeile de stradă şi cerşetoarele pentru a invada închisoarea Temple, bătălia, goana prin coridoarele întunecate. Înţeleseră de ce plafonul s-a oprit deodată, de ce uşa s-a deschis, de ce erau vii, liberi, scăpaţi de înspăimântătorul coşmar al mecanismului de fier! ...

Dintr-o săritură fură lângă Catho.

Amândoi căzură deodată la genunchii ei şi fiecare, luându-i câte o mână, i-o sărutară îndelung.

Catho lipită de zid, trăind din plin scena, ca şi cum ar fi înţeles că acest omagiu, venit din partea unor asemenea oameni nu era decât urmarea, firească a visului zămislit de sufletul ei simplu, violent şi blând totodată.

Piticul, monstrul, sărind pe picioarele lui încovoiate, se strecurase, fugise speriat.

În culoarul srtrâmt domnea din nou tăcerea şi se auzea numai vuietul înfundat care venea din lumea celor vii, săvârşind marea hecatombă.

Bătrânul Pardaillan îşi recăpătă primul cumpătul, ieşind din starea de exaltare care-l făcuse să cadă la picioarele lui Catho.

Se ridică şi încruntat, cu mustaţa ţeapănă, cu un glas tăios, zise:

— Să plecăm! Blestemaţi să fie! …

— Da, spuse cavalerul ridicându-se şi el, să mergem! Avem destule de făcut…

Rosti aceasta cu un glas atât de calm, încât era cu neputinţă să descoperi la el urma vreunei emoţii.

Dar bătrânul Pardaillan îl înţelese, căci murmură printre dinţi:

— Să se ferească lupii, acum că s-a dezlănţuit leul! Hai, vino Catho!

Catho voi să păşească, dar deodată se prăbuşi.

Ea zâmbi şi arătă cu degetul către sânul drept însângerat. Cu o mişcare grăbită, bătrânul cavaler rupse mai departe corsajul şi aşa făcut ferfeniţă. Apărui sânul întreg. O rană întinsă şi adâncă nu mai sângera acum decât picătură cu picătură.

— Plecaţi! gemu Catho.

— Fără tine, niciodată! …

Ea zâmbi din nou. Ochii ei de câine bun şi credincios se aţintiră asupra bătrânului rătăcitor şi apoi asupra cavalerului.

— Totuşi, murmură ea cu cuvinte întretăiate, să nu… pună mâna… pe voi… plecaţi… adio…

— Catho! Sărmana mea Catho!

Cei doi Pardaillan îngenuncheară. Luară în braţe, unul umerii şi celălalt capul raniţei.

Ea continua să zâmbească. Înţelegea limpede că totul se sfârşise.

Dintr-o dată, ochii aţintiţi asupra cavalerului deveniră sticloşi. Fu scuturată de un scurt fior. Şi astfel, zâmbind şi privindu-l pe cavalerul de Pardaillan, ea se încorda într-un suprem efort al vieţii care-i părăsea trupul.

— Moartă! bolborosi bătrânul Pardaillan.

— Iată-i! Iată-i! răcni în clipa aceea la intrarea culoarului un glas cumplit, delirant şi tremurând în acelaşi timp.

Apoi apăru un om, gâfâind, cu ochii injectaţi, respingător la vedere… urmat de vreo douăzeci de soldaţi.

Omul acela era Ruggieri care-şi căuta prada, Ruggieri venind să adune sângele necesar reîncarnării – visului său de magician nebun şi primejdios!

Capitolul 35

Leii dezlănţuiţi

Cei doi Pardaillan făcură un salt şi se repeziră spre intrarea citului acela îngust. Din instinct, deşucheatele, lipite de perete, la dreapta şi la stânga, îi lăsară să treacă. Dar, de cum cei doi ajunseră la capăt, ele umplură culoarul cu strigătele lor asurzitoare.

— Catho a murit!

— S-o răzbunăm!

— Moarte paznicilor!

Într-o clipă, cei doi Pardaillan s-au lovit de o grupă de soldaţi care tocmai apăreau. Primii doi căzură loviţi mortal chiar de loviturile armei curioase şi scurte pe care o purtau – se pare nişte suliţe retezate.

În faţa acestui atac furios, în faţa chipurilor acelor furii dezlănţuite, care urlau „la moarte” în spatele celor doi

oameni, ceilalţi soldaţi se opriră. Bătrânul luptător şi fiul său adunară de pe jos suliţele celor doi soldaţi căzuţi.

În impasul acela îngust nu era loc decât pentru doi în linie.

Un nou atac al lui Pardaillan doborî la pământ pe alţi doi paznici mai apropiaţi.

Între timp, ceata de destrăbălate îşi flutura armele, scoţând ţipete înspăimântătoare. Soldaţii grăbiţi urcară înapoi scara, în dezordine.

Fără o vorbă, livizi, dezlănţuiţi, cei doi Pardaillan urcau după ei, în salturi furioase. Saltul şi lovitura de suliţă, fiecare lovitură de suliţă cu câte o înjurătură, iar la fiecare înjurătură câte un om doborât.

Pe neaşteptate, Pardaillanii ajunseră într-o curte, la suprafaţă. Respirară adânc şi într-o mişcare instinctivă comună, ridicară ochii pentru a-şi da seama că nu visează şi că aveau în faţa ochilor realitatea: erau întunecatele clădiri ale închisorii Temple, iar sus, departe, cerul pe care străluceau stelele pălind la apropierea zorilor.

— Foc! tună vocea unui ofiţer.

Cei doi Pardaillan se aruncară pe burtă, împuşcătura trecu deasupra lor şi apoi se ridicară dintr-o săritură.

Ofiţerul îşi înşirase oameni în fundul curţii, pe un singur rând. După descărcarea archebuzelor, urlă:

— Înainte! …

Atunci, în spaţiul acela strâmt, luminat de primele raze ale dimineţii, se produse o încăierare de nedescris, aidoma, în dezlănţuirea ei desfăşurării vârtejurilor unui ciclon. Într-adevăr, soldaţii crezând că Pardaillanii erau căpeteniile acelei bande de turbate, i-au înconjurat. Bătrânul aventurier şi cavalerul s-au sprijinit unul de spatele celuilalt, în timp ce în jurul lor se învârteau soldaţii, iar în spatele acestora, cu strigăte ascuţite, se învălmăşeau femeile.

Ruggieri alerga ca un ieşit din minţi, smulgându-şi părul şi urlând blesteme.

— Ajutor! Ajutor! Iată-i că scapă!

El ajunse la poarta cea mare şi o deschise, zăpăcit, nemaiştiind ce face.

Grupe de catolici treceau, cu batiste albe înnodate în jurul braţului.

— Aici, aici! răcnea Ruggieri… Mizerabilii! Nici nu mă aud.

În faţa lui se jefuia o casă, de unde se auzeau ţipetele pătrunzătoare ale victimelor.

— Pe aici! îi chema Ruggieri. Aici sunt doi hughenoţi! …

Nimeni nu-l asculta, căci fiecare dintre asasinii jefuitori era ocupat cu câte o treabă josnică.

Atunci, hohotind îngrozitor, izbindu-se de pereţi, lovindu-se peste piept, invocând spiritele, magicianul intră înapoi în Temple. Aici, el urlă de bucurie zărind soldaţii în spatele gratiilor celor două ferestre.

Treziţi de zarvă, la început speriaţi că au găsit uşa masivă închisă, oamenii aceia căutau să dărâme zăbrelele ferestrelor.

— Aşteptaţi! Am să vă ajut! Îndată! Îndată! …

— În numele cerului! strigă un sergent, ce se întâmplă oare?

— Repede! Repede, că altfel fug! Am nevoie de sângele lor!

În clipa aceea, o mare de ţipete îl făcu pe Ruggieri să întoarcă capul şi văzu că o droaie de femei scoase din minţi umpleau curtea, urlând: „Victorie! Victorie! …”

Ele trecură în goană, îndreptându-se spre poarta cea mare.

Soldaţii din post căutau să doboare gratiile cu lovituri puternice şi în cele din urmă câteva din ele cedară!

În clipa aceea trecură ultimele luptătoare, cu părul în dezordine, fantastică arătare dispărând apoi sub o boltă. Ultimii, apărură cei doi Pardaillan. Însângeraţi, cu privirile aprinse, înaintând cu acel pas elastic şi ameninţător, al marilor fiare care se întorc în pădurea lor.

Ruggieri, amuţit, bâlbâind un ultim blestem, voi să se arunce în faţa lor.

Cavalerul îl îndepărtă cu o singură mână, fără un efort vizibil. Dar mişcarea trebuie să fi fost plină de forţă, căci Ruggieri se rostogoli până la un zid, la temelia căruia căzu ca un plumb.

Pardaillanii trecură!

Cinci sau şase soldaţi săriră în curte prin deschizătura făcută şi se aruncară asupra lor. Cei doi lei se întoarseră cu un mârâit atât de înspăimântător, cu chipuri atât de sălbatice, încât mercenarii se opriră, dădură înapoi şi îndreptară armele asupra lor.

Fură trase două focuri.

Fără a grăbi pasul lor suplu de lei în mişcare, Pardaillanii îşi urmară drumul şi, pe când cei patruzeci de soldaţi din post, în fine eliberaţi, se repezeau cu toţii după ei, aceştia treceau prin poarta cea mare, deschisă de Ruggieri, dispărând în fumul încăierării. Ofiţerul supravieţuitor, înlemnit de spectacolul nemaipomenit pe care-l prezentase strada abia întrezărită, nu se mai gândi decât cum să se baricadeze mai repede.

Apoi, începu să-l caute pe guvernatorul Montluc, pe care îl găsi legat cobză, sforăind sub masa din sufragerie.

În momentul acela era ora trei şi jumătate.

Lumina creştea.

Cu toate acestea, cetele de turbaţi care străbăteau străzile, nu-şi stingeau făcliile! Ele serveau la dat foc caselor însemnate cu câte o cruce albă.

O dată ieşiţi din Temple, cei doi Pardaillan o luară la întâmplare pe prima stradă ieşită în cale. Ea era plină de negură şi de strigăte. Fumul archebuzelor, cel al incendiilor, pocnituri, ţipete de groază, gemete de agonie…

— Liberi! exclamă bătrânul hoinar.

— Liberi! repetă cavalerul. Sărmana Catho! …

Se uitară unul la celălalt. Fiecare dintre ei pusese mâna pe o spadă enormă şi pe câte un pumnal zdravăn. Pumnalele şi spadele erau roşii, iar ei erau în zdrenţe şi palizi.

— Neatins? întrebă bătrânul.

— Nimic sau aproape nimic. Dar dumneata?

— Nici o zgârietură… Să mergem! Dar ce se petrece în Paris? … Ce de sânge! Ce bătălie îngrozitoare! …

— Nu, tată, e vorba de un măcel… Hai să ne grăbim…

— Dar încotro? La Montmorency?

— Mai târziu. Nu cred că vor îndrăzni să-l atace pe mareşal… De altfel, e catolic… Vino repede!

— Atunci, unde mergem?

— La palatul Coligny, tată! Sunt ucişi hughenoţii… Şi, acolo trebuie să se ucidă. Ah, sărmanul meu prieten!

— Marillac? Dar a murit… ţi-a spus-o doar vrăjitorul.

— Poate că a minţit… Să mergem!

Acum alergau fără oprire, trecând ici peste un cadavru, ocolind colo o mulţime ocupată să ardă o casă, înaintau plini de mirare, cu creierul buimăcit de groaznica larmă a clopotelor şi exploziilor. Mergeau lovind în tot ce le ieşea în cale, fără un cuvânt, cot la cot, cu pumnalul înainte, astfel ajunseră la palatul Coligny, la patru dimineaţa.

O mulţime nenumărată umplea strada Béthisy.

Se repeziră în gloată şi izbutiră să-şi deschidă un drum. S-ar putea să fi fost luaţi drept nişte catolici neîmblânziţi.

Poarta palatului era larg deschisă, iar curtea înţesată cu oameni înarmaţi care urlau: „Devastare! Devastare!”

Cei doi intrară. Datorită tălăzuirii acestei mulţimi care înainta şi se retrăgea, ei ajunseră în mijlocul curţii, îngroziţi şi privind în jurul lor, cutremuraţi de furie. Un glas mai puternic decât vacarmul strigă:

— Ei bine, Bęme! … Bęme! Bęme!

— Ai terminat?

Îl recunoscură pe ducele de Guise care ridicase capul spre una din ferestrele palatului.

Capitolul 36

Aici se măcelăreşte

Guise pierduse timp. Plecat la ora trei din palatul său, ajunsese abia acum la Coligny. Făcuse mai multe ocoluri şi, din timp în timp, se oprea, asculta, părea să aştepte. Pe

drum, ca să-şi mai potolească oamenii, ordona la întâmplare câte un măcel, ucigând pe oricine nu striga „Trăiască liturghia” şi n-avea o cruce albă la pălărie. Ce spera? Ce aştepta? se gândea poate să atace Luvrul… Întrucât, tocmai se oprise din nou, un om sosi în galopul calului, i se alătură şi îi şopti:

— Nimic de făcut, monseniore! Şeful poliţiei ocupă primăria cu forţe importante, iar trupele reginei sunt pe drum!

Guise scrâşni din dinţi şi plecă în trap. Urmat de călăreţii săi, trecu ca un fulger, în timp ce în jurul lui se striga: „Trăiască Guise! Trăiască sprijinitorul Bisericii!”

În strada Béthisy, casele învecinate cu palatul erau ticsite de hughenoţi.

Dar acolo, treaba fusese de mult făcută. Trei din aceste case erau în flăcări, iar sute de cadavre acopereau şoseaua. Guise şi mercenarii săi sosiră la faţa locului în trapul lor greoi şi, călcând în picioare cadavrele, se opriră în faţa porţii palatului.

Pe poartă, cineva scrisese cu cretă: „Aici se măcelăreşte!”

— Vezi? Se adresă Guise unui colos aflat lângă el.

— Văd! răspunse colosul.

Era Dianowitz, numit Boemul ţi, prin prescurtare, Bęme.

În momentul acela sosi ducele d’Aumale, escortat de Sarlabous, guvernatorul din Havre, împreună cu o sută de călăreţi.

— Se va face! zise Guise.

Toţi descălecară, iar ducele de Guise bătu puternic în poartă cu mânerul spadei sale. Ea fu deschisă fără întârziere. Apăru Cosseins, înconjurat de guarzii săi – guarzii lăsaţi de Charles al IX-lea să-l apere pe Coligny.

— Monseniore, întrebă Cosseins, putem începe?

— Începeţi, răspunse Guise.

Numaidecât, guarzii, alături de călăreţii lui de Guise, se repeziră în palat, cu torţe în mâini şi sabia trasă. Bęme, urmat de zece guarzi, sui direct în apartamentul amiralului.

Îndată fură auzite ţipetele servitorilor ce erau ucişi. Timp de câteva minute, palatul vui de aceste urlete ciudate de agonie, care se aseamănă cu ţipetele nebunilor. Apoi, interveni o tăcere bruscă. Bęme ţi ai săi, printre care un anume Attin, în serviciul lui d'Aumale, ajunseseră în faţa camerei amiralului. În spatele lor, ca o întărire, venea Cosseins, căpitanul guarzilor lui Charles al IX-lea. Ceata se opri o clipă. În faţa uşii, un om cu spada trasă îi aştepta.

Era Téligny, ginerele lui Coligny.

— Pe cine căutaţi? întrebă el calm.

— Pe Anticrist! răspunse Bęme.

Téligny se avântă spre el, dar, înainte de a fi făcut doi paşi, căzu străpuns de zece lovituri de pumnal.

Cosseins se aplecă asupra lui.

— E mort, rosti el cu răceală.

Téligny nu murise, ci agoniza. Ochii înspăimântători se deschiseră şi îşi aţintiră privirile asupra chipului aplecat peste el. Făcu o ultimă sforţare.

În această sforţare, el scuipă obrazul căpitanului şi îşi dădu sufletul. Cosseins se ridică şi se dădu repede înapoi, ştergându-şi faţa murdărită.

Între timp Bęme, cu un brânci al umărului, spărsese uşa.

Intră. Coligny era în pat. Camera era luminată de două făclii mari.

Pe jumătate ridicat între perne, amiralul apăru atât de liniştit, atât de majestuos, încât turbaţii şovăiră. Lângă el, pastorul Merlin citea într-o carte de rugăciuni. Coligny, care de un ceas asculta înfiorătorul tumult şi înţelesese hâdul adevăr, nu încercase să fugă.

Orice încercare ar fi fost de altfel zadarnică, pentru că Cosseins postase guarzi peste tot încă din prima clipă.

Când îl văzu intrând pe Bęme, Coligny se întoarse uţor spre pastor ţi îi zise cu un glas uimitor de liniţtit:

— Cred că a venit momentul să spunem rugăciunea morţilor.

Merlin dădu din cap aprobativ şi răsfoi câteva pagini din carte.

În aceeaşi clipă, Attin îi implântă acestuia pumnalul în beregată. Pastorul se prăbuşi fără un geamăt, mort din prima lovitură.

Bęme se apropiase rânjind de patul amiralului. Avea un pumnal în mâna stângă şi o ţepuşă de vânătoare în cea dreaptă.

— Oricine va lovi cu sabia, de sabie va pieri, rosti grav Coligny, privindu-l pe Attin, care tocmai îl doborâse pe pastor.

— Bine, răcni Bęme, atunci nu vei muri de sabie! Şi aruncă pumnalul. Ridică ţepuşa grea de vânătoare de mistreţi atât de calm, atât de impunător, atât de majestuos, amiralul îi spuse:

— Loveşte, călăule: oricum, nu-mi scurtezi tu mult viaţa.

— Pe el! Pe el! urlară demonii care-l înconjurau pe Bęme.

Bęme lovi. Ţepuşa pătrunse din prima lovitură adânc în beregată. Ţâşni un val de sânge. Atunci, ticălosul, îmbătat de sânge, începu să lovească cadavrul din ce în ce mai repede.

Continua mereu, cu ochii ieşiţi din cap, în timp ce haita în jurul lui devasta, jefuia, spărgea şi urlă:

— Pe el! Şo pe el!

— Bęme! Bęme! se auzi de jos glasul lui Guise, n-ai terminat?

Bęme se înverţuna ţi mai tare.

— Bęme! Bęme! mai strigă o dată Henri de Guise. S-a făcut?

Însângerat, năuc, Bęme se opri. Monstruoasa lui faţă se linişti treptat, adică fu iluminat de un fel de orgoliu bestial.

Privi cadavrul oribil sfârtecat, tot astfel cum tigrul ghiftuit îşi contemplă prada.

Apucă trupul în braţe, îl smulse din pat şi-l duse la fereastra al cărei geam zburase în ţăndări:

— S-a făcut! urlă Bęme aplecându-se.

El apăru la lumina torţelor, în acel început de zi, în amestecul nedesluşit de zori, de raze înroşite şi încărcate de fum, cu leşul sângerând în braţe, părând una din acele arătări născute din delirul, ce trebuie să fi înspăimântat visurile lui Dante!

O aclamaţie sălbatică, venind din curte, salută cumplita apariţie.

Cu părul făcut măciucă de groază, împietriţi ca într-un coşmar, cavalerul de Pardaillan şi bătrânul hoinar deosebiră printre strigătele pline de cruzime:

— Trăiască stâlpul Bisericii!

Când se făcu din nou linişte, tot astfel cum vulcanii se opresc şi ei o clipă, se auzi un glas, acela al nobilului Henri de Lorraine, duce de Guise, care-i striga lui Bęme:

— E bine! Aruncă-l, ca să-l recunoaştem!

Cadavrul căzu pe pietrele curţii cu un sunet înfundat şi înăbuşit.

Guise, Aumale, Montpensier, Cosseins şi alţi douăzeci se aplecară peste cadavru.

— E chiar el! zise Guise. Iată-te, deci Châtillon! Ştiam sigur că într-o zi, cei de o credinţă cu mine îţi vor strivi capul în picioare. Acum prevestirea s-a adeverit.

Călăul se ridică şi fu apăsat cu putere pe fruntea mortului.

— Iată! urlă ducele de Guisei iată cum fac bunii catolici!

— Laşule! şuieră o voce ciudată, biciuitoare ca o cravaşă.

Şi în acea clipă de neaşteptată tăcere şi uimire care urmă acestui strigăt. Pardaillan se repezi la duce şi îl lovi, în timp ce glasul lui continua să biciuiască:

— Tatăl tău era numit „Obraz brăzdat”, iar tu te vei numi Pălmuitul! …

Palma lui se ridică şi se abătu cât era de mare pe obrazul lui Guise. Scatoalca răsună în tăcere ca un trăsnet, Guise se clătină şi se rostogoli la trei paşi, în braţele mercenarilor săi.

Nemaipomenite răcnete izbucniră atunci! Sute de pumnale, sute de spade se ridicară, se izbiră între ele, sute

de glasuri îşi amestecară în zarva aceea urletele lor de moarte.

Pardaillan luă poziţia în gardă, hotărât să moară.

Dar n-avu timp să dea nici prima lovitură, tot astfel cum nici braţele ridicate n-apucară să se prăvale asupra lui. Cavalerul, chiar în clipa când răsunase palma, se simţi târât ca de forţa unui uragan, smuls, purtat, împins în căscătură unei găuri negre, se pomeni în întuneric şi auzi o lovitură puternică şi răsunătoare.

Gaura aceea era o uşă deschisă.

Forţa care îl târâse pe cavaler, aşa cum vârtejul optică o frunză, era bătrânul cavaler, care-l smulsese pe fiu şi-l trăgea după el.

Lovitura răsunătoare fusese o uşă pe care bătrânul leu o împinsese cu piciorul, în clipa când sute de furioşi, împiedicându-se şi îmbrâncindu-se de altfel între ei, erau gata să-i înghită pe amândoi! … Lovituri grele zguduiau uşa.

— Niciodată n-am să le mai joc renghiuri. S-a terminat! rosti simplu bătrânul, căţărându-se pe scările ce se găseau în faţa lui, trăgându-şi fiul după el.

Încotro urcau? Habar n-aveau…

— Încă nu s-a terminat cu noi! răspunse cavalerul strângând din dinţi.

În curte, Henri de Guise încălecase, iar şi urlă:

— Cincizeci de oameni să scormonească palatul! Într-un ceas să mi se aducă capetele celor doi eretici! Ceilalţi după mine! … La Montfaucon! …

Capitolul 37

Marşul spre spânzurătoare

— Iertaţi-mă, monseniore, se auzi un glas aproape de ducele sângeros…

Guise se aplecă, crunt, cu pumnalul ridicat.

— Ah, tu eşti! spuse el recunoscându-l pe Bęme. Ce vrei?

— Vreţi să-l spânzuraţi pe Anticrist?

— Îi vreau capul, ce Dumnezeu! Îmi aparţine, o ştiţi!

— Da! Ce mai vrei! Grăbeşte-te!

— Valorează o mie de scuzi de aur!

Guise izbucni într-un râs furios.

— E adevărat, ia-l! … îl vom spânzura pe Anticrist de picioare, asta-i tot.

Bęme se aplecă. Cu câteva lovituri de pumnal izbuti să despartă capul de trup. Apoi, corpul fu apucat de picioare. Doi oameni îl târau, mergând în faţă, fiecare trăgând de către un picior, trunchiul însângerat târât tăvălit prin noroi.

După ei urmau ceilalţi, cu Guise în frunte! …

Marşul spre spânzurătoare, acea înaintare macabră a trupului târât în noroiul însângerat şi lipicios, începu de-a lungul străzilor Parisului, printre alte cadavre, în zarva aclamaţiilor feroce, în bubuitul focurilor de archebuze, în mijlocul vaierului neobositelor clopote…

Douăzeci de mii de parizieni urmau nelegiuita procesiune condusă de Guise.

Pe drum, se mai ucidea, se râdea, se cânta…

Cadavrul lui Coligny sărea din piatră în piatră, când pe burtă, când pe spate.

Astfel ajunseră la furcile de la Montfaucon. În scurtă vreme, cadavrul se legăna cu picioarele în sus, la capătul unei funii. Şi atunci, se ridică în văzduh un uriaş strigăt auzit în tot Parisul, fremătând încă multă vreme, lugubru ca valul de vânt rostogolit de un uragan dezlănţuit.

Capitolul 38

Memorabilele cuvinte ale lui Bęme

Bęme rămăsese în curtea palatului Coligny, cu militarii lăsaţi de Guise, să-i caute pe cutezătorii, pe nebunii care l-au insultat într-un asemenea moment. Uşa fu spartă în câteva minute şi ceata se repezi pe o scară, aceeaşi care fusese urcată de Pardaillan. Bęme auzi strigăte izbucnind din etaj în etaj.

„I-au prins!” îşi spuse el râzând. „Iată doi voinici a căror piele nu face doi bani la ora asta… în timp ce acest cap

valorează o mie de scuzi de aur. Frumos cap pe cuvântul meu. Acum trebuie să-l mai curăţ…”.

Intră într-o odaie de la parter, care trebuie să fi servit de corp de gardă şi ieşi îndată de acolo cu un ciubăr plin de apă. Liniştit, se apucă de dezgustătoarea lui ocupaţie.

Sus, sub acoperiş, auzea glasurile furioase ale copoilor plecaţi pe urmele Pardarlanilor.

Deodată, văzu cum un om intră în curte şi cu o înfăţişare agitată începu să inspecteze palatul, cu nasul în vânt.

— Ia te uită! Domnul de Maurevert, i se adresă Bęme. S-ar spune că sunteţi în căutarea unei comori!

— Caut, răspunse Maurevert cu un glas tăios şi cu ochii sângeroşi, îi caut tocmai pe doi din aceşti eretici! I-am văzut plecând din Temple, dar le-am pierdut urma. Sânt sigur că trebuie să fie pe aici…

— Da! Da! … Un bătrân slab, cu mustaţa căruntă şi aspră, cu ochi cenuşii.

— Da! Da!

— Şi un tânăr, ai spune că-i celălalt, dar mai sălbatic, mai puternic, mai ţepos? Sunt acolo… sunt urmăriţi, mergeţi şi dumneavoastră!

Maurevert se avântă pe scară pe care i-o arătase Bęme ţi dispăru trăgând un chiot de bucurie.

În timp ce în curte se petreceau acestea, cei doi Pardaillani urcaseră scara. Clădirea în care se aflau forma aripa stângă a palatului şi era izolată de celelalte două, cu care împreună înconjurau curtea.

Din etaj în etaj, Pardaillanii înţeleseră că pentru ei nu exista nici o ieşire cu putinţă.

Când ajunseră la pod, auziră cum uşa cedase şi banda năvălea pe scară.

— Ei, să fie al naibii, rosti bătrânul cavaler, o să ne lăsăm oare prinşi ca nişte culpi?

— Nu uita, domnule, răspunse cavalerul, că acum două ore eram închişi într-o cuşcă de fier, unde trebuia să fim zdrobiţi, prin comparaţie, acum ne aflăm în rai.

Vorbind astfel, ei alergară spre singura fereastră. A podului, ce dădea spre o curte strâmtă.

— Iată calea! exclamă bătrânul cavaler rătăcitor zărind fereastra.

— O scândură! Repede o scândură!

Căutară peste tot cu ochii. În pod nu se găsea nimic, nici cel puţin o funie care poate că ar fi putut fi folosită…

Să coboare? Cu neputinţă: soldaţii urcau, scormonind fiecare etaj.

Se priviră între ei, cu chipurile răvăşite. Deodată, dedesubt auziră strigăte…

— Să sărim! zise cavalerul cu răceală. Sunt mai puţin de şase picioare de la o fereastră la cealaltă…

— Să sărim! răspunse bătrânul cu un glas ce i se păru ciudat fiului.

Într-adevăr, era cu neputinţă de sărit: lipsea orice punct de sprijin pentru luarea elanului, iar fereastra din faţă era îngustă. Ar fi fost o minune să te poţi avânta în vid şi să ajungi să treci exact prin acest spaţiu restrâns.

Era totuşi mai bine să-ţi iei acest groaznic risc, decât să cazi pe mâna celor cincizeci de nebuni turbaţi care urlau spumegând de furie!

— Să sărim! spuse bătrânul Pardaillan. Lasă-mă pe mine primul! Şi îndată se ridică în picioare pe pragul ferestrei.

În aceeaşi clipă, cavalerul, sugrumat de spaimă, cu fruntea năduşită, îl văzu pe tată lăsându-se să cadă înainte!

Bătrânul hoinar nu sărise, ci se lăsase să cadă! …

Încercarea era miraculoasă, nemaiauzită, una din acele idei năstruşnice care se nasc din nebunia disperării!

Cu trupul ţeapăn, cu nervii încordaţi până la refuz, cu braţele musculoase întinse într-o enormă sforţare, cu picioarele înfipte în pervazul ferestrei, bătrânul Pardaillan se lăsase să cadă înainte, dintr-o bucată, fără să fi îndoit nici genunchii, nici coatele. Corpul său descrise în vid un arc de cerc…

Cavalerul scoase un ţipăt.

Iar acestui strigăt îi răspunse glasul bătrânului, chiar glasul lui: „Iată scândura, treci cavalere! …”. Nebuneasca încercare izbutise!

Mâinile bătrânului Pardaillan, la capătul braţelor sale întinse, se prinseseră de priciul ferestrei din faţă, în timp ce picioarele se propteau în fereastra podului! …

Şi rămase astfel atârnând deasupra golului, punte vie aruncată între cele două ferestre.

Cei doi oameni erau nemaipomeniţi în tot ceea ce întreprindeau: iute ca fulgerul, uşor ca o pisică sălbatică, cavalerul sări. Puse un picior pe mijlocul punţii vii şi dintr-un salt ajunse de-a berbeleacul până în mijlocul încăperii în care căzuse!

În aceeaşi clipă, bătrânul, puternic agăţat în mâini, lăsă să-i cadă picioarele, se ridică din forţa încheieturii mâinilor şi ajunse lângă fiul său.

Sforţarea fusese atât de mare, încât timp de un minut, rămaseră sleiţi, gâfâind, fără glas.

Podul pe care-l părăsiseră se umplu de răcnete furioase.

Apoi, se lăsă o oarecare tăcere.

Cei doi Pardaillani, cu urechea la pândă, culcaţi pe podea, ascultau, gata să sară la luptă.

— Înţeleg totul! exclamă un glas. Vedeţi, căpitane, trebuie să fi sărit în curticică prin fereastra primului etaj, în timp ce noi urcam.

— Şi acum sunt departe, se auzi un alt glas, care trebuie să fi fost al ofiţerului.

Pardaillanii auziră ceata îndepărtându-se şi coborând, spărgând câteva geamuri ca să-şi mai potolească aleanul. Cavalerul se apropie atunci de o fereastră care da spre curte.

Bęme rămăsese singur, ocupat mereu cu treaba lui funebră.

Acum învelea în pânze capul amiralului.

Apoi, fluierând o melodie de fanfară, se duse să caute apă cu care să-şi spele mâinile. Îi mai rămăsese doar să dea

capul pe mâna unui îmbălsămător de cadavre, care fusese anunţat şi îl aştepta. După aceea, împreună cu cinci sau şase însoţitori, va încăleca şi se va îndrepta cât mai repede spre Italia şi Roma.

— Ia te uită! exclamă Bęme revenind în curte, poarta cea mare e închisă? De cine? De ce?

În timp ce-şi punea, cu oarecare nelinişte, aceste întrebări, îi zări deodată pe cei doi Pardaillan.

În aceeaşi clipă, cavalerul fu lângă el şi îl întrebă:

— Tu eşti cel ce ai aruncat pe fereastră trupul domnului de Coligny?

Glasul cavalerului părea cu desăvârşire paşnic.

Bęme îţi scoase pieptul, se umflă în pene şi răspunse de la înălţime:

— Chiar eu, tinere eretic. Şi apoi?

— Tu l-ai ucis pe amiral?

— Chiar eu, ticălosule vândut lui Calvin. Şi ce dacă?

— Cu ce l-ai omorât?

— Cu asta! răspunse colosul, arătând spre ţepuşă. Izbucni în râs, adăugând:

— A mai rămas destul şi pentru voi, câini leşinaţi, eretici ce sunteţi!

— Aoleu! Săriţi! Puneţi mâna pe eretic! …

În aceeaşi clipă, Bęme voi să se repeadă spre poarta palatului, ca s-o deschidă şi să cheme o bandă pe care o auzea devastând o casă pe aceeaşi stradă.

Dar rămase ţintuit locului.

Bătrânul Pardaillan îl apucase de beregată, spunându-i:

— Nu mişca, prietene, avem o mică răfuială…

Bęme se smuci cu putere, dar cleţtele viu nu-l slăbea deloc. Înăbuşit pe jumătate, înecându-se, colosul făcu semn că va sta liniştit. Bătrânul desfăcu strânsoarea.

— Ce vreţi? întrebă colosul, apucat de un început de spaimă.

— De la tine? Nimic! răspunse cavalerul. Vreau doar să descotorosesc lumea de un monstru.

— Ştii să lupţi? îi spuse cavalerul ridicând din umeri.

— Ah, vreţi să mă omorâţi?

Bęme sări înapoi, trase spada cu mâna dreaptă şi pumnalul cu stânga. Luă poziţia în gardă.

Cavalerul îşi descheie centura şi aruncă spadă.

— Iată arma care se potriveşte aici, rosti el.

Fără grabă, se duse să ridice ţepuşa, o apucă bine în mână şi sări asupra uriaşului.

Bęme zâmbi: spada lui era de două ori mai lungă decât ţepuşa, era sigur că-l va trage în ţeapă pe acest tânăr descreierat şi după aceea o să-i facă felul şi tatălui.

Cavalerul îl atacă şi de data aceasta Bęme păli.

Bătrânul hoinar, în mijlocul curţii, îşi încrucişase braţele.

Cavalerul se apropiase de colos şi chipul lui era de nerecunoscut, cu ochii aceia înspăimântător de încremeniţi.

Bęme lovi de două ori, una după alta. Loviturile fură parate de ţepuşa care deodată se găsi la două degete de pieptul lui. Huiduma dădu înapoi, mai întâi încet, apoi mai repede: răgea, sărea, înmulţea loviturile, speriat, uimit că niciuna nu nimerea. Dădea înapoi şi după fiecare lovitură, după fiecare paradă, vedea vârful ţepuşii pe pieptul lui.

Deodată, simţi spatele lipit de poarta cea mare.

În faţa lui, chipul îngrozitor al cavalerului.

Bęme înţelese că acum era în voia soartei.

„Voi muri deci?” bolborosi el. „Ah… Poate că din întâmplare, Dumnezeu…”.

Fu ultimul lui cuvânt. Pe când ridică pumnalul într-o ultimă sforţare deznădăjduită, cavalerul îi dădu lovitura de graţie – singura pe care i-o dădu – numai una.

Ţepuşa, aruncată cu un soi de patimă furioasă, a despicat pieptul, l-a străbătut şi s-a înfipt în lemnul porţii.

Bęme a rămas ţintuit de poarta cea mare a palatului Coligny, în picioare, mort fără un oftat.

Cavalerul îşi ridică spada de jos, îşi încheie centironul şi luându-şi de braţ tatăl, care asistase la execuţie fără o

vorbă, nemişcat, ieşi împreună cu acesta printr-o mică poartă ascunsă…

Nu se scurseră nici două minute, când în curte apăru Maurevert.

El îi urmase pe soldaţii lui de Guise din etaj în etaj, căutând şi scormonind cu un zel pătimaş. Când soldaţii se îndepărtară, el avu un moment de deznădejde. Pe unde au putut fugi aceşti Pardaillani? Coborî din nou şi, singur, din etaj în etaj, îşi reluă căutările.

„Au fugit! Îmi scapă! … Ah, dacă îi mai regăsesc vreodată!”.

Mormăia aceste cuvinte întorcându-se în curte şi aruncând în jurul lui priviri fioroase. Când, deodată, se opri încremenit, mut de spaimă.

Acolo, în faţa lui, un cadavru în picioare, cu o ţepuşă înfiptă în corp, era ţintuit de poarta cea mare, închisă! … Era cadavrul lui Bęme…! …

După o clipă, Maurevert îşi reveni în fire şi începu să se învârtească prin curte ca sărit din minţi, urlând:

— Au trecut pe aici! Iată urma trecerii lor! …

Între timp îşi formase repede convingerea că nu mai era nimeni nici în curte, nici în palat… nimic altceva decât cadavre! Atunci, printr-un efort de voinţă, se calmă, gândi atât cât poate gândi un copoi şi încercă să le ia urma.

Privirea lui căzu pe un pachet învelit în pânză.

Desfăcu fâşiile şi găsi capul lui Coligny. Îl apucă de păr.

— Oricum, e bun de luat, bolborosi el printre dinţi. Cui să-l duc? Lui Guise? Reginei? Guise e învins de data asta, am să-l duc reginei şi plecă…

— Vom încerca să ieşim din Paris, zise bătrânul Pardaillan când ajunseră în stradă.

— Vom încerca să ajungem la palatul Montmorency, răspunse cavalerul.

— Doar tu singur ai spus că mareşalul, în calitatea lui de catolic, nu are de ce să se teamă.

— Cine ştie? Să mergem oricum acolo.

— Spune-mi o dată adevărul! zise bătrânul aventurier supărat. Te grăbeşti s-o vezi pe mica Loďse…

Cavalerul păli. El nu rostea niciodată numele Loďsei. Se gândea la el prea mult ca să-l mai şi pronunţe. Se mulţumi doar să repete.

— Să mergem acolo în orice caz. Dacă mareşalul de Montmorency este atacat, cred că-i vom fi de folos.

Şi gândul că bandele de turbaţi ar putea s-o împresoare pe Loďse, îl înfiora ţi-l făcu să grăbească pasul.

— Dar dacă, la urma urmei, întrebă bătrânul, este şi el de partea ucigaşilor, căci, ce Dumnezeu, e doar un bun catolic?

Cavalerul se opri, livid.

— Oh, murmură el, ar fi oribil. Vreau să mă conving, tată! Vreau să văd dacă Loďse este fiica unuia care ucide în numele Domnului.

Capitolul 39

Duminică, 24 august 1572, sărbătoarea sfântului Bartolomeu

Ieşind din stradă Béthisy. Pardaillanii îşi putură da seama că fiecare pas le putea aduce noi primejdii. Parisul era ca un întins câmp de luptă, cu neputinţă de străbătut fără să te loveşti de vrăjmaşi înfuriaţi, fără să rişti moartea în fiecare clipă. Cu toate acestea, nu se vedeau încăierări. Se săvârşeau însă omoruri, măceluri.

În fiecare cartier, în fiecare stradă, orice persoană bănuită că a arătat o oarecare simpatie faţă de reformă, protestantă sau nu, era hărţuită. Aceleaşi scene groaznice se repetau în toate colţurile Parisului.

Când se lumină bine, masacrul luase proporţii fantastice. Şi aceasta avea să dureze timp de şase zile. În provincie, în marile oraşe aveau loc aceleaşi scene înfiorătoare…

La Paris, în această dimineaţă de august atât de frumoasă şi strălucitoare, omenirea se transformă. Oamenii deveniseră lacomi de carne omenească. Au fost văzute femei bând sângele victimelor. Se respira un miros înecăcios şi fad, cel al cărnurilor arse, peste tot se vedeau

focuri, fum, iar prin vârtejurile de fum, chipuri hide, umbre alergând, fulgerul roşu al vreunui pumnal care lovea.

Sânge! Sânge! Peste tot i se vedeau urmele – de-a lungul zidurilor stropite din plin, pe drumuri în bălţoace alunecoase. În râurile umflate care se rostogoleau cu furie. Şi, printr-un curios fenomen, mai erau cartiere liniştite, străzi unde timp de mai multe ceasuri nu s-a putut bănui că Parisul era o mare de foc şi de sânge.

Într-o mică piaţă în aer liber, care se găsea în spatele lui Saint-Merry, într-o curte, negustoresele şi gospodinele discutau vesel, mirate doar de bătăile clopotelor, al căror rost nu-l înţelegeau.

La o sută de paşi de Sena, nu departe de Bastilia, nişte moşnegi jucau cu bile mari de lemn sau se încălzeau la soare.

În afara acestor rare locuri scăpate de sub apăsarea groazei, totul în Paris oferea imaginea unui oraş devastat de un mare cataclism. Sute de case erau în flăcări, mii de cadavre umpleau străzile.

Iată ce văzură Pardaillanii în acea dimineaţă de duminică, sărbătoarea Sfântului Bartolomeu.

Căutând cu încăpăţânare să meargă de-a dreptul spre palatul Montmorency, ei se retrăgeau până la marginea Parisului, pentru ca apoi, zbătându-se din nou, să fie târâţi, împinşi când înainte, când înapoi, bătuţi de vijelia ciclonului care bântuia cetatea, universitatea, oraşul întreg…

Capitolul 40

Profiluri de monştri

Cât era ceasul? Habar n-aveau. Unde se găseau? Tot nu ştiau. Se aflau undeva, sub un mic acoperiş, agăţaţi de o bornă de care de obicei se legau caii, unde-i târâse puternicul flux al mulţimii.

La zece paşi, la dreapta lor, se devasta un palat, în faţa palatului fusese ridicat un rug, pe care erau îngrămădite şi fotoliile palatului.

Cineva dăduse atunci foc rugului.

Apăru un om ţinând în braţe un cadavru.

„Trăiască Pézou!” urla mulţimea din jurul rugului.

Cadavrul era al ducelui de La Rochefoucauld, iar omul era Pézou. Cavalerul de Pardaillan îl văzu desluşit prin vârtejurile de fum. Pézou era cu braţele goale şi avea mersul şi înfăţişarea unui tigru. În jurul lui oamenii din bandă aveau feţele schimonosite; aceiaşi ochi aprinşi, aceleaşi guri cu buzele rânjite… ca tigrii! De fapt, acolo nu mai erau decât nişte tigri.

— Ăsta-i al patruzecilea! urlă unul dintre ei. Bravo Pézou!

Pézou zâmbi şi se îndreptă spre rug, cu cadavrul în braţe.

Leşul nefericitului La Rochefoucauld avea gâtlejul larg căscat de o rană mare, care încă mai sângera

Pézou şi ceata lui înconjurară rugul care începu să ardă.

Pézou se caţără pe o masă şi ridică trupul ca pentru a-l arunca în vârful grămezii.

Deodată, îl aduse cu iuţeală înapoi spre el. Chipul lui luă expresia unei fiare. Gura. Într-un gest delirant o lipi un moment de rana roşie – apoi aruncă cadavrul în foc, iar el, cu buzele însângerate sări de pe masă bolborosind:

— Mi-era sete! …

Un răgnet prelung al mulţimii salută haita de tigri care se repezea dispărând după colţul străzii, căutându-l adulmecând, mirosind. Pézou urlă:

— Acum, al patruzeci şi unulea! Până seara, numai eu am nevoie de o sută…

— Să fugim! Să fugim! zise bătrânul Pardaillan, îngălbenit de spaimă. Se încolăcise din toate puterile în jurul fiului, ca să-l împiedice de a se repezi asupra lui Pézou.

Căutară direcţia bună şi-şi reluară drumul, mergând drept spre palatul Montmorency.

Tocmai când făcuseră o bucată bună şi se apropie de Sena, fură apucaţi într-un nou vârtej, se găsiră deodată în mijlocul unei mulţimi şi prinşi strâns unul de celălalt, împinşi din toate părţile, târâţi, ajunseră înapoi până la intrarea străzii Saint-Denis, unde privind în jur, văzură că se aflau în curtea

unei case frumoase. Dinăuntru se auzeau gemete de agonie, iar mulţimea bătea din palme şi ţipa… „Bravo, Crucé! Bravo, Crucé! Pe el, jefuieşte-l pe La Force”.

Era într-adevăr casa bătrânului hughenot La Force.

Aici, treaba s-a făcut repede.

După trei minute nu se mai auziră vaiete de agonie. Totul fusese măcelărit, servitori, servitoare şi stăpâni…

Mulţimea plecă, împinsă de ajutoarele lui Crucé, mergând să caute mai departe noi victime, iar curtea se goli.

— Să fugim! zise din nou bătrânul Pardaillan.

— Să intrăm! îl contrazise cavalerul, pătrunzând înăuntru printr-o scară largă, ajunseră într-un salon mare şi frumos, în parte distrus. În mijlocul acestui salon se găseau îngrămădite unele peste altele cinci cadavre.

Doi oameni lucrau, cu un calm cumplit, la spargerea unui dulap. Era Crucé şi unul dintre oamenii lui.

Spărseseră sertarele şi începură să-şi umple buzunarele.

Apoi se repeziră la cadavre. Bătrânul La Force având la gât un colier de mare preţ.

Se aplecară peste mort şi Crucé îi fură acestuia colierul, iar prietenul smulse urechile unei femei ca să-i fure diamantele cerceilor.

— Acum hai să plecăm, zise Crucé… Dar când să se ridice, se prăbuşiră amândoi în acelaşi timp, cu feţele între cadavre.

Cavalerul îl doborâse pe Crucé cu o lovitură de pumn la tâmplă, iar bătrânul Pardaillan fărâmase ţeasta celuilalt cu mânerul pistolului.

Cei doi bandiţi nu apucară nici să strige. Se zbătură doar un moment în spasmele agoniei.

Pardaillanii coborâră şi-şi reluară goană pe stradă, lipindu-se de ziduri, încercând să ocolească bandele de canibali şi focurile ce sărbătoreau victoria.

Unde se aflau? Nu ştiau. Cât era ceasul? Nu ştiau.

Vedeau doar soarele înălţat sus pe cer, strălucind într-o lumină liniştită, deasupra norilor de fum, iar clopotele vuiau

într-una.

La un colţ de stradă, cei doi Pardaillan se opriră încremeniţi.

Ar fi vrut să fugă de cumplita privelişte. La douăzeci de paşi apăruse o bandă.??? Arătând înspre ei, vreo cincizeci de hăţuiţi cei ce se aflau în frunte erau bine în mâini cu pumnale. Toate lamele erau pline de sânge.???

Toţi purtau cruci albe, iar vreo cincisprezece erau călare.

În faţa tuturor mergeau trei oameni. Aceştia aveau suliţe, iar în vârful fiecăreia dintre ele se afla un cap! … „Trăiască Kervier! Trăiască Kervier!” striga mulţimea scoasă din minţi. „Kervier! Kervier! Loup-Kervier! Loup-Kervier!” El îşi agita suliţa în vârful căreia se legăna un cap livid…

Cei doi Pardaillan recunoscură în acelaşi timp capul şi fură cutremuraţi de acelaşi fior de groază.

„Râmuş!”.

Cavalerul şoptise numele, închizând o clipă ochii…

Era chiar capul sărmanului şi blândului învăţat.

Ochii cavalerului rămaseră aţintiţi asupra acestui cap. Apoi privirea coborî asupra celui ce purta suliţa, asupra lui Kerbier. Cavalerul se scutură şi sentimentul de milă şi de groază care-l paralizase până atunci, se preschimbă într-o mânie furioasă, care-i albi buzele.

Kervier văzu faţa aceasta schimonosită care-l privea şi citi pe ea dispreţul cu care-l fulgeră. Răcni şi făcu o mişcare arătându-i pe cei doi Pardaillan, dar în aceeaşi clipă căzu şi se rostogoli pe strada pe care venise, strigând:

— Vă blestem! apoi îşi dădu sufletul.

Un glonte de pistol îl nimerise drept în frunte, iar focul fusese tras de cavaler.

Un flăcău zdravăn, cu cruce albă, se lovise puternic de acesta. Omul flutura un pistol încărcat, iar Pardaillan îl oprise cu o lovitură de pumn, îi smulse pistolul şi trase!

În aceeaşi clipă s-a produs împotriva celor doi Pardaillan un cumplit iureş, s-a ridicat un strigăt sălbatic de moarte, au răsunat focuri de archebuze, cinci sute de lupi înfuriaţi

urlau sinistru în faţa unei alei în care se refugiaseră cei doi eretici, voind să pătrundă pe ea toţi deodată, dar mai repede, mai înfuriat decât toţi, un cavaler, un uriaş îmbrăcat în roşu, aparţinând fără îndoială personalului lui Damville, îşi împinse calul înainte, violent, gata de luptă…

— Salvaţi! urlă cu un glas triumfător bătrânul cavaler.

Şi în timp ce călăreţul se întreba cum erau salvaţi, bătrânul Pardaillan, într-un salt teribil, se agăţă de frâul calului, al cărui cap şi gât apărură la intrarea aleii. Trase calul după el, îl împinse, îl târî şi-l făcu să intre cu tot corpul în alee, care astfel fu închisă! …

Bătrânul hoinar izbucni într-un râs homeric.

În spatele crupei calului se înghesuiau lupii, răsunau răcnetele lor furioase, dar calul zvârlea din copite. Uriaşul roşu, năucit un moment de această manevră, încerca cu smucituri puternice să tragă calul înapoi, când, deodată, apucat de o spaimă nebună se lăsă să alunece înapoi pe crupă ca s-o ia la goană, dar o zvârlitură de copită îl trimise de-a berbeleacul, drept în mijlocul atacatorilor, tocmai în clipa când atinsese pământul…

Cavalerul priponise la iuţeală, cu centironul său, picioarele dinainte ale calului, un superb roib înspicat, iar bătrânul se pregătea să-l lovească cu pumnalul în piept, pentru ca obstacolul să rămână acolo mai multă vreme… când cavalerul îl opri şi-i spuse:

— Galaor! …

Bătrânul privi animalul şi recunoscându-l, repetă:

— Galaor! … E chiar el…

Iar râsul lor, al celor doi, umplu aleea cu un vuiet de tunet.

Galaor, cu picioarele împiedicate, zvârlea în spate cu şi mai multă furie: pântecele lui atingea când una, când alta din margini, aleea fiind astfel blocată de o stavilă vie.

Cei doi Pardaillan se îndreptară spre fundul aleii, siguri că intrarea în stradă nu va fi posibilă înainte de vreo zece minute. Înainte să plece, cavalerul îmbrăţişa botul aburind al calului, spunându-i:

— Mulţumesc, bunul meu prieten…

— Ei drăcie, exclamă bătrânul. Am intrat într-o cursă de şoareci nu există nici o ieşire! Dar să fiu al naibii dacă fundătura asta nu mi-e cunoscută… mi se pare că am mai trecut pe aici.

În fundul aleii se deschise brusc o uşă şi apăru o femeie…

— Huguette!

Ambilor le scăpă acelaşi strigăt.

Era într-adevăr Huguette, iar ei se găseau în aleea hanului La Devinicre. Cum de n-o recunoscuseră?

Întâmplarea i-a adus în strada Saint-Denis, atunci când voiau să se îndrepte spre Sena.

Tot întâmplarea îi făcuse să se oprească în faţa acestei alei, care le oferea un refugiu în momentul când strada fusese invadată de o haită urlătoare de lupi a lui Kervier.

Huguette, tremurând toată, îi conduse într-un salon învecinat. Acolo se aflau trei oameni: Landry Grégoire, palid ca un mort şi, lucru curios în momentele acelea, doi poeţi care beau şi scriau: erau Dorat şi Pontus de Thyard.

— Pe aici! le strigă Huguette celor doi Pardaillan arătându-le o scară. Sus veţi putea comunica cu casa vecină, veţi coborî din nou şi puteţi ieşi prin spate… fugiţi!

— Pe Dumnezeul meu! zise Dorat, vreau să scriu o odă în cinstea nimicirii ereticilor, care să facă numele meu cunoscut posterităţii! Voi boteza poemul meu: „Utreniile Parisului!”.

— În acest caz, moaie-ţi până în sânge, îi spuse Pontus.

— Nenorocire! Nenorocire! gemu Landry Grégoire, făcându-se că-şi smulge părul din cap, operaţie imposibilă întrucât era cu desăvârşire chel. Nenorocire, hanul meu va fi distrus dacă se va afla că ei au fugit pe aici.

— Cumetre Landry, îi strigă bătrânul Pardaillan, pune hanul, tot ce se va sparge şi incendiul pe nota mea de plată! …

— Jur că totul va fi plătit, adăugă cavalerul.

— Fugiţi! Fugiţi! repetă Huguette.

Bătrânul Pardaillan o sărută pe amândoi obrajii. Cavalerul o luă în braţe, în timp ce ea se pierduse de tot şi o sărută cu gingăşie pe ochi, şoptindu-i:

— Huguette, nu te voi uita niciodată…

O tutuia pe Huguette pentru prima dată, iar inima acesteia fu puternic zguduită…

Porniră în grabă şi dispărură pe o scară.

În aceeaşi clipă reapăru hangiul, purtând în braţe un sac în care îngrămădise aurul lui şi bijuteriile soţiei.

— Să fugim! zise Huguette. Turbaţii au ocupat aleea…

— Să fugim! repetă Landry tremurând pe picioare.

— Doamnă Landry! tună poetul Dorat, sunteţi o rea catolică şi am să vă denunţ!

Pontus de Thyard îşi trase spada şi zise liniştit:

— Plecaţi Huguette, plecaţi cumetre Landry, iar dacă această viperă va îndrăzni să şuiere, o voi străpunge pe loc! …

Dorat se prăbuşi.

Câteva clipe mai târziu, hoarda de lupi pătrundea prin poarta spartă din alee şi, nemaigăsind pe nimeni, începu să devasteze şi să dea foc hanului.

Capitolul 41

Privelişti tragice

Cei doi Pardaillan mergând pe drumul arătat de Huguette, ajunseră într-o străduţă pustie şi alergând cu paşi grăbiţi, sosiră în strada Montmartre prin stradela Saint-Sauveur. Ar fi fost însă zadarnic să încerce a se opri în această stradă, căci acolo se afla o îmbulzeală de oameni, care rostogolea spre Sena valurile ei repezite, prin vălătucii deşi de fum, printre urletele de moarte, în vacarmul neobosit al clopotelor şi al archebuzelor.

Pardaillaniî fură prinşi în acest vârtej şi târâţi… unde? Nu ştiau! Îşi pierduseră capul de spaimă. Greţuri puternice le întorceau stomacurile pe dos…

În timp ce erau oarecum miraţi că bestiile lacome de sânge nu se aruncaseră încă asupra lor, zăriră deodată că

fiecare dintre ei purta câte o brasardă albă la braţul drept.

Huguette, cu mâna ei iute şi uşoară, fără ca ei să observe, le aplicase talismanul protector.

Cavalerul desfăcu brasarda cu un gest furios: el nu era hughenot. Dar catolic era? În realitate, nu cunoştea nimic nici despre una, nici despre cealaltă din religii. Voi să arunce brasardă, dar bătrânul Pardaillan o prinse din zbor şi o vârî în buzunar, spunând:

— Pe Pilat, s-o păstrăm măcar ca o amintire a dragei noastre Huguette!

Cavalerul ridică din umeri.

Băgând pânza albă în fundul buzunarului, bătrânul hoinar dădu acolo peste o hârtie pe care o mototoli.

— Ce-o fi asta? întrebă el.

— Ce? …

— Nimic… îmi aduc aminte… hai să mergem, într-adevăr, nu era nimic, sau nu prea mare lucru, gândi bătrânul. În momentul când părăsiseră curtea palatului Coligny, Pardaillan tatăl zărise o hârtie căzută la picioarele lui Bęme, care atârna cu pieptul străpuns de ţepuşa înfiptă în poartă. Fără a se gândi, o ridicase şi o vârâse în buzunar.

Continuară deci să se lase târâţi de valul omenesc care-i ducea spre Sena, pe care trebuiau s-o treacă pentru a se îndrepta spre palatul Montmorency.

Dar, la intrarea pe pod, fură opriţi de o mulţime de opt sau nouă mii de furioşi.

Pe neaşteptate se ivi o stradă, în care putură să se refugieze, pentru a scăpa de învălmăşeala aceea îngrozitoare. Se găsiră deodată în faţa unui spaţiu înconjurat cu ziduri destul de joase, iar acest colţ al Parisului le apăru paşnic, zâmbitor, liniştit.

Capitolul 42

Oaza

Unde erau? Nu ştiau. Ce oră era? Nici asta nu ştiau. Se odihniră puţin şi îşi şterseră sudoarea care şiroia pe chipurile lor livide.

La zece paşi, la stânga lor, se afla o poartă largă. Lângă poartă se ridica o construcţie scundă, un fol de cabană.

Cu minţile adunate şi mai odihniţi, ei priviră în jur şi văzură că deasupra porţii se afla o cruce. Privind peste zid, văzură pământul plin de cruci şi înţeleseră.

Terenul acela împrejmuit era un cimitir, iar cabana, locuinţa groparului.

Pardaillanii ajunseră la Cimitirul Neprihăniţilor.

Putea fi ceva mai mult de amiază.

Ei se sfătuiră atunci, pe ce drum să treacă Sena, pentru a ajunge la palatul Montmorency.

În cele din urmă, cavalerul făcu un plan după care aveau să meargă până la portul de ipsos, care se mai numea şi port des Barrés, aflat în spatele bisericii Saint-Paul. Acolo vor sări într-o barcă şi vor coborî cursul fluviului până la bac, unde se vor opri nu departe de palatul mareşalului.

Când să pornească, văzură venind spre ei un copilaş. Acesta mergea încet, încovoiat sub povara unui pachet voluminos, învelit într-o pânză.

„Unde am mai văzut eu copilul acesta?” murmură cavalerul.

Când copilul ajunse lângă ei, îl întrebă:

— Încotro, micuţule? …

Copilul lăsă cu grijă pachetul la pământ, arătă spre cimitir şi spuse:

— Mă duc acolo… Ah! Acum vă recunosc… dumneavoastră mi-aţi vorbit într-o zi pe când lucram lângă mănăstire şi… mi-aţi spus că gherghinele mele sunt minunate. Vreţi să le vedeţi? Le-am terminat…

Desfăcu repede pachetul şi cu o mândrie naivă îşi arătă opera.

— E foarte frumos, aprecie sincer cavalerul.

— Nu-i aşa? E pentru mama.

— Ah, da, îmi aduc aminte, zise cavalerul mişcat… Te cheamă?

— Jacques Clément, după cum v-am mai spus. Vreţi să-mi deschideţi poarta cimitirului?

Cavalerul bătu la uşa cabanei. Apăru groparul, tremurând de teama larmei ce se iscase. Totuşi, când i se explică despre ce era vorba, păru să se mai liniştească, privi cu atenţie copilul, se lovi peste frunte şi întrebă:

— Oare nu te cheamă Jacques Clément?

— Chiar aşa.

— Ei bine, vino! Am să-ţi arăt mormântul mamei tale…

Cei doi Pardaillan erau uimiţi de această recunoaştere, dar micuţul nu părea prea mirat şi îşi reluă pachetul.

— Vii de departe aşa? întrebă cavalerul.

— De la mănăstire… ştiţi de unde! Ah, tare mi-a fost greu să trec! E ceva lume pe străzi!

Vorbea liniştit, chiar serios. Apoi plecă după gropar.

Cavalerul îi urmă şi el mecanic, intrând în cimitir.

În momentul când grupul dispăruse printre morminte, apărură doi călugări tot de pe drumul pe unde venise şi Jacques Clément şi se opriră lângă poarta de intrare.

— Frate, zise unul din ei, să ne mai tragem puţin sufletul şi să dăm oamenilor noştri timp să ne ajungă.

— Să-i dăm totodată timp copilului să pregătească minunea, completă celălalt… Ce de omoruri! Cât sânge, frate Thibaut! Nu crezi că ar fi mai bine ca în loc de sânge să se verse vin, bonum vinum? …

— Frate Lubin, gândeşte-te că sângele acesta îi place Domnului!

— Da, nu zic nu. Dar mărturisesc că mi-ar plăcea mai mult să mă găsesc la Devinicre, fără să mai vorbim că un glonţ rătăcit…

În timp ce călugării, unul aspru şi celălalt plângăreţ, pălăvrăgeau astfel, grupul format din cei doi Pardaillan, groparul şi micul Jacques Clément, se oprise lângă un mormânt al cărui pământ fusese proaspăt răscolit.

— Aici! arătă groparul.

Copilul păru tulburat o clipă şi murmură:

— Mama… cum o fi fost ea în timpul vieţii?
— Sărmane micuţ, zise cavalerul, deci n-ai cunoscut-o?
— Nu, dar va fi mulţumită.
Apoi începu să planteze pe mormânt tufele de gherghine artificiale, pe care le scotea din pachet…
Acestea formară, în cele din urmă un frumos tufiş înflorit, ca şi cum, prin minune, gherghinele ar fi început să înflorească în mijlocul lunii august.
Ceva asemănător lacrimilor se prelinse pe obrajii cavalerului şi căzu pe pământul mormântului mamei lui Jacques Clément – adică al Alicei de Lux şi al lui Panigarola…
Copilul, ridicând privirea şi văzând lacrimile, fu foarte emoţionat. Se apropie şi luând mâna cavalerului, îi spuse serios:
— Aţi plâns-o pe mama. Nu voi uita niciodată acest lucru… vreţi să-mi spuneţi numele?
— Mă numesc cavalerul de Pardaillan…
— Cavalerul de Pardaillan…
— Micuţule, i se adresă cavalerul, n-ai vrea să te conduc?
— Nu, nu, nu mi-e frică… şi apoi vreau să mai rămân aici. Am multe lucruri de spus mamei…
— Adio, copile.
— La revedere, cavalere de Pardaillan, răspunse cu gravitate Jacques Clément.
Bătrânul aventurier îl luă pe cavaler de braţ şi-l duse de acolo.
În acest timp, cei doi călugări aşteptau nu departe de poarta cimitirului. După o jumătate de ceas, îl văzură revenind pe micul Jacques Clément. Thibaut dădu la repezeală indicaţii lui Lubin, care gemu:
— Trebuie, deci, să risc din nou să fiu ucis într-o încăierare!
— Fii iute, fii tare, frate Lubin… eu mă întorc la mănăstire, trebuie să însoţesc copilul.
Lubin oftă adânc, iar grăsimea de pe fălci i se cutremură.

Thibaut îl luă pe micul Jacques Clément de mână şi se îndepărtă zicând:

— De altfel, iată întăriri… frates ad succurendum! … Hai, frate Lubin, acum e momentul!

Vreo cincizeci de indivizi cu înfăţişare fioroasă se apropiau de cimitir. Trecând pe lângă ei, Thibaut le făcu un semn, apoi el dispăru repede împreună cu copilul.

„Totdeauna e la fel," bombăni Lubin, „dacă ar fi fost vorba să mă trimită să golesc o sticlă la Devinicre, fratele Thibaut n-ar fi fost tot atât de grăbit să mă lase în voia soartei, în timp ce el să se pună la adăpost…"

Apoi pătrunse în cimitir, fără să aibă aerul că observase că ceata intrase după el şi că-l urma.

Fratele Lubin merse drept la mormântul Alicei de Lux.

— Ce văd? strigă el cu glas puternic. Au înflorit gherghinele? …

Căzând în genunchi, ridică braţele spre cer, ţipând cât îl ţinea gura:

— Minune! Minune! Lăudat fie Domnul!

— Minune! Minune! urlară oamenii lui, probabil complici inconştienţi ai comediei ce se desfăşura.

— Dumnezeu îşi arată voia.

— Moarte ereticilor!

Strigătele acestea se înmănunchează timp de câteva secunde. Apoi, fratele Lubin intona un Te Deum, reluat în cor de cei ce-l înconjurau. Alţii, auzind strigăte, intrau şi ei în cimitir. Zvonul despre minune fu repede răspândit în tot cartierul şi acum oamenii veneau în goană, se îmbulzeau printre morminte. După un sfert de oră, o mulţime imensă umplea cimitirul şi fiecare putea să vadă cu ochii frumosul tufiş de gherghine înflorite în plină lună august! …

Fratele Lubin smulse tufişul de gherghine, având grijă să nu lase acolo nici o ramură.

Apoi, o duzină de voinici puseră mâna pe el şi-l cocoţară pe umeri. Grupul acesta fu înconjurat îndeaproape de oamenii

cu mutre bune de spânzurat, pe care Thibaut îi numise „fratres ad succurendum” (fraţi veniţi în ajutor).

Şi astfel, procesiunea se organiză. Apărură şi preoţi, precum şi o mulţime de călugări.

Glorios şi strălucind de grăsime. Lubin purtând în braţe tufişul micului Jacques Clément fu plimbat prin tot Parisul. La trecerea lui pasiunile se reaprindeau, masacrul îşi recapătă violenţa, iar marele măcel devenea şi mai sălbatic.

Acesta fu miracolul gherghinelor.

Capitolul 43

Mulţi din câinii hrăpăreţi se sfâşiau între ei

Cei doi Pardaiillan au încercat să-şi pună în aplicare planul de a ajunge la portul Barrés, pentru a coborî Sena, punând mâna pe una din numeroasele bărci legate la chei.

Dar, de-abia ieşiţi din acel soi de oază pe care o formă cimitirul cu împrejurimile sale, ei fură din nou înghiţiţi de vălmăşagul mulţimilor dezlănţuite: voiau să meargă în sensul fluviului, dar o pală de vânt a viforului omenesc îi împinse înapoi spre Luvru.

Şi deodată, în mijlocul acestui torent, se pomeniră la intrarea pe Podul de lemn, apoi pe pod şi la urmă, pe malul stâng.

În acest fel trecură Sena.

Torentul cotea la stânga, iar ei intrară în labirintul de străzi care trebuia să-i conducă la palatul Montmorency.

Acolo, strigătele de moarte, vaietul clopotelor şi jeluirile victimelor se amestecau în aerul încins, ca şi pe malul drept…

Dezorientaţi, ei mergeau, conduşi numai de un fel de instinct. Urmau cursul epicei goane prin măcel, sânge şi flăcări, având o înfăţişare tragică, îngrozitoare.

Deodată, o mică piaţă. Bătrânul Pardaillan îşi apucă fiul de braţ, îl opri scurt şi îi arătă ceva ce trebuie să fi fost înfiorător, căci cavalerul fu cutremurat de un fior convulsiv.

Bătrânul, cu glasul înăsprit, exclamă:

— Orthčs! Orthčs d’Aspremont… înseamnă că Damville e şi el pe aproape.

— Mii de blesteme! răcni cavalerul.

Era Orthčs, primul ajutor al lui Damville. Servitorul lui credincios!

În clipa aceea, o femeie, o hughenotă, sări afară dintr-o casă apropiată, despletită, cu privirea pierdută, cu hainele făcute zdrenţe, aproape goală, plângând după îndurare cu un glas sfâşietor.

O fugăriră vreo duzină de călăi.

Femeia, tânără şi frumoasă, se ciocni de Orthčs, căzu în genunchi, cu sufletul la gură, cu mâinile întinse:

— Îndurare, nu mă ucideţi! Milă!

Un zâmbet înspăimântător crispa buzele lui Orthčs. Ridică biciul şi o atinse pe femeie, apoi pocni din bici cu lovituri puternice, urlând:

— Şo pe ea, Pluton! Şo pe ea, Proserpina! Pe ea! N-o lăsaţi, pe ea! …

În aceeaşi clipă, cei doi câini uriaşi, cu boturile mânjite de sânge, se aruncară asupra femeii. Ea gemu, înnebunită de spaimă şi căzu pe spate, cu cei doi câini deasupra ei.

Un colţ înfipt al lui Pluton îi sfâşie gâtlejul, în timp ce botul Proserpinei se cuibări într-unul din sâni… Peste câteva secunde, cei doi Pardaillan, încremeniţi de groază de cărnuri palpitânde, din care ţâşneau şuvoaie de sânge, nu mai auziră decât mârâiturile înfundate ale celor doi câini, înverşunaţi în furia lor dezgustătoare.

Atunci, cavalerul, palid ca un mort, cu buza încleştată de acel zâmbet ciudat pe care-l arăta în momente deosebite, cu mustaţa zburlită, fremătândă, se repezi la Orthčs.

Orthčs, ridicându-ţi ochii, îi zări pe cei doi Pardaillan şi scoase un strigăt de bucurie drăcească… începu o mişcare, pe care însă n-o termină… deoarece cavalerul îi şi apucase încheietura mâinii, aceea care ţinea biciul, iar strigătul lui deveni un răcnet de groază: cavalerul îi smulsese biciul şi continuă să-l ţină strâns de mână.

Biciul se ridică, şuieră în aer şi se abătu asupra lui Orthčs…

O dungă lată roşie brazdă faţa tigrului cu chip de om.

Biciul pentru cpâini se mai ridică o dată şi se abătu din nou pe obrazul lui Orthčs ţi apoi, încă şi încă, de multe ori! …

Într-o sforţare disperată, Orthčs se smulse din strânsoarea cavalerului ţi cu ochi sângeroţi ţipă celor ce-l urmau:

— Pe ei! Sunt hughenoţi… Şo pe el! Omoară-l! Pluton, Proserpina, pe el!

Cei doi câini părăsiră rămăşiţele însângerate ale femeii şi se ridicară în două labe, cu părul zbârlit, cu boturile rânjite, unul în faţa lui Pardaillan, iar celălalt în faţa cavalerului.

Orthčs, înnebunit de furie şi de durere, răcni din nou:

— Pe ei, Pluton! Pe ei, Proserpina! Săriţi câinilor!

Căzu însă răsturnat pe neaşteptate, ocărând îngrozitor: un câine, nu unul dintre ai lui, un câine ciobănesc, roşcat, slab şi isteţ, sărise asupra lui. Pipeau! Era Pipeau! Pipeau, curtezanul Proserpinei, care-şi urmase iubita peste tot.

Cu o muşcătură fulgerătoare, una singură, fălcile de fier ale lui Pipeau se înfipseră în gâtlejul lui Orthčs…

Vicontele d’Aspremont rămase întins, ucis pe loc, lângă rămăşiţele însângerate ale femeii. Totul se petrecuse atât de repede, încât cei doi Pardaillan nu apucară să vadă nimic din această scenă.

Pluton se aruncase asupra bătrânului Pardaillan, iar Proserpina asupra cavalerului…

Şovăiră un moment, nici cât ai clipi şi apoi, cu un lătrat sălbatic, se repeziră, căutând beregata…

În aceeaşi clipă Pluton se prăbuşi pe spate, străpuns de lovitura de pumnal a bătrânului hoinar…

Proserpina sărise pe cavaler.

În momentul săriturii, acesta îi apucă gâtul cu amândouă mâinile şi strânse cu disperare cele zece degete încleştate de efort, căţeaua horcăi, lătratul i se stinse.

Nu se scurseseră nici zece secunde, din clipa când cei doi Pardaillan au văzut câinii repezindu-se asupra hughenotei.

Aruncară în jurul lor priviri înnebunite, nevăzându-l aici pe Pipeau care se gudura pe lângă ei, scos din minţi de bucurie. Ei nu văzură decât chipurile oamenilor lui Orthčs, mulţimea care se îmbulzea, se învârtea în jurul lor.

„La drum!” spuse cavalerul, iar glasul lui luase o intonaţie necunoscută.

Apucă biciul… biciul pentru câini.

Înaintară, luminoşi, sclipitori, tragici, subţiri, pălind mai mari decât dimensiunea obişnuită a oamenilor, mergând cu un pas hotărât, bătând călcâiele de caldarâm, ca şi cum ar fi înfruntat geniul rău al furtunilor iadului.

Iar porunca strigată de cavaler răsună deasupra vacarmului dezlănţuit:

— Înapoi câinilor! Fii de căţea! Înapoi, câinilor! … Biciul se ridica şi lovea vâjâind în stânga şi în dreapta, iar glasul cavalerului, ca şi cravaşa, şfichiuia, şuiera:

— Înapoi, câinilor! Haita la coteţ! deodată, îl zări pe Pipeau şi-i spuse:

— Iartă-mă. Prietene! Te-am jignit…

În faţa biciului, în faţa curelelor lui vii, făcătoare de minuni, mulţimea se despica. Tigrii, lupii, şacalii, toate animalele însetate de sânge se târâră, se rostogoliră, se îmbulziră la dreapta şi la stânga în micuţa piaţă.

O stradă liberă se deschise în faţa cavalerului, care se aruncă în ea.

Capitolul 44

Între cer şi pământ

Cavalerul intră în stradă, neştiind unde va ajunge. Lângă el, bătrânul Pardaillan mergea cu ambele mâini înarmate cu cei doi pinteni, asemănătoare unor gheare de leu.

În jurul lor zburda Pipeau, nebun de bucurie, dar şi de furie!

Înfruntaseră mulţimea şi acum aceasta se repezise pe urmele lor, invadând trecătoarea strâmtă, înghesuindu-se

învălmăşită şi unduitoare, formând un înalt val omenesc, care înainta, se rostogolea, se ciocnea cu un vuiet de ocean.

Pas cu pas, în faţa valului, cele două fiinţe uluitoare, părând în acel moment de dimensiuni supraomeneşti, cei doi Pardaillan, se retrăgeau treptat.

Cureaua cavalerului vâjâia, şfichiuia, brăzda feţe de unde izbucneau gemete: cele două pumnale, ghearele bătrânului hoinar, sfâşiau pieptul unora. Pipeau, retrăgându-se cu priviri aprinse, cu părul zbârlit, cu lătratul răguşit, sărea asupra altora, muşcându-i de picioare.

Pardaillanii se retrăgeau.

Unde erau? Habar n-aveau…

Deodată, la douăzeci de paşi în spatele lor, se auzi un bubuit înfundat şi puternic, urmat de trosnetul unei case ce se prăbuşea. Bătrânul aruncă o privire fugară în direcţia exploziei şi văzu atunci că stradela dădea într-o stradă mai largă şi că acolo, o altă mulţime se învârtea în jurul a ceva asemănător unei fortăreţe asediate, care fusese parţial aruncată în aer de o mână…

Deci, în faţa lor aveau haita dezlănţuită, din faţa căreia dădeau înapoi, pas cu pas, iar în spatele lor, cealaltă mulţime către care erau împinşi…

Un cleşte de care vor fi zdrobiţi.

Deodată, inevitabilul se produse şi cele două mulţimi se contopiră. Respinşi de un val mai puternic, al tăvălugului uman, cei doi Pardaillan fură aruncaţi în mulţimea ce asedia fortăreaţa. Strada era plină de un fum înecăcios, de praf, de ţipete, de pocniturile archebuzelor. Se produsese o învălmăşeală înfricoşătoare de călăreţi şi pietoni, un vârtej ameţitor, în care Pardaillanii erau aruncaţi dintr-o parte în alta, împinşi şi respinşi. Brusc, un fel de deschidere se căscă în faţa lor, se regăsiră apoi într-o scară largă desfundată, cu rampa dărâmată, cu treptele smulse.

Ajunşi acolo, se căţărară din treaptă în treaptă pe acea scară rămasă în picioare în mod miraculos, urcând, urcând întruna. Ca într-un vis delirant, ei urcau fără să ştie unde se

află, încotro mergeau, fără ca cineva din mulţime să pornească în urmărirea lor pe scara infernală, care se mişca, se clătina prin vălătucii de fum!

Ajunseră la capătul scării, unde se afla o mică platformă deschisă, care trebuie să fi fost înainte ultimul palier.

Acolo nu mai era nimic în afară de un zid înalt de care se ţinea scara. Cu un ultim salt, Pardaillanii săriră pe culmea acestui zid. Se agăţară acolo, se instalară temeinic, dar în spatele lor, în aceeaşi clipă, se produse un zgomot groaznic, în timp ce fură învăluiţi de un nor întunecat de praf şi moloz, scara se prăbuşise! …

Agăţaţi de creasta zidului înalt, ei se găsiră atunci izolaţi între cerul, pe care se rostogoleau norii negrii de fum şi vuiau urletele clopotelor şi pământul de unde se auzea imensul vacarm al morţii…

Atunci, cavalerul se aplecă, privind în jos, nu în partea unde fusese scara, ci pe celălalt versant al zidului.

Cercetă prin vârtejurile de fum şi pară ce se ridicau, căutând să observe ce se petrecea în înfricoşătoarea furtună dezlănţuită la picioarele lor.

Se cutremură şi inima i se opri, iar buzele începură să-i tremure, în timp ce ochii aruncau priviri speriate de deznădejde.

Dar ce văzuse?

Curtea unui palat asediat din stradă. O curte plină de ruine şi cadavre! Printre dărâmături, o mulţime de oameni înarmaţi, care se repezeau prin poarta cea mare sfărâmată, iar pe treptele ce duceau la uşa de intrare a palatului, trei oameni, cu spadele în mâini, se mai apărau încă! …

În fruntea asediatorilor era unul mai turbat, mai furios, mai înflăcărat ca toţi!

Printre cei trei, un om înalt de stat ridica spre cer o ultimă privire plină de rugăminţi!

Pardaillan îi recunoscu atât pe asedianţi cât şi pe cei asediaţi!

Cel ce atacă era Henri de Damville, iar cel gata să moară era François de Montmorency! În sfârşit, cei doi fraţi faţă în faţă!, iar curtea era aceea a palatului Montorency.

— Mii de blesteme! răcni cavalerul de Pardaillan.

Capitolul 45
Ca la Thérouanne

Henri de Montmorency, mareşal de Damville, pornise de la primele sunete ale tocsinului de la Saint-Germain-l'Auxerrois. Armata lui înainta în ordine desăvârşită, fără să se grăbească.

În faţă se găseau gentilomii din suita lui, în număr de douăzeci şi cinci. Veneau apoi trei sute de mercenari călări, în urma călăreţilor, trei cărucioare transportau butoaiele cu praf de puşcă, iar după ele mărşăluiau două sute de pedestraşi înarmaţi cu archebuze.

Îndată după pornirea acestei trupe, mareşalul încredinţă comanda unuia dintre gentilomi, iar el se îndepărtă doar cu treizeci de călăreţi.

Micul grup ajunse în scurtă vreme la palatul Mesmes.

El descălecă şi se apropie de poarta palatului, strigând:

— François de Montmorency, tu eşti acela care mi-ai aruncat această mănuşă?

În acelaşi timp. Lovea mănuşa ţintuită în poartă.

În jur, zarva creştea, treceau torţe, se auzeau strigăte. Cei treizeci de călăreţi, nemişcaţi ca nişte statui, nu întorceau capul spre vacarmul ce creştea: se uitau ţintă la şef.

Damville lovi mănuşa şi cu un glas şi mai sălbatic, strigă:

— Unde eşti, François de Montmorency? De ce nu eşti de faţă când îţi ridic mănuşa?

Smulse repede mănuşa şi o agăţă de arcul şeii. Apoi strigă pentru a treia oară:

— Fricosule! Pentru că nu te afli aici ca să-mi primeşti provocarea, eu voi fi acela ce te va căuta!

La aceste cuvinte, încalecă şi avântându-se în galop, îşi ajunse din urmă trupa în momentul când aceasta trecuse Marele pod.

Mareşalul de Montmorency, ţinut, după cum am văzut, departe de conspiraţie fiindu-i suspect lui Guise, urât de bătrâna regină, nu ştia ce avea să se întâmple. Dar chiar dacă ar fi ştiut, i-ar fi fost cu neputinţă să presupună că vor îndrăzni să atace un Montmorency.

François de Montmorency, deci, se ştia suspectat, dar nu şi dat pe mâna călăilor, pentru orice eventualitate, el pusese palatul în stare de alarmă.

Vreo doisprezece gentilomi, unii catolici, alţii hughenoţi, credincioşi monarhiei, dar, ca şi el, îngroziţi de atâtea războaie sălbatice, trăiau în palat şi formau suita, lui dacă vreţi, curtea lui.

Mareşalul ridicase la patruzeci numărul militarilor pe care-i întreţinea.

În plus, înarmase şi lacheii, vreo douăzeci de prin tot palatul.

La un loc, formau cu toţii o trupă de optzeci de luptători. Palatul fu aprovizionat din abundenţă cu praf de puşcă, gloanţe, puşti, pistoale şi arme diferite, precum şi cu alimente pentru o lună.

Dispariţia, pe rând, a bătrânului Pardaillan şi apoi a cavalerului, mări îngrijorarea mareşalului. Din acel moment, palatul fusese baricadat în fiecare seară.

În timpul acestor câteva zile, Loďse trăia lângă mama ei. Blânda nebunie a Jeannei de Piennes rămăsese neschimbată în manifestările ei. Ea se credea mereu la Margency şi putea fi văzută trăgând cu urechea şi murmurând:

— Iată-l că vine... Am să-i spun... oh, tremur! ...

Şi dacă François apărea în acele clipe, cu inima înduioşată, cu braţele întinse spre acela care-l iubise atât, nebuna îl privea cu uimire, fără să-l recunoască.

În ce priveţte pe Loďse, era cu neputinţă de ghicit dacă suferise de pe urma inexplicabilei dispariţii a cavalerului. Profilul ei pur şi mândru de fecioară nu se schimbase. Numai îngrijorarea îi chinuia probabil îngrozitor sufletul.

Sâmbătă seara, pe când se aşezase lângă Jeanne de Piennes, lucrând la o broderie, ochii ei visători părură să fixeze un punct în spaţiu. Nebună, care avea aerul că moţăie, se ridică deodată şi cu chipul în extaz murmură:

— În sfârşit… iată-l! Oh, când va sosi? …

Mareşalul intră chiar atunci. El cuprinse dintr-o singură privire scena atât de mişcătoare şi de tristă. Ridică în braţe pe mamă şi pe fiică, strângându-le cu disperare la piept, pradă unei nelinişti de nedescris.

Pe la două dimineaţa, totul dormea în noaptea aceea de sâmbătă, în afară de soldaţii din corpul de gardă. Era tăcere deplină. Jeanne de Piennes şi Loďse dormeau în aceeaţi cameră.

Pe la orele zece, mareşalul s-a retras în apartamentul său.

François de Montmorency fu trezit de primele mugete ale clopotelor.

Se îmbrăcă, îşi trase pe el o cuirasă din piele de bivol, se încinse cu spada de luptă, se înarmă cu un pumnal şi deschise o fereastră.

Un zvon ciudat se auzea din străfundurile Parisului şi năvălea treptat în toate străzile. În depărtare, pocneau detunături înfundate, iar clopotele sunau alarma.

Timp de câteva minute, mareşalul ascultă acest uriaş vaiet. Chipul i se întunecă şi apoi se repezi la camera unde dormeau Jeanne, de Piennes şi Loďse.

Loďse se îmbrăcase încă de la primele bătăi de clopot şi acum îşi ajută mama să se îmbrace la rândul ei.

— Nu ţi-e frică, copilă? o întrebă mareşalul.

— Nu mi-e frică, dar ce se întâmplă?

— Am să aflu. Îmbracă-te de drum, copilă şi fii pregătită la orice!

În curte, François îi găsi pe gentilomi înarmaţi, ascultând vuietul îngrozitor, ale cărui ecouri creşteau din moment în moment. Militarii se aflau la posturile lor.

— Monseniore, strigă unul dintre gentilomi, tânărul La Trémoille, pe care bătrânul duce La Trémoille îl trimisese

pe lângă Montmorency ca să înveţe, spunea el, cinstea, curajul şi virtutea.

— Monseniore, sunt sigur că partizanii lui de Guise atacă Luvrul! Trebuie să sărim în ajutorul regelui! Ascultaţi! Ascultaţi! Luptele se dau la Luvru! …

Mareşalul clătină din cap. Era cuprins de o îngrijorare de nedescris. Nu! Nu era vorba de o lovitură încercată de Guise! … Guise ar fi lucrat mai repede!

— La Trémoille, spuse el şi tu, Saint-Martin, daţi o raită până la Sena…

Cei doi tineri se avântară în stradă.

Când se întoarseră era foarte aproape de ora patru şi fără îndoială că ceea ce văzuseră trebuie să fi fost înfricoşător, căci erau livizi şi cu privirile speriate.

— Mareşale! gemu Saint-Martin, hughenoţii sunt ucişi în masă! …

— Monseniore, răcni La Trémoille, sunt ucişi fraţii mei! În case, pe străzi, la Luvru!

— Ne repezim într-acolo, rosti Montmorency cu un glas care-i cutremură îndelung pe militari.

El comandă, ca şi atunci când porni spre Thérouanne.

— Pe cai, domnilor! Stai locului, căluţul meu de luptă!

În curte se auzi un zgomot scurt de mânuire a armelor.

— Domnilor, li se adresă François, vom încerca imposibilul: să ajungem la Luvru, să pătrundem până la rege, să-i vorbim, să-i cerem să oprească măcelul… şi dacă refuză… să luptăm!

— Să luptăm! strigară într-un suflet gentilomii.

— Deschideţi poarta! ordonă mareşalul.

Guardul elveţian se repezi spre poarta cea mare.

În clipa aceea, o larmă ciudată năvăli în stradă. Era larma pedestraşilor sosind în goană, a cailor grei tropăind pe caldarâm, a spadelor ciocnite între ele, iar totul se opri în faţa palatului. Un glas pătrunzător, înfricoşător, sălbatic, tună: „La asalt! Jefuiţi, devastaţi! Pe ei! Pe ei!”

— Fratele meu! exclamă François de Montmorency. Atunci, cu o voce ameninţătoare, care se ridică deasupra vuietelor puternice ale viforului morţii, el strigă:

— Henri! Henri! Blestematule! Fii blestemat!

Marea poartă masivă fu zguduită de o formidabilă lovitură de berbece.

— Descălecarea! comandă Montmorency.

Ordinul fu executat şi caii trimişi înapoi la grajduri.

În câteva secunde, François intră în dispozitivul de luptă: în faţa porţii ferecate fură aşezaţi cei patruzeci de oameni înarmaţi, în rânduri de câte zece archebuze, patru rânduri, din care primul gata de tragere, iar celelalte cu arma la picior. La stânga porţii, un grup de gentilomi înarmaţi cu suliţe lungi, la stânga, alt grup. Montmorency pe peronul palatului, domina acest ansamblu, cu spada de luptă în mână.

O a doua lovitură de berbece răsună surd în poartă.

— Laşule! Laşule! răsuna glasul lui Damville, îţi primesc provocarea! Iată-mă! Unde eşti, ca să te pălmuiesc cu propria-ţi mănuşă? …

— Deschideţi poarta! tună Monmorety.

Din dreapta şi stânga, gentilomii se repeziră, coborâră grelele ferecături, traseră spre ei cele două enorme canaturi din stejar şi astfel poarta fu larg deschisă!

O acţiune riscantă, dar măreaţă!

În stradă, mulţimea dădu înapoi în dezordine în faţa porţii deschise.

Puternic şi stăpân pe sine, glasul lui François se auzea din înălţimea peronului:

— Primul rând! … Foc! …

Cele zece archebuze bubuiră în acelaşi timp. Se auziră ţipete îngrozitoare.

Cei zece oameni eliberară îndată drumul celui de-al doilea rând şi acum îşi reîncărcau armele.

— Înainte! Înainte! urlă Damville.

— Al doilea rând! Foc! …

O perdea de flăcări, un nor de fum negru, un bubuit de tunet, iar în stradă strigăte, gemete, înjurături, viitoarea retragerii.

„Al treilea rând! … Foc! …”

În stradă, pe unde veniseră cei doi Pardaillan, trupele lui Damville îşi luau tălpăşiţa. Treizeci de cadavre zăceau în stradă, la stânga şi la dreapta porţii se înghesuia o mulţime enormă, iar Damville, descălecat, alb de furie, nebun turbat, întindea pumnul spre fortăreaţă într-un gest neputincios.

— Închideţi poarta! ordonă Montmorency.

Între timp, Henri de Damville îşi regăsi repede sângele rece necesar punerii la cale a unui al doilea asalt.

Începu prin a-şi readuna infanteriştii şi călăreţii cărora le porunci să descalece, iar caii fură duşi pe malul Senei, în locul unde sosea bacul de traversare a fluviului.

Apoi, ordonă ca mulţimea ce zbiera să fie împinsă la stânga şi la dreapta palatului.

După aceea, în faţa palatului, ţinu sfat cu câţiva dintre gentilomi. Toate acestea durară un ceas.

Soarele se înălţa sus pe cer când Damville, îşi termină pregătirile pentru un nou atac. Cu buzele albite, cu mustaţa fremătândă, cu un glas tăios şi aspru, el împărţea ordine.

Porni cu acelaşi plan: să spargă poarta!

Cu ajutorul unui scripete, ridicară un fel de catapultă în faţa porţii palatului. Aparatului îi fu agăţată o greutate de fier, compusă din trei enorme nicovale, legate legate împreună la capătul unui lanţ.

Turbaţii plănuiau să intre în acelaşi timp în clădire şi printr-un zid despărţitor cu pavilionul din dreapta: zidul acesta fu străpuns cu lovituri de târnăcop, iar în deschizătură fu aşezat un butoi cu praf de puşcă.

Trecură astfel de vremea amiezii. Instalarea berbecului necesitase, mai multe ceasuri. În stradă se lăsase o oarecare tăcere. Dintr-o ochire, Damville văzu că fiecare se găsea la post şi atunci dădu semnalul, ridicând braţul.

Zece oameni se înhămară la masa de fier atârnată de lanţ şi aflată la înălţimea a patru imenşi stâlpi rezemaţi cap la cap, având partea de sus legată într-un mănunchi, cu cele patru picioare depărtate între ele, la zece coţi unul de celălalt.

Cei zece oameni aduseră greutatea de fier până în stradă şi, brusc, îi dădură drumul.

Greutatea porni, descrise o curbă din ce în ce mai fulgerătoare şi apoi izbi în poartă… infanteriştii vrură să se avânte… Dar poarta rezistase şi nu se auzi decât un trosnet îngrozitor.

Pedestraşii şi ofiţerii izbucniră într-un val de blesteme.

Damville îşi muşca pumnii, căci înţelese că pe dinăuntru se ridicase o baricadă: toată vremea pe care o petrecuse pregătind asaltul, Montmorency o folosise pentru organizarea unei apărări îndârjite.

— Oh, răcni Henri, chiar dacă ar trebui să rămân o lună în faţa acestei colibe! …

Coliba era palatul Montmorency, casa în care locuise tatăl său, conetabilul!

— Orthčs! chemă el.

— Vicontele îşi plimbă câinii! sună răspunsul.

— Suaval! chemă el din nou.

Omul purtând acest nume se prezentă: era cel însărcinat cu supravegherea transportului de praf de puşcă.

— Pune aici un butoi, porunci mareşalul. Şi acolo, altul. Ai înţeles?

Ordinul fu de îndată împlinit, butoaiele aduse pe locurile lor, cu fitilele puse.

Damville le dădu el singur foc şi apoi se retrase la distanţă.

Douăzeci de secunde mai târziu răsună explozia, două coloane de flăcări se ridicară până la cer. Poarta se prăbuşi, baricadele care o susţineau fură împrăştiate şi astfel trecerea deveni liberă! …

Soldaţii se repeziră în curte ca o haită de lupi. Fură întâmpinaţi cu focuri de archebuză, dar de data aceasta îşi

luaseră avânt şi nimic nu-i mai putea opri.

Începu încăierarea, iar archebuzele şi pocnetele pistoalelor se opriră. Acum, lupta se dădea cu lănci, cu pumnale şi cu spade.

Strânşi într-un grup compact, într-un pluton hotărât la orice, oamenii lui Montmorency rezistau hoardei, păstrând acea tăcere înverşunată a deznădejdii. Atacatorii zbierau, ţipau. În stradă, mulţimea adunată de peste tot, voia şi ea să intre, să ucidă.

Nevoia de a ucide copleşea aceste minţi înnebunite.

Montmorency îl căuta din ochi pe Damville şi nu-l găsea.

Damville aştepta momentul potrivit.

Spada cu două tăişuri a lui François se ridica şi lovea din secundă în secundă.

În jurul lui Montmorency zăceau vreo cincisprezece trupuri îngrămădite unele peste altele, morţii şi răniţii formând un fel de meterez.

Plutonul lui, micşorat pe jumătate, se adunase în partea de jos a peronului central al palatului.

În timp ce infanteriştii lui se învălmăşeau în jurul acestui pumn de oameni, Damville adunase în stânga curţii o sută din călăreţii descălecaţi.

El îi aruncă ca pe o catapultă vie asupra grupului de apărători şi atacanţi. Masa lor fu azvârlită în luptă, cu toate forţele deodată.

Oamenii lui Montmorency fură aruncaţi şi izbiţi de clădirea din dreapta, cu puterea cu care epavele sunt aruncate pe coastă.

Din clipa aceea, Montmorency nu mai avu în jurul său decât vreo zece luptători.

El se urcă pe peron cu acest ultim mănunchi de apărători. Trecură câteva clipe. Deodată izbucni un strigăt uriaş şi Montmorency văzu că nu mai avea pe lângă el decât şapte sau opt oameni. Toată curtea fusese ocupată de trupele lui Damville.

Chiar în aceeaşi clipă, răsună o detunătură înfricoşătoare: construcţia din dreapta se prăbuşi aproape în întregime, îngropându-şi apărătorii sub ruinele fumegânde!

Un ajutor al lui Damville aruncase clădirea în aer! Nu mai rămăsese în picioare decât zidul din partea curţii.

„Aici trebuie să mor!”, îşi spuse Montmorency cu hotărârea disperării.

Şi, pe când aruncă o privire scurtă în urma lui, o văzu. Prin uşa salonului de onoare, pe fiica sa, Loďse, alergând spre el, sărind, cu un pumnal în mână.

— Tată! strigă ea, vei vedea cum ştie să moară o Montmorency!

— Mama? urlă François lovind înspăimântător, cu spada, încât valul de atacatori dădu înapoi.

Loďse se opri, cutremurată. Mama! Trebuia să trăiască pentru ea.

În clipa aceea, François de Montmorency, livid, însângerat, sfâşiat, înfricoşător, dădu un răcnet teribil de bucurie:

— În sfârşit! Tu! Tu! În sfârşit! …

Îl avea în faţa lui pe Damville.

Capitolul 46

Titanii

Iată ce văzu François de Montmorency în acele clipe, în străfulgerarea unei ultime priviri:

El se afla pe peron, având spada ridicată cu ambele mâini. În spatele lui, fiica. În fundul salonului, pe un fotoliu, Jeanne de Piennes, surâzătoare în faţa acelor orori.

Lângă el mai erau încă doi oameni vii.

În josul scărilor, Damville, fratele său Henri, îndreptând spre el o faţă schimonosită de ură, urcând încet cu o spadă grea în mână.

În spatele lui Damville, la dreapta şi la stânga, o mulţime de militari îmbulziţi, înghesuiţi, un adevărat bloc de spade cu lamele ameninţătoare şi pumnale umpleau întreaga curte, patru sute de tigri încercuiţi acolo, străfulgerând oţelul, strigau sălbatic: „La moarte! La moarte!”

În mijlocul acelei mulţimi, un cărucior încărcat cu praf de puşcă, care tocmai fusese tras acolo.

Mai în fund, poarta palatului, fărâmată, doborâtă, căscată…

Prin acest larg spaţiu deschis apărea strada, de unde răsuna acelaşi strigăt înverşunat, asupra şi sălbatic: „La moarte! La moarte!”

Iată deci ceea ce văzuse şi auzise Montmorency, în acel moment de cumpănă, când Damville, îndepărtându-şi mercenarii pentru a ajunge la fratele său, răcni:

— Loc! Lăsaţi-l în seama mea! …

În clipa următoare, fraţii se găsiră faţă-n faţă.

Cei doi oameni care supravieţuiseră groaznicului măcel şi se găseau acum lângă Montmorency, căzură şi ei.

Damville făcu un semn care stăvili sutele de pumnale îndreptate spre François şi urlă:

— Viu! Îl vreau viu! …

François ridicase spada care luci prin aer cu reflexe roşii. Ea îşi descrise curba şi se abătu cu o forţă în stare să despice un om.

Damville făcu un salt înapoi.

Spada de luptă a lui François lovi în treaptă de marmură şi se frânse.

— Mii de blesteme! urlă Montmorency.

— E rândul meu! răcni Damville. François, vei muri de mâna mea. Adio, frate! Adu-ţi aminte că mi-ai încredinţat-o pe Jeanne de Piennes! Fii liniştit, voi avea grijă de ea!

În aceeaşi clipă, se repezi asupra lui François rămas fără armă.

François, cu o mişcare a frânturii de spadă, pară. Formidabila lovitură destinată lui. În momentul acela, dintr-un salt intră în salonul de onoare şi cu o mişcare violentă, apucându-şi fiica de braţ, tună:

— Nici Jeanne! Nici Lodʹse! Nici eu! Niciunul dintre noi nu va cădea în mâinile tale!

Smulse pumnalul din mâinile fetei şi târând-o pe Loďse lângă mama ei, aşezată în fundul salonului, ridică armă asupra Jeannei de Piennes! …

— Să murim! Să murim toţi împreună! Adio! …

Tocmai în acea clipă izbucni, străbătând curtea, un vacarm uriaş, de înjurături, blesteme şi gemete sfâşietoare, amestecate cu bubuitul înfundat a ceva ce se prăbuşeşte!

Damville sări jos de pe peron, zbierând un blestem!

Infanteriştii fugeau, se învârteau pe loc, se ciocneau între ei, zăpăciţi, lovindu-se unul pe celălalt pentru a putea fugi mai repede!

Ce se întâmplase? Iată:

Din înaltul zidului rămas în picioare, singurul din întreaga clădire aruncată în aer, de la înălţimea acestui zid, se rostogoli un bloc de piatră şi căzuse în mijlocul curţii, strivind trei sau patru oameni…

Ridicând capul, zăriră cu toţii, prin vârtejurile de fum, doi oameni în picioare, două fiinţe ciudate, care se mişcau pe creasta zidului ce se clătina…

Îndată după primul bloc căzu un al doilea, se rostogoli, zdrobi şi lăsă o largă urmă însângerată, apoi altul şi altul, fără încetare. O adevărată ploaie de bolovani!

Ce panică! Ce răcnete de furie şi groază!

Douăzeci de secunde după căderea primului bloc, în curtea palatului nu se mai găseau decât cadavre şi răniţi cu membrele zdrobite!

Iar acolo sus, pe zidul infernal, cele două fiinţe ca din poveşti, înconjurate de fum şi praf, negre, scânteietoare, roşii, despuiate, înflăcărate, cei doi Pardaillan, izbucniră într-un râs înspăimântător! …

Zidul pe care se găseau cavalerul de Pardaillan şi bătrânul său tată. Era mai înalt decât clădirea centrală, cu alte cuvinte, cei doi eroi legendări se aflau deasupra acoperişului din mijloc.

Le-ar fi fost uşor să sară pe acoperiş, să intre pe prima fereastră întâlnită şi să coboare prin pod.

Este tocmai ceea ce bătrânul aventurier îi spusese fiului său în prima clipă, adică atunci când, aplecându-se peste zidul împrejmuitor, îşi dădură seama că ajunseseră la palatul Montmorency.

Cavalerul clătină energic din cap. Arătă spre mareşal, în picioare, între cei doi din urmă tovarăşi de luptă, iar în spatele acestuia pe Loďse ţi strigă:

— Dacă ea moare, voi coborî de aici numai cu capul înainte! …

— Pe toţi dracii din iad! răcni bătrânul, să mori aici după ce ai înfruntat tot Parisul? Vorbind, încrucişase braţele şi lovea bolovanii cu călcâiul.

Din lovitură, un pietroi pe jumătate desprins sări din loc şi căzu în gol. De jos se ridică la ei un zvon de uimire, de furie şi de groază.

— Ia te uită! constată simplu bătrânul cavaler, dar ştii că zdrobeşte bine aşa ceva! …

— La treabă! îl îndemnă cavalerul.

Se aplecară amândoi şi cu pumnalele scobiră sub un bloc, folosindu-l apoi ca pârghie. Cu un brânci, aruncară blocul în curtea de jos, unde îndată se produse un mare gol în grămada de soldaţi.

Din clipa aceea nici nu se mai uitară.

Fiecare lucra în partea lui. Începu să plouă cu o grindină de pietre. Desfăceau zidul bucată cu bucată. Se simţeau pe creasta aceea îngustă tot atât de siguri că şi pe pământ. O singură mişcare greşită şi s-ar fi prăbuşit pe loc, dar ei nici nu se mai gândeau. Când se întâlniră, priviră în jos şi văzură că în curte nu mai era nimeni! …

Începură să râdă: erau negri de fum şi de praf. Ochii le scânteiau, iar mâinile le erau însângerate, hainele se făcuseră zdrenţe, dar ei râdeau întruna că doi nebuni!

Răsună un foc de archebuză. Glonţul smulse pălăria cavalerului.

— V-am salutat fără voia mea! strigă el.

Focurile se repetară. Gloanţele şuierau în jurul lor. Din stradă, două sau trei sute de soldaţi trăgeau în ei, în timp ce mulţimea urla mai departe îndemnul la moarte.

Atunci, bătrânul merse de-a lungul zidului şi se aplecă peste stradă.

— Feriţi-vă ţestele! zbieră el.

Titanul ridică în braţe un bloc de piatră, pe care-l aruncă cu toată puterea.

— Loc, domnule! i se adresă cavalerul şi la rândul lui înainta, în timp ce bătrânul se culcă pe coama zidului pentru a-l lăsa să treacă.

Blocul cavalerului îşi descrisese curba în spaţiu, căzu şi se rostogoli printre gemetele de groază.

Mişcările acestea înfricoşătoare se repetară timp de trei minute şi strada fu curăţită cu ajutorul blocurilor, tot astfel cum pustiiseră şi curtea. Zidul scădea, iar ei mai coborau o treaptă. În cele din urmă, archebuzele amuţiră! În stradă nu mai era nimeni! Damville, livid, îşi apucă capul în mâini şi în timp ce colo sus răsuna râsul titanilor, cei din jurul mareşalului văzură cum acesta plângea cu lacrimi fierbinţi, de turbare, de ruşine şi de supărare! …

Zidul se micşorase cu şapte sau opt rânduri de blocuri…

Cei doi titani, văzând strada goală şi palatul cu desăvârşire eliberat, rostiră împreună: „Să plecăm!”

Săriră pe acoperişul gheretei elveţianului, iar de acolo, în curte. Se priviră o clipă şi nu se recunoscură. Feţele lor atât de negre şi însângerate străluceau de cutezanţă şi mândrie! …

Pardaillanii, trecând peste cadavre şi ruine, străbătură curtea în câteva salturi, urcară pe peron şi se repeziră în marele salon de onoare al palatului Montmorency.

Cavalerul, care mergea înainte, se simţi apucat de două braţe puternice, smuls din loc şi strâns la un piept zdravăn. Mareşalul de Montmorency, îmbrăţişându-l pe amândoi obrajii, murmură tremurând:

— Fiule! Fiule!

Pardaillan aruncă atunci în jurul lui o privire rătăcită: o văzu pe Jeanne de Piennes, nepăsătoare, zâmbind visului său. Îl văzu pe François de Montmorency plângând, iar pe Loďse, mândră, palidă, privindu-l cu un aer de adâncă gravitate.

Cavalerul lăsă să-i rătăcească privirea înmărmurită de la mareşal la Loďse. Titanul se simţi moale ca un copil… şi bâigui:

— Fiule! Fiule!

— Fiul dumneavoastră! Feriţi-vă să nu mă înşel asupra înţelesului acestui cuvânt! … Mă numiţi fiul vostru… pe mine! …

Mareşalul înţelese neliniştea care creştea în această inimă de leu.

Întorcându-se spre fiica sa, îi spuse:

— Răspunde, Loďse! …

Loďse pălise de tot, iar ochii i se umplură de lacrimi.

— Soţul meu… fii binevenit în casa părinţilor mei… casa ta, scumpe soţ! …

Cavalerul se clătină, căzu în genunchi, îşi plecă fruntea pe cele două mâini ale Loďsei ţi începu să plângă…

— Pe Dumnezeul meu! exclamă bătrânul hoinar, ţi-am spus eu că nu putea fi decât a ta! Ai cucerit-o cu spada în mână!

Dar Loďse scutură din cap şi murmură:

— Nu, nu… îl iubeam înainte! Acolo… micuţa fereastră a podului… acolo m-a cucerit…

Cât de leneşe sunt cuvintele şi ce valoare pot avea explicaţiile în asemenea momente? În puternica emoţie care-i zguduia, scena nu durase decât câteva clipe: un strigăt, un gest fugar şi o explozie de dragoste. În acel cadru tragic al palatului încă fumegând, printre ruine, în uriaşul şi funebrul vacarm ce umplea Parisul, în asemenea momente legendare, se înlănţuiră pe veci două suflete, care de atâta vreme tânjeau unul după celălalt! …

Loďse, eliberându-ţi mâinile, se duse spre bătrânul cavaler, îşi petrecu braţele după gâtul lui şi astfel cum

mareşalul îi zise cavalerului „fiule”, îi spuse ea bătrânului: „Tată”.

Mustaţa ţepoasă a rătăcitorului fremăta.

Apoi, apucând-o pe Loďse cu ambele braţe, o ridică şi strigă:

— Slavă ţie, Doamne! Frumoasă fiică am mai căpătat! …

Dar un zgomot venit din stradă îl opri brusc. Gata de luptă, cei doi Pardaillan săriră pe peron.

— Alarmă! Alarmă! Pe tot iadul! tună bătrânul. Lângă poarta cea mare, sfărâmată, apăruseră chipurile de tigri ale soldaţilor lui Damville.

Cavalerul alergă spre mareşal. Bătrânul aventurier înainta spre peron. Gâfâind, cu cuvinte întretăiate, se sfătuiră în acel moment de cumpănă:

— Mareşale, ce se află acolo?

— Grădinile, acareturile, fiule…

— Dincolo de grădini?

— Străduţe ce duc la Sena.

— Există vreo trăsură prin grajduri? Oricum ar fi ea.

— Un poştalion.

— La drum, urlă cavalerul.

— Vă ajung din urmă! strigă bătrânul.

Mareşalul o luă în braţe pe Jeanne de Piennes. Cavalerul o ridică pe Loďse ca pe o pană. Ea lăsă să-i cadă capul pe umărul său, iar el, înfiorat până în măduva oaselor, se avântă.

O clipă mai târziu se aflau în grădini. Pentru cei doi oameni fu o treabă de două minute ca să pătrundă în şopron, să tragă afară o trăsură închisă ce se afla acolo şi să înhame doi cai la ea. Jeanne de Piennes şi Loďse fură aşezate, s-ar putea spune aruncate, pe banchetele trăsurii.

— Mână caii, mareşale! porunci Pardaillan. Mareşalul sări pe unul din cei doi cai.

Cavalerul se repezi în grajd, scoase de acolo un cal pe care nici nu-l înşeuă şi-i puse doar un frâu în gură. Dădu frâul mareşalului, întrebând:

— Pe unde e poarta, tată? …

— Acolo! Iată fiule! …

— Porniţi! … Vă urmez! Deschideţi şi aşteptaţi-ne! …

Cavalerul, un biet amărât, un coate-goale, dădea ordine, iar François de Montmorency, mareşal al Franţei, îl asculta.

Şi acest lucru li se păru amândurora firesc, astfel precum unele lucruri fantastice devin fireşti în timpul viselor…

Trăsura străbătu grădinile şi ajunse repede la poarta deschisă de mareşal.

Cavalerul se avântă spre marele salon de onoare.

În curtea palatului răsunau strigăte îngrozitoare… Damville relua atacul! …

— Tată! Tată! răcni Pardaillan.

În clipa când cavalerul începuse să păşească în salonul pe care trebuia să-l străbată, ca să ajungă în curtea din faţă a palatului, se auzi bubuitul unei explozii înfricoşătoare, care acoperi un moment imensul vuiet al clopotelor, al gemetelor şi al urletelor de moarte.

O flacără roşie ca para izbucni până în înaltul cerului, apoi se prăbuşi şi se strânse ca o perdea care se lasă.

Palatul Montmorency se clătină, se despică în două şi se surpă într-un vacarm de cataclism.

Puternica presiune a aerului îl aruncă pe cavaler zece paşi înapoi.

Dar el nu căzu! Se străduise să nu cadă!

Iar această retragere forţată fu salvarea lui.

Ploaia de pietre, înnegrite de praful de puşcă, nici nu-l atinse.

În această clipă dramatică când, speriat, încleştat, încremenit, luptase împotriva uraganului dezlănţuit de explozie şi când, cu toate acestea, rămăsese în picioare, în faţa ochilor lui scânteietori se deschise un fel de trecere… Trecere plină de bârne arse, de pietre fumegânde, de moloz. Totul ardea!

Pârjolul aprins de explozie îşi împlinea opera lui distrugătoare…

— Tată! Tată! gemu cavalerul. Unde e tata? …

Dar unde era bătrânul cavaler şi ce făcea el?

În timp ce tânărul pornise cu Montmorency, Jeanne de Piennes şi Lodʹse spre grădini, bătrânul Pardaillan se îndreptase spre curte. Printr-o ciudată cotitură a raţiunii, bătrânul soldat îşi recăpătase tot calmul. Trecuse dincolo de senzaţia de groază, se înălţase peste orice exaltare şi foarte liniştit bombănea: „Este totuşi nemaipomenit că acest lucru să mă sâcâie atât! … Trebuie să mă lămuresc!”

Despre ce era vorba? Despre hârtia pe care o găsise asupra lui Bęme.

Ce era această hârtie? Voise s-o privească în trei sau patru rânduri, dar mereu îl împiedicase câte o altă întâmplare; acum nu mai putea de curiozitate. O luă, o despături şi o citi în fugă: „Liberă trecere prin toate porţile Parisului, valabilă azi, 23 august şi încă trei zile. Lăsaţi să treacă pe purtătorul prezentei, precum şi persoanele care-l însoţesc.

— Serviciul Regelui.

Semnat: Charles, Rege.”

Pecetea cu stema Franţei forma o pată roşie într-un colţ.

Bătrânul rătăcitor scoase un oftat de uşurare.

În sfârşit, ştia!

Coborî peronul acela înspăimântător unde Montmorency luptase cu haita.

Îi vedea el oare pe mercenarii lui Damville, care se apropiau unul câte unul, cu feţe speriate şi întunecate Chiar dacă-i vedea, nu-l interesa. Se duse drept la căruciorul cu praf de puşcă rămas în curte, în mijlocul drumului. În el se aflau douăzeci de butoiaşe cu praf de puşcă.

În clipa aceea răsună un foc de archebuză: unul din militari trăsese în el dar nu-l nimerise.

Bătrânul Pardaillan începu să le descarce liniştit. Bătrânul mormăi: „Mare prostie că n-am citit hârtia aceea mai din vreme. Cum s-o fac să ajungă acum în mâna cavalerului?”

Îşi continuă treaba fără grabă aparentă, fără vreo sforţare vizibilă, dar în realitate cu o opintire de nedescris a tuturor

muşchilor săi încordaţi, cu repeziciunea fulgerătoare a unei maşini în funcţiune.

Butoiaşele de pulbere fură transportate unul câte unul în salonul de onoare.

Din clipă în clipă creştea numărul chipurilor ticăloase pe care le zărea. Soldaţii nu îndrăzneau însă să intre în curte.

Bătrânul Pardaillan ajunsese la al şaisprezecelea butoiaş.

Şiroind de sudoare, cu mâinile numai sânge, cu unghiile sfârtecate, alb ca varul după muncă aceea titanică, cu un strat gros de negreală pe obraji, el reapăru pe peron, ducându-se să ridice al şaptesprezecelea butoiaş…

Văzu curtea plină de furioşi care se repezeau spre peron…

— La moarte! La moarte! răcni Damville ca să-şi îndemne mercenarii.

— Dar îmi mai rămân patru butoiaşe de cărat! urlă bătrânul Pardaillan. Ce să-i faci! O să ne ajungă şi şaisprezece… Adio Loďse, Loisette, Loďson!

Smulse pistolul ce-l purta la brâu şi în clipa când hoarda năvăli în salonul de onoare, murmură:

— Cred, mieluşeilor, că am să ridic între voi şi cavaler o baricadă solidă! apoi trase un foc în dâra de pulbere.

Aceasta se aprinse şi începu să ardă sfârâind.

La vederea butoiaşelor îngrămădite, a dârei de pulbere aprinse, atacatorii încercară s-o ia la fugă, înjurând sălbatic, urlând de spaimă. Bătrânul titan făcu un salt uimitor spre uşa unui coridor… Prea târziu! …

Uriaşa explozie bubui îngrozitor.

Palatul se surpă cu un trosnet infernal, îngropând sub dărâmăturile lui aprinse două sute de asaltatori.

În ce-l priveşte pe Damville, el putuse să fugă la timp.

Din stradă, turbat de mânie, livid de spaimă, cu privirile rătăcite, buimac, privea nimicirea ultimelor rămăşiţe ale armatei sale de cinci sute de mercenari, gentilomi şi militari! …

Armata lui distrusă! Şi de cine? Doar de doi oameni! …

— Ah! Diavolii! urlă el, diavolii iadului!

În faţa porţii principale a palatului, se uită lung la ruinele acestuia, cu deznădejdea răzbunării neîmplinite. Şi totuşi, din ochii lui ţâşnea flacăra unei bucurii răutăcioase, când se gândea că, fără îndoială, în explozia aceea pieriseră cu toţii, fratele, Pardaillanii, ca şi Jeanne de Piennes! Pasiunea lui sângera, dar pentru el era mai bine o Jeanne moartă decât o Jeanne în braţele lui François.

Dar iată ce se înfăţişă deodată mulţimii adunate: în mijlocul unei treceri din iadul acela, prin norii de fum, printre flăcări, păşind printre ruinele fumegânde, sărind ici peste o bârnă aprinsă, dincolo peste un morman de pietre încinse, da, în pârjolul acela apăru un om!

Cu sprâncenele şi părul pe jumătate arse, cu îmbrăcămintea sfâşiată, omul întoarse spre Damville, spre mulţime, o faţă înfiorătoare din care nu se zărea decât scânteierea ochilor…

Acest om era tânărul cavaler de Pardaillan!

— Tată! … Domnule! … Domnule de Pardaillan! strigă el.

— Aici, pe coarnele diavolului!

Cavalerul sări într-acolo şi-l găsi pe tatăl său sub un morman de bârne şi de blocuri de piatră. Opintindu-se în genunchi, bătrânul rătăcitor mai sprijinea încă pe umăr uriaşa povară a bolovanilor prăvăliţi asupra sa. Era galben ca ceară. Respiraţia scurtă şi şuierătoare nu se mai auzea decât ca un geamăt, cu toate acestea, zâmbea fiului său.

— Iată-mă, tată, iată-mă… n-ai să păţeşti nimic… curaj… hai, mai e un pietroi… Oh, bietul tău păr albit a ars… mai e o singură bârnă… piciorul… Vai, Doamne!

Înşirând vorbe fără noimă, cu vocea tremurătoare, cu mişcări înfrigurate, înverşunat, cavalerul lucra din greu.

— N-ai vrut niciodată… să mă asculţi şi pe mine… Ţi-am spus… să fugi…

Cavalerul îl apucă pe tată strâns în braţe şi-l ridică…

— Tată, tată… numai piciorul, nu-i aşa? Da… da… n-ai alte răni.

— Trebuie să am… vreo două, trei coaste… puţin şifonate…

După aceste ultime cuvinte, îşi pierdu cunoştinţa.

Bătrânul avea însă pieptul zdrobit.

Un hohot adânc sugrumă gâtlejul cavalerului…

Îl ridică pe bătrân cu ambele braţe şi porni.

Mulţimea se repezi cu un lung urlet de moarte şi năvăli în ruinele fostei curţi de onoare.

În clipa următoare, cavalerul, purtându-şi tatăl pe umeri, se afla la capătul ruinelor, ajunse din nou în grădini şi alergă într-o ultimă sforţare până la trăsura în care-l aşează pe bătrânul agonizant, între Jeanne de Piennes şi Loďse… între mama căreia altădată îi răpise copilul… şi fiica pe care i-o adusese înapoi!

După aceea, apucă o spadă, sări pe calul fără şa pe care i-l ţinea mareşalul şi trecând în faţă, porni de-a dreptul spre poarta cea mai apropiată! …

În trăsură, bătrânul cavaler, zguduit de hârtoape, îşi reveni. Căută într-unul din buzunare, scoase o hârtie tare mototolită, pe care o strângea cu străşnicie în mână şi i-o întinse Loďsei.

Capitolul 47

Etapa cea bună

Putea fi şapte seara. Soarele cobora spre orizont şi razele lui piezişe aprindeau flăcări purpurii în fumurile care pluteau deasupra Parisului. Pe străzi, la încrucişări, în case, se ucidea întruna.

Pardaillan, pe calul lui neînşeuat, cu spada trasă, străbătea toate aceste grozăvii. Nu vedea şi nu auzea nimic. În cap avea o singură idee fixă: să ajungă la una din porţile Parisului! Să scape din acest iad! Cum???? Unei uriaşe năluciri.???

Toate aceste haite sângeroase, victimele care fugeau care încotro ca iepurii, focurile rugurilor şi ale incendiilor, tălăzuirea aceasta a oamenilor care năvăleau cu mare

larmă, îi apăreau printr-o ceaţă roşie, că umbrele unei uriaşe năluciri.

Deodată, opriră! …

Unde se găsea? În faţa unei porţi, iar înaintea ei douăzeci de soldaţi, cu douăzeci de archebuze. Şi un ofiţer.

Dintr-o singură săritură, Pardaillan se şi afla lângă ofiţer! Un strigăt aspru, scurt!

— Deschideţi! …

— Nu se iese din oraş! …

Loďse sări şi ea din poştalion. Ea prezentă ofiţerului o hârtie despăturită şi apoi se întoarse repede în trăsură.

Ofiţerul aruncă o privire mirată asupra lui Pardaillan şi strigă:

— Deschideţi poarta! … Curierii regelui! …

— Mesagerii regelui! exclamă râzând batjocoritor bătrânul cavaler, care se ridicase o clipă în fundul trăsurii, căzând înapoi, sleit de puteri, cu un zâmbet ciudat în colţul mustăţii sale zbârlite…

— Curierii regelui! murmură Pardaillan cel tânăr.

Nu înţelegea nimic! Nu ştia nimic! I se părea că visează! Era urmarea unui vis fabulos care continua de azi dimineaţă, începând cu apariţia lui Catho în faţa mecanismului infernal de la Temple şi terminând cu catastrofa de la palatul Montmorency! …

Iată poarta deschisă, iar podul mobil coborât!

Se avântă! Trecu! Poştalionul urmă. Se afla de acum dincolo de podul mobil care se şi ridică! Erau în afara Parisului! …

Chiar în clipa când ei trecură poarta şi aceasta fusese închisă, iată că sosesc vreo cincisprezece călăreţi, cu caii albiţi de spume, cu burţile ciuruite de pinteni, chipuri omeneşti schimonosite de ură, de mânie şi de supărare…

Era Damville! Era Maurevert! Veniseră în goană mare, gâfâind.

Calul lui Damville se prăbuşeşte, istovit. Ei strigară în acelaşi timp:

— Deschideţi! Deschideţi! Sunt nişte eretici! …

— Sunt mesagerii regelui! răspunse ofiţerul. Iată ordinul!

— Deschide! răcni Damville. Deschide sau, pe sângele lui Cristos…

— Guarzi! tună ofiţerul. Pregătiţi armele! … Damville dădu înapoi… Maurevert se avântă cu o hârtie în mână.

— Mesagerul reginei! strigă el. Deschide, ofiţer!

— Treceţi, domnule! Dar veţi trece singur! Ceilalţi, înapoi! …

Maurevert trecu poarta.

Damville ridică pumnii spre cer, împroşcă o ocară îngrozitoare şi căzu leşinat.

Maurevert nu minţise. Era într-adevăr mesagerul Catherinei de Médicis. După ce îi căutase pe Pardaillani peste tot unde crezuse că-i va putea găsi, se dusese la Luvru. Fu de îndată introdus în capelă, unde o găsi pe regină în genunchi, la picioarele grelei statui masive a lui Cristos.

— Vedeţi, rosti Catherine ridicându-se, mă rog pentru sufletul tuturor celor care mor în această zi.

— Vă rugaţi atunci şi pentru acesta, doamnă?

Şi aruncă cu zgomot pe masă capul lui Coligny.

Catherine nici nu clipi.

Într-un suflet, întrebă:

— Bęme? …

— Mort! …

— Maurevert, du acest cap la Roma şi povesteşte acolo ceea ce facem noi aici!

— Plec!

— Iată o liberă trecere! Iată şi aur. Aleargă, zboară! Nu-i nici un moment de pierdut… Ah, mai ia şi aceasta! … „Aceasta” era un mic pumnal pe care i-l întinse lui Maurevert. El clătină din cap, arătând spre sabia lui solidă:

— Sunt înarmat!

— Da – dar acesta nu iartă niciodată! … niciodată! …

Maurevert tresări. Primi arma ce i se oferea… şi care, fără îndoială, provenea din faimoasă colecţie a lui Ruggieri, priceputul mânuitor de otrăvuri! …

Agăţă capul lui Coligny la armătura şeii. Primi, visând să facă avere la Roma şi apoi să se întoarcă în Franţa, pentru a-l lovi pe Pardaillan cu micuţul pumnal ce nu iartă niciodată. Trecu Sena şi în timp ce se îndrepta spre poarta suburbiei Grenelle, nişte oameni înarmaţi trecură pe lângă el în zarva măcelului… oameni care fugeau! Îi recunoscu. Erau mercenarii lui Damville! …

Damville! Montmorency! Pardaillan!

Cele trei nume se ciocniră în capul său! Se repezi spre palatul Montmorency!

Neputincios, înnebunit de mânie, asistă la explozie, la retragerea legendară a lui Pardaillan aruncându-şi tatăl pe umeri, ca altădată Enea pe Anchise şi trecând cu el prin pârjolul acela.

După aceea, adună câţiva călăreţi, îl readuse pe Damville la realitate şi făcură cu toţii înconjurul fortăreţei incendiate, apoi se repeziră pe urmele trăsurii ce zbura în faţa lor, printre cadavre.

Maurevert trecuse în sfârşit prin aceeaşi poartă ca şi Pardaillan.

În acelaşi timp cu Maurevert se mai strecurase o fiinţă pe care nimeni nu se gândise s-o oprească: nu era decât un câine!

Pipeau!

Pipeau, care-şi urmase stăpânul adulmecând şi care acum se avântă.

Maurevert, ajuns dincolo de poartă, se opri o clipă, încotro au luat-o? Pe unde au fugit? Le va da el de urmă! Îi va urmări până în iad! …

Ah, dar câinele ăsta care o ia la goană? E câinele lui! Câinele lui Pardaillan! … Cu nasul în pământ, caută, miroase… A găsit urma!

Pipeau o zbughi ca o săgeată, iar Maurevert, înfigându-şi pintenii în burta calului, se repezi pe urma lui Pipeau! …

Odată în afara Parisului, Pardaillan mână calul drept înaintea lui. Trăsura urma. Străbătură o câmpie, apoi o colină împădurită pe alocuri cu fagi şi castani. Apoi iarăşi câmpii, câmpii întinse acoperite cu spice aurii.

În vârful unei coline, Pardaillan se opri şi descălecă.

Montmorency coborî şi el de pe cal.

Unde se găseau? În vârful colinei Montmartre. Cât era ceasul? Soarele, la orizont, se scufunda într-un ocean de nori stacojii ca para… La picioarele lor, Parisul! …

De-abia descălecat, Pardaillan, constatând că, nu era urmărit, se avântă şi deschise trăsura. Loďse coborî. Jeanne de Piennes rămase pe loc, nepăsătoare.

Cavalerul îşi luă în braţe tatăl şi cu neasemuită grijă îl coborî şi îl întinse pe iarbă. Era încă convins că bătrânul fusese rănit numai la picioare. Se plecă asupra lui, asupra acelui chip acoperit de răni, brăzdat de zgârieturi sângerânde, negru de praf.

Domnul de Pardaillan îşi pierduse cunoştinţa.

Zâmbise fiului său şi apoi, cu un suspin îndurerat, închisese ochii.

— Apă! Apă!

Apă? Un izvor susura în apropiere. Cavalerul se ridică, zări izvorul şi voi să se repeadă într-acolo.

Dar, chiar în clipa aceea, din mijlocul unui tufiş des apăru un om.

Maurevert!

Maurevert mersese pe urma lui Pipeau, care acum se tăvălea în iarbă, sărea de colo-colo, sălta, scheuna, arătând fericirea sufletului său prin nemaipomenite ţopăieli care ţineau loc de cuvinte.

Maurevert coborâse de pe cal la trei sute de paşi de trăsura pe care o zărise şi îşi legase calul la adăpostul unui mănunchi de fagi; apoi a înaintat târându-se printre tufişuri.

L-a văzut pe cavaler când îşi cobora tatăl din trăsură.

L-a văzut aplecându-se asupra lui. Era momentul! …

Îl va lovi pe la spate pe cavalerul încă aplecat? …

Acesta se ridicase… şi se găseau acum aproape faţă-n faţă… cavalerul dezarmat, Maurevert cu pumnalul în mână… pumnalul dăruit de regină!

Maurevert se avântă…

— Mori! răcni el într-un strigăt de bucurie sălbatică! Iată răspunsul meu la lovitura ta de cravaşă! …

Se auzi un ţipăt sfâşietor, un ţipăt de femeie.

Pumnalul fusese ridicat! Dar înainte ca el să cadă, Loďse se aruncă înaintea lui şi primi în piept lovitura hărăzită lui Pardaillan, căzând în braţele cavalerului! …

Toată scena nu durase mai mult de o clipă.

Maurevert sărise înapoi şi acum alerga, zbura spre cal…

Pardaillan o aşează pe Loďse pe iarbă şi, înfricoşător, tremurând din tot corpul, urlând de durere, făcu un salt înspăimântător pe povârnişul colinei.

Zadarnică osteneală…

Maurevert ajunsese la cal!

Înainte de a dispărea, se întoarse în şa şi strigă:

— La revedere! În curând e rândul tău!

Cuvintele fură luate de vânt şi nu fură auzite de Pardaillan.

Atunci, o sudoare de spaimă îi inundă fruntea şi dinţii începură să-i clănţăne de groază. Pardaillan se întoarse lângă Loďse ţi Montmorency. Nu îndrăznea să mai facă un pas şi gemu.

— Moartă? A murit oare?

— N-are nimic! exclamă de departe Montmorency într-o izbucnire de bucurie nebună. Nu-i nimic, cavalere! … n-are decât o înţepătură la sân!

În aceeaşi clipă o văzu pe Loďse ridicându-se ţi zâmbindu-i.

Cavalerul, cu paşi nesiguri, clătinându-se în urma zguduirii întregii sale fiinţe, se apropie de Loďse, care-i întindea amândouă mâinile. Văzu rana aproape de gât: o

zgârietură uşoară. Fără îndoială că mişcarea violentă a Loďsei deviase arma asasinului.

Cavalerul, lăsând-o pe Loďse în grija mareţalului, se întoarse spre tatăl său. Şi, în clipa aceea, uită că mai există pe lume o Loďse, uită de nemaipomenitele primejdii care-l hăituiseră şi care acum deveniseră numai năluciri scăldate într-o pâclă, chiar şi de dragostea lui uitase cu totul, fiind copleşit de o îndurerare pe care n-o mai cunoscuse până atunci. Ce se întâmplase?

Domnul de Pardaillan era pe moarte! …

În cele câteva secunde care se scurseseră, se petrecu o teribilă descompunere a chipului bătrânului luptător doborât, al titanului zdrobit, al domnului de Pardaillan zăcând pe iarba colinei Montmartre.

Chipul aventurierului, a cutezătorului rătăcitor, acel chip atât de viu şi zeflemitor, se schimbase, cu obrajii traşi, cu nasul subţiat. Profilul atât de fin şi de deschis părea să se împietrească.

„Doamne! Doamne!” îşi spuse cavalerul în fundul sufletului său, „tata e în agonie! …”

Îndrăzneţ şi tare în faţa durerii, el îşi reţinu hohotele de plâns şi izbuti să zâmbească. Încetişor, fără nici o zguduitură, îl ridică în braţe pe rănit şi-l duse la marginea izvorului.

— Cum te simţi, tată? Picioarele, nu-i aşa? … vom trage într-o casă din sat şi te voi lecui eu! …

Eroic, zâmbea. Nici glasul, nici mişcările lui nu tremurau în timp ce-şi uda batista în apa izvorului şi spăla chipul înnegrit de praful de puşcă.

Dar, deodată, se opri speriat, chipul acela, pe măsură ce-l spăla, apărea pământiu ca al unui cadavru!

Pipeau, culcat de-a lungul izvorului, gemea încet, dând din ciosvârta de coadă şi lingând mâinile rănitului, acele sărmane mâini arse pe jumătate şi brăzdate de răni adânci…

Un fior de gheaţă îl cutremură pe cavaler. I se păru că pământul se prăbuşea sub el…

Bătrânul ridică capul pe jumătate şi schiţă o mângâiere pentru câinele care-l privea cu ochii lui negri şi adânci, umeziţi de o durere omenească.

— Ah, ah! murmură cavalerul de Pardaillan, tu ai înţeles? Şi-mi spui adio, nu? Cavalere, dar unde e mareţalul? Ţi Loďse, Loďson?

— Iată-mă, domnule, răspunse François de Montmorency aplecându-se.

— Iată-mă, tată! zise Loďse îngenunchind.

Cavalerul înăbuşi urletul ce-i sugruma gâtlejul şi-şi zgârie pieptul cu unghiile…

— Mareşale, continuă rănitul, îi veţi căsători aşadar pe cei doi copii? Spuneţi-mi… şi voi pleca liniştit.

— V-o jur! rosti solemn Montmorency.

— Bine! Vezi bine, cavalere… nu eşti de plâns… Dar spuneţi-mi, mareşale… aţi vorbit… de un anume… conte de Margency.

— Căruia i-o hărăzisem pe fiica mea, pentru că nu cunoşteam pe nimeni altcineva mai demn de ea… domnule…

— Şi acum?

— Iată-l! exclamă Montmorency arătându-l pe cavaler. Comitatul de Margency îmi aparţine şi-l dau cavalerului de Pardaillan… e zestrea Loďsei…

Bătrânul hoinar zâmbi uşor şi murmură:

— Mâna ta, cavalere! …

Cavalerul, la capătul puterilor, se prăbuşi în genunchi, apucă mâna tatălui, îşi lipi buzele de ea şi izbucni în hohote.

— Plângi? … Copile… Iată-te dar… conte de Margency… Du-te, fiule, vei fi fericit. Tu de asemenea, copila mea… Chipurile voastre… lângă al meu… n-aş fi îndrăznit niciodată… să visez… o moarte… atât de frumoasă!

— N-ai să mori! bâigui cavalerul… Tată! …

— Aici… a fost ultima mea etapă, cavalere, etapa cea mai bună a veşnicei odihne! Şi tu ai vrea să nu mor? Adio, mareşale! Adio, Loďse – Loďsette… Loďson… vă binecuvântez, scumpă micuţă… adio, cavalere…

Mâinile bătrânului se răceau din ce în ce mai mult. Nobilul de Pardaillan închise ochii o clipă.

Apoi îi redeschise îndată, aruncă o privire în jurul lui şi zise:

— Cavalere, mă voi putea odihni aici… locul este încântător… lângă acest izvor… sub fagul acesta mare… Eu, care am hoinărit… în atâtea hanuri… acesta va fi ultimul meu han…

Un plânset sfâşietor izbucni de pe buzele cavalerului.

Bătrânul îl auzi. Un zâmbet ciudat îi jucă pe buzele înălbite. Ceva ca un hohot de râs, de supremă ironie îl însufleţire şi spuse:

— Fiindcă veni vorba de han… cavalere… nu uita să plăteşti datoria noastră Huguettei! …

Aproape în acelaşi timp ridică ochii spre seninul cerului, unde primele stele ale înserării, se aprindeau una după alta, cu o lumină palidă şi blândă.

Mâinile bătrânului Pardaillan strânseră mâna fiului şi a Loďsei.

Mai murmură încă ceva, aproape o suflare, cu ochii ţintă la o stea care zâmbea din imensitatea albăstrie.

Fu agitat apoi de un uşor spasm.

Rămase nemişcat, cu un zâmbet încremenit pe buze, cu ochii deschişi spre nesfârşirea cerului, unde apusul soarelui învia plăcute şi îndepărtate constelaţii.

Nobilul de Pardaillan, cel pe care marele nostru istoric naţional Henri Martin, atât de avar în admiraţie, l-a numit „Eroicul Pardaillan” – bătrânul cavaler rătăcitor, murise…

Cavalerul de Pardaillan îşi reveni spre miezul nopţii în braţele mareşalului Montmorency, în timp ce Loďse îi sprijinea capul ţi plângea. Pipeau se jeluia ţi el la picioarele lui…

— Fiule, zise mareşalul, fii bărbat până la capăt… gândeşte-te că logodnica ta nu-i în siguranţă câtă vreme nu vom fi ajuns la Montmorency…

— Ah, gemu tânărul, am pierdut ce aveam mai bun.

Recăzu în genunchi lângă trupul tatălui său, îşi luă capul în mâini şi începu să plângă. Când cavalerul privi în jurul lui, văzu că mai mulţi ţărani din sat se apropiaseră cu o torţă, cu sape – fără îndoială că mareşalul îi chemase în timpul îndelungatului leşin.

Îşi lipi buzele de fruntea bătrânului cavaler şi murmură un ultim rămas bun…

Apoi se ridică şi, atunci când ţăranii începură să sape o groapă sub imensul fag, lângă izvor, cavalerul îi îndepărtă cu blândeţe, apucă singur sapa şi, în timp ce lacrimi fierbinţii i se prelingeau pe obraji, începu să sape cu propriile lui mâini groapa tatălui său, ultimul han la care trăsese bătrânul ce bătuse atâtea drumuri.

Unul din ţărani îndrepta asupra lui lumina roşie a unei torţe.

Ceilalţi, cu căciulile în mâini, priveau în tăcere. Deasupra acestei scene tragice cerul îşi desfăşura splendorile senine, iar departe, dincolo de câmpiile ce se întindeau la poalele colinei, Parisul înroşea zarea cu văpăile imensului său rug, în timp ce toate clopotele băteau parcă în cinstea eroicului Pardaillan.

Pe la două dimineaţa, groapa fu destul de adâncă.

Cavalerul de Pardaillan nu mai plângea, dar o paloare înfricoşătoare îi cuprinse chipul. Îl luă în braţe pe tatăl său şi îl culcă în fundul gropii.

Lângă el, aşează frântura de spadă care nu-l părăsise pe bătrânul luptător.

Apoi, îl acoperi cu grijă şi chiar el începu să arunce peste cadavrul câte puţină iarbă, frunziş şi apoi pământ. După aceea, ieşi din groapa pe care se apucă s-o umple. După o jumătate de ceas totul fu terminat! …

Mareşalul şi ţăranii se apropiară de mormânt şi se înclinară adânc.

Loďse ţi cavalerul îngenunchează, iar mâinile lor se uniră.

Loďse, căutând, în naiva ei conştiinţă, ce ar fi bine venit să spună despre bătrânul tată ce zăcea sub pământ, şopti:

— O, tată, îţi jur că îl voi iubi veşnic pe cel ce tu l-ai iubit atât!

Curând se ridicară, iar Loďse făcu o cruce din două ramuri tăiate de un ţăran şi o înfipse în pământul reavăn.

Apoi, se urcă în trăsură, mareşalul se aruncă în şa, cavalerul sări pe calul său şi astfel îşi reluară drumul spre Montmorency.

La răsăritul soarelui, ei pătrunseră în vechiul castel feudal.

În ce priveşte groapă săpată de cavaler, iată ce s-a mai întâmplat: crucea înfiptă de Loďse fu înlocuită de ţăranii care asistaseră la cele petrecute, cu o cruce mare, temeinic făcută.

Mai târziu, locul umilei cruci ţărăneşit a fost luat de un imens crucifix, ce fu numit Calvar (troiţă).

Amintirea acestor lucruri s-a transmis până în zilele noastre şi încă azi, în locul unde bătrânul şi-a dat ultima suflare, există o mică piaţă, numită Piaţa Calvarului din Montmartre.

Capitolul 48

Sudoare însângerată

Cu toate că povestirea noastră este de fapt terminată, trebuie totuşi să satisfacem anumite curiozităţi ce au putut fi deşteptate de unele din personajele noastre.

Trebuie să spunem mai ales ce au devenit Jeanne de Piennes, Loďse, cavalerul de Pardaillan ţi François de Montmorency, după ce au ajuns în sfârşit în vechiul castel, unde s-a desfăşurat prima scenă a acestei povestiri.

Dar, înainte de a reveni la castelul Montmorency, să aruncăm o ultimă privire asupra celorlalţi actori ai dramei.

Maurevert s-a dus până la Roma să anunţe ştirea nimicirii ereticilor. Străbătând Franţa, şi-a putut da seama că pata

de sânge se lăţea acoperind întregul regat. Maurevert a rămas la Roma un an.

Ce a făcut el în acest an? Fără îndoială că şi-a pus la cale o situaţie bună. Probabil că s-a legat de unele personalităţi importante.

În ziua când a încălecat pentru a relua drumul Parisului, ceea ce s-a întâmplat la 1 septembrie 1573, în ochii lui scapără o satisfacţie plină de răutate şi mormăi atingându-şi obrazul biciuit de cavaler:

— Acum, Pardaillan, e rândul nostru! ...

Huguette şi soţul ei, cumătrul Grégoire, au putut rămâne ascunşi într-o pivniţă a unei rude. După ce lucrurile s-au liniştit, Huguette a vrut să se întoarcă la han Dar, fricosul Grégoire susţinea că Parisul era încă un loc prea periculos, că zilnic aveau loc procesiuni în care strigătele setoase de moarte mai răsunau încă, că el, Landry Grégoire, era, slavă Domnului, un excelent catolic, dar că în lipsă de eretici, s-ar putea foarte bine întâmpla ca într-o zi să-l spânzure sau să-l taie şi pe el, pentru că a uşurat fuga lui Pardiallan. Huguette îi dădu dreptate şi plecară deci la Provins, locul de naştere al Huguettei, rămânând acolo trei ani, la capătul cărora meşterul Grégoire a început să se convingă că poate fusese uitat şi se putea întoarce la Paris. Ceea ce a şi făcut, nu fără o oarecare reţinere.

La 18 iunie 1575, hanul la Deviničre, botezat astfel de Razelais, a fost redeschis ţi deveni tot atât de frecventat ca în trecut.

Jacques Clément a continuat să fie crescut de călugării vărgaţi, până la vârsta de treisprezece ani, când a trecut în mănăstirea Cordilierilor.

Ruggieri rămăsese, în timpul groaznicului măcel, închis în laboratorul său, faţă în faţă cu cadavrul îmbălsămat al nefericitului conte de Marillac.

El a adus din Italia un superb bloc de marmură, care fu tăiat în formă de lespede de mormânt foarte simplă.

Pe această piatră, el a pus să se graveze un singur cuvânt – numele năpăstuitului tânăr:

DÉODAT

De atunci, Ruggieri a trăit mizerabil, muncind din răsputeri la dezlegarea unei probleme de nedezlegat, petrecându-şi nopţile în scrutarea cerului din turnul său, iar zilele în visări întunecate, în timpul cărora, aşezat în fundul unui jilţ, privea lung, cu un ochi trist şi sticlos, un punct în spaţiu.

Se părea că regina Catherine se temuse de el un timp, deoarece îl amestecase în procesul de vrăjitorie intentat lui La Môle şi contelui de Coconasso. S-ar putea ca bătrâna suverană să se fi temut mai mult de dezvăluirile pe care Ruggieri le-ar fi putut face, căci după ce îi arătase atât de aproape eşafodul l-a salvat şi l-a ţinut pe lângă ea, în timp ce, fără îndoială, el i-a mai adus încă numeroase servicii misterioase.

După masacrele de Sfântul Bartolomeu, ducele de Guise a plecat în guvernământul lui din Champagne, iar ducele de Damville în al său, cel din Guyenne. Henri îşi dădea seama că regina Catherine de Médicis, călduros felicitată de Roma şi Spania, repurta pentru moment un triumf. Dar el nu renunţase, fără îndoială, la planurile lui, căci, depărtându-se de Paris, arătase pumnul Luvrului şi bombănise, scrânşnind din dinţi:

— Încă nu mi-am spus ultimul cuvânt! …

În ce-l priveşte pe Damville, când află că fratele său şi Jeanne de Piennes au putut să ajungă la Montmorency, căzu într-o stare de apatie care fusese gata să-l coste viaţa… Dar constituţia lui robustă, mânia şi dorinţa de răzbunare au fost mai tari decât moartea. El părăsi Parisul, spunând la rândul lui:

— Am să mă întorc. Totul încă nu s-a terminat, frate!

Îl vom ruga acum pe cititor să se mute la castelul din Vincennes, reşedinţă şi închisoare regală. Era o minunată dimineaţă de vară, la 30 mai 1574, adică întocmai douăzeci

şi una de luni şi şase zile după acea duminică a Sfântului Bartolomeu, când regele Charles al IX-lea lăsase să i se măcelărească oaspeţii.

Se scurseseră, deci, aproape doi ani de la josnica crimă.

Înconjurat de intriganţi care pândeau clipa morţii lui şi contau pe ea în mod deschis, Charles trăia retras, lăsând cârmuirea treburilor pe mâna mamei sale. El vedea cum în jurul lui toţi, mama, fraţii, curtenii, găseau că trăise prea mult. Şi totuşi, n-avea decât douăzeci şi trei de ani. Brantôme spunea că în momentul retragerii sale la castelul de la Vincennes, Charles a exclamat cu amărăciune:

— Ah, mă urăsc prea mult. Cel puţin să fi aşteptat să mor! …

La Vincennes, la umbra frumoasei păduri, el îşi regăsise oarecum liniştea. Dar nopţile erau îngrozitoare. De cum adormea, se vedea înconjurat de arătări cărora le cerea iertare. Nu ajungea să doarmă decât puţin atunci când doica sa, aşezată lângă pat, îi înşira vechi poveşti cavalereşti, ca şi copiilor fricoşi înainte de a adormi.

Se mai ocupă şi cu muzică, se amestecă în corurile pe care le organiza, invita muzicieni cu care discuta înfrigurat timp de multe ceasuri. Dar, adesea, în mijlocul unui cor, era văzut tăcând dintr-o dată, pălind şi tremurând din toate mădularele. Atunci cei ce se găseau în preajma lui îl auzeau murmurând: „Ce de sânge! Ce de omoruri! O, Doamne, iartă-mi-le şi fie-ţi milă de mine! …”.

Apoi, începea să plângă şi deseori se dezlănţuia o criză care-l lăsa sleit, trist de moarte. De mai multe ori pe săptămână, Marie Touchet venea să-l vadă în taină.

La 29 mai, Charles al IX-lea petrecu o zi îngrozitoare urmată de o noapte de delir, în timpul căreia, cu toate îngrijirile doicii, se zbătu împotriva unor vedenii înfricoşătoare şi nu-şi găsi odihna decât în dimineaţa zilei de 30.

Este tocmai dimineaţa în care îl introducem noi pe cititor în camera regelui.

Charles se plimba încet, îndoit, încovoiat, cu obrajii traşi, cu ochii în fundul capului, arzând de febră. Tânărul acesta părea un moşneag frânt de povara vârstei...

În fiecare clipă fugea la fereastră, ridica perdeaua şi bolborosea:

— Ah, ea nu vine! Doică, vezi că nu vine?

— Sire, călăreţul a plecat la ora şapte şi nu e decât opt şi jumătate... va veni...

— Dar Entraigues? L-ai chemat? E aici?

— E aici, sire... N-aveţi decât să deschideţi uşa...

François de Balzac d'Entraigues era un tânăr gentilom, profund credincios lui Charles care, cu două zile înaintea acestei scene, îl numise guvernatorul oraşului Orléans.

Orléans! Locul de naştere al Mariei Touchet!

Ce visa oare Charles al IX-lea? Vom afla îndată. La ora 9, uşa camerei se deschise şi intră Maria Touchet. Ea îşi purta copilul în braţe. O imensă bucurie străluci în ochii regelui. Maria aşează copilul în braţele bătrânei doici a lui Charles şi se îndreptă spre rege. Slăbise mult şi era palidă. Dar era încă frumoasă, de acea frumuseţe gingaşă şi discretă care constituia marele ei farmec.

Văzând urmele grele lăsate de suferinţă pe chipul regelui de la ultima ei vizită, ea nu-şi putu reţine lacrimile. Aşezându-se, îl luă pe iubit pe genunchi, aşa cum făcea în casa lor din stradă Barrés şi îl strânse la piept, fără să poată rosti un singur cuvânt.

De data aceasta, Charles, fu cel ce o încuraja pe Marie. Se părea că şi-a regăsit un ultim rest de energie.

— Marie, ascultă-mă... sunt condamnat, am să mor, mâine, în câteva zile, poate chiar azi...

— Charles, dragul meu Charles, n-ai să mori! Mustrările îţi dau asemenea gânduri triste! ... Ah, blestemaţi fie cei ce te-au sfătuit, iar tot sângele vărsat să cadă pe capul lor...

— Nu, Marie! Ştiu că sunt pierdut. Poate că la viitoarea ta vizită nici n-ai să mă mai găseşti. Nu plânge şi ascultă-mă! ... Vreau să mai fii fericită şi să trăieşti... fie chiar numai

pentru a-l învăţa pe acest copilaş să nu-mi urască memoria…

— Charles, îmi sfâşii inima! …

— Ştiu, dragul meu înger multiubit… totuşi trebuie… Te-am chemat în dimineaţa aceasta pentru a-ţi da ultimele mele instrucţiuni, ultimele dorinţe… Dacă va fi nevoie, le vei socoti că porunci ale regelui tău! …

— Charles, iubitul meu, regele meu! Voinţa ta mi-e sfântă! …

— Deci, pentru liniştea ultimelor mele zile. Pentru tine, scumpa mea Marie, cât şi pentru acest biet nevinovat, jură-mi că ai să mă asculţi şi dincolo de moarte! …

Ea începu să plângă şi sperând să-l liniştească, îi răspunse:

— Ţi-o jur, bunul meu suveran!

— Foarte bine, zise regele. Ştiu că eşti o femeie care-şi ţine cuvântul, chiar dacă vei afla ce am să-ţi cer. Ascultă, Marie. Când voi muri şi vei rămâne singură, vei deveni ţinta duşmanilor mei, care vor voi să te facă să plăteşti singura fericire pe care am cunoscut-o pe lume…

— Ce importanţă are! exclamă tânăra femeie, alarmată de ceea ce prevedea. Mai bine să sufăr, numai să nu rămân singură. Şi apoi, de ce ar urmări ei s-o năpăstuiască pe o sărmană femeie care nu vrea decât să-şi crească copilul!

— Ah, Marie! Atunci nu-i cunoşti! Poate că pe tine te-ar ierta. Dar pe copil? Se vor teme de pretenţiile acestui micuţ de sânge regal, vor voi să-l îndepărtez… şi cea mai bună metodă de a îndepărta pe cineva, vezi tu, este de a-l omorî! …

Marie Touchet dădu un ţipăt de groază şi rămase cutremurată.

— Îl vor ucide, Marie! Oricât de departe te-ai duce, oricât de bine te-ai ascunde, va fi otrăvit, ucis…

— Taci, oh, taci! …

— Singura cale de a-l salva este de a avea lângă tine şi lângă el un om devotat, viteaz şi bun, care să vegheze asupra voastră, a amândurora, pentru că va fi îndreptăţit s-

o facă, pentru că va fi soţul tău! … Pe lângă atâţi trădători care mă înconjoară se află un tânăr gentilom pe care-l iubesc şi pe care tu îl stimezi după cum merită: este Entraigues… el îţi va fi soţ…

— Sire! … Charles! …

— Este ultima mea dorinţă, zise regele.

— O, scumpul meu iubit! exclamă Marie cu glas zdrobit.

— E dorinţa mea de rege! …

— Mă voi supune, răspunse Marie într-un suflet. Da, pentru copil, pentru fiul tău! … Voi da ascultare! …

Regele făcu doicii un semn, iar aceasta deschise uşa.

Apăru François d’Entraigues.

— Apropie-te, prietene, zise Charles al IX-lea. Vreau să te întreb dacă doreşti să respecţi jurământul pe care mi l-ai făcut ieri.

— Am jurat, sire şi nu sunt din cei ce jură de două ori.

— Mi-ai făgăduit că te vei căsători cu femeia pe care am să ţi-o dau, că vei adopta copilul ca pe un sânge din sângele tău…

— Sire, răspunse d’Entraigues, din această clipă am înţeles că îmi cereaţi să veghez asupra vieţii fiului vostru, devenind în ochii lumii, dacă nu în fapt, soţul doamnei Marie… nu-i aşa, sire?

— Da, prietene…

— Am jurat, sire, că-mi voi ţine cuvântul. Voi da numele meu aceleia pe care aţi iubit-o. O voi proteja cu titlurile familiei mele. Puterea braţului meu şi toate puterile minţii mele le voi folosi pentru a o apăra pe ea, precum şi pe copilul regal ce mi se încredinţează, împotriva tuturor vitregiilor şi a oamenilor…

Marie Touchet îşi acoperise ochii cu batista şi plângea. Gentilomul se întoarse spre ea şi adăugă:

— Nu vă temeţi de nimic, doamnă… niciodată n-am să-mi impun titlul de soţ, care nu-mi va da decât un singur drept: acela de a vă face viaţa plăcută şi de a fi un zid de apărare în calea intenţiilor rele ale unora! …

Era vorba de un angajament de temut, pe care tânărul şi-l lua atunci cu toată sinceritatea.

S-ar putea ca viitorul să creeze complicaţii dramatice în urma acestui jurământ

Charles al IX-lea, bucurându-se din toată inima, luă mâna Mariei Touchet şi o aşează, în aceea a lui Entraigues.

— Copii, li se adresă el, iar cuvântul nu părea deplasat în gura acestui muribund – copii, fiţi amândoi binecuvântaţi!

Apoi, îşi luă fiul în braţe – micuţa fiinţă în jurul căreia se şi unelteau, poate, în umbră planuri de moarte – îl strânse la pieptul lui slab, îl sărută şi-l dădu în cele din urmă înapoi Mariei Touchet.

— Marie, spuse el atunci, simt că zilele mele sunt numărate. Copila mea, fă-mi favoarea de a reveni aici în fiecare dimineaţă.

— Desigur, bunul meu Charles! Dacă aş putea rămâne în acest castel... să te îngrijesc... să veghez asupra ta... ah, te-aş vindeca...!

Regele clătină din cap.

— Entraigues, spuse el, însoţeşte-o, căci a şi sosit ora când mama vine să mă vadă.

Marie se aruncă în braţele regelui.

— Pe mâine, zise Charles al IX-lea.

— Pe mâine, răspunse Marie Touchet.

După un ultim sărut şi o ultimă privire dăruită iubitului, ea ieşi, însoţită de Entraigues.

Pe când Marie Touchet se urcase în trăsura închisă, iar Entraigues încăleca, el văzu sosind, din depărtare, un grup de călăreţi în galop.

Trăsura Mariei Touchet dispăru.

Entraigues rămase o clipă pe loc, pentru a vedea cine erau aceşti călăreţi atât de grăbiţi şi care goneau într-un nor de praf. În fruntea acestui grup, înaintea lor cu vreo cincizeci de paşi, galopa un om pe care Entraigues nu întârzie să-l recunoască.

Păli şi-şi şopti: „Regele Poloniei aici! Ah, acum văd şi eu că Charles va muri, corbii se adună!”

Apoi, într-un trap rapid, ajunse din urmă trăsura Mariei Touchet şi se întoarse cu ea la Paris.

Charles al IX-lea rămăsese cu doica.

— Cât de plăcut ar fi fost să trăiesc! murmură el. Oh, să trăiesc în liniştea câmpiilor. Să nu mai fiu rege, să nu mai fiu nenorocit cum sunt, să nu mai ghicesc pumnalele pândind în umbră, să nu-mi mai fie frică de otrava turnată în dumicatul de pâine. Ah! Visul meu de rege. Să trăiesc… să mai trăiesc încă! … Doamne, puţină linişte, fie-ţi milă!

Două lacrimi se scurseră pe obrajii lui slăbiţi.

— Regina nu vine? întrebă el.

Se ridică dintr-o dată, dinţii începură să-i clănţăne… criza, acea criză de temut care-l doborâse de atâtea ori, se abătu asupra lui.

Umbrele înserării cuprindeau camera.

Charles, aşezat pe patul său cu picioarele atârnânde, respingea cu mâna dreaptă, într-un gest de groază, arătările care încet, încet, năvăleau în cameră, în timp ce cu mâna stângă căută să-şi ridice plapuma până la gât, ca pentru a se ascunde.

— Sânge! bâigui el. Cine a împrăştiat atâta sânge? … îndurare! Cine plânge după îndurare şi milă? Cine sunteţi? Eşti tu, Coligny? Dar tu, Clermont, ce vrei? Dar tu, la Rochefoucauld? Şi tu, Cavaignes? Şi tu, La Force? Dar tu, Pont? Râmuş, eşti tu? Briquemont, tu ce vrei? Dar Trémoille şi La Place? Şi Rohan? Ce vreţi cu toţii? De ce aţi năvălit cu toţii înăuntru? Ah, camera se umple… sunt peste tot… peste tot, pe coridor, în galerie, în castel, în curte… Vin cu toţii pe scări! Cine sunteţi? Ce vreţi? Ajutor! Ajutor! Ah, e groaznic. Cum? Vreţi să mă omorâţi? … Ce gemete înfricoşătoare! Ce ţipete de agonie? Ce sunt vuietele asta în aer? Clopotele! Clopotele! Cum mai urlă în capul meu! Rag, nu altceva! Destul! Opriţi! Milă! …

Charles al IX-lea tăcu dintr-o dată. Glasul lui, care treptat devenise mai puternic, se frânse într-un geamăt sfâşietor.

Atunci, îşi luă capul între mâini şi începu să plângă, murmurând:

— Dumnezeule, Doamne, iartă-mă!

Deodată îşi întinse braţele descărnate spre mulţimea de strigoi care-l înconjura.

— Iertare, iertare! Ce blesteme pe capul meu!

Afară, noaptea devenea din ce în ce mai întunecată. Camera era însă iluminată cu torţe.

În adevăr, acum, spre patul unde regele îşi horcăia jalnica agonie, se strecurau fiinţe, nu fantome, ci fiinţe vii… curteni… ducele d'Anjou… şi neagră, sinistră înspăimântătoare, Catherine de Médicis! …

Bătrâna regină se aplecă peste pat şi murmură:

— Fiul meu…

Atinse fruntea regelui cu o mână îngheţată…

Charles al IX-lea dădu un ţipăt ascuţit de spaimă, încercă să îndepărteze mâna, se ridică puţin, cu ochii rătăciţi, înnebunit de groază, ros de remuşcări şi aruncă plapuma de pe el…

Scoase un geamăt doar cât o suflare:

— Sânge! …

De data aceasta nu era nici o închipuire! …

În pat se găsea într-adevăr sânge! Cearşafurile erau presărate cu mici pete roşii! Şi era sânge! O sudoare îngrozitoare a agoniei şi a delirului scălda trupul muribundului. Şi era sânge! Charles al IX-lea transpira cu sânge. Pieptul îi era dezgolit, căci îşi sfâşiase cămaşa un unghiile. Braţele i se răsuceau, contorsionate de criză.

Iar toţi cei de faţă se priveau cu ochii speriaţi, îngroziţi!

Pieptul îi era roşu! Ce braţe roşii! Înroşite de sânge! Catherine făcu, îngrozită, un pas înapoi şi închise ochii.

O tăcere de moarte se aşternu pentru două clipe peste această scenă.

Charles îşi repetă strigătul cu un geamăt şi mai răguşit, cu un glas şi mai înăsprit: „Sânge! …”.

Şi, deodată, gura i se răsuci, buzele se încleştară, iar râsul lui, râsul teribil, funebru, care vira groază în suflete, râsul acela asemănător unui urlet, scârţâi, ţâşni, izbucni, se umflă, din ce în ce mai puternic, din ce în ce mai sinistru.

Brusc, Charles se răsturnă pe spate…

— Mort!

Regina se aplecă şi puse mâna pe pieptul lui Charles. Mâna se înroşi de sângele lui.

Atunci, încet, ea se ridică, se întoarse spre ducele d’Anjou, livid şi cu o sălbatică strângere a mâinii mânjită cu sânge apucă braţul fiului multiubit, cea a lui Henri d’Anjou… în timp ce cu un glas răsunător, cu un strigăt de triumf care se auzi departe, proclamă:

— Domnilor! … Trăiască regele! …

Capitolul 49

Primăvara la Montmorency

Revenind cu douăzeci şi una de luni înapoi, îi vom găsi pe eroii noştri la punctul unde i-am lăsat, adică intrând în castelul Montmorency, în zorii zilei de 25 august 1572.

Probabil că n-aţi uitat faptul că, după o cercetare făcută la Margency, care stabilise fără o umbră de îndoială nevinovăţia Jeannei de Piennes, mareşalul poruncise intendentului său să pregătească o întreagă aripă a castelului pentru două prinţese pe care urma să le găzduiască. În această parte a castelului fură instalate Loďse ţi Jeanne de Piennes.

Mareşalul voia să salveze minţile aceleia pe care o adorase, pe care o mai adora încă şi se gândea să impresioneze puternic creierul sărmanei nebune, ducând-o, într-o zi, la Margency…

Dar o datorie mai grabnică avu nevoie de curajul şi devotamentul său. Îndată după ce Jeanne şi fiica ei fură instalate, el puse să se tragă clopotul de alarmă al castelului. Porunci comandantului pazei să se închidă

porţile, să se ridice podul mobil, să se umple şanţurile cu apă care în timp de pace era îndreptată în alte părţi, să se încarce cele douăzeci şi patru de piese de artilerie, să fie înarmaţi de luptă cei patru sute de oameni ai garnizoanei, în sfârşit, să fie totul pregătit pentru a rezista, la nevoie, unui asediu îndelungat.

În acelaşi timp, trimise ştafete în mai multe direcţii.

François de Montmorency se sfătui cu cavalerul de Pardaillan şi fură luate ultimele hotărâri.

Astfel, la 25 august 1572, pe la orele trei, se aflau lângă castel două mii patru sute călăreţi, cu cai buni şi puternic înarmaţi. Acest corp de cavalerie fu împărţit în două brigăzi, conţinând fiecare o mie două sute de oameni.

Mareşalul luă comanda uneia, iar Pardaillan fu pus în fruntea celeilalte.

Apoi, fiecare dintre ele se avântă în altă direcţie, iar aceşti doi bărbaţi, care lăsau în urma lor ceea ce le era mai scump pe lume, plecară fără păreri de rău aparente, pentru a-şi îndeplini o datorie de omenie.

Mareşalul se îndreptă spre Pontoise. De acolo străbătu ţinutul până la Magny, apoi merse mereu drept spre nord şi ajunse astfel până la Beauvais. Peste tot pe unde trecea, aduna pe toţi cei ce puteau să poarte o armă, le vorbea îndelung, le povestea grozăviile din Paris şi în sfârşit, îi convingea să se opună cu armele în mâini oricărei încercări de măcel.

Acolo unde ordinele Catherinei ajunseseră mai devreme şi omorurile începuseră, el se repezea pe neaşteptate asupra călăilor, îi arunca în închisoare pe cei mai îndârjiţi şi proclama că, oricine va fi prins lovind, maltratând sau jefuind, va fi spânzurat pe loc fără proces.

Timp de o lună, el cutreieră ţinutul de câmpie, răspândind peste tot o frică sănătoasă în rândul catolicilor prea zeloşi.

Pardaillan făcea acelaşi lucru pe unde se afla, dar cu şi mai multă înflăcărare şi repeziciune. Timp de două luni nu lăsă nebătut nici un colţişor prin locurile pe unde trecea.

De la l’Isle-Adam, unde se dusese la început, Pardaillan sări până la Luzarches, de acolo se urcă până la Senlis, trecu prin Crépy ducându-se şi întorcându-se, alergând când la răsărit, când la apus, intră ca un trăsnet în Compičgne ţi, într-o expediţie îndrăzneaţă, înaintă până la Noyon.

Apoi, îndreptându-se spre stânga, coborî spre Montdidier şi, prin Crevecoeur atinse în sfârşit Beauvias, unde mareşalul îşi stabilise cantonamentul.

Campania aceasta, formată din marşuri şi contramarşuri, dură trei luni.

Datorită, deci, mareşalului de Montmorency şi cavalerului de Pardaillan, toată această provincie fusese scutită de grozăviile ce se abătuseră aproape asupra întregului regat.

La capătul celor trei luni, calmul fu pe deplin reîntronat. Dar mareşalul îşi mai plimbă mica sa armată încă o lună de zile, ca să-i sperie cu desăvârşire şi pe cei mai înverşunaţi.

De-abia în seara zilei de 29 decembrie, pe ninsoare, mareşalul se întoarse în castelul său. La 6 ianuarie eliberă întreaga armată.

Iarna s-a scurs în linişte.

Căsătoria lui Pardaillan cu Loďse fusese sorocită, la rugămintea lui François, pentru luna aprilie.

În timpul campaniei mareşalul şi a cavalerului, sănătatea Jeannei de Piennes a continuat să se îmbunătăţească. Frumuseţea ei deveni din nou strălucitoare, dispăru orice paloare, se mistui acea umbră de melancolie, care-i acoperea chipul în timpul când i se mai spunea Doamna în negru.

În ochi şi pe buze i se aşează o lumină de fericire.

Dar vai! Această fericire nu era decât un vis.

Acestui vis îi zâmbea sărmana nebună…

În ce o priveţte pe Loďse, rana pricinuită de Maurevert pe colina Montmartre se cicatrizase – e adevărat, mai puţin repede decât ar fi fost de aşteptat, dar, în sfârşit, când mareşalul şi cavalerul s-au întors la castel, nu se mai vedea

decât o slabă urmă roză, care însemna locul unde Loďse fusese lovită.

Şi sănătatea ei se restabilise. Căpătase o înfăţişare atât de minunată, cum nu mai avusese niciodată. Carnaţia buzelor şi strălucirea tenului îl uimiră pe mareşal. E drept că uneori căpăta deodată o paloare de moarte şi începea să tremure, dar totul dura două minute şi nu putea părea alarmant.

În acelaşi timp se schimbă şi caracterul fetei.

Fusese întotdeauna puţin tristă, dar acum deveni de o veselie, a cărei nestăpânire producea uneori temeri neaşteptate în sufletul cavalerului.

Numai când rămânea singură şi ducea mâinile la piept şi murmura:

— Am aici un foc care mă arde şi mă mistuie cu încetul…

La 25 aprilie, în faţa întregii nobilimi a provinciei, în timp ce clopotele din Montmorency băteau, iar tunurile îşi făceau auzite salvele lor de veselie. În marele salon de onoare al castelului fu semnat actul de căsătorie.

În ajun, mareşalul îi spuse lui Pardaillan:

— Scumpul meu fiu, iată scrisorile şi documentele care te fac stăpân şi senior al comitatului Margency… Ia-le ca o dovadă a dragostei şi recunoştinţei…

— Monseniore, vreau să ofer celui ce mi-a fost stăpân şi mi-a lăsat moştenire numele de Pardiallan, o amintire de afecţiune şi admiraţie. Sărac, fără bani, fără pământuri, neavând pe această lume decât un singur bun, numele lui, doresc ca în momentul unirii mele cu îngerul pe care mi-l dăruiţi, să mă numiţi ca şi înainte, numai cavaler de Pardaillan. Se va cuveni, poate mai târziu, monseniore, să fiu numit şi conte de Margency.

Totul fu exprimat cu o asemenea modestie încât mareşalul înţelese. Îl strânse pe cavaler în braţe şi, fără a mai insista, încuie pergamentul înapoi în cufăr.

În faţa judecătorului care întocmea contractul, în faţa mulţimii de seniori adunaţi, cavalerul rămase pur şi simplu numai cavaler de Pardaillan.

Ceremonia a fost urmată de un ospăţ măreţ, cum numai un Montmorency putea să-l ofere unor asemenea oaspeţi.

Seara, invitaţii au plecat.

Într-adevăr, căsătoria urma să aibă loc la biserică în cea mai strictă intimitate, având în vedere doliul tinerilor căsătoriţi.

Sosi în cele din urmă şi ziua de 26 aprilie.

Era o zi strălucitoare de primăvară. Cireşii în plină floare, tufişurile răspândindu-şi parfumul, pădurile din jur acoperite de o verdeaţă proaspătă, câmpia presăraţii cu buchete de flori – merii albi acoperiţi de neaua florilor totul mustind de aromele liliecilor, violetelor, mărgăritarelor. – câmpia atât de gingaşă şi plăcută ochiului în acele zile în care natura renăştea, ofereau spectacolul şi încântarea unei grădini încă sfioasă şi zgribulită. Ziua aceea trecu ca un fermecător vis de dragoste.

Mareşalul părea totuşi năpădit de amintiri triste, deoarece data de 26 aprilie rămăsese pe veci întipărită în inima lui. Cu douăzeci de ani înainte, în noaptea de 26 aprilie, în capelă din Margency avusese loc unirea lui cu Jeanne de Piennes, iar în aceeaşi noapte, el plecase la Thérouanne… la război… în necunoscut… spre nefericire! …

Veni şi seara. Sună de ora unsprezece.

Mareşalul îşi îmbrăcă un costum asemănător celui pe care la purtat la 26 aprilie 1553 şi dădu semnalul de plecare, deoarece căsătoria urma să se oficieze în altă parte decât capela castelului: Loďse ţi Jeanne fură aşezate într-o trăsură, iar mareşalul şi Pardaillan, călare. Plecară. Merseră pe şosea sub un clar de lună de o neasemuită vrajă, şi, în sfârşit, se opriră în faţa unei mici bisericuţe.

Ca acum douăzeci de ani, capela din Margency! Ca acum douăzeci de ani, căsătoria la miezul nopţii!

Aproape aceleaşi personaje! … Câţiva ţărani şi, lângă altar, o babă, foarte bătrână, care plângea: era doica Jeannei. Preotul îşi începu slujba.

Pardaillan şi Loďse, unul lângă celălalt, se ţineau de mână, nu se slăbeau din ochi, iar privirile ce-şi trimiteau păreau să reflecte un fel de extaz.

Mareşalul, sfâşiat de nelinişte, urmărea efectul acestei scene pe chipul Jeannei. I se va redeştepta oare memoria? Raţiunea îi va reveni? Va putea oare martira să întrezărească o geană de fericire?

Fură schimbate inelele.

Preotul rosti formulele sacramentale.

Loďse şi Pardaillan erau uniţi.

Atunci, ca şi altădată Jeanne şi François, care se întorseseră spre nobilul de Piennes pentru a-i cere suprema binecuvântare, cu o aceeaşi mişcare instinctivă şi plină de graţie, cei doi tineri căsătoriţi îşi întoarseră feţele spre biata dementă şi amândoi, palizi de nesfârşita lor fericire, se înclinară încet, îngenunchează…

Pe drumul de la Montmorency la Margency, Jeanne de Piennes rămăsese nepăsătoare, departe de lumea aceasta, luptându-se cu fantasmele întunecate care mişunau în negura din mintea ei.

În timpul ceremoniei, ea îşi aţinti privirile când asupra preotului, când asupra bătrânei care plângea nu departe de ea. La un moment dat, îşi trecu mâna pe frunte, buzele i se agitară… în sărmanul ei creier se petrecu un fenomen miraculos. Deodată, o văzu pe Loďse şi pe cavaler care se înclinau în faţa ei.

— Unde sunt? bâigui ea.

— Jeanne! Jeanne! O imploră François cu glas înflăcărat.

— Mamă! … murmură Loďse ridicând spre ea frumoasa ei privire înecată în lacrimi.

Nebuna se ridică drept în picioare. Timp de două clipe care părură lungi ca nişte ceasuri, în liniştea plină de încordare care domnea în biserică, privi tot ce se afia în jurul ei…

Glasul i se făcu din nou auzit, mai limpede, mai puternic:

— Biserica din Margency... altarul... Cine-i acolo? Fiica mea? Oh... eşti chiar tu... François? Nu visez oare? Nu... sunt moartă şi văd aceste lucruri din fundul mormântului! ...

— Jeanne! ...

— Mamă! ...

Acest dublu ţipăt răsună în biserică, sfâşietor, îngrozitor, de speriat. Jeanne repetă!

— Moartă!

Şi în momentul când rosti acest cuvânt, căzu pe spate într-un fotoliu, ca altădată tatăl ei, cavalerul de Piennes. O clipă, braţele încercară să se ridice ca pentru a binecuvânta pe cei ce plângeau în jurul ei, apoi ochii i se deschiseră, se lipiră de François... din ei ţâşni o lumină cerească de dragoste uriaşă şi fericire supraomenească... şi... asta fu tot! ...

François, cu un hohot cumplit de deznădejde, o strânse în braţe... dar capul Jeannei căzu moale pe umărul lui... Totul se sfârşise! ...

Atunci, glasul profund al bătrânului care oficiase unirea Loďsei cu Pardaillan se ridică solemn şi tremurător:

— Doamne, primeşte-o la sânul tău pe aceea ce vine la tine.

O lună după această scenă, într-o frumoasă seară de mai, pe când soarele apunea într-o vâlvătaie purpurie, François de Montmorency, în doliu mare, cu sufletul înecat de păreri de rău, se plimba prin grădina castelului. Se aşează pe o bancă de piatră aflată la umbra unui enorm tufiş de caprifoi.

Într-o alee îndepărtată văzu trecând o pereche, mergând cu paşi rari printre flori, prin miresmele serii, în solemna seninătate a acelui apus de soare.

Pardaillan ţi Loďse se opriră îmbrăţişaţi, schimbară o lungă sărutare, iar dragostea lor părea fără sfârşit, gingaşă, parfumată ca şi strălucitoarea şi senină natură care-i răsfăţa cu mângâierile ei.

Ochii mareşalului se umplură de lacrimi, lăsă să-i cadă capul între mâini şi murmură:

— O, copiii mei… iubiţi-vă, fiţi fericiţi! Dar ce fierbinţeli are Loďse de câteva zile. Cum îi strălucesc ochii de o scânteiere rău prevestitoare! Oare n-am plătit nenorocirii destul tribut? Ah, nu… nu! … Copii, scumpii mei copii, după atâtea nenorociri şi tristeţe, fiţi cel puţin voi fericiţi!

Ridică ochii – privi în depărtare fermecătorul tablou al celor doi îndrăgostiţi care-şi reluară mersul, încet, legănat, înlănţuiţi. În umbră, păreau o singură fiinţă. Apoi, dispăru după nişte tufişuri de trandafiri.

Atunci, un zâmbet de alinare rătăci pe buzele lui François de Montmorency.

Se ridică să-i mai privească şi murmură cuvântul care închide în el toată îndoiala şi toată nădejdea oamenilor:

— Cine ştie? … Poate! …

SFÂRŞIT